

მერაბ შიქელაშვილი

გაღასასახაღები და
საგაღასასახალო ღახეგვრა

სალაქსიო კურსი

საღმრთაო კურსში განხილულია გადასახადების წარმოშობისა და განვითარების საკითხები, ახსნილია გადასახადების ეკონომიკური არსი, მათი სტრუქტურა, კლასიფიკაცია და ფუნქციები, მოცემულია საქართველოს საგადასახადო სისტემის დახასიათება, ჩამოყალიბებულია საგადასახადო ანგარიშგების, საგადასახადო კონტროლის, საგადასახადო სამართალდარღვევისა და პასუხისმგებლობის, საგადასახადო ადმინისტრაციის, ბუღალტრული აღრიცხვის, სამენარშეო საქმიანობის სუბიექტების რეგისტრაციის ზოგადი პრინციპები. ამასთან განხილულია საგადასახადო დავების წარმოების წესი, საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებები, საკონტროლო-სალარო აპარატებთან დაკავშირებული საკითხები, მოქმედი მოსაკრებლების არსი, საგადასახადო ურთიერთობათა ობიექტები და სუბიექტები, დეტალურადაა გაანალიზებული საქართველოში მოქმედი ცალკეული გადასახადები.

საღმრთაო კურსში მოცემულია ტესტები თვითშემოწმებისათვის, ეკონომიკური შინაარსის პერიოდიკის და სასარგებლო ინტერნეტრესურსების ბმულები, რომელთა სისტემატიური გაცნობა ხელს შეუწყობს სტუდენტებს გადასახადებთან დაკავშირებით მიღებული ცოდნის გაღრმავებაში.

საღმრთაო კურსში გამოყენებული ნორმატიული აქტები ეფუძნება ოფიციალურ ბეჭდვით ორგანო „საქართველოს საკანონმდებლო მაცნეში“ გამოქვეყნებულ მასალებს 2008 წლის 25 მარტის მდგომარეობით.

საღმრთაო კურსი განკუთვნილია სტუდენტებისათვის, აგრეთვე მენარშეებისა და ყველა იმ პირისთვის, ვინც დაინტერესებულია გადასახადების შესწავლით.

საღმრთაო კურსი მომზადდა მასმედიისა და საზოგადოებრივი კომუნიკაციების ინსტიტუტის ეკონომიკისა და ბიზნესის მართვის ფაკულტეტის სტუდენტთა სასწავლო პროგრამით გათვალისწინებული საგნის „გადასახადები და საგადასახადო დაბეგვრა“ სილაბუსის მიხედვით

© მერაბ მიქელაშვილი, საგადასახადო და ბიზნეს-ეკონსულტანტი, გადასახადები და საგადასახადო დაბეგვრა, საღმრთაო კურსი თბილისი, 2008 წ.

ISBN 978-99940-60-47-4

წინასიტყვაობა

წინამდებარე სალექციო კურსი ეძღვნება საქართველოში მოქმედ გადასახადებსა და საგადასახადო დაბეგვრის საკითხების განხილვას. ინგლისელი ეკონომისტის ა. სმიტის აზრით „გადასახადები მათთვის, ვინც მას იხდის არის არა მონობის, არამედ თავისუფლების ნიშანი“. ფრანგი ფილოსოფოსი ვოლტერი კი თვლიდა, რომ „გადასახადების გადახდა ნიშნავს საკუთარი ქონების ნაწილის სახელმწიფოსთვის გადაცემას, იმისათვის რომ შეინარჩუნო დანარჩენი ქონება“.

საქართველოს კონსტიტუციის 94-ე მუხლის თანახმად:

1. სავალდებულოა გადასახადებისა და მოსაკრებლების გადახდა კანონით დადგენილი ოდენობითა და წესით.
2. გადასახადებისა და მოსაკრებლების სტრუქტურას, შემოღების წესს ადგენს მხოლოდ კანონი.
3. გადასახადებისაგან განთავისუფლება, აგრეთვე სახელმწიფო ხაზინიდან ხარჯის გაღება დასაშვებია მხოლოდ კანონით*.

საბაზრო ეკონომიკის მქონე ქვეყნისთვის სასიცოცხლოდ აუცილებელია მაღალი კვალიფიკაციის მქონე ეკონომიკური განათლების მქონე სპეციალისტების არსებობა, რომელთა სასწავლო პროგრამებით გათვალისწინებულ საგნებში სულ უფრო გამორჩეულ ადგილს იკავებს სასწავლო კურსი „გადასახადები და საგადასახადო დაბეგვრა“.

სამოქალაქო საზოგადოების ფორმირების პროცესში თითოეულ მოქალაქეს კარგად უნდა ჰქონდეს გააზრებული, რომ გადასახადები და საგადასახადო პოლიტიკა წარმოადგენს ეკონომიკურ ურთიერთობათა რეგულირების ძირითად სახელმწიფო ინსტრუმენტს. სამართლიანი და ეფექტური საგადასახადო სისტემის შექმნა, მისი გამჭვირვალობის, სტაბილურობის უზრუნველყოფა სამენარმეო და საინვესტიციო აქტივობის ამაღლების მნიშვნელოვანი წინაპირობებია.

საქართველოს პარლამენტის მიერ 2004 წლის 22 დეკემბერს მიღებული საქართველოს საგადასახადო კოდექსი, რომელიც ძალაში შევიდა 2005 წლის 1 იანვრიდან, შედგება 42 თავისა და 282 მუხლისაგან. საგულისხმოა, რომ ახალი საგადასახადო კოდექსით შემცირებული იქნა როგორც ცალკეული გადასახადების განაკვეთები, ასევე გადასახადების რაოდენობაც. მიუხედავად საგადასახადო კოდექსის მიღებიდან გასული მცირე პერიოდისა, დღეისათვის კოდექსში საკმაოდ ბევრი ცვლილებებია შეტანილი, რაც რეფორმირებადი ეკონომიკის ქვეყნისთვის სრულიად ბუნებრივია. ცვლილებებიდან განსაკუთრებით აღსანიშნავია საქართველოს პარლამენტის მიერ 2006 წლის დეკემბერში და 2007 წლის ივლისსა და დეკემბერში საქართველოს საგადასახადო კოდექსში შეტანილი ცვლილებები. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი საქართველოს კონსტიტუციის შესაბამისად განსაზღვრავს საქართველოს საგადასახადო სისტემის ფორმირებისა და ფუნქციონირების ზოგად პრინციპებს, გადასახადის გადახდელებისა და სა-

გადასახადო ორგანოების სამართლებრივ მდგომარეობას, საგადასახადო სამართალ-დარღვევის სახეებს, საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევისათვის პასუხისმგებლობას, საგადასახადო ორგანოებისა და მათი თანამდებობის პირების არამართლ-ზომიერ ქმედებათა გასაჩივრების წესსა და პირობებს, საგადასახადო დავის გადანი-ყვეტის წესს, არეგულირებს საგადასახადო ვალდებულებების შესრულებასთან დაკავ-შირებულ სამართლებრივ ურთიერთობებს. საქართველოს საგადასახადო კოდექსთან ერთად მოქმედი 80-მდე კანონქვემდებარე აქტი მთლიანობაში ქმნის საგადასახადო საკანონმდებლო გარემოს, რომელზე დაყრდნობითაც ხდება ქვეყნის საგადასახადო სივრცეში გადასახადებთან და საგადასახადო დაბეგვრასთან დაკავშირებული საკითხ-ების რეგულირება.

საღეჭიო კურსში, რა თქმა უნდა, ვერ იქნებოდა დეტალურად განხილული ის საკ-ითხები, რომლებიც კანონქვემდებარე აქტების სახით არეგულირებს საგადასახადო კოდექსის დებულებებს. ამიტომ ყოველი თავის ბოლოს მოცემულია ამ თავში განხი-ლულ საკითხებთან დაკავშირებით მოქმედი კანონქვემდებარე აქტების ნუსხა, რომელ-თა გაცნობაც მკითხველს საშუალებას მისცემს სრული ინფორმაცია მიიღოს საღეჭ-ციო კურსში განხილულ საკითხთან დაკავშირებით.

საღეჭიო კურსის შედგენისას გამოყენებულია სხვა ქვეყნებში საგადასახადო და-ბეგვრისა და გადასახადების შესახებ არსებული სახელმძღვანელოები, რომელთა გაც-ნობა ბევრ ღირებულ ინფორმაციას მიაწვდის დაინტერესებულ მკითხველს.

გულწრფელი მადლობა მინდა მოვახსენო ინსტიტუტის რექტორს ბატონ ვლადიმერ ჭელიძეს, რომლის ინიციატივითაც გადანიყდა „მასკის“ სტუდენტებისთვის განკუთვ-ნილი სასწავლო დისციპლინების საღეჭიო კურსების წიგნად გამოცემა. თქვენს წინაშეა ამ პრაქტიკულად განხორციელებული იდეის პირველი შედეგი.

საღეჭიო კურსი დაზღვეული არ იქნება შეცდომებისაგან, ამიტომ სიამოვნებით გავითვალისწინებთ ყველა საქმიან შენიშვნასა და მოსაზრებას, რომლის გამოგზავნაც შეგიძლიათ ელექტრონული ფოსტით შემდეგ მისამართზე mmikelashvili@mail.ru.

მერაბ მიქელაშვილი

თავი II

გადასახადების მოკლე ისტორია

გადასახადები არის ეკონომიკური ურთიერთობების ერთ-ერთი უძველესი ფორმა, რომელთა წარმოშობა დაკავშირებულია ყველაზე ადრეულ საზოგადოებრივ მოთხოვნებთან. გადასახადები წარმოადგენენ საზოგადოებაში არსებულ ეკონომიკური ურთიერთობების აუცილებელ რგოლს და ძალზე ხშირად სახელმწიფოს შემოსავლების ძირითად წყაროს.

საგადასახადო სისტემა სახელმწიფოს მხრიდან გამოიყენება საზოგადოებრივ წარმოებაზე ეკონომიკური ზემოქმედების მოსახდენად.

საზოგადოებრივი და სახელმწიფო მონყობის ფორმის ცვლილებას ყოველთვის თან სდევდა საგადასახადო სისტემის ცვლილება. ისტორიაში ცნობილია ფაქტები, როცა მაღალი გადასახადები იწვევდა ხაზინაში შემოსავლების შემცირებას და პირიქით – როცა გადასახადების შემცირება იწვევდა ხაზინაში შემოსავლების ზრდას. ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში ეფექტი გამოწვეული იყო არსებულ პირობებში სახელმწიფოს კონკრეტული საგადასახადო პოლიტიკით. რუსი მოაზროვნე ნიკოლაი ტურგენევი თავის ნაშრომში „გადასახადების თეორიის გამოცდილება“ 1818 წელს წერდა – „სულელური საგადასახადო სისტემები, როგორც ჩანს ისტორიიდან, იყო ერთ-ერთი მიზეზი იმისა, რომ პოლანდიელები გახდნენ დამოუკიდებლები ესპანეთისგან, შვეიცარიელები – ავსტრიისგან და ბოლოს კაზაკები – პოლონეთისგან. ინგლისის წინააღმდეგ მისი ჩრდილოამერიკული კოლონიების დაპირისპირებაში გადამწყვეტი გავლენა იქონია ქვეყნის გარეთ ვაჭრობის ფინანსური მართვის სულელურმა სისტემამ“. ის აღნიშნავდა, რომ სწორედ საგადასახადო და ფინანსური შეცდომები ხდებოდა საფუძველი რევოლუციების, აჯანყებების და სხვა საზოგადოებრივი უნესრიგობებისა.

საგადასახადო სისტემა წარმოიშვა და განვითარდა სახელმწიფოსთან ერთად. სახელმწიფოს ორგანიზაციის ყველაზე ადრეულ სტადიაში საგადასახადო დაბეგერის ფორმად შეიძლება მივიჩნიოთ მსხვერპლშენირვა, რომელიც ყოველთვის არ იყო ნებაყოფლობითი, არამედ წარმოადგენდა ერთგვარ დაუნერგელ კანონს. ძველი აღთქმის მეორე რჯულის მეთოთხმეტე თავში ვკითხულობთ: „აიღე მეთაფი მთელი შენი მოსავლიდან, რომელიც ყოველწლიურად მოდის ყანაში... ხორბლის, ღვინის და ზეთის მეთაფედი, შენი საქონლისა და ცხვრის პირველმოგებული, რათა ისწავლო უფლის, შენი ღმერთის შიში სამუდამოდ... ყოველი მეთაფედი დედამიწაზე ეკუთვნის ღმერთს“.

სახელმწიფოს განვითარების კვალდაკვალ ყალიბდებოდა ბიბლიური „ერთი მეთაფედის“ მაღალი საზოგადოების – ბატონების, თავადების და საეკლესიო წრის სასარგებლოდ ამოღების პრაქტიკა, რომელიც არსებობდა მრავალი ასწლეულის განმავლობაში: ძველი ეგვიპტიდან შუასაუკუნის ევროპამდე.

ძველ ეგვიპტეში და აღმოსავლეთის სხვა დესპოტიკებში გადასახადების ამოღება ხდებოდა მინით სარგებლობის საარენდო გადასახადის სახით. ადრეულ ფეოდალურ სახელმწიფოებში გადასახადი განხილული იყო როგორც ხელმწიფის ძღვენი, საჩუქარი. არ არის შემთხვევითი, რომ ინგლისში „გადასახადებისა“ და „საჩუქრის, ძღვენის“ განსაზღვრებები სინონიმები იყვნენ და გამოითქმებოდნენ ერთი სიტყვით „gift“ გერმანიაში კი გადასახადების განმარტება დაკავშირებული იყო სახელმწიფოს თხოვნასთან, გადაეხადათ გადასახადი. შემდგომში გადასახადს განიხილავდნენ როგორც მოსახლეობის დახმარებას სახელმწიფოსადმი.

ძველი საბერძნეთი. VII-VI საუკუნეები ჩვენს წელთაღრიცხვამდე

ქვეყნის „მამების“ მიერ შემოღებული იქნა გადასახადები შემოსავლების 1/10 ან 1/20 ოდენობით. ეს გადასახადები მიმართული იყო არმიის შესანახად, ეკლესიებისა და ხიდების ასაშენებლად. ათენში ითვლებოდა, რომ თავისუფალ მოქალაქეს არ უნდა გადაეხადა გადასახადი, სხვა საქმე იყო – ნებაყოფლობითი შესანიირი. მაგრამ როცა ქვეყნისთვის დიდი ხარჯები იყო საჭირო, საბჭო ან ქალაქის სახალხო კრება ადგენდა შემოსავლებიდან პროცენტულ გადასახადებს.

ძველი რომი. IV-I საუკუნეები ჩვენს წელთაღრიცხვამდე

თანამედროვე სახელმწიფოს ბევრი ნიშან-თვისებები ჩაისახა სწორედ ძველ რომში. მშვიდობიან დროს მოქალაქეები არ იხდიდნენ გადასახადებს. სახელმწიფოს და ქალაქის მართვის ხარჯები იყო მინიმალური. არჩეული მაგისტრები თავიანთ ფუნქციას ასრულებდნენ ანაზღაურების გარეშე, სშირად საკუთარი სახსრების გამოყენებითაც, რადგან ეს საქმე საკმაოდ დიდ პატივად მიიჩნეოდა იმდროინდელ საზოგადოებაში.

ხარჯების მთავარ სტატიად „ბიუჯეტში“ მიიჩნეოდა საზოგადოებრივი შენობების მშენებლობა, რომლის თანხებიც იფარებოდა მიწების იჯარით, ვაცემიდან მიღებული შემოსავლებით. მაგრამ ომიანობის დროს რომის მოქალაქეები იბეგრებოდნენ გადასახადებით შემოსავლების ოდენობის მიხედვით. გადასახადების ჯამი განისაზღვრებოდა ყოველ 5 წელიწადში არჩეული ჩინოვნიკების – ცენზორების მიერ. რომის მოქალაქეები ცენზორებს წარუდგენდნენ განცხადებებს თავიანთი ოჯახური და ქონებრივი მდგომარეობის შესახებ. ამგვარად ეყრებოდა საფუძველი შემოსავლების შესახებ დეკლარაციებს.

IV-III საუკუნეებში ჩვენს წელთაღრიცხვამდე, რომის სახელმწიფო იზრდებოდა სხვადასხვა ქალაქ-კოლონიების შემოერთების ხარჯზე. შესაბამისად ხდებოდა ცვლილებები საგადასახადო სამართალში. კოლონიებში ხდებოდა კომუნალური გადასახადების შემოღება. ამ შემთხვევაშიც გადასახადების ოდენობა დგინდებოდა შემოსავლიდან გამომდინარე ხუთ წელიწადში ერთხელ. რომის მოქალაქეები, რომლებიც ცხოვრობდნენ რომის ფარგლებს გარეთ, იხდიდნენ როგორც სახელმწიფო, ასევე ადგილობრივ გადასახადებს. ომში გამარჯვების შემთხვევაში ხდებოდა გადასახადების შემცირება, ან საერთოდ გაუქმება. აუცილებელი თანხების მობილიზაცია კი ხდებოდა დაპყრობილი მიწების კონტრიბუციის გზით. რომის ფარგლებს გარეთ მცხოვრებლებს კი კომუნალური გადასახადების გადახდა უხდებოდათ მუდმივად.

რომი დროთა განმავლობაში ყალიბდებოდა იმპერიად, რომლის შემადგენლობაში

შედიოდნენ პროვინციები, რომელთა მცხოვრებლები არ სარგებლობდნენ მოქალაქის უფლებებით. ისინი ვალდებულნი იყვნენ გადაეხადათ გადასახადები, რაც ფაქტიურად ამტკიცებდა მათ დამოკიდებულებას რომზე. ამასთან ერთიანი საგადასახადო სისტემა არ არსებობდა. ის ქალაქები და მიწები, რომლებიც ყველაზე ძლიერ წინააღმდეგობას უწევდნენ რომის ლეგიონერებს, უფრო მაღალ გადასახადებს იხდიდნენ. ამასთან, რომის ადმინისტრაცია ხშირად უცვლელად ტოვებდა ადგილობრივ საგადასახადო სისტემას. ასე იყო, მაგალითად, სიცილიაში, როცა ის ჩვ. წ. 227 წელს გახდა რომის პროვინცია. რომის ისეთ პროვინციაში, როგორც იყო ესპანეთი და მაკედონია, მნიშვნელოვანი იყო მოპოვებული ბუნებრივი სიმდიდრეების მეთაფი ნაწილი. ძველ რომში ძირითადი გადასახადი იყო მიწის გადასახადი. არსებობდა არაპირდაპირი გადასახადებიც – ბრუნეიდან, მემკვიდრეობიდან და ა.შ.

ბრუნეიდან გადასახადი შეადგენდა 1%-ს. განსაკუთრებული გადასახადი ბრუნეიდან მონებით ვაჭრობის შემთხვევაში შეადგენდა 4%-ს, ხოლო გადასახადი ბრუნეიდან მონების გათავისუფლების შემთხვევაში 5% მონების ღირებულებიდან. მემკვიდრეობის გადასახადით იბეგრებოდნენ მხოლოდ რომის მოქალაქეები. ეს გადასახადი მიზნობრივად ემსახურებოდა პროფესიული ჯარისკაცების საპენსიო უზრუნველყოფას. გადასახადების რაოდენობა ძველ რომში რაოდენობრივად 2000-ზე მეტს შეადგენდა. ზემოთაღნიშნულის გარდა არსებობდა გადასახადი ლეინოზე, ხორბალზე, საპონზე, საქონლის შეტანისა და გატანის მოსაკრებელი, ძეგლების დადგმის მოსაკრებელი; ბინის გადასახადი, აბანოების შესანახი გადასახადი, მოსაკრებელი გადასახადების ამკრეფთათვის, ციხის შენახვის მოსაკრებელი და სხვა. საინტერესოა აღინიშნოს, რომ ცნობილი აფორიზმი „ფულს სუნი არ ასდის“, გადასახადებთანაა დაკავშირებული. ეს ფრაზა წარმოსთქვა რომის იმპერატორმა ტიტ ფლავი ვესპასიანმა (9-79 წწ.), რომელმაც შემოიღო გადასახადი ტულეიტებით სარგებლობისათვის და სწორედ ასეთი პასუხი გასცა შეკითხვაზე – რატომ იღებ გადასახადს ამისათვის?

ბიზანტია

ძველ რომის მრავალი სამეურნეო ტრადიციები ესტაფეტის სახით მიიღო ბიზანტიაში. ადრეებიზანტიურ ეპოქაში არსებობდა პირდაპირი გადასახადების 21 სახე (მიწის, არმიის აღჭურვის გადასახადი, საქონლის გაყიდვის ბაჟი (10-12,5%), ჯარის აღჭურვის გადასახადი, ცხენების ყიდვის გადასახადი).

ფართოდ გამოიყენებოდა ბიზანტიაში საგანგებო გადასახადები: ფლოტის მშენებლობისთვის, არმიის შენახვის და ა.შ. თუ მშენებარე შენობა გადააჭარბებდა დადგენილ ზომებს, ხდებოდა ჯარიმის გადახდა, რომელსაც ეწოდებოდა „ჰაერის გადასახადი“. განსაკუთრებულ გადასახადებს იხდიდნენ სენატორები, ასევე ჩინოვნიკები და სამხედროები, რომლებსაც აწინაურებდნენ. გადასახადების სიმრავლეს არ გამოუწვევია ბიზანტიის ფინანსური აყვავება. პირიქით, ზედმეტმა საგადასახადო ტვირთმა გამოიწვია საგადასახადო ბაზის შემცირება, რომელიც საფუძვლად დაედო ფინანსურ კრიზისს და სახელმწიფოს ძლიერების შემცირებას.

ევროპა. XVI-XVII საუკუნეები

თანამედროვე სახელმწიფოს მოდელი ახალი ისტორიის ადრეულ პერიოდში 16-17

საუკუნეებში გამოჩნდა ევროპაში. ეს სახელმწიფო ჯერ კიდევ არ ფლობდა გადასახადების თეორიას. პრაქტიკულად არ არსებობდა მუდმივი გადასახადები, ამიტომ პარლამენტები პერიოდულად აძლევდნენ უფლებას მმართველებს შემოეღოთ განსაკუთრებული გადასახადები საგანგებო სიტუაციების დროს. გადასახადის გადამხდელებად გვევლინებოდნენ ადამიანები, რომლებიც წარმოადგენდნენ სოფლის მცხოვრებლებსა და არა თავადაზნაურობის წრეს. შემოსული თანხების აკუმულირება ხდებოდა სამეფო ან სათავადო ხაზინაში. საგადასახადო დაბეგვრისას სამართლიანობის პრობლემა იმ დროს სერიოზული განსჯის საგანი გახლდათ. ინგლისელი ფილოსოფოსი ვ. ბეკონი (1561-1626) 1625 წელს გამოცემულ წიგნში „ცდები ანუ ზნეობრივი და პოლიტიკური დამოძღვრა“ წერდა: „გადასახადები, რომლის ამოღება ხდება ხალხის ნებართვით, არც თუ ისე ასუსტებს მის ვაჟაკობას. ამის მაგალითად შეიძლება გამოდგეს მოსაკრებლები ნიდერლანდებში და ცნობილი სუბსიდიები ინგლისში. შევნიშნავ, რომ ამ შემთხვევაში საუბარია არა საფულეზე, არამედ გულზე. გადასახადების ამოღება ხალხის ნების ან მის გარეშე, შეიძლება იყოს სულერთი საფულესათვის, მაგრამ არ არის სულერთი მათი მოქმედება ხალხის სულზე“.

მხოლოდ მე-17 საუკუნის ბოლოს, მე-18 საუკუნის დასაწყისში ევროპის ქვეყნებში დაიწყო ადმინისტრაციული სახელმწიფოების ფორმირება, რომელმაც ჩამოაყალიბა ჩინოვნიკური აპარატი და საკმარისად მწყობრი და რაციონალური საგადასახადო სისტემა, რომელიც შედგებოდა პირდაპირი და არაპირდაპირი გადასახადებისაგან.

ინგლისში 1215 წელს „თავისუფლების დიდ ქარტიამ“ პირველად დაფიქსირებული აზრი, რომ გადასახადები შემოღებული უნდა იქნეს მხოლოდ ხალხის ნებართვით, გამეორებულ იქნა და 1689 წელს უფლებების ბილმა საბოლოოდ დააფიქსირა ხელისუფლების წარმომადგენლობითი ორგანოების უფლება, დაემტკიცებინა ყველა ხარჯი და შემოსავალი. საფრანგეთში პარლამენტმა დაიწყო ბიუჯეტისა და გადასახადების დამტკიცება მხოლოდ 1791 წელს საფრანგეთის დიდი რევოლუციის შემდეგ. მე-18 საუკუნეში ჩამოყალიბდა წარმოდგენა იმის შესახებ, რომ გადასახადი შეიცავს არა მარტო ეკონომიკურ, არამედ სამართლებრივ შინაარსსაც. სწორედ ამ პერიოდში გადასახადი იქცა მოქალაქეების იურიდიულ პასუხისმგებლობად სახელმწიფოს წინაშე. ინგლისურ ენაში დღემდე ზოგიერთ გადასახადს უწოდებენ duty ე.წ. ვალს, მოვალეობას. ფრანგულ ენაში impot, გერმანულ ენაში stever – მხარდაჭერას.

XVIII-XIX საუკუნეები

მე-18 საუკუნის 70-იანი წლებიდან დაწყებული იქმნებოდა საგადასახადო დაბეგვრის თეორია. მის ფუძემდებლად შეიძლება მივიჩნიოთ შოტლანდიელი ეკონომისტი ადამ სმიტი. 1776 წელს მის მიერ გამოცემულ წიგნში „ხალხთა სიმდიდრის ბუნებისა და მიზეზების შესახებ“ შეიძლება გამოვეყოთ ძირითადი პრინციპები:

1. სამართლიანობის პრინციპი – ყველამ უნდა მიიღოს მონაწილეობა სახელმწიფოს ხარჯების დაფინანსებაში, თავისი შემოსავლისა და შესაძლებლობის შესაბამისად.

2. განსაზღვრულობის პრინციპი – შენატანის თანხა, საშუალება, დრო წინასწარ უნდა იყოს ცნობილი გადასახადის გადამხდელისათვის.

3. მობერებულობის პრინციპი – გადასახადი უნდა აიკრიფოს ისეთ დროს და ისეთი საშუალებით, რომელიც განსაკუთრებით ხელსაყრელია გადამხდელისათვის.

4. ეკონომიის პრინციპი – გადასახადის აკრეფასთან დაკავშირებული ხარჯები უნდა იყოს ნაკლები, ვიდრე თვით საგადასახადო შენატანები.

ადამ სმიტის აღნიშნულ ნაშრომს „გადამხდელის უფლებების დეკლარაცია“ ეწოდა. აღნიშნული პერიოდი აღსავე იყო ბურჟუაზიული რევოლუციებით, რომელიც დაინ-ყო ნიდერლანდებში და გაგრძელდა ინგლისში. ევროპაში ხდებოდა მნიშვნელოვანი სო-ციალური და პოლიტიკური ცვლილებები, ყალიბდებოდა იურიდიული თანასწორობა მოქალაქეთა შორის. სახელმწიფო წყობის ლიბერალური გარდაქმნები ევროპის უმრავ-ლეს სახელმწიფოებში იწვევდა საგადასახადო დაბეგვრის სამართლებრივი საკითხე-ბის ფორმირებას. ევროპის სახელმწიფოები ხელს უწყობდნენ „საგადასახადო იდეოლო-გიის“ განვითარებას, რომელიც მიმართული იყო საგადასახადო დაბეგვრის საყოველ-თაობის თეორიული საფუძვლების დამუშავებასთან.

მე-19 საუკუნის მეორე ნახევარში გადასახადების რიცხვი მცირდებოდა და პარალე-ლურად დიდი ყურადღება ექცეოდა მათი შემოღებისა და ამოღების იურიდიულ ფორმებს. თანდათან ხდებოდა საგადასახადო დაბეგვრისა და მეთოდიკის სამეცნიე-რო თეორიული შეხედულებების ფორმირება. არც ერთმა ეკონომიკურმა სკოლამ და ფინანსურმა თეორიამ არ დატოვა უყურადღებოდ სახელმწიფო ფინანსებისა და საგა-დასახადო დაბეგვრის საკითხები. ისტორიის ამ ეტაპზე მრავალმა სახელმწიფომ შეძ-ლო სამეცნიერო ნაშრომებში არსებული საგადასახადო თეორიების პრაქტიკული ხორცშესხმა.

XX-XXI საუკუნეები

პირველი მსოფლიო ომის შემდგომ პერიოდში ბევრი სახელმწიფოს მიერ განხორ-ციელებული საგადასახადო რეფორმები ეფუძნებოდა საგადასახადო დაბეგვრის სამეცნიერო პრინციპებს. სწორედ ამ დროს უმრავლეს ინდუსტრიულად განვითარე-ბულ ქვეყნებში ჩაეყარა საფუძველი თანამედროვე საგადასახადო სისტემების კონ-სტრუქციას, მაგრამ მთლიანობაში მისაღები საგადასახადო სისტემის ფორმირება არ მოხერხდა. ამიტომ მეორე მსოფლიოს შემდგომი პერიოდი, ეს არის დაუმთავრებელი საგადასახადო რეფორმების ისტორიის პერიოდი, რომელიც მიმართულია პირდაპირი და ირიბი საგადასახადო დაბეგვრის ოპტიმალური თანაფარდობის ძიებისკენ, სა-გადასახადო ტვირთის, საგადასახადო შეღავათების და მთლიანად ეკონომიკაზე სა-გადასახადო გავლენის ხარისხის განსაზღვრისკენ.

მე-20 და 21-ე საუკუნეების გზაგასაყარზე ევროპაში დაიწყო ევროკავშირის საგა-დასახადო სისტემის ფორმირება.

გადასახადების ისტორია საქართველოში

საქართველოში მსოფლიოს სხვა სახელმწიფოების მსგავსად გადასახადებს საფუძ-ველი სახელმწიფოს წარმოშობისთანავე ჩაეყარა. თუმცა ზოგიერთი მოსაზრებით (თამ-არ თარაშვილი „გადასახადები ძველ საქართველოში“, ჟურნალი „გადასახადები“ № 18-19, 2000 წ.) საქართველოში გადასახადების ისტორია სულ ცოტა 4000 წელს ითვლის.

საქართველოს შესახებ ძველ აღმოსავლურ წყაროებში არსებული მონაცემები სა-შუალებას გვაძლევს ვამტკიცოთ, რომ ამ დროისათვის საქართველოში (ძვ.წ. XIII-VIII საუკუნეებში) გადასახადები ნამდვილად არსებობდა. ასურეთისა და ურარტუს მეფეები

პირველ ქართულ სახელმწიფოებს – დიაოხსა და კოლხას ხარჯის სახით ართმევდნენ პირუტყვსა და ლითონებს. მაგალითად, ურარტუელებმა აიძულეს დიაოხის მეფე გადაეხადა 41 მინა ოქრო, 37 მინა ვერცხლი, ათეულ ათასობით მინა სპილენძი (მინა 0,51 კგ), 1000 ცხენი, 300 ძროხა. ცხადია, ეს ყველაფერი სამეფო მეურნეობაში არ ინარმოებოდა, არამედ გადასახადების სახით იკრიბებოდა მთელს ქვეყანაში. არცთუ იშვიათად დამპყრობელთა ხარჯის გასასტუმრებლად შემოღებული გადასახადები ქვეყნის გათავისუფლების შემდეგაც ძალაში რჩებოდა. ასე მოხდა საქართველოში მონღოლთა ბატონობისაგან გათავისუფლების შემდეგ. მაგალითად „ულაყის“ გადასახადი იქცა სამეფო გადასახადად. აღსანიშნავია ისიც, რომ გადასახადების აღმნიშვნელ ცნებად საქართველოში უცხოური ენებიდან ნასესხები სიტყვები გამოიყენებოდა. ძირითადი გადასახადების აღსანიშნავად გამოიყენებოდა ირანულიდან ნასესხები „ბეგარა“ (ნიმნავს მუშას), „ხარკი“ (მინის გადასახადი).

VII საუკუნეში არაბებმა შემოიღეს საკომლო გადასახადი „ჯიხია“ – კომლზე ერთი დინარი, შემდგომში მას დაემატა არაბი მოხელეების სარგოდ განკუთვნილი გადასახადებიც. მაგალითად „სამირო“, შემდგომში როცა „ამირის“ ნაცვლად შემოიღეს ტერმინი „მოურავი“, გადასახადსაც „სამოურავო“ ეწოდა. არაბული საგადასახადო სისტემის მიხედვით მინის ნაყოფიერების მიხედვით გადასახადიც სამ განაკვეთად იყოფოდა.

მონღოლთა მიერ შემოღებულმა უამრავმა გადასახადებმა ბევრი ქართველი აიძულა უცხოეთში გაქცეულიყო. ამ გარემოების გამო მონღოლებმა შეამცირეს გადასახადები – ყაზან-ყაენმა მოსახლეობას დაურიგა სპილენძის დაფები, რომლებზეც ამოჭრილი იყო, თუ რა გადასახადები რჩებოდა ქვეყანაში.

არაბულ და მონღოლურ გადასახადებს შემდგომში შეემატა ოსმალურ-ყიზილბაშური გადასახადები. უძველესი ძირითადი გადასახადი იყო „თავი-ბეგარა“ ან „მართალი ბეგარა“. მასში შედიოდა საკლავი, მარცვლეული და ღვინო, ძალაში რჩებოდა შრომითი ბეგარაც – გლეხს ბატონის მამულში ნელინადში 10-50 დღე უნდა ემუშავა. საბატონო გადასახადს წარმოადგენდა ასევე „ღალა“ და „კულუხი“ – პირველი მარცვლეულის, მეორე ღვინის გადასახადი იყო. ძირითადი სახელმწიფო გადასახადი სურსათი, კომლზე ორი კოდი ხორბალი და ერთი კოდი ქერი იყო. ამ გადასახადის ამკრეფი მოხელისათვის კი უნდა მიეცათ კომლზე ერთი ლიტრა მარცვლეული. „სამასპინძლო“ რეგულარული გადასახადი არ იყო. მოსახლეობას მისი გადახდა უნებედა მხოლოდ მაშინ, თუ იქ ჯარო, ან მეფე გაივლიდა.

„სალეკო“ ლეკებისათვის მისაცემი ფულის გადასახადი იყო, რომელსაც ზოგჯერ ნატურითაც – მარცვლეულით იღებდნენ. ასეთივე გადასახადი იყო „სარუსო“, რომელიც რუსთა ჯარის შესანახად იყო განკუთვნილი. 1780 წელს ერეკლე მეორეს მიერ შემოღებულ სახელმწიფო სესხს იხდიდნენ მხოლოდ შეძლებული პირები – კომლზე სამ თუმანს. ფულადი გადასახადი იყო აგრეთვე „მახტა“, რომელსაც იხდიდნენ ხორბლითაც. „ულაყის“ გადასახადი ტვირთის გადატანას ნიშნავდა. ასეთივე იყო „ტიკისა“ და „ტომარის“ გადასახადი. პროდუქტების გადასატანად „ტიკი“ და „ტომარა“ თავად გადამხდელებისა უნდა ყოფილიყო.

სამეფო მინის დასამუშავებლად ალების შემთხვევაში იხდიდნენ „ღალას“ მოსავლის 1/10-ის ოდენობით.

„მალი“ იყო სულადობრივი გადასახადი ასაკის მიხედვით – 15-66 წლამდე. „საბალახე“ მონოლოლური „ყაფურე“ იხდიდნენ 100 სულ პირუტყვზე 1 სულს. მონოლოლური წარმოშობისა იყო აგრეთვე ულუფა – „ძღვენი“ სხვადასხვა რანგის მოხელეებისათვის.

მოსახლეობას ევალეობდა აგრეთვე „ქეშეკის“ გამოყვანა, ანუ სამეფო ქონების ყარაულობა რიგრიგობით. არსებობდა კიდევ ერთი გადასახადი – „სატარულ“ (ირანული) – სამოურაო, კომლზე 6 შაური. იყო სხვა უამრავი წვრილი, რეგულარული თუ დროებითი გადასახადი. ყოველწლიურად სპარსეთის მეფისათვის „ფეშქაში“ იგზავნებოდა. თბილისის მოსახლეობა ერთობლივად იხდიდა 100 თუმანს.

ივანე ჯავახიშვილი თავის ნაშრომში „ქართული სამართლის ისტორია“, აღნიშნავს, რომ „...“ საჭურჭლე“ სახელმწიფო ხაზინას ერქვა. ისტორიკოსი ამბობს, როდესაც დავით აღმაშენებელმა 1122 წელს ტფილისი ამირას წაართვა და დაიპყრო მან „ქალაქი ტფილისი“ დაუმკვიდრა შეილთა თავისთა საჭურჭლედ და სახლად საუკუნოდო“. მეჭურჭლეთუხუცესს, ვითარცა ფინანსთა მინისტრს, რასაკვირველია განსაკუთრებული მნიშვნელობა უნდა ჰქონოდა. „ქარის გარიგებაც“ ადასტურებს „დიდი (ვაზირი) არის მეჭურჭლეთუხუცესი“. ღირსებით მეჭურჭლეთუხუცესი ვაზირთა უპირველესა და მნიშვნობართუხუცესს გარდა, დანარჩენ ყველა ვაზირს უდრიდა... „საჭურჭლე“ სახელმწიფო ხაზინას ერქვა... ფული საქართველოში სახელმწიფო საჭურჭლეში ინახებოდა... სამეფო საჭურჭლეში... ინახებოდა ძვირფასი განძეულობა, თვალ-მარგალიტი და ოქრო-ვერცხლის ჭურჭელი... საქართველოს სახელმწიფო საჭურჭლეში... მოხელეები მსახურობდნენ... განსაკუთრებული ყურადღების ღირსია „მუშრიბი“ – ეს სიტყვა არაბულია და ნიშნავს ზედამხედველს, მეთვალყურეს... სპარსეთში მას ყველაფერი უნდა სცოდნოდა, რაც კი სასახლეში და გარეთ ხდებოდა და როცა საჭირო იყო, მთავრობისთვის უნდა ეცნობებინა. „ქარის გარიგებით“ ჩანს, რომ საქართველოშიც მუშრიბი საფინანსო სამინისტროს, მეჭურჭლეთუხუცესის ქვეშეითი მოხელე ყოფილა და შემოსავლის განსაკუთრებული დარგი, ბაჟი და სავაჭრო გადასახადი ჰპარებია. სხვა იმდროინდელ ქვეყნებსავეთ საქართველოშიც განსაზღვრულ საქონელსა და საგნებზე, რაც კი ქალაქებში გასაყიდად და სახმარად შემოჰქონდათ, განსაკუთრებული გადასახადი, ბაჟი და სავაჭრო გადასახადი იყო დანესებული. ზოგი მათგანი ფულად იყო გადაკვეთილი, ზოგს საქონელზე სულადად იღებდნენ ხოლმე. აი ეს ქალაქთა ბაჟი და სავაჭრო გადასახადი ჰპარებია ქართულ მუშრიბს. რაკი ბაჟი და სავაჭრო გადასახადი ქალაქებში მუშრიბს ეკითხებოდა, ამიტომ საფიქრებელია, რომ „საკოშრე“, ანუ სასასწორე გადასახადი მის ზედამხედველობას ექვემდებარებოდა. თუ სახელმწიფო გადასახადი „ხარაჯა“ პირდაპირ საჭურჭლეში შემოდიოდა, მაშინ „მოხარაჯენიც“ მეჭურჭლეთუხუცესის ქვეშეითი მოხელენი იქნებოდნენ“.

შუა საუკუნეების საქართველოში გადასახადის გამამხდელი გლეხები იყვნენ. ისინი სავალდებულო ბეგარას იხდიდნენ. მე-11 საუკუნის საქართველოში მეტად გავრცელებული იყო პატრონის თანხლება და ლაშქრობა.

ზოგიერთი ავტორის მოსაზრებით (ნ. ტალახაძე, ლ. გიგაური, მ. ნაცვალაძე, ეკონომიკის სახელმძღვანელო XI-XII კლასების მოსწავლეებისათვის, თბილისი, 2007).

დაპყრობილი ქვეყნების მოსახლეობა იხდიდა გადასახადს – ხარკს, რომელსაც ნაალაფვეი ერქვა. გადასახადის ამკრეფნი მიმაგრებულნი იყვნენ სოფლებზე, საციხისთავოებზე და საერისთავოებზე, რათა მოსახლეობისაგან ხარკი აეგროვებინათ.

გვიანდელ ფეოდალურ საქართველოში გავრცელებული იყო გადასახადის ისეთი სახე, როგორცაა შრომამიგებითი რენტა („მინის“, როგორც წარმოების ფაქტორის სარგებლობისათვის დაწესებული საზღაური), რომელიც მებატონის სასარგებლოდ გლეხის შრომას გულისხმობდა იმ ოდენობით, რასაც მებატონე მოითხოვდა. მასში შედიოდა მცენარეთა დათესვა, დამუშავება, მორწყვა, მოსავლის აღება, სამშენებლო საქმიანობა, შეშის დამზადება და ა.შ. ასევე გავრცელებული იყო გადასახადის გადახდა რენტა – პროდუქტებით. იგი გულისხმობდა მებატონისათვის პირუტყვით ნივთით გადასახადს. გლეხი ფულად გადასახადსაც იხდიდა, მას მებატონისათვის ფული უნდა გადაეხადა ქორნილის შემთხვევაში, ქვრივთან დაქორწინების შემთხვევაში კი საქვრივო. გლეხს ქალიშვილის გათხოვებისას საჩექმე გადასახადი უნდა გადაეხადა, ხოლო მებატონის სიკვდილის შემთხვევაში შესანიერი გაეღო.

მე-18 საუკუნის დასასრულისათვის გავრცელდა ისეთი გადასახადები, როგორცაა:

სურსათის გადასახადი – იკრიბებოდა ომების დროს ჯარის გამოსაკვებად. გადასახადს იხდიდა, როგორც სახელმწიფო, ისე საბატონო და საეკლესიო გლეხები. სურსათის გადასახადიდან ძირითადი ზორბალი და ქერი იყო. გადასახადის აკრეფა წელიწადში ერთხელ მელიქიევეს ევალებოდათ. საქართველოს მთის მოსახლეობა ამ გადასახადებისაგან გათავისუფლებული იყო.

კოდის პური – ფეოდალური საქართველოს ერთ-ერთი ცნობილი გადასახადი იყო. წელიწადში კომლზე დადგენილი იყო 4 კოდი (შეესაბამება 10 ლიტრს) პურის გადახდა.

საბალახე გადასახადი – იკრიბებოდა აგრეთვე ხაზინის შესავსებად. მისი გადამხდელი იყო ის, ვინც საძოვარს იყენებდა. იბეგრებოდა საქონლის მეპატრონეც. საქონლის რაოდენობა აღირიცხებოდა სპეციალურ დავთარში და გადასახადის გადამხდელი ვალდებული იყო ყოველ 100 ცხვარზე 2 ცხვარი და ერთი ბატკანი გადაეხადა.

შევარდენი – ძალზე ორიგინალური გადასახადი იყო. იგი უფრო მომსახურებითი ფორმის გადასახადს წარმოადგენდა. კერძოდ, სოფელს მიბარებული ჰქონდა მეფის შევარდნების ბუდეები და გლეხს მათი მოვლა, ხოლო ზოგიერთ სოფელს – მეფისათვის შევარდნების მირთმევა ევალებოდა.

მე-19 საუკუნის შუა პერიოდისათვის შემოღებულ იქნა ახალი სახის გადასახადები, ე.წ. საპოლიციო გადასახადი, რომელიც დღევანდელი ქონების გადასახადს უფრო ჰგავს. ამ გადასახადით იბეგრებოდა ქ. თბილისში არსებული შენობები, სავაჭრო და სახელოსნო ფართობი. ამავე პერიოდში დანესდა უძრავი ქონების გადასახადი, რომლითაც იბეგრებოდა უძრავი ქონება – მათ შორის შენობა. გადასახადის სიდიდე დამოკიდებული იყო უძრავი ქონების გამოყენებით მიღებულ შემოსავალზე.

ამ პერიოდში ასევე არსებობდა ვაჭრობის გადასახადი, გადასახადი დაქირავებულებისათვის, რომელსაც ახდევინებდნენ დაქირავებულ შინამოსამსახურეებს და მუშებს, ფულადი ფორმით. ასევე არსებობდა მოსაკრებელი მესაკლავეობაზე, ანუ გადასახადი პირუტყვზე, რაც ქალაქში დასაკლავად ჩამორეკილ თითოეულ სულ პირუტყვზე ფულადი გადასახადის გადახდას გულისხმობდა.

საქართველოს დამოუკიდებლობის მოკლე პერიოდში (1918-1921) სახელმწიფომ საკუთარი საგადასახადო სისტემის ჩამოყალიბება ვერ მოასწრო და გადასახადების აკრეფა უკვე დამკვიდრებული საგადასახადო სისტემისა და წესების მიხედვით ხდებოდა.

1921 წელს საქართველოს გასაბჭოების შემდეგ ქვეყანას საგადასახადო კანონმდებლობა არ ჰქონია და მოქმედებდა სსრკ (საბჭოთა კავშირი) დადგენილი გადასახადები. მაგრამ მთლიანობაში საბჭოთა კავშირში პრაქტიკულად აკრძალული კერძო საკუთრების პირობებში გადასახადები შეცვლილი იყო ანარიცხებითა და ტრანსფერტებით, რომელთა ამოღება ხდებოდა ისევ სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სანარმოებიდან.

1991 წლიდან საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადების შემდეგ დაიწყო საგადასახადო სისტემის ფორმირება. 1997 წლამდე საგადასახადო სამართლებრივი სივრცე განისაზღვრებოდა სხვადასხვა კანონებით, რომელიც 1997 წლის 13 ივნისს მიღებულმა პირველმა საქართველოს საგადასახადო კოდექსმა შეცვალა. ამ კოდექსით შემოღებული იყო 13 საერთო სახელმწიფოებრივი და 6 ადგილობრივი გადასახადი. არსებობის თითქმის 8-წლიან პერიოდში საგადასახადო კოდექსში უამრავი დამატება და ცვლილება იქნა შეტანილი.

2004 წლის 24 დეკემბერს მიღებული იქნა საქართველოს ახალი საგადასახადო კოდექსი, რომელიც 2005 წლის 1 იანვრიდან შევიდა ძალაში. საგულისხმოა, რომ ახალი საგადასახადო კოდექსით შემცირებულ იქნა როგორც გადასახადების რაოდენობა, ასევე ცალკეული გადასახადის განაკვეთები. მიუხედავად საგადასახადო კოდექსის მიღებიდან გასული მცირე პერიოდისა, მასში საკმაოდ ბევრი ცვლილებებია შეტანილი, რაც რეფორმირებადი ეკონომიკის ქვეყნისათვის სრულიად ბუნებრივია.

თავი 2

გადასახადების თეორიული პრინციპები

საგადასახადო თეორია – ეს არის მეცნიერული ცოდნის სისტემა გადასახადების არსსა და ბუნებაზე, საზოგადოების სოციალურ-პოლიტიკური და ეკონომიკური განვითარების საქმეში მათ როლსა და მნიშვნელობაზე. საგადასახადო თეორიები წარმოადგენს სახელმწიფოს საგადასახადო სისტემის მშენებლობის მოდელს, რომელთა კლასიფიკაცია ხდება ზოგად და კერძო საგადასახადო თეორიებად.

ზოგად საგადასახადო თეორიას მიეკუთვნება სწავლებები, რომლებიც ასახავენ საგადასახადო დაბეგრას მთლიანობაში, და განმარტავენ გადასახადის საფუძველს და ახდენენ მისი ეკონომიკური არსის არგუმენტაციას. ზოგად საგადასახადო თეორიებს მიეკუთვნება:

□ **გაცვლის თეორია** – თეორია, რომელიც ეფუძნება სახელშეკრულებო ურთიერთობებს სახელმწიფოსა და მოქალაქეს შორის და გულისხმობს ამ უკანასკნელთა მხრიდან სახელმწიფოსაგან სამხედრო და ოურიდიული დაცვის „ყიდვას“.

□ **ატომისტიკური თეორია** – გაცვლის თეორიის მსგავსია. მისი არსი იმაში მდგომარეობს, რომ გადასახადის გადახდის სანაცვლოდ მოქალაქე სახელმწიფოსგან იღებს მომსახურებას მისი პირადი უსაფრთხოებისა და ქონების დაცვის საქმეში, როგორც შიგა, ასევე გარეშე მტრებისაგან.

□ **გადასახადის, როგორც სადაზღვევო პრემიის თეორია**. მისი არსი იმაში მდგომარეობს, რომ გადასახადი გათანაბრებულია სადაზღვევო გადასახადთან. გადასახადის გადამხდელი „აზღვევს“ თავის ქონებას სხვადასხვა საგანგებო სიტუაციებისაგან თავისი შემოსავლისა და ქონების პროპორციულად. ამ შემთხვევაში საზოგადოება ქმნის სპეციფიკურ „სადაზღვევო კომპანიას“, რომელიც იმით კი არ არის დაკავებული, რომ დაზარალებულს აუნაზღაუროს მიყენებული ზარალი, არამედ ზარალის დადგომის პრევენციას აკეთებს.

□ **გადასახადების კდასიკური თეორია**. აღნიშნული თეორიის მიხედვით, რომელსაც აგრეთვე „საგადასახადო ნეიტრალიტეტის თეორიასაც“ ეძახიან, გადასახადები განხილულია სახელმწიფო შემოსავლების ერთ-ერთ სახედ, რომლებმაც უნდა დაფარონ სახელმწიფოს შესანახად საჭირო ხარჯები, მაგრამ აქ გულისხმობენ მხოლოდ საზოგადოებრივი თავდაცვისა და ხელისუფალთა შენახვის ხარჯებს. ყველა სხვა ხარჯები უნდა ფინანსდებოდეს სპეციალური მოსაკრებლებით, რომლებსაც უნდა ჰქონდეთ ეკვივალენტური შინაარსი და მათი გადახდა უნდა ხდებოდეს მხოლოდ ამ მომსახურებით დაინტერესებული პირების მიერ.

□ **მსხვერპლის თეორია**. ამ თეორიის მიხედვით, მოქალაქეები გადასახადის გადახდის დროს დაკავებული არიან „მსხვერპლშენიერით“. სახელმწიფო, წარმოადგენს რა

იძულებით ორგანოს, განსაზღვრავს გადასახადის არსს, როგორც აუცილებელ შესაწინარის. გადასახადი – ეს არის შემოსავლის წყარო სახელმწიფოსთვის, რომელიც წარმოადგენს მოქალაქეთა შესანიშნავ საზოგადოების მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად.

□ **საზოგადოებრივი მოთხოვნების თეორია.** ამ თეორიის მიხედვით, სახელმწიფო უნდა ასრულებდეს ეკონომიკურ ფუნქციებს. ასეთი სახის ხარჯების წყარო უნდა იყოს გადასახადები. გადასახადები არ არის საზოგადოებისთვის დანაკლისი, არამედ ისინი ატარებენ საზოგადოებისთვის საჭირო მომსახურების საფასურს.

□ **კეინსური თეორია.** ამ თეორიის მიხედვით გადასახადები არის ეკონომიკის რეგულირების მთავარი ბერკეტი, მაკროეკონომიკური სტაბილიზაციის ინსტრუმენტი. კეინსის მიხედვით არსებობს ორი მთავარი მაკროეკონომიკური საგადასახადო რეგულატორი.

– საგადასახადო დაბეგვრის პროგრესული განაკვეთი;

– გადასახადი, როგორც საბანკო კრედიტის განაკვეთის ანალოგი.

სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, თუ ეკონომიკა „გადახურებულია“ და საჭიროა მისი განვითარების „დამუხრუჭება“, არამროპორციულად იზრდება საგადასახადო დაბეგვრის განაკვეთები, უფრო „ძვირი“ ხდება საბანკო კრედიტები, ეს კი საშუალებას იძლევა საქონლისა და მომსახურების წარმოების სფეროდან ამოღებულ იქნეს საინვესტიციო რესურსები. მთლიანობაში „ეფექტური მოთხოვნის“ იდეამ შესაძლებელი გახადა გადასახადების დაკავშირება ისეთ მაკროეკონომიკურ მაჩვენებლებთან, როგორიცაა ეროვნული შემოსავალი, დაგროვებისა და მოხმარების ფონდები და ა.შ.

□ **მონეტარისმის თეორია.** ამ თეორიის არსი ის არის, რომ გადასახადები ზემოქმედებენ მიმოქცევაზე, გადასახადების წყალობით შესაძლებელია ფულის ზედმეტი მასის მიმოქცევიდან ამოღება, რაც ამცირებს ეკონომიკის განვითარების არასახარბიელო ფაქტორებს.

□ **მოთხოვნის ეკონომიკის თეორია** გადასახადებს განიხილავს როგორც ეკონომიკის განვითარებისა და რეგულირების მთავარ ფაქტორს. ის გამოდის იმ მოსაზრებიდან, რომ მაღალი საგადასახადო დაბეგვრა უარყოფითად მოქმედებს სამენარმეო და საინვესტიციო საქმიანობაზე, რაც თავისთავად იწვევს გადახდილი გადასახადების შემცირებას. საგადასახადო ტვირთის შემცირება იწვევს ეკონომიკურ ზრდას.

ახლა განვიხილოთ კერძო საგადასახადო თეორიები. ამ თეორიებს მიეკუთვნება ის სწავლებები, რომლებშიც გამოკვლეულია საგადასახადო დაბეგვრის ცალკეული პრობლემები. ასეთ თეორიებს განეკუთვნება:

□ **პირდაპირი და ირიბი დაბეგვრის ფარდობითობის თეორია**, რომლის არსი ის არის, რომ გამოიკვლიოს პირდაპირი და ირიბი დაბეგვრის გავლენა საგადასახადო სისტემის დაბალანსებაზე. ირიბი გადასახადების საფუძველზე ყალიბდება უფრო სამართლიანი საგადასახადო დაბეგვრის სისტემა, რადგან გადასახადები ეფუძნება არა შემოსავალს, არამედ ხარჯს, შესაბამისად ვინც მეტს მოიხმარს, შესაბამისად უფრო მეტს გადაიხდის.

□ **ერთიანი გადასახადის თეორია.** უნდა აღინიშნოს, რომ ეს იდეა სხვადასხვა დროს ძალზე პოპულარული იყო. ზოგიერთი მისი აპოლოგეტი ერთიან გადასახადში ხედავდა ყველა პრობლემის გადაჭრის პანაცეას – სიღარიბის აღმოფხვრის, ხელფასის გაზრდის, წარმოების გაზრდის ჩათვლითაც კი. უნდა აღინიშნოს, რომ თეორიულად ერთიანი

გადასახადის ამოღება უფრო მარტივი და რაციონალურია, ვიდრე ბევრი სხვადასხვა გადასახადებისა. მაგრამ სხვადასხვა ქვეყნების საგადასახადო დაბეგვრის პრაქტიკამ ბევრჯერ დაამტკიცა ასეთი მიდგომის იდეალისტური ხასიათი. ცხადია, რომ ერთიანი გადასახადის პირობებში ირლენდმა საგადასახადო სისტემის ელასტიკურობის პრინციპი, აღარ არსებობს საშუალება საგადასახადო ტვირთის გადანაწილებისა გადასახადის გადამხდელეებზე. სუფთა სახით ეს თეორია საკმაოდ უტოპიურია და პრაქტიკულად გამოუსადეგარია, მაგრამ სხვა სისტემებთან ერთად მას შეუძლია დადებითი როლის შესრულება.

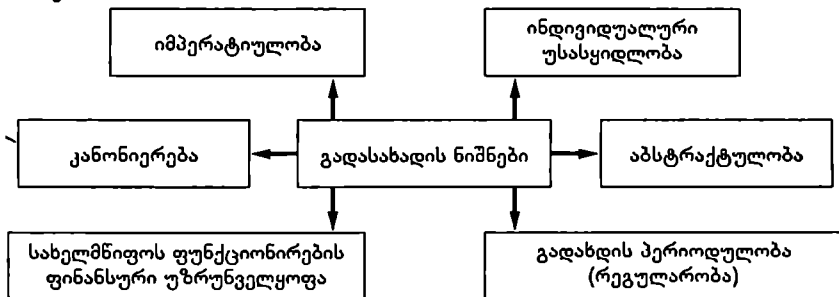
□ პროპორციული და პროგრესული საგადასახადო დაბეგვრის თეორია. პროპორციული საგადასახადო დაბეგვრის იდეის თანახმად საგადასახადო განაკვეთები უნდა დგინდებოდეს როგორც გადასახადის გადამხდელის შემოსავლებიდან (განურჩევლად მათი სიდიდისა) გადასახდელი ერთიანი პროცენტი. პროგრესული საგადასახადო დაბეგვრის თეორიის მიხედვით საგადასახადო განაკვეთები იზრდება გადასახადის გადამხდელეების შემოსავლების ზრდის პროპორციულად. თუ პირველ შემთხვევაში იდეის მხარდამჭერები საზოგადოების ყველაზე შეძლებული ფენების წარმომადგენლები იყვნენ, მეორე შემთხვევაში იდეის მომხრეები იხრებოდნენ იქით, რომ პროგრესული საგადასახადო დაბეგვრა უფრო სამართლიანია სოციალური ასპექტით, რადგან ამსუბუქებს უთანასწორობას და საშუალებას იძლევა გადასახადების საშუალებით შემოსავლების გადანაწილებისა.

□ გადასახადების გადამისამართების თეორია. ამ თეორიის მიხედვით საგადასახადო ტვირთის გადანაწილება სხვადასხვა ეკონომიკურ აგენტებს შორის შესაძლებელია მხოლოდ გაცვლის პროცესში. გაცვლის შედეგია სწორედ საქონელზე ფასის ფორმირება, რომელშიც უკვე დევს გადასახადების ოდენობა. ე.ი. პირს, რომელიც იურიდიულად წარმოადგენს გადასახადის გადამხდელს, შეუძლია „გადაამისამართოს გადასახადის ტვირთი“ სხვა პირზე – გადასახადის მატარებელზე, რომელიც საბოლოოდ გახდება გადასახადით დაბეგვრის ტვირთის მატარებელი. არსებობს გადასახადების „გადაამისამართების“ ორი სახე – ეს არის გამყიდველიდან მყიდველზე და მყიდველიდან გამყიდველზე. აღსანიშნავია, რომ არა მარტო ირიბი, არამედ ზოგიერთი პირდაპირი გადასახადების გადამისამართების პრობლემა დღემდე გადანყვეტილი არ არის.

თანამედროვე მსოფლიოში გადასახადების როლი განუზომლად იზრდება და საზოგადოების დამოკიდებულება გადასახადებთან არ არის ისეთი ნეგატიური, როგორც იყო ადრეულ ისტორიულ პერიოდებში. გადასახადები დღეს აღქმულია როგორც სახელმწიფოს „სისხლძარღვთა სისტემა“. სწორედ გადასახადების საშუალებით წყვეტს ნებისმიერი სახელმწიფო ეკონომიკურ, სოციალურ და სხვა საზოგადოებრივ პრობლემებს. ეჭვგარეშეა, რომ გადასახადები და საგადასახადო სისტემა უზრუნველყოფს არა მარტო ბალანსს საზოგადოებრივ მოთხოვნებსა და იმ რესურსებს შორის, რომლებიც საჭიროა ამ მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად, არამედ უზრუნველყოფს ეკონომიკური, სოციალური, ეკოლოგიური და სხვა საზოგადოებრივი პრობლემების გადანყვეტას.

2.1. გადასახადის ცნება

გადასახადის, როგორც ეკონომიკურ-სამართლებრივი კატეგორიის აღქმა ევოლუციას განიცდიდა მრავალი საუკუნის განმავლობაში. მაგრამ, გადასახადის არსისა და კატეგორიის განსაზღვრებაზე კამათი დღესაც მიმდინარეობს. საკითხის არსის კონკრეტიზაციისათვის აუცილებელია გამოვეყოთ გადასახადების დამახასიათებელი ნიშნები:

ნახ. 1 გადასახადის ძირითადი ნიშნები

□ **იმპერატიულობის ნიშანი** გამოარჩევს გადასახადის გადახდას, როგორც გადასახადის გადამხდელის უპირობო მოვალეობას საგადასახადო დაბეგვრის ობიექტის წარმოშობისთანავე. ე.ი. გადასახადი – ეს არის აუცილებელი, სახელმწიფოს მიერ დადგენილი და გადასახადის გადამხდელზე დაკისრებული მოვალეობა.

□ **ინდივიდუალური უსასყიდლობის (უნაცვლავებო) ნიშანი** ხაზს უსვამს იმას, რომ გადასახადის გადამხდელი ვერ მიიღებს სახელმწიფოსგან იმ მოცულობის ეკვივალენტურ მომსახურებას, რა ოდენობის გადასახადსაც გადაიხდის. სწორედ ეს ნიშანი გამოარჩევს გადასახადს მოსაკრებლისაგან და სხვა არასაგადასახადო გადასახდლები-საგან (ჯარიმები, სხვადასხვა სანქციები და ა.შ.).

□ **აბსტრაქტულობის ნიშანი** ხაზს უსვამს გადასახადების აბსტრაქტულ მიმართულებას სახელმწიფო ბიუჯეტისკენ, საიდანაც ხდება თანხების ხარჯვა სახელმწიფოს მიერ განსაზღვრული პრიორიტეტების მიხედვით.

□ **სახელმწიფოს ფუნქციონირების ფინანსური უზრუნველყოფის ნიშანი** ახასიათებს გადასახადებს და საგადასახადო დაბეგვრას, როგორც ბიუჯეტის ფორმირების მთავარ საშუალებას. სწორედ ეს უკანასკნელი გახლავთ სახელმწიფოს ფუნქციონირების მთავარი და შეუცვლელი წყარო.

□ **კანონიერება, როგორც ნიშანი**, გამოარჩევს გადასახადებს იმით, რომ მათი შემოღება, გამოთვლისა და გადახდის წესი, შეცვლა ან გაუქმება ხორციელდება მხოლოდ კანონის საფუძველზე. გადასახადის გადამხდელები ვალდებული არიან გადაიხადონ მხოლოდ კანონით დადგენილი გადასახადები.

□ **გადახდის პერიოდულობის (რეგულარობა) ნიშანი** გამოარჩევს გადასახადს იმით, რომ კანონით დადგენილია მისი გადახდის პერიოდულობა, ე.ი. გადასახადი არა ერთჯერადი, არამედ გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო დაბეგვრის ობიექტის არსებობის პირობებში რეგულარულად ამოღებადი ფინანსური სახსრებია.

გადასახადისა და მოსაკრებლის საკანონმდებლო განმარტებიდან, შეიძლება გამოეყოთ მოსაკრებლისთვის დამახასიათებელი ნიშნები, კერძოდ:

□ მოსაკრებლის ნიშნებიდან გადასახადისგან განსხვავებით არ არსებობს ორი ნიშანი – უსასყიდლობა და სახელმწიფოს ფუნქციონირების ფინანსური უზრუნველყოფა. მათ ნაცვლად შემოტანილია მოსაკრებლის ექვივალენტურობის ნიშანი. მოსაკრებლები წარმოადგენს ფულად შენატანებს, რომლებიც იკრიბება ინდივიდუალური წესით საჯარო-სამართლებრივი ხასიათის მომსახურებისათვის. „მოსაკრებლების სისტემების საფუძვლების შესახებ“ საქართველოს კანონის თანახმად მოსაკრებელი არის აუცილებელი გადასახდელი ბიუჯეტში, რომელთაც ფიზიკური და იურიდიული პირები იხდიან სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანოების მიერ კანონით განსაზღვრული საქმიანობის განხორციელების ან/და სარგებლობის უფლების მინიჭებისათვის, აგრეთვე სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანოების მიერ გარკვეული მომსახურების განეცხადებისათვის“.

2.2. გადასახადების ფუნქციები

გადასახადის ფუნქცია – ეს არის მისი არსის გამოვლენა მოქმედებაში, მისი თვისებების გამოვლენის უნარი. ფუნქცია აჩვენებს, როგორ რეალიზდება გადასახადის – ამ ეკონომიკური კატეგორიის, როგორც სახელმწიფო შემოსავლების განაწილებისა და გადაწოდების ინსტრუმენტის საზოგადოებრივი დანიშნულება. საბაზრო ეკონომიკის პირობებში გადასახადებისათვის დამახასიათებელია სამი ფუნქცია: ფისკალური, საკონტროლო და გამანაწილებელი. სქემატური სახით ეს ასე გამოიყურება:

ნახ. 2 გადასახადის ფუნქციები და ქვეფუნქციები

□ ფისკალური ფუნქცია (ლათინური fiscus – სახელმწიფო ხაზინა) გადასახადების უმთავრესი ფუნქციაა. ეს ფუნქცია ასახავს საგადასახადო დაბეგრვის ფუნდამენტალურ დანიშნულებას – გადასახადების საშუალებით მოქალაქეებისა და ორგანიზაციების შემოსავლების ნაწილის ამოღებას სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ, სახელმწიფოს ფუნქციონირებისათვის მატერიალური საფუძვლების შექმნის მიზნით.

ტრადიციულად ითვლებოდა და დღესაც ითვლება, რომ გადასახადების სხვა ფუნქციები მნიშვნელოვანწილად წარმოებულია ფისკალური ფუნქციიდან და ეს ნამდვილად ასეა. მაგრამ გამანაწილებელი და საკონტროლო ფუნქციების ეფექტურობა ცხადყოფს, რომ ფისკალური ფუნქცია არსებითი, მაგრამ არა განსაკუთრებულია.

□ გამანაწილებელი (სოციალური) ფუნქცია გამოხატავს გადასახადის სოციალურ-ეკონომიკურ არსს, როგორც გამანაწილებელი ურთიერთობების გამორჩეულ ინსტრუმენტს. ეს ფუნქცია უზრუნველყოფს რიგი სოციალურ-ეკონომიკური ამოცანების გადაწყვეტას, ხელს უწყობს საზოგადოების სხვადასხვა ფენებს შორის საზოგადოებრივი პრობლემების გადაწვევას სოციალური არათანაბრობის შემცირებისა და სოციალური სტაბილურობის მხარდაჭერის გზით. მოსახლეობის ყველაზე ნაკლებად უზრუნველყოფილ ფენებს შესაძლებლობა ექმნებათ გადაიხადონ ყველაზე მცირე ოდენობის გადასახადები ან საერთოდ არ გადაიხადონ ისინი კანონით მინიჭებული შეღავათების საფუძველზე, მაგრამ ამასთან ერთად ისარგებლონ მნიშვნელოვანი მოცულობის მომსახურებით (განათლება, ჯანდაცვა, სოციალური დაცვა), რომელიც ფინანსდება სახელმწიფოს მხრიდან, ბიუჯეტში შეძლებული მოქალაქეების და ორგანიზაციების მიერ გადახდილი გადასახადების საფუძველზე.

□ საკონტროლო ფუნქცია მდგომარეობს სახელმწიფოს მხრიდან ორგანიზაციებისა და მოქალაქეების ეკონომიკური საქმიანობის სახელმწიფო კონტროლში, რომელიც ასევე მოიცავს კონტროლს მათი შემოსავლების წყაროებზე, შემოსავლების ლეგიტიმურობასა და ხარჯების მიმართულებებზე. ერთის მხრივ კონტროლის არსი მდგომარეობს საგადასახადო ვალდებულებებისა და საგადასახადო შემოსავლების თანაფარდობის შეფასებაში. სახელმწიფო კონტროლი წარმოადგენს არსებით ფაქტორს, რომელიც ხელს უშლის გადასახადების გადახდისაგან თავის არიდებას და ჩრდილოვანი ეკონომიკის ზრდას. ამ ფუნქციის საშუალებით უზრუნველყოფილია ფინანსური ნაკადების კონტროლი და შესაძლებელი ხდება საგადასახადო და საბიუჯეტო სისტემის რეფორმის აუცილებლობის განსაზღვრა. საინტერესოა გამანაწილებელი ფუნქციის სამი ქვეფუნქციის – მასტიმულირებელი, შემაკავებელი და კვლავწარმოებითი ქვეფუნქციების დახასიათება.

□ მასტიმულირებელი ქვეფუნქცია მდგომარეობს საგადასახადო დაბეგრვის საშუალებით გადასახადის გადახდის მიზნობრივი კატეგორიების ან/და საქმიანობის სახეების განვითარებისთვის გარკვეული სტიმულების ფორმირებაში. სტიმულებში იგულისხმება საგადასახადო შეღავათები, საგადასახადო განაკვეთების შემცირება, საგადასახადო სესხები და სხვა. მიზნობრივ კატეგორიას განეკუთვნებიან მცირე მენარმეები, საქველმოქმედო ფონდები, საზოგადოებრივი ორგანიზაციები, შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე ადამიანები და ა.შ. მიზნობრივ სამენარმეო საქმიანობას, რომელსაც ყველაზე ხშირად ხელს უწყობს სტიმულირების სხვადასხვა ფორმებით სახელმწიფო, მიეკუთვნება განათლება, ჯანდაცვა, რელიგიური და საგანმანათლებლო

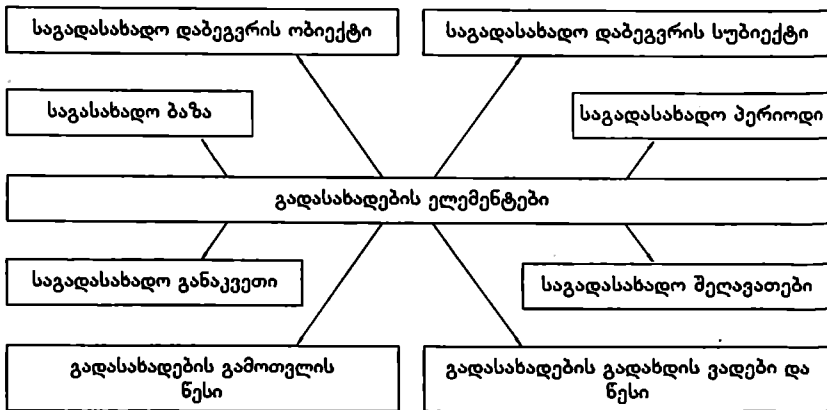
საქმიანობა, სოფლის მეურნეობა და სხვა.

□ შემაკავებელი (დესტიმულირებელი) ქვეფუნქცია მდგომარეობს საგადასახადო დაბეგვრის საშუალებით არასასურველი ეკონომიკური პროცესების განვითარებისთვის ბარიერების შექმნაში. საგადასახადო განაკვეთის გაზრდა საქმიანობის ცალკეული სახეობებისათვის, აუცილებლად გახდება ამ საქმიანობის მიზანმიმართული შეზღუდვის საფუძველი (მაგალითად, სათამაშო ბიზნესი). თამბაქოსა და ალკოჰოლზე აქციზების გაზრდა, გარკვეულწილად შეამცირებს მოთხოვნას ამ პროდუქციაზე. მაგრამ გასათვალისწინებელია ისიც, რომ საგადასახადო განაკვეთებით ვარიაცია არ არის უსაზღვრო – მოთხოვნის შენარჩუნების შემთხვევაში მწარმოებლები გაზრდიან ფასს, ან წარმოების ნაწილი აუცილებლად გადავა ჩრდილოვან სექტორში. აღსანიშნავია ისიც, რომ ეს ქვეფუნქცია წინა ქვეფუნქციის სარკისებური ანარეკლია. ირიბი საგადასახადო დაბეგვრის საშუალებით შეიძლება მოხმარების პროცესის დესტიმულიზაცია და დაგროვების და შესაბამისად ინვესტიციების სტიმულირება. მაღალი საბაჟო მოსაკრებლებისა და გადასახადების საშუალებით შეიძლება იმპორტული საქონლის მოხმარების დესტიმულირება და ეროვნული წარმოების სტიმულირება და ა.შ.

□ კვლავწარმოებითი ქვეფუნქცია თავს იჩენს მაშინ, როცა გადასახადების ცალკეული სახეები ორიენტირებულია მოთხოვნადი რესურსების აღდგენისთვის სახსრების აკუმულირებაზე. დამახასიათებელ მაგალითად შეიძლება გამოდგეს ძირითადი საშუალებების ამორტიზაციის მექანიზმი, როცა ამორტიზაციის დარიცხული თანხები აღიარებულია ხარჯებად, რომელიც გათვალისწინებულია ორგანიზაციის დასაბეგრი მოგების ბაზის განსაზღვრის დროს.

2.3. გადასახადების ელემენტები

საგადასახადო სისტემა ფუძნება ნორმატიულ საკანონმდებლო აქტებს, რომლებიც ადგენენ გადასახადის აგებულებისა და ამოღების კონკრეტულ მეთოდებს, ე.ი. განსაზღვრავენ გადასახადების კონკრეტულ ელემენტებს.

ნახ. 3 გადასახადების ელემენტები

ზემოთმოყვანილ სქემაზე მოტიანილია გადასახადების ელემენტები, რომელიც ხსნის გადასახადის „ანატომიას“, მის შინაგან აგებულებას.

საგადასახადო დაბეგრვის ელემენტები პირობითად შეიძლება დაეყოთ სავალდებულო და ფაკულტატიურ ელემენტებად.

სავალდებულო ელემენტთა ჯგუფისათვის დამახასიათებელია უნივერსალობა და იმპერატიულობა. ამ ჯგუფში შედის საგადასახადო დაბეგრვის სუბიექტი – გადასახადის გადამხდელი, საგადასახადო დაბეგრვის ობიექტი, საგადასახადო ბაზა, საგადასახადო პერიოდი, საგადასახადო განაკვეთი, გადასახადის გამოთვლის წესი, გადასახადის გადახდის ვადა და წესი;

ფაკულტატიურ ელემენტთა ჯგუფში შედიან საგადასახადო აღრიცხვა, საგადასახადო შეღავათი, საგადასახადო დეკლარაცია, გადასახადის მიმღები, საანგარიშო პერიოდი;

აღსანიშნავია, რომ ზემოთმოტიანილი ორი ჯგუფი სრულად ვერ ასახავს გადასახადების ელემენტების მრავალფეროვნებას. ამიტომ გამოყოფენ მესამე ენ. დამხმარე ელემენტთა ჯგუფს, რომელშიც შემავალი ელემენტები არ წარმოადგენენ არც სავალდებულო და არც ფაკულტატიურ ჯგუფს, მაგრამ გადასახადის დაწესების დროს მათი გათვალისწინება ხდება გადასახადის კონსტრუქციის განსაზღვრის დროს. გადასახადების ელემენტების ამ ჯგუფს მიეკუთვნება: გადასახადის მატარებელი, გადასახადის საგანი, გადასახადის ერთეული, გადასახადის მასშტაბი, გადასახადის წყარო;

□ **საგადასახადო დაბეგრვის სუბიექტი** – გადასახადის გადამხდელი; გადასახადის გადამხდელებს წარმოადგენენ იურიდიული და ფიზიკური პირები, ასევე სხვა კატეგორიის გადამხდელები, რომლებიც საგადასახადო კოდექსით დადგენილი წესით ვალდებული არიან გადაიხადონ გადასახადები.

□ **გადასახადის მატარებელი** – პირი, რომელიც საბოლოო ჯამში არის საგადასახადო ტვირთის მატარებელი. პირდაპირი გადასახადების შემთხვევაში სუბიექტი და მატარებელი ერთი და იგივე პირია, ირიბი საგადასახადო დაბეგრვის შემთხვევაში, როგორც წესი სხვადასხვა. ამ შემთხვევაში გადასახადის გადახდა მატარებლის ხარჯზე ხდება სუბიექტის მიერ.

□ **საგადასახადო დაბეგრვის საგანი** არის მატერიალური სამყაროს ობიექტები, რომელთა არსებობასაც კანონი უკავშირებს საგადასახადო ვალდებულების წარმოშობას. ეს ელემენტი ახასიათებს ქონებას, შემოსავალს, მოგებას, რეალიზებული საქონლის ღირებულებას, იურიდიული მნიშვნელობის მოქმედებას, რომლებიც განსაზღვრავენ საგადასახადო დაბეგრვის ობიექტს. საგადასახადო ვალდებულებები წარმოიშობა საგადასახადო დაბეგრვის საგანთან სუბიექტის იურიდიული მდგომარეობიდან გამომდინარე.

□ **საგადასახადო დაბეგრვის ობიექტი** წარმოადგენს იურიდიულ ფაქტს, რომლის საფუძველზეც გადასახადის გადამხდელს წარმოეშობა გადასახადის გადახდის ვალდებულება. ასეთი ვალდებულება წარმოიშობა იმ შემთხვევაში, თუ გადასახადის გადამხდელს გააჩნია გადასახადით დაბეგრვის ობიექტი.

□ **გადასახადის მასშტაბი** – ეს არის საგადასახადო დაბეგრვის ობიექტის კანონით განსაზღვრული ფიზიკური მახასიათებელი ან განზომილების პარამეტრი (ღირებულებითი, რაოდენობრივი ან ფიზიკური მახასიათებელი) გაზომვის ერთეულად ღირე-

ბულებითი მახასიათებლად იყენებენ ფულის ერთეულებს; რაოდენობრივ მახასიათებლად – ძრავის სიმძლავრე, ცხენის ძალა, მიწის ნაკვეთის ფართობი; ფიზიკურ მახასიათებლად – სასმელების გრადუსი სიმაგრე, ბენზინის შემადგენლობა და ა.შ.).

□ **გადასახადის ერთეული** – მიღებული მასშტაბის პირობითი ერთეული, რომელიც გამოიყენება საგადასახადო ბაზის რაოდენობრივ გამოხატულებად. მაგალითად, სატრანსპორტო საშუალებების დასაბეგრად – ცხენის ძალა, მიწის დასაბეგრად – 1 ჰექტარი, სასმელების დასაბეგრად – 1 ლიტრი და ა.შ.

□ **საგადასახადო ბაზა** – წარმოადგენს გადასახადით დაბეგრის ობიექტის რაოდენობრივ გამოხატულებას. გადასახადებით დასაბეგრი ბაზა შეიძლება დაემთხვეს ან არ დაემთხვეს გადასახადით დაბეგრის ობიექტს.

□ **საგადასახადო აღრიცხვა** – პირველადი დოკუმენტების საფუძველზე საგადასახადო ბაზის განსაზღვრისათვის ინფორმაციის განზოგადების სისტემა, რომლის დაჯგუფება ხდება კონკრეტული გადასახადისთვის კანონით განსაზღვრული წესით. ამგვარად, საგადასახადო და საბუღალტრო აღრიცხვა – ეს აღრიცხვის ორი პარალელური სისტემაა, სადაც ერთი და იგივე ოპერაცია, ერთი და იგივე ობიექტი აუცილებლად უნდა აისახოს ორნაირად: ერთი წესით – ბუღალტრული აღრიცხვის მიზნებისათვის და სხვა წესით – საგადასახადო აღრიცხვის მიზნებისათვის.

□ **საგადასახადო პერიოდი** – ეს არის პერიოდი, რომლის დამთავრების შემდეგ საბოლოოდ ხდება საგადასახადო ბაზის ფორმირება და განისაზღვრება საგადასახადო ვალდებულების ოდენობა.

□ **საანგარიშო პერიოდი** – ეს არის ვადა, რომლის დამთავრების შემდეგ გადასახადის გადამხდელის მიერ ხდება გადასახადების გადახდა და შესაბამისი ანგარიშის წარდგენა.

□ **საგადასახადო განაკვეთი** – ელემენტი, რომელიც ახასიათებს გადასახადის ზომას ან ოდენობას საგადასახადო დაბეგრის ერთეულზე.

□ **გადასახადის გამოთვლის წესი** – კანონმდებლობით დადგენილი მეთოდის საფუძველზე გადასახადის თანხის გამოანგარიშება.

□ **საგადასახადო შეღავათი** – ელემენტი, რომელიც განსაზღვრავს საგადასახადო კანონმდებლობით გადასახადის გადამხდელთა ცალკეული კატეგორიისთვის მინიჭებულ უპირატესობებს, რომელიც გულისხმობს გადასახადების საერთოდ არ გადახდას ან სხვა შემამსუბუქებელ გარემოებებს. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ საგადასახადო შეღავათებმა შეიძლება შეამცირონ საგადასახადო ბაზა, საგადასახადო განაკვეთი, ან მოახდინონ გადასახადის გადახდის ვადის გადატანა.

□ **საგადასახადო დეკლარაცია** – გადასახადის გადამხდელის მიერ საგადასახადო ობიექტის, საგადასახადო ბაზის, გამოყენებული საგადასახადო შეღავათების და სხვა მონაცემების დაფიქსირება სპეციალურ საგადასახადო-საანგარიშსწორებო დოკუმენტში, რომელიც საბოლოო ჯამში დაკავშირებულია საგადასახადო განაკვეთის გამოთვლასა და გადახდასთან.

□ **გადასახადების გადახდის ვადები და წესი** – კანონმდებლობით განსაზღვრული გადასახადის გადახდის მეთოდები და ვადები. გადასახადების გადახდის შესაძლო მეთოდებად განსაზღვრულია ნაღდი და უნაღდო ანგარიშსწორების წესი. გადასახადის გადახდის ვადები შეიძლება განისაზღვროს: კონკრეტული კალენდარული დღით;

დროის გარკვეული პერიოდით – წლით, კვარტლით, თვით, კვირით, დღით;

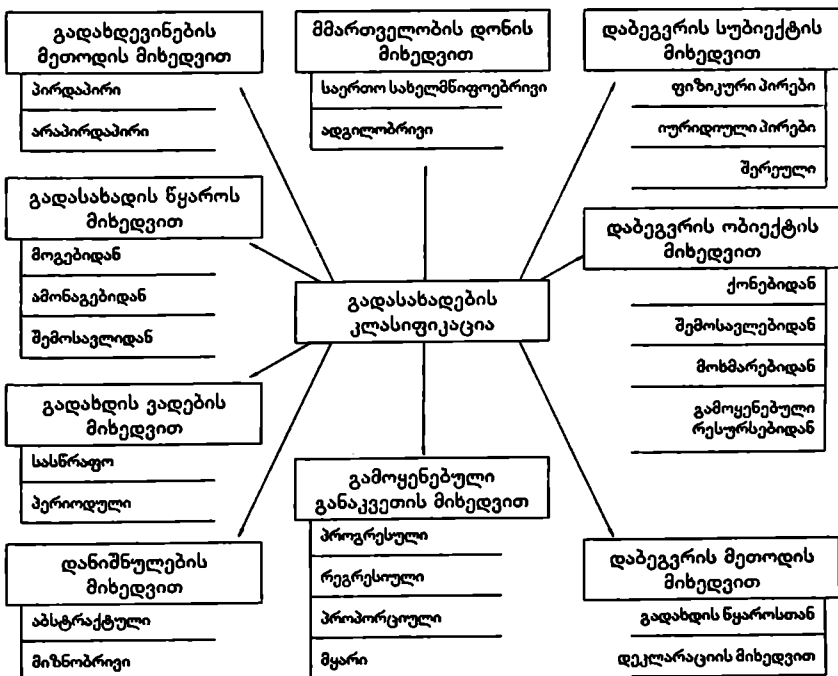
□ გადასახადის წყარო – გადასახადის გადამხდელის ეკონომიკური მაჩვენებელი, რომლის საფუძველზეც უნდა მოხდეს გადასახადის გადახდა (გამომუშავება, შემოსავალი, მოგება).

□ გადასახადის მიმღები – სუბიექტი, რომელსაც ეკუთვნის გადახდილი გადასახადის თანხა. გადასახადის მიმღებს წარმოადგენენ სხვადასხვა დონის ბიუჯეტები.

2.4. გადასახადების კლასიფიკაცია

გადასახადების კლასიფიკაცია – ეს არის გადასახადების განაწილება განსაზღვრულ ჯგუფებად, რომელიც განპირობებულია სისტემატიზაციის მიზნებითა და ამოცანებით. თითოეულ კლასიფიკაციას საფუძველად უდევს საესებით განსაზღვრული ნიშანი: აკრეფის საშუალებები, მმართველობის დონე, ბიუჯეტის დონე და ა.შ. გადასახადების კლასიფიკაცია საშუალებას გვაძლევს მოვახდინოთ საგადასახადო სისტემის ანალიზი და უფრო ღრმად ჩავწვდეთ მოცემული გადასახადის არსს.

განვიხილოთ გადასახადების კლასიფიკაციის ნიშნები და მათი შესაბამისი გადასახადების კლასიფიკაცია ქვემოთ მოტანილი სქემის მიხედვით:

ნახ. 4 გადასახადების კლასიფიკაცია

□ კლასიფიკაცია გადახდევინების მეთოდის მიხედვით გამოარჩევს პირდაპირ და არაპირდაპირ გადასახადებს.

პირდაპირი გადასახადი – ეს არის გადასახადი, რომლის ამოღებაც ხდება უშუალოდ გადასახადის გადამხდელის შემოსავლიდან ან ქონებიდან. ამ შემთხვევაში საგადასახადო დაბეგვრის საფუძველია შემოსავლის მიღებისა და ქონების ფლობის ფაქტი, ხოლო საგადასახადო ურთიერთობა წარმოიშობა უშუალოდ გადასახადის გადამხდელსა და სახელმწიფოს შორის. საქართველოს საგადასახადო სისტემაში პირდაპირ გადასახადებს მიეკუთვნება მოგების, საშემოსავლო, ქონების (მინის) გადასახადები. ამ გადასახადებს პირდაპირი იმიტომ ეწოდება, რომ საგადასახადო ტვირთი უშუალოდ აწეება გადასახადის გადამხდელს.

არაპირდაპირი გადასახადი – ეს არის გადასახადი, რომელიც დგინდება მიწოდებული საქონლის ან/და გაწეული მომსახურების ფასზე დანამატის სახით და რომელსაც იხდის მომხმარებელი ამ გადასახადით გაზრდილი ფასით საქონლის ან/და მომსახურების შეძენისას. არაპირდაპირი გადასახადის ბიუჯეტში გადახდის ვალდებულება ეკისრება საქონლის მიწოდებელს ან/და მომსახურების გამწევს – გადასახადის გადამხდელს. საქართველოს საგადასახადო სისტემაში არაპირდაპირ გადასახადებს მიეკუთვნება დღგ, აქციზი. ამ გადასახადებს არაპირდაპირი იმიტომ ეწოდება, რომ საგადასახადო ტვირთი, პირმა, ვინც იგი უნდა გადაიხადოს, ფასების გაზრდის გზით შეუძლია მთლიანად ან ნაწილობრივ სხვებს გადააქისროს.

□ კლასიფიკაცია დაბეგვრის ობიექტის მიხედვით შეიძლება განვაცალკევოთ გადასახადები ქონებიდან, შემოსავლებიდან, მოხმარებიდან და გამოყენებული რესურსებიდან.

გადასახადი ქონებიდან – ეს არის ფიზიკური პირებიდან და ორგანიზაციებიდან ამოღებული გადასახადი, რომლის საფუძველია ამ ქონების ფლობის ან გასხვისების ფაქტი. ხაზი უნდა გაესვას ერთ გარემოებას – ამ გადასახადის ოდენობა და ამოღება დამოკიდებულია არა გადასახადის გადამხდელის გადახდისუნარიანობაზე, არამედ ქონების მახასიათებლებზე – ძრავის მოცულობაზე, ქონების საბაზრო ან საბალანსო ლირებულებაზე, მინის მახასიათებლებსა და ადგილმდებარეობაზე და ა.შ.

გადასახადი შემოსავლებიდან – ეს არის ფიზიკური პირებიდან და ორგანიზაციებიდან ამოსაღები გადასახადი, რომლის საფუძველია მათ მიერ შემოსავლის მიღება. ეს გადასახადი მთლიანად დამოკიდებულია გადასახადის გადამხდელის გადახდისუნარიანობაზე.

გადასახადი მოხმარებიდან – ეს არის გადასახადები, რომელთა ამოღება ხდება საქონლის და/ან მომსახურების ბრუნვის პროცესში. განასხვავებენ სამი ტიპის გადასახადს – ინდივიდუალურს, უნივერსალურს და მონოპოლიურს. ინდივიდუალური გადასახადებით იბეგრება საქონლის მკაცრად განსაზღვრული ჯგუფი, მაგალითად აქციზი საქონლის გარკვეული ჯგუფისთვის (თამბაქო, ალკოჰოლი).

უნივერსალური გადასახადებით იბეგრება ყველა საქონელი/მომსახურება, ზოგიერთი გამონაკლისის გარდა – მაგალითად დღგ; მონოპოლიური გადასახადებით იბეგრება წარმოება ან საქონლის ცალკეული ჯგუფი, რომელიც წარმოადგენს სახელმწიფოს პრეროგატივას.

გადასახადი გამოყენებული რესურსებიდან – ეს არის გადასახადი, რომელსაც იხ-

დიან გადასახადის გადამხდელები ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისთვის. საქართველოში აღნიშნული გადასახადი არ არსებობს და ეს ნორმა მოქმედებს მოსაქრების სახით.

□ კლასიფიკაცია დაბეგვრის სუბიექტის მიხედვით მოიცავს გადასახადებს, რომელთა ამოღება ხდება ფიზიკური პირებიდან, იურიდიული პირებიდან და შერეული. პრაქტიკულად დღეს მოქმედი ყველა გადასახადი შეიძლება მივაკუთვნოთ შერეულ ტიპს, ქონების გადასახადის და მოგების გადასახადის გარდა.

□ კლასიფიკაცია დაბეგვრის მეთოდის მიხედვით განპირობებულია საგადასახადო ადმინისტრირების პრაქტიკით. აქ განასხვავებენ გადასახადს „გადახდის წყაროსთან“ და „დეკლარაციის მიხედვით“ ყველაზე გავრცელებულია საგადასახადო სარგოს განსაზღვრა დეკლარაციის მიხედვით. „გადასახადის წყაროსთან“ დაბეგვრის წესი ჩადებულია ისეთ გადასახადებში, რომლებიც ითვალისწინებს საგადასახადო აგენტის ინსტიტუტის არსებობას.

□ კლასიფიკაცია გამოყენებული განაკვეთების მიხედვით გულისხმობს პროგრესულ, რეგრესიულ, პროპორციულ და მყარ გადასახადებს.

გადასახადები მყარი განაკვეთებით – ეს არის გადასახადები, რომელთა განაკვეთის ოდენობა დადგენილია აბსოლუტურ თანხაში და არ არის დამოკიდებული გადასახადის გადამხდელის შემოსავალზე. ასეთ გადასახადს მიეკუთვნება აქციზი.

გადასახადები პროცენტული განაკვეთებით – ეს არის გადასახადები, რომელთა განაკვეთის ოდენობა დგინდება საგადასახადო ბაზის შეფასებითი ღირებულების საპროცენტო გამოთვლებით. ეს გადასახადები პირდაპირ კავშირშია გადასახადის გადამხდელის შემოსავალსა და ქონებასთან. ამ ჯგუფში შედიან გადასახადები პროპორციული, პროგრესიული და რეგრესიული განაკვეთებით.

პროგრესიულია გადასახადი – თუ საშუალო განაკვეთი იზრდება შემოსავლის ზრდასთან ერთად. ამ შემთხვევაში მაღალი შემოსავლის მქონე ფიზიკური და იურიდიული პირები უფრო მაღალ პროცენტს იხდიან გადასახადების სახით.

რეგრესიულია გადასახადი – როცა საშუალო განაკვეთი მცირდება შემოსავლის ზრდასთან ერთად – შემოსავალი იზრდება, გადასახადის წილი კი მცირდება. ამ დროს გადახდილი გადასახადის თანხა უფრო მძიმე ტვირთად აწევება დაბალი შემოსავლების მქონე გადასახადის გადამხდელთა ჯგუფს.

პროპორციული გადასახადი გულისხმობს საშუალო განაკვეთის უცვლელობას შემოსავლის სიდიდის მიუხედავად. ამის მაგალითი საქართველოს საგადასახადო სივრცეში არის მოგების გადასახადი.

□ კლასიფიკაცია დანიშნულების მიხედვით გამოარჩევს აბსტრაქტულ და მიზნობრივ გადასახადებს.

აბსტრაქტული გადასახადები, შედის რა ბიუჯეტში, იხარჯება ბიუჯეტით გათვალისწინებული პრიორიტეტების მიხედვით.

მიზნობრივი გადასახადები თავიდანვე შეიცავენ საკუთარ თავში მიზნობრივ დანიშნულებას და პირდაპირ არიან მკაცრად მიბმული ბიუჯეტით გათვალისწინებული მუხლების ხარჯვით ნაწილებზე.

□ კლასიფიკაცია გადახდის ვადების მიხედვით არსებობს სასწრაფო (ერთჯერადი) და პერიოდული გადასახადები. ამ უკანასკნელისთვის დამახასიათებელია გადა-

სახადის გადახდა კანონით დადგენილი ვადით, გარკვეული პერიოდულობით – წელი, კვარტალი, თვე.

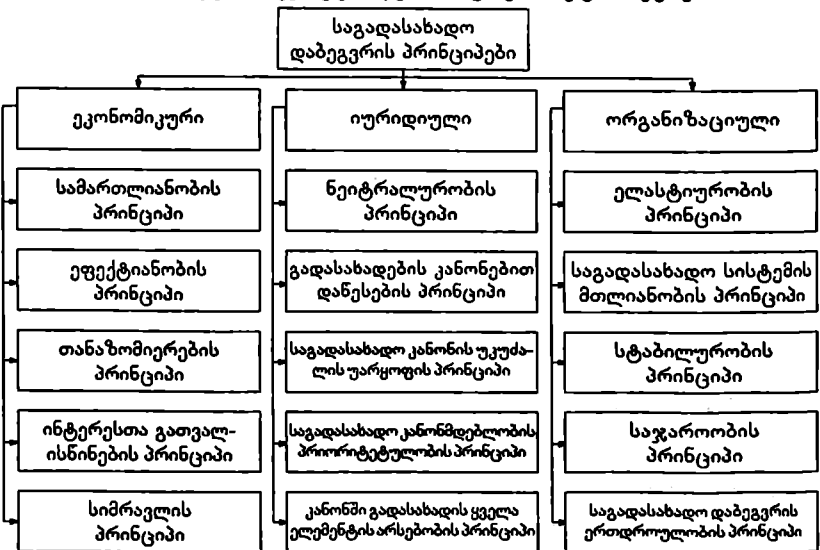
□ კლასიფიკაცია გადახდის წყაროს მიხედვით. გამოარჩევენ გადასახადებს მოგებიდან, ამონაგებიდან და შემოსავლებიდან.

□ კლასიფიკაცია მმართველობის დონის მიხედვით გულისხმობს საერთო-სახელმწიფოებრივ და ადგილობრივ გადასახადებს.

უნდა აღინიშნოს, რომ ჩვენს მიერ განხილული კლასიფიკაცია პირობითია და სხვადასხვა ლიტერატურაში სხვადასხვა თეორიულ მსჯელობას შეეხვედებით ამ საკითხთან დაკავშირებით. მთავარი დანიშნულება ამ კლასიფიკაციისა კი ის გახლავთ, რომ შესაძლებელი და ხილული ხდება სხვადასხვა გადასახადების არსის გაგება.

2.5. საგადასახადო დაბეგვრის პრინციპები

საგადასახადო დაბეგვრის პრინციპები – ეს არის საბაზო იდეები, წესები და დებულებები, რომელიც გამოიყენება საგადასახადო დაბეგვრის სფეროში. შესაბამისად, შეიძლება დავასკვნათ, რომ საგადასახადო დაბეგვრის პრინციპები – ეს არის საგადასახადო სისტემის აგებისა და მშენებლობის პრინციპები. სხვადასხვა ქვეყნებისთვის არსებობს უნივერსალური პრინციპების ერთგვარი ერთობლიობა. მათ საფუძველს წარმოადგენს პრინციპები, რომელიც დამუშავებული იქნა ჯერ კიდევ ა. სმიტისა და ა. ვაგნერის მიერ. მაგრამ ეს პრინციპები არ არიან „გაყინულ“ მდგომარეობაში, რადგან საზოგადოებრივი პროგრესი და სოციალურ-ეკონომიკური განვითარება იწვევს მათ დაზუსტებასა და ევოლუციას. სქემატურად ეს პრინციპები ასე გამოიყურება:

ნახ. 5 საგადასახადო დაბეგვრის პრინციპები

თავდაპირველად განვიხილოთ საგადასახადო დაბეგერის ეკონომიკური პრინციპები:

□ **სამართლიანობის პრინციპი** – გულისხმობს ყველა იურიდიული და ფიზიკური პირისათვის მოვალეობის დაკისრებას, თავიანთი შემოსავლების თანაზომიერად მონაწილეობა მიიღონ სახელმწიფოს ხარჯების დაფინანსებაში. ზოგ შემთხვევაში ამ პრინციპს უწოდებენ სამართლიანობისა და თანასწორობის (საგადასახადო ტვირთის განაწილება უნდა იყოს თანაბარი), ზოგ შემთხვევაში კი სამართლიანობისა და საყოველთაობის (გადასახადებით დაბეგრა უნდა იყოს საყოველთაო და თანაბრად უნდა ნაწილდებოდეს გადასახადის გადამხდელებზე). ტრადიციულად ანსხვავებენ ამ პრინციპის ორ ასპექტს —ჰორიზონტალურს და ვერტიკალურს.

ჰორიზონტალური სამართლიანობის პრინციპი (გადახდისუნარიანობის პრინციპი) გულისხმობს რომ ერთნაირ ეკონომიკურ მდგომარეობაში მყოფი გადასახადის გადამხდელები, უნდა იმყოფებოდნენ თანაბარ საგადასახადო პოზიციაში ე.ი. ერთნაირი შემოსავლები უნდა იბეგრებოდეს გადასახადებით ერთნაირი საგადასახადო განაკვეთით.

ვერტიკალური სამართლიანობის პრინციპი (სარგებლიანობის პრინციპი) გულისხმობს რომ არათანაბარ ეკონომიკურ მდგომარეობაში მყოფი გადასახადის გადამხდელები, უნდა იმყოფებოდნენ არათანაბარ საგადასახადო პოზიციაში, ე.ი. ის, ვინც სახელმწიფოსგან მეტ კეთილდღეობას იღებს, მეტ გადასახადსაც უნდა იხდიდეს.

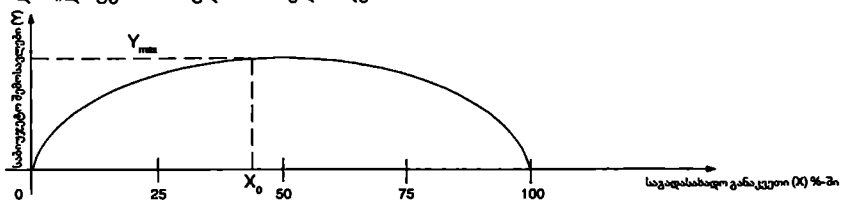
საგადასახადო სისტემა არის პროგრესული, თუ გადასახადების გადახდის შემდეგ გადასახადების გადამხდელების ეკონომიკური არათანაბრობა, რომელიც ფასდება მათი შემოსავლების მიხედვით, მცირდება.

საგადასახადო სისტემა არის რეგრესული, თუ გადასახადების გადახდის შემდეგ გადასახადის გადამხდელების ეკონომიკური არათანაბრობა, რომელიც ფასდება მათი შემოსავლების მიხედვით, იზრდება.

საგადასახადო სისტემა არის ნეიტრალური, თუ გადასახადების გადახდის შემდეგ გადასახადის გადამხდელების ეკონომიკური არათანაბრობა, რომელიც ფასდება მათი შემოსავლების მიხედვით, უცვლელი რჩება.

სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, პროგრესული საგადასახადო სისტემის დროს მდიდარი გადასახადების სახით იხდის თავისი შემოსავლების დიდ ნაწილს, ვიდრე ღარიბი; რეგრესული საგადასახადო სისტემის დროს პირიქით, ხოლო ნეიტრალური სისტემის დროს მდიდარისა და ღარიბის გადასახადის სახით გადახდილი შემოსავლების ნაწილი თანაბარია.

ამერიკელმა ეკონომისტმა არტურ ლაფერმა აჩვენა, რომ საგადასახადო განაკვეთის გაზრდა ყოველთვის არ იწვევს სახელმწიფოს საგადასახადო შემოსავლების ზრდას. ამ დამოკიდებულების გრაფიკულმა გამოსახულებამ ეკონომიკურ თეორიაში მიიღო „ლაფერის მრუდის“ სახელწოდება.

ნახ. 6. ლაფერის მრუდი

ამ მრუდიდან ნათლად ჩანს, რომ თუ საგადასახადო განაკვეთი არის ნული, მაშინ საბიუჯეტო შემოსავლებიც ნულის ტოლია, ასევე თვალნათელია, რომ თუ საგადასახადო განაკვეთი 100%, გადასახადის გადამხდელის მთელი შემოსავალი მიდის ბიუჯეტში, ამიტომ ისინი წყვეტენ ეკონომიკურ საქმიანობას, ან კოტრდებიან, ან მიდიან ჩრდილოვანი ეკონომიკის სექტორში – ყველა ზემოთაღნიშნულ შემთხვევაში ბიუჯეტისთვის წამგებიან გადანყვეტილებას იღებენ.

ლაფერის მრუდი ადასტურებს, რომ დაბალი საგადასახადო განაკვეთის დროს ეკონომიკური საქმიანობა ხდება მიმზიდველი; ამ დროს იზრდება გადასახადის გადამხდელთა რაოდენობა და შესაბამისად შემოსავლებიც მატულობს ბიუჯეტში. გარკვეულ წერტილამდე — X_0 საგადასახადო განაკვეთის ზრდა იწვევს საბიუჯეტო შემოსავლების ზრდას, ამ წერტილის გადალახვის შემდეგ საპირისპირო პროცესები იწყება.

შემდგომი ანალიზი ცხადყოფს, რომ დგება საგადასახადო განაკვეთის ის ნიშნული — X_0 რომლის დროსაც საბიუჯეტო შემოსავლები მაქსიმუმს — Y_{max} აღწევს. ოპტიმალური საგადასახადო განაკვეთის მათემატიკურად დადგენა შეუძლებელია, თუმცა პრაქტიკა აჩვენებს, რომ გადასახადის გადამხდელისგან „ჯამური საგადასახადო განაკვეთი“ შემოსავლების 30-35% ფარგლებში ოპტიმალურია.

ეკონომიკურ ლიტერატურაში მოტანილია სამი ნიშანი, რომლებზე დაყრდნობითაც შეიძლება კრიტიკული საგადასახადო განაკვეთის გადალახვაზე საუბარი:

— როცა საგადასახადო განაკვეთის მორიგი ზრდის შემდეგ ბიუჯეტში შემოსავლები მცირედით იზრდება ან იწყებს კლებას;

— როცა მცირდება ეკონომიკური ზრდის ტემპი, უარესდება მოსახლეობის მატერიალური მდგომარეობა;

— როცა იზრდება „ჩრდილოვანი ეკონომიკა“ – ღია და ფარული თავის არიდება ბიუჯეტში გადასახადების გადახდისაგან.

კრიტიკული საგადასახადო დაბეგვრის საკითხი დიდი ხანია აღელვებთ პოლიტიკოსებს, მეცნიერებსა და პრაქტიკოსებს. ჯერ კიდევ ფრანგი ფილოსოფოსი შარლ ლუი მონტესკიე წერდა: „არაფერი არ მოითხოვს ისეთ სიბრძნეს და ნიჭს, როგორც იმ ნაწილის განსაზღვრა, რომელსაც ართმევენ ქვეშევრდომებს და იმ ნაწილისა, რომელთაც მათ უტოვებენ“.

□ **ეფექტიანობის პრინციპი** – გულისხმობს ისეთი გადასახადების დაწესების აუცილებლობას, რომელთა საფუძველზე ბიუჯეტში გადახდილი თანხები მნიშვნელოვნად აჭარბებდეს მათ ადმინისტრირებაზე სახელმწიფოს მხრიდან განეულ ხარჯებს;

□ **თანაზომიერების პრინციპი** – გულისხმობს გადასახადის გადამხდელისა და სახელმწიფო ბიუჯეტის ინტერესების დაბალანსებას. თეორიულად ეს პრინციპი კარგადაა ილუსტრირებული ლაფერის მრუდის საშუალებით;

□ **ინტერესთა გათვალისწინების პრინციპი** – გულისხმობს, გადასახადების გაანგარიშების მეთოდის და გადახდის პროცედურების სიმარტივეს, ამასთან ხაზს უსვამს იმ ფაქტს, რომ გადასახადი უნდა აიკრიბოს იმ დროს და ისეთი საშუალებებით, რომელიც ხელსაყრელი იქნება გადასახადის გადამხდელისთვის. ამ პრინციპის აუცილებელი ატრიბუტია გადასახადის გადამხდელის წინასწარი ინფორმირებულობა არა მარტო მოქმედ გადასახადებთან დაკავშირებით, არამედ საგადასახადო კანონმდებლობაში შეტანილ ნებისმიერ ცვლილებაზე.

□ სიმრავლის პრინციპი გულისხმობს საგადასახადო სისტემის აშენების მიზანშეწონილობას დიფერენცირებული გადასახადებისა და დაბეგვრის განსხვავებული ობიექტების ერთობლიობით. გადასახადების სიმრავლე ქმნის წინაპირობებს საგადასახადო დაბეგვრის კონკრეტული ადრესატობის ზრდის, მნიშვნელოვანწილად ნათელს ხდის გადასახადის გადამხდლების გადახდისუნარიანობას და სხვადასხვა დასაბეგრი ობიექტების არსებობას, საშუალებას იძლევა საგადასახადო ტვირთის ეფექტური გადანაწილებისა სხვადასხვა კატეგორიის გადამხდლებზე.

ახლა განვიხილოთ საგადასახადო დაბეგვრის იურიდიული პრინციპები:

□ ნეიტრალური პრინციპი – გულისხმობს იმას, რომ ყველა გადამხდელი თანაბარი უნდა იყოს საგადასახადო კანონმდებლობის წინაშე. ამ პრინციპის თანახმად დაუშვებელია სხვადასხვა გადასახადების დიფერენცირებული შემოღება სოციალური, ეროვნული, საკუთრების ფორმის, გადასახადის გადამხდელის ადგილსამყოფელის ან სხვა კრიტერიუმების მიხედვით.

□ გადასახადების კანონებით დანესების პრინციპი ნიშნავს, რომ ნებისმიერი კანონი მიღებული უნდა იქნეს საკანონმდებლო ხელისუფლების მიერ. დაუშვებელია კანონით გაუთვალისწინებელი გადასახადის ვინმესთვის დაკისრება.

□ საგადასახადო კანონის უკუქალის უარყოფის პრინციპი ემყარება იმ მოსაზრებას, რომ ახლად მიღებული კანონი, რომელიც ამძიმებს გადასახადის გადამხდელის მდგომარეობას, არ შეიძლება გავრცელდეს მის მიღებამდე არსებულ ურთიერთობებზე.

□ საგადასახადო კანონმდებლობის პროორიტეტის პრინციპი გულისხმობს, რომ საგადასახადო კანონმდებლობის აქტებს დაბეგვრის სფეროში უპირატესი ძალა აქვთ სხვა სფეროს საკანონმდებლო აქტებთან მიმართებაში.

□ კანონში გადასახადის ყველა ელემენტის არსებობის პრინციპი ნიშნავს, რომ გადასახადი ითვლება დადგენილად მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც შესაბამისი კანონით განსაზღვრულია გადასახადის გადამხდელი და გადასახადის ყველა ელემენტი.

საგადასახადო დაბეგვრის ორგანიზაციული პრინციპებია:

□ საგადასახადო სისტემის მთლიანობის პრინციპი უზრუნველყოფს საგადასახადო ორგანოების ერთიან სისტემას, რომელიც იმართება ვერტიკალური და არა ჰორიზონტალური სამენეჯმენტო სისტემით. ამ პრინციპით არ უნდა დაწესდეს ისეთი გადასახადი, რომელიც არღვევს ქვეყნის ერთიან ეკონომიკურ სივრცეს.

□ ელასტიურობის პრინციპი იმაში მდგომარეობს, რომ ობიექტურად შეცვლილი სახელმწიფოებრივი მოთხოვნებიდან გამომდინარე, გადასახადის ზოგიერთი აუცილებელი ელემენტი და თვით გადასახადი შეიძლება ოპერატიულად იქნეს შეცვლილი მისი ფისკალური ან სხვა ფუნქციის გაზრდის ან შემცირების მიმართულებით. ეს პრინციპი მიმართულია საგადასახადო სისტემის ევოლუციურ განვითარებაზე და საგადასახადო დაბეგვრის თანმიმდევრული სრულყოფის პირობებში არ ეწინააღმდეგება სტაბილურობის პრინციპს.

□ სტაბილურობის პრინციპი ეფუძნება იმას, რომ საგადასახადო სისტემა უნდა იყოს სტაბილური და მისი კარდინალური რეფორმა უნდა ხდებოდეს მხოლოდ განსაკუთრებულ შემთხვევებში, თანაც მკაცრად განსაზღვრული წესით.

□ საჯაროობის პრინციპი გულისხმობს საგადასახადო კანონებისა და კანონქვემდებარე აქტების აუცილებელ გამოქვეყნებას.

□ საგადასახადო დაბეგვრის ერთდროულობის პრინციპი ემყარება ერთი და იგივე საგადასახადო ობიექტის საგადასახადო კანონმდებლობით განსაზღვრულ პერიოდში მხოლოდ ერთი და მხოლოდ ერთხელ დაბეგვრის შესაძლებლობას.

მთლიანობაში შეიძლება ითქვას, რომ დღეისათვის საგადასახადო თეორია ზემოთ ჩამოთვლილი საგადასახადო დაბეგვრის პრინციპებს არ აღიარებს დოგმად და სხვადასხვა ქვეყნებში განსხვავებული შეხედულებები არსებობს ამ საკითხებთან მიმართებაში.

თავი 3

საქართველოს საგანასახადო სისტემის მოქლე დახასიათება

საგანასახადო კანონმდებლობა შედგება საქართველოს კონსტიტუციის, საქართველოს ტერიტორიაზე მოქმედი საერთაშორისო ხელშეკრულებების, საგანასახადო კოდექსისა და მათ შესაბამისად მიღებული კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებისაგან.

განასახადებით დაბეგვრისას საგანასახადო კოდექსის დებულებებსა და საქართველოს კანონმდებლობის სხვა სფეროს ნორმატიული აქტების დებულებებს შორის კოლიზიის წარმოშობისას გამოიყენება საგანასახადო კოდექსის დებულებები.

საგანასახადო კოდექსის მიხედვით აკრძალულია არასაგანასახადო კანონმდებლობით ისეთი საკითხების რეგულირება, რომლებიც დაკავშირებულია განასახადებით დაბეგვრასთან, გარდა:

ა) ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ დებულებებისა, რომლებიც შედის საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსში;

ბ) განასახადებთან დაკავშირებულ დანაშაულთა შესახებ დებულებებისა, რომლებიც შედის საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსში;

გ) საგანასახადო დავალიანებათა პრიორიტეტის შესახებ დებულებისა, რომელის შედის „გაკოტრების საქმეთა წარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონში.

დ) საგანასახადო დავალიანებათა შესახებ დებულებისა, რომელიც შედის „გადახდის-უუნარობის საქმის წარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონში;

ე) საბაჟო კანონმდებლობისა;

ვ) კანონმდებლობისა მოსაკრებლების დაწესების თაობაზე;

ზ) „საგანასახადო დავალიანებებისა და სახელმწიფო სესხების რესტრუქტურულიზაციის შესახებ“ საქართველოს კანონისა.

თ) „საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონისა.

საქართველოს საგანასახადო სისტემა მოიცავს:

ა) საქართველოს საგანასახადო კანონმდებლობით გათვალისწინებული ურთიერთობის მონაწილეთა სამართლებრივ მდგომარეობას, მათ უფლებებს, მოვალეობებსა და პასუხისმგებლობას;

ბ) განასახადებს, მათი დაწესების, შემოღების, შეცვლისა და გაუქმების წესებს;

გ) განასახადების გადახდასთან და საგანასახადო კონტროლთან, აგრეთვე საგანასახადო ვალდებულებათა შესრულების უზრუნველყოფასთან დაკავშირებულ ფორმებს, მეთოდებსა და წესებს;

დ) საქართველოს საგანასახადო კანონმდებლობით გათვალისწინებული ურთიერ-

თობისას წარმოშობილ დავათა გასაჩივრებისა და გადაწყვეტის წესს.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მიხედვით:

პირი ვალდებულია გადაიხადოს კოდექსით დაწესებული საერთო-სახელმწიფო-ბრივი და ადგილობრივი გადასახადები, რომელთა მიმართაც ეს პირი გადასახადის გადამხდელია.

დაუშვებელია საგადასახადო კოდექსის დარღვევით დაწესებული ან კოდექსით გაუთვალისწინებელი გადასახადის გადახდის ვალდებულების ვინმესთვის დაკისრება, აგრეთვე გადასახადის გადახდევინება კოდექსით დადგენილ ვადაზე ადრე.

საგადასახადო კოდექსის მიხედვით დარიცხული გადასახადი არის ვალი სახელმწიფოს წინაშე, რომელიც ბიუჯეტში უნდა იქნეს გადახდილი.

ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობით ორგანოებს უფლება აქვთ შემოიღონ მხოლოდ საგადასახადო კოდექსით დაწესებული ადგილობრივი გადასახადები.

გადასახადი – საგადასახადო კოდექსის მიხედვით არის საქართველოს სახელმწიფო, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ადგილობრივ ბიუჯეტებში სავალდებულო, უპირობო ფულადი შენატანი, რომელსაც იხდის გადასახადის გამამხდელი, გადახდის აუცილებელი, არაეკვივალენტური და უსასყიდლო ხასიათიდან გამომდინარე. გარდა გადასახადებისა, არსებობს აგრეთვე მოსაკრებლები და სახელმწიფო ბაჟი. საქართველოში მოქმედებს საერთო-სახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი გადასახადები. საერთო-სახელმწიფოებრივი გადასახადებია საგადასახადო კოდექსით დაწესებული გადასახადები, რომელთა გადახდა სავალდებულოა საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე. ადგილობრივი გადასახადებია საგადასახადო კოდექსით დაწესებული და ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოების ნორმატიული აქტებით შემოღებული გადასახადები (ზღვრული განაკვეთების ფარგლებში), რომელთა გადახდა სავალდებულოა შესაბამისი სუბიექტების ტერიტორიაზე.

საერთო-სახელმწიფოებრივ გადასახადებს განეკუთვნება:

- ა) საშემოსავლო გადასახადი;
- ბ) მოგების გადასახადი;
- გ) დამატებული ღირებულების გადასახადი (დღგ);
- დ) აქციზი;
- ე) საბაჟო გადასახადი.

ადგილობრივ გადასახადებს განეკუთვნება:

- ა) ქონების გადასახადი.

ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოები თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში უფლებამოსილნი არიან შემოიღონ მხოლოდ საგადასახადო კოდექსით დაწესებული ადგილობრივი გადასახადები კოდექსით დადგენილი ზღვრული განაკვეთების ფარგლებში.

ადგილობრივი გადასახადების დაწესება ან დაწესებული ადგილობრივი გადასახადების გაუქმება ხდება კოდექსში სათანადო ცვლილებების ან/და დამატებების შეტანით, ხოლო გადახდის პირობების შეცვლა ან შემოღებული ადგილობრივი გადასახადის გაუქმება შესაბამისი ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს ნორმატიული აქტით.

ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოები ვალდებული არიან, ადგილობრივი გადასახადის შემოღების, გადახდის პირობების შეცვლის ან შემოღებული ადგილობრივი გადასახადის გაუქმების შესახებ ინფორმაცია და სათანადო ნორმატიული აქტის ასლი მისი გამოქვეყნებისთანავე გაუგზავნონ საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურსა და შესაბამის საგადასახადო ორგანოებს.

3.1. საგადასახადო ორგანოები, მათი საქმიანობის სამართლებრივი გაზა და ძირითადი ფუნქციები

საქართველოს საგადასახადო ორგანოების ერთიანი, ცენტრალიზებული სისტემა შედგება საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურისაგან, ტერიტორიული ორგანოებისა და განსაკუთრებული ნიშნის მიხედვით შექმნილი სტრუქტურული ქვედანაყოფისაგან (ასეთი ქვედანაყოფის შექმნის შემთხვევაში).

საქართველოში საგადასახადო კონტროლს ახორციელებენ მხოლოდ საგადასახადო ორგანოები, რომლებიც თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში უფლებამოსილი არიან, უზრუნველყონ სახელმწიფო კონტროლი გადასახადების სრულად და დროულად გადახდაზე.

საგადასახადო ორგანოები შედიან საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში.

საქართველოს საგადასახადო ორგანოების ძირითადი ფუნქციებია:

ა) თავისი კომპეტენციის ფარგლებში საგადასახადო კანონმდებლობის დაცვაზე და შესრულებაზე კონტროლის უზრუნველყოფა;

ბ) გადასახადით დაბეგვრის საკითხებზე კანონპროექტებისა და სახელმწიფოთა-შორისი ხელშეკრულებების პროექტების მომზადებაში მონაწილეობა;

გ) გადასახადის გადამხდელისათვის მისი უფლებებისა და მოვალეობების შესახებ ინფორმაციის მინოდება;

დ) გადასახადის გადამხდელისათვის საგადასახადო კანონმდებლობის ცვლილებების შესახებ ინფორმაციის დროულად მინოდება;

ე) თავისი კომპეტენციის ფარგლებში გადასახადების ადმინისტრირება.

საგადასახადო ორგანოების უფლებები და ვალდებულებები:

საგადასახადო ორგანოებს თავისი კომპეტენციის ფარგლებში და საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით უფლება აქვთ:

ა) შეამოწმონ გადასახადის გადამხდელის ეკონომიკურ საქმიანობასთან დაკავშირებული ფინანსური დოკუმენტები, საბუღალტრო წიგნი, ანგარიში, ხარჯთაღრიცხვა, ფინანსური სახსრები, ფასიანი ქაღალდები და სხვა ფასეულობანი, გაანგარიშებები, დეკლარაციები, გადასახადების გაანგარიშებისა და გადახდის სხვა დოკუმენტები;

ბ) გადასახადის გადამხდელისაგან (საგადასახადო აგენტიდან ან/და მისი წარმომადგენლისაგან) მიიღონ გადასახადების გამოანგარიშებასთან და გადახდასთან დაკავშირებული დოკუმენტები, აგრეთვე წერილობითი და სიტყვიერი განმარტებები საგადასახადო შემომწების დროს წამოჭრილ საკითხებზე.

გ) გამოიკვლიონ სანარმოთა, ორგანიზაციების და მენარმე ფიზიკურ პირთა სანარმოო, სასაწყობო, სავაჭრო და სხვა სათაესები, შექმნან საგადასახადო საგუშაგოები,

ინვენტარიზაციით მოახდინონ საქონლის მარაგების აღრიცხვა, ჩაატარონ დაკვირვება ქრონომეტრაჟის ან სხვა მეთოდის გამოყენებით და განსაზღვრონ დასაბეგრი ობიექტების ოდენობა, ჩაატარონ კამერალური, გეგმური და საგადასახადო შემომწება, უზრუნველყონ გადასახადის გადამხდელის მიერ საკონტროლო-სალარო აპარატების გამოყენების წესების დაცვის კონტროლი და მათი დარღვევის შემთხვევაში შესაბამისი პირების მიმართ გაატარონ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი პასუხისმგებლობის ზომები. ინვენტარიზაციის ჩატარების წესსა და პირობებს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი;

დ)საგადასახადო ორგანოში გამოიძახონ გადასახადის გადამხდელი /საგადასახადო აგენტი (მის ნაცვლად შეიძლება მივიდეს მისი კანონიერი ან უფლებამოსილი წარმომადგენელი, რომელსაც აქვს სააღრიცხვო დოკუმენტაცია ან/და გადასახადის გადამხდელის-საგადასახადო აგენტის დაბეგვრასთან დაკავშირებული ინფორმაცია);

ე)დამოუკიდებლად განსაზღვრონ გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის საგადასახადო ვალდებულების მოცულობა საგადასახადო ორგანოში არსებული ინფორმაციით (მათ შორის, გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის დანახარჯების შესახებ) ან შედარების მეთოდით – სხვა ამგვარი გადასახადის გადამხდელების შესახებ ინფორმაციის ანალიზის საფუძველზე, თუ გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტი არ წარმოადგენს საგადასახადო კონტროლის განსახორციელებლად საჭირო სააღრიცხვო დოკუმენტაციას ან დადგენილი წესის დარღვევით აწარმოებს ბუღალტერიას, აგრეთვე ამ კოდექსით გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევებში;

ვ)გადასახადის იმ გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის მიმართ, რომელმაც დაარღვია საგადასახადო კანონმდებლობა, გამოიყენონ სანქციები;

ზ)გადასახადის გადამხდელისაგან/საგადასახადო აგენტისაგან საგადასახადო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებებით დადგენილ ვადაში ამოიღონ გადაუხდელი გადასახადი ან/და სანქციების სახით დაკისრებული თანხა;

თ)საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევის ფაქტებზე სამართალდარღვევათა მიმართ შეადგინოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა ოქმები და მიიღონ დადგენილებები ადმინისტრაციული სახდელის დაკისრების შესახებ.

ი)დასაბეგრი ობიექტის სრულად განსაზღვრის მიზნით განსახორციელონ გადასახადის გადამხდელისაგან საქონლის/მომსახურების საკონტროლო შესყიდვა;

კ)გადასახადების ადმინისტრირების მიზნით მოიწვიონ სპეციალისტები ან ექსპერტები;

ლ)სამსახურებრივი მიზნებისათვის სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოებისაგან უსასყიდლოდ მიიღონ მონაცემები, ცნობები, დოკუმენტები და სხვა საჭირო ინფორმაცია. საჭიროების შემთხვევაში სახელმწიფო ორგანოებს შორის ინფორმაციის გაცვლის წესი განისაზღვრება მთავრობის დადგენილებით;

მ)მოითხოვონ და მიიღონ სააღრიცხვო დოკუმენტაციის ასლი (საჭიროების შემთხვევაში გადასახადის გადამხდელის მიერ დამონებული ასლი);

ნ)დააყენონ მრიცხველები ან/და აიღონ მათი მაჩვენებლები, აგრეთვე ამ კოდექსით დადგენილი წესით დალუქონ დოკუმენტები ან სხვა მასალები.

საგადასახადო ორგანოების ვალდებულებები

საგადასახადო ორგანოები თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში ვალდებული არიან:

ა) დაიცვან საგადასახადო კანონმდებლობა, იმოქმედონ საგადასახადო კოდექსისა და საგადასახადო კანონმდებლობის სხვა აქტების მოთხოვნათა შესაბამისად და მონაწილეობა მიიღონ სახელმწიფო საგადასახადო პოლიტიკის გატარებაში;

ბ) დაიცვან გადასახადის გადამხდელთა უფლებები და სახელმწიფოს ინტერესები;

გ) გააკონტროლონ გადასახადების გამოანგარიშების სისწორე, სისრულე და დროულად გადახდა, ჩაატარონ საგადასახადო შემონმეები საგადასახადო კოდექსით დადგენილი წესით და ამ შემონმეებთან ჩატარებისას გააცნონ გადასახადის გადამხდელს/საგადასახადო აგენტს ან სხვა ვალდებულ პირს მისი უფლებები და ვალდებულებები;

დ) უზრუნველყონ გადასახადის გადამხდელთა დროულად აღრიცხვა;

ე) განახორციელონ დარიცხული და ბიუჯეტებში გადახდილი გადასახადების აღრიცხვა და შეადგინონ ანგარიშგება გადახდილი გადასახადების შესახებ;

ვ) გადასახადის გადამხდელს/საგადასახადო აგენტს დაუბრუნონ დარიცხულ თანხასთან შედარებით ზედმეტად გადახდილი თანხები საგადასახადო კოდექსის შესაბამისად;

ზ) დაიცვან გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის შესახებ ინფორმაციის საიდუმლოება და ინფორმაციის შენახვის წესები საგადასახადო კოდექსის შესაბამისად;

თ) შეიმუშაონ დეკლარაციების და გადასახადის გამოანგარიშებასთან და გადახდასთან დაკავშირებული სხვა დოკუმენტების ფორმები და უზრუნველყონ გადასახადის გადამხდელისათვის/საგადასახადო აგენტისათვის ინფორმაციის მიწოდება;

ი) განახორციელონ საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევის ფაქტების შესწავლა, ანალიზი და შეფასება და დასახონ შესაბამისი ღონისძიებები საგადასახადო სამართალდარღვევათა გამომწვევი მიზეზებისა და პირობების აღმოსაფხვრელად;

კ) გამოავლინონ ფიზიკური და იურიდიული პირები, რომლებიც თავს არიდებენ გადასახადის გადახდას, და აღკვეთონ საგადასახადო სამართალდარღვევები, აწარმოონ საგადასახადო სამართალდარღვევათა საქმეები და გამოიყენონ პასუხისმგებლობის ზომები საგადასახადო კოდექსით დადგენილი წესით;

ლ) აწარმოონ მომხმარებლებთან ნაღდი ფულით ანგარიშსწორებისათვის დასაშვები საკონტროლო-სალარო აპარატების მოდელების სახელმწიფო რეესტრი, განახორციელონ საკონტროლო-სალარო აპარატების რეგისტრაცია და დალუქვა, აკონტროლონ საკონტროლო-სალარო აპარატების გამოყენების წესების დაცვა;

მ) მიიღონ საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევის ფაქტებზე განცხადებები, შეტყობინებები და სხვა ინფორმაცია და კანონით დადგენილი წესით შეამოწმონ ისინი;

ნ) დადგენილი წესით განიხილონ გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის წერილები, საჩივრები და შეკითხვები, საჭიროების შემთხვევაში უსასყიდლოდ მიანოდონ მას ინფორმაცია მოქმედი გადასახადების, მათი გამოანგარიშებისა და გადახდის წესის შესახებ, აგრეთვე გადასახადის გადამხდელის უფლებებისა და ვალდებულებების თაობაზე;

ო) ჩაატარონ განმარტებითი მუშაობა საგადასახადო კანონმდებლობის გამოყ-

ენებასთან დაკავშირებით, გამოსცენ მეთოდური და ინსტრუქციული მითითებები, სახელმძღვანელოები და ბროშურები, მასობრივი ინფორმაციისა საშუალებებში გამოაქვეყნონ კონსულტაციები და განმარტებები;

ჟ)საგადასახადო სამართალდარღვევის გამო განახორციელონ ადმინისტრაციული წარმოება საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით დადგენილი წესით;

უ)საგადასახადო კოდექსითა და საგადასახადო კანონმდებლობის სხვა აქტებით გათვალისწინებული წესითა და დადგენილ ვადებში გადასცენ (გაუგზავნონ) გადასახადის გადამხდელს/საგადასახადო აგენტს ან მის წარმომადგენელს საგადასახადო შემონმების აქტები, აგრეთვე საგადასახადო ორგანოების სხვა გადაწყვეტილებები და შეტყობინებები;

რ)გადასახადის გადამხდელს/საგადასახადო აგენტს და სხვა ვალდებულ პირს წარუდგინონ „საგადასახადო მოთხოვნა“, ხოლო მისი შეუსრულებლობის ან არაჯეროვნად შესრულების შემთხვევაში საგადასახადო კოდექსით დადგენილი წესით მიიღონ ზომები მისი შესრულების უზრუნველსაყოფად;

ს)დაუყოვნებლივ დაადასტურონ გადასახადის გადამხდელის მიერ უშუალოდ გადაცემული წერილებისა და საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებული სხვა დოკუმენტების მიღება.

ტ)უზრუნველყონ „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული საწარმოების (მათი ფილიალების), საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით განსაზღვრული არასამენარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების, მათი ფილიალებისა და უცხო ქვეყნის არასამენარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირის ფილიალების სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაცია, სამენარმეო და სახელმწიფო რეესტრების წარმოება, საგადასახადო კოდექსის შესაბამისად გადასახადის გადამხდელთა საგადასახადო რეგისტრაცია (რეესტრის წარმოება) და მათთვის საიდენტიფიკაციო ნომრის მინიჭება.

უ)საგადასახადო ორგანო ვალდებულია გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის მოთხოვნის მიღებიდან არა უგვიანეს 10 კალენდარული დღისა, გადასცენ მას ამონაწერი მოთხოვნაში მითითებულ პერიოდში მისი საგადასახადო ვალდებულებების ცვლილებებისა და შესრულების მდგომარეობის შესახებ.

3.2. გადასახადის გადამხდელი

გადასახადის გადამხდელი არის პირი, რომელსაც აქვს საქართველოს საგადასახადო კოდექსით დადგენილი გადასახადის გადახდის ვალდებულება.

საგადასახადო აგენტი არის პირი, რომელმაც საგადასახადო კოდექსით დადგენილ შემთხვევაში და დადგენილი წესით უნდა შეასრულოს გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო ვალდებულება.

საგადასახადო აგენტი უფლებათა და მოვალეობათა თვალსაზრისით გათანაბრებულია გადასახადის გადამხდელთან.

გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს:

ა)საგადასახადო ორგანოებისაგან მიიღოს ინფორმაცია საგადასახადო კანონმდებლობის, გადასახადის გადამხდელთა უფლებების, საგადასახადო ორგანოთა და მათი

თანამდებობის პირთა უფლებამოსილებების შესახებ, აგრეთვე საგადასახადო კანონმდებლობის გამოყენების თაობაზე;

ბ) პირადად ან თავისი კანონიერი ან უფლებამოსილი წარმომადგენლის მეშვეობით წარმომადგენლის საკუთარი ინტერესები საგადასახადო ორგანოებში; საგადასახადო ურთიერთობისას ნებისმიერ დროს შეცვალოს თავისი წარმომადგენელი;

გ) ისარგებლოს საგადასახადო შეღავათებით ან განთავისუფლდეს გადასახადებისაგან საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი საფუძვლებითა და წესით;

დ) დროულად დაიბრუნოს ან/და ჩაითვალოს სხვა გადასახადების ვალდებულებათა ანგარიშში ზედმეტად გადახდილი ან/და ზედმეტად ამოღებული გადასახადის ან/და სანქციის თანხა;

ე) კანონით დადგენილი წესით გაეცნოს მის შესახებ საგადასახადო ორგანოებში არსებულ ინფორმაციას;

ვ) დაესწროს მის მიმართ ჩატარებულ გასვლით საგადასახადო შემოწმებას;

ზ) მიიღოს საგადასახადო შემოწმების აქტისა და საგადასახადო ორგანოს გადანყვეტილების დედანი ან დამოწმებული ასლი, აგრეთვე „საგადასახადო მოთხოვნა“;

თ) საგადასახადო ორგანოთა თანამდებობის პირებს მოსთხოვოს კანონმდებლობის დაცვა გადასახადის გადამხდელებთან დაკავშირებულ მოქმედებათა განხორციელებისას;

ი) საგადასახადო ორგანოებსა და მათი თანამდებობის პირებს წარუდგინოს ახსნა-განმარტებები ჩატარებულ საგადასახადო შემოწმებათა აქტების შესახებ, აგრეთვე გადასახადების გამოანგარიშებისა და გადახდის თაობაზე;

კ) საგადასახადო კოდექსით განსაზღვრული გარემოებების არსებობისას დადგენილი წესით მოითხოვოს მის მიერ ჩადენილი საგადასახადო სამართალდარღვევის შესაბამისი პასუხისმგებლობის ზომის გამოყენება, პასუხისმგებლობის შემსუბუქება ან პასუხისმგებლობისაგან გათავისუფლება;

ლ) კანონით დადგენილი წესით გაასაჩივროს მისთვის წარდგენილი „საგადასახადო მოთხოვნა“, აგრეთვე საგადასახადო ორგანოთა და მათი თანამდებობის პირთა სხვა გადანყვეტილებები და ქმედებები;

მ) არ შეასრულოს საგადასახადო ორგანოთა და მათი თანამდებობის პირთა საგადასახადო კოდექსთან და საქართველოს სხვა კანონებთან შეუსაბამო აქტები და მოთხოვნები;

ნ) საგადასახადო ორგანოებსა და მათი თანამდებობის პირებს მოსთხოვოს საგადასახადო საიდუმლოების დაცვა;

ო) კანონით დადგენილი წესით მოითხოვოს და მიიღოს საგადასახადო ორგანოთა და მათი თანამდებობის პირთა უკანონო გადანყვეტილებების ან ქმედებების შედეგად მიყენებული ზიანის ანაზღაურება;

პ) სამართალდამცავ და სხვა მაკონტროლებელ ორგანოებს, გარდა საგადასახადო ორგანოებისა, არ წარუდგინოს დოკუმენტები, რომლებიც დაკავშირებულია გადასახადებით დაბეგურის ობიექტების განსაზღვრასთან, გადასახადების გამოანგარიშებისთან და გადახდასთან, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც საგადასახადო კოდექსით ასეთი უფლებამოსილება გადაცემული აქვს სხვა ორგანოებს.

გადასახადის გადამხდელი ვალდებულია:

ა) შეასრულოს საგადასახადო ვალდებულებები საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი წესითა და პირობებით;

ბ) საგადასახადო კოდექსით დადგენილი წესით აღრიცხვაზე დადგეს შესაბამის საგადასახადო ორგანოში, ხოლო „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული საწარმო და საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით განსაზღვრული არასამენარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირები ვალდებული არიან, „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონით, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსითა და საგადასახადო კოდექსით დადგენილი წესით გაიარონ სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაცია ადგილმდებარეობის მიხედვით საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს უფლებამოსილ ორგანოში;

გ) გადასახადების გამოანგარიშებისა და გადახდის მიზნით საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი წესით აღრიცხვის შემოსავლები, ხარჯები და გადასახადებით დაბეგვრის ობიექტები;

დ) კანონმდებლობით დადგენილი წესით, საგადასახადო აღრიცხვის ადგილის მიხედვით საგადასახადო ორგანოს წარუდგინოს საგადასახადო დეკლარაციები, გაანგარიშებები, ცნობები და ბუღალტრული ანგარიშგება იმ გადასახადებზე, რომელთა მიმართაც იგი ითვლება გადასახადის ვადამხდელად;

ე) საგადასახადო შემოსემების ჩატარებისას ან საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევებში საგადასახადო ორგანოებსა და მათი თანამდებობის პირებს წარუდგინოს გადასახადების გამოსაანგარიშებლად და გადასახდელად საჭირო დოკუმენტები (ცნობები);

ვ) შეასრულოს საგადასახადო ორგანოებისა და მათი თანამდებობის პირთა კანონიერი მოთხოვნები საგადასახადო კანონმდებლობის გამოვლენილი დარღვევების აღმოფხვრასთან დაკავშირებით, აგრეთვე ხელი არ შეუშალოს ამ თანამდებობის პირებს სამსახურებრივი უფლებამოსილების განხორციელებისას;

ზ) განაცხადოს საგადასახადო შეღავათებით სარგებლობის ან გადასახადებისაგან გათავისუფლების შესახებ და საგადასახადო აღრიცხვის ადგილის მიხედვით საგადასახადო ორგანოს ან საგადასახადო აგენტს წარუდგინოს საგადასახადო შეღავათებით სარგებლობის უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტები;

თ) უზრუნველყოს იმ დოკუმენტების შენახვა, რომელთა საფუძველზედაც ხდება გადასახადებით დაბეგვრის ობიექტების აღრიცხვა და საგადასახადო დეკლარაციების შედგენა, აგრეთვე შემოსავლისა და მოგების მიღების, განულები ხარჯებისა და გადახდილი ან/და დაკავებული გადასახადების დამადასტურებელი დოკუმენტების შენახვა 6 წლის ვადით;

ი) შეასრულოს საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი სხვა ვალდებულებები.

გადასახადის ვადამხდელი ვალდებულია საგადასახადო აღრიცხვის ადგილის მიხედვით საგადასახადო ორგანოს წარუდგინოს ცნობები:

ა) ბანკებში და საბანკო ოპერაციების განმახორციელებელ სხვა ორგანიზაციებში საბანკო ანგარიშების (გარდა საანაბრო (ვადიანი) ანგარიშებისა) გახსნის შესახებ, ასეთი ანგარიშების გახსნიდან 5 სამუშაო დღის ვადაში. ამასთანავე, საქართველოს საწარმოები, საქართველოს ორგანიზაციები და მენარმე ფიზიკური პირები წარადგენენ ინ-

ფორმაციას როგორც საქართველოში, ისე საქართველოს ფარგლებს გარეთ გახსნილი ანგარიშების შესახებ, ხოლო უცხოური სანარმოები და ორგანიზაციები – მხოლოდ საქართველოში გახსნილი ანგარიშებისა და იმ ანგარიშების შესახებ, რომლებითაც ისინი ახორციელებენ ეკონომიკურ საქმიანობას საქართველოში;

ბ)სანარმოს („მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული სანარმოს გარდა) ქვედანაყოფების რეგისტრაციის, რეორგანიზაციის ან ლიკვიდაციის შესახებ მათი რეგისტრაციიდან, რეორგანიზაციიდან ან ლიკვიდაციიდან 10 დღის ვადაში, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დამტკიცებული წესის შესაბამისად;

გ)სანარმოს („მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული სანარმოს გარდა) გაკოტრებულად გამოცხადების, ლიკვიდაციის ან რეორგანიზაციის შესახებ ასეთი გადაწყვეტილების მიღებიდან 10 დღის ვადაში, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დამტკიცებული წესის შესაბამისად;

დ)თავისი („მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული სანარმოსა და საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით განსაზღვრული არასამენარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების გარდა) საქმიანობის ადგილის, მართვის ადგილის ან ეკონომიკური საქმიანობის ადგილის შეცვლის შესახებ, ასეთი გადაწყვეტილების მიღებიდან 10 დღის ვადაში, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დამტკიცებული წესის შესაბამისად.

საგადასახადო აგენტი ვალდებულია:

ა)სწორად და დროულად გამოიანგარიშოს, გადასახადის გადამხდელს დაუკავოს და შესაბამის ბიუჯეტებში გადარიცხოს სათანადო გადასახადები;

ბ)აღრიცხოს ყოველი გადასახადის გადამხდელისათვის დარიცხული და მის მიერ გადახდილი შემოსავლები, აგრეთვე დარიცხული, დაკავებული და ბიუჯეტში გადარიცხული გადასახადები;

გ)საგადასახადო აღრიცხვის ადგილის მიხედვით საგადასახადო ორგანოს წარუდგინოს გადასახადების გამოანგარიშების, დაკავებისა და გადახდის სისწორის კონტროლის განსახორციელებლად აუცილებელი დოკუმენტები;

დ)შეახრულოს საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი სხვა ვალდებულებები.

თავი 4

საერთო სახელმწიფოებრივი გადასახადები

4.1. საშემოსავლო გადასახადები

გადასახადის გადამხდელი

საშემოსავლო გადასახადის გადამხდელია:

ა) რეზიდენტი ფიზიკური პირი;

ბ) არარეზიდენტი ფიზიკური პირი, რომელიც შემოსავალს იღებს საქართველოში არსებული წყაროებიდან;

დაბეგვრის ობიექტი

რეზიდენტი ფიზიკური პირის საშემოსავლო გადასახადით დაბეგვრის ობიექტია დასაბეგრი შემოსავალი, რომელიც განისაზღვრება, როგორც სხვაობა კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებულ ერთობლივ შემოსავალსა და ამ პერიოდისათვის საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებული გამოქვითვების თანხებს შორის.

საქართველოში არსებული მუდმივი დაწესებულებების მეშვეობით საქმიანობის განმავლობაში მიღებული არარეზიდენტი ფიზიკური პირის საშემოსავლო გადასახადით დაბეგვრის ობიექტია დასაბეგრი შემოსავალი, რომელიც განისაზღვრება, როგორც სხვაობა კალენდარული წლის განმავლობაში მუდმივ დაწესებულებასთან დაკავშირებულ საქართველოში არსებული წყაროდან მიღებულ ერთობლივ შემოსავალსა და ამ პერიოდისათვის საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებული გამოქვითვების თანხებს შორის.

არარეზიდენტი ფიზიკური პირის ერთობლივი შემოსავალი, რომელიც დაკავშირებული არ არის მის მუდმივ დაწესებულებასთან, იბეგრება საგადასახადო კოდექსის 197-ე მუხლის შესაბამისად გადახდის წყაროსთან გამოქვითვების გარეშე, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა არარეზიდენტი პირი შემოსავალს იღებს ქონების რეალიზაციით.

არარეზიდენტი ფიზიკური პირი, რომელიც შემოსავალს იღებს ქონების რეალიზაციით, წარმოადგენს საშემოსავლო გადასახადის გადამხდელს კალენდარული წლის განმავლობაში საქართველოში არსებული წყაროდან მიღებული ერთობლივი შემოსავლიდან, რომელიც მცირდება ამ პერიოდისათვის ასეთი შემოსავლის მიღებასთან დაკავშირებული გამოქვითვების თანხებით.

გადასახადის განაკვეთი

ფიზიკური პირის დასაბეგრი შემოსავალი იბეგრება 25 პროცენტით.

2008 წლის 1 იანვრიდან 2011 წლის 1 იანვრამდე საგადასახადო პერიოდების მიხედვით ფიზიკური პირის ქვემოთ ჩამოთვლილ დასაბეგრ შემოსავლებზე საშემოსავლო გადასახადის განაკვეთი შეადგენს 12%-ს.

ა)გრანტით მიღებული სახსრებიდან გრანტის მიმღები ორგანიზაციის მიერ გაცემუ-

ლი ანაზღაურება;

ბ) საქართველოში არსებული, დიპლომატიური სტატუსის მქონე საერთაშორისო ორგანიზაციების მიერ საქართველოს მოქალაქეებზე გაცემული ანაზღაურება;

გ) საერთაშორისო ხელშეკრულებებით სოციალური გადასახადისაგან გათავისუფლებული ანაზღაურება;

დ) სასამართლო გადაწყვეტილებით სასჯელალსრულების დაწესებულებებში მოთავსებული პირებისათვის გადახდილი თანხები;

ე) შრომისუნარიანობის დროებით დაკარგვის შემთხვევაში სახელმწიფო ბიუჯეტიდან მიღებული ანაზღაურება;

ვ) სხვა ანაზღაურება, რომელიც 2007 წლის 31 დეკემბრისათვის საქართველოს კანონმდებლობით არ იბეგრებოდა სოციალური გადასახადით.

საშემოსავლო გადასახადის 25%-იანი და მოგების გადასახადის 15%-იანი განაკვეთები მოქმედებს 2008 წლის 1 იანვრიდან შემდგომ საგადასახადო პერიოდებზე, ამასთანავე, 2008 წლის 1 იანვრამდე დარიცხულ და გაუცემელ ხელფასებზე მოქმედებს საშემოსავლო გადასახადის 12%-იანი განაკვეთი.

2008 წლის განმავლობაში:

ა) საშემოსავლო გადასახადის მიმდინარე გადასახდელები გადაიხდება 2007 წლის დასაბეგრი შემოსავლიდან სოციალური გადასახადის (გარდა ხელფასის სახით განაცემებზე კუთვნილი სოციალური გადასახადისა) გამოქვითვის გარეშე საშემოსავლო გადასახადის 25%-იანი განაკვეთის მიხედვით გადაანგარიშებული თანხებიდან;

ბ) მოგების გადასახადის მიმდინარე გადასახდელები გადაიხდება 2007 წლის დასაბეგრი მოგებიდან 15%-იანი განაკვეთის მიხედვით გადაანგარიშებული თანხებიდან.

გადასახადისაგან გათავისუფლება

საშემოსავლო გადასახადით დაბეგრისაგან თავისუფლება ფიზიკურ პირთა შემოსავლების შემდეგი სახეები:

ა) არარეზიდენტის მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე უცხოეთის დიპლომატიურ და მასთან გათანაბრებულ დაწესებულებებში დაქირავებით მუშაობით მიღებული შემოსავლები;

ბ) ფიზიკური პირის მიერ მიღებული გრანტი, სახელმწიფო პენსია, სახელმწიფო კომპენსაცია, სახელმწიფო აკადემიური სტიპენდია, მაგროვებადი და დაბრუნებადი ხასიათის არასახელმწიფო საპენსიო სქემიდან მიღებული პენსია განხორციელებული შენატანების ოდენობით, სახელმწიფო სტიპენდია, სახელმწიფო ბიუჯეტში ან ავტონომიური რესპუბლიკების ან ადგილობრივ ბიუჯეტებში გათვალისწინებული ასიგნებებით გამოყოფილი დახმარება ან ერთჯერადი განაცემი (მათ შორის, ოლიმპიურ თამაშებში, მსოფლიოს ან/და ევროპის ჩემპიონატებში გამარჯვებისათვის ან/და საპრიზო ადგილების დაკავებისათვის სპორტსმენების და მათი მწვრთნელების მიერ მიღებული ფულადი და სხვა სახის ჯილდოები);

გ) ოლიმპიურ თამაშებში, მსოფლიოს ან/და ევროპის ჩემპიონატებში გამარჯვებისათვის ან/და საპრიზო ადგილების დაკავებისათვის სპორტსმენების და მათი მწვრთნელების მიერ მიღებული ფულადი და სხვა სახის ჯილდოები;

დ) ალიმენტი;

ე) განქორწინების საფუძველზე ფიზიკური პირის მიერ მიღებული ქონების ღირე-

ბუღალბა (შემოსავალი);

ვ) ფიზიკური პირის მიერ 6 თვეზე მეტი ვადით საკუთრებაში არსებული ავტოსატრანსპორტო საშუალების ან/და 2 წელზე მეტი ვადით საკუთრებაში არსებული მატერიალური აქტივების რეალიზაციით მიღებული ნამეტი, გარდა მის მიერ სამენარმეო საქმიანობის ფარგლებში მატერიალური აქტივების რეალიზაციით მიღებული ნამეტისა. 2-წლიანი ვადა უძრავი ქონების რეალიზაციის შემთხვევაში იანგარიშება საქართველოს საჯარო რეესტრში საკუთრების უფლების რეგისტრაციის მიზნით წარდგენილი (წარსადგენი) საკუთრების უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტის შედგენის თარიღის მიხედვით, ხოლო „რეალიზაციით მიღებული ნამეტი“ იანგარიშება, როგორც სხვაობა ქონების რეალიზაციის ფასსა და მასზე საკუთრების უფლების წარმოშობისას მისი შექმნის ფასს შორის, გარდა საკუთრების უფლების უსასყიდლოდ (სახელმწიფო ქონების პრივატიზებისას, ქონების ჩუქებით ან მემკვიდრეობით მიღებისას ან სხვა შემთხვევებში) წარმოშობისას, როდესაც ნამეტი იანგარიშება ამ ქონების რეალიზაციის ფასსა და მიღების მომენტში უსასყიდლოდ მიღებული ქონების საბაზრო ფასს შორის;

ზ) საგადასახადო წლის განმავლობაში I და II რიგის მემკვიდრეების მიერ ჩუქებით ან მემკვიდრეობით მიღებული ქონების ღირებულება;

თ) საგადასახადო წლის განმავლობაში ფიზიკური პირისაგან 1000 ლარამდე ღირებულების ჩუქებით მიღებული ქონების ღირებულება.

ი) საგადასახადო წლის განმავლობაში III და IV რიგის მემკვიდრეების მიერ 150 000 ლარამდე ღირებულების, ჩუქებით ან მემკვიდრეობით მიღებული ქონების ღირებულება;

კ) ფიზიკური პირისათვის (დონორისათვის) გაღებული სისხლის საკომპენსაციო კვებისათვის გაცემული თანხა;

ლ) იმ მენარმე ფიზიკურ პირთა შემოსავალი, რომლებიც არ იყენებენ დაქირავებულ პირთა შრომას და დამოუკიდებლად ახორციელებენ მხოლოდ „ეკონომიკური საქმიანობის სახეების ეროვნული კლასიფიკატორის“ (NACE) შესაბამისად განსაზღვრული ცალკეული კატეგორიის ეკონომიკური საქმიანობიდან ერთ-ერთს:

№	საქმიანობის სახე	ფართობის მაქსიმალური ოდენობა მ ²
1	2	3
სექცია A		
1.	01.41.1. ქვეკლასით გათვალისწინებული მომსახურება: — სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის მოყვანა, რომელიც ხორციელდება ტრაქტორებით ან კომბაინებით	
სექცია D		
2.	17.51.1. ქვეკლასით გათვალისწინებული:	20

	— ხალიჩებისა და ორხოვისებრი ნაწარმის წარმოება	
3.	17.72.1 ქვეკლასით გათვალისწინებული: — პულოვერებისა და ანალოგიური ნაწარმის წარმოება	15
4.	18.22.1 ქვეკლასით გათვალისწინებული: — ზედა ტანსაცმლის წარმოება, გარდა მოდელების დემონსტრირებისა და ჩვენებისა.	10
5.	18.23.1 ქვეკლასით გათვალისწინებული: — საცვლების წარმოება.	10
6.	18.24.1 ქვეკლასით გათვალისწინებული: — თავსაბურავების წარმოება.	10
7.	18.24.9 ქვეკლასით გათვალისწინებული: — დანარჩენი ტანსაცმლისა და აქსესუარების წარმოება.	10
8.	20.51.1 ქვეკლასით გათვალისწინებული: — ხის სხვადასხვა ნაწარმის წარმოება — ტანსაცმლისა და თავსაბურავების ხის საკიდების წარმოება; — ხის საოჯახო ნივთებისა და სამაზარეულოს საკუთონების წარმოება.	20
9.	26.21.1 ქვეკლასით გათვალისწინებული: — ფაიფურისა და ქაშანურის სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო ნაკეთობების წარმოება	20
10.	28.75.2 ქვეკლასით გათვალისწინებული: — სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო ჭურჭლის და ინვენტარის წარმოება.	20
11.	36.30 კლასით გათვალისწინებული: — მუსიკალური ინსტრუმენტების წარმოება — აკორდეონებისა და ანალოგიური საკრავების, მათ შორის ტუჩის გარმონიკების წარმოება; — სასულე მუსიკალური ინსტრუმენტების წარმოება ინსტრუმენტების წარმოება	15
12.	36.62 კლასით გათვალისწინებული: — ცოცხებისა და ჯაგრისების წარმოება.	10
სექცია G		
13.	50.20 კლასით გათვალისწინებული: — ავტომობილების ტექნიკური მომსახურება და რემონტი.	40

14.	52.7 კლასით გათვალისწინებული: — საყოფაცხოვრებო საქონლისა და პირადი მოხმარების საგნების რემონტი — საყოფაცხოვრებო საქონლისა და პირადი მოხმარების საგნების რემონტი, თუ ის ხორციელდება ამ საგნების წარმოების, საბითუმო და საცალო ვაჭრობისაგან დამოუკიდებლად, თუ რემონტი ხორციელდება საქმიანობის სხვა სახეობებთან ერთად, მაშინ იგი განეკუთვნება საცალო და საბითუმო ვაჭრობის ან ამ საქონლის წარმოების შესაბამის დაჯგუფებებს.	20
15.	52.71 კლასით გათვალისწინებული: — ფეხსაცმლისა და ტყავის ნაწარმის რემონტი.	20
16.	52.72 კლასით გათვალისწინებული: — საყოფაცხოვრებო ელექტრონული ნაწარმის რემონტი.	20
17.	52.73 კლასით გათვალისწინებული: — საათებისა და საიუველირო ნაწარმის რემონტი.	2
18.	52.74.1 ქვეკლასით გათვალისწინებული: — ტანსაცმლის გადაკეთება და რემონტი.	10
19.	52.74.9 კლასით გათვალისწინებული: — საყოფაცხოვრებო საქონლისა და პირადი მოხმარების საგნების რემონტი	20
სექცია H		
20.	55.23.0 ქვეკლასით – სხვა საცხოვრებელი ადგილები – გათვალისწინებული: — საცხოვრებელი ადგილების მოკლე ვადით გადაცემა სოფლის სახლებში (შალბებში), კოტეჯებში და ბინებში.	60
სექცია K		
21.	74.85.0 ქვეკლასით გათვალისწინებული: — სამდივნო და თარგმნითი მომსახურების განევა.	5
22.	93.01.1 ქვეკლასით გათვალისწინებული: — თეთრულისა და სხვა საფეიქრო ნაწარმის რეცხვა და დამუშავება.	20
23.	93.02.0 ქვეკლასით გათვალისწინებული:	20

	— თმის დაბანა, შესწორება და კრეჭა, დაწყობა, შეღებვა, შეფერადება, დახვევა, გასწორება და ანალოგიური სამუშაოები მამაკაცებისთვის და ქალებისათვის, აგრეთვე გაპარსვა და წვერის შესწორება.	
24.	95.0 კლასით გათვალისწინებული: — შინამეურნეობის გაძღვლასთან დაკავშირებული მომსახურება.	

მ) 2010 წლის 1 იანვრამდე სასოფლო-სამეურნეო წარმოებაში დასაქმებული ფიზიკური პირის მიერ საქართველოში წარმოებული სოფლის მეურნეობის პროდუქციის პირველადი მიწოდებით მიღებული შემოსავალი და დაქირავებული ფიზიკური პირისათვის გაცემული ანაზღაურება, თუ კალენდარული წლის განმავლობაში ამ ფიზიკური პირის მიერ ასეთი მიწოდებით მიღებული ერთობლივი შემოსავალი არ აღემატება 100 000 ლარს;

ნ) პრივატიზების წესით (უსასყიდლოდ), ასევე მიწისძვრითა და სხვა სტიქიური მოვლენების შედეგად დაზარალებულების მიერ დაზიანებული ბინების სანაცვლოდ იმავე დასახლებულ პუნქტში ან ეკომიგრანტების მიერ სხვა დასახლებულ პუნქტში უსასყიდლოდ მიღებული ბინების ღირებულება.

ო) დროებითი საცხოვრებელი ადგილის სანაცვლოდ ლტოლვილი ან იძულებით გადაადგილებული ფიზიკური პირის მიერ პრივატიზების პროგრამის ფარგლებში მიღებული კომპენსაციები.

პ) ფიზიკური პირის (I რიგის მემკვიდრის) მიერ ჯამურად მის და მამკვიდრებლის საკუთრებაში 2 წელზე მეტი ვადით არსებული მატერიალური აქტივების რეალიზაციით მიღებული ნამეტი, გარდა მის ან მამკვიდრებლის მიერ სამენარმო საქმიანობის ფარგლებში მატერიალური აქტივების რეალიზაციით მიღებული ნამეტისა. 2-წლიანი ვადა და „რეალიზაციით მიღებული ნამეტი“ უძრავი ქონების რეალიზაციის შემთხვევაში იანგარიშება ამ ნაწილის „ვ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული წესით.

საშემოსავლო გადასახადით არ იბეგრება შემდეგ ფიზიკურ პირთა მიერ კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებული დასაბეგრი შემოსავალი 3000 ლარამდე;

ა) ბავშვობიდან შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის, აგრეთვე მხედველობის გამო I და II ჯგუფის შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის;

ბ) მეორე მსოფლიო ომისა და საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის ბრძოლების მონაწილე საქართველოს მოქალაქის;

გ) პირის, რომელსაც მინიჭებული აქვს „ქართველის დედის“ საპატიო წოდება;

დ) მარტოხელა დედის;

ე) პირის, რომელმაც იშვილა ბავშვი (შვილად აყვანიდან 1 წლის განმავლობაში);

ვ) პირის, რომელმაც აღსაზრდელად (შვილობილად) აიყვანა ბავშვი.

საშემოსავლო გადასახადით არ იბეგრება:

ა) და II ჯგუფის შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის მიერ კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებული დასაბეგრი შემოსავალი 1500 ლარამდე;

ბ) მაღალმთიან რეგიონებში მცხოვრები მრავალშვილიანი (პირის კმაყოფაზე მყოფ-

ფი 18 წლამდე ასაკის სამი ან სამზე მეტი შვილი) პირის მიერ აღნიშნულ რეგიონებში საქმიანობით კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებული დასაბეგრი შემოსავალი 3000 ლარამდე, ხოლო მაღალმთიან რეგიონებში მცხოვრებ, ერთ — ან ორშვილიან (პირის კმაყოფაზე მყოფი 18 წლამდე ასაკის ერთი ან ორი შვილი) პირს აღნიშნულ რეგიონებში საქმიანობით კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებულ 3000 ლარამდე დასაბეგრ შემოსავალზე გადასახდელი საშემოსავლო გადასახადი უმცირდება 50 პროცენტით.

4.2. მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადის გადამხდელია:

ა) საქართველოს სანარმო;

ბ) უცხოური სანარმო, რომელიც საქართველოში საქმიანობას ახორციელებს მუდმივი დანესებულების მეშვეობით ან/და შემოსავალს იღებს საქართველოში არსებული წყაროდან.

ამხანაგობა და სხვა ანალოგიური წარმონაქმნი მოგების გადასახადს გადაიხდიან საგადასახადო კოდექსის 206-ე მუხლის შესაბამისად, კერძოდ:

იურიდიული პირის დაფუძნების გარეშე ერთზე მეტი პირის საკუთრების ბაზაზე ამხანაგობის ან სხვა წარმონაქმნების ერთობლივი ფლობის (თანამფლობელობის) შემთხვევაში დასაბეგრი მოგება (შემოსავალი) მიეკუთვნება მათ მფლობელებს წილის შესაბამისად და ჩაირთვება მათ ერთობლივ შემოსავალში.

დაბეგვრის ობიექტი

საქართველოს სანარმოს მოგების გადასახადით დაბეგვრის ობიექტია დასაბეგრი მოგება. იგი განისაზღვრება, როგორც სხვაობა გადასახადის გადამხდელის ერთობლივ შემოსავალსა და საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებული გამოქვითვების თანხებს შორის.

უცხოური სანარმო (გარდა საავიაციო ტრანსპორტით მგზავრთა საერთაშორისო გადაყვანისა და ტვირთების საერთაშორისო გადატანის განმახორციელებლისა), რომელიც საქართველოში ახორციელებს საქმიანობას მუდმივი დანესებულების მეშვეობით, წარმოადგენს მოგების გადასახადის გადამხდელს მუდმივ დანესებულებასთან დაკავშირებული საქართველოში არსებული წყაროდან მიღებული ერთობლივი შემოსავლის მიხედვით, რომელიც მცირდება საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებული გამოქვითვების თანხებით.

საავიაციო ტრანსპორტით მგზავრთა საერთაშორისო გადაყვანისა და ტვირთების საერთაშორისო გადატანის განმახორციელებელი უცხოური სანარმოს, რომელიც საქართველოში ახორციელებს საქმიანობას მუდმივი დანესებულების მეშვეობით, დასაბეგრი მოგება განისაზღვრება საქართველოში მუდმივი დანესებულების მეშვეობით კალენდარული წლის განმავლობაში საქართველოში არსებული წყაროებიდან მიღებული შემოსავლის მიხედვით, რომელიც იყოფა მის მიერ საქართველოსა და საქართველოს ფარგლებს გარეთ საგადასახადო წლის განმავლობაში მიღებულ ერთობლივ (მთლიან) შემოსავალზე და მრავლდება მის მიერ მიღებულ დასაბეგრ მოგებაზე.

უცხოური სანარმოს ერთობლივი შემოსავალი, რომელიც დაკავშირებული არ არის მის მუდმივ დანესებულებასთან, გადასახადით იბეგრება საგადასახადო კოდექსის 197-

ე მუხლის შესაბამისად გადახდის წყაროსთან გამოქვეითების გარეშე, კერძოდ

1. არარეზიდენტის მიერ საქართველოში არსებული წყაროდან მიღებული შემოსავალი, რომელიც არ მიეკუთვნება არარეზიდენტის მუდმივ დაწესებულებას საქართველოში, იბეგრება გადახდის წყაროსთან შემდეგი განაკვეთებით:

ა) დივიდენდები – 10 პროცენტი;

ბ) პროცენტები – 10 პროცენტი;

გ) სანარმოს, ორგანიზაციის ან/და მენარმე ფიზიკური პირის მიერ რისკის დაზღვევისა და გადაზღვევის საფუძველზე, საერთაშორისო კავშირგაბმულობის ტელესაკომუნიკაციო მომსახურებისათვის და საერთაშორისო გადაზიდვების სატრანსპორტო მომსახურებისათვის გადახდილი თანხები – 4%-ით. აღნიშნული განაკვეთით იბეგრება აგრეთვე არარეზიდენტების მიერ ქონების ლიზინგით გაცემიდან მიღებული შემოსავლები და „ნავთობისა და გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული ნავთობისა და გაზის ოპერაციების განხორციელებისას არარეზიდენტი ქვეკონტრაქტორების მიერ მიღებული შემოსავალი;

დ) გადახდილი სხვა თანხები, რომლებიც საგადასახადო კოდექსით ითვლება საქართველოში არსებული წყაროდან მიღებულ შემოსავლად – 10 პროცენტით;

ე) ხელფასის სახით მიღებული შემოსავალი – საგადასახადო კოდექსის 167-ე მუხლით განსაზღვრული განაკვეთით.

გადასახდელები, რომლებიც გადაიხდება საქართველოში არარეზიდენტის მუდმივი დაწესებულების მიერ ან მისი სახელით, ითვლება საქართველოს სანარმოს მიერ გადახდილად.

უცხოური სანარმო, რომელიც ქონების რეალიზაციით იღებს საგადასახადო კოდექსის 170-ე მუხლის მე-6 ნაწილით გათვალისწინებულ ქონების რეალიზაციით მიღებულ შემოსავალს, რომელიც დაკავშირებული არ არის საქართველოში მის მუდმივ დაწესებულებასთან, წარმოადგენს მოგების გადასახადის გადახდელს კალენდარული წლის განმავლობაში საქართველოში არსებული წყაროდან მიღებული ერთობლივი შემოსავლიდან, რომელიც მცირდება ამ პერიოდისათვის ასეთი შემოსავლის მიღებასთან დაკავშირებული გამოქვეითების თანხებით.

ქონების რეალიზაციით მიღებულ შემოსავალს განეკუთვნება:

ა) რეზიდენტი იურიდიული პირის ჩვეულებრივი აქციების ან პარტნიორების წილის რეალიზაციით მიღებული ნამეტი;

ბ) როიალტის რეალიზაციით მიღებული ნამეტი;

გ) საქართველოში გამოყენებული მოძრავი ქონების იჯარით ან/და სხვა სახელშეკრულებო სარგებლობის უფლების გაცემით და საქართველოში არსებული ეკონომიკური საქმიანობისათვის გამოყენებული უძრავი ქონების რეალიზაციით მიღებული ნამეტი;

დ) სხვა ქონების რეალიზაციით მიღებული ნამეტი;

გადასახადის განაკვეთი

სანარმოს დასაბეგრი მოგება იბეგრება 15 პროცენტით, გარდა შემდეგი შემთხვევისა: „ნავთობისა და გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული „არსებული ხელშეკრულებების განხორციელების შედეგად ნავთობისა და გაზის ოპერაციებით მიღებული მოგება იბეგრება 10-პროცენტისანი განაკვეთით, თუ ეს ხელშეკრულება დადებულია 1998 წლის 1 იანვრამდე.

გადასახადისაგან გათავისუფლება

მოგების გადასახადით დაბეგრისაგან თავისუფლდება:

- საბიუჯეტო, საერთაშორისო ან/და საქველმოქმედო ორგანიზაციების მოგება, ეკონომიკური საქმიანობით მიღებული მოგების გარდა;
- ორგანიზაციის მიერ მიღებული გრანტები, სანეწრო შენატანები და შემონიერ-ლობები;
- საქართველოს ეროვნული ბანკის მოგება;
- საქართველოს საპატრიარქოს მიერ რელიგიური დანიშნულებით გამოყენებული ჯვრების, სანთლების, ხატების, წიგნებისა და კალენდრების რეალიზაციით მიღებული მოგება;
- სამედიცინო დანესებულებების (მიუხედავად ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმისა) სამედიცინო საქმიანობიდან მიღებული მოგების ის ნაწილი, რომელიც მოხ-მარდება რეინვესტირებას (დანესებულების რეაბილიტაცია, ტექნიკური ბაზის უზრუნ-ველყოფა) და თანამშრომელთა მატერიალურ ნახალისებას;
- 2010 წლის 1 იანვრამდე სასოფლო-სამეურნეო წარმოებაში დასაქმებული პირის მიერ საქართველოში წარმოებული სოფლის მეურნეობის პროდუქციის სამრეწველო გადამუშავებამდე (სასაქონლო კოდის შეცვლამდე) პირველადი მიწოდებით მიღებუ-ლი მოგება, თუ კალენდარული წლის განმავლობაში ამ პირის მიერ აღნიშნული მი-წოდებით მიღებული ერთობლივი შემოსავალი არ აღემატება 100 000 ლარს;
- 2010 წლის 1 იანვრამდე სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობიდან მიღებული მოგებ-ის ის ნაწილი, რომლის რეინვესტირებაც ხდება ამ საქმიანობის ფარგლებში;

4.3. ერთობლივი შემოსავალი

რეზიდენტის ერთობლივი შემოსავალი შედგება მის მიერ საქართველოში და საქართველოს გარეთ მიღებული შემოსავლებისაგან.

ერთობლივ შემოსავალს განეკუთვნება ნებისმიერი ფორმით ან/და საქმიანობით მიღებული ყველა შემოსავალი, კერძოდ:

- ა) ხელფასის სახით მიღებული შემოსავლები;
- ბ) ეკონომიკური საქმიანობით მიღებული შემოსავლები, რომლებიც დაკავშირებუ-ლი არ არის დაქირავებით მუშაობასთან;
- გ) სხვა შემოსავლები, რომლებიც დაკავშირებული არ არის დაქირავებით მუშაობასთან და ეკონომიკურ საქმიანობასთან.

ხელფასის სახით მიღებულ შემოსავლებს განეკუთვნება ფიზიკური პირის მიერ და-ქირავებით მუშაობის შედეგად მიღებული ნებისმიერი საზღაური ან სარგებელი, მათ შორის, წინა სამუშაო ადგილიდან პენსიის ან სხვა სახით მიღებული შემოსავალი, ან შემოსავალი მომავალი სამუშაო ადგილიდან.

სარგებლის ღირებულებად ითვლება თანხა, დაქირავებულის მიერ ამ ნაწილით გან-საზღვრული ოდენობით მიღებული სარგებლისათვის, გადახდილი თანხის გამოკლებით, მათ შორის:

ა) ნებისმიერი სახეობის ავტომობილის პირადი სარგებლობისათვის გამოსაყენებლად მიღებისას – შესაბამისი საგადასახადო წლის დასაწყისისათვის ამ ავტომობილის სა-ბალანსო ღირებულების 0,1 პროცენტი დაქირავებულის მიერ ავტომობილის კერძო

სარგებლობის მიზნით გამოყენების ყოველი დღისათვის;

ბ) დაძირავებულის მიერ დაქირავებულისათვის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გამოქვეყნებულ საშუალო საბაზრო განაკვეთზე დაბალი საპროცენტო განაკვეთით სესხის გაცემისას – საბაზრო განაკვეთით გადასახდელი პროცენტის შესაბამისი თანხა;

გ) დაძირავებულის მიერ დაქირავებულისათვის საქონლის/მომსახურების მიწოდებისას ან კომპენსაციის გარეშე გადაცემისას – ასეთი საქონლის/მომსახურების საბაზრო ფასი;

დ) დაძირავებულის მიერ დაქირავებულისათვის საცხოვრებლის სარგებლობაში გადაცემისას – საიჯარო ქირის წლიური საბაზრო ღირებულება (შესაბამისი პერიოდის პროპორციულად);

ე) დაძირავებულის მიერ დაქირავებულისთვის ან მის კმაყოფაზე მყოფათათვის განათლების მისაღებად დახმარების განწესისას (დაქირავებულის ვალდებულებათა შესრულებასთან უშუალოდ დაკავშირებული მომზადების პროგრამის ჩაუთვლელად) – დაძირავებულის მიერ განათლების მისაღებად განწესებული დახმარების ღირებულება;

ვ) დაძირავებულის მიერ დაქირავებულისათვის ხარჯების ანაზღაურებისას – ანაზღაურების თანხა;

ზ) დაძირავებულის მიერ დაქირავებულისათვის ვალის ან ვალდებულების პატივებისას – ვალის ან ვალდებულების თანხა;

თ) დაძირავებულის მიერ დაქირავებულისათვის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის დაზღვევის შემთხვევაში სადაზღვევო პრემიის ან სხვა თანხის გადახდისას – დაძირავებულის მიერ გადახდილი სადაზღვევო პრემიის ან სხვა თანხის მოცულობა;

ი) სხვა შემთხვევაში – სარგებლის საბაზრო ფასი, რომელიც საგადასახადო კოდექსის 22-ე მუხლის თანახმად შემდეგნაირად არის განმარტებული:

საქონლის/მომსახურების საბაზრო ფასად ითვლება ფასი, რომელიც ყალიბდება საქონლის/მომსახურების ბაზარზე იდენტური (ხოლო მისი არარსებობის შემთხვევაში – მსგავსი) საქონლის/მომსახურების მოთხოვნისა და მიწოდების ურთიერთზემოქმედების შედეგად და შესაბამის ბაზარზე იმ პირობებს შორის დადებული გარიგების საფუძველზე, რომლებიც არ არიან ურთიერთდამოკიდებული პირობები. ურთიერთდამოკიდებულ პირობებს შორის გარიგება მხედველობაში მიიღება მხოლოდ იმ პირობით, რომ მათი ურთიერთდამოკიდებულება გავლენას არ მოახდენს ასეთი გარიგების შედეგებზე.

საქონლის/მომსახურების საბაზრო ფასი განისაზღვრება ბაზარზე ამ საქონლის/მომსახურების მიწოდების მომენტისთვის (ხოლო ასეთის არარსებობის შემთხვევაში – რეალიზაციის მომენტის უახლოესი კალენდარული დღისთვის, რომელიც არა უმეტეს 30 კალენდარული დღით უსწრებს ან მოჰყვება ასეთი საქონლის/მომსახურების რეალიზაციის მომენტს იდენტურ (მსგავს) საქონელზე/მომსახურებაზე დადებული გარიგების, მათ შორის, საერთაშორისო და სხვა ბირჟებზე დაფიქსირებული ფასების შესახებ ინფორმაციის საფუძველზე.

საქონლის/მომსახურების ბაზრად ითვლება ამ საქონლის/მომსახურების მიმოქცევის სფერო, რომელიც განისაზღვრება გამყიდველის/მყიდველის შესაძლებლობით, მნიშვნელოვანი დანახარჯის გარეშე გაყიდოს/შეიძინოს საქონელი/მომსახურება გამყ-

იდევლისათვის/მყიდველისათვის უახლოეს ტერიტორიაზე საქართველოში ან მის ფარგლებს გარეთ.

თუ საქონლის/მომსახურების ბაზარზე იდენტურ (მსგავს) საქონელზე/მომსახურებაზე დადებული გარიგება ან ამ ბაზარზე ასეთი საქონლის/მომსახურების მიწოდება არ არსებობს, საქონლის/მომსახურების საბაზრო ფასი განისაზღვრება იმ ფასებით, რომლებიც ჩამოყალიბებულია იდენტურ (მსგავს) საქონელზე/მომსახურებაზე დადებული გარიგების საფუძველზე, საქონლის/მომსახურების რეალიზაციის მომენტის უახლოესი კალენდარული დღისთვის, რომელიც არა უმეტეს 30 კალენდარული დღით უსწრებს ან მოჰყვება ასეთი საქონლის/მომსახურების რეალიზაციის მომენტს.

თუ საგადასახადო კოდექსის 22-ე მუხლის პირველი-მეხუთე ნაწილების დებულებათა გამოყენება შეუძლებელია, საქონლის/მომსახურების საბაზრო ფასი (ტარიფი) დგინდება დანახარჯების, შესაძლო რეალიზაციის ფასის ან მისაღები სარგებლის განსაზღვრის მეთოდებით.

საქონლის/მომსახურების საბაზრო ფასის განსაზღვრისას გამოიყენება საქონლის/მომსახურების საბაზრო ფასების შესახებ ინფორმაციის ოფიციალური წყაროები, აღმასრულებელი ხელისუფლების შესაბამისი ორგანოების საინფორმაციო ბაზა, საგადასახადო ორგანოებისათვის გადასახადის გადამხდელთა მიერ მიწოდებული ინფორმაცია, აგრეთვე სხვა სარწმუნო ინფორმაცია.

საქონლის/მომსახურების საბაზრო ფასი შეიძლება იყოს საბითუმო და საცალო.

საქონლის/მომსახურების გაცემის (ბარტერული) ოპერაცია საქონლის/მომსახურების მიწოდებული თითოეული მხარისათვის ითვლება საქონლის/მომსახურების საბაზრო ფასით რეალიზაციად, ხოლო საქონლის/მომსახურების თითოეული მიმღებისათვის – საქონლის/მომსახურების იმავე საბაზრო ფასით შექმნად.

საგადასახადო ორგანოს უფროსს/მის მოადგილეს უფლება აქვს გამოიტანოს მოტივირებული წერილობითი გადაწყვეტილება გადასახადებით დაბეგვრის მიზნებისათვის საბაზრო ფასის გამოყენების შესახებ, თუ:

ა) გარიგება განხორციელდა ურთიერთდამოკიდებულ პირებს შორის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მათი ურთიერთდამოკიდებულება გავლენას არ ახდენს ასეთი გარიგების შედეგებზე;

ბ) საგადასახადო ორგანო ასაბუთებს, რომ გარიგების მონაწილეებს შორის გაცხადებული ფასი განსხვავდება ფაქტობრივი ფასისაგან.

საგადასახადო კოდექსის 23-ე მუხლის თანახმად:

ურთიერთდამოკიდებულ პირებად ითვლებიან ის პირები, რომელთა შორის განსაკუთრებულ ურთიერთობათა არსებობამ შეიძლება გავლენა მოახდინოს მათი ან მათ მიერ წარმოდგენილი პირების საქმიანობის პირობებზე ან ეკონომიკურ შედეგებზე.

განსაკუთრებულ ურთიერთობებს განეკუთვნება ურთიერთობები, რომელთა დროსაც:

ა) პირები არიან ერთი საწარმოს დამფუძნებლები (მონაწილეები), თუ მათი ჯამური წილი არანაკლებ 20 პროცენტია;

ბ) ერთი პირი პირდაპირ ან არაპირდაპირ მონაწილეობს მეორე პირ საწარმოში, თუ ასეთი მონაწილეობის წილი არანაკლებ 20 პროცენტია;

გ) საწარმოს აკონტროლებს მეორე პირი;

დ)ფიზიკური პირი თანამდებობრივად ექვემდებარება სხვა ფიზიკურ პირს.

ხელფასის სახით მიღებულ შემოსავალში არ შედის:

ა)დაქირავებულისათვის გადახდილი სამიწიწიწებო ხარჯების ანაზღაურება საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ განსაზღვრული ნორმის ფარგლებში;

ბ)წარმომადგენლობითი ხარჯების ანაზღაურება.

ეკონომიკური საქმიანობით მიღებულ შემოსავლებს, რომლებიც დაკავშირებული არ არის დაქირავებით მუშაობასთან, განეკუთვნება სამეწარმეო და არასამეწარმეო ეკონომიკური საქმიანობით მიღებული შემოსავლები.

სამეწარმეო ეკონომიკური საქმიანობით მიღებულ შემოსავლებს მიეკუთვნება:

ა)საქონლის/მომსახურების მინოდებით მიღებული შემოსავლები;

ბ)სამეწარმეო საქმიანობისთვის გამოყენებული აქტივების რეალიზაციით მიღებული ნაშეტი შემოსავალი;

გ)სამეწარმეო საქმიანობის შეზღუდვის ან სანარმოს დახურვის შედეგად მიღებული შემოსავლები;

დ)ძირითად საშუალებათა რეალიზაციით მიღებული თანხები;

ე)კომპენსირებული გამოქვითვები საგადასახადო კოდექსის 209-ე მუხლის მიხედვით, კერძოდ:

ადრე გამოქვითული ხარჯების, ზარალისა და უიმედო ვალების ანაზღაურებით მიღებული თანხა იმ წლის შემოსავლად ითვლება, რომელშიც მოხდა მისი ანაზღაურება;

თუ ხდება წინასწარ გამოქვითული რეზერვების შემცირება, შემცირებული თანხა შეიტანება ერთობლივ შემოსავალში.

ვ)სხვა სამეწარმეო საქმიანობით მიღებული შემოსავლები, გარდა სამეწარმეო ეკონომიკური საქმიანობით მიღებული შემოსავლებისა და ხელფასის სახით მიღებული შემოსავლებისა.

4.4. გამოქვითვები და ზარალი

ერთობლივი შემოსავლიდან გამოიქვითება ყველა ხარჯი, რომელიც დაკავშირებულია მის მიღებასთან, გარდა:

— ძირითად საშუალებათა შეძენის, დადგმის, მშენებლობის, მონტაჟის, წარმოების და სხვა კაპიტალიზებადი ხარჯებისა თუ გადასახადის გადამხდელი არ იყენებს ძირითადი საშუალებების ექსპლოატაციის შემსრულებლის ნელს მათი ღირებულების სრულად გამოქვითვის უფლებას.

— იმ ხარჯებისა, რომლებიც გამოქვითვას არ ექვემდებარება;

— ხარჯებისა, რომლებიც დაკავშირებული არ არის ეკონომიკურ საქმიანობასთან;

— გართობაზე განეული ხარჯები თუ გადასახადის გადამხდელი არ ეწევა გართობითი ხასიათის სამეწარმეო საქმიანობას.

— ფიზიკური პირის მიერ პირადი მოხმარებისათვის განეული ხარჯები, ლატარიებიდან, კაზინოებიდან (სამორინეებიდან), აზარტული ან სხვა მომგებიანი თამაშობებიდან მიღებულ მოგებებთან დაკავშირებული ხარჯები ან ხელფასის სახით შემოსავლის მიღებასთან დაკავშირებული ხარჯები.

— მოგების გადასახადის ან საშემოსავლო გადასახადისაგან გათავისუფლებული შემოსავლების მიღებასთან დაკავშირებული ხარჯები. სანარმოს მიერ კრედიტისთვის

(სესხისთვის) გადახდილი ან/და გადასახდელი (აღრიცხვის მეთოდის გამოყენების მიხედვით) პროცენტები ექვემდებარება გამოქვითვას არა უმეტეს კრედიტის (სესხის) წლიური 24 პროცენტის ფარგლებში, შესაბამისი პერიოდის პროპორციულად, ხოლო იმ სანარმოში, რომლის წილის (აქციების) 20 პროცენტზე მეტი პირდაპირ ან არაპირდაპირ ეკუთვნის მოგების გადასახადისაგან განთავისუფლებულ იურიდიულ პირებს, გამოსაკვეთი პროცენტის თანხა არ უნდა აღემატებოდეს გადახდელის მიერ პროცენტის სახით მიღებული ნებისმიერი შემოსავლისა და ნებადართული გამოქვითვებით (პროცენტების გამოქვითვების გარდა) შემცირებული ერთობლივი შემოსავლების თანხების ჯამის 50 პროცენტს.

— ერთობლივი შემოსავლიდან გამოიქვითება სანარმოს მიერ საქველმოქმედო ორგანიზაციებზე გაცემული შეწირულობის თანხა, მაგრამ არა უმეტეს ერთობლივი შემოსავლიდან გათვალისწინებული გამოქვითვების შემდეგ დარჩენილი თანხის 8 პროცენტისა.

— გადასახადის გადახდელს უფლება აქვს გამოქვითოს რეალიზებულ საქონელთან და მომსახურებასთან დაკავშირებული უიმედო ვალეები, რომელთა მიხედვით მისაღები შემოსავლები წინა საანგარიშო პერიოდებში შეტანილი იყო ეკონომიკური საქმიანობით მიღებულ ერთობლივ შემოსავალში.

უიმედო ვალეების გამოქვითვა დაიშვება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ დავალიანება ჩამონერილია და ასახულია გადასახადის გადახდელის საბუღალტრო ანგარიშებში. გამოქვითვას ექვემდებარება ერთობლივი შემოსავლის მიღებასთან დაკავშირებული სამეცნიერო-კვლევითი, საპროექტო და საცდელ-საკონსტრუქტორო მომსახურების ხარჯები. აგრეთვე იმ იურიდიულ პირს, რომელიც სადაზღვევო საქმიანობას ეწევა, უფლება აქვს სარეზერვო ფონდებში გადახდილი თანხა გამოქვითოს კანონმდებლობით დადგენილი ნორმით, ხოლო ბანკები და საკრედიტო კავშირები სესხების შესაძლო დანაკარგების რეზერვების გამოქვითვას ახორციელებენ საეჭვო ვალეების რეზერვების შექმნის შესახებ საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი წესით.

ეკონომიკური საქმიანობის განმახორციელებელ პირებს უფლება აქვთ გამოქვითონ წარმომადგენლობითი ხარჯები არა უმეტეს საგადასახადო წლის განმავლობაში მიღებული ერთობლივი შემოსავლის 1 პროცენტისა.

ერთობლივი შემოსავლიდან არ გამოიქვითება:

— მოგების გადასახადი და საშემოსავლო გადასახადი, რომლებიც გადახდილია ან გადასახდელია საქართველოში ან სხვა სახელმწიფოში;

— ბიუჯეტში შეტანილი ან შესატანი სანაწილების თანხები.

ეკონომიკური საქმიანობისათვის გამოყენებულ ძირითად საშუალებათა საამორტიზაციო ანარიცხები გამოიქვითება საგადასახადო კოდექსის 183-ე მუხლით გათვალისწინებული პირობების მიხედვით.

ამორტიზაცია არ ერიცხება მიწას, ხელოვნების ნიმუშებს, სამუზეუმო ექსპონატებს, ისტორიული მნიშვნელობის მქონე ობიექტებს (გარდა შენობა-ნაგებობებისა), მუშა და პროდუქტულ პირუტყვს და სხვა არამორტიზებად აქტივებს. ამასთან, ამორტიზაცია არ ერიცხება 1000 ლარამდე ღირებულების ძირითად საშუალებებს და იგი მთლიანად გამოიქვითება ერთობლივი შემოსავლიდან იმ საანგარიშო წელს, როდესაც მათი შექმნა ან შექმნა მოხდა.

ძირითადი საშუალებები, რომლებიც ამორტიზაციას ექვემდებარება, ჯგუფდება ამორტიზაციის შემდეგი ნორმების მიხედვით:

ჯგუფის ნომერი	ძირითადი საშუალებები	ამორტიზაციის ნორმა
1	მსუბუქი ავტომობილები; ავტოსატრავტორო ტექნიკა გზებზე გამოსაყენებლად; ავეჯი ოფისისათვის; საავტომობილო ტრანსპორტის მოძრავი შემადგენლობა; სატვირთო ავტომობილები, ავტობუსები, სპეციალური ავტომობილები და ავტომისაბმელები; მანქანები და მონყობილობა მრეწველობის ყველა დარგისათვის, სამსხმელო ნარმოებისათვის; სამჭედლო-სანნები მონყობილობა; სამშენებლო მონყობილობა; სასოფლო-სამეურნეო მანქანები და მონყობილობა.	20
2	სპეციალური ინსტრუმენტები, ინვენტარი და მონყობილობა; კომპიუტერები, მონაცემთა დამუშავების პერიფერიული მონყობილობები და აღჭურვილობა; ელექტრონული მონყობილობა.	20
3	სარკინიგზო, საზღვაო და სამდინარო სატრანსპორტო საშუალებები; ძალოვანი მანქანები და მონყობილობა; თბოტექნიკური მონყობილობა, ტურბინული მონყობილობა, ელექტროძრავები და დიზელ-გენერატორები, ელექტროგადაცემისა და კავშირგაბმულობის მონყობილობები; მილსადენები.	8
4	შენობები, ნაგებობები.	5
5	ამორტიზებადი აქტივები, რომლებიც შეტანილი არ არის სხვა ჯგუფებში.	15

ზარალი ქონების რეალიზაციისას

მენარმე ფიზიკური პირის მიერ ქონების რეალიზაციით მიღებული ზარალის კომპენსაცია ხდება ასეთი ქონების რეალიზაციით მიღებული ღირებულების ნამატიით. თუ ზარალის კომპენსაცია შეუძლებელია იმავე წელს, მაშინ იგი გადაიტანება წ წლამდე ვადით და მისი კომპენსაცია მოხდება ასეთი ქონების რეალიზაციით მიღებული ღირებულების ნამეტიით.

ზარალის გადატანა

მენარმე ფიზიკური პირის მიმართ კოდექსით გათვალისწინებული დაქვითვების გადამეტება ეკონომიკური საქმიანობით მიღებულ ერთობლივ შემოსავალზე, რომელიც არ არის დაკავშირებული დაქირავებით მუშაობასთან, არ გამოიქვითება ამ პირის მიერ მიღებული ხელფასის ხარჯზე. იგი გადაიტანება წ წლამდე ვადით და დაიფარება მომავალი პერიოდების საქმიანობით მიღებული ერთობლივი შემოსავლის ხარჯზე,

რომელიც დაკავშირებული არ არის დაქირავებით მუშაობასთან.

იურიდიული პირის მიმართ საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებული გამოკვეთების გადამეტება ერთობლივ შემოსავალზე გადაიტანება 5 წლამდე ვადით და დაიფარება მომავალი პერიოდების ერთობლივი შემოსავლების ხარჯზე.

4.5. საერთაშორისო დაგეგმვა

შემოსავალზე, რომელიც მიღებული არ არის საქართველოში არსებული წყაროდან, საქართველოს ფარგლებს გარეთ გადახდილი საშემოსავლო გადასახადის ან მოგების გადასახადის თანხები ჩაითვლება (ჩათვლილი თანხების ოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს გადასახადების იმ თანხებს, რომლებიც დარიცხული იქნებოდა საქართველოში ამ შემოსავალზე ან მოგებაზე საქართველოში მოქმედი წესითა და განაკვეთებით) საქართველოში გადასახადის გადახდისას.

თუ რეზიდენტს პირდაპირ ან არაპირდაპირ ეკუთვნის წილის 10 პროცენტზე მეტი ან ხმის უფლების მქონე წილის 10 პროცენტზე მეტი ისეთ უცხოურ საწარმოში, რომელიც, თავის მხრივ, შემოსავალს იღებს შეღავათიანი დაბეგვრის მქონე ქვეყანაში, ამ შემოსავლის ნაწილი აღნიშნული წილის შესაბამისად ჩაირთვება რეზიდენტის ერთობლივ შემოსავალში.

უცხო სახელმწიფო განიხილება შეღავათიანი დაბეგვრის მქონე სახელმწიფოდ, თუ ამ ქვეყანაში გადასახადის განაკვეთი 1/3-ით დაბალია, ვიდრე საქართველოს საგადასახადო კოდექსით განსაზღვრული განაკვეთი, ან თუ მოქმედებს ფინანსური ინფორმაციის ან კომპანიების შესახებ ინფორმაციის კონფიდენციალობის თაობაზე კანონები, რომლებიც იძლევა ქონების ან შემოსავლის ფაქტობრივი მფლობელის შესახებ საიდუმლოების დაცვის გარანტიებს.

დეკლარაციის წარდგენა

საშემოსავლო რეადასახადისა და მოგების გადასახადის შესახებ დეკლარაციას საგადასახადო ორგანოს საგადასახადო აღრიცხვის ადგილის მიხედვით საანგარიშო წლის მომდევნო წლის 1 აპრილამდე წარუდგენენ:

ა) რეზიდენტი ფიზიკური პირები, რომელთა შემოსავლებიც არ იბეგრება საქართველოში არსებულ გადახდის წყაროსთან;

ბ) რეზიდენტი ფიზიკური პირები, რომელთაც ფულადი სახსრები აქეთ ანგარიშზე უცხოეთში;

გ) საქართველოს საწარმოები;

დ) არარეზიდენტი ფიზიკური პირები და უცხოური საწარმოები, რომლებიც შემოსავლებს იღებენ საქართველოში არსებული წყაროდან და რომლებიც არ იბეგრებიან გადასახადის წყაროსთან;

პირი ყოველთვიურად, საანგარიშო თვის მომდევნო თვის 15 რიცხვისთვის, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესითა და ფორმით წარადგენს დეკლარაციას საანგარიშო თვის მიხედვით გაცემული შრომის ანაზღაურების თანხებისა და დაკავებული გადასახადის შესახებ.

გადასახადის გადამხდელი, საქართველოში ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტისას, საგადასახადო ორგანოს 30 დღის ვადაში წარუდგენს დეკლარაციას ერთობლივი შემოსავლებისა და გამოკვეთების შესახებ.

იურიდიული პირის ლიკვიდაციის შესახებ სალიკვიდაციო კომისია ან გადასახადის გადამხდელი დაუყოვნებლივ წერილობით აცნობებს საგადასახადო ორგანოს. იურიდიული პირის ლიკვიდაციის თაობაზე გადანყვეტილების მიღებიდან 15 კალენდარული დღის ვადაში სალიკვიდაციო კომისია ვალდებულია წარუდგინოს დეკლარაცია საგადასახადო ორგანოს.

ფიზიკურ პირს, რომელიც არ არის ვალდებული წარადგინოს დეკლარაცია, შეუძლია წარუდგინოს იგი გადასახადის გადანაგარიშებისა და ანაზღაურების მოთხოვნით.

საგადასახადო კოდექსის 168-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ლ“ და „მ“ ქვეპუნქტებში აღნიშნული ფიზიკური პირები ვალდებული არიან აწარმოონ შემოსავლებისა და ხარჯების გამარტივებული აღრიცხვა. ამასთანავე, 168-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ლ“ ქვეპუნქტში აღნიშნულ ფიზიკურ პირებს ამ მუხლის მე-7 ნაწილით განსაზღვრული დეკლარაციის, კერძოდ ყოველთვიურად, საანგარიშო თვის მომდევნო თვის 15 რიცხვისთვის, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესითა და ფორმით დამტკიცებული დეკლარაციის საანგარიშო თვის მიხედვით გაცემული შრომის ანაზღაურების თანხებისა და დაკავებული გადასახადის შესახებ საგადასახადო ორგანოში წარდგენა არ ევალებათ.

ფიზიკური პირის მიერ 6 თვემდე ვადით საკუთრებაში არსებული ავტოსატრანსპორტო საშუალების ან/და 2 წლამდე ვადით საკუთრებაში არსებული მატერიალური აქტივის რეალიზაციისას (გარდა სამენარმეო საქმიანობის ფარგლებში აქტივების ან/და ფასიანი ქაღალდების რეალიზაციისა), აგრეთვე საგადასახადო წლის განმავლობაში 1000 ლარის ან მეტი ღირებულების ქონების საჩუქრად მიღებისას (გარდა I და II რიგის მემკვიდრეების მიერ მათთვის ქონების ჩუქებისა და 217-ე მუხლის მე-10 ნაწილში აღნიშნული შემთხვევისა) საშემოსავლო გადასახადი გადახდას ექვემდებარება აქტივის გაცემიდან (რეგისტრაციიდან) არა უგვიანეს 5 სამუშაო დღისა, რის შესახებაც აღნიშნული ფიზიკური პირი იმავე ვადაში წარუდგენს დეკლარაციას საგადასახადო ორგანოს.

ფიზიკური პირის საკუთრებაში არსებული მატერიალური აქტივის რეალიზაციისას (გარდა ფასიანი ქაღალდების, ფიზიკური პირის საკუთრებაში 6 თვეზე მეტი ხნის განმავლობაში არსებული ავტოსატრანსპორტო საშუალების ან/და 2 წელზე მეტი ხნის განმავლობაში არსებული უძრავი ნივთის რეალიზაციისა), აგრეთვე ქონების (გარდა უძრავი ნივთის) საჩუქრად მიღებისას (გარდა I და II რიგის მემკვიდრეების მიერ მათთვის ქონების ჩუქებისა და 217-ე მუხლის მე-11 ნაწილში აღნიშნული შემთხვევისა) მომავალი მესაკუთრის საკუთრების უფლების რეგისტრაციამდე მარეგისტრირებული ორგანო ვალდებულია, მატერიალური აქტივის რეალიზატორ ფიზიკურ პირს ან ქონების საჩუქრად მიღებ ფიზიკურ პირს აცნობოს წარმოშობილი საგადასახადო ანგარიშგების და გადასახადის გადახდის ვალდებულების შესახებ, აგრეთვე მისი შეუსრულებლობის შემთხვევაში მოსალოდნელი პასუხისმგებლობის თაობაზე.

საგადასახადო წლის განმავლობაში III და IV რიგის მემკვიდრეების მიერ 150 000 ლარის და მეტი ღირებულების ქონების ჩუქებით ან/და მემკვიდრეობით მიღების შემთხვევაში საშემოსავლო გადასახადი გადახდას ექვემდებარება ქონების (შემოსავლის) მიღებიდან არა უგვიანეს 2 კალენდარული წლის განმავლობაში ყოველი 5 თვის შემდგომი თვის 15 რიცხვისათვის თანაბარ ნაწილებად, რის შესახებაც აღნიშნული ფიზიკური პირი საგადასახადო ორგანოს წარუდგენს დეკლარაციას.

4.6. გადახდის წყაროსთან გადასახადის დაკავების წესი

გადახდის წყაროსთან გადასახადის დაკავება ევალუბა საგადასახადო აგენტს, რომელიც არის იურიდიული პირი, სანარმო/ორგანიზაცია ან მენარმე ფიზიკური პირი, კერძოდ:

- ა) პირი, რომელიც საგადასახადო კოდექსის 174-ე მუხლით გათვალისწინებულ ხელფასს უხდის დაქირავებულს;
- ბ) პირი, რომელიც პირს უხდის პენსიას, გარდა იმ პენსიებისა, რომლებიც გაიცემა სახელმწიფო სოციალური უზრუნველყოფის სისტემაში;
- გ) პირი, რომელიც იხდის საგადასახადო კოდექსის 197-ე მუხლის პირველი ნაწილი განსაზღვრულ გადასახდელებს;
- დ) სანარმო/ორგანიზაცია ან მენარმე ფიზიკური პირი, რომელიც განეული მომსახურების ღირებულებას უნაზღაურებს ფიზიკურ პირს, რომელსაც არ გააჩენია გადასახადის გადამხდელის მონაწილეობა;
- ე) პირი, რომელიც დაკავებულია სათამაშო ბიზნესით და ფიზიკურ პირს უხდის მოგებებს;
- ვ) პირი, რომელიც პირს უხდის სტიპენდიას, გარდა სახელმწიფო სტიპენდიისა;
- ზ) საქართველოს სანარმო, რომელიც პირს უხდის დივიდენდს;
- თ) პირი, რომელიც პირს უხდის პროცენტს.

საგადასახადო აგენტი, რომელიც არის იურიდიული პირი, სანარმო/ორგანიზაცია ან მენარმე ფიზიკური პირი, ვალდებულია:

ბიუჯეტში გადარიცხოს გადასახადი პირისათვის თანხის გადახდისთანავე, ხოლო განაცემის არაფულადი ფორმით განხორციელების შემთხვევაში — შესაბამისი თვის ბოლო რიცხვში;

ხელფასის გადახდისას შემოსავლის მიმღებ ფიზიკურ პირს მისი მოთხოვნისამებრ მისცეს ცნობა ამ პირის გვარისა და სახელის, შემოსავლის თანხისა და სახეობის, აგრეთვე დაკავებული გადასახადის (თუ გადასახადი დაკავებული იყო) თანხის მითითებით;

საგადასახადო წლის დამთავრებიდან 30 კალენდარული დღის ვადაში საგადასახადო ორგანოს წარუდგინოს, აგრეთვე შემოსავლის მიმღებ პირს, მისი მოთხოვნისამებრ, გაუგზავნოს ცნობა ამ პირის სარეგისტრაციო ნომრის, მისი დასახელების ან გვარისა და სახელის, საცხოვრებელი ადგილის მისამართის, საანგარიშო წლისათვის შემოსავლის საერთო თანხისა და დაკავებული გადასახადის საერთო თანხის მითითებით.

საგადასახადო აგენტი ვალდებულია ყოველთვიურად, საანგარიშო თვის მომდევნო თვის 15 რიცხვისათვის, ამავე ნაწილის მიხედვით განხორციელებული განაცემების დაბეგრასთან დაკავშირებით დეკლარაცია წარუდგინოს საგადასახადო ორგანოს საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი ფორმითა და წესით.

საგადასახადო აგენტის მიერ დაკავებული საშემოსავლო გადასახადი გადაიხდება დაქირავებულის ფაქტობრივი საქმიანობის შესაბამის ადგილობრივ ბიუჯეტში, ხოლო საქართველოს ფარგლებს გარეთ მუშაობის შემთხვევაში — საგადასახადო აგენტის საგადასახადო აღრიცხვის მიხედვით.

4.7. საშემოსავლო და მოგების გადასახადის მიმდინარე გადასახდელები

საწარმოები/ორგანიზაციები ან მენარმე ფიზიკური პირები, რომლებიც ახორციელებენ ეკონომიკურ საქმიანობას, ვალდებული არიან მიმდინარე გადასახდელების თანხები ბიუჯეტში შეიტანონ გასული საგადასახადო წლის წლიური გადასახადის მიხედვით, შემდეგი ოდენობით:

- ა) არა უგვიანეს 15 მაისისა – 25%;
- ბ) არა უგვიანეს 15 ივლისისა – 25%;
- გ) არა უგვიანეს 15 სექტემბრისა – 25%;
- დ) არა უგვიანეს 15 დეკემბრისა – 25%.

გადასახადის გადამხდელი, რომელიც გასული საგადასახადო წლის განმავლობაში არ გააჩნდა დასაბეგრი შემოსავალი (მოგება), მიმდინარე გადასახადებს არ იხდის.

თუ გადასახადის გადამხდელის მიმდინარე საგადასახადო წლის მოსალოდნელი დასაბეგრი შემოსავალი (მოგება) არანაკლებ 50%-ით მცირდება გასული საგადასახადო წლის შემოსავალთან (მოგებასთან) შედარებით და აღნიშნულის შესახებ იგი მიმდინარე გადასახდელის გადახდის ვადაზე, 15 კალენდარული დღით ადრე აცნობებს შესაბამის საგადასახადო ორგანოს, გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს შეამციროს ან საერთოდ არ გადაიხადოს მიმდინარე გადასახდელების თანხები. ამასთანავე, თუ წარმოდგენილი ფაქტობრივი წლიური შედეგების მიხედვით არ დასტურდება მოსალოდნელი დასაბეგრი შემოსავლის (მოგების) არანაკლებ 50%-ით შემცირება და გადასახადის გადამხდელს საანგარიშო წლის განმავლობაში სრული ოდენობით არ გადაუხდია მიმდინარე გადასახდელები, მან უნდა გადაიხადოს საურავი ამ კოდექსის შესაბამისად, მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვადების დადგენილი თარიღებიდან საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის თარიღამდე არსებულ დროის მონაკვეთში.

მიმდინარე გადასახდელთა ბიუჯეტში ჩარიცხული თანხები გადასახადის გადახდელს ჩაეთვლება საგადასახადო წლის მიხედვით დარიცხულ გადასახადში.

საქართველოს ნორმატიული აქტები

საქართველოს კანონი

საქართველოს საგადასახადო კოდექსი კარი 9, თავი 22-29
საქართველოს კანონმდებლურმა აქტებმა
 საქართველოს მთავრობის დადგენილება
 №44 2005 წლის 11 მარტი ქ. თბილისი

„საქართველოში არსებული დიპლომატიური სტატუსის მქონე საერთაშორისო ორგანიზაციების მიერ საქართველოს მოქალაქეებისათვის გადახდილი ანაზღაურების დაბეგრის წესის“ დამტკიცების შესახებ

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №52

2007 წლის 29 იანვარი ქ. თბილისი

სოციალური და საშემოსავლო გადასახადების დეკლარაციის ფორმის შევსების წესის შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1284 .

2007 წლის 11 დეკემბერი ქ. თბილისი

მოგების გადასახადის დეკლარაციის ფორმის და მისი შევსების წესის შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №987

2007 წლის 13 აგვისტო ქ. თბილისი

ფიზიკური პირის მიერ მატერიალური აქტივების რეალიზაციით, მემკვიდრეობით ან ჩუქებით მიღებული შემოსავლების დეკლარაციის ფორმისა და მისი შევსების წესის შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №248

2005 წლის 12 აპრილი ქ. თბილისი

„საგადასახადო კოდექსის 168-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ლ“ და „მ“ ქვეპუნქტებით განსაზღვრული საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლების ყოველკვარტალური დეკლარაციის და მისი შევსების წესის შესახებ“ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №22

2008 წლის 10 იანვარი ქ. თბილისი

გადახდის წყაროსთან დაკავებული გადასახადების დეკლარაციის ფორმისა და მისი შევსების წესის შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

თავი 5

დაგაბეზული ღირებულების გადასახადი

5.1. გადასახადის გადამხდელი

— დამატებული ღირებულების გადასახადის (შემდგომში – დღგ) გადამხდელად ითვლება პირი, რომელიც რეგისტრირებულია ან ვალდებულია გატარდეს რეგისტრაციაში დღგ-ის გადამხდელად.

— პირი, რომელიც არ არის დღგ-ის გადამხდელი, მაგრამ ახორციელებს საქონლის დასაბეგრ იმპორტს ან დროებით შემოტანას საქართველოში, დღგ-ის გადამხდელად ითვლება მხოლოდ ამ იმპორტზე ან დროებით შემოტანაზე.

— არარეზიდენტი, რომელიც ეწევა მომსახურებას საქართველოში დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისა და მუდმივი დაწესებულების გარეშე, დღგ-ის გადამხდელად ითვლება ამ მომსახურებაზე.

დღგ მიზნებისათვის საქონელს არ განეკუთვნება ფული და მიწა.

5.2. სავალდებულო რეგისტრაცია

პირი ვალდებულია გატარდეს დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციაში, თუ:

ა) ეწევა ეკონომიკურ საქმიანობას და ნებისმიერი უწყვეტი 12 კალენდარული თვის განმავლობაში მის მიერ განხორციელებული დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების საერთო თანხა აღემატება 100 000 ლარს; მან ამ მომენტის დადგომიდან არა უგვიანეს 2 სამუშაო დღისა, საგადასახადო ორგანოში უნდა წარადგინოს განცხადება დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციისათვის;

ბ) ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში ახორციელებს აქციზური საქონლის წარმოებას ან/და იმპორტს (გარდა საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის 8703 კოდში აღნიშნული მსუბუქი ავტომობილების იმპორტისა ან/და მიწოდებისა), იგი უნდა გატარდეს რეგისტრაციაში აქციზური საქონლის მიწოდებამდე;

გ) ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში მოსალოდნელი ერთჯერადი ოპერაციის შედეგად ან/და ერთ დღეში დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციის თანხა აღემატება 100 000 ლარს. პირი რეგისტრაციაში უნდა გატარდეს მიწოდების განხორციელებამდე.

პირი, რომელიც ვალდებულია გატარდეს რეგისტრაციაში დღგ-ის გადამხდელად ითვლება რეგისტრაციისათვის საგადასახადო ორგანოში განცხადების წარდგენის ვალდებულების მომდევნო დღიდან.

დღგ-ის გადამხდელად სავალდებულო წესით არარეგისტრირებული პირის გამოვლენისას საგადასახადო ორგანო საკუთარი ინიციატივით ახდენს ამ პირის რეგისტრაციას დღგ-ის გადამხდელად.

რეორგანიზაციისას, თუ პირი ან რეორგანიზაციის ერთი მხარე მაინც არის დღგ-ის

გადამხდელი, რეორგანიზაციის შედეგად შექმნილი პირი ვალდებულია წარადგინოს განცხადება დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის თაობაზე დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების განხორციელებამდე, მაგრამ რეორგანიზაციის დასრულებიდან არა უგვიანეს 10 კალენდარული დღისა.

საწარმოს სანესდებო (საემისიო) კაპიტალში დღგ-ის გადამხდელის მიერ შენატანის საქონლის ფორმით განხორციელებისას აღნიშნული საწარმო ვალდებულია რეგისტრაციაში გატარდეს დღგ-ის გადამხდელად დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციების განხორციელებამდე, მაგრამ შენატანის განხორციელებიდან არა უგვიანეს 10 კალენდარული დღისა.

5.3. ნებაყოფლობითი რეგისტრაცია

პირს, რომელიც არ არის ვალდებული გატარდეს რეგისტრაციაში დღგ-ის გადამხდელად, შეუძლია ნებაყოფლობით მიმართოს საგადასახადო ორგანოს დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის მოთხოვნით.

პირი, რომელიც ნებაყოფლობით ტარდება რეგისტრაციაში, გადასახადის გადამხდელად ითვლება მის მიერ რეგისტრაციის თაობაზე განცხადებაში დაფიქსირებული თარიღიდან, მაგრამ არა უგვიანეს საგადასახადო კოდექსის 221-ე მუხლით განსაზღვრული ვადებისა.

საგადასახადო ორგანო ვალდებულია პირი გაატაროს დღგ-ის გადამხდელთა რეესტრში და მისცეს მას საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი ფორმის სარეგისტრაციო სერტიფიკატი განცხადების წარდგენიდან არა უგვიანეს მომდევნო სამუშაო დღისა.

დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირი ვალდებულია გამოიყენოს გადასახადის გადამხდელის საიდენტიფიკაციო ნომერი და სერტიფიკატის ნომერი ყველა ანგარიშ-ფაქტურაში და საგადასახადო ორგანოსათვის წარდგენილ ყველა დეკლარაციასა და ოფიციალურ შეტყობინებაში.

5.4. რეგისტრაციის გაუქმება

დღგ-ის გადამხდელის, მათ შორის, საქართველოში არარეზიდენტის მუდმივი დაწესებულების, დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაცია უქმდება:

- ა) საწარმოს/ორგანიზაციის ლიკვიდაციისას;
- ბ) ფიზიკური პირის გარდაცვალებისას;

გ) საგადასახადო კოდექსის 221-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მიწოდების, კერძოდ ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში მოსალოდნელი ერთჯერადი ოპერაციის შედეგად ან/და თუ ერთ დღეში დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციის თანხა აღემატება 100 000 ლარს განუხორციელებლად.

გადასახადის გადამხდელს, თუ მის მიერ ბოლო 12 კალენდარული თვის განმავლობაში განხორციელებული დასაბეგრი ოპერაციების საერთო თანხა დღგ-ის გარეშე არ აღემატება 100 000 ლარს, შეუძლია მიმართოს შესაბამის საგადასახადო ორგანოს დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმების მოთხოვნით მისი დღგ-ის გადამხდელად უკანასკნელი რეგისტრაციის თარიღიდან 2 წლის ვასვლის შემდეგ.

რეგისტრაციის გაუქმება ძალაში შედის გაუქმების მოთხოვნით მიმართვის ან/და

დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმების ვალდებულების წარმოშობის თვის მომდევნო თვის პირველი რიცხვიდან.

5.5. დასაბეგრის ობიექტი

დღგ-ით დაბეგერის ობიექტია:

ა) დასაბეგრი ოპერაცია;

ბ) დასაბეგრი იმპორტი.

გ) დასაბეგრი დროებით შემოტანა საგადასახადო კოდექსის 241-1 მუხლის მიხედვით, რომლის თანახმად

საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღიდან, საქართველოს საბაჟო კოდექსის 129-ე მუხლის მიხედვით იმპორტის გადასახდელების გადასახადისაგან ნაწილობრივ გათავისუფლებული საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე ყოფნის ყოველ სრულ და არასრულ კალენდარულ თვეზე გადაიხდებიან დღგ-ის იმ თანხის 3%, რომელიც გადაიხდებიან და საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის დღეს ამ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებისას. აღნიშნული თანხის გადახდა უნდა განხორციელდეს ყოველთვიურად, საანგარიშო თვის მომდევნო თვის 15 რიცხვამდე, ხოლო ბოლო გადახდა – საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმის დასრულების დღეს.

საბაჟო ორგანო საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით გასცემს საბაჟო ორგანოში დარიცხული დღგ-ის ბიუჯეტში გადახდის დამადასტურებელ დოკუმენტს, რომელიც ითვლება საგადასახადო ანგარიშფაქტურად.

5.6. დასაბეგრი ოპერაციები

დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციებია:

ა) საგადასახადო კოდექსის 239-ე ან 240-ე მუხლის მიხედვით საქართველოს ტერიტორიაზე განხორციელებული საქონლის/მომსახურების მიწოდება, მათ შორის, უსასყიდლოდ (გარდა, საგადასახადო კოდექსით გათავისუფლებული მიწოდებისა);

საგადასახადო კოდექსის 239-ე მუხლი განსაზღვრავს საქონლის მიწოდების ადგილს, კერძოდ:

თუ საქონლის მიწოდება მოითხოვს ტრანსპორტირებას, მაშინ საქონლის მიწოდების ადგილად ითვლება საქონლის ადგილსამყოფელი ტრანსპორტირების დაწყებისას. სხვა შემთხვევაში საქონლის მიწოდების ადგილად ითვლება საქონლის გადაცემის ადგილი.

ელექტრო— ან თბოენერჯის, გაზის ან წყლის მიწოდების ადგილად ითვლება საქონლის მიღების ადგილი. საქართველოდან ექსპორტის შემთხვევაში ამ საქონლის მიწოდების ადგილად ითვლება საქართველო.

საგადასახადო კოდექსის 240-ე მუხლი განსაზღვრავს მომსახურების განევის ადგილს, კერძოდ:

მომსახურების განევის ადგილად ითვლება:

უძრავი ქონების ადგილმდებარეობა, თუ მომსახურება დაკავშირებულია უშუალოდ ამ ქონებასთან;

მომსახურების ფაქტობრივად განხორციელების ადგილი, თუ იგი დაკავშირებულია

მოდრავ ქონებასთან;

მომსახურების ფაქტობრივად განევის ადგილი, თუ იგი ხორციელდება კულტურის, ხელოვნების, განათლების, ტურიზმის, დასვენების, ფიზიკური კულტურისა და სპორტის სფეროში;

ტვირთების გადატანის ან მგზავრთა გადაყვანის ადგილსამყოფელი ტრანსპორტირების დაწყებისას, თუ მომსახურება დაკავშირებულია ამ გადაზიდვებთან. საერთაშორისო გადაზიდვების მიზნებისათვის საქართველოს ფარგლებს გარეთ გადასახადის გადამხდელის მიერ მგზავრთა გადაყვანასა და ტვირთების გადატანასთან დაკავშირებული მომსახურება ითვლება საქართველოს ტერიტორიაზე განხორციელებულად;

მომსახურების მიმღები პირის მიერ ამ მომსახურების ეკონომიკური სარგებლის მიღების ადგილი, თუ ამ მომსახურების მიმღებ და გამწვევ პირთა ადგილსამყოფელი სხვადასხვა სახელმწიფოშია. ეს დებულებები გამოიყენება შემდეგი მომსახურების მიმართ:

პატენტების, ლიცენზიების, სავაჭრო მარკების, საავტორო უფლებების ან სხვა ანალოგიური არამატერიალური აქტივის საკუთრებაში გადაცემა ან დათმობა;

საკონსულტაციო, იურიდიული, საბუღალტრო, საინჟინერინგო, აგრეთვე ინფორმაციის დამუშავებისა და სხვა ანალოგიური მომსახურება;

პერსონალით უზრუნველყოფა;

მოდრავი ქონების იჯარით გადაცემა (გარდა სატრანსპორტო საშუალებებისა);

ხელშეკრულების ძირითადი მონაწილე პირის (სანარმოს ან ფიზიკური პირის) სახელით მოქმედი აგენტის მიერ ამ ნაწილით გათვალისწინებული მომსახურება;

იმ პირის ეკონომიკური საქმიანობის განხორციელების ადგილი, რომელიც ეწევა მომსახურებას.

თუ მომსახურების განევის ადგილი აღწერილია ერთზე მეტ შემთხვევაში, მომსახურების განევის ადგილი განისაზღვრება მომსახურების აღმწერი რიგით პირველი პუნქტის მიხედვით.

5.7. დღგ-ის განაკვეთები

დღგ-ის განაკვეთი შეადგენს დასაბეგრი ბრუნვის ან დასაბეგრი იმპორტის თანხის 18 პროცენტს.

დასაბეგრი ოპერაციის თანხა

დასაბეგრი ოპერაციის თანხა განისაზღვრება დღგ-ის გადამხდელის მიერ მიღებული ან მისაღები კომპენსაციის თანხის მიხედვით (გადასახადების, მოსაკრებლებისა და სხვა გადასახადების ჩათვლით) დღგ-ის გარეშე.

დასაბეგრი ოპერაციის თანხა განისაზღვრება საქონლის/მომსახურების საბაზრო ფასით (გადასახადების, მოსაკრებლებისა და სხვა გადასახადების ჩათვლით) დღგ-ის გარეშე:

ა)თუ დღგ-ის გადამხდელი დასაბეგრი ოპერაციის სანაცვლოდ იღებს ან უფლება აქვს მიიღოს საქონელი/მომსახურება;

ბ)თუ საქონელი/მომსახურება გამოიყენება არაეკონომიკური საქმიანობისთვის, რომელზედაც პირს მიღებული აქვს ჩათვლა, ან გადასახადის გადამხდელი საქონელს/

მომსახურებას მიანოდებს თავის თანამშრომლებს;

გ) საგადასახადო კოდექსის 22-ე მუხლის მე-10 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში; კერძოდ, ეს მუხლი განსაზღვრავს გადასახადებით დაბეგვრის მიზნებისათვის საქონლის/მომსახურების ფასის განსაზღვრის პრინციპებს. მისი მიხედვით:

საგადასახადო ორგანოს უფროსს, მის მოადგილეს უფლება აქვს გამოიტანოს მოტივირებული წერილობითი გადაწყვეტილება გადასახადებით დაბეგვრის მიზნებისათვის საბაზრო ფასის გამოყენების შესახებ, თუ:

— გარიგება განხორციელდა ურთიერთდამოკიდებულ პირებს შორის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მათი ურთიერთდამოკიდებულება გავლენას არ ახდენს ასეთი გარიგების შედეგებზე;

— საგადასახადო ორგანო ასაბუთებს, რომ გარიგების მონაწილეებს შორის გაცხადებული ფასი განსხვავდება ფაქტობრივი ფასისაგან;

დ) საქონლის/მომსახურების კომპენსაციის გარეშე მიწოდების შემთხვევაში.

დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გაუქმების შემთხვევაში დასაბეგრი ოპერაციის თანხა განისაზღვრება რეგისტრაციის გაუქმების მომენტში არსებული იმ საქონლის საბალანსო ნაშთით, რომელზედაც გადამხდელს დღგ აქვს ჩათვლილი ან ჩასათვლილი.

5.8. დასაბეგრი იმპორტის თანხა

დასაბეგრი იმპორტის თანხა ტოლია საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით განსაზღვრული საქონლის საბაჟო ღირებულებისა და საქართველოში საქონლის იმპორტისას გადასახდელი გადასახადებისა და მოსაკრებლების თანხების ჯამისა, საქართველოში გადასახდელი დღგ-ის ჩათვლელად.

5.9. გადასახადისგან გათავისუფლება

დღგ-ისაგან გათავისუფლებულია საქონლის/მომსახურების მიწოდების ან/და იმპორტის შემდეგი სახეები:

ა) ფინანსური მომსახურების განევა;

ბ) ეროვნული და უცხოური ვალუტის (გარდა ნუმიზმატიკური მიზნებით გამოსაყენებლად გათვალისწინებულისა), ფასიანი ქაღალდების და სანენსდებო კაპიტალის წილის მიწოდება ან/და იმპორტი;

გ) საქართველოს ეროვნული ბანკისათვის გადასაცემი ოქროს იმპორტი;

დ) საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს აქციზური მარკების მიწოდება ან/და იმპორტი;

ე) განძეულობის, ჩამორთმეული ან/და უპატრონო საქონლის, აგრეთვე სახელმწიფოსათვის მემკვიდრეობით მიღებული საქონლის მიწოდება ან/და იმპორტი, რომელთა რეალიზაციით მიღებული შემოსავლები შეიტანება ბიუჯეტში;

ვ) სახელმწიფო ქონების მიწოდება პრივატიზაციის პროგრამის მიხედვით;

ზ) სტიქიური უბედურების, ავარიისა და კატასტროფის ლიკვიდაციის, ჰუმანიტარული დახმარების მიზნით საქართველოს სახელმწიფო ან/და საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისათვის გადაცემული საქონლის ან/და გრანტების შესახებ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი გრანტის გამცემი ან მიმღები პირის

მიერ; მომსახურების განევა ხელშეკრულების საფუძველზე, რომელთაც ზემოაღნიშნული მიზნებისათვის აფინანსებს უცხოური ორგანიზაცია და რომელთა ერთ-ერთ მონაწილე მხარეს წარმოადგენს საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლების შესაბამისი ორგანო. ამ ქვეპუნქტის მიზნისათვის ხელშეკრულებით მომსახურების განევის წესს განსაზღვრავს საქართველოს მთავრობა;

თ) საქონლის იმპორტი საგადასახადო კოდექსის 270/5 მუხლის „ლ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად;

ი) „ნავთობისა და გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ნავთობისა და გაზის ოპერაციების სანარმოებლად განკუთვნილი მოწყობილობა-დანადგარების, სატრანსპორტო საშუალებების, სათადარიგო ნაწილებისა და მასალების იმპორტი, აგრეთვე ზემოაღნიშნული კანონით განსაზღვრული ხელშეკრულებების ან/და ნავთობისა და გაზის ოპერაციების სანარმოებლად გაცემული ლიცენზიების შესაბამისად ინვესტირებისა და საოპერაციო კომპანიებისათვის ნავთობისა და გაზის ოპერაციების განსახორციელებლად საქონლის/მომსახურების მიწოდება;

კ) საქართველოს საპატრიარქოს მიერ ჯვრის, სანთლის, ხატის, წიგნის, კალენდრისა და სხვა საღვთისმსახურო საგნების მიწოდება, რომლებიც გამოიყენება მხოლოდ რელიგიური მიზნით; საქართველოს საპატრიარქოს დაკვეთით ტაძრებისა და ეკლესიების მშენებლობა, რესტავრაცია, პროექტირება და მოხატვა, აგრეთვე ფიზიკური და ოურიდიული პირების მიერ საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის სამინისტროსთან შეთანხმებით კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების სარესტავრაციო, სარეაბილიტაციო, საპროექტო და კვლევითი სამუშაოების შესრულება;

ლ) საქართველოს არარეზიდენტების მიერ დაფუძნებული იმ სანაოსნო (გემთმფლობელი) სანარმოების მიერ სამუშაოს შესრულება ან მომსახურების განევა, რომლებიც საქართველოს ტერიტორიაზე არ ეწევიან სამენარმეო საქმიანობას და რომელთა გემიც (გემებიც) დაცურავს საქართველოს სახელმწიფო აღმით;

მ) საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის 0102 10, 0103 10 000 00, 0104 10 100 00, 0104 20 100 00, 0105 11, 0511 10 000 00, 0602 10, 2503 00, 2803 00, 3101 00 000, 3103-3105, 3808 10, 3808 20 (გარდა 3808 20 100 00-ისა), 3808 30 კოდებით გათვალისწინებული საქონლის იმპორტი, აგრეთვე ამ კოდებით გათვალისწინებული საქონლის მიწოდება;

ნ) სახელმწიფო რეგულირებადი ფასებითა და ტარიფებით საქალაქო და შიგარაიონულ მარშრუტებზე სამგზავრო ტრანსპორტით (გარდა ტაქსისა) მომსახურება;

ო) საგანმანათლებლო დაწესებულებათა მიერ განუული განათლების მომსახურება, სამეცნიერო და საგანმანათლებლო საქმიანობისათვის გამოთვლითი ტექნიკის, ხელსაწყო-დანადგარებისა და ქიმიური რეაქტივების იმპორტი;

პ) დაკრძალვასთან დაკავშირებული რიტუალური (მათ შორის, ავტოტრანსპორტით) მომსახურება;

ჟ) სამედიცინო მომსახურების განევა, უპატრონო ბავშვთა სახლებში ბავშვთა მოვლა-პატრონობის, ავადმყოფთა, ინვალიდთა ან/და ღრმად მოხუცებულთა მოვლა-პატრონობის მომსახურების განევა ან/და „საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ შესაბამისი წლის საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ჯანდაცვის პროგრამების ფარგლებში „სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ“ საქართველოს კანონის

საფუძველზე საქონლის/მომსახურების მიწოდება;

ფ)საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის 4901, 4902, 4903 00 000 00 და 4904 00 000 00 კოდებში მითითებული საქონლის (ნიგნების, ჟურნალ-გაზეთების, ნოტების) მიწოდება, იმპორტი, რელიზაციის მომსახურების, ბექედის მომსახურების ან/და ჟურნალ-გაზეთების მიერ სარეკლამო მომსახურების გაწევა. საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის 4820 20 000 00 კოდში მითითებული საქონლის (რეველების) მიწოდება. საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის 4801, 4802 55 000 00 და 4810 22 კოდებში აღნიშნული საქონლის იმპორტი;

ქ)16 წლამდე ასაკის ფიზიკური პირის სახელოვნებო და სასპორტო სწავლების მომსახურება, აგრეთვე სკოლამდელ დაწესებულებებში ბავშვთა მოვლა-პატრონობის მომსახურება;

ღ)საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის 1211 10 000 00, 1211 20 000 00, 1301 10 000 00, 1301 20 000 00, 1504 20, 1515 30, 1520 00 000 00 და 1702 11 000 00 კოდებში მითითებული საქონლის, 28-ე და 29-ე ჯგუფებში წარმოდგენილი სამკურნალო (ფარმაცევტული) ნედლეულისა და სუბსტანციების, 30-ე ჯგუფით გათვალისწინებული ფარმაცევტული პროდუქციის (გარდა საღებავი რეზინისა), მათ შორის, ვაქცინების, 3912 12 000 00, 3912 31 000 00, 7010 10 000 00, 7010 90 790 00 და 9602 00 000 00 (ქელატინის კაფსულები) კოდებში აღნიშნული საქონლის მიწოდება ან/და იმპორტი;

ყ)საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის 8419 20 000 00, 9001 30 000 00, 9001 40, 9001 50, 9018-9022, 9025 11 910 00 და 9402 90 000 00 კოდებში აღნიშნული საქონლის, 8713 და 8714 20 000 00 კოდებში მითითებული გადაადგილებების უნარის არმქონე ადამიანებისათვის ეტლების, იოდიზებული მარილის, რენტგენის ფირების, ინსულინის შპრიცების (ნემსების), სადიაგნოსტიკო ტესტ-სისტემების გლუკო-მეტრების (რომელთა ტესტ-სისტემები რეგისტრირებულია საქართველოს შრომის, ჯან-მრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერ) მიწოდება ან/და იმპორტი;

შ)იმ საქონლის იმპორტი ან დროებით შემოტანა, რომელიც განკუთვნილია უცხოეთის დიპლომატიურ და მასთან გათანაბრებულ წარმომადგენლობათა ოფიციალური სარგებლობისათვის, ამ წარმომადგენლობათა დიპლომატიური და ადმინისტრაციულ-ტექნიკური პერსონალის (მათთან მცხოვრებ ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისათვის, იმ სახით, რა სახითაც ასეთი გათავისუფლება გათვალისწინებულია შესაბამისი საერთაშორისო შეთანხმებებით, რომელთა მონაწილეც არის საქართველო; უცხოეთში საქართველოს დიპლომატიურ წარმომადგენლობათა ქონების იმპორტი; პირადი მოხმარების საგნებისა და საყოფაცხოვრებო ნივთების იმპორტი ან დროებით შემოტანა, რომლებიც განკუთვნილია ნავთობისა და გაზის ძებნა-ძიებისა და მოპოვების სამუშაოებში დასაქმებული უცხო ქვეყნის მოქალაქეების (მათთან მცხოვრებ ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისათვის; გემების და საჰაერო საფრენი საშუალებების დროებით შემოტანა; საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული ვალდებულებების, კერძოდ, ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის და ბაქო-თბილისი-ერზრუმის მილსადენების მშენებლობის, შესრულების უზრუნველსაყოფად საქართველოში საქონლის დროებით შემოტანა; საქართველოს საბაჟო კოდექსის 128-

ე მუხლით გათვალისწინებული საქონლის დროებით შეპოტანა;

ჩ) სასოფლო-სამეურნეო წარმოებაში დასაქმებული პირის მიერ სოფლის მეურნეობის პროდუქციის პირველადი მინოდება მის სამრეწველო გადამუშავებამდე (სასაქონლო კოდის შეცვლამდე);

ც) ჩვილ ბავშვთა კვების პროდუქტების ან/და ბავშვთა ჰიგიენის ნაწარმის მინოდება ან/და იმპორტი, რომლებიც საბითუმო და საცალო წესით მინოდებისას მარკირებულია ასეთად;

ძ) დიაბეტური პურის მინოდება ან/და იმპორტი, რომელიც საბითუმო და საცალო წესით მინოდებისას მარკირებულია ასეთად;

წ) საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის 8701 90 110 00-807 90 500 00 კოდებში აღნიშნული ტრაქტორებისათვის განკუთვნილი საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის 8706 00 190 00, 8706 00 990 00, 8707 90 100 00, 8707 90 900 00, 8708 10 900 00, 8708 29 100 00-8707 40 900 00, 8708 50 900 00-8708 70 100 00, 8708 80 100 000 8708 80 900 00, 8708 91 100 00, 8708 91 900 00, 8708 92 100 00, 8708 92 900 00, 8708 93 100 00, 8708 93 900 00, 8708 94 100 00, 8708 94 900 00, 8708 99 კოდებში აღნიშნული შასის, ძარის, ნაწილებისა და მოწყობილობების, აგრეთვე საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის 8432 90 000 00 და 8433 90 000 00 კოდებში მითითებული საქონლის იმპორტი;

ჭ) საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის 8703 კოდში აღნიშნული მსუბუქი ავტომობილის იმპორტი ან/და მინოდება.

ხ) ელექტროენერგეტიკული სექტორის რეაბილიტაციისათვის საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით უცხოეთის სახელმწიფოების ან/და საერთაშორისო ორგანიზაციების მიერ გაცემული შეღავათიანი კრედიტით დაფინანსებული საქონლის იმპორტი ან/და სამშენებლო-სამონტაჟო, სარემონტო, სარესტავრაციო, საცდელ-საკონსტრუქტორო ან/და გეოლოგიურ-საძიებო მომსახურების განწევა;

ჯ) ელექტროენერჯის წარმოებისათვის (თბოელექტროსადგურებისათვის) ბუნებრივი აირის იმპორტი ან/და მინოდება.

კ) ლატარეებით, კაზინოებით (სამორინეებით), აზარტული და სხვა მომგებიანი თამაშობებით მომსახურების განწევა.

პ/2) საგარეო ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნულ სასაქონლო ნომენკლატურის 8802 11 100 00, 8802 12 100 00, 8802 20 100 00, 8802 30 100 00, 8802 40 100 00 შესაბამის კოდებში აღნიშნული საქონლის ან/და საგარეო ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურით მათთვის (სამოქალაქო ავიაციისათვის) განკუთვნილი საქონლის იმპორტი.

დღგ-ისაგან გათავისუფლება ერთიანი საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე და მოქმედებს მხოლოდ საქართველოს ფარგლებში საქონლის/მომსახურების მინოდების დროს.

5.10 ნულმვანი განაკვეთით დასაბამარი მოპარაცია

დღგ-ის ნულმვანი განაკვეთით იბეგრება:

— საქონლის ექსპორტი;

საქონლის ექსპორტის მიმართ დღგ-ის ნულოვანი განაკვეთის გამოყენება დასაშვებია მხოლოდ იმ საანგარიშო პერიოდისათვის, როდესაც გადასახადის გადამხდელი საგადასახადო ორგანოს წარუდგენს საბაჟო დეკლარაციას საქონლის ექსპორტის საბაჟო რეჟიმში გაშვების შესახებ.

— საქონლის/მომსახურების მიწოდება, რომელიც განკუთვნილია დიპლომატიურ და მასთან გათანაბრებულ წარმომადგენლობათა ოფიციალური სარგებლობისთვის, ამ წარმომადგენლობათა და დიპლომატიური მისიის წევრების (მათთან მცხოვრებ ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისთვის. იმ შემთხვევაში, თუ რომელიმე უცხო ქვეყანაში საქართველოს დიპლომატიური წარმომადგენლობის მიმართ გამოიყენება განსხვავებული დაბეგვრის რეჟიმი, მაშინ ამ ქვეყნის დიპლომატიური წარმომადგენლობისათვის მიწოდებულ საქონელზე/მომსახურებაზე გამოიყენება ანალოგიური დაბეგვრის რეჟიმი. ასეთი ქვეყნების ჩამონათვალი და დაბეგვრის წესი განისაზღვრება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით;

— საერთაშორისო საავიაციო რეისების განსახორციელებლად ბორტზე მიწოდებული საავიაციო საწვავი, საპოხი და სხვა დამხმარე საშუალებების მიწოდება.

— საქართველოს ეროვნული ბანკისათვის ოქროს მიწოდება;

— ტვირთების საერთაშორისო გადაზიდვის მომსახურების მიწოდება;

— მგზავრების საერთაშორისო გადაყვანის მომსახურების მიწოდება;

— საერთაშორისო გადაზიდვებისას ტვირთის, მგზავრის ან/და სატრანსპორტო საშუალების გაგზავნასთან/მიღებასთან დაკავშირების აეროპორტების, ნავსადგურების, სარკინიგზო და საავტომობილო ვაგზლების მიერ განეული მომსახურება;

— საერთაშორისო გადაზიდვების აერო— ან საზღვაო სანავიგაციო, სადისპეტჩერო ან/და საინფორმაციო მომსახურება;

— ტვირთების საერთაშორისო გადაზიდვების საექსპედიტორო მომსახურება;

— საერთაშორისო გადაზიდვების ტვირთისა და ბარგის დოკუმენტაციის მომზადების, ინსპექტირების, დათვალიერების, სატრანსპორტო დამუშავების (მათ შორის, დატვირთვისა და გადმოტვირთვის), ტრანსპორტირებისათვის შეფუთვისა და შენახვის მომსახურება;

— მგზავრთა საერთაშორისო გადაყვანის სამგზავრო ბილეთების რეალიზაციის მომსახურება;

— აეროპორტებისა და ნავსადგურების საბაჟო კონტროლის ზონაში მგზავრთა მომსახურება, რომლის ღირებულება შედის საერთაშორისო გადაყვანის სამგზავრო ბილეთის ფასში;

— ნავსადგურებში აგენტირების მომსახურება.

— საერთაშორისო საზღვაო რეისების განსახორციელებლად ბორტზე საწვავისა და საპოხი საშუალებების მიწოდება იბეგრება დღგ-ის ნულოვანი განაკვეთით.

— საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმში მოქცეული საქონლის (გადამუშავების პროდუქტის ან გადაუმუშავებელი საქონლის) საქართველოს ტერიტორიიდან გატანა;

— ტუროპერატორების მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე უცხოელი ტურისტების ორგანიზებული შემოყვანა და მათთვის ტურისტული მომსახურების პაკეტის მიწოდება;

— საქართველოს საქონლის მიწოდება უბაჟო ვაჭრობის პუნქტში რეალიზაციისთვის;
 — უბაჟო ვაჭრობის პუნქტში საქონლის მიწოდება, აგრეთვე კვების მომსახურების მიწოდება;

— ტვირთების საერთაშორისო გადაზიდვის და მგზავრების საერთაშორისო გადაყვანის მომსახურების მიწოდებასთან უშუალოდ დაკავშირებული მომსახურების მიწოდება;

— 2009 წლის 1 იანვრამდე ელექტროენერჯის მიწოდება, გარდა ელექტროენერჯის მომხმარებლისათვის მიწოდებისა (მათ შორის, სხვა მომხმარებლებისათვის შემდგომი მიწოდების მიზნით), აგრეთვე გადაცემის ან/და დისპეტჩერიზაციის მომსახურება იბეგრება დღგ-ის ნულოვანი განაკვეთით. ამ მუხლის მიზნებისათვის სიმძლავრის სასისტემო რეზერვის შესყიდვა განიხილება, როგორც ელექტროენერჯის მიწოდების შემადგენელი ნაწილი.

5.11. უკუდაბეგრვა

დღგ-ის გადამხდელად არარეგისტრირებული არარეზიდენტის მიერ საგადასახადო აგენტისათვის საქართველოს ტერიტორიაზე განეული მომსახურება იბეგრება საგადასახადო კოდექსის 241-ე მუხლის — უკუდაბეგრვის წესის შესაბამისად.

საგადასახადო აგენტად ითვლება ნებისმიერი გადასახადის გადამხდელი რეზიდენტი, რომელსაც აქვს საიდენტიფიკაციო ნომერი.

საგადასახადო აგენტი აწარმოებს დღგ-ის დარიცხვას არარეზიდენტისათვის გასაცემ თანხაზე.

თუ საგადასახადო აგენტი რეგისტრირებულია დღგ-ის გადამხდელად, მან დარიცხული დღგ უნდა გადაიხადოს დღგ-ის შესახებ იმ თვის დეკლარაციის წარდგენის დროს, რომელშიც მოხდა მომსახურების განევა. დარიცხული დღგ-ის ბიუჯეტში გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი ითვლება საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურად.

თუ საგადასახადო აგენტი არ არის რეგისტრირებული დღგ-ის გადამხდელად, მან დარიცხული დღგ უნდა გადაიხადოს საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით, მომსახურების განევის თვის მომდევნო რიცხვის 15 რიცხვამდე.

5.12. დეკლარაციის წარდგენა და დღგ-ის გადახდა

დღგ-ის გადამხდელი ვალდებულია:

ა) რეგისტრაციის ადგილის მიხედვით საგადასახადო ორგანოში წარადგინოს დღგ-ის დეკლარაცია ყოველ საანგარიშო პერიოდზე (დღგ-ის საანგარიშო პერიოდად ითვლება კალენდარული თვე) არა უგვიანეს ამ პერიოდის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა;

ბ) ყოველ საანგარიშო პერიოდზე დეკლარაციის წარსადგენად დადგენილ ვადაში გადაიხადოს დღგ.

დასაბეგრ იმპორტზე დღგ-ის დარიცხვასა და გადახდევინებას აწარმოებენ საბაჟო ორგანოები ამ კოდექსისა და საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად.

დასაბეგრი ბრუნვიდან ბიუჯეტში შესატანი დღგ-ის თანხა განისაზღვრება როგორც სხვაობა დასაბეგრ ბრუნვაზე დარიცხული დღგ-ის თანხასა და ჩასათვლელი დღგ-ის თანხებს შორის.

5.13 დღგ-ის ჩასათვლელი თანხა

დღგ-ის ჩათვლის უფლება აქვს დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებულ პირს.

ჩასათვლელი დღგ-ის თანხა არის გადასახადი თანხა, რომელიც გადახდილია ან გადასახდელია საგადასახადო კოდექსის 248-ე მუხლის შესაბამისად გამოწვეული საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურების ან/და საბაჟო დეკლარაციების მიხედვით დასაბეგრ ოპერაციებზე ან/და დასაბეგრ იმპორტზე, თუ საქონელი/მომსახურება გამოიყენება ან გამოიყენებული იქნება გადასახადის გადახდელის ეკონომიკური საქმიანობისათვის.

თუ დღგ-ის გადახდელის მიერ წარდგენილი საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურების ან/და საბაჟო დეკლარაციების მიხედვით გადახდილი ან/და გადასახდელი დღგ ნაწილობრივ გათვალისწინებულია გადახდელის ეკონომიკური საქმიანობისათვის, ნაწილობრივ კი – სხვა მიზნებისათვის, დღგ-ის ჩასათვლელი თანხა განისაზღვრება მხოლოდ ეკონომიკური საქმიანობისათვის გამოყენებული ან გამოსაყენებელი საქონლის/მომსახურების ღირებულების შესაბამისად. თუ შეუძლებელია ასეთი გამოიჯნვა, დღგ-ის ჩათვლა იწარმოებს პროპორციულად.

დღგ-ის ჩათვლა არ წარმოებს:

ა) მსუბუქ ავტომობილებზე, გარდა იმ პირების მიერ შეძენილი მსუბუქი ავტომობილებისა, რომელთა ძირითადი საქმიანობაა მსუბუქი ავტომობილების ყიდვა-გაყიდვა, ლიზინგით გაცემა, გაქირავება, ასევე გარდა იმ შემთხვევისა, თუ ამ პირის შემოსავლები მხოლოდ ავტომობილით მომსახურებაზეა დამოკიდებული;

ბ) საქველმოქმედო ან სოციალური მიზნით გასართობი ღონისძიებებისათვის ან წარმომადგენლობითი ხარჯებისას გადახდილ დღგ-ის თანხებზე;

გ) საგადასახადო კოდექსის 247-ე მუხლის მე-5 ნაწილის გათვალისწინებით იმ საქონელზე/მომსახურებაზე გადახდილ დღგ-ზე, რომელიც გამოიყენება მხოლოდ დღგ-ისგან გათავისუფლებული საქონლის/მომსახურების სანარმოებლად, მიუხედავად იმისა, გათვალისწინებულია თუ არა მისი შემდგომი მიწოდება;

დ) იმ საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურებით, რომლებიც არ იძლევა საქონლის/მომსახურების გამყიდველის იდენტიფიცირების საშუალებას;

ე) იმ საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურებით, რომლებიც არ არის წარმოდგენილი მყიდველის (ჩათვისის მიმღების) მიერ დღგ-ის საანგარიშო პერიოდის დამთავრებიდან არა უგვიანეს 45 კალენდარული დღისა, ამასთანავე, თუ საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურების წარდგენის პერიოდი იწურება შესაბამის თვეში დღგ-ის დეკლარაციის წარდგენის ვადად – მაშინ, არა უგვიანეს აღნიშნული ვადისა.

თუ დღგ-ის გადახდელს აქვს დასაბეგრი და ამ კოდექსის თანახმად დღგ-ისგან გათავისუფლებული ოპერაციები, მაშინ დღგ-ის ჩასათვლელი თანხა განისაზღვრება მხოლოდ დასაბეგრ ოპერაციებში გამოყენებული საქონლის/მომსახურების ღირებულების შესაბამისად. თუ შეუძლებელია ასეთი გამოიჯნვა, დღგ-ის ჩასათვლელი თანხა განისაზღვრება საერთო ბრუნვის თანხაში დასაბეგრი ბრუნვის ხვედრითი წილის მიხედვით, რომელიც გამოიანგარიშება საანგარიშო თვის საერთო ბრუნვაში დასაბეგრი ბრუნვის ხვედრითი წილის საფუძველზე. ეს ნაწილი გამოიყენება 247-ე მუხლის მე-3 ნაწილის მოთხოვნის შესრულების შემდეგ. ამ მუხლის თანახმად თუ დღგ-ის გადახდელის მიერ წარდგენილი საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურების ან/და საბაჟო დეკლარაციების მიხედვით გადახდილი ან/და გადასახდელი დღგ ნაწილობრივ გათვალისწინებ-

ულია გადამხდელის ეკონომიკური საქმიანობისათვის, ნაწილობრივ კი – სხვა მიზნებისათვის, დღგ-ის ჩასათვლელი თანხა განისაზღვრება მხოლოდ ეკონომიკური საქმიანობისათვის გამოყენებული ან გამოსაყენებელი საქონლის/მომსახურების ღირებულების შესაბამისად. თუ შეუძლებელია ასეთი გამიჯნვა, დღგ-ის ჩათვლა ინარმოებს პროპორციულად.

5.14. საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა

დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირი ვალდებულია საქონლის/მომსახურების მიმღების მოთხოვნისას, გარდა საგადასახადო კოდექსის 238-ე მუხლის მე-2 და მე-3 ნაწილებში, კერძოდ

238/2. თუ საქონლის (ელექტრო— ან თბოენერჯის, გაზის ან წყლის) მიწოდება ხდება რეგულარულად ან უწყვეტად, საქონლის მიწოდება შესრულებულად ითვლება ამ ოპერაციის ნებისმიერი ნაწილისათვის ყოველი საგადასახადო ანგარიშფაქტურის გამოწერის ან გადახდის მომენტში, მაგრამ არა უგვიანეს საანგარიშო თვის ბოლო სამუშაო დღისა.

283/3. თუ მომსახურების განევა ხდება რეგულარულად ან უწყვეტად, მომსახურების განევა შესრულებულად ითვლება ამ ოპერაციის ნებისმიერი ნაწილისათვის ყოველი საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის გამოწერის ან გადახდის მომენტში, მაგრამ არა უგვიანეს საანგარიშო თვის ბოლო სამუშაო დღისა.

აღნიშნული საქონლის მიწოდებისა, დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებიდან არა უგვიანეს მე-2 დღისა, გამოწეროს საგადასახადო ანგარიშფაქტურა და წარუდგინოს იგი მიმღებს, მიუხედავად იმისა, არის თუ არა ეს უკანასკნელი საგადასახადის გადამხდელი, ხოლო ამ კოდექსის 238-ე მუხლის მე-2 და მე-3 ნაწილებში აღნიშნულ შემთხვევებში – საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის გამოწერა და მიმღებისათვის წარდგენა უზრუნველყოს არა უგვიანეს საანგარიშო თვის მომდევნო თვის 12 რიცხვისა.

საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა არის საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი ფორმის მკაცრი აღრიცხვის დოკუმენტი, რომლითაც დასტურდება დღგ-ით დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების ფაქტი.

დაუშვებელია საქონლის/მომსახურების მიწოდების მიერ, არასწორად შეესებულები საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის წარდგენა. ასეთი საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა შესაბამისი თვის დღგ-ის დეკლარაციასთან ერთად წარედგინება საგადასახადო ორგანოს მისი გაუქმების მიზნით.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრს უფლება აქვს ცალკეულ საქონელზე/მომსახურებაზე, აგრეთვე ცალკეული კატეგორიის მყიდველებისათვის, შემოიღოს განსხვავებული ფორმის სპეციალური საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა და განსაზღვროს მისი გაცემის, აღრიცხვისა და გამოყენების წესი. დღგ-ის იმ გადამხდელისათვის, რომლებიც თავიანთ საქმიანობასთან დაკავშირებული ყველა სამეურნეო ოპერაციის ბუღალტრულ აღრიცხვას ახდენენ კომპიუტერული სისტემებისა და პროგრამების გამოყენებით და რომელთა მიერ მომსახურების განევა ან ელექტრო— და თბოენერჯის, გაზისა და წყლის მიწოდება ხდება რეგულარულად ან უწყვეტად, მომხმარებელთა ფართო წრისთვის, შესაძლებელია შემოღებულ იქნეს კომპიუტერული წესით ამობეჭდილი საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა, რომელიც მყიდველს წარედგინება საანგარი-

შო პერიოდში განხორციელებული მინორდებების მიხედვით და რომლის ნუმერაციისა და ჩათვლებში გამოყენების წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.
 საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის გამოწერისა და წარდგენის წესს ადგენს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

საქართველოს ნორმატიული აქტები

საქართველოს კანონი

საქართველოს საგადასახადო კოდექსი, კარი 10, თავი 30-37

საქართველოს კანონმდებლობის აქტი

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1408

2007 წლის 11 სექტემბერი ქ. თბილისი

დამატებული ღირებულების გადასახადის დეკლარაციის ფორმისა და მისი შევსების წესის შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №25

2005 წლის 18 იანვარი ქ. თბილისი

„დამატებული ღირებულების გადასახადის გადამხდელად რეგისტრაციის წესის შესახებ“ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №558

2005 წლის 20 ივლისი ქ. თბილისი

დღგ-ით დასაბეგრ ოპერაციებზე კომპიუტერული წესით ამობეჭდილი სპეციალური საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის შემოღების შესახებ

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №84

2005 წლის 14 თებერვალი ქ. თბილისი

საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის (მათ შორის, კორექტირების) გამოწერისა და წარდგენის შესახებ“ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №603

2006 წლის 13 ივნისი ქ. თბილისი

საერთაშორისო გადაზიდვების დღგ-ის ნულოვანი განაკვეთით დაბეგრვის გამოყენებისათვის წარსადგენი დოკუმენტების ნუსხის განსაზღვრის შესახებ

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №901

2004 წლის 31 დეკემბერი ქ. თბილისი

უკუდაბეგრის წესით დარიცხული დღგ-ის ბიუჯეტში გადახდის და ანგარიშგების წარდგენის წესის დამტკიცების შესახებ

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №447

2005 წლის 23 ივნისი ქ. თბილისი

„საქართველოს, აზერბაიჯანის რესპუბლიკასა და თურქეთის რესპუბლიკას შორის აზერბაიჯანის რესპუბლიკის, საქართველოსა და თურქეთის რესპუბლიკის ტერიტორიების გავლით ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ძირითადი საექსპორტო მილსადენით ნავთობის ტრანსპორტირების შესახებ“ საქართველოს მთავრობასა და ძირითადი საექსპორტო მილსადენის პროექტის მონაწილეებს შორის 1999 წლის 18 ნოემბრის სამთავრობათაშორისო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული დღგ-ით დაბეგვრის რეჟიმის გამოყენების თაობაზე“ ინსტრუქციის დამტკიცების შესახებ

თავი 6

აქციზი

აქციზის გადამხდელია პირი, რომელიც

ა) აწარმოებს აქციზურ საქონელს საქართველოში – თავის მიერ წარმოებულ საქონელზე;

ბ) ახორციელებს აქციზური საქონლის იმპორტს საქართველოში – თავის მიერ განხორციელებულ იმპორტზე;

გ) ახორციელებს აქციზური საქონლის ექსპორტს – თავის მიერ განხორციელებულ ექსპორტზე;

დ) ახორციელებს ბუნებრივი აიროვანი კონდენსატის ან/და ბუნებრივი აირის მიწოდებას ავტოსატრანსპორტო საშუალებებისათვის;

ე) ახორციელებს აქციზური საქონლის დროებით შემოტანას საქართველოში – თავის მიერ განხორციელებულ დროებით შემოტანაზე;

დამკვეთის ნედლეულით საქართველოში წარმოებულ საქონელზე აქციზის გადამხდელად ითვლება საქონლის მწარმოებელი.

6.1. დაგაგვრის ოზიქტი

აქციზით დაბეგვრის ოზიქტია:

ა) დასაბეგრი ოპერაცია;

ბ) საქართველოში აქციზური საქონლის იმპორტი;

გ) დასაბეგრი დროებით შემოტანა საგადასახადო კოდექსის 255/1 მუხლის მიხედვით.

6.2. დასაბეგრი ოპერაცია

აქციზით დასაბეგრი ოპერაციებია:

ა) მწარმოებლის მიერ საქართველოში წარმოებული აქციზური საქონლის მიწოდება ან/და საწარმოს საწყობიდან სარეალიზაციოდ გატანა;

ბ) მწარმოებლის მიერ დამკვეთის ნედლეულით საქართველოში წარმოებული აქციზური საქონლის გადაცემა დამკვეთისათვის;

გ) საკუთარი წარმოების აქციზური საქონლის გამოყენება არააქციზური საქონლის წარმოებისათვის;

დ) აქციზური საქონლის ექსპორტი;

ე) ბუნებრივი აიროვანი კონდენსატის ან/და ბუნებრივი აირის მიწოდება ავტოსატრანსპორტო საშუალებებისათვის.

6.3. დასაბეგრი ოპერაციის თანხის განსაზღვრა

დასაბეგრი ოპერაციის თანხა განისაზღვრება:

ა) საქართველოში წარმოებული საქონლისათვის (გარდა შავი ან/და ფერადი ლითონების ჯართისათვის),

ალკოჰოლური სასმელებისათვის,

თამბაქოს ნაწარმისათვის,

ნავთობპროდუქტებისათვის,

მსუბუქი ავტომობილისათვის,

ბუნებრივი აიროვანი კონდენსატისათვის ან/და ბუნებრივი აირისათვის

— იმ თანხის მიხედვით, რომელიც უნდა მიეღო ან მიიღო გადასახადის გადამხდელმა დამკვეთისაგან ან სხვა პირისაგან, აქციზისა და დღგ-ის გარეშე, მაგრამ არანაკლებ საქონლის საბითუმო საბაზრო ფასის, აქციზისა და დღგ-ის გარეშე. გადასახადის გადამხდელის მიერ საცალო საბაზრო ფასით გაყიდული საქონლის მიმართ დასაბეგრი ოპერაციის თანხა განისაზღვრება საბითუმო საბაზრო ფასის მიხედვით დღგ-ისა და აქციზის გარეშე;

ბ) საქართველოში საქონლის იმპორტისას (გარდა თამბაქოს ნაწარმისათვის, ნავთობპროდუქტებისათვის, მსუბუქი ავტომობილისათვის) საბაჟო კანონმდებლობით განსაზღვრული საქონლის საბაჟო ღირებულებისა (მაგრამ არანაკლებ საქონლის საბითუმო საბაზრო ფასისა, აქციზისა და დღგ-ის გარეშე) და საქართველოში საქონლის იმპორტისას გადასახდელი მოსაკრებლებისა და გადასახადების თანხის (აქციზისა და დღგ-ის გარეშე) ჯამით;

გ) შავი ან/და ფერადი ლითონების ჯართისათვის – ჯართის წონით;

დ) ალკოჰოლური სასმელებისათვის – ალკოჰოლური სასმელების მოცულობით;

ე) თამბაქოს ნაწარმისათვის – თამბაქოს ნაწარმის რაოდენობით;

ვ) ნავთობპროდუქტებისათვის – ნავთობპროდუქტების წონით;

ზ) მსუბუქი ავტომობილებისათვის – მსუბუქი ავტომობილის ძრავის მოცულობით;

თ) ბუნებრივი აიროვანი კონდენსატისათვის ან/და ბუნებრივი აირისათვის – აირის მოცულობით.

6.4. აქციზის განაკვეთები

აქციზური საქონელი იბეგრება შემდეგი განაკვეთებით:

№	საქონლის დასახელება	საქონლის ნომენკლატურის კოდი	ზომის ერთეული	აქციზის განაკვეთი
1	2	3	4	5
1	ცქრიალა და შუშუნა ღვინოები (მათ შორის, შამპანური)	2204 10 2204 21 100 00 2204 29 100 00	1 ლიტრი	0,70 ლარი
2	შემაგრებული ღვინოები:	2204 21 870 00		

	ჩამოსხმული ჩასასხმელი	2204 21 990 00 2204 29 870 00 2204 29 990 00	1 ლიტრი	1,20 ლარი 0,70 ლარი
3	ვერმუტი და სხვა ნატურალური ღვინოები, რომლებსაც დამატებული აქვთ მცენარეული ან არომატული ექსტრაქტები	2205	1 ლიტრი	2,50 ლარი
4	ყურძნის ნატურალური ღვინოები, რომლებიც არ შედის ამ ცხრილის პირველ და მე-2 ნაწილებში: ჩამოსხმული ჩამოსასხმელი	2204	1 ლიტრი	0,40 ლარი 0,10 ლარი
5	სხვა დადუღებული სასმელები (ვაშლის სიდერი, პერი, თაფლის სასმელი); დადუღებული სასმელების ნარევი და დადუღებული სასმელებისა და უალკოჰოლო სასმელების ნარევი, რომლებიც ამ ცხრილში სხვა ადგილას არ არის დასახელებული	2206 00	1 ლიტრი	2,50 ლარი
6	ეთილის სპირტი	2207	1 ლიტრი	1,30 ლარი
7	სპირტიანი სასმელები, რომლებიც მიღებულია ყურძნის ღვინის ან ჭაჭის დისტილაციით	2208 20	1 ლიტრი	2,30 ლარი
8	ვისკი	2208 30	1 ლიტრი	2,50 ლარი
9	რომი და ტაფია	2208 40	1 ლიტრი	2,50 ლარი
10	ჯინი და ღვინის ნაყენი	2208 50	1 ლიტრი	2,50 ლარი
11	არაყი	2208 60	1 ლიტრი	1,50 ლარი
12	ლიქიორი და ტკბილი ნაყენი	2208 70	1 ლიტრი	2,30 ლარი
13	სხვა სპირტიანი სასმელები	2208 90	1 ლიტრი	2,50 ლარი
14	ლუდი	2203 00	1 ლიტრი	0,20 ლარი
15	ა)თამბაქოს ნაწარმის (თამბაქოს ნედლეუ-			

	<p>ლის გარდა) იმპორტი:</p> <p>— სიგარები, სიგარები ნაჭრილი ბოლოებით, თამბაქოს შემცველობით</p> <p>— სიგარილები (წერილი სიგარები), თამბაქოს შემცველობით</p> <p>— ფილტრიანი სიგარეტები, თამბაქოს შემცველობით</p> <p>— ყველა დანარჩენი უფილტრო სიგარეტი და პაპიროსი</p> <p>— სამრეწველო დამზადების სხვა თამბაქო და თამბაქოს სამრეწველო შემცველები, თამბაქო „ჰომოგენიზებული“ ან „აღდგენილი“, თამბაქოს ექსტრაქტები და ესენციები; ბ) ადგილობრივი წარმოების თამბაქოს ნაწარმი (თამბაქოს ნედლეულის გარდა):</p> <p>— სიგარები, სიგარები ნაჭრილი ბოლოებით, თამბაქოს შემცველობით</p> <p>— სიგარილები (წერილი სიგარები), თამბაქოს შემცველობით</p> <p>— ფილტრიანი სიგარეტები, თამბაქოს შემცველობით</p> <p>— ყველა დანარჩენი უფილტრო სიგარეტი და პაპიროსი</p> <p>— სამრეწველო დამზადების სხვა თამბაქო და თამბაქოს სამრეწველო შემცველები, თამბაქო „ჰომოგენიზებული“ ან „აღდგენილი“, თამბაქოს ექსტრაქტები და ესენციები</p>	<p>2402 10 000 01</p> <p>2402 10 000 02</p> <p>2402 20</p> <p>2402 20</p> <p>2403 (გარდა 2403 10 900 00, 2403 99 900 00)</p> <p>2402 10 000 01</p> <p>2402 10 000 02</p> <p>2402 20</p> <p>2402 20</p> <p>2403 (გარდა 2403 10 900 00, 2403 99 900 00)</p>	<p>1 ლერი</p> <p>20 ლერი</p> <p>20 ლერი</p> <p>20 ლერი</p> <p>1 კგ</p> <p>1 ლერი</p> <p>20 ლერი</p> <p>20 ლერი</p> <p>20 ლერი</p> <p>1 კგ</p>	<p>0,90 ლარი</p> <p>1 ლარი</p> <p>0,60 ლარი</p> <p>0,15 ლარი</p> <p>20 ლარი</p> <p>0,70 ლარი</p> <p>0,80 ლარი</p> <p>0,40 ლარი</p> <p>0,10 ლარი</p> <p>20 ლარი</p>
16	<p>მსუბუქი ავტომობილები (დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების წელსა და მსუბუქი ავტომობილის გამოშვების წელს შორის სხვაობის მიხედვით, ხოლო იმპორტის შემთხვევაში – საბაჟო დეკლარაციის რეგისტრაციის წელსა და მსუბუქი ავტომობილის გამოშვების წელს შორის სხვაობის მიხედვით):</p> <p>ა) 1 წლამდე</p> <p>ბ) ერთი წლის</p> <p>გ) 2 წლის</p> <p>დ) 3 წლის</p> <p>ე) 4 წლის</p> <p>ვ) 5 წლის</p> <p>ზ) 6 წლის</p> <p>თ) 7 წლის</p> <p>ი) 8 წლის</p> <p>კ) 9 წლის</p>	8703	<p>ძრავის მოცულობა 1 სმ³</p>	<p>1,5 ლარი</p> <p>1,5 ლარი</p> <p>1,4 ლარი</p> <p>1,3 ლარი</p> <p>1,2 ლარი</p> <p>1,0 ლარი</p> <p>0,7 ლარი</p> <p>0,5 ლარი</p> <p>0,5 ლარი</p> <p>0,5 ლარი</p>

	<p>ლ) 10 წლის მ) 11 წლის ნ) 12 წლის ო) 13 წლის პ) 14 წლის ყ) 14 წელზე მეტი</p>			<p>0,5 ლარი 0,5 ლარი 0,5 ლარი 0,6 ლარი 0,7 ლარი 0,8 ლარი</p>
17	<p>ბუნებრივი აიროვანი კონდენსატი და ბუნებრივი აირო, გარდა მილსადენისა</p>	<p>2709 00 100 00 2711 11 000 00 2711 21 000 00</p>	1000 მ ³	80 ლარი
18	<p>ნავთობის დისტილატები: მსუბუქი საშუალო მძიმე</p>	<p>2710 11 2710 19 110 00- 2710 19 290 00 2710 19 310 00- 2710 19 490 00</p>	<p>1 ტონა 1 ტონა 1 ტონა</p>	<p>250 ლარი 220 ლარი 150 ლარი</p>
19	<p>ზეთები და ქვანახშირის ფისებისაგან მაღალ ტემპერატურაზე გამოხდილი სხვა პროდუქტები; ანალოგიური პროდუქტები, რომლებშიც არომატული შემადგენელი ნაწილების მასა აღემატება არაარომატულების მასას (გარდა ამ კოდებში აღნიშნული ნავთობისა და კრეოზოტული ზეთებისა, რომლებიც გამოიყენება ხის შპალების (სასაქონლო კოდი 4406100000) გასაყენებად და ნახშირბადის (სასაქონლო კოდი 2803 00) მისაღებად</p>	<p>2707 (გარდა 2707 10 100 00- 2707 60 000 00 2707 91 000 00 2707 99 910 00</p>	1 ტონა	350 ლარი
20	<p>ნავთობის აირები და აირისებრი ნახშირწყალბადები</p>	<p>2711 12 2711 13 2711 14 000 00 2711 19 000 00</p>	1 ტონა	120 ლარი
21	<p>ნავთობი და ნავთობპროდუქტები, მიღებული ბიტუმოვანი ქანებისაგან, ნედლის გარდა; პროდუქტები, სხვა ადგილას დაუსახელებელი ან ჩაურთველი, ბიტუმოვანი ქანებისაგან მიღებული ნავთობის ან ნავთობპროდუქტების 70 მას.% ან მეტი შემცველობით, ამასთანავე, ეს ნავთობი წარმოადგენს პროდუქტების ძირითად შემადგენლებს; ნამუშევარი ნავთობპროდუქტები</p>	<p>2710 (გარდა 2710 11 110 00- 2710 19 490 00 და 2710 19 510 00- 2710 19 690 00)</p>	1 ტონა	400 ლარი

22	პიროლიზის თხევადი პროდუქტი	391190	1 ტონა	400 ლარი
23	მისართი, გამხსნელი, ანტიდეტონატორი	2707 10 100 00- 2707 60 000 00 (გარდა 2707 40 000 00); 2712 20; 2902 11 100 00- 2902 30 900 00; 2905 11 000 00- 2905 16 800 00; 3811 11 100 00- 3811 90 000 00; 3814 00 100 00- 3814 00 900 00	1 ტონა	400 ლარი
24	საპოხი მასალები და საშუალებები	3403 11 000 00 3403 19 100 00 3403 19 910 00 3403 19 990 00 3403 91 000 00 3403 99 100 00 3403 99 900 00	1 ტონა	400 ლარი
25	შავი ან/და ფერადი ლითონების ჯართის ექსპორტი		1 ტონა	25 ლარი

აქციზური საქონლის ექსპორტი იბეგრება ნულოვანი განაკვეთით, გარდა შავი ან/და ფერადი ლითონების ექსპორტისა.

6.5. აქციზური მარკები

აქციზით დასაბეგრი ოპერაციის (გარდა ექსპორტისა და უზაფო ვაჭრობის პუნქტში საქონლის მიწოდებისა) ან/და იმპორტის (გარდა უცხოეთის დიპლომატიურ და მასთან გათანაბრებულ წარმომადგენლობათა ოფიციალური სარგებლობისათვის, ამ წარმომადგენლობათა დიპლომატიური და ადმინისტრაციულ-ტექნიკური პერსონალის (მათთან მცხოვრებ ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისათვის, აგრეთვე საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული ვალდებულებების (ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის და ბაქო-თბილისი-ერზურუმის მილსადენების მშენებლობაში) შესრულების უზრუნველსაყოფად დასაქმებული უცხო ქვეყნის მოქალაქეების (მათთან მცხოვრებ ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისათვის განკუთვნილი, საგადასახადო კოდექსით აქციზური მარკების სავალდებულო დართვას დაქვემდებარებული საქონლის იმპორტისა) განხორციელებამდე აქციზური მარკის სავალდებულო დართვას ექვემდებარება:

ა) ალკოჰოლიანი სასმელები (მათ შორის, ლუდი), რომლებშიც ალკოჰოლის შემცველობა აღემატება 1,15 გრადუსს (გარდა 50 გრამისა და მასზე ნაკლები ტევადობის

და 10 ლიტრზე მეტი მოცულობის ჭურჭელში ჩამოსხმულისა, აგრეთვე ფიზიკური პირის მიერ 2 ლიტრამდე ალკოჰოლიანი სასმელის იმპორტისას);

ბ)თამბაქოს ნაწარმი (გარდა მოსანევი (ჩიბუხის) თამბაქოსი, აგრეთვე ფიზიკური პირის მიერ 200 ლერამდე სიგარეტის იმპორტისა).

აკრძალულია:

ა)აქციზური მარკით ნიშანდების გარეშე მარკირებას დაქვემდებარებული საქონლით დასაბეგრი ოპერაციის (გარდა ექსპორტისა და უზაჟო ვაჭრობის პუნქტში საქონლის მიწოდებისა) ან/და იმპორტის (გარდა უცხოეთის დიპლომატიურ და მასთან გათანაბრებულ წარმომადგენლობათა ოფიციალური სარგებლობისათვის, ამ წარმომადგენლობათა დიპლომატიური და ადმინისტრაციულ-ტექნიკური პერსონალის (მათთან მცხოვრებ ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისათვის, აგრეთვე საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული ვალდებულებების (ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის და ბაქო-თბილისი-ერზურუმის მილსადენების მშენებლობაში) შესრულების უზრუნველსაყოფად დასაქმებული უცხო ქვეყნის მოქალაქეების (მათთან მცხოვრებ ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისათვის განკუთვნილი, ამ კოდექსით აქციზური მარკების სავალდებულო დართვას დაქვემდებარებული საქონლის იმპორტისა) განხორციელება;

ბ)ჩამოსახმელი ან/და 10 ლიტრზე მეტი მოცულობის ჭურჭელში ჩამოსხმული ალკოჰოლიანი სასმელების (გარდა ლუდისა და ლეინისა) საცალო ქსელში მიწოდება.

აქციზური მარკების დანაკლისი, ნებისმიერი ფორმით (დაკარგვა, განადგურება და სხვა შემთხვევებში, ფორსმაჟორული შემთხვევების გარდა), განიხილება იმპორტიორის მიერ შესაბამისი ოდენობის საქონლის იმპორტად და მიწოდებად, ხოლო ადგილობრივი მწარმოებლების მხრიდან საქონლის მიწოდებად და იბეგრება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

იმპორტიორების მიერ აქციზური მარკების მიღებიდან 6 თვეში საქონლის იმპორტის განუხორციელებლობის შემთხვევაში აქციზური მარკები ექვემდებარება უკან დაბრუნებას. ექვსთვიანი პერიოდის გასვლიდან მეორე დღესვე აქციზური მარკების დაუბრუნებლობა ჩაითვლება აქციზური მარკების ნიშანდებას დაქვემდებარებული საქონლის იმპორტად და ქვეყნის შიგნით მიწოდებად და შესაბამისად დაიბეგრება გადასახადებით, ხოლო შემდეგ პერიოდში, დაუბრუნებელი აქციზური მარკებით მარკირებული საქონლის იმპორტისას, მოხდება გადასახადულად დარიცხული გადასახადების გადაანგარიშება ფაქტობრივად განხორციელებული იმპორტის ოდენობის პროპორციულად.

მენარმე სუბიექტის მიერ დაუშვებელია აქციზური მარკების სხვა მენარმე სუბიექტისათვის გადაცემა, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც აქციზური მარკებით ნიშანდებას დაქვემდებარებული აქციზური საქონლის იმპორტიორის მიერ აქციზური მარკები საქონელზე დასატანად გადაეცემა იმპორტირებული აქციზური საქონლის მწარმოებელს.

6.6. აქციზისაგან გათავისუფლება

აქციზისაგან გათავისუფლებულია:

ა)ფიზიკური პირის მიერ საკუთარი მოხმარებისათვის წარმოებული ალკოჰოლური

სასმელები;

ბ) ფიზიკური პირის მიერ 2 ლიტრი ალკოჰოლური სასმელისა და 200 ლერი სიგარეტის იმპორტი;

გ) საქართველოში ავტოსატრანსპორტო საშუალებით შემომსვლელი პირის ავტოსატრანსპორტო საშუალების იმ სტანდარტულ ავზში არსებული საწვავი, რომელიც ძრავის კვების სისტემასთან კონსტრუქციულად და ტექნოლოგიურად არის დაკავშირებული;

დ) საგადასახადო კოდექსის 230-ე მუხლის პირველი ნაწილის „შ“ ქვეპუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად საქონლის იმპორტი და დროებითი შემოტანა. კერძოდ, იმ საქონლის იმპორტი ან დროებით შემოტანა, რომელიც განკუთვნილია უცხოეთის დიპლომატიურ და მასთან გათანაბრებულ წარმომადგენლობათა ოფიციალური სარგებლობისათვის, ამ წარმომადგენლობათა დიპლომატიური და ადმინისტრაციულ-ტექნიკური პერსონალის (მათთან მცხოვრებ ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისათვის, იმ სახით, რა სახითაც ასეთი გათავისუფლება გათვალისწინებულია შესაბამისი საერთაშორისო შეთანხმებებით, რომელთა მონაწილეც არის საქართველო; უცხოეთში საქართველოს დიპლომატიურ წარმომადგენლობათა ქონების იმპორტი; პირადი მოხმარების საგნებისა და საყოფაცხოვრებო ნივთების იმპორტი ან დროებით შემოტანა, რომლებიც განკუთვნილია ნავთობისა და გაზის ძებნა-ძიებისა და მოპოვების სამუშაოებში დასაქმებული უცხო ქვეყნის მოქალაქეების (მათთან მცხოვრებ ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისათვის; გემების და საჰაერო საფრენი საშუალებების დროებით შემოტანა; საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული ვალდებულებების, კერძოდ, ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის და ბაქო-თბილისი-ერზრუმის მილსადენების მშენებლობის, შესრულების უზრუნველსაყოფად საქართველოში საქონლის დროებით შემოტანა; საქართველოს საბაჟო კოდექსის 128-ე მუხლით გათვალისწინებული საქონლის დროებით შემოტანა;

ე) საერთაშორისო საავიაციო რეისების განსახორციელებლად ბორტზე მისაწოდებელი საავიაციო საწვავის, საპოხი და სხვა დამხმარე საშუალებების იმპორტი, რისთვისაც გადაიხდებიან აქციზი ან საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შესაბამისი სამსახურის მიერ დაითვლება საქართველოს საბაჟო კოდექსით გათვალისწინებული გარანტია. იმპორტიორს უზრუნველდება აქციზის გადახდელი თანხა ან უქმდება გარანტია საერთაშორისო საავიაციო რეისების განსახორციელებლად ბორტზე ფაქტობრივად მიწოდებული ამ საქონლის მოცულობის მიხედვით;

ვ) ნავთობისა და გაზის შესახებ საქართველოს კანონით განსაზღვრული ნავთობისა და გაზის ოპერაციების განსახორციელებლად ნავთობპროდუქტების იმპორტი ან/და მიწოდება;

ზ) საგადასახადო კოდექსის 258-ე მუხლის ცხრილის 23-ე სტრიქონით გათვალისწინებული საქონლის, კერძოდ მისართის, გამხსნელისა და ანტიდეტონატორის იმპორტი, თუ იგი არ გამოიყენება აქციზური საქონლის წარმოებისათვის. აღნიშნული საქონლის იმპორტისას გადაიხდებიან აქციზი, ხოლო საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით განსაზღვრული დოკუმენტაციის წარდგენის შემდეგ, რომელიც ადასტურებს, რომ საქონელი არ იქნა გამოყენებული აქციზური საქონლის წარმოებისათვის, გადასახადის გადახდელს საბაჟო ორგანოები უზრუნველ აქციზის გადახდელ თანხას.

თ)საერთაშორისო საზღვაო რეისების განსახორციელებლად ბორტზე მისანოდებელი სანავიგაციო და საპოზიო საშუალებების იმპორტი, რისთვისაც გადაიხდებიან აქციზი ან საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შესაბამისი სამსახურის მიერ დაიტოვება საქართველოს საბაჟო კოდექსით გათვალისწინებული გარანტია. იმპორტიორს უბრუნდება აქციზის გადახდილი თანხა ან უქმდება გარანტია საერთაშორისო საზღვაო რეისების განსახორციელებლად ბორტზე ფაქტობრივად მიწოდებული ამ საქონლის მოცულობის მიხედვით.

ი)მსუბუქი ავტომობილის იმპორტი საგადასახადო კოდექსის 270/5 მუხლის „ღ.“ და ლ.ე“ ქვეპუნქტის შესაბამისად.

საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა

აქციზური საქონლის რეალიზაციისას აქციზის გადახდელი ვალდებულება საქონლის მიმღებს მოთხოვნის შემთხვევაში გამოუნეროს და გადასცეს საგადასახადო კოდექსის 248-ე მუხლით გათვალისწინებული საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა, რომელზედაც ვრცელდება საგადასახადო კოდექსის 251-ე მუხლით გათვალისწინებული დებულებები.

6.7. აქციზის გადახდის წესი

აქციზი გადახდას ექვემდებარება დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელების თვის მომდევნო თვის 15 რიცხვისთვის.

თუ გადასახადის გადახდელს რომელიმე პერიოდისათვის აქვს აქციზის ვალდებულება და დატოვებული დავალიანება, მაშინ ამ დავალიანების წარმოქმნის მომენტიდან მისი დაფარვის მომენტამდე მას ეკრძალება საქონლის მიწოდება (საწყობიდან გატანა) მასზე აქციზის გადაუხდელად. ამ შემთხვევაში დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებისას აქციზი გადაიხდება ოპერაციის განხორციელების მომენტში.

საქონლის იმპორტისას ან/და შავი ან/და ფერადი ლითონების ექსპორტისას აქციზის გადახდებიან ახორციელებენ საბაჟო ორგანოები საბაჟო გადასახადისათვის მიღებული პროცედურის შესაბამისად.

საქართველოს ტერიტორიაზე აქციზური მარკებით მარკირებას დაქვემდებარებული სანარმოს მწარმოებლები და იმპორტიორები (დეკლარანტები) აქციზური მარკის შექმნისას გადაიხდიან აქციზს და აქციზური მარკების ნომინალურ ღირებულებას სრული ოდენობით. ნომინალის ღირებულება განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

დეკლარაციის წარდგენა

აქციზური საქონლის მწარმოებელმა და ბუნებრივი აიროვანი კონდენსატის ან/და ბუნებრივი აირის ავტოსატრანსპორტო საშუალებებისათვის მიწოდების განმახორციელებელმა პირმა ყოველი საანგარიშო თვის მიხედვით უნდა წარადგინოს დეკლარაცია ჩატარებული დასაბეგრი ოპერაციების აღნიშვნით, საანგარიშო თვის მომდევნო თვის 15 რიცხვისათვის.

საქართველოს ნორმატიული აქტები

საქართველოს კანონი

საქართველოს საგადასახადო კოდექსი, კარი 11, თავი 39

საქართველოს კანონმდებარე აქტი

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №21

2005 წლის 13 იანვარი ქ. თბილისი

აქციზური მარკის ნომინალური ღირებულების დამტკიცების შესახებ

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №89

2006 წლის 6 თებერვალი ქ. თბილისი

აქციზური მარკების ფერებისა და მათზე დატანილი ნუმერაციის განმსაზღვრელი სისტემის შესახებ

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №460

2007 წლის 3 მაისი ქ. თბილისი

„საქართველოში აქციზური მარკების აღრიცხვის, რეალიზაციისა და კონტროლის წესის შესახებ“ დებულების დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №77

2005 წლის 11 თებერვალი, ქ. თბილისი

აქციზის დეკლარაციის ფორმისა და მისი შევსების წესის შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №87

2005 წლის 14 თებერვალი, ქ. თბილისი

„ნავთობპროდუქტების მიწოდების აღრიცხვისა და დაბეგერის კონტროლის ღონისძიებათა შესახებ“ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №897

2004 წლის 31 დეკემბერი, ქ. თბილისი

„ალკოჰოლიანი სასმელების, ლუდისა და თამბაქოს ნაწარმის აქციზური მარკებით ნიშანდების წესის“ შესახებ

თავი 7

საბაჟო გადასახადი

7.1. გადასახადის გადამხდელი

საბაჟო გადასახადის გადამხდელი არის პირი, რომელიც საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადაადგილებს საქონელს.

საბაჟო გადასახადით დაბეგვრის ობიექტია იმ საქონლის საბაჟო ჯირებულება, რომელიც გადაკვეთს საქართველოს საბაჟო საზღვარს, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი.

7.2. გადასახადის განაკვეთები

საბაჟო გადასახადის 12%-იანი განაკვეთით იბეგრება შემდეგი საქონლის საბაჟო ღირებულება:

№	კოდი	დასახელება
1	0105	შინაური ფრინველი ცოცხალი (შინაური ქათამი Gallus domesticus), იხვი, ბატი, ინდაური და ციცარი
2	0201	ხორცი მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვისა, ახალი ან გაცივებული
3	0202	ხორცი მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვისა, გაყინული
4	0203 11	დაუფეშხოებული ნაკლავი და დაფეშხოებული ნაკლავი
5	0203 12	ბარკლები, ბეჭები და მათი გადანაჭრები, ძვლებგამოუცვლელი
6	0203 19	დანარჩენი
7	0203 21	დაუფეშხოებული ნაკლავი და დაფეშხოებული ნაკლავი
8	0203 29	დანარჩენი
9	0204	ხორცი ცხვრისა ან თხისა, ახალი, გაცივებული ან გაყინული
10	0205 00	ხორცი ცხენის, ვირის, ჯორისა ან ჯორცხენის, ახალი, გაცივებული ან გაყინული
11	0206	საკვები სუბპროდუქტები მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის, ღორის, ცხვრის, თხის, ცხენის, ვირის, ჯორისა ან ჯორცხენის, ახალი, გაცივებული ან გაყინული
12	0207	ხორცი და საკვები სუბპროდუქტები 0105 სასაქონლო პოზიციაში მითითებული შინაური ფრინველისა, ახალი, გაცივებული ან გაყინული

13	0208	სხვა ხორცი და ხორცის საკვები სუბპროდუქტები, ახალი, გაცივებული ან გაყინული
14	0209 00	ლორის ქონი, მჭლე ხორცისაგან გამოცალკევებული და შინაური ფრინველის ქონი, გადაუდნობელი ან რაიმე სხვა ხერხით ამოუღებელი, ახალი, გაცივებული, გაყინული, დამარილებული, მარილწყალში, გამხმარი ან შებოლილი
15	0210	ხორცი და ხორცის საკვები სუბპროდუქტები, დამარილებული, მარილწყალში, გამხმარი ან შებოლილი; საკვები ფქვილი ხორცისაგან ან ხორცის სუბპროდუქტისაგან
16	0401 10 100 00	პირველად საფუთავებში ნეტო-მოცულობით არა უმეტეს 2 ლ-ისა
17	0401 20 110 00	პირველად საფუთავებში ნეტო-მოცულობით არა უმეტეს 2 ლ-ისა
18	0401 20 910 00	პირველად საფუთავებში ნეტო-მოცულობით არა უმეტეს 2 ლ-ისა
19	0401 30 110 00	პირველად საფუთავებში ნეტო-მოცულობით არა უმეტეს 2 ლ-ისა
20	0401 30 310 00	პირველად საფუთავებში ნეტო-მოცულობით არა უმეტეს 2 ლ-ისა
21	0401 30 910 00	პირველად საფუთავებში ნეტო-მოცულობით არა უმეტეს 2 ლ-ისა
22	0402 10 110 00	პირველად საფუთავებში ნეტო-მასით არა უმეტეს 2,5 კგ-ისა
23	0402 10 910 00	პირველად საფუთავებში ნეტო-მასით არა უმეტეს 2,5 კგ-ისა
24	0402 21 110 00	პირველად საფუთავებში ნეტო-მასით არა უმეტეს 2,5 კგ-ისა
25	0402 21 910 00	პირველად საფუთავებში ნეტო-მასით არა უმეტეს 2,5 კგ-ისა
26	0402 29 150 00	პირველად საფუთავებში ნეტო-მასით არა უმეტეს 2,5 კგ-ისა
27	0402 29 910 00	პირველად საფუთავებში ნეტო-მასით არა უმეტეს 2,5 კგ-ისა
28	0402 91 110 00	პირველად საფუთავებში ნეტო-მასით არა უმეტეს 2,5 კგ-ისა
29	0402 92 310 00	პირველად საფუთავებში ნეტო-მასით არა უმეტეს 2,5 კგ-ისა
30	0402 91 510 00	პირველად საფუთავებში ნეტო-მასით არა უმეტეს 2,5 კგ-ისა
31	0402 91 910 00	პირველად საფუთავებში ნეტო-მასით არა უმეტეს 2,5 კგ-ისა
32	0402 99 110 00	პირველად საფუთავებში ნეტო-მასით არა უმეტეს 2,5 კგ-ისა
33	0402 99 310 00	პირველად საფუთავებში ნეტო-მასით არა უმეტეს 2,5 კგ-ისა
34	0402 99 910 00	პირველად საფუთავებში ნეტო-მასით არა უმეტეს 2,5 კგ-ისა
35	0403	დო, აჭრილი რძე და ნაღები, იოგურტი, კეფირი და სხვა ფერმენტირებული ან შედედებული რძე და ნაღები, შესქელებული ან შეუსქელებელი, შაქრისა ან სხვა დამატკ-

		ბობელი ნივთიერებების დამატებით ან მათ გარეშე, საგემოვნო-არომატული დანამატებით ან მათ გარეშე, ხილის, კაკლის ან კაკაოს დამატებით ან მათ გარეშე
36	0406 10	ახალი ყველა (მოუმწიფებელი ან დაუვარგებელი), შრატალბუმინური ყველის ჩათვლით, და ხაჭო
37	0406 40	ცისფერი ყველი
38	0407 00	ფრინველის კვერცხი ნაჭუჭით, ახალი, დაკონსერვებული ან მოხარშული
39	0408	ფრინველის კვერცხი უნაჭუჭოდ და კვერცხის გულეები, ახალი, გამხმარი, ორთქლზე ან მდულარე წყალში მოხარშული, დაყალიბებული, გაყინული ან სხვა ხერხით დაკონსერვებული, შაქრის ან სხვა დამატებობელი ნივთიერებების დამატებით ან მათ გარეშე.
40	0409 00 000 00	ნატურალური თაფლი
41	0410 00 000 00	ცხოველური წარმოშობის კვების პროდუქტები, სხვა ადგილას დაუსახელებელი ან ჩაურთველი
42	0702 00 000 00	პომიდორი, ახალი ან გაცივებული
43	0703	ხახვი თავიანი, ხახვი-შალოტი, ნიორი, პრასი და დანარჩენი ხახვისნაირი ბოსტნეული, ახალი ან გაცივებული
44	0704	თავხვეული კომბოსტო, ყვავილოვანი კომბოსტო, კოლრაბი, კეჟერა კომბოსტო და Brassica გვარის საკვები ანალოგიური ბოსტნეული, ახალი ან გაცივებული
45	0705	სალათა - ლორის ქადა (Lactuca Saliva) და ვარდკაჭაჭა (Cichorium spp.), ახალი ან გაცივებული
46	0706	სტაფილო, თაღამი, სუფრის ჭარხალი, თხისწვერა, ფესურა ნიახური, ბოლოკი და სხვა ანალოგიური საკვები ძირნაყოფები, ახალი ან გაცივებული
47	0707 00	კიტრი და კორნიშონები, ახალი ან გაცივებული
48	0708	პარკოსანი ბოსტნეული, დაჭურჭული ან დაუჭურჩავი, ახალი ან გაცივებული
49	0709	ბოსტნეული დანარჩენი, ახალი ან გაცივებული
50	0710	ბოსტნეული (ახალი ან წყალში ან ორთქლზე მოხარშული), გაყინული
51	0711	ბოსტნეული, დაკონსერვებული, ხანმოკლე შენახვისათვის (მაგალითად, გოგირდის დიოქსიდით, მარილწყალში, გოგირდოვან წყალში ან სხვა დროებით დამაკონსერვებელ ხსნარში), მაგრამ ასეთი სახით საკვებად უშუალო გამოყენებ-

		ისათვის უვარგისი
52	07 12 20 000 00	თავიანი ხახვი
53	07 12 30 000 00	გარიცუს გვარის სოკოები
54	07 12 32 000 00	ხის სოკო, ან აურიკულარიები (<i>Auricularia spp.</i>)
55	07 12 33 000 00	საფუარი სოკოები (<i>Tremella spp.</i>)
56	07 12 39 000 00	დანარჩენი
57	07 13	პარკოსანი ბოსტნეული ხმელი, დაჩურჩული, სათესლე ქერქისაგან გაცლილი ან გაუცლელი, დამტკრეული ან დაუმტკრეველი
58	07 14	მანიოკი, მარანთა, სალექი, მიწის მსხალი ანუ ტოპინამბური, ტკბილი კარტოფილი ანუ ბატატი და სხვა ანალოგიური ძირნაყოფები და ბოლქვნაყოფები სახამებლის ან ინულინის მაღალი შემცველობით, ახალი, გაცივებული, გაყინული ან ხმელი, მთელი ან დაჭრილი პატარა ნაჭრებად ან გრანულების სახით; საგოს პალმის ნაყოფის გული
59	08 01	ქოქოსის კაკალი, ბრაზილიური და კეშიუ, ახალი ან ხმელი, ნაჭუჭგაცლილი ან ნაჭუჭგაუცლელი კანით ან კანის გარეშე
60	08 02	კაკალი დანარჩენი, ახალი ან ხმელი, ნაჭუჭგაცლილი ან ნაჭუჭგაუცლელი, კანით ან კანის გარეშე
61	08 03 00	ბანანები, პლანტაინების ჩათვლით, ახალი ან ხმელი
62	08 04 10 000 00	ფინიკი
63	08 04 20	ლელვი
64	08 04 30 000 00	ანანასი
65	08 05	ციტრუსები, ახალი ან ხმელი
66	08 06	ყურძენი, ახალი ან ხმელი
67	08 07	ნესვი (საზამთროს ჩათვლით) და პაპაია, ახალი
68	08 08	ვაშლი, მსხალი და კომში, ახალი
69	08 09	გარგარი, ალუბალი და ბალი, ატამი (ნექტარინების ჩათვლით), ქლიავი და ლოლნოშო, ახალი
70	08 10	ხილი დანარჩენი, ახალი
71	08 11	ხილი და კაკალი, წყალში ან ორთქლზე თბურად დამუშავებული ან დაუმუშავებელი, გაყინული, შაქრის ან სხვა დამატკობელი ნივთიერებების დამატებით ან მათ გარეშე
72	08 12	ხილი და კაკალი, დაკონსერვებული ხანმოკლე შენახვისათვის (მაგალითად, გოგირდის დიოქსიდით, მარილწყალში, გოგირდოვან წყალში ან სხვა დროებით დამაკონსერვებელ ხსნარში), მაგრამ ასეთი სახით საკვებად უშუა-

		ლო გამოყენებისათვის უფარგისი
73	0813	ხმელი ხილი, 0801-0806 სასაქონლო პოზიციებს ნაყოფების გარდა; მოცემული ჯგუფის კაკლის ან ხმელი ნაყოფების ნარევები
74	0814000000	ციტრუსების ნაყოფების კანი ან ნესვების ქერქი (საზამთროს ქერქის ჩათვლით), ახალი, გაყინული, ხმელი ან ხანმოკლე შენახვისათვის დაკონსერვებული მარილწყალში, გოგირდოვან წყალში ან სხვა დროებით დამაკონსერვებელ ხსნარში
75	0902100000	ჩაი მწვანე (არაფერმენტირებული), პირველად საფუთავებში ნეტო-მასით არა უმეტეს 3 კგ-ისა
76	0902300000	ჩაი შავი (ფერმენტირებული), ან ნაწილობრივ ფერმენტირებული პირველად საფუთავებში ნეტო-მასით არა უმეტეს 3 კგ-ისა
77	1005	სიმინდი
78	110100	ხორბლის ან ხორბალ-ჭვავის ფქვილი
79	1102	დანარჩენი მარცვლეულის ფქვილი, გარდა ხორბლისა ან ხორბალ-ჭვავისა
80	1103	ბურღული, უხეშად ნაფქვაი ფქვილი და მარცვლოვანების მარცვლის გრანულები
81	1104	მარცვლოვანების მარცვალი, დამუშავებული სხვა ხერხით (მაგალითად, დაჩურჩული, გაბრტყელებული, გადამუშავებული ფანტელებად, დატეხილი, დაროშილი ან დამსხვრეული), გარდა 1006 სასაქონლო პოზიციის ბრინჯისა; მარცვლოვანების მარცვლის ჩანასახები, მთლიანი, გაბრტყელებული, ფანტელების სახით ან დაფქული
82	1105	კარტოფილის წმინდად და უხეშად ნაფქვაი ფქვილი, ფხვნილი, ფანტელები, გრანულები
83	1106	წმინდად და უხეშად ნაფქვაი ფქვილი და ფხვნილი 0713 სასაქონლო პოზიციის ხმელი პარკოსანი ბოსტნეულის, საგოს პალმის ნაყოფის გულის, 0714 სასაქონლო პოზიციის ძირნაყოფების ან ბოლქვნაყოფების ან 08 ჯგუფის პროდუქტებისაგან.
84	1108	სახამებელი: ინულინი
85	1109000000	ხორბლის ნებოვანა, მშრალი ან ტენიანი
86	160100	ძეხვი და ანალოგიური პროდუქტები ხორცის, ხორცის სუბპროდუქტების ან სისხლისაგან; მზა საკვები პროდუქტები, დამზადებული მათ საფუძველზე
87	16021000	კომპოგენიზებული მზა პროდუქტები

88	1602 20	ნებისმიერი ცხოველის ღვიძლისაგან
89	1602 31	ინდაურის
90	1602 32	შინაური ქათმის
91	1602 39	დანარჩენი
92	1602 41	ბარკლები და მათი გადანაჭრები
93	1602 42	ბეჭის ნაწილი და მისი გადანაჭრები
94	1602 49	დანარჩენი, ნარევების ჩათვლით
95	1602 50	მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის ხორცისაგან
96	1701 12	ჭარხლის შაქარი
97	1701 91 000 00	საგემოვნო-არომატული ან საღებარი დანამატებით
98	1701 99	დანარჩენი
99	1702 19 000 00	დანარჩენი
100	1702 20	შაქარი და ნეკერჩხლის სიროფი
101	1702 30	გლუკოზა და გლუკოზის სიროფი, ფრუქტოზის შემცველობის გარეშე ან ფრუქტოზის შემცველობით 20 მას. %-ზე ნაკლები, მშრალ მდგომარეობაში
102	1702 40	გლუკოზა და გლუკოზის სიროფი, მშრალ მდგომარეობაში ფრუქტოზის შემცველობით არანაკლებ 20 მას. %-ისა, მაგრამ 50 მას. %-ზე ნაკლები, ინვერტული შაქრის გარდა
103	1702 50 000 00	ქიმიურად სუფთა ფრუქტოზა
104	1702 60	ფრუქტოზა დანარჩენი და ფრუქტოზის სიროფი, მშრალ მდგომარეობაში ფრუქტოზის შემცველობით 50 მას. %-ზე მეტი, ინვერტული შაქრის გარდა
105	1702 90	დანარჩენი, ინვერტული შაქრისა და სხვა შაქრისა და შაქრის სიროფების ჩათვლით, მშრალ მდგომარეობაში ფრუქტოზის შემცველობით 50 მას. %
106	1703	მელასა, შაქრის ამორებით ან რაფინირების შედეგად მიღებული
107	1704	შაქრის საკონდიტრო ნაწარმი (თეთრი შოკოლადის ჩათვლით), რომელიც არ შეიცავს კაკაოს
108	19	მზა პროდუქტები მარცვლოვანების მარცვლის, ფეკილის, სახამებლის ან რძისაგან; ცომეული საკონდიტრო ნაწარმი
109	2001	ბოსტნეული, ხილი, კაკალი და მცენარეთა საკვებად ვარგისი სხვა ნაწილები, ძმრის ან ძმარმჟავას დამატებით დამზადებული ან დაკონსერვებული
110	2002	პომიდორი, ძმრის ან ძმარმჟავას დამატების გარეშე დამზადებული ან დაკონსერვებული
111	2003	სოკო და ტრიუფელი, ძმრის ან ძმარმჟავას დამატების

		გარეშე დამზადებული ან დაკონსერვებული
112	2004	სხვა ბოსტნეული, ძმრისა ან ძმარმჟავას დამატების გარეშე დამზადებული ან დაკონსერვებული, გაყინული, 2006 სასაქონლო პოზიციის პროდუქტების გარდა
113	2005	სხვა ბოსტნეული, ძმრის ან ძმარმჟავას დამატების გარეშე დამზადებული ან დაკონსერვებული, გაყინავი, 2006 სასაქონლო პოზიციის პროდუქტების გარდა
114	2006 00	ბოსტნეული, ხილი, კაკალი, ნაყოფების ქერქი ან მცენარეთა სხვა ნაწილები, შაქრით დაკონსერვებული (შაქრის სიროფით გაჟღენთილი, მოსარკლული ან დაშაქრული)
115	2007	ჯემი, ხილის ყელე, მარმელადები, ხილის ან კაკლის პიურე, ხილის ან კაკლის პასტა, თბური დამუშავებით მიღებული, მათ შორის, შაქრის ან სხვა დამატკობელი ნივთიერებების დამატებით
116	2008 19	დანარჩენი, ნარევების ჩათვლით
117	2008 20	ანანასი
118	2008 30	ციტრუსები
119	2008 40	მსხალი
120	2008 50	გარგარი
121	2008 60	ალუბალი და ბალი
122	2008 70	ატამი, ნექტარინების ჩათვლით
123	2008 80	მარწყვი და ხენდრო
124	2008 91 000 00	პალმის გული
125	2008 92	ნარევები
126	2008 99	დანარჩენი
127	2009	ხილის წვენები (ყუნძნის ბადაგის ჩათვლით) და ბოსტნეულის წვენები, დაუდუღებელი და სპირტის დანამატების გარეშე, შაქრის ან სხვა დამატკობელი ნივთიერებების დამატებით ან მათ გარეშე
128	2201 10 190 09	დანარჩენი
129	2201 10 900 00	დანარჩენი
130	2201 90 000 09	დანარჩენი
131	2201 90 000 99	დანარჩენი
132	2202	წყლები, მინერალურისა და გაზიანის ჩათვლით, შაქრის ან სხვა დამატკობელი ან საგემოვნო-არომატული ნივთიერებების დანამატების შემცველობით, და სხვა უაღკოპოლო სასმელები, 2009 სასაქონლო პოზიციის ხილისა და ბოსტ-

		ნეულის წვენების გარდა
133	2203 00	ალაოს ლუდი
134	24	თამბაქო და თამბაქოს სამრეწველო შემცველები
135	25	მარილი; გოგირდი; მინები და ქვა; საბათქაშე მასალები, კირქვა და ცემენტი
136	6801 00 000 00	ძელურა, ბორდიურის ქვები და დასაგები ფილები ბუნებრივი ქვისაგან (გარდა ფიქალისა)
137	6802	ქვა დამუშავებული (გარდა ფიქალისა), ძეგლებისათვის ან მშენებლობისათვის და მისი ნაწარმი, გარდა 6801 სასაქონლო პოზიციის საქონლისა; მოზაიკის კუბურები და ბუნებრივი ქვის (ფიქალის ჩათვლით) ანალოგიური ნაწარმი ფუძეზე ან ფუძის გარეშე; ბუნებრივი ქვის (ფიქალის ჩათვლით) გრანულები, ნაფხვენი და ფხვნილი, ხელოვნურად შეღებილი
138	6803 00	ფიქალი დამუშავებული და ფიქალის ან აგლომერირებული ფიქალის ნაწარმი
139	6804	დოლაბები, სალესი ქვები, სახეხი რგოლები და ანალოგიური უკარკასო ნაწარმი, განკუთვნილი სახეხად, სალესად, საპრიალებლად, მოსარგებად ან მოსაჩუქურთმებლად, ქვები ხელით სალესად ან საპრიალებლად და მათი ნაწილები ბუნებრივი ქვის, აგლომერირებული ბუნებრივი ან ხელოვნური აბრაზივების ან კერამიკისაგან, სხვა მასალების დეტალებთან აწყობილი ან ამ დეტალების გარეშე
140	6805	ბუნებრივი ან ხელოვნური აბრაზიული ფხვნილი ან მარცვალი, გაჭრილ ან გაკერილ, ან განსაზღვრული ფორმის მისაღებად სხვა მეთოდით დამუშავებულ, ან დამუშავებულ ქსოვილის, ქალაღდის, მუყაოს ან სხვა ფუძეზე
141	6806	წიდის ბამბა, მინერალური სილიკატური ბამბა და ანალოგიური მინერალური ბამბები; განმრეველები ვერმიკულიტი, აფუებული თიხები, აქაფებული წიდა და ანალოგიური აფუებული მინერალური პროდუქტები; თაბოსაიზოლაციო, ბგერათსაიზოლაციო ან ბგერათშთამნთქმელი მინერალური მასალების ნარევები და ნაწარმი, გარდა 6811 ან 6812 სასაქონლო პოზიციის ან 69 ჯგუფის ნაწარმისა
142	6807	ნაწარმი ასფალტის ან ანალოგიური მასალებისაგან (მაგალითად, ნავთობის ბიტუმის ან ქვანახშირის სქელფისისაგან)
143	6808 00 000 00	პანელები, ფილები, ბლოკები და ანალოგიური ნაწარმი ცე-

		მენტით, თაბაშირით ან სხვა მინერალური შემკვრელი ნივთიერებებით აგლომერირებული მცენარეული ბოჭკოების, ჩალის, ბურბუშელას, ნაფოტის, ნაწილაკების, ნახევრზის ან ხე-ტყის სხვა ნარჩენებისაგან
144	6809	ნაწარმი თაბაშირისა ან მის ფუძეზე დამზადებული ნარევებისაგან
145	6810	ცემენტის, ბეტონის ან ხელოვნური ქვის ნაწარმი, დაარმატურებული ან დაუარმატურებელი
146	6811	ნაწარმი აზბესტცემენტის, ცელულოზისბოჭკოებიანი ცემენტის ან ანალოგიური მასალებისაგან
147	6812 50 000 00	ტანსაცმელი, ტანსაცმლის საკუთნოები, ფეხსაცმელი და თაფსაბურავები
148	6812 60 000 00	ქალაღდი, სქელი მუყაო, ქეჩა ან ფეტრი
149	6812 70 000 00	ფურცლები ან რულონები წნეხილი აზბესტისაგან
150	6814	ქარსი დზამუშავებული და მისი ნაწარმი, აგლომერირებული ან რეგენერირებული ქარსის ჩათვლით, ქალაღდის, მუყაოს ან სხვა ფუძეზე ან მის გარეშე
151	6815	ნაწარმი ქვისა ან სხვა მინერალური ნივთიერებებისაგან (ნახშირბადიანი ბოჭკოების, ნახშირბადიანი ბოჭკოების ნაწარმისა და ტორფის ნაწარმის ჩათვლით), სხვა ადგილას დაუსახელებელი ან ჩაურთველი

საბაჟო გადასახადის 5%-იანი განაკვეთით იბეგრება შემდეგი საქონლის საბაჟო ღირებულება:

№	კოდი	დასახელება
1	0203 22	ბარკლები, ბეჭები და მათი გადანაჭრები, ძვლებგამოუცვლელი
2	0405 10 110 00	პირველად საფუთავებში ნეტო-მასით არა უმეტეს 1 კგ-ისა
3	0406 20	ყველი სრესილი ან ფხვნილის სახით, ყველა სახის
4	0406 30	მდნარი ყველი, არც სრესილი და არც ფხვნილის სახით
5	0406 90	დანარჩენი ყველი
6	0712 90	დანარჩენი ბოსტნეული; ბოსტნეულის ნარევიები
7	0804 40 000 00	ავოკადო
8	0804 50 000 00	გუაიავა, მანგო და მანგოსტანი, ანუ გარცინია
9	1702 11 000 00	ლაქტოზის შემცველები 99 მას. % ან მეტი, გამოსატული, როგორც უწყლო ლაქტოზა, მშრალ ნივთიერებაზე გადანგარიშებით
10	2008 11	არაქისის ზეთი

ამ ნაწილში აღნიშნული საქონელი იბეგრება შემდეგი საბაჟო გადასახადის განაკვეთით (euro/%vol/HL ნიშნავს, რომ ერთ პექტალიტრზე (100 ლიტრზე) გადასახდელი საბაჟო გადასახადის თანხა შეადგენს საბაჟო გადასახადის განაკვეთის ნამრავლს მოცემული საქონლის ალკოჰოლის პროცენტული შემცველობის მაჩვენებელზე):

№	კოდი	დასახელება	საბაჟო გადასახადის განაკვეთი
1	2204 10	ლეინოები ცქრიალა	1,5 euro/lit
2	2204 21	2ლ-იან ან 2ლ-ზე ნაკლები ტევადობის ჭურჭელში	0,5 euro/lit
3	2204 29	დანარჩენი	0,2 euro/lit
4	2204 30	ყურძნის ტკბილი, დანარჩენი	0,2 euro/lit
5	2205	ვერმუტები და ყურძნის სხვა ნატურალური ლეინოები, მცენარეული ან არომატული ექსტრაქტების დამატებით	0,5 euro/lit
6	2206 00	სხვა დადუღებული სასმელები (მაგალითად, სიდრი, პერი (მსხლის სიდრი), თაფლის სასმელი); ნარევები დადუღებული სასმელებისაგან და დადუღებული სასმელებისა და უალკოჰოლო სასმელების ნარევები, სხვა ადგილას დაუსახელებელი ან ჩამოუთვლელი	0,5 euro/lit
7	2207	ეთილის სპირტი არადენაპტურიზებული, სპირტის კონცენტრაციით 80 მოც. % ან 80 მოც. %-ზე მეტი; ეთილის სპირტი და სხვა დენატურიზებული სპირტები ნებისმიერი კონცენტრაციით	3 euro/lit
8	2208 20	სპირტის ნაყენები, მიღებული ყურძნის ლეინის ან ჭაჭის დისტილაციის (გამოხდის) შედეგად	5 euro/lit
9	2208 30	ვისკი	5 euro/%vol/HL
10	2208 40	რომი და ტაფია	5 euro/%vol/HL
11	2208 50	ჯინი და ლევის ნაყენი	5 euro/%vol/HL
12	2208 60	არაყი	5 euro/%vol/HL
13	2208 70	ლიქიორები	5 euro/%vol/HL
14	2208 90	დანარჩენი	5 euro/%vol/HL
15	2209 00	ძმარი და მისი შემცველები, მიღებული ძმარმყავასაგან	0,4 euro/lit

2009 წლის 1 იანვრამდე საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის 8703 კოდში აღნიშნული მსუბუქი ავტომობილის იმპორტისას საბაჟო გადასახადის განაკვეთია 0,05 ლარი ავტომობილის ძრავის მოცულობის ყოველ კუბურ სანტიმეტრზე პლუს საბაჟო გადასახადის თანხის 5% ავტომობილის ექსპლუატაციაში ყოფნის ყოველი წლისათვის.

7.3. გადასახადის დარიცხვისა და გადახდის წესი

საბაჟო გადასახადის დარიცხვა ხდება საქონლის საბაჟო ღირებულების მიხედვით (გარდა საგადასახადო კოდექსის 270/3 მუხლის მე-3 და მე-6 ნაწილებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა), ხოლო გადახდა – საქართველოს საბაჟო საზღვრის გადაკვეთისას საბაჟო ორგანოების მიერ საქონლის საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელებამდე სხვა საბაჟო გადასახდებლებთან ერთად.

საბაჟო გადასახადის გადახდის საფუძველია საბაჟო დეკლარაცია.

7.4. გადასახადისაგან გათავისუფლება

საბაჟო გადასახადისაგან გათავისუფლებულია:

- საქონლის ექსპორტი;
- საქონლის იმპორტი სტიქიური უბედურებისა და კატასტროფის ლიკვიდაციის, აგრეთვე ჰუმანიტარული დახმარების მიზნით;
- საქონლის იმპორტი, რომელიც ფინანსდება გრანტებით ან უცხო ქვეყნის სახელმწიფო ორგანოს ან/და საერთაშორისო ორგანიზაციის მიერ გაცემული შეღავათიანი კრედიტებით, რომლებიც არანაკლებ 25%-ის ოდენობით შეიცავს გრანტის ელემენტს. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს გრანტის ელემენტს გაიანგარიშებს საქართველოს პარლამენტის დადგენილების შესაბამისად;

პირის მიერ ერთი დღე-ღამის განმავლობაში:

- საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის 06, 07, 08, 19 ჯგუფებისა და 0401-0406, 1601, 1702-1704, 2101-2102 სასაქონლო პოზიციების შესაბამისი ჯამური თანხით 500 ლარამდე ღირებულების, საერთო წონით არა უმეტეს 30 კგ-ისა კვების პროდუქტების იმპორტი (მხოლოდ ფიზიკური პირის მიერ, მათ შორის, საფოსტო გზავნილის შემთხვევაში);

— საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის 28-96 ჯგუფების შესაბამისი 1000 ლარამდე (ფიზიკური პირის მიერ საპაერო ტრანსპორტის შემოტანისას – 3000 ლარამდე) ღირებულების, 50 კგ-მდე საერთო წონის საქონლის იმპორტი, რომელიც არ არის განკუთვნილი ეკონომიკური საქმიანობისათვის;

— 200 ლერი სივარეტის ან 50 სივარის (სივარილის) ან 250 გრამი თამბაქოს ან თამბაქოს დასახელებული ნაწარმის საერთო წონით არა უმეტეს 250 გრამისა იმპორტი (გარდა 18 წლამდე ასაკის პირის მიერ იმპორტირებულისა); 2 ლიტრი ყველა სახის ალკოჰოლური სასმელის იმპორტი (გარდა 18 წლამდე ასაკის პირის მიერ იმპორტირებულისა);

— უცხოეთში ყოველ 6 თვეზე მეტი ხნით ყოფნის შემდეგ საქართველოში შემოსული ფიზიკური პირის მიერ საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის 28-96 ჯგუფების შესაბამისი 7500 ლარამდე ღირებულების საქონლის იმპორტი,

რომელიც არ არის განკუთვნილი ეკონომიკური საქმიანობისათვის, ხოლო უცხო ქვეყანაში საქართველოს დიპლომატიური წარმომადგენლობიდან ან საკონსულო დაწესებულებიდან როტაციის წესით სამუშაო მივლინებიდან გამონვეული დიპლომატიური თანამდებობის პირისათვის – დამატებით მის მიერ პირადი სარგებლობისათვის განკუთვნილი სასაქონლო (ოჯახზე ერთი სატრანსპორტო საშუალების, მაცივრის, კომპიუტერისა და ტელევიზორის) იმპორტი;

– საქართველოში მუდმივად საცხოვრებლად შემოსვლისას ფიზიკური პირის მიერ საქონლის (მათ შორის, ავეჯის, საყოფაცხოვრებო დანიშნულების საქონლის, ოჯახზე ერთი სატრანსპორტო საშუალების) იმპორტი, რომელიც არ არის განკუთვნილი ეკონომიკური საქმიანობისათვის;

– საფოსტო გზაწინის შემთხვევაში, საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის 28-96 ჯგუფის შესაბამისი 1500 ლარამდე ღირებულების, 50 კგ-მდე საერთო წონის საქონლის იმპორტი, რომელიც არ არის განკუთვნილი ეკონომიკური საქმიანობისათვის;

– ბავშვთა კვების პროდუქტებისა და დიაბეტური კვების იმ პროდუქტების იმპორტი, რომლებიც მარკირებულია ასეთად საბითუმო და საცალო წესით მიწოდებისათვის; რენტგენის ფირების, ინსულინის შპრიცების (ნემსების), გლუკომეტრების, სადიაგნოსტიკო ტესტ-სისტემების იმპორტი;

– საერთაშორისო საჰაერო რეისების განსახორციელებლად ბორტზე მიწოდებული საავიაციო საწვავი, საპოხი და სხვა დამხმარე საშუალებები, აგრეთვე საერთაშორისო საზღვაო რეისების განსახორციელებლად ბორტზე მიწოდებული საწვავი და საპოხი საშუალებები. საქართველოს ტერიტორიაზე აღნიშნული საქონლის შემოტანისას გადაიხდებიან საბაჟო გადასახადი ან საბაჟო ორგანოების მიერ დაითვება საქართველოს საბაჟო კოდექსით გათვალისწინებული გარანტია, ხოლო საერთაშორისო საჰაერო და საზღვაო რეისების განსახორციელებლად ბორტზე ფაქტობრივად მიწოდებული მოცულობის მიხედვით იმპორტიორს უბრუნდება გადახდილი საბაჟო გადასახადის თანხა ან უქმდება გარანტია;

– „ნავთობისა და გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული ნავთობისა და გაზის ოპერაციების წარმოებისათვის განკუთვნილი მონოპოლიზაცია-დანადგარების, სატრანსპორტო საშუალებების, სათადარიგო ნაწილებისა და მასალების იმპორტი;

– უსასყიდლოდ ჩამორთმეული, კონფისკებული, უპატრონო და სახელმწიფო საკუთრებაში მოქცეული საქონელი ან/და სატრანსპორტო საშუალება, რომელიც საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით გადავიდა სახელმწიფოს განკარგვაში ან საკუთრებაში;

– 2010 წლის 1 იანვრამდე თამბაქოს ნაწარმის ან/და ნედლეულის („ტრაბოზონის“ ჯიშის თამბაქოს გარდა) იმპორტი;

– საგადასახადო კოდექსის 230-ე მუხლის პირველი ნაწილის „შ“ ქვეპუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად საქონლის იმპორტი და დროებითი შემოტანა; კერძოდ, იმ საქონლის იმპორტი ან დროებითი შემოტანა, რომელიც განკუთვნილია უცხოეთის დიპლომატიურ და მასთან გათანაბრებულ წარმომადგენლობათა ოფიციალური სარგებლობისათვის, ამ წარმომადგენლობათა დიპლომატიური და ადმინისტრაციულ-ტექნიკური

პერსონალის (მათთან მცხოვრებ ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისათვის, იმ სახით, რა სახითაც ასეთი გათავისუფლება გათვალისწინებულია შესაბამისი საერთაშორისო შეთანხმებებით, რომელთა მონაწილეც არის საქართველო; უცხოეთში საქართველოს დიპლომატიურ წარმომადგენლობათა ქონების იმპორტი; პირადი მოხმარების საგნებისა და საყოფაცხოვრებო ნივთების იმპორტი ან დროებით შემოტანა, რომლებიც განკუთვნილია ნავთობისა და გაზის ძებნა-ძიების და მოპოვების სამუშაოებში დასაქმებული უცხო ქვეყნის მოქალაქეების (მათთან მცხოვრებ ოჯახის წევრთა ჩათვლით) პირადი სარგებლობისათვის; გემების და საჰაერო საფრენი საშუალებების დროებით შემოტანა; საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული ვალდებულებების, კერძოდ, ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის და ბაქო-თბილისი-ერზრუმის მილსადენების მშენებლობის, შესრულების უზრუნველსაყოფად საქართველოში საქონლის დროებით შემოტანა; საქართველოს საბაჟო კოდექსის 128-ე მუხლით გათვალისწინებული საქონლის დროებით შემოტანა;

— საქონლის მიმართ გამოყენებული საბაჟო დამუშავების ოპერაციები საქართველოს საბაჟო კოდექსით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად (გარდა ამ მუხლით გათვალისწინებული საქონლის ექსპორტისა, იმპორტისა და დროებითი შემოტანისა), აგრეთვე უბაჟო ვაჭრობის პუნქტში საქონლის განთავსება.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2007 წლის 22 ნოემბრის №1232 ბრძანების „საბაჟო დეკლარაციის სახეების, ფორმების, შევსების, წარდგენის, დაბრუნების, შეცვლის, რეგისტრაციის და მონაცემთა ბაზის ელექტრონული დამუშავების სისტემის გამოყენებით, ზეპირი დეკლარირებით ან სხვა მოქმედებების განხორციელებით საბაჟო დეკლარაციის წარდგენის, ფიზიკური პირის საბაჟო დეკლარაციის ფორმისა და შევსების, საფოსტო გზაზე წარდგენის დეკლარაციის ფორმისა და შევსების წესების შესახებ ინსტრუქციების და საბაჟო დეკლარირების კლასიფიკატორის დამტკიცების თაობაზე“ მიხედვით განსაზღვრულია საბაჟო ორგანოებისა და საბაჟო დამუშავების ოპერაციების ადგილების კლასიფიკატორი.

1. საბაჟო ორგანოები

№	კოდი	საბაჟო ორგანოები
1	60000	თბილისის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია)
2	69405	ქუთაისის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია)
3	69114	რუსთავის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია)
4	69205	გორის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია)
5	69037	თელავის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია)
6	69038	ახალციხის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია)
7	69202	ცხინვალის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია)
8	69555	ბათუმის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია)
9	69656	ფოთის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია)
10	69001	საბაჟო საგუშაგო „თბილისის აეროპორტი“
11	69002	საბაჟო გამშვები პუნქტი „ნითელი ხიდი“

12	69003	საბაჟო გამშვები პუნქტი „სადახლო“
13	69005	საბაჟო გამშვები პუნქტი „გუგუთი“
14	69006	საბაჟო გამშვები პუნქტი „ახკერპი“
15	69007	საბაჟო გამშვები პუნქტი „სამთანყარო“
16	69009	საბაჟო გამშვები პუნქტი „გარდაბანი“
17	69010	საბაჟო გამშვები პუნქტი „ლაგოდეხი“
18	69021	საქაჟო გამშვები პუნქტი „მტკვარი“
19	69101	საბაჟო გამშვები პუნქტი „ყაზბეგი“
20	69301	საბაჟო გამშვები პუნქტი „ვალე“
21	69302	საბაჟო გამშვები პუნქტი „ნიონმინდა“
22	69401	საბაჟო გამშვები პუნქტი „ქუთაისის და სენაკის აეროპორტი“
23	69501	საბაჟო საგუშაგო „ფოთისა და ყულევის პორტები“
24	69601	საბაჟო გამშვები პუნქტი „სარფი“
25	69602	საბაჟო საგუშაგო „ბათუმის პორტი“
26	69603	საბაჟო გამშვები პუნქტი „ბათუმის აეროპორტი“

2. საბაჟო დამუშავების ოპერაციების განხორციელების სხვა ადგილები რეგიონული ცენტრები (საგადასახადო ინსპექციები)

№	კოდი	რეგიონალური ცენტრები (საგადასახადო ინსპექციები)
1		თბილისის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია)
	69040	ქ. თბილისი, ჭირნახულის I შესახვევი №7
	69000	ქ. თბილისი, ცოტნე დადიანის ქ. №30
	69026	ქ. თბილისი, აეროპორტის მიმდებარე ტერიტორია;
	69227	ქ. მცხეთა, მუხრანის ქ. №17
	69043	საქართველოს საბაჟო საზღვრიდან ქ. თბილისის რკინიგზის სამგზავრო სადგურის ტერიტორიის ჩათვლით და უკუმიმართულებით მოძრავი ერევანი-ბათუმი-ერევანი, ბათუმი-ერევანი-ბათუმის საერთაშორისო სარკინიგზო მიმოსვლის ძირითადი მარშრუტის მსვლელობის სწრაფი სამგზავრო მატარებელი. იმ შემთხვევაში, თუ ვერ ხერხდება აღნიშნული პროცედურის მატარებელში წარმართვა, საქონლის საბაჟო რეჟიმში მოქცევის ოპერაცია განხორ-

		ციელდება უახლოეს ან დეკლარანტის მიერ შერჩეულ საბაჟო პროცედურის ჩატარების ადგილზე;
	69012	ქ. თბილისი, ვანის ქ. 1 (შპს „ინტერტრანსის“ სანყოფის ტერიტორია);
	69015	ქ. თბილისი, აეროპორტის დასახლება (შპს „გაკო ტერმინალის“ სანყოფის ტერიტორია);
	69016	ქ. თბილისი, ქიზიყის ქ. №4 (შპს „ქასპიან კრედო & ჯორჯიას“ სანყოფის ტერიტორია)
	69030	ქ. თბილისი, იუმაშევის ქ. №14 (სს „ლილო 1“-ის სანყოფის ტერიტორია)
2	69300	ახალციხის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია): საბაჟო გამშვები პუნქტი „ვალე“-ს ტერიტორია
3	69017	თელავის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია): ქ. თელავი, ერეკლე II-ის გამზ. №1
4	69033	ცხინვალის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია): სოფელი ქურთა
5	69400	ქუთაისის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია): წყალტუბოს რაიონი, სოფ. ქვიტირი, „საბაჟო-კემპინგი“
6	69014	რუსთავის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია): ქ. რუსთავი, ფიროსმანის ქ. №38
	69050	ს.ს.ი.პ. – საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მომსახურების სააგენტოს თბილისის სამმართველოს სარეგისტრაციო განყოფილების შენობა
7	69600	ბათუმის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია): ხელვაჩაურის რ-ნი, სოფელი ადლია, შპს „ტერმინალის“ სან-

		ყოფის ტერიტორია;
	20001	ხელვაჩაურის რ-ნი, სოფელი ადლია, შპს „ტერმინალის“ საწვავის ტერიტორია (მხოლოდ საბაჟო-სავაჭრო თანამშრომლობის მონაწილეთა მიერ, ან მათი დანიშნულებით საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანილი საქონლის საბაჟო დამუშავების ოპერაციებისათვის);
	69605	ქ. ბათუმი, ტბელ აბუსერიძის ქ. №11, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის აჭარის სამმართველო
8	69500	ფოთის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია); ქ. ფოთი, კოკაიას ხეივანი №1
	20001	ქ. ფოთი, კოკაიას ხეივანი №1 (მხოლოდ საბაჟო-სავაჭრო თანამშრომლობის მონაწილეთა მიერ, ან მათი დანიშნულებით საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანილი საქონლის საბაჟო დამუშავების ოპერაციებისათვის);
	69502	ხობის რაიონი, სოფელი ყულევი
	69510	ქ. ფოთი, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის სამეგრელოსა და ზემო სვანეთის სამმართველოს მე-3 სახაზო განყოფილება

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2006 წლის 20 დეკემბრის №1765 ბრძანების „საბაჟო ორგანოების მიერ საბაჟო პროცედურების განხორციელების დროისა და ადგილის განსაზღვრის შესახებ“ თანახმად:

საქართველოს საბაჟო ორგანოებს საბაჟო საზღვრის გადამკვეთი საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების მიმართ საქართველოს საბაჟო კოდექსით განსაზღვრული საბაჟო პროცედურების განხორციელების ადგილებად განესაზღვრათ:

ა) საბაჟო საზღვრის გადაკვეთის ადგილებში საქონლის წარდგენასთან, დათვალიერებასთან, საბაჟო დოკუმენტების არსებობის დადგენასთან, ზოგად დეკლარირებასთან, საბაჟო კანონმდებლობის შესრულების მიზნით სხვა ქმედებების განხორციელებასთან დაკავშირებული საბაჟო პროცედურების ჩატარებისას – სასაზღვრო საბაჟო ორგანოები: საბაჟო გამშვები პუნქტები (წითელი ხიდი, სადახლო, გარდაბანი, ახკერპი, გუგუთი, მტკვარი, ლაგოდეხი, სამთანყარო, ყაზბეგი, ვალე, ნინოწმინდა, სარფი,

ბათუმის აეროპორტი, ქუთაისისა და სენაკის აეროპორტები) და საბაჟო საგუშაგოები (თბილისის აეროპორტი, ბათუმის პორტი, ფოთისა და ყულევის პორტები);

ბ) საბაჟო რეჟიმში საქონლის მოსაქცევად საქონლის წარდგენასთან, საბაჟო დეკლარირებასთან და დათვალიერებასთან, საბაჟო გადასახდელების გადახდასთან, სატრანსპორტო საშუალებებისა და პირადი ნივთების შემონმებასთან საბაჟო კანონმდებლობის შესრულების მიზნით სხვა ქმედებების განხორციელებასთან დაკავშირებული საბაჟო პროცედურების ჩატარებისას – საბაჟო დამუშავების ოპერაციების განხორციელების შემდეგი ადგილები:

ბ.ა) თბილისის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია):

ბ.ა.ა) ქ. თბილისი, ჭინაბულის I შესახვევი №7 (გარდა აქციზური ავტოსატრანსპორტო საშუალებების მიმართ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო დამუშავების ოპერაციისა. აღნიშნული შეზღუდვა არ ვრცელდება საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული აქციზური ავტოსატრანსპორტო საშუალებების მიმართ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელებისას);

ბ.ა.ბ) ქ. თბილისი, ცოტნე დადიანის ქ. №30 (გარდა აქციზური ავტოსატრანსპორტო საშუალებების მიმართ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო დამუშავების ოპერაციისა);

ბ.ა.გ) ქ. თბილისი, აეროპორტის მიმდებარე ტერიტორია (გარდა აქციზური ავტოსატრანსპორტო საშუალებების მიმართ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო დამუშავების ოპერაციისა). აღნიშნული შეზღუდვა არ ვრცელდება დიპლომატიური მიზნებისათვის ან საქართველოში მუდმივ საცხოვრებლად შემოსვლისას ფიზიკური პირის მიერ პირადი სარგებლობისათვის შემოტანილი ავტოსატრანსპორტო საშუალებების მიმართ საბაჟო დამუშავების ოპერაციების განხორციელებისას);

ბ.ა.დ) ქ. მცხეთა, მუხრანის ქ. №17;

ბ.ა.ზ) საქართველოს საბაჟო საზღვრიდან ქ. თბილისის რკინიგზის სამგზავრო სადგურის ტერიტორიის ჩათვლით და უკუმიმართულებით მოძრავი ერევანი-ბათუმი-ერევანი, ბათუმი-ერევანი-ბათუმის საერთაშორისო სარკინიგზო მიმოსვლის ძირითადი მარშრუტის მსვლელობის სწრაფი სამგზავრო მატარებელი (იმ შემთხვევაში, თუ ვერ ხერხდება აღნიშნული პროცედურის მატარებელში წარმართვა, საქონლის საბაჟო რეჟიმში მოქცევის ოპერაცია განხორციელდება უახლოეს ან დეკლარანტის მიერ შერჩეულ საბაჟო პროცედურის ჩატარების ადგილზე);

ბ.ა.თ) ქ. თბილისი, ვანის ქ. №1 (შპს „ინტერტრანსის“ საწყობის ტერიტორია) (მხოლოდ რკინიგზით გადაადგილებული საქონლის მიმართ საბაჟო დამუშავების ოპერაციებისათვის);

ბ.ა.ი) ქ. თბილისი, აეროპორტის დასახლება, შპს „გაკო ტერმინალის“ საწყობის ტერიტორია (გარდა აქციზური ავტოსატრანსპორტო საშუალებების მიმართ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო დამუშავების ოპერაციისა. აღნიშნული შეზღუდვა არ ვრცელდება საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული აქციზური ავტოსატრანსპორტო საშუალებების მიმართ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო დამუშავების ოპერაციის

განხორციელებისას);

ბ.ა.კ) ქ. თბილისი, ქიზიყის ქ. №4, შპს „კასპიან კრედო & ჯორჯიას“ სანყობის ტერიტორია (გარდა აქციზური ავტოსატრანსპორტო საშუალებების მიმართ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო დამუშავების ოპერაციისა). აღნიშნული შეზღუდვა არ ვრცელდება საბაჟო სანყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული აქციზური ავტოსატრანსპორტო საშუალებების მიმართ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელებისას);

ბ.ა.ლ) ქ. თბილისი, იუმაშევის ქ. №14, სს „ლილო 1“-ის სანყობის ტერიტორია (გარდა აქციზური ავტოსატრანსპორტო საშუალებების მიმართ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო დამუშავების ოპერაციისა). აღნიშნული შეზღუდვა არ ვრცელდება საბაჟო სანყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული აქციზური ავტოსატრანსპორტო საშუალებების მიმართ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელებისას).

ბ.ბ) ახალციხის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია): საბაჟო გამშვები პუნქტი „ვალე“-ს ტერიტორია (გარდა აქციზური ავტოსატრანსპორტო საშუალებების მიმართ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო დამუშავების ოპერაციისა);

ბ.გ) თელავის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია): ქ. თელავი, ერეკლე II-ის გამზ. №1 (გარდა ავტოსატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო დამუშავების ოპერაციებისა და საქონლის მიმართ თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმის გამოყენებისა. ამ რეჟიმში ახორციელებს მხოლოდ რკინიგზით გადაადგილებული საქონლისა და დახურული საბაჟო სანყობის საქმიანობის ნებართვის მფლობელის სანყობში შენახული საქონლის მოქცევას, აგრეთვე ნებისმიერი საბაჟო დამუშავების ოპერაციის (გარდა ექსპორტის საბაჟო რეჟიმისა) შეცვლას თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმით.

ბ.დ) ცხინვალის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია): სოფელი ქურთა (გარდა აქციზური ავტოსატრანსპორტო საშუალებების მიმართ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო დამუშავების ოპერაციისა);

ბ.ე) ქუთაისის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია): წყალტუბოს რაიონი, სოფ. ქვიტირი, „საბაჟო-კემპინგი“ (გარდა აქციზური ავტოსატრანსპორტო საშუალებების მიმართ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო დამუშავების ოპერაციისა);

ბ.ვ) რუსთავის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია);

ბ.ვ.ა) ქ. რუსთავი, ფიროსმანის ქ. 38 (გარდა აქციზური ავტოსატრანსპორტო საშუალებების მიმართ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო დამუშავების ოპერაციისა);

ბ.ვ.ბ) ს.ს.ი.პ – საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მომსახურების სააგენტოს თბილისის სამმართველოს სარეგისტრაციო განყოფილების შენობა – მხოლოდ „საბაჟო კონტროლის ზონაში საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სპეციალისტების დაშვების და იმპორტის საბაჟო რეჟიმით შემოტანილი სატრანსპორტო საშუალებების დათვალიერებისა და მათი რეკვიზიტების შემოწმების შესახებ ინსტრუქცი-

ის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრისა და საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის 2006 წლის 20 დეკემბრის №1778-1497 ერთობლივი ბრძანებით განსაზღვრული ავტოსატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო დამუშავების ოპერაციებისათვის.

ბ.ზ) ბათუმის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია);

ბ.ზ.ა) ხელვაჩაურის რ-ნი, სოფელი ადლია, შპს „ტერმინალის“ საწყობის ტერიტორია (გარდა აქციზური ავტოსატრანსპორტო საშუალებების მიმართ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო დამუშავების ოპერაციისა);

ბ.ზ.ბ) ქ. ბათუმი, ტბელ აბუსერიძის ქ. №11, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის აჭარის სამმართველო – „საბაჟო კონტროლის ზონაში საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სპეციალისტების დაშვების და იმპორტის საბაჟო რეჟიმით შემოტანილი სატრანსპორტო საშუალებების დათვალიერებისა და მათი რეკვიზიტების შემოწმების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრისა და საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის 2006 წლის 20 დეკემბრის №1778-1497 ერთობლივი ბრძანებით განსაზღვრული ავტოსატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო დამუშავების ოპერაციებისათვის;

ბ.ზ.გ) ქ. ბათუმი, გოგებაშვილის ქ. №60;

ბ.თ) ფოთის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია);

ბ.თ.ა) ქ. ფოთი, კოკაიას ხეივანი №1 (გარდა აქციზური ავტოსატრანსპორტო საშუალებების მიმართ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო დამუშავების ოპერაციისა);

ბ.თ.ბ) ხობის რაიონი, სოფელი ყულევი (გარდა აქციზური ავტოსატრანსპორტო საშუალებების მიმართ საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო დამუშავების ოპერაციისა);

ბ.თ.გ) ქ. ფოთი, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის სამეგრელოსა და ზემო სვანეთის სამმართველოს მე-3 სახაზო განყოფილება – მხოლოდ „საბაჟო კონტროლის ზონაში საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სპეციალისტების დაშვების და იმპორტის საბაჟო რეჟიმით შემოტანილი სატრანსპორტო საშუალებების დათვალიერებისა და მათი რეკვიზიტების შემოწმების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე საქართველოს ფინანსთა მინისტრისა და საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის 2006 წლის 20 დეკემბრის №1778-1497 ერთობლივი ბრძანებით განსაზღვრული ავტოსატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო დამუშავების ოპერაციებისათვის.

ბ.ღ) ხობის რაიონი, სოფელი ყულევი.

გ) საქონლის დროებითი დასაწყობების დროს – საბაჟო საწყობი ან შენახვის სხვა ადგილი, რომელიც აკმაყოფილებს საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობით დადგენილ პირობებს.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანა და საბაჟო პროცედურების განხორციელება სხვა ადგილებში, რომლებიც განსაზღვრული არ არის საქართველოს მთავრობის დადგენილებით (განსაკუთრებულ შემთხვევებში სამხედრო ტექნიკისა და შეიარაღების, ავარიების, დაუძლეველი ძალის მოქმედების შედეგების სალიკვი-

დაციოდ, აგრეთვე სამაშველო სამუშაოების შესასრულებლად ტექნიკის, აგრეთვე პირუტყვის შემოყვანის და მსგავს შემთხვევებში საზღვრის გადაკვეთის სხვა ადგილები) დაიშვება დაინტერესებული პირის წერილობითი განცხადების საფუძველზე, მიხედვით და საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებით.

საბაჟო ორგანოს შესაბამისი სტრუქტურული ერთეულის წერილობითი თანხმობა არაა საჭირო მუდმივ და დროებით საცხოვრებლად გადაადგილებულ პირთა, დიპლომატიურ და მასთან გათანაბრებულ წარმომადგენლობათა, დიპლომატიურ და ადმინისტრაციულ-ტექნიკური პერსონალის (მათთან მცხოვრები ოჯახის წევრების ჩათვლით) კუთვნილი საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების, ასევე პუმანიტარული დახმარებისა და გრანტით შემოტანილი საქონლის საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელებისას.

ფიზიკური პირის მიერ საქართველოს საბაჟო საზღვარზე იმპორტის საბაჟო რეჟიმით გადაადგილებული 700 ლარზე ნაკლები საბაჟო ღირებულების მქონე პირადი სარგებლობისათვის განკუთვნილი საქონელი, აგრეთვე ექსპორტის საბაჟო რეჟიმით გადაადგილებული 3000 ლარზე ნაკლები საბაჟო ღირებულების მქონე საქონელი, ამ პირის თხოვნის საფუძველზე, ექვემდებარება საბაჟო დამუშავების ოპერაციას იმ სასაზღვრო საბაჟო ორგანოში, სადაც მის მიერ ხორციელდება საქონლით საბაჟო საზღვრის გადაკვეთა. მიუხედავად ამ პუნქტის პირველ წინადადებაში აღნიშნული დებულებისა, სასაზღვრო საბაჟო ორგანოებში – „წითელი ხიდი“, „გარდაბანი“, „სადახლო“, „ლაგოდეხი“, „სამთაწყარო“, „გუგუთი“, „ახკერძი“, „მტკვარი“, „ვაღე“ და „ყაზბეგი“ განხორციელდება მხოლოდ ექსპორტის (ფიზიკური პირის მიერ საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადაადგილებული 3000 ლარზე ნაკლები საბაჟო ღირებულების საქონლის) საბაჟო რეჟიმში დეკლარირება, ხოლო ამავე პუნქტების გავლით გადაადგილებული საქონლის დეკლარირება თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმში განხორციელდება უახლოეს ან დეკლარანტის მიერ შერჩეულ საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ადგილზე.

ფიზიკური პირის მიერ ერევანი-ბათუმი-ერევანი და ბათუმი-ერევანი-ბათუმის საერთაშორისო სარკინიგზო მიმოსვლის ძირითადი მარშრუტის მსვლელობის სწრაფი სამგზავრო მატარებლით საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადაადგილებული 700 ლარზე (იმპორტის შემთხვევაში) და 3000 ლარზე (ექსპორტის შემთხვევაში) ნაკლები საბაჟო ღირებულების საქონელი ექვემდებარება იმავე მატარებელში შესაბამისად იმპორტისა და ექსპორტის საბაჟო რეჟიმებში მოქცევას. იმ შემთხვევაში, თუ ვერ ხერხდება აღნიშნული პროცედურის მატარებელში წარმართვა, საქონლის საბაჟო დამუშავების შესაბამისი ოპერაცია განხორციელდება უახლოეს ან დეკლარანტის მიერ შერჩეულ საბაჟო დამუშავების ადგილზე.

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანილი საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2007 წლის 22 ნოემბრის №1232 ბრძანების დანართი №12 – „ნედლი ნავთობისა და მისი დამუშავებით მიღებული საქონლის (გარდა ნედლი ნავთობისა, რომელიც გადაადგილდება მილსადენი ტრანსპორტით ან ტრანზიტის საბაჟო რეჟიმით) ნუსხით“ გათვალისწინებული საქონლის საბაჟო დამუშავების ოპერაციების განხორციელების ადგილებად განისაზღვრა:

ა)ქ.თბილისი, ცოტნე დადიანის ქ. №30;

ბ) ნეკლოვების რ-ნი, სოფ. ქვეტირი, „საბაჟო ეკმპინგი“;

გ) ქ. ბათუმი, გოგებაშვილის ქ. №60;

დ) ქ. ფოთი, კოკაიას ხეივანი №1.

ფიზიკური პირის მიერ საქართველოს საბაჟო საზღვარზე მსუბუქი ან სატიერთო ავტოსატრანსპორტო საშუალებით გადაადგილებული სეს ენ-ის 3403 19 100 00, 3403 19 910 00, 3403 19 990 00, 3403 99 900 00, 2710 19 710 00-2710 99 000 00 კოდებით გათვალისწინებული არა უმეტეს 10 ლიტრი ზეთებისა ან/და არა უმეტეს 20 ლიტრი ბენზინის დეკლარირება საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმში განხორციელებული უახლოეს ან დეკლარანტის მიერ შერჩეულ ნებისმიერ საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ადგილზე.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2008 წლის 9 იანვრის №12 ბრძანებით დამტკიცებული „საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმში დეკლარირებული საქონლის მიმართ საბაჟო კონტროლის განხორციელებისას საბაჟო მონაცემთა ავტომატიზირებული სისტემა „ASYCUDA“-ს მეშვეობით გამოსაყენებელი რისკების მართვის სისტემისა და რისკების მართვის სისტემის საფუძველზე გამარტივებული საბაჟო კონტროლის განხორციელების წესების შესახებ ინსტრუქციით“ გათვალისწინებული საბაჟო-საეჭრო თანამშრომლობის მონაწილეთა მიერ, ან მათი დანიშნულებით საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანილი საქონლის მიმართ საბაჟო დამუშავების ოპერაციების განხორციელების ადგილებად განისაზღვრა:

ა) ქ. ფოთი, კოკაიას ხეივანი №1;

ბ) ხელგაჩაურის რ-ნი, სოფელი ადღია (შპს „ტერმინალი“ სანყოფის ტერიტორია).

საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების დროდ განისაზღვრა:

ა) საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების საბაჟო ორგანოსათვის – სამუშაო დრო (სამუშაო დროში არ ითვლება საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის შრომის შინაგანანესით განსაზღვრული შესვენების დრო) – კალენდარული კვირის ყოველი დღის 10.00 საათიდან 18.00 საათამდე, დაინტერესებულ პირის თხოვნით, მისი ხარჯითა და საბაჟო ორგანოს წერილობითი თანხმობით, საბაჟო დამუშავების ოპერაცია შეიძლება განხორციელდეს არასამუშაო დროსაც;

ბ) სასაზღვრო საბაჟო ორგანოებისათვის – სამუშაო დრო – კალენდარული კვირის (საქართველოს შრომის კოდექსით დადგენილი უქმე დღეების ჩათვლით) ყოველი დღის 00.00-24.00 საათი.

გ) ფიზიკური პირის მიერ ერევანი-ბათუმი-ერევანი და ბათუმი-ერევანი-ბათუმის საერთაშორისო სარკინიგზო მიმოსვლის ძირითადი მარშრუტის მსვლელობის სწრაფი სამგზავრო მატარებლით საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადაადგილებული საქონლის საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელების დროდ განისაზღვრა ერევანი-ბათუმი-ერევანი, ბათუმი-ერევანი-ბათუმის საერთაშორისო სარკინიგზო მიმოსვლის ძირითადი მარშრუტის მსვლელობის სწრაფი სამგზავრო მატარებლის საბაჟო საზღვრიდან ქ. თბილისის რკინიგზის სამგზავრო სადგურის ტერიტორიის ჩათვლით და უკუმიმართულებით გადაადგილებისთვის აუცილებელი დროის პერიოდი.

ამ ბრძანების პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული სასაზღვრო საბაჟო ორგანოები სტრუქტურულად ექვემდებარებიან საქართველოს ფინანსთა

სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის შემდეგ ტერიტორიულ ორგანოებს:

ა) საბაჟო საგუშაგო: „თბილისის აეროპორტი“ – თბილისის რეგიონალურ ცენტრს (საგადასახადო ინსპექციას);

ბ) საბაჟო გამშვები პუნქტები: „ნითელი ხიდი“, „სადახლო“, „გარდაბანი“, „ახკერპი“, „გუგუთი“, „მტკვარი“ – რუსთავის რეგიონალურ ცენტრს (საგადასახადო ინსპექციას);

გ) საბაჟო გამშვები პუნქტი „ქუთაისისა და სენაკის აეროპორტები“ – ქუთაისის რეგიონალურ ცენტრს (საგადასახადო ინსპექციას);

დ) საბაჟო გამშვები პუნქტი „ყაზბეგი“ – გორის რეგიონალურ ცენტრს (საგადასახადო ინსპექციას);

ე) საბაჟო გამშვები პუნქტები „ლაგოდეხი“ და „სამთაწყარო“-თელავის რეგიონალურ ცენტრს (საგადასახადო ინსპექციას);

ვ) საბაჟო გამშვები პუნქტები „ვალე“ და „ნინოწმინდა“ – ახალციხის რეგიონალურ ცენტრს (საგადასახადო ინსპექციას);

ზ) საბაჟო საგუშაგო „ბათუმის პორტი“, საბაჟო გამშვები პუნქტები: „სარფი“, ბათუმის აეროპორტი“ – ბათუმის რეგიონალურ ცენტრს (საგადასახადო ინსპექციას).

თ) საბაჟო საგუშაგო „ფოთისა და ყულევის პორტები“, – ფოთის რეგიონალურ ცენტრს (საგადასახადო ინსპექციას).

საქართველოს ნორმატიული აქტები

საქართველოს კანონი

საქართველოს საგადასახადო კოდექსი კარი 12/1, თავი 39/1

საბაჟო მოსაკრებლების შესახებ;

საბაჟო ტარიფისა და გადასახადის შესახებ;

საქართველოს საბაჟო კოდექსი.

საქართველოს კანონმდებლარე აქტი

საქართველოს მთავრობის დადგენილება №163

2006 წლის 23 აგვისტო ქ. თბილისი

საგარეო ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის (ესენს) დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს მთავრობის დადგენილება №256

2006 წლის 27 დეკემბერი ქ. თბილისი

საქონლის წარმოშობის ქვეყნის განსაზღვრის კრიტერიუმების, წესის, წარმოშობის სერტიფიკატების ფორმის, მისი გაცემისა და შევსების წესების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №151

2006 წლის 27 თებერვლი ქ. თბილისი

ზოგიერთი საქონლის საბაღო კონტროლის განზორციელების წესების შესახებ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №45
2006 წლის 12 იანვარი

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საბაღო დეპარტამენტის საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებების წარმოების წესის და ფორმების დამტკიცების შესახებ

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №26

2007 წლის 16 იანვარი ქ. თბილისი

უბაღო ვაჭრობის პუნქტის საქმიანობის წესის შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1232

2007 წლის 22 ნოემბერი ქ. თბილისი

საბაღო დეკლარაციის სახეების, ფორმების, შესვების, წარდგენის, დაბრუნების, შეცვლის, რეგისტრაციის და მონაცემთა ბაზის ელექტრონული დამუშავების სისტემის გამოყენებით, ზეპირი დეკლარირებით ან სხვა მოქმედებების განზორციელებით საბაღო დეკლარაციის წარდგენის, ფიზიკური პირის საბაღო დეკლარაციის ფორმისა და შევების, საფოსტო გზავნილის დეკლარაციის ფორმისა და შევების წესების შესახებ ინსტრუქციების და საბაღო დეკლარირების კლასიფიკატორის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1758

2006 წლის 20 დეკემბერი ქ. თბილისი

საბაღო ზედამხედველობის ქვეშ მყოფი საქონლის განადგურების წესის შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1754

2006 წლის 20 დეკემბერი ქ. თბილისი

საქონლის რეექსპორტის გამოყენების წესის შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1775

2006 წლის 20 დეკემბერი ქ. თბილისი

ვალდებული პირის მიერ გადასახდელი საბაღო გადასახდელების ან/და საბაღო სანქციის დარიცხული და გადახდილი თანხების აღრიცხვის წესის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1761

2006 წლის 20 დეკემბერი ქ. თბილისი

საქონლის ტრანზიტის საბაღო რეჟიმის გამოყენების წესების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1762

2006 წლის 20 დეკემბერი ქ. თბილისი

საბაღო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადამუშავების საბაღო რეჟიმის გამოყენების წესების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1764

2006 წლის 20 დეკემბერი ქ. თბილისი

საბაღო კონტროლის ქვეშ მყოფი საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების აღ-

რიცხვის მონუმბის შევსების წესის შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე
საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1763

2006 წლის 20 დეკემბერი ქ. თბილისი

საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავების საბაჟო რეჟიმის გამოყენების წესების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1760

2006 წლის 20 დეკემბერი ქ. თბილისი

საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმის გამოყენების წესების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1759

2006 წლის 20 დეკემბერი ქ. თბილისი

საქონლის დროებითი დასაწყობებისა და საბაჟო საწყობში საქონლის შენახვის საბაჟო რეჟიმის გამოყენების წესების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1757

2006 წლის 20 დეკემბერი ქ. თბილისი

საქონლის დროებითი შემოტანის საბაჟო რეჟიმის გამოყენების წესების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1773

2006 წლის 20 დეკემბერი ქ. თბილისი

სასაზღვრო საბაჟო ორგანომდე ან სხვა ადგილამდე საქონლის მიტანის წესის, ვადების, საბაჟო მარშრუტის, წარდგენის წესის და ზოგადი დეკლარირების ფორმების განსაზღვრის შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1767

2006 წლის 20 დეკემბერი ქ. თბილისი

გარანტიის წარდგენისა და გამოყენების, მისი წარდგენისაგან გათავისუფლების შემთხვევების და საგარანტიო თანხის განსაზღვრის წესების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1768

2006 წლის 20 დეკემბერი ქ. თბილისი

საქონლის საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის სისწორის კონტროლის წესების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №112

2006 წლის 17 თებერვალი ქ. თბილისი

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საბაჟო დეპარტამენტის ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმის, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმის აღრიცხვის, ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმისა და ადმინისტრაციული სახდელის დადების შესახებ დადგენილების რეგისტრაციის უზრუნველყოფის ფორმების დამტკიცების შესახებ

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №167

2007 წლის 2 მარტი ქ. თბილისი

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის რეგონალური საბაჟო ორგანოების ტიპური დებულების დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1025**2007 წლის 27 აგვისტო ქ. თბილისი**

მიზნობრივი დანიშნულებით და იმპორტის გადასახდელზე შეღავათების გამოყენებით თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებული საქონლის (თუ შეღავათების გამოყენების პირობა ძალაშია) საბაჟო ტერიტორიის გარეთ საქონლის გადაამუშავებაზე გამონაკლისის დაშვების წესის დამტკიცების შესახებ

საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულება №326**2001 წლის 13 აგვისტო ქ. თბილისი**

საქართველოში საიმპორტო საქონლისათვის გრანტისა და პუმანიტარული დახმარების სტატუსის მინიჭების, მისი აღრიცხვისა და გამოყენების შესახებ" დებულების თაობაზე

საქართველოს საგადასახადო შემოსავლების მინისტრის ბრძანება №798**2001 წლის 21 ნოემბერი ქ. თბილისი**

საქონლის ექსპორტისა და იმპორტის საბაჟო გაფორმებისათვის საჭირო საბუთებისა და ცნობების წესის დამტკიცების შესახებ

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1755**2006 წლის 20 დეკემბერი ქ. თბილისი**

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურში საბაჟო სამართალდარღვევის საქმის წარმოების წესის თაობაზე ინსტრუქციის დამტკიცების შესახებ

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1774**2006 წლის 20 დეკემბერი ქ. თბილისი**

საავტომობილო მიმოსვლის სახმელეთო სასაზღვრო საბაჟო-გამშვებ პუნქტებზე საბაჟო პროცედურების განხორციელების წესების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1765**2006 წლის 20 დეკემბერი ქ. თბილისი**

საბაჟო ორგანოების მიერ საბაჟო პროცედურების განხორციელების დროისა და ადგილის განსაზღვრის შესახებ

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1131**2006 წლის 14 სექტემბერი ქ. თბილისი**

საწვავისა და საპოხი საშუალებების ბორტზე მინოდების ტექნიკური და უსაფრთხოების მოთხოვნების, ბორტზე ფაქტობრივად მინოდებული საქონლის საბაჟო კონტროლის მიზნით აღრიცხვის თაობაზე ინსტრუქციის დამტკიცების შესახებ

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №9**2008 წლის 9 იანვარი ქ. თბილისი**

საქონლის დათვალიერებისას და სინჯის ან/და ნიმუშის აღებისას განსახორციელებელი საბაჟო პროცედურების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №12**2008 წლის 9 იანვარი ქ. თბილისი**

საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების (იმპორტის) საბაჟო რეჟიმში დეკლარირებული საქონლის მიმართ საბაჟო კონტროლის განხორციელებისას საბაჟო მონაცემთა ავტომატიზირებული სისტემა „ASYC-

DA"-ს მეშვეობით გამოსაყენებელი რისკების მართვის სისტემისა და რისკების მართვის სისტემის საფუძველზე გამარტივებული საბაჟო კონტროლის განხორციელების წესების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1770

2006 წლის 20 დეკემბერი ქ. თბილისი

საქონლის ექსპორტის საბაჟო რეჟიმის გამოყენების წესების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1756

2006 წლის 20 დეკემბერი ქ. თბილისი

საქართველოს საბაჟო საზღვარზე მილსადენითა და ელექტროგადამცემი საზებით გადაადგილებული საქონლის საბაჟო პროცედურების განხორციელების წესების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრისა

და საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2005 წლის 5-20 დეკემბრის №312/ნ-

№1235

ერთობლივი ბრძანება

სამკურნალო საშუალებების საბაჟო აღნუსხვის წესისა და პირობების შესახებ

საქართველოს ფინანსთა მინისტრისა და საქართველოს სოფლის მეურნეობის

მინისტრის ერთობლივი ბრძანება №171-№2-37

2006 წლის 6 მარტი ქ. თბილისი

საქართველოს საზღვრებზე, საზღვაო ნავსადგურებში, აეროპორტებში, სახმელეთო გასასვლელებში და საბაჟო გამშვები პუნქტის ტერიტორიაზე სახელმწიფო ფიტოსანიტარიული და ვეტერინარული სასაზღვრო-საკარანტინო კონტროლის განხორციელების შესახებ დროებითი ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრისა და საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის

ერთობლივი ბრძანება №1778-1497

2006 წლის 20 დეკემბერი ქ. თბილისი

საბაჟო კონტროლის ზონაში საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სპეციალისტების დაშვების და იმპორტის საბაჟო რეჟიმით შემოტანილი სატრანსპორტო საშუალებების დათვალიერებისა და მათი რეკვიზიტების შემოწმების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს მთავრობის დადგენილება №239

2006 წლის 20 დეკემბერი ქ. თბილისი

გამარტივებული საბაჟო დეკლარაციის სახეების, მისი წარდგენის შემთხვევებისა და წესების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

თავი 8

ადგილობრივი გადასახადები

8.1. ქონების გადასახადი

ქონების გადასახადის გადამხდელია პირი, რომელსაც საქართველოს ტერიტორიაზე:

ა) საკუთრებაში ან ლიზინგით აქვს ამ გადასახადით დაბეგვრის ობიექტი;

ბ) კანონით გათვალისწინებულ სარგებლობაში ან ფაქტობრივ მფლობელობაში აქვს სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული მიწა (ფაქტობრივ მფლობელობაში იგულისხმება მიწის ფაქტობრივი ფლობა ან მიწით სარგებლობა, გარდა საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული მიწის ფლობისა და მიწით კანონიერი სარგებლობისა);

გ) ფაქტობრივ მფლობელობაში ან/და სარგებლობაში აქვს გარდაცვლილი პირის საკუთრებაში რიცხული ამ გადასახადით დაბეგვრის ობიექტი, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ფაქტობრივი მფლობელის მიერ ქონებით სარგებლობა ხორციელდება იჯარით, ქირით, უზუფრუქტით ან სხვა ამგვარი სახის ხელშეკრულების საფუძველზე.

ქონების გადასახადის გადამხდელია აგრეთვე პირი, რომელიც საგადასახადო კოდექსის 91-ე მუხლის მიხედვით ითვლება ამ გადასახადით დაბეგვრის ობიექტის ცრუმაგიერ მფლობელად. ზემოთაღნიშნული მუხლის მიხედვით, პირები წარმოადგენენ ერთიმეორის ცრუმაგიერ პირებს. თუ სასამართლო დაადგენს, რომ პრაქტიკულად შეუძლებელია გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის განსხვავება სხვა პირისაგან იმის გამო, რომ ეს უკანასკნელი გამოიყენებულია გადასახადებისაგან თავის ასარიდებლად

8.2. დაბეგვრის ობიექტი

1. საქართველოს საწარმოსათვის ქონების, გარდა მიწისა, გადასახადით დაბეგვრის ობიექტია მის ბალანსზე რიცხული ძირითადი საშუალებები, დაუმონტაჟებული მოწყობილობები, დაუმთავრებელი მშენებლობა და არამატერიალური აქტივები.

2. უცხოური საწარმოსათვის ქონების, გარდა მიწისა, გადასახადით დაბეგვრის ობიექტია საქართველოს ტერიტორიაზე არსებული ამ მუხლის პირველი ნაწილით განსაზღვრული ქონება (მათ შორის, რეზიდენტი პირისათვის იჯარით, ქირით, უზუფრუქტით ან სხვა ამგვარი სახის ხელშეკრულების საფუძველზე გაცემული და საქართველოს ტერიტორიაზე არსებული ქონება).

3. ორგანიზაციისათვის ქონების, გარდა მიწისა, გადასახადით დაბეგვრის ობიექტია მის ბალანსზე რიცხული ძირითადი საშუალებები, დაუმონტაჟებული მოწყობილობები, დაუმთავრებელი მშენებლობა და არამატერიალური აქტივები ან მათი ნაწილი, რომელიც გამოიყენება ეკონომიკური საქმიანობისათვის.

4. ფიზიკური პირისათვის ქონების, გარდა მიწისა, გადასახადით დაბეგვრის ობიექ-

ტია მის საკუთრებაში არსებული ან ლიზინგით აღებული:

ა) უძრავი ქონება (შენობა-ნაგებობები ან მათი ნაწილი), გარდა სამენარმეო საქმიანობისათვის გამოყენებული, აგრეთვე იჯარით, ქირით, უზუფრუქტით ან სხვა ამგვარი სახის ხელშეკრულების საფუძველზე გაცემული ქონებისა;

ბ) იჯარით, ქირით, უზუფრუქტით ან სხვა ამგვარი სახის ხელშეკრულების საფუძველზე გაცემული ქონება;

გ) საქართველოში დადგენილი წესით რეგისტრირებული მსუბუქი ავტომობილები (საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის 8703 კოდით გათვალისწინებული საქონელი);

დ) საქართველოში დადგენილი წესით რეგისტრირებული იახტები (კატარალები), თვითმფრინავები, შვეულმფრენები.

5. მენარმე ფიზიკური პირისათვის, გარდა საგადასახადო კოდექსის 272-ე მუხლის მე-4 ნაწილით განსაზღვრული ქონებისა და მიწისა, ქონების გადასახადით დაბეგვრის ობიექტია სამენარმეო საქმიანობისათვის, აგრეთვე „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის პირველი მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრული საქმიანობისათვის გამოყენებული ან განკუთვნილი ძირითადი საშუალებები, დაუმონტაჟებელი მონყობილობები, დაუმთავრებელი მშენებლობა და არამატერიალური აქტივები.

6. საქართველოს ან უცხოური სანარმოსათვის, ორგანიზაციისათვის ან/და ფიზიკური პირისათვის გადასახადით დაბეგვრის ობიექტია:

ა) საკუთრებაში არსებული მიწა;

ბ) კანონის გათვალისწინებულ სარგებლობაში ან ფაქტობრივ მფლობელობაში მყოფი სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული მიწა.

7. პირის, რომელსაც ფაქტობრივ მფლობელობაში ან/და სარგებლობაში აქვს გარდაცვლილი პირის საკუთრებაში რიცხული ამ გადასახადით დაბეგვრის ობიექტი, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ფაქტობრივი მფლობელის მიერ ქონებით სარგებლობა ხორციელდება იჯარით, ქირით, უზუფრუქტით ან სხვა ამგვარი სახის ხელშეკრულების საფუძველზე და ცრუმადგიური მფლობელისთვის დაბეგვრის ობიექტად განიხილება ფაქტობრივ მფლობელობაში არსებული შესაბამისი ქონება.

8.3. გადასახადის განაკვეთები

— საგადასახადო კოდექსით საქართველოს სანარმოსათვის, უცხოური სანარმოსათვის და ორგანიზაციისათვის განსაზღვრულ დაბეგვრის ობიექტებზე გადასახადის წლიური განაკვეთი განისაზღვრება საშუალო წლიური საბალანსო ნარჩენი ღირებულების (გამოიანგარიშება კალენდარული წლის დასაწყისისა და ბოლოსათვის აქტივების საშუალო ღირებულების მიხედვით) არა უმეტეს 1 პროცენტის ოდენობით.

— საგადასახადო კოდექსით ფიზიკური პირის მიერ იჯარით, ქირით, უზუფრუქტით ან სხვა ამგვარი სახის ხელშეკრულების საფუძველზე გაცემული ქონების და მენარმე ფიზიკური პირის, აგრეთვე „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის პირველი მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრული საქმიანობისათვის გამოყენებული ან განკუთვნილი ძირითადი საშუალებებზე, დაუმონტაჟებელ მონყობილობებზე, დაუმთავრებელ მშენებლობაზე და არამატერიალურ აქტივებზე გადასახადის წლიური განაკვეთი განისაზღვრება ქონების ღირებულების არაუმეტეს 1 პროცენტის ოდენობით.

საგადასახადო კოდექსით ფიზიკური პირის საკუთრებაში არსებული ან ლიზინგით აღებული უძრავი ქონების (შენობა-ნაგებობები ან მათი ნაწილი), გარდა სამენარმოო საქმიანობისათვის გამოყენებული, აგრეთვე იჯარით, ქირით, უზუფრუქტით ან სხვა ამგვარი სახის ხელშეკრულების საფუძველზე გაცემული ქონებისა გადასახადის წლიური განაკვეთი დიფერენცირებულია გადასახადის გადამხდელის ოჯახის მიერ საგადასახადო წლის წინა წლის განმავლობაში მიღებული შემოსავლების მიხედვით და განისაზღვრება შემდეგი ოდენობით:

ა) 60 000 ლარამდე შემოსავლის მქონე ოჯახებისათვის – უძრავი ქონების საბაზრო ღირებულების არანაკლებ 0,05 პროცენტისა და არა უმეტეს 0,2 პროცენტისა;

ბ) 60 000 ლარიდან 100 000 ლარამდე შემოსავლის მქონე ოჯახებისათვის – უძრავი ქონების საბაზრო ღირებულების არანაკლებ 0,2 პროცენტისა და არა უმეტეს 0,4 პროცენტისა;

გ) 100 000 ლარი და მეტი შემოსავლის მქონე ოჯახებისათვის – უძრავი ქონების საბაზრო ღირებულების არანაკლებ 0,4 პროცენტისა და არა უმეტეს 0,8 პროცენტისა.

– საქართველოში დადგენილი წესით რეგისტრირებული მსუბუქი ავტომობილების გადასახადის წლიური განაკვეთი დიფერენცირებულია მსუბუქი ავტომობილის სახეობის ძრავის მოცულობის და ხნოვანების მიხედვით და შეადგენს არა უმეტეს:

№	მსუბუქი ავტომობილის სახეობა ძრავის მოცულობის მიხედვით	მსუბუქი ავტომობილის ხნოვანება კალენდარული წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	გადასახადის ოდენობა (ლარებში)
1	2000 სმ ³ -მდე (ჩათვლით) მოცულობის ძრავის მქონე მსუბუქი ავტომობილი	1 წლამდე (ჩათვლით)	50
		1-დან 3 წლამდე (ჩათვლით)	40
		3-დან 4 წლამდე (ჩათვლით)	30
		4-დან 5 წლამდე (ჩათვლით)	20
		5-დან 6 წლამდე (ჩათვლით)	10
		6 წელზე მეტი	5
2	2001 სმ ³ -დან 3000 სმ ³ -მდე (ჩათვლით) მოცულობის ძრავის მქონე მსუბუქი ავტომობილი	1 წლამდე (ჩათვლით)	150
		1-დან 3 წლამდე (ჩათვლით)	130
		3-დან 4 წლამდე (ჩათვლით)	110
		4-დან 5 წლამდე (ჩათვლით)	80
		5-დან 6 წლამდე (ჩათვლით)	25
		6 წელზე მეტი	5

3	3000 სმ ² -ზე მეტი მოცულობის ძრავის მქონე მსუბუქი ავტომობილი	1 წლამდე (ჩათვლით)	300
		1-დან 3 წლამდე (ჩათვლით)	250
		3-დან 4 წლამდე (ჩათვლით)	200
		4-დან 5 წლამდე (ჩათვლით)	100
		5-დან 6 წლამდე (ჩათვლით)	50
		6 წელზე მეტი	5

საქართველოში დადგენილი წესით რეგისტრირებული იახტების (კატარლების), თვითმფრინავების, შვეულმფრენების გადასახადის წლიური განაკვეთები დიფერენცირებულია სატრანსპორტო საშუალების სახეობისა და ძრავის სიმძლავრის მიხედვით:

სატრანსპორტო საშუალების სახეობა	საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის კოდი	გადასახადის განაკვეთი ძრავის 1 ცხენის ძალაზე წელიწადში
1. იახტა (კატარლა)	8903 10 900 00 8903 92 100 00 8903 92 990 00 8903 99 990 00	არანაკლებ 3 ლარისა და არა უმეტეს 7 ლარისა
2. თვითმფრინავი	8802 20 8802 30 8802 40	არანაკლებ 2 ლარისა და არა უმეტეს 5 ლარისა
3. შვეულმფრენი	8802 11 8802 12	არანაკლებ 2 ლარისა და არა უმეტეს 5 ლარისა

საქართველოს ან უცხოური საწარმოსათვის, ორგანიზაციისათვის ან/და ფიზიკური პირისათვის სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე ქონების გადასახადი წლიური საბაზისო განაკვეთი დიფერენცირებულია ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულებისა და მიწის ხარისხის მიხედვით და დგინდება ერთ ჰექტარზე გაანგარიშებით, ლარებში:

ა) სახნავი და მრავალწლიანი ნარგავებით დაკავებული მიწებისათვის

ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულისა და დასახლების დასახელება	საბაზისო განაკვეთი (ლარი/ჰა)	
	მინის ხარისხი	
	კარგი	მწირი
1. თბილისი (გარდა თბილისის დასახლებებისა (სოფლებისა), მარნეული	57	31
2. ბოლნისი, გარდაბანი, თბილისის დასახლებები (სოფლები): ნაკისი, კოჯორი, ტაბახმელა, შინდისი, დიდება, კვესეთი, სამადლო, კიკეთი, ნასაგურალი, ახალდაბა, დიდი ლილო, ვარკეთილი	52	27
3. რუსთავი, ბათუმი, გაგრა, გალი, გუდაუთა, გულრიფში, ოჩამჩირე, სოხუმი, ტყვარჩელი	51	27
4. ქობულეთი, ხელვაჩაური, გურჯაანი, დედოფლისწყარო	44	24
5. თელავი, ლაგოდეხი, სიღნაღი	43	22
6. ყვარელი, გორი, მცხეთა, ახმეტა, დმანისი, ერედვი, თილვი, თბილისის დასახლებები (სოფლები): დილომი, მშრალხევი, დაბა ზაპესი, გლდანი, დიდგორი, ზურგოვანა, თელოვანა, ძველი ვეძისი, აგარაკი, თხინვალი, სოფელ გლდანიდან ავჭალის დასახლებამდე - საბაღე ნაკვეთები, გიორგინმინდა - საბაღე ნაკვეთები, მუხიანის მიმდებარე - საბაღე ნაკვეთები, ხევძმარის მიმდებარე „ავშიანის“ დასახლება, ლოტკინის დასახლება - სანერგე მეურნეობა, რესის მიმდებარე დასახლება, თბილისის ზღვის არსებული დასახლება	39	21
7. კასპი, თეთრიწყარო, სამტრედია	38	20
8. საგარეჯო, ქარელი, ხაშური	36	20
9. ქურთა, წალკა	34	19
10. აბაშა, ზუგდიდი	34	18
11. ახალქალაქი, ახალციხე	34	19
12. მარტვილი, სენაკი, ხობი; ფოთი	33	17
13. ნინოწმინდა	33	17
14. ახალგორი, ვანი, ზესტაფონი, ლანჩხუთი, ოზურგეთი	30	15
15. ბაღდათი, თერჯოლა, ხონი, ქუთაისი	28	15
16. ნალენჯიხა, წყალტუბო, ჩხოროწყუ	24	13
17. საჩხერე, ცაგერი, ცხინვალი	22	12
18. ამბროლაური, დუშეთი, თიანეთი, ადიგენი, ბორჯომი	18	11
19. ასპინძა, ტყიბული, სულო, ქედა	17	9
20. შუახევი, ხარაგაული, ჭიათურა, ლენტეხი, ონი, ჩოხატაური, მესტია, სტეფანწმინდა, ჯავა	13	8

ბ) ბუნებრივი სათიბებისა და საძოვრებისათვის

ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულის დასახელება	საბაზისო განაკვეთი (ლარი/ჰა)			
	სათიბები	საძოვრები	გაკულტურებული	
			სათიბები	საძოვრები
1. აბაშა, ახალქალაქი, გორი, ბათუმი, ბოლნისი, გაგრა, გაღი, გარდაბანი, გუდაუთა, გულრიფში, გურჯაანი, დედოფლისწყარო, დმანისი, ზუგდიდი, თბილისი, თეთრიწყარო, თელავი, ლაგოდეხი, ლანჩხუთი, მარნეული, მცხეთა, ნინოწმინდა, ოზურგეთი, ოჩამჩირე, რუსთავი, სამტრედია, სენაკი, სიღნაღი, სოხუმი, ქუთაისი, ქობულეთი, ყვარელი, ნალკა, წყალტუბო, ხელვაჩაური, ხობი, ფოთი	6	3	8	4
2. ადიგენი, ასპინძა, ახალგორი, ბაღდათი, ბორჯომი, ვანი, ზესტაფონი, თერჯოლა, თიანეთი, კასპი, მარტვილი, საგარეჯო, საჩხერე, ტყიბული, ქარელი, ქედა, შუახევი, ჩოხატაური, ჩხორონყუ, წალენჯიხა, ხარაგაული, ხაშური, ხონი, ხულო, ახალციხე	4	2	7	3
3. ამბროლაური, ახმეტა, დუშეთი, ლენტეხი, მესტია, ონი, ყაზბეგი, ცაგერი, ცხინვალი, ჭიათურა, ჯავა	2,5	1,5	4	2

ქონების გადასახადის განაკვეთები კონკრეტული მიწის ნაკვეთისათვის მიწის ხარისხისა და მიწის ნაკვეთის ადგილმდებარეობის გათვალისწინებით განისაზღვრება ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოების გადწყვეტილებით. ამასთანავე, ამ განაკვეთების ოდენობა შეიძლება იყოს შესაბამის საბაზისო განაკვეთზე არანაკლებ 50 პროცენტისა და არა უმეტეს 150 პროცენტისა.

თუ სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე გადასახადის გადამხდელი საგა-

დასახადო ორგანოს არ წარუდგენს კონკრეტული მიწის ნაკვეთისათვის მიწის ხარისხის დამადასტურებელ დოკუმენტს, აღნიშნული მიწის ნაკვეთი დაიბეგრება სახნავი და მრავალწლიანი ნარგავებით დაკავებული მიწების შემთხვევაში კარგი ხარისხის მიწის ნაკვეთებისათვის, ხოლო ბუნებრივი სათიბებისა და საძოვრების შემთხვევაში გაკულტურებული მიწის ნაკვეთებისათვის განსაზღვრული ქონების გადასახადის განაკვეთებით.

საქართველოს ან უცხოური სანარმოსათვის, ორგანიზაციისათვის ან/და ფიზიკური პირისათვის არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე გადასახადის საბაზისო განაკვეთი დგინდება წელიწადში მიწის ერთ კვადრატულ მეტრზე 0,24 ლარის ოდენობით. არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე ქონების გადასახადის განაკვეთები კონკრეტული მიწის ნაკვეთისათვის მიწის ნაკვეთის ადგილმდებარეობის გათვალისწინებით განისაზღვრება ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოების გადაწყვეტილებით, შესაბამისი საბაზისო განაკვეთის გამრავლებით საგადასახადო კოდექსის 274-ე მუხლით გათვალისწინებულ ტერიტორიულ კოეფიციენტებზე. ამასთანავე, ეს ტერიტორიული კოეფიციენტი არ შეიძლება იყოს 1,5-ზე მეტი.

ბუნებრივი საძოვრებისათვის დადგენილი განაკვეთით იბეგრება ბუნებრივი რესურსებით მოსარგებლე პირისათვის შესაბამისი ლიცენზიის გაცემის საფუძველზე გამოყოფილი, სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწა.

ქონების საბაზრო ღირებულება განისაზღვრება საგადასახადო კოდექსის მიხედვით, შესაბამისი ქონების ადგილმდებარეობისა და შესაძლო სარეალიზაციო ფასის გათვალისწინებით.

ფიზიკური პირის ოჯახის მიერ კალენდარული წლის განმავლობაში მიღებულ შემოსავლებში შეიტანება ყველა შემოსავალი (სარგებელი) საგადასახადო შეღავათების გათვალისწინების გარეშე, მათ შორის:

- ა) ხელფასის სახით მიღებული შემოსავალი;
 - ბ) ეკონომიკური საქმიანობით მიღებული დასაბეგრი შემოსავალი, რომელიც დაკავშირებული არ არის დაქირავებით მუშაობასთან;
 - გ) ნებისმიერი შემოსავალი (სარგებელი), რომელიც დაკავშირებული არ არის დაქირავებით მუშაობასთან და ეკონომიკურ საქმიანობასთან.
- ამასთან ამ შემოსავლებში არ გაითვალისწინება ოჯახის წევრებისაგან მემკვიდრეობით, ჩუქებით ან განქორწინების საფუძველზე მიღებული ქონების ღირებულება.

8.4. გადასახადის გამოანგარიშების წესი

ქონების გადასახადის საგადასახადო პერიოდად ითვლება კალენდარული წელი.

თუ საქართველოს სანარმოს და უცხოური სანარმოს, მენარმე ფიზიკური პირის, აგრეთვე „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის პირველი მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრული საქმიანობისათვის გამოყენებული ან განკუთვნილი ძირითადი საშუალებების, დაუმონტაჟებელი მონყობილობების, დაუმთავრებელი მშენებლობის და არამატერიალური აქტივების, ამასთან საქართველოს ან უცხოური სანარმოს, ორგანიზაციის და ფიზიკური პირის საკუთრებაში არსებული მიწა და კანონით გათვალ-

ისწინებულ სარგებლობაში ან ფაქტობრივ მფლობელობაში მყოფი სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული მიწა შექცენილი, რეალიზებული (გასხვისებული ან განადგურებული) ან შექცენილი და რეალიზებული (გასხვისებული ან განადგურებული) იქნა კალენდარული წლის დანყების შემდეგ, ამ წელს საგადასახადო პერიოდი ამ ქონების გადასახადზე განისაზღვრება გადასახადის გადამხდელის საკუთრებაში ქონების ყოფნის დროის პროპორციულად.

სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე გადასახადი გამოიანგარიშება გადასახადის განაკვეთის გამრავლებით მიწის ნაკვეთის ფართობზე (პექტრებში).

არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე გადასახადი გამოიანგარიშება საგადასახადო კოდექსის 273-ე მუხლის მე-9 ნაწილით განსაზღვრული გადასახადის განაკვეთის გამრავლებით მიწის ნაკვეთის ფართობზე.

არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე გადასახადის ტერიტორიული კოეფიციენტი დოფერენცირებულია მიწის ნაკვეთის ადგილმდებარეობისა და ზონის მიხედვით.

ქონების გადასახადით დასაბეგრი მიწის ფართობი მოიცავს შენობა-ნაგებობებით დაკავებულ, ასევე მათი ფუნქციონირებისათვის აუცილებელ მიწის ნაკვეთებსა და შენობა-ნაგებობების სანიტარიულ-ტექნიკურ ზონას.

მიწაზე ქონების გადასახადის საგადასახადო ვალდებულება პირს ეკისრება მიწის საკუთრების ან მიწით სარგებლობის უფლების წარმოშობის, ხოლო სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული მიწის ფაქტობრივი მფლობელობის შემთხვევაში – ფაქტობრივ მფლობელად გახდომის თვის მომდევნო თვიდან.

მიწაზე ქონების გადასახადის დარიცხვის საფუძველია მიწის საკუთრების დამადასტურებელი დოკუმენტი, იჯარის (ქირაუნობის) ხელშეკრულება ან სხვა დოკუმენტი, რომელიც ადასტურებს მიწით სარგებლობის უფლებას, ან სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული მიწის ფაქტობრივი მფლობელობა.

შენობა-ნაგებობებით დაკავებულ მიწის ნაკვეთზე, რომელიც რამდენიმე პირის საკუთრებაშია, გადასახადი გადაიხდება ცალ-ცალკე ნაგებობისათვის, თითოეული პირის თანასაკუთრებაში არსებული ფართობის პროპორციულად.

გადასახადის გადახდისა და ანგარიშგების წესი

უძრავ ქონებაზე (შენობა-ნაგებობები ან მათი ნაწილი), გარდა სამენარმეო საქმიანობისათვის გამოყენებული, აგრეთვე იჯარით, ქირით, უზუფრუქტით ან სხვა ამგვარი სახის ხელშეკრულების საფუძველზე გაცემული ქონებისა; საქართველოში დადგენილი წესით რეგისტრირებულ მსუბუქ ავტომობილებზე (საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის 8703 კოდით გათვალისწინებული საქონელი); საქართველოში დადგენილი წესით რეგისტრირებულ იახტებზე (კატარღებზე), თვითმფრინავებზე, შვეულმფრენებზე საკუთრებაში არსებული აგრეთვე კანონით გათვალისწინებულ სარგებლობაში ან ფაქტობრივ მფლობელობაში მყოფი სახელმწიფო საკუთრებაში არსებულ მიწაზე ქონების გადასახადის გადამხდელი ფიზიკური პირები ქონების გადასახადის დეკლარაციას საგადასახადო წლის 1 მაისამდე წარუდგენენ საგადასახადო ორგანოს საგადასახადო აღრიცხვის ადგილის მიხედვით, მისი არარსებობის შემთხვევაში – საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, ხოლო ზემოაღნიშნულთა არარსებობის შემთხვევაში – დასაბეგრი ქონების ადგილმდებარეობის მიხედვით.

საქართველოს ან უცხოური სანარმოები და ორგანიზაციები ქონების გადასახადის დეკლარაციას საგადასახადო წლის 1 აპრილამდე წარუდგენენ საგადასახადო ორგანოს საგადასახადო აღრიცხვის ადგილის მიხედვით.

თუ ოჯახის ორ ან ორზე მეტ წევრს აქვს დაბეგვრის ობიექტი, ამ პირთაგან ნებისმიერ სრულწლოვან ფიზიკურ პირს აქვს უფლება, წარადგინოს ქონების გადასახადის ერთიანი (საოჯახო) წლიური დეკლარაცია, რომელშიც აისახება ამ პირის, ასევე ოჯახის სხვა წევრების დაბეგვრის ობიექტები. ამ შემთხვევაში დეკლარაციის წარმდგენ პირს ოჯახის სხვა წევრებთან მიმართებით ქონების გადასახადში საგადასახადო ვალდებულების შესრულების მიზნით ენიჭება გადასახადის გადამხდელის წარმომადგენლის უფლებამოსილება და მითითებულ საგადასახადო ვალდებულებებზე ეკისრება გადასახადის გადამხდელის ვალდებულებები.

უძრავ ქონებაზე (შენობა-ნაგებობები ან მათი ნაწილი), გარდა სამეწარმეო საქმიანობისათვის გამოყენებული, აგრეთვე იჯარით, ქირით, უზუფრუქტით ან სხვა ამგვარი სახის ხელშეკრულების საფუძველზე გაცემული ქონებისა; საქართველოში დადგენილი წესით რეგისტრირებულ მსუბუქ ავტომობილებზე (საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის 8703 კოდით გათვალისწინებული საქონელი); საქართველოში დადგენილი წესით რეგისტრირებულ იახტებზე (კატარღებზე), თვითმფრინავებზე, შეეულმფრენებზე საკუთრებაში არსებული, აგრეთვე კანონით გათვალისწინებულ სარგებლობაში ან ფაქტობრივ მფლობელობაში მყოფი სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული მიწაზე ქონების გადასახადის გადამხდელი ფიზიკური პირები ქონების გადასახადს იხდიან არაუგვიანეს საგადასახადო წლის 15 ნოემბრისა.

საქართველოს სანარმოს, უცხოური სანარმოს, ორგანიზაციის, ფიზიკურ პირს, რომელსაც იჯარით, ქირით, უზუფრუქტით ან სხვა ამგვარი სახის ხელშეკრულების საფუძველზე გაცემული აქვს ქონება, აგრეთვე მენარმე ფიზიკური პირს დაბეგვრის ობიექტებზე ქონების გადასახადი გადაიხდევინება საგადასახადო აღრიცხვის ადგილის მიხედვით მიმდინარე გადასახდელის სახით და ბიუჯეტში ჩაირიცხება არა უგვიანეს საგადასახადო წლის 15 ივნისისა. მიმდინარე გადასახდელის სახით ბიუჯეტში ჩაირიცხული თანხა ჩაითვლება საგადასახადო პერიოდის მიხედვით გამოანგარიშებულ გადასახადის თანხად. ამასთანავე, თუ გადასახადის გადამხდელი არსებობს მხოლოდ არასრული კალენდარული წლის განმავლობაში, იგი გადასახადს იხდის ამ პერიოდის პროპორციულად.

სანარმოს, რომელიც დაფუძნდა კალენდარული წლის დაწყების შემდეგ, შესაბამისი საგადასახადო პერიოდის მიხედვით განსაზღვრული მიმდინარე გადასახდელის გადახდის ვალდებულება არ ეკისრება. ანალოგიური წესი გამოიყენება მენარმე ფიზიკური პირის მიმართ, თუ საგადასახადო აღრიცხვაზე მისი აყვანა განხორციელდა კალენდარული წლის დაწყების შემდეგ.

საქართველოს სანარმოს, უცხოური სანარმოს, ორგანიზაციის, ფიზიკურ პირს, რომელსაც იჯარით, ქირით, უზუფრუქტით ან სხვა ამგვარი სახის ხელშეკრულების საფუძველზე გაცემული აქვს ქონება, აგრეთვე მენარმე ფიზიკური პირი ქონების გადასახადის დეკლარაციას საგადასახადო პერიოდის მიხედვით საგადასახადო ორგანოებს წარუდგენს საგადასახადო წლის მომდევნო წლის 1 აპრილამდე.

საქართველოში დადგენილი წესით, რეგისტრირებულ მსუბუქ ავტომობილებზე

(საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის 8703 კოდით გათვალისწინებული საქონელი) გადასახადი გადაიხდება ყოველწლიურად:

ა) სატრანსპორტო საშუალებაზე, რომელიც არ ექვემდებარება გზისთვის ვარგისობაზე სავალდებულო პერიოდულ ტესტირებას – არა უგვიანეს 15 ნოემბრისა, ხოლო თუ დაბეგვრის ობიექტის გასხვისება აღნიშნულ ვადაში ხდება, მარეგისტრირებულ ორგანოში რეგისტრაციამდე, ამ შემთხვევაში ქონების მიმღებს მიმდინარე კალენდარული წლისათვის დაბეგვრის ობიექტის მიხედვით საგადასახადო ვალდებულება არ წარმოეშობა;

ბ) სატრანსპორტო საშუალებაზე, რომელიც ექვემდებარება გზისთვის ვარგისობაზე სავალდებულო პერიოდულ ტესტირებას, — ყოველწლიურად სატრანსპორტო საშუალების რეგისტრაციის, ხელახალი რეგისტრაციის (თუ სატრანსპორტო საშუალების წინა მესაკუთრეს მიმდინარე კალენდარული წლის გადასახადი არ აქვს გადახდილი) ან გზისთვის ვარგისობაზე სავალდებულო პერიოდული ტესტირების დროს. რეგისტრაცია, ხელახალი რეგისტრაცია ან გზისთვის ვარგისობაზე სავალდებულო პერიოდული ტესტირება არ უნდა განხორციელდეს გადასახადის გადახდის გარეშე.

საქართველოში დადგენილი წესით რეგისტრირებულ იახტებზე (კატარლებზე), თვითმფრინავებზე, შვეულმფრენებზე, გადასახადის თანხის გადახდა ხდება ყოველწლიურად, არა უგვიანეს 15 ნოემბრისა.

ფიზიკურ პირს მის საკუთრებაში არსებულ უძრავ ქონებაზე, გარდა სამენარმეო საქმიანობის ფარგლებში გამოყენებული ქონებისა და საკუთრებაში ან კანონით გათვალისწინებულ სარგებლობაში ან ფაქტობრივ მფლობელობაში მყოფი სახელმწიფო მიწისა, უფლება აქვს, არ წარადგინოს დეკლარაცია, თუ:

ა) საგადასახადო კოდექსის 276-ე მუხლის გათვალისწინებით მას საგადასახადო პერიოდის მიხედვით საგადასახადო ვალდებულება არ წარმოეშობა;

ბ) საანგარიშო წლის წინა პერიოდის მიხედვით ქონების გადასახადის დეკლარაცია წარმოდგენილია ან დარიცხულია საგადასახადო ორგანოს მიერ და მომდევნო საანგარიშო პერიოდების მიხედვით არ ხდება დაბეგვრის ობიექტის რაოდენობრივი და ხარისხობრივი ცვლილება. ამ შემთხვევაში ითვლება, რომ გადასახადის გადამხდელმა განახორციელა საგადასახადო ანგარიშგება, ხოლო საგადასახადო ორგანომ გადამხდელს წარუდგინა „საგადასახადო მოთხოვნა“, რომლის მიხედვითაც საგადასახადო ვალდებულება შესაბამისი პერიოდის მიხედვით ბოლო დეკლარირებულის (დარიცხულის) ტოლია. ამასთანავე, თუ დეკლარირება შემდგომში განხორციელდება აღნიშნული პერიოდების მიხედვით, იგი ჩაითვლება შესწორებულ დეკლარაციად.

8.5. გადასახადისაგან გათავისუფლება

შესაბამისი დაბეგვრის ობიექტის მიხედვით ქონების გადასახადისაგან გათავისუფლებულია:

ა) რეზიდენტი ფიზიკური პირის საკუთრებაში არსებული არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთები (გარდა სამენარმეო საქმიანობისათვის გამოყენებული მიწის ნაკვეთებისა) ან/და უძრავი ქონება (შენობა-ნაგებობები ან მათი ნაწილი), გარდა სამენარმეო საქმიანობისათვის გამოყენებული, აგრეთვე იჯარით, ქირით, უზუფრუქტით ან სხვა ამგვარი სახის ხელშეკრულების საფუძველზე გაცემული ქონებისა;

საქართველოში დადგენილი წესით რეგისტრირებული მსუბუქი ავტომობილები (საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის 8703 კოდით გათვალისწინებული საქონელი);

საქართველოში დადგენილი წესით რეგისტრირებული იახტები (კატარლები), თვითმფრინავები, შვეულმფრენები.

თუ ამ პირის ოჯახის მიერ საგადასახადო წლის წინა წლის განმავლობაში მიღებული შემოსავლები არ აღემატება 40 000 ლარს;

ბ)მრავალბინიან საცხოვრებელ სახლში მცხოვრები ფიზიკური პირის თანასაკუთრებაში არსებული ფართობის პროპორციულად განსაზღვრული დაბეგვრის ობიექტი (მინის ნაკვეთი), რომლის ფართობი არ აღემატება 30 კვადრატულ მეტრს;

დ)მინის ის ფართობები, რომლებიც უშუალოდ არის დაკავებული სარკინიგზო ტრანსპორტის ძირითადი საქმიანობისათვის, მათ შორის, ლიანდაგებისა და სალიანდაგო დისტანციების, სავაგონო და სალოკომოტივო დეპოების, რკინიგზის ფუნქციონირებისათვის აუცილებელი შენობა-ნაგებობებისა და კომუნიკაციების, საქართველოს სარკინიგზო კოდექსით განსაზღვრული გასხვისების ზოლისა და დამცავი ზონის მიერ, გარდა სამედიცინო, კულტურულ-საყოფაცხოვრებო, სავაჭრო, სპორტული და უშუალოდ რკინიგზის ფუნქციონირებასთან კავშირში არმყოფი ობიექტების მიერ დაკავებული მიწებისა. მინის გადასახადისაგან აგრეთვე არ თავისუფლდება რკინიგზის ვაგზლის შენობის ქვეშ არსებული მინის ფართობები;

ე)ბუნების დაცვისა და სახანძრო უსაფრთხოებისათვის გამოყენებული ქონება, გარდა მინისა;

ვ)ემომოსვლის გზები, საკომუნიკაციო და ელექტროგადამცემი ხაზები;

ზ)საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – სტანდარტების, ტექნიკური რეგლამენტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს საეტალონო და სასტენდო მოწყობილობები;

თ)ორგანიზაციის ქონება, გარდა მინისა და ეკონომიკური საქმიანობისათვის გამოყენებული ქონებისა;

ი)“ნავთობისა და გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული ნავთობისა და გაზის ოპერაციების (საქმიანობა) სანარმოებლად გამოყენებული ქონება;

კ)სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული მინის ნაკვეთის ის ნაწილი, რომელიც გადაცემული აქვს საბიუჯეტო ორგანიზაციას, გარდა სამენარმეო საქმიანობისათვის გამოყენებული მიწებისა;

ლ)ბუნებისა და ისტორიული ძეგლების დაცვის ორგანიზაციების მინის ფართობები, რომლებზედაც განთავსებულია სახელმწიფოს მიერ ისტორიულ, კულტურულ ან/და არქიტექტურულ ძეგლებად მიჩნეული ნაგებობები, თუ ისინი არ გამოიყენება სამენარმეო საქმიანობისათვის, რომელშიც არ იგულისხმება შესასვლელი ბილეთების რეალიზაცია;

მ)ბუნებრივი პარკებით, ბოტანიკური და დენდროლოგიური ბაღებით, კულტურისა და დასვენების მუნიციპალური პარკების ან/და სასაფლაოებით, ზოოლოგიური ბაღებით ან/და პარკებით, ოკანერიუმებით, სკვერებით, ხეივნებით, დაცული ტერიტორიებით, სატყეო ორგანიზაციებით, აგრეთვე ღია საუნწყებო პარკებით, ბაღებითა და ტყე-ბაღებით დაკავებული მიწები, გარდა ამ ტერიტორიაზე ეკონომიკური საქმიანობი-

სათვის გამოყენებული ნაკვეთებისა;

ნ) ქალაქის წყალსაცავები და მათი აკვატორიები, ის მინები, რომლებიც გამოიყენება სატრანსპორტო და მიწისქვეშა კომუნიკაციებისათვის, თუ ისინი არ გამოიყენება სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის წარმოებისა და ეკონომიკური საქმიანობისათვის;

ო) პიდრომეტეოროლოგიური ცენტრების, გარემოს დაბინძურების კონტროლის სადგურებისა და დანადგარების ფუნქციონირებისათვის გამოყენებული მინები;

პ) სასმელი წყლით მოსახლეობის მომარაგებისათვის, ელექტროსადგურებისა და სამელიორაციო სისტემებისა და მათი ფუნქციონირებისათვის განკუთვნილი წყალსაცავებით დაკავებული მინები და ამ ობიექტების სანიტარულ-დაცვითი და ტექნიკური ზონები;

ჟ) „ნავთობისა და გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული ნავთობისა და გაზის ოპერაციების (საქმიანობის) სანარმოებლად გამოყენებული მინის ნაკვეთები, თუ ისინი სხვა მიზნით არ გამოიყენება;

რ) საქართველოს გემების სახელმწიფო რეესტრში რეგისტრირებული და საქართველოს სახელმწიფო აღმით მცურავი გემები, გარდა საქართველოში დადგენილი წესით რეგისტრირებული იახტების (კატარლების), თვითმფრინავების, შვეულმფრენებისა;

ს) სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთები, რომელთა ნაყოფიერი ფენაც სანახევროდ ან მეტადაა დაზიანებული სტიქიის შედეგად;

ტ) ვაგრაში, გალში, გუდაუთაში, გულრიფში, ოჩამჩირეში, სოხუმში, ტყვარჩელში, ცხინვალში, ჯავაში, აგრეთვე ქურთის, ერედვისა და თიღვის თემებში, აგნევისა და ნულის სოფლებში არსებული ქონება – დროებით, კონფლიქტის მოგვარებამდე და ეკონომიკური სიტუაციის მონესრიგებამდე;

უ) სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული გამოუყენებელი სათიბები, საძოვრები, სარეკულტივაციო და სამარაგო სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწები;

ფ) ის მინები, რომლებიც გამოიყენება აეროდრომების, აეროპორტების, ვერტოდრომებისა და აერონავიგაციის უსაფრთხოების ზონებად და მიწისქვეშა კომუნიკაციებისათვის, აგრეთვე ნავსადგურებისათვის პერსპექტიული განვითარების მიზნით დამატებული მიწის ნაკვეთები, თუ ისინი არ გამოიყენება ეკონომიკური საქმიანობისათვის;

ქ) ფიზიკური და იურიდიული პირები, რომლებმაც მიიღეს ახალსათვისებელი სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწები – მიწებიდან 5 წლის განმავლობაში;

ღ) სასოფლარების ტერიტორიაზე, აგრეთვე განსახლების სახელმწიფო ღონისძიებათა შესაბამისად დასახლებულ მოქალაქეთა ოჯახები – დასახლებიდან 5 წლის განმავლობაში;

ყ) 2004 წლის 1 მარტის მდგომარეობით ფიზიკური პირის საკუთრებაში არსებული 5 ჰექტრამდე ფართობის სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთები;

შ) „მიწების მელიორაციის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად საჯარო სამართლის იურიდიული პირისათვის უზუფრუქტის ხელშეკრულებით გადაცემული სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სამელიორაციო ინფრასტრუქტურა, აგრეთვე 2014 წლის 1 იანვრამდე „მიწების მელიორაციის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული სამელიორაციო ასოციაციებისათვის გადაცემული, მათი მომსახურების ტერიტორიაზე არსებული სამელიორაციო ინფრასტრუქტურა;

ჩემორე მსოფლიო ომის ინვალიდები და მათთან გათანაბრებული პირები – პრივატიზების წესით მიღებულ მიწის ნაკვეთებზე;

ც) მაღალმთიანი რეგიონების სოციალურ-ეკონომიკური და კულტურული განვითარების შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული, კავკასიონის ქედის ჩრდილოეთ და სამხრეთ ფერდობებზე განლაგებული რაიონებისა და აჭარა-გურიის მთიანეთის სოფლების, თემებისა და დაბების მცხოვრებნი – აღნიშნულ ტერიტორიებზე არსებულ მიწის ნაკვეთებზე. სამხრეთ საქართველოს მაღალმთიან რეგიონებში მცხოვრებთ მოცემულ ტერიტორიებზე არსებულ მიწის ნაკვეთებზე მიწის გადასახადი უმცირდებათ 50 პროცენტით;

ძ) სამედიცინო საქმიანობისათვის გამოყენებული სამედიცინო დაწესებულებათა ქონება, გარდა მიწისა;

წ) სამედიცინო დაწესებულებებზე დამაგრებული მიწის ნაკვეთები, თუ ისინი არ გამოიყენება არასამედიცინო ეკონომიკური საქმიანობისათვის;

ჭ) სამეცნიერო-კვლევითი, სასწავლო, საცდელ-სასელექციო, ექსპერიმენტული, ჯიშთა გამოცდის მიწის ის ნაკვეთები, რომლებიც გამოიყენება სამეცნიერო და სასწავლო მიზნებისათვის და რომლებზედაც სამუშაოები ფინანსდება ბიუჯეტიდან;

ხ) მიწის ნაკვეთები, რომლებიც გამოიყენება ბიუჯეტიდან დაფინანსებული უსინათლოების, ყრუ-მუნჯების, გონებრივად ჩამორჩენილი და ფიზიკურად განუვითარებელი ბავშვების, ომის ვეტერანთა საზოგადოებების, მოხუცებულთა და ბავშვთა სახლების, მოზარდთა სოციალური ადაპტაციისა და შრომითი რეაბილიტაციის ცენტრების, საჯარო სამართლის იურიდიული პირების – ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებების (სკოლების) მიერ თავიანთი ძირითადი ფუნქციების შესრულებისათვის; მიწის ნაკვეთები, გამოყენებული ბავშვთა სახლების, სპეციალური სკოლა-ინტერნატების, ბავშვთა სოფლებისა და საბავშვო ბაღების მიერ, რომლებიც უსასყიდლოდ ეწევიან ბავშვთა მოვლა-აღზრდას და მათთვის განათლების მიცემას, თუ ისინი არ გამოიყენება ეკონომიკური საქმიანობისათვის;

ჯ) სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთები, რომლებზედაც მონეული მოსავლის ნახევარზე მეტი განადგურდა სტიქიის (ქარიშხალი, სეტყვა, გვალვა, წყალდიდობა) და სხვა ფორსმაჟორული შემთხვევების შედეგად. მიწის გადასახადისაგან გათავისუფლების საფუძველია ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს გადაწყვეტილება, რომელიც მიიღება საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს შესაბამის ტერიტორიულ ორგანოსთან შეთანხმებით. კომისიის დასკვნა დგება ორჯერ – სტიქიის დამთავრების მომენტიდან 2 კვირის ვადაში და მოსავლის აღების წინ;

ჰ) სამონადირეო მეურნეობების მიერ დაკავებული მიწები.

დადგენილი საგადასახადო შეღავათები არ ვრცელდება იმ შემთხვევებზე, როდესაც შეღავათების მქონე პირი თავის საკუთრებაში, მფლობელობაში ან სარგებლობაში არსებულ მიწის ნაკვეთს (ან მის ნაწილს) ან/და შენობა-ნაგებობებს (ან მათ ნაწილს) იჯარით, უზუფრუქტით, ქირით ან სხვა ამგვარი ფორმით გადასცემს სხვა პირს.

ფიზიკურ პირებს ქონების გადასახადის დეკლარაციის წარუდგენლობისათვის საგადასახადო კოდექსის 131-ე მუხლით გათვალისწინებული ჯარიმა არ ეკისრებათ.

2009 წლის 1 იანვრამდე ქონების გადასახადის გადახდის გათავისუფლდნენ ფიზი-

იკური პირები, რომლებსაც იჯარით, ქირით, უზუფრუქტით ან სხვა ამგვარი სახის ხელშეკრულების საფუძველზე გაცემული აქვთ ქონება;

ამასთანავე, ამ ობიექტებზე, თუ ისინი გამოყენებულია დამქირავებლის (მოიჯარის) მიერ სამენარმეო საქმიანობისათვის, ქონების გადასახადის საგადასახადო ვალდებულება ეკისრება დამქირავებელს (მოიჯარეს) ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოების მიერ დადგენილი განაკვეთით.

საქართველოს პარლამენტის გადაწყვეტილებით მიწაზე ქონების გადასახადის გადაამხდელ ფიზიკურ პირებს და ადგილობრივ თვითმმართველობასა და მმართველობას შეუწყდათ საგადასახადო ვალდებულებები 2005 წლის 1 იანვრამდე პერიოდისათვის მიწის ნაკვეთების მიხედვით გაანგარიშებულ ქონების გადასახადის ვალდადაცილებულ დავალიანებათა თანხებზე და მათზე დარიცხულ სანქციებზე.

საქართველოს პრეზიდენტის 2002 წლის 27 დეკემბრის 550 ბრძანებულებით განსაზღვრულია სანარმოთა დროებით გამოუყენებელი ქონების კონსერვაციის წესი.

დაბეგრას დაქვემდებარებულ სანარმოთა დროებით გამოუყენებელი (უმოქმედო) ქონების, აგრეთვე ორგანიზაციის ბალანსზე რიცხული ეკონომიკური საქმიანობისათვის გამოყენებული ქონების კონსერვაცია არის ამ საშუალებათა გამოყოფა სანარმოო პროცესიდან და შენახვის რეჟიმზე გადაყვანა მათი ტექნიკურ-ეკონომიკური მახასიათებლების შენარჩუნებით.

კონსერვაციის რეჟიმზე ძირითად საშუალებათა გადაყვანის შესახებ გადაწყვეტილების მიღების საფუძველია:

ა) სანარმოებისაგან დამოუკიდებელი მიზეზებით მათი დროებით გამოუყენებლობა, თუ არსებობს იმის პირობა, რომ კონსერვაციის რეჟიმში ყოფნის მანძილზე არ გაუარესდება ამ საშუალებათა ტექნიკურ-ეკონომიკური მახასიათებლები და კონსერვაციის ვადის დასრულების შემდეგ შესაძლებელი იქნება მათი ამოქმედება;

ბ) ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა მიერ ძირითადი საშუალებების (შენობა-ნაგებობების) საცხოვრებელ ფართობად გამოყენება.

ძირითად საშუალებათა დროებითი კონსერვაცია ხელს არ უნდა უშლიდეს სანარმოთა რესტრუქტურინაციას.

კონსერვაციის რეჟიმში უქმდება:

ა) ძირითად საშუალებათა ნებისმიერი სახით განკარგვის (იჯარის, ქირავნობის, გაყიდვის) შემთხვევაში;

ბ) ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა მიერ გამოყენებული ფართობის გათავისუფლების შემთხვევაში;

გ) ძირითად საშუალებათა კონსერვაციის რეჟიმზე გადაყვანის ვადის, მათ შორის გაგრძელებული ან განმეორებითი ვადის დასრულების შემთხვევაში.

კონსერვაციის რეჟიმზე ძირითადი საშუალებების გადაყვანა ხორციელდება:

ა) ერთ მილიონამდე ლარის ნარჩენი ღირებულების ძირითად საშუალებებზე – ადგილობრივი მმართველობის ორგანოების გადაწყვეტილებით, აფხაზეთისა (ევაკუირებული სანარმოების) და აჭარის მინისტრთა საბჭოებთან, აგრეთვე ქ. თბილისის მერიასთან და საქართველოს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულებთან შეთანხმებით;

ბ) ერთ მილიონ ლარს ზევით ნარჩენი ღირებულების ძირითად საშუალებებზე – საქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრის ბრძანებით სამინისტროსთან

არსებული უწყებათაშორისი საექსპორტო საბჭოს (შემდგომში – უწყებათაშორისი საექსპერტო საბჭო) წინადადების საფუძველზე.

ადგილობრივი მმართველობის ორგანოები, აფხაზეთისა (ევაკუირებული სანარმოების) და აჭარის მინისტრთა საბჭოები, აგრეთვე ქ. თბილისის მერია და საქართველოს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულები თავიანთ გადანყვეტილებებს აცნობენ საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს და შესაბამისი საგადასახადო სამსახურებს, აგრეთვე უწყებათაშორისი საექსპერტო საბჭოს, ხოლო „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ გადანყვეტილებებს საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტრო ატყობინებს ფინანსთა სამინისტროს.

კონსერვაციის რეჟიმზე ძირითად საშუალებათა გადაყვანისა და შემდგომ კონსერვაციის რეჟიმიდან მოხსნის ხარჯებს თვით სანარმო ეწევა.

კონსერვაციის რეჟიმზე ძირითად საშუალებათა გადაყვანის მიზნით სანარმოში იქმნება სპეციალური კომისია მისი ხელმძღვანელის (დირექტორის, პრეზიდენტის, მენეჯერის), ტექნიკური და ეკონომიკური (კომერციული) სამსახურის უფროსების, მთავარი (უფროსი) ბუღალტრის, აგრეთვე ადგილობრივი მმართველობის ორგანოს (გამგეობის, მერიის) საფინანსო ეკონომიკური და საგადასახადო სამსახურების ხელმძღვანელების შემადგენლობით. თუ კონსერვაციის რეჟიმზე ძირითად საშუალებათა გადაყვანა ხდება სანარმოში, სადაც აქციების (წილის) საკონტროლო პაკეტს ფლობს სახელმწიფო, კომისიაში მონაწილეობს აგრეთვე საკონტროლო პაკეტის მფლობელი ორგანოს უფლებამოსილი წარმომადგენელი.

ძირითად საშუალებათა კონსერვაციის რეჟიმის საერთო ხანგრძლივობა განისაზღვრება ორი წლით, გარდა ერთ მილიონ წარჩენ ღირებულებაზე მეტი ძირითადი საშუალებებისა. ამ ვადაზე მეტი ხნით, აგრეთვე განმეორებით კონსერვაციის რეჟიმზე ძირითად საშუალებათა გადაყვანა დასაშვებია მხოლოდ საქართველოს პრეზიდენტის გადანყვეტილებით, უწყებათაშორისი საექსპერტო საბჭოს წარდგინების საფუძველზე.

კონსერვაციის რეჟიმზე გადაყვანილი ძირითადი საშუალებები კონსერვაციაში ითვლება კონსერვაციაზე გადაყვანის თაობაზე გადანყვეტილების მიღების თარიღის მომდევნო თვის პირველი რიცხვიდან.

კონსერვაციის ვადის დამთავრებამდე ძირითადი საშუალებების წარმოების პროცესში ჩართვისა და ამოქმედების შემთხვევაში ეს საშუალებები ამუშავების დროიდან ითვლება კონსერვაციის რეჟიმიდან გასულად და ქონების გადასახადით დაიბეგრება დადგენილი წესით. ვადაზე ადრე კონსერვაციის რეჟიმის შეწყვეტა სანარმოს ხელმძღვანელობამ ერთი კვირით ადრე უნდა აცნობოს კონსერვაციის შესახებ გადანყვეტილებების მიმღებ ორგანოსა და ადგილობრივ საგადასახადო სამსახურს.

საქართველოს ნორმატიული აქტები

საქართველოს კანონი

საქართველოს საგადასახადო კოდექსი კარი 13, თავი 50

საქართველოს კანონმდებლარე აქტი

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №176

2007 წლის 6 მარტი ქ. თბილისი

ქონების გადასახადის გამოანგარიშებისა და გადახდის წესის შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს პრეზიდენტის №550 ბრძანებულება

2002 წლის 27 დეკემბერი ქ. თბილისი

დაბეგვრის მიზნებისათვის სანარმოთა დროებით გამოუყენებელი ქონების კონსერვაციის რეჟიმზე გადაყვანის წესის შესახებ

ქალაქ თბილისის საკრებულოს გადაწყვეტილება №14-5

2005 წლის 24 ივნისი

ქ. თბილისის ტერიტორიაზე ადგილობრივი გადასახადების შემოღების შესახებ

ქალაქ თბილისის საკრებულოს გადაწყვეტილება №14-6

2004 წლის 10 აგვისტო

ქ. თბილისის ტერიტორიაზე მინის გადასახადის შემოღების შესახებ

თავი 9

მოსაკრებლები

საქართველოში მოსაკრებლების სტრუქტურას, ოდენობასა და შემოღების წესს ადგენს მხოლოდ კანონი.

მოსაკრებლების გადამხდელი ფიზიკური და იურიდიული პირები ვალდებული არიან გადაიხადონ კანონით დაწესებული საერთო-სახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი მოსაკრებლები.

დაუშვებელია კანონით გაუთვალისწინებელი მოსაკრებლის გადახდის ვალდებულების ვინმესთვის დაკისრება.

აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების უმაღლეს წარმომადგენლობით ორგანოებს, აგრეთვე ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოებს შეუძლიათ შემოიღონ მხოლოდ საქართველოს შესაბამისი კანონით დაწესებული ადგილობრივი მოსაკრებლები.

შემოღების წესის მიხედვით მოსაკრებლები არის საერთო-სახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი.

საერთო-სახელმწიფოებრივი მოსაკრებლებია:

- ა) საბაჟო მოსაკრებელი;
- ბ) სალიცენზიო და სანებართვო მოსაკრებლები;
- გ) სახელმწიფო სერტიფიკატის მოსაკრებელი;
- დ) სარეგისტრაციო მოსაკრებელი;
- ე) სახელმწიფო საექსპერტიზო მოსაკრებელი;
- ვ) სახელმწიფო ბაჟი;
- ზ) საკონსულო მოსაკრებელი;
- თ) სატენდერო მოსაკრებელი
- ი) სააღსრულებო მოსაკრებელი;
- კ) სამხედრო სავალდებულო სამსახურის გადავადების მოსაკრებელი;
- ლ) ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის მოსაკრებელი;
- მ) საჯარო ინფორმაციის ასლის გადაღების მოსაკრებელი;
- ნ) პრობაციის მოსაკრებელი – „არასაპატიმრო სასჯელთა აღსრულების წესისა და პრობაციის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული მოსაკრებელი.

ადგილობრივი მოსაკრებლებია:

ა) მშენებლობის (გარდა განსაკუთრებული მნიშვნელობის რადიაციული ან ბირთვული ობიექტის მშენებლობისა) ნებართვის მოსაკრებელი;

ბ) ადგილობრივი საქალაქო რეგულარული სამგზავრო გადაყვანის ნებართვის მოსაკრებელი;

- გ) ადგილობრივი სატენდერო მოსაკრებელი;
- დ) დასახლებული ტერიტორიის დასუფთავების მოსაკრებელი;
- ე) სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებელი;
- ვ) სპეციალური (ზონალური) შეთანხმების გაცემის მოსაკრებელი;

ზ) კულტურული მემკვიდრეობის სარეაბილიტაციო არეალის ინფრასტრუქტურის მოსაკრებელი.

მოსაკრებლის გადამხდელები არიან ფიზიკური და იურიდიული პირები, რომლებსაც სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანოები ანიჭებენ კანონით განსაზღვრული საქმიანობის განხორციელების ან/და სარგებლობის უფლებას, აგრეთვე, რომელთაც სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანოები უწევენ გარკვეულ მომსახურებას.

მოსაკრებლების განაკვეთები მათ ცალკეულ სახეობებზე წესდება კანონის შესაბამისად მიღებული კანონებით და განისაზღვრება შემდეგი პრინციპებით:

ა) სახელმწიფოს ან ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანოების მიერ უზრუნველყოფილ მომსახურებაზე ან/და უფლების მინიჭებაზე განეული დანახარჯების ანაზღაურების გათვალისწინებით;

განსაკუთრებულ შემთხვევებში სახელმწიფოს პოლიტიკური და ეკონომიკური (მათ შორის მოსალოდნელი შემოსავლების შეფასების გათვალისწინებით) ინტერესებიდან გამომდინარე.

მოსაკრებლები წესდება ლარებში ან ფარდობით სიდიდეებში.

განვიხილოთ ჩვენთვის საინტერესო მოსაკრებლები – სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებელი და ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის მოსაკრებელი

9.1. სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებალი

საქართველოს კანონის „სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებლის შესახებ“ მიხედვით სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებელი არის აუცილებელი გადასახდელი ადგილობრივი ბიუჯეტში, რომელიც დადგენილია სახელმწიფოს პოლიტიკური და ეკონომიკური ინტერესების შესაბამისად.

მოსაკრებლის გადამხდელი

სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებლის გადამხდელები არიან პირები, რომლებიც ეწევიან სამენარმო საქმიანობას კაზინოებით (სამორინეებით), აზარტული და სხვა სათამაშო ბიზნესით და ასეთი საქმიანობა საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ექვემდებარება ნებართვით რეგულირებას.

სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებლის გადამხდელები არიან აგრეთვე ლატარიის მომწყობი პირები (ორგანიზატორები), რომლებიც ეწევიან სამენარმო საქმიანობას „ლატარიების, აზარტული და სხვა მომგებიანი თამაშობების მოწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ეროვნული ლატარიის ფონდის მიერ ორგანიზებულ ტენდერში გამარჯვებული პირის გამოვლენამდე.

მოსაკრებლის ობიექტები

სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებლის ობიექტებია:

ა) აზარტული და მომგებიანი თამაშებისათვის გამოყენებული სათამაშო მაგიდები, სათამაშო აპარატები;

ბ) ტოტალიზატორის, ბინგოს, ლოტოს სალაროები (სპეციალურად მოწყობილი ადგილი, სადაც მოლარის ან/და სპეციალური აპარატის ან სხვა საშუალებით ხორციელდება ფსონის მიღება ან/და მოგების გაცემა);

გ) წამახალისებელი გათამაშების საპრიზო ფონდი;

დ) სისტემურ-ელექტრონული ფორმის თამაშობა;

ე) ლატარიის ბილეთების რეალიზაციიდან მიღებული ამონაგები.

მოსაკრებლის განაკვეთები

სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებლის განაკვეთების დიფერენცირება ხდება სათამაშო ბიზნესის სახეობის მიხედვით და განისაზღვრება:

ა) კაზინოს (სამორინეს) თითოეულ სათამაშო მაგიდაზე – კვარტალში 15 000-დან 30 000 ლარამდე;

ბ) თითოეულ სათამაშო აპარატზე – კვარტალში 150-დან 600 ლარამდე;

გ) ტოტალიზატორის, ბინგოს, ლოტოს თითოეულ სალაროზე – კვარტალში 900-დან 1800 ლარამდე;

დ) თითოეულ წამახალისებელ გათამაშებაზე – საპრიზო ფონდის 10%;

ე) სისტემურ-ელექტრონული ფორმის თამაშობაზე – კვარტალში 6000-დან 30 000 ლარამდე;

ელატარიების მოწყობაზე – ლატარიის ბილეთების რეალიზაციიდან მიღებული ამონაგების არა უმეტეს 20%-ისა.

მოსაკრებლის ანგარიშგება და გადახდის წესი

წამახალისებელი გათამაშების მომწყობი (ორგანიზატორი) ვალდებულია ადგილობრივ საგადასახადო ორგანოში ყოველკვარტალურად წარადგინოს საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დამტკიცებული ფორმის დეკლარაცია და გადაიხადოს მოსაკრებელი არა უგვიანეს საანგარიშო კვარტალის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა.

სისტემურ-ელექტრონული ფორმის თამაშობის მომწყობი (ორგანიზატორი) ვალდებულია ადგილობრივ საგადასახადო ორგანოში ყოველკვარტალურად წარადგინოს საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დამტკიცებული ფორმის დეკლარაცია და გადაიხადოს მოსაკრებელი არა უგვიანეს საანგარიშო კვარტალის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა.

კაზინოს (სამორინეს) სათამაშო მაგიდეების, სათამაშო აპარატებისა და ტოტალიზატორის, ბინგოს, ლოტოს სალაროების მოწყობისას თამაშების ორგანიზატორები სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებელს იხდიან მოსაკრებლის გადახდის ნიშნების შექმნისას. მოსაკრებლის გადახდის ნიშანში იგულისხმება თამაშების მოწყობისას სათამაშო მაგიდებსა და აპარატებზე ტოტალიზატორის, ბინგოს, ლოტოს სალაროებზე მისამარებელი ნიშნები, რომლებიც ადასტურებს მოსაკრებლის გადახდას და თამაშების ორგანიზატორის უფლებას თამაშების მოწყობის ადგილებში სათამაშო მაგიდებსა და აპარატების დადგმასა და ტოტალიზატორის, ბინგოს, ლოტოს სალაროების მოწყობაზე.

თამაშების მომწყობნი (ორგანიზატორები) მოსაკრებლის გადახდის ნიშნებს ამარგებენ სათამაშო მაგიდებსა და აპარატებზე, აგრეთვე ტოტალიზატორის, ბინგოს, ლოტოს სალაროების თვალსაჩინო ადგილებზე, საანგარიშო კვარტალის პირველ სამუშაო დღეს და ხსნიან ყოველი საანგარიშო კვარტალის ბოლო სამუშაო დღეს.

ლატარიის მომწყობნი (ორგანიზატორები) ვალდებული არიან ადგილობრივ საგა-

დასახადო ორგანოებში ყოველკვარტალურად წარადგინონ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დამტკიცებული ფორმის დეკლარაცია და გადაიხადონ მოსაკრებელი არა უგვიანეს საანგარიშო კვარტალის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა.

საქართველოს ნორმატიული აქტები

საქართველოს კანონი

სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებლის შესახებ

ლატარიების, აზარტული და სხვა მომგებიანი თამაშობების მოწყობის შესახებ მოსაკრებლების სისტემის საფუძვლების შესახებ

საქართველოს კანონმდებლური აქტი

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №50

2007 წლის 29 იანვარი ქ. თბილისი

სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებლის გადახდის ნიშნების შექმნის, რეგისტრაციისა და დამაგრების, დაზიანებული ნიშნების შეცვლის, აგრეთვე უმოქმედო დაბეგვრის ობიექტების დალუქვის წესების დამტკიცების შესახებ

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №824

2005 წლის 30 აგვისტო ქ. თბილისი

„განადღებული, გაუქმებული, არარეალიზებული ლატარიის, ტოტალიზატორის და სხვა მომგებიან თამაშობებში მონაწილეობის დამადასტურებელი ბილეთების, დოკუმენტების, ფასიანი ქაღალდების, ღირებულების მქონე, მკაცრი აღრიცხვა-ანგარიშგების ფორმების, დოკუმენტების ექსპერტიზა-უტილიზაციისა და ლეგალიზაციის შესახებ ინსტრუქციის“ დამტკიცების თაობაზე“

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №143

2007 წლის 26 თებერვალი ქ. თბილისი

სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებლის გადახდის ნიშნების ესკიზის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №159

2007 წლის 1 მარტი ქ. თბილისი

სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებლის ყოველკვარტალური დეკლარაციის ფორმისა და მისი შევსების წესის შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1216

2005 წლის 15 დეკემბერი ქ. თბილისი

სამორინეს, ტოტალიზატორის, სათამაშო აპარატების სალონის, ლოტოს, ბინგოს, წამახალისებელი გათამაშების მოწყობის სანებართვო მონუმობის ფორმების დამტკიცების შესახებ

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №265

2006 წლის 28 მარტი ქ. თბილისი

სამორინეს, ტოტალიზატორის, სათამაშო აპარატების სალონის, ლოტოს, ბინგოს, წამახალისებელი გათამაშების მოწყობის სანებართვო მოწმობების გამოყენებისა და აღრიცხვა-ანგარიშგების წესის დამტკიცების შესახებ

საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის ბრძანება №1143

2007 წლის 29 აგვისტო ქ. თბილისი

აზარტული და სხვა მომგებიანი თამაშობების (გარდა წამახალისებელი გათამაშებისა) ადგილებზე და გარე პერიმეტრზე ვიდეომეთვალყურეობის სისტემებისა და მათი დამონტაჟება-ექსპლოატაციის წესის დამტკიცების შესახებ

9.2. ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის მოსაკრებელი

საქართველოს კანონის „ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის მოსაკრებლების შესახებ“ მიხედვით

ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის მოსაკრებლის გადამხდელია:

- ა) პირი, რომლის საქმიანობა ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ექვემდებარება ლიცენზირებას;
- ბ) პირი, რომელიც ახორციელებს სახელმწიფო ტყის ფონდიდან მერქნული რესურსებით სარგებლობას;
- გ) სპეციალური ჭრების შედეგად ამოღებული მერქნული რესურსებით მოსარგებელი;
- დ) პირი, რომელიც ახორციელებს გადამფრენი ფრინველების გარემოდან ამოღებას სამონადირეო მეურნეობის ფარგლების გარეთ.

მოსაკრებლის ობიექტი

ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის მოსაკრებლის ობიექტია საქართველოს ტერიტორიაზე (ტერიტორიული წყლების, საჰაერო სივრცის, კონტინენტური შეღვისა და განსაკუთრებული ეკონომიკური ზონის ჩათვლით) გარემოდან ამოღებული ბუნებრივი რესურსების მოცულობა (რაოდენობა), კერძოდ:

- ა) სასარგებლო წიაღისეულის მოცულობა (რაოდენობა);
- ბ) ტყის ფონდის მერქნული რესურსების მოცულობა (რაოდენობა);
- გ) მცენარეთა არამერქნული რესურსების (მათ შორის სოჭის გარჩების) მოცულობა (რაოდენობა);
- დ) წყლის რესურსების მოცულობა (რაოდენობა);
- ე) ცხოველთა სამყაროს რესურსების (გარდა გადამფრენი ფრინველებისა) მოცულობა (რაოდენობა);
- ვ) გადამფრენი ფრინველების რაოდენობა.

მოსაკრებლის განაკვეთი

- 1. წიაღით სარგებლობისათვის მოსაკრებლის ოდენობა განისაზღვრება:
 - ა) ამოპოვებული სასარგებლო წიაღისეულის ძირითადი სახეობებისა და მოცულობის (რაოდენობის) მიხედვით, ქვემოთ მოყვანილი ცხრილის შესაბამისად:

სასარგებლო წიაღისეულის სახეობანი	ზომის ერთეული	მოსაკრებლის ოდენობა ლარებში
სანვაეი და ენერგორესურსები:		
ა)ნავთობი	1 ტონა	21
ბ)გაზი	1000 მ ³	2
გ)ნახშირი	1 ტონა	1
დ)ტორფი და საპრობელები	1 ტონა	0,7
შავი ლითონები:		
ა)რკინა	1 ტონა/1%-იანი შემცველობით	0,008
ბ)მანგანუმი		0,012
ფერადი ლითონები:		
ა)სპილენძი	1 ტონა	136
ბ)ტყვია	1 ტონა	37
გ)თუთია	1 ტონა	90
დ)ანთიმონიტი	1 ტონა/1%-იანი შემცველობით	0,09
ე)კადმიუმი	1 ტონა	800000
ვ)ალუმინი	1 ტონა	104
ზ)ნიკელი	1 ტონა	450
თ)კალა	1 ტონა	400
ი)სტრონციუმი და სხვა	1 ტონა	0,8
კეთილშობილი ლითონები:		
ა)ოქრო	1 გრამი	0,9
ბ)პლატინოიდები		1,3
გ)ვერცხლი		0,015
იშვიათი ლითონები, იშვიათი ელემენტები და იშვიათ მინათა ელემენტები	1 გრამი	1,5
სამთო-ქიმიური ნედლეული:		
ა)ანდეზიტი	1 მ ³	0,6
ბ)ბარიტი	1 ტონა	1,8
გ)კალციტი	1 ტონა	1,2
დ)ბენტონიტური თიხები	1 ტონა	3,6
ე)ვერცხლისწყალი	1 ტონა/1%-	0,14

ვ)დარიშხანი	იანი შემ- ცველობით	
ზ)გოგირდი	1 ტონა	20
თ)დიატომიტი და სხვა	1 ტონა	2
ა)დოლომიტი	1 ტონა	6
ბ)ცეცხლგამძლე თიხები	1 ტონა	
გ)საფლუსე კირქვეები	1 ტონა	
დ)კვარცის ქვიშები საყალიბე და მინის წარმოებისათვის	1 ტონა	
ე)მინერალური პიგმენტები	1 ტონა	
ვ)ტალკი	1 ტონა	
ზ)ცეოლითი	1 ტონა	
თ)კაოლინი	1 ტონა	
ი)ტრაქიტი	1 ტონა	
კ)პეგმატიტი	1 ტონა	
ლ)კირქვა კირის წარმოებისათვის	1 ტონა	
მ)გრაფიტი	1 ტონა	
ნ)საყალიბე-საფლუსე თიხები	1 ტონა	
ო)კერამიკული თიხები	1 ტონა	
პ)ბუნებრივი ცარცის ქვა	1 ტონა	
ჟ)საფორმე ქვიშები	1 გ	
რ)ლითოგრაფიული ქვა და სხვა	1 გ	
ძვირფასი ქვები	1 კარატი	
საიუველირო ნახევრადძვირფასი ქვები (აკვამარინი, ამეთვისტო, ქრიზოლითი, მთის ბროლი და სხვა)	1 კილოგრამი	
საიუველირო-სანაკეთობო ქვები (აქატი, მალაქიტი, ნეფრიტი, სერდოლიკი, ქარვა, გიშერი, ლაზურიტი და სხვა)	1 კილოგრამი	
იასპი (ეშმი)	1 გრამი	
საშენი მასალები:		
ა)საცემენტე ნედლეული (კირქვა, თიხამინა, სპონგოლიტი)	1 ტონა	
ბ)თაბაშირი	1 ტონა	
გ)გაჯი	1 ტონა	

დ)პერლიტი	1 ტონა	8
ე)ზრეში, ქვიშა	1 მ ³	0,2
ვ)სააგურე თიხები	1 მ ³	0,35
ზ)მოსაპირკეთებელი და სახერხი ქვები (გრანიტი, სიენიტი, დიორიტი, გაბრო, ტეშენიტი, ბაზალტი, ტუფი, მარმარილო)	1 მ ³	1,0
თ)სალორღე ნედლეული	1 მ ³	0,4
ი)სხვა საშენი მასალები	1 მ ³	0,7
სასმელ-სამკურნალო და ჩამოსასხმელი მინისქვეშა მინერალური წყლები, გარდა ამ პუნქტის „ბ“-„ე“ ქვე- პუნქტებში აღნიშნული მინერალური წყლებისა	1 მ ³	3
სამკურნალო ტალახი	1 ტონა	1
გარეგანი მოხმარების (სამკურნალო აბაზანები) მი- ნისქვეშა მინერალური წყლები	1 მ ³	0,04
მინისქვეშა თერმული (თბოენერგეტიკული დანიშნუ- ლების) წყლების გამოყენება ტემპერატურით		
40°C-დან 60°C-მდე	1 მ ³	0,03
60°C-დან 80°C-მდე	1 მ ³	0,05
80°C-დან 100°C-მდე	1 მ ³	0,06
100°C-ზე მეტი	1 მ ³	0,08
მინისქვეშა მტკნარი წყლები:	1 მ ³	
ა)მინისქვეშა მტკნარი წყლების ჩამოსხმის მიზნით გამოყენება;		4
ბ)მინისქვეშა მტკნარი წყლების სხვა სამენარმეო მიზნით გამოყენება		0,005
მყარი სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვებისა და გად- ამუშავების ნარჩენები	1 ტონა	0,2
სამთამადნო სანარმოთა გამდიდრების კუდები	1 ტონა	0,18

შენიშვნა: ფიზიკური პირობების მიერ პირადი მოხმარების მიზნით, ასევე კერძო საკუთრე-
ბაში არსებულ სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე ან/და არასამე-
ნარმეო ეკონომიკური საქმიანობის მიზნით მოპოვებული მინისქვეშა მტ-
კნარი წყლები არ ექვემდებარება მინისქვეშა მტკნარი წყლებისათვის დაწესე-
ბული ბუნებრივი რესურსით სარგებლობის მოსაკრებლის გადახდას.

ბ) „ბორჯომის“ მინერალური წყლით სარგებლობისათვის წიაღით სარგებლობის მო-

საკრებელი 1მ³ წყალზე შეადგენს 10 ლარს;

გ) „ნაბღლაის“ მინერალური წყლით სარგებლობისათვის წიაღით სარგებლობის მოსაკრებელი 1მ³ წყალზე შეადგენს 6 ლარს;

დ) „საირმის“ მინერალური წყლით სარგებლობისათვის წიაღით სარგებლობის მოსაკრებელი 1მ³ წყალზე შეადგენს 6 ლარს;

ე) „უწერის“ მინერალური წყლით სარგებლობისათვის წიაღით სარგებლობის მოსაკრებელი 1მ³ წყალზე შეადგენს 4 ლარს;

ვ) მინერალური წყლებით სარგებლობისათვის წიაღით სარგებლობის მოსაკრებლის ოდენობა გამოიანგარიშება წყლის იმ მოცულობით, რომელიც მიეცემა პირს წიაღით სარგებლობის ლიცენზიით განსაზღვრული წლიური ოდენობის მიხედვით. წლიური ოდენობის გაანგარიშებისას გაითვალისწინება მინერალური წყლების სასაქონლო პროდუქციის წარმოების ნებართვით განსაზღვრული პირობები.

ზ) ნახშირორჟანგით (გაზი CO₂) სარგებლობისათვის წიაღით სარგებლობის მოსაკრებლის ოდენობა გამოიანგარიშება ნახშირორჟანგის (გაზი CO₂) იმ მოცულობით, რომელიც მიეცემა პირს წიაღით სარგებლობის ლიცენზიით განსაზღვრული ყოველდღიური ლიმიტის ოდენობით. ნახშირორჟანგით (გაზი CO₂) სარგებლობის მოსაკრებელი შეადგენს 20 ლარს 1 (ერთ) ტონაზე.

2. სახელმწიფო ტყის ფონდის მერქნული რესურსებით სარგებლობისათვის მოსაკრებლის ოდენობა განისაზღვრება საქართველოს ტყის ფონდის მინებზე გავრცელებული ტყის მერქნიანი სახეობებისა და მერქნული რესურსების სასაქონლო ხარისხის მიხედვით, ქვემოთ მოყვანილი ცხრილის შესაბამისად:

ტყის მერქნიან სახეობათა ჯგუფები (სახეობათა დასახელების ჩათვლით)	მოსაკრებლის ოდენობა ერთი მკვრივი კუბური მეტრისათვის ლარებში	
	სამასალე მერქანი უქერქოდ	საშემე მერქანი ქერქით
1	2	3
I ჯგუფი: უთხოვარი, ბზა, ღვია, ძელქვა, კაკალი	102	6
II ჯგუფი: მუხა, ნაბლი, იფანი, თელა, თუთა, ნეკერჩხალი, ცაცხვი, პანტა, საღსალაჯი	60	4
III ჯგუფი: წიფელი, რცხილა, აკაცია, აკაკი, უხრაჯი	47	3
IV ჯგუფი: ფიჭვი, ნაძვი, სოჭი, კედარი, კვიპაროსი, კრიპტომერია, ტუია	22	2
V ჯგუფი: ჯაგრცხილა, ჭადარი, ტყის დანარჩენი მერქნიანი სახეობები	13	2

3. გარემოდან ამოღებული ტყის არამერქნული რესურსებით და ტყის მერქნიანი მცენარეების პროდუქტებით სარგებლობისათვის მოსაკრებლის ოდენობა განისაზღვრება ყოველ კილოგრამზე, შემდეგი ცხრილის მიხედვით:

№	რესურსების დასახელება სახეობათა ჯგუფების მიხედვით	მოსაკრებლის ოდენობა (ლარი/კგ)
1	თეთრყვავილას ბოლქვები, ყოჩივარდას გორგლები	0,1
2	სოჭის გირჩა	0,60

4. წყლის რესურსებით სარგებლობისათვის მოსაკრებლის ოდენობა განისაზღვრება:
 ა) წყლის ობიექტების ჯგუფების მიხედვით, ქვემოთ მოყვანილი ცხრილის შესაბამისად:

წყლის ობიექტთა ჯგუფები (წყლის ობიექტთა სახეობების დასახელების ჩათვლით)	მოსაკრებლის ოდენობა ერთ კუბურ მეტრზე ლარებში
I ჯგუფი (ქასპიის ზღვის აუზის მდინარეები, ტბები და სხვა წყალსატევები)	0,01
II ჯგუფი (შავი ზღვის აუზის მდინარეები, ტბები და სხვა წყალსატევები)	0,005
III ჯგუფი (შავი ზღვის წყალი)	0,003

ბ) თბოსადგურებისათვის და სარწყავი სისტემებისათვის მოსაკრებლის ოდენობა 1მ³ წყალზე შეადგენს შესაბამის წყლის ობიექტთა ჯგუფებისათვის განსაზღვრული მოსაკრებლის ოდენობის 1 პროცენტს;

გ) ჰიდროელექტროსადგურებისათვის მოსაკრებლის ოდენობა 1მ³ წყალზე შეადგენს შესაბამის წყლის ობიექტთა ჯგუფებისათვის განსაზღვრული მოსაკრებლის ოდენობის 0,01 პროცენტს;

დ) კომუნალური და სოფლის წყალსადენებისათვის მტკნარი (მინისქვეშა და ზედაპირული) წყლის რესურსებით სარგებლობისათვის მოსაკრებლის ოდენობა 1მ³ წყალზე შეადგენს 0,01 თეთრს.

5. ცხოველთა სამყაროს რესურსებით (ობიექტებით) სარგებლობისათვის მოსაკრებლის ოდენობა განისაზღვრება ცხოველთა სამყაროს ობიექტების საქართველოში გავრცელებულ სახეობათა მიხედვით, ქვემოთ მოყვანილი ცხრილის შესაბამისად:

ცხოველთა სამყაროს ობიექტთა ჯგუფები (ცხოველთა სამყაროს ობიექტთა სახეობების დასახელებათა ჩათვლით)	მოსაკრებლის ოდენობა (ძუძუმწოვრებისა და ფრინ- ველებისათვის სახეობის ერთ ინდივიდზე, თევზებისა და წყლის ცხოველებისათვის ერთ ტონაზე) ლარებში
I ჯგუფი (დათვი)	1000
II ჯგუფი (გარეული ღორი)	100
III ჯგუფი: ა) შველი; ბ) ირემი	500 1300
IV ჯგუფი (მგელი)	100
V ჯგუფი ა) ტურა; ბ) მელა; გ) მაჩვი; დ) კვერნა; ე) ენოტისებური ძაღლი, ენოტი, ნუტრია; ვ) ტყის კატა.	15 50 20 20 1 10
VI ჯგუფი (კურდღელი)	2
VII ჯგუფი ა) ჯიხვი; ბ) არჩვი; გ) კავკასიური შურთხი.	1500 600 220
VIII ჯგუფი: ა) ქარსალა ბ) მერლანგი გ) ხონთქარა დ) ქაშაყი, პელამი, სამარიდა, სარლანი ე) ლუფარი ვ) სკუმბრია, სარდინი, სტავრიდა ზ) ფარგა თ) სამარისი	10 15 40 40 30 20 50 40
IX ჯგუფი (ხოხობი)	15
X ჯგუფი ა) კაკაბი, გარეული ბატი; ბ) გარეული იხვი.	4 1

XI ჯგუფი (სხვა ფრინველები)	1
XII ჯგუფი (ქაფშია)	25
XIII ჯგუფი	
ა)ქარსალა;	10
ბ)მერლანგი;	15
გ)ხონთქარა;	40
დ)ქაშაყი, პელამი, სამარიდა, სარლანი;	40
ე)ლუმფარი;	30
ვ)სკუმბრია, სარდინი, სტავრიდა;	20
ზ)ფარგა.	50
XIV ჯგუფი	
ა)კეფალი, წვერა, ციმორი, მურნა;	120
ბ)შამაია;	90
გ)ლოქო	60
XV ჯგუფი	
ა)თეთრი ამური, სქელშუბლა;	40
ბ)ტობი.	50
XVI ჯგუფი	
ა)კობრი;	40
ბ)ჭერეხი;	70
გ)კაპარჭინა;	30
დ)ნაფოტა;	10
ე)ქარიყლაპია.	10
XVII ჯგუფი (სიგა, პელიადი, ჭაფალა)	15
XVIII ჯგუფი (კატრანი)	80
XIX ჯგუფი	
ა)მდინარის კალმახი, ტბის კალმახი;	200
ბ)ორაგულისებრნი.	525
XX ჯგუფი (ზუთხისებრნი)	3000
XXI ჯგუფი	
ა)რაპანი;	6
ბ)მიდია.	8
XXII ჯგუფი	
ა)ხრამული;	50
ბ)ქაშაყი;	5
გ)ქარჩხანა (კარასი);	5
დ)ლორჯო;	5

ექანარი;	50
ემცირე ვიშა;	15
ზეკამბალა, კალკანი.	40
XXIII ფგუფი	
აზღვის კატა	30
ბზღვის ენა;	30
გზღვის მელა;	30
დეარსკელავთმრიცხველი	40

6. გარემოდან გადამფრენი ფრინველების ამოღებაზე მოსაკრებლის ოდენობა სეზონზე შეადგენს 10 ლარს.

მოსაკრებლის გადახდის და ბიუჯეტში ჩარიცხვის წესი

ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის მოსაკრებელი გადაიხდება საანგარიშის მომდევნო თვის 15 რიცხვამდე, გარდა შემდეგი ბუნებრივი რესურსებისა:

— ტყის ფონდის მერქნული რესურსებით სარგებლობისათვის მოსაკრებელი გადაიხდება არა უგვიანეს ტყიდან მათი ტრანსპორტირებისა, ხოლო კანონის „ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის მოსაკრებლის შესახებ“ მე-3 მუხლის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – მერქნული რესურსების რეალიზაციისას;

— მცენარეთა არამერქნული რესურსებით და მათი პროდუქტებით სარგებლობისათვის მოსაკრებელი გადაიხდება წინასწარ, ლიცენზიის მიღებამდე;

— სოფლის მეურნეობაში გამოყენებული წყლის რესურსების მოსაკრებელი გადაიხდება შესაბამისი წლის 1 დეკემბრამდე;

— გადამფრენ ფრინველებზე ნადირობისათვის მოსაკრებელი გადაიხდება წინასწარ, ნადირობის დაწყებამდე, საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს მიერ განსაზღვრული წესით;

— მინერალურ წყლებზე ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის მოსაკრებელი გადაიხდება წიაღით სარგებლობის ლიცენზიის მიღებიდან არა უგვიანეს ყოველი კვარტლის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა ამ პერიოდის განმავლობაში ლიცენზიით განსაზღვრული წლიური ოდენობის მიხედვით თანაბარ ნაწილებად;

— ნახშირორჟანგზე (გაზი CO₂) ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის მოსაკრებელი გადაიხდება წიაღით სარგებლობის ლიცენზიის მიღებიდან არა უგვიანეს საანგარიშო პერიოდის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა, ამ პერიოდის განმავლობაში ლიცენზიით განსაზღვრული ყოველდღიური ლიმიტის ოდენობით.

მოსაკრებლის გამომხდელი თავისი ადგილსამყოფლის მიხედვით საგადასახადო ორგანოს წარუდგენს მოსაკრებლის გაანგარიშებებს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ დადგენილი ფორმით.

შელავათები:

— მოსაკრებლებისაგან თავისუფლდება მეტროპოლიტენის, წყალმომარაგების, საკანალიზაციო სისტემების, ინფრასტრუქტურული და საყოფაცხოვრებო დანიშნულების მიწისქვეშა ნაგებობათა მშენებლობისას მოპოვებული სასარგებლო წიაღისეულის მოცულობა (რაოდენობა).

— მოსაკრებელი უმცირდებთ 70%-ით:

ა)იმ ბუნებათმოსარგებლებს, რომლებიც ენევიან ბუნებრივი რესურსების მოპოვებასთან დაკავშირებულ სამეცნიერო და კულტურულ-საგანმანათლებლო საქმიანობას;
 ბ)აღდგენილი (კვლავნარმოებული) რესურსების მოცულობის (რაოდენობის) ფარგლებში იმ ბუნებათმოსარგებლებს, რომლებიც საკუთარი სახსრებით ახორციელებენ ბუნებრივი რესურსების აღდგენა-კვლავნარმოებას.

განსაკუთრებული შემთხვევები

საქართველოს „ნითელ ნუსხაში“ შეტანილი გარეულ ცხოველთა და ველურ მცენარეთა სახეობებით სარგებლობის მოსაკრებელი გადაიხდება მხოლოდ განსაკუთრებულ შემთხვევებში: პათოლოგიური დაავადებების შედეგად გამხმარი, დიდთოვლიანობისა და ქარისაგან მოთხრილი ხეების რეალიზაციისა და მაგისტრალური გზების, ელექტროგადამცემი ხაზების, მილსადენების, ჰიდროტექნიკურ ნაგებობათა მშენებლობისას ჩატარებული ხეების ჭრების დროს. ასევე ამ სახეობებით სარგებლობის მოსაკრებელი გამოიყენება უკანონო ჭრების შედეგად მიყენებული ზიანის (ზარალის) დაანგარიშებისათვის.

ბუნებრივი რესურსებით, მათ შორის, „ნითელ ნუსხაში“ შეტანილი გარეულ ცხოველთა და ველურ მცენარეთა სახეობებით სარგებლობის მოსაკრებელი გამოიყენება რესურსების უკანონო მოპოვების შედეგად მიყენებული ზიანის (ზარალის) დაანგარიშებისათვის.

საქართველოს ნორმატიული აქტები

საქართველოს კანონი

ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის მოსაკრებლების შესახებ მოსაკრებლების სისტემის საფუძვლების შესახებ

საქართველოს კანონმდებელი ორგანო

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №31

2005 წლის 21 იანვარი ქ. თბილისი

ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის მოსაკრებლის გაანგარიშების ფორმის დამტკიცების შესახებ

თავი 10

საკონტროლო-სალარო აპარატები

ეკონომიკური საქმიანობის განმახორციელებელი პირები ვალდებული არიან საქონლის/მომსახურების მიწოდების დროს მომხმარებლებთან ნაღდი ფულით ანგარიშსწორებისას შესაბამისი მონაცემები აღრიცხონ მხოლოდ საკონტროლო-სალარო აპარატების გამოყენებით.

საკონტროლო-სალარო აპარატების გამოყენების ვალდებულებისაგან თავისუფლდება:

1. პირები მომხმარებლებთან ანგარიშსწორების იმ ნაწილში, სადაც გამოიყენება ნაღდი ფულით ანგარიშსწორების ფაქტის დამადასტურებელი, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით დამტკიცებული მკაცრი აღრიცხვის დოკუმენტი; მკაცრი აღრიცხვის დოკუმენტების ნუსხა განსაზღვრულია საქართველოს კანონით „მკაცრი აღრიცხვის ფორმების შესახებ“ და დაკონკრეტებულია საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2005 წლის 2 აგვისტოს №669 ბრძანებით.

„მკაცრი აღრიცხვის ფორმების (დოკუმენტების) ნუსხის, მკაცრი აღრიცხვის ფორმების (დოკუმენტების) რეგისტრაციის წესისა და მკაცრი აღრიცხვის ფორმების (დოკუმენტების) რეგისტრაციის ყურნალის ფორმის დამტკიცების თაობაზე“, რომლის მიხედვითაც მკაცრი აღრიცხვის ფორმების (დოკუმენტების) ნუსხა შემდეგნაირად გამოიყურება:

მკაცრი აღრიცხვის ფორმებს განეკუთვნება შემდეგი ბლანკები და დოკუმენტები:

- ა) ვიზა;
- ბ) საქართველოში დასაბრუნებელი მონმობა;
- გ) ლტოლვილთა მონმობა;
- ე) საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა;
- ვ) კორექტირების საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა;
- ზ) სპეციალური საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის სერტიფიკატი;
- თ) სპეციალური საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა;
- ი) სანარმოს სახელმწიფო რეგისტრაციის (გადასახადის გადამხდელის) მონმობა;
- კ) ნულოვანი განაკვეთის სარეგისტრაციო სერტიფიკატი;
- ლ) დამატებული ღირებულების გადასახადის გადამხდელის სარეგისტრაციო სერტიფიკატი;
- მ) სათამაშო ბიზნესის გადასახადის გადახდის ნიშნები;
- წ) ანგარიშ-ფაქტურა საბაჟო პროცედურების სმ-1;
- ყ) ნედლი ნავთობისა და მისი გადაამუშავებით მიღებული საქონლის, მისამართების, გამხსნელების, ნახშირწყალბადების, თხევადი გაზის და საპოხი საშუალებების (გარდა ნედლი

ნათობისა, რომელიც გადაადგილდება მილსადენის ტრანსპორტით ან ტრანზიტის საბა-
 ჟო რეჟიმით), თამბაქოს ნაწარმის სპეციალური სატვირთო საბაჟო დეკლარაცია;

შ)საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული ლიცენზიისა და ნებართვის
 ფორმები;

ჩ)ტყით სარგებლობის ბილეთი (ხე-ტყის დამზადებისთვის);

ც)ტყით სარგებლობის ბილეთი (არამერქნული რესურსებით სარგებლობისთვის);

ძ)ტყით სარგებლობის ბილეთი (ტყის მერქნიანი მცენარეების, პროდუქტებისა და
 ხის მეორეხარისხოვანი მასალების დამზადებისათვის);

წ)ხე-ტყის კანონიერად დამზადების დამადასტურებელი დოკუმენტი;

ჭ)ხე-ტყის წარმოშობის დამადასტურებელი დოკუმენტი;

ხ)ხე-ტყის კანონიერების დამადასტურებელი დოკუმენტი;

ჯ)ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმი;

პ)დაბადების მონმობა, სააქტო ჩანაწერი;

პ.ა.) მამობის დადგენის მონმობა, სააქტო ჩანაწერი;

პ.ბ) ქორწინების მონმობა, სააქტო ჩანაწერი;

პ.გ) განქორწინების მონმობა, სააქტო ჩანაწერი;

პ.დ) შვილად აყვანის მონმობა, სააქტო ჩანაწერი;

პ.ე) გარდაცვალების მონმობა, სააქტო ჩანაწერი;

პ.ვ) სახელის, მამის, გვარის შეცვლის მონმობა, სააქტო ჩანაწერი;

პ.ზ) პასპორტი;

პ.თ) პირადობის მონმობა;

პ.ი) ჩანართი;

პ.კ) სამედიცინო დანესებულებების სალიცენზიო მონმობა;

პ.ლ) ფარმაცევტული საქმიანობის სალიცენზიო მონმობა და სარეგისტრაციო მონ-
 მობის დანართის ფორმები;

პ.მ) ნასამართლეობის ან ძეზნის ბლანკი;

პ.ო) ადმინისტრაციული ჯარიმის გადახდის დამადასტურებელი ქვითარი;

პ.პ) ცნობა საგზაო-სატრანსპორტო შემთხვევისა და მათში დაშავებულ პირთა შესახებ;

პ.ჟ) ადმინისტრაციული დაკავების ოქმი;

.რ) პირადი გასინჯვისა და ნივთების გასინჯვის ოქმი;

პ.ს) ნივთებისა და დოკუმენტების ჩამორთმევის ოქმი;

პ.ტ) მძღოლის მონმობის პლასტიკური ყდა;

პ.უ) მძღოლის მონმობის ბლანკი;

პ.ფ) ტრანსპორტის სარეგისტრაციო მონმობის პლასტიკური ყდა;

პ.ქ) ტრანსპორტის სარეგისტრაციო მონმობის ბლანკი;

პ.ყ) საბანკო ლიცენზია;

პ.შ) საბანკო ფილიალის გახსნის შესახებ თანხმობა;

პ.ჩ) არასაბანკო სადეპოზიტო დანესებულებებზე (საკრედიტო კავშირები, ვალუტ-
 ის გადამცემელი პუნქტები) გასაცემი სალიცენზიო მონმობა;

პ.წ) თანხმობა საინკასაციო მომსახურების შესახებ;

პ.ხ) მონმობა ნაღდ ფულთან მუშაობის კვალიფიკაციის შესახებ;

პ.ჯ) მონმობა ინკასატორის კვალიფიკაციის შესახებ;

- 3.3) საფულე ჩეკი;
- 3.3.გ) სარეზერვო ფონდების აღრიცხვის წიგნი;
- 3.3.დ) ნაღდი ფულისა და სხვა ფასეულობის აღრიცხვის წიგნი;
- 3.3.ე) ნაღდი ფულის კუპიურული აღრიცხვის წიგნი;
- 3.3.ვ) საცავის გაღება-დაკეტვისა და დალუქვაზე დასაშვებ პირთა საკონტროლო დავთარი;
- 3.3.თ) ნაღდი ფულისა და სხვა ფასეულობის გადაზიდვის შესახებ დავალების აღრიცხვის წიგნი;
- 3.3.ი) ქვითრების წიგნი №0402004.
- 3.3.კ) უმაღლესი, სახელობო, საბაზო საფეხურის ზოგადი, სრული ზოგადი, ექსტერნატის ფორმით მიღებული სრული ზოგადი, საშუალო პროფესიული განათლების დამადასტურებელი დიპლომი, ატესტატი, სერტიფიკატი;
- 3.3.ლ) სამგზავრო ავიაბილეთები;
- 3.3.მ) საბარგო ქვითრები (ავიაგადაზიდვისთვის);
- 3.3.ნ) სტფ-2 საქალაქთაშორისო სატელეფონო საუბრის ტალონი;
- 3.3.ო) სტფ-3 ტალონის ბარათი;
- 3.3.ყ) სტფ-5 შეკვეთა-კატეგორია შეღავათიანი ტარიფი;
- 3.3.რ) ფორმა №5 შეკვეთა;
- 3.3.ს) სტფ-7 ტრანზიტი;
- 3.3.ტ) სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სანაშენე მოწმობა (სერტიფიკატი);
- 3.3.უ) წყლის რეგისტრაციისათვის ადგილწარმოშობის დასკვნის ფორმა;
- 3.3.ფ) წყლის სასაქონლო პროდუქციის კატეგორიის ლბლანკი;
- 3.3.ქ) ფიტოსანიტარული სერტიფიკატი ექსპორტზე;
- 3.3.ღ) ფიტოსანიტარული სერტიფიკატი რეექსპორტზე;
- 3.3.ყ) ავტოპარკირების ქვითარი;
- 3.3.შ) ლატარიის ბილეთები
- 3.3.ჩ) ღია ნავთობპროდუქტის გადასაგზავნი ზედნადები (გუ №27 დს);
- 3.3.ც) მუქი ნავთობპროდუქტების გადასაგზავნი ზედნადები (გუ №27 დტ);
- 3.3.ძ) ცარიელი ვაგონების გადასაგზავნი ზედნადები (გუ 27-სპ);
- 3.3.წ) ტვირთის გადაზიდვის საგზაო უწყისი (გუ-29);
- 3.3.ჭ) ცარიელი სპეციალური მოძრავი შემადგენლობის გადასაგზავნი უწყისი (გუ-33);
- 3.3.ხ) საგზაო უწყისი მარშრუტზე ან ვაგონთა ჯგუფზე (გუ-29ბ);
- 3.3.ჯ) კომბინირებული ქვითარი (გუ-57);
- 3.3.პ) სამგზავრო პარკის ვაგონების გარბენაზე საგზაო უწყისი (მგ.№12-ვგ);
- 3.3.პ.ა) საბარგო ქვითარი (მგ.№12-ბ);
- 3.3.პ.ბ) ტვირთბარგის ქვითარი (მგ.№12-ტბ);
- 3.3.პ.კ) კომერციული აქტი(კა);
- 3.3.პ.დ) სსმმ-მცირე სიჩქარის ზედნადები;
- 3.3.პ.ე) კომბინირებული სამგზავრო დოკუმენტი (შიფრი 11);
- 3.3.პ.ვ) საბავშვო კომბინირებული დოკუმენტი (შიფრი 12);
- 3.3.პ.ზ) შეღავათიანი სამგზავრო 50 დოკუმენტი (შიფრი 21);
- 3.3.პ.თ) საერთო კომბინირებული სამგზავრო დოკუმენტი (შიფრი 301);

- პ.პ.პ.ი) თეთრეულის ტალონი;
- პ.პ.პ.კ) სამგზავრო მუყაოს დოკუმენტი (ს/ჩ – საერთო ჩქარი);
- პ.პ.პ.ლ) სამგზავრო მუყაოს დოკუმენტი (პ/ჩ – პლაცკარტ ჩქარი);
- პ.პ.პ.მ) სამგზავრო მუყაოს დოკუმენტი (კ/ჩ – კუპე ჩქარი);
- პ.პ.პ.ნ) სამგზავრო მუყაოს დოკუმენტი (რ/ს – რბილი სამგზავრო);
- პ.პ.პ.ო) სამგზავრო მუყაოს დოკუმენტი (პ – პლაცკარტ სამგზავრო);
- პ.პ.პ.პ) სამგზავრო მუყაოს დოკუმენტი (კ-კუპე სამგზავრო);
- პ.პ.პ.ჟ) სამგზავრო მუყაოს დოკუმენტი (ს-საერთო);
- პ.პ.პ.რ) ელექტრომატარებლის სამგზავრო საბუთი;
- პ.პ.პ.ს) ავტომატიზირებული სისტემის „სამგზავრო დოკუმენტი“;
- პ.პ.პ.ტ) „ექსპრესი“ სამგზავრო დოკუმენტი;
- პ.პ.პ.უ) კომპიუტერული სამგზავრო დოკუმენტი;
- პ.პ.პ.ფ) შპს „საქართველოს რკინიგზის“ მონმობა;
- პ.პ.პ.ქ) შპს „საქართველოს რკინიგზის“ სერტიფიკატი;
- პ.პ.პ.ლ) საშემემერქნის კანონიერების დამადასტურებელი დოკუმენტი;
- პ.პ.პ.ყ) „იმედი L ინტერნაციონალ“-ის სალაროს შემოსავლის ორდერი;
- პ.პ.პ.შ) „იმედი L ინტერნაციონალ“-ის სალაროს გასავლის ორდერი;
- პ.პ.პ.ჩ) „ჯორჯიან ეარვეისის“ სხვადასხვა მოსაკრებლის ქვითარი;
- პ.პ.პ.ც) „ჯორჯიან ეარვეისის“ ზენორმატიული ბარგის ქვითარი;
- პ.პ.პ.ძ) სანოტარო მოქმედებათა რეგისტრაციის საერთო რეესტრი;
- პ.პ.პ.წ) სამემკვიდრეო საქმეთა საერთო რეესტრი;
- პ.პ.პ.ჭ) ანდერძების საერთო რეესტრი;
- პ.პ.პ.ხ) თამასუქებისა და ჩეკების გაპროტესტების რეესტრი;
- პ.პ.პ.ჯ) ფულისა და სხვა ფასიანი ქალაღების რეესტრი;
- პ.პ.პ.ჰ) შპს „საქართველოს ფოსტის საქვითრო რეეული ფ. №1 (მიღებული საფოსტო ამანათების, ფასგამოცხადებული, შეკვეთილი წერილებისა და ბანდეროლების ჩასაწერად (20 და 50 ქვითრიანი);
- პ.პ.პ.ტა) შპს „საქართველოს ფოსტის“ საქვითრო რეეული ფ. №2 (სხვადასხვა სახის მომსახურების ჩასაწერად (20 და 50 ქვითრიანი);
- პ.პ.პ.ტბ) შპს „საქართველოს ფოსტის“ საქვითრო რეეული №3 (ელ-ენერჯის, წყლის, გაზის და სხვა გადასახადებისათვის (20 და 100 ქვითრიანი);
- პ.პ.პ.ტგ) შპს „საქართველოს ფოსტის“ საქვითრო რეეული ფ. №4 (რეალიზებული საფოსტო ნიშნების ჩასაწერად 20-ქვითრიანი);
- პ.პ.პ.ტდ) შპს „საქართველოს ფოსტის“ საქვითრო რეეული ფ. №5 (მიღებული ფულადი გზავნილების ჩასაწერად (4 და 20 ქვითრიანი);
- პ.პ.პ.ტე) საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტროს თავისუფალი ვაჭრობისა და კონკურენციის სააგენტოს მიწერილობა
- პ.პ.პ.ტვ) ლაბორატორიის აკრედიტაციის მონმობა;
- პ.პ.პ.ტზ) სერტიფიკაციის ორგანოს აკრედიტაციის მონმობა;
- პ.პ.პ.ტთ) „საქავიასერვისის“ სხვადასხვა მოსაკრებლის ორდერი;
- პ.პ.პ.ტი) სს „თბილავიამშენის“ სხვადასხვა მოსაკრებლის ორდერი;
- პ.პ.პ.ტკ) შპს „კინოსტუდია აისის“ ბილეთები.

3.3.3.3.ლ) შპს „ყაზტრანსგაზ-თბილისის“ აქტი – ბუნებრივი გაზის უკანონოდ მოხმარების შესახებ;

3.3.3.3.მ) სს სადაზღვევო კომპანია „გეოპოლისის“ სალაროს შემოსავლის ორდერი“.

3.3.3.3.ო) საბაჟოს სამართალდარღვევის ოქმი (სერია რსა);

3.3.3.3.პ) საბაჟო სამართალდარღვევის ოქმი (სერია რსდ);

3.3.3.3.ჟ) ავტობუსით მგზავრობის ერთჯერადი ბილეთი;

3.3.3.3.რ) ავტობუსით მგზავრობის ბარათი;

3.3.3.3.ს) ჰიგიენური სერტიფიკატი;

3.3.3.3.ტ) საბაჟო სამართალდარღვევის ოქმი (სერია „რცსი“);

3.3.3.3.უ) ზარალის ანაზღაურების ან გირაოს სახით თანხების გადახდის დასტური;

3.3.3.3.ფ) ავტოსატრანსპორტო საშუალების გზისთვის ვარგისობაზე სავალდებულო პერიოდული ტესტირების ფირნიში“.

2. მენარმე ფიზიკური პირები, რომლებიც არ იყენებენ დაქირავებულ პირთა შრომას და დამოუკიდებლად ახორციელებენ მხოლოდ „ეკონომიკური საქმიანობის სახეების ეროვნული კლასიფიკატორის“ (NACE) შესაბამისად განსაზღვრული ცალკეული კატეგორიის ეკონომიკური საქმიანობიდან ერთ-ერთს:

№	საქმიანობის სახე	ფართობის მაციმალური ოდენობა მ ²
1	2	3
სექცია A		
1.	01.41.1. ქვეკლასით გათვალისწინებული მომსახურება: — სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის მოყვანა, რომელიც ხორციელდება ტრაქტორებით ან კომბაინებით	
სექცია D		
2.	17.51.1. ქვეკლასით გათვალისწინებული: — ხალიჩებისა და ორზოვისებრი ნაწარმის წარმოება	20
3.	17.72.1 ქვეკლასით გათვალისწინებული: — პულოვერებისა და ანალოგიური ნაწარმის წარმოება	15
4.	18.22.1 ქვეკლასით გათვალისწინებული: — ზედა ტანსაცმლის წარმოება, გარდა მოდელების დემონსტრირებისა და ჩვენებისა.	10
5.	18.23.1 ქვეკლასით გათვალისწინებული: — საცვლების წარმოება.	10

6.	18.24.1 ქვეკლასით გათვალისწინებული: — თავსაბურავების წარმოება.	10
7.	18.24.9 ქვეკლასით გათვალისწინებული: — დანარჩენი ტანსაცმლისა და აქსესუარების წარმოება.	10
8.	20.51.1 ქვეკლასით გათვალისწინებული: — ხის სხვადასხვა ნაწარმის წარმოება — ტანსაცმლისა და თავსაბურავების ხის საკიდების წარმოება; — ხის საოჯახო ნივთებისა და სამზარეულოს საკუთნობის წარმოება.	20
9.	26.21.1 ქვეკლასით გათვალისწინებული: — ფაიფურისა და ქაშანურის სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო ნაკეთობების წარმოება	20
10.	28.75.2 ქვეკლასით გათვალისწინებული: — სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო ჭურჭლის და ინვენტარის წარმოება.	20
11.	36.30 კლასით გათვალისწინებული: — მუსიკალური ინსტრუმენტების წარმოება — აკორდეონებისა და ანალოგიური საკრავების, მათ შორის ტურის გარმონიკების წარმოება; — სასულე მუსიკალური ინსტრუმენტების წარმოება ინსტრუმენტების წარმოება	15
12.	36.62 კლასით გათვალისწინებული: — ცოცხებისა და ჯაგრისების წარმოება.	10
სექცია G		
13.	50.20 კლასით გათვალისწინებული: — ავტომობილების ტექნიკური მომსახურება და რემონტი.	40
14.	52.7 კლასით გათვალისწინებული: — საყოფაცხოვრებო საქონლისა და პირადი მოხმარების საგნების რემონტი — საყოფაცხოვრებო საქონლისა და პირადი მოხმარების საგნების რემონტი, თუ ის ხორციელდება ამ საგნების წარმოების, საბითუმო და საცალო ვაჭრობისაგან დამოუკიდებლად, თუ რემონტი ხორციელდება საქმიანობის სხვა სახეობებთან ერთად, მაშინ იგი განეკუთვნება საცალო და საბითუმო ვაჭრობის ან ამ საქონლის წარმოების შესაბამის დაჯგუფებებს.	20

15.	52.71 კლასით გათვალისწინებული: — ფეხსაცმლისა და ტყავის ნანარმის რემონტი.	20
16.	52.72 კლასით გათვალისწინებული: — საყოფაცხოვრებო ელექტრონული ნანარმის რემონტი.	20
17.	52.73 კლასით გათვალისწინებული: — საათებისა და საიუველირო ნანარმის რემონტი.	2
18.	52.74.1 ქვეკლასით გათვალისწინებული: — ტანსაცმლის გადაკეთება და რემონტი.	10
19.	52.74.9 კლასით გათვალისწინებული: — საყოფაცხოვრებო საქონლისა და პირადი მოხმარების საგნების რემონტი	20
სექცია H		
20.	55.23.0 ქვეკლასით – სხვა საცხოვრებელი ადგილები – გათვალისწინებული: — საცხოვრებელი ადგილების მოკლე ვადით გადაცემა სოფლის სახლებში (შალებში), კოტეჯებში და ბინებში.	60
სექცია K		
21.	74.85.0 ქვეკლასით გათვალისწინებული: — სამდივნო და თარგმნითი მომსახურების გაწევა.	5
22.	93.01.1 ქვეკლასით გათვალისწინებული: — თეთრეულისა და სხვა საფეიქრო ნანარმის რეცხვა და დამუშავება.	20
23.	93.02.0 ქვეკლასით გათვალისწინებული: — თმის დაბანა, შესწორება და კრეჭა, დანყოფა, შეღებვა, შეფერადება, დახვევა, გასწორება და ანალოგიური სამუშაოები მამაკაცებისთვის და ქალებისათვის, აგრეთვე გაპარსვა და წვერის შესწორება.	20
24.	95.0 კლასით გათვალისწინებული: — შინამეურნეობის გაძღოლასთან დაკავშირებული მომსახურება.	

3. ეკონომიკური საქმიანობის განმასხვრციელებელი ფიზიკური პირები, რომლებსაც საგადასახადო კოდექსით არ აქვთ საგადასახადო ორგანოში მენარმე ფიზიკურ პირებად რეგისტრაციის ვალდებულება;

4. პირები, რომლებიც საქონლის/მომსახურების მიწოდებას და ნაღდი ფულის მიღებას ახორციელებენ მომხმარებლების ტერიტორიაზე (სახლებში, ორგანიზაციებში, სანარმოებში) – საქმიანობის ამ ნაწილში, ჩეკთან გათანაბრებული დოკუმენტის გაცემის პირობით;

5. პირები, რომლებიც საქონლის/მომსახურების მიწოდებას და ნაღდი ფულის მიღებას ახორციელებენ ავტომატიზებული ან მექანიკური მონყობილობების მეშვეობით – საქმიანობის ამ ნაწილში;

6. მენარმე ფიზიკური პირები, რომლებიც ახორციელებენ ქუჩაში დატარების ფორმით ნერილ საცალო ვაჭრობას, გაზეთებისა და ჟურნალების გაყიდვას ქუჩაში დადგმული სტენდებიდან/მაგიდებიდან – საქმიანობის ამ ნაწილში;

7. პირები – საგადასახადო კოდექსის 172-ე მუხლის „დ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული საქმიანობის ნაწილში, კერძოდ,

საქართველოს საპატრიარქოს მიერ რელიგიური დანიშნულებით გამოყენებული ჯვრების, სანთლების, ხატების, წიგნებისა და კალენდრების რეალიზაციისას;

2010 წლის 1 იანვრამდე პირებზე, რომლებიც ჟურნალ-გაზეთების გავრცელებას ახორციელებენ სპეციალიზებული ჯიხურებით, რომლებშიც იყიდება მხოლოდ ჟურნალები ან/და გაზეთები, არ ვრცელდება საგადასახადო კოდექსის 97/1 მუხლით განსაზღვრული ვალდებულებები.

2010 წლის 1 იანვრამდე საკონტროლო-სალარო აპარატის გამოყენების ვალდებულებისგან თავისუფლებიან ფიზიკური პირები, რომლებიც არ იყენებენ დაქირავებულ პირთა შრომას და ახორციელებენ სამენარმეო ეკონომიკურ საქმიანობას ბაზრის (ბაზრობების) ტერიტორიაზე განლაგებული არასტაციონარული სავაჭრო ადგილიდან, მათ შორის, დახლიდან, გარდა იმ პირისა, რომელიც რეგისტრირებულია ან ვალდებულია გატარდეს რეგისტრაციაში დღგ-ის გადამხდელად საგადასახადო კოდექსის შესაბამისად.

საკონტროლო-სალარო აპარატის გამოყენებისას პირი ვალდებულია უზრუნველყოფს:

ა) საქართველოს კანონმდებლობით საკონტროლო-სალარო აპარატების ექსპლუატაციის (გამოყენების) წესების დაცვა;

ბ) საქონლის/მომსახურების მიწოდების ღირებულების ნაღდი ფულით ანაზღაურებისას მომხმარებელზე საკონტროლო-სალარო აპარატის მიერ ამოებჭდილი ჩეკის გაცემა (იმ შემთხვევის გარდა, როცა საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით გაციემა ჩეკთან გათანაბრებული დოკუმენტი), რომელიც ადასტურებს საქონლის/მომსახურების მიწოდების ოპერაციასთან დაკავშირებით შესაბამისი ნაღდი ფულის გადახდის ფაქტს.

საკონტროლო-სალარო აპარატების გამოყენებისას მომხმარებელთა უფლებების დაცვის უზრუნველყოფის მიზნით ეკონომიკური საქმიანობის განმასხვრციელებელი პირების მიერ გასაყიდი საქონლის/მომსახურების ფასი გამოცხადდება მხოლოდ ეროვნულ ვალუტაში, ხოლო ფასის მარევენებები (პრეისკურანტები) გამოიკვრება მომხმარებელთათვის თვალსაჩინო ადგილას.

საგადასახადო ინსპექციის უფლებამოსილ პირებს უფლება აქვთ სასამართლოს გადაწყვეტილების გარეშე, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით განახორციელონ საგადასახადო ინსპექციის სამოქმედო ტერიტორიაზე არსებულ ადმინისტრაციულ-ტერიტორიულ ფარგლებში საკონტროლო-სალარო აპარატების გამოყენების წესების დაცვის კონტროლი.

საქართველოს ტერიტორიაზე მომხმარებელთან ფულადი ანგარიშსწორებისათვის დასაშვები საკონტროლო რეესტრი ინარმოება საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საგადასახადო დეპარტამენტის მიერ, რომელშიც შემდეგი მოდელის საკონტროლო სალარო აპარატებია შეტანილი:

№	საკონტროლო-სალარო აპარატის მოდელი	ფუნქციონირების სფერო
1	Меркурий 111ф	ვაჭრობა, მომსახურება, კომუნალური გადასახადები, ელექტროკავშირგაბმულობა, ფოსტა
2	Меркурий 112ф	ვაჭრობა, მომსახურება, ელექტროკავშირგაბმულობა, ფოსტა
3	Меркурий 115ф	ვაჭრობა, მომსახურება, ავტოტრანსპორტი, გარე ვაჭრობა
4	Меркурий 130ф	ვაჭრობა, მომსახურება, ელექტროკავშირგაბმულობა
5	Еuroра-2.0 F	სწრაფი მომსახურება, რესტორნები
6	Азимут-Ерson-ТМ-950	რესტორნები, სასტუმროები, შემნახველი სალაროები,
7	рф Меркурий 114ф ЭЛВЕС-МИКРО-Ф	ნავთობპროდუქტებით ვაჭრობა ვაჭრობა, მომსახურება, კავშირგაბმულობა, ავტოტრანსპორტი, ბენზოგასამართი სადგური
8	МИНИКА-1101Ф	ვაჭრობა, მომსახურება
9	ЕЛИТ-МИКРО	ვაჭრობა, მომსახურება
10	ЕЛИТ-МОБИЛ	ვაჭრობა, მომსახურება
11	ЕЛИТ-МИНИ РФ	ვაჭრობა, მომსახურება
12	ЕЛКА МИКРО F-03	ვაჭრობა, მომსახურება
13	А-100	ვაჭრობა, მომსახურება
14	ЕЛКА 852-02	ვაჭრობა, მომსახურება
15	ЕЛКА 803	ვაჭრობა, რესტორნები, ბაზრები, სავალუტო პუნქტები
16	ЭРА-101	ვაჭრობა, მომსახურება, სავალუტო პუნქტები
17	Casio FE-700	ვაჭრობა, მომსახურება
18	ЭКР 2102-Ф	ვაჭრობა, მომსახურება
19	ТВЕС-МИНИ-Ф	ვაჭრობა, მომსახურება, კავშირგაბმულობა, ავტოტრანსპორტი
20	Меркурий-120ф	ვაჭრობა, მომსახურება, სუპერმარკეტი, რესტორნები
21	Меркурий-140ф	ვაჭრობა, მომსახურება, სუპერმარკეტი, რესტორნები
22	Меркурий-152ф	ვაჭრობა, მომსახურება, სუპერმარკეტი, რესტორნები
23	ОРИОН-100Ф	ვაჭრობა, მომსახურება

24	MIKROS-8700	სასტუმროები
25	КАСБИ-03 Ф	ვაჭრობა, მომსახურება
26	"OKA ПФ"	ვაჭრობა, მომსახურება
27	„IVERIA“	ვაჭრობა, მომსახურება
28	„მინიკა 1102 ფ“	ვაჭრობა, მომსახურება

საქართველოს ნორმატიული აქტები
საქართველოს კანონი

საქართველოს საგადასახადო კოდექსი კარი 5, თავი 12/1
 „მკაცრი აღრიცხვის ფორმების შესახებ“

საქართველოს კანონმდებლური აქტი

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №669
 2005 წლის 2 აგვისტო ქ. თბილისი

მკაცრი აღრიცხვის ფორმების (დოკუმენტების) წუსხის, მკაცრი აღრიცხვის ფორმების (დოკუმენტების) რეგისტრაციის წესისა და მკაცრი აღრიცხვის ფორმების (დოკუმენტების) რეგისტრაციის უზრუნველყოფის ფორმის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №178
 2006 წლის 10 მარტი ქ. თბილისი

„საკონტროლო-სალარო აპარატების დალუქვის წესების შესახებ“ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №145
 2006 წლის 27 თებერვალი ქ. თბილისი

საგადასახადო ორგანოების მიერ საკონტროლო-სალარო აპარატების გამოყენების წესების დაცვაზე კონტროლის პროცედურების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №147
 2006 წლის 27 თებერვალი ქ. თბილისი

საქართველოს ტერიტორიაზე მომხმარებლებთან ნაღდი ფულით ანგარიშსწორების გამოსაყენებელი საკონტროლო-სალარო აპარატების მიმართ წაყენებული ტექნიკური მოთხოვნებისა და სახელმწიფო რეესტრის წარმოების წესის დამტკიცების შესახებ

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №186
 2006 წლის 10 მარტი ქ. თბილისი

საკონტროლო-სალარო აპარატების ექსპლუატაციის (გამოყენების) წესებისა და სალაროს ჩეკში შესატანი აუცილებელი რეკვიზიტების დამტკიცების შესახებ

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №258

2006 წლის 28 მარტი ქ. თბილისი

ავტოგასამართ სადგურში მარიგებელი სვეტების მადოზირებელი და მრიცხველი მექანიზმების დალუქვის წესების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №148

2006 წლის 27 თებერვალი ქ. თბილისი

საკონტროლო-სალარო აპარატის ჩეკთან გათანაბრებული დოკუმენტების წარმოების და რეგისტრაციის წესების დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №146

2006 წლის 27 თებერვალი ქ. თბილისი

საქართველოს ტერიტორიაზე მომხმარებლებთან ნაღდი ფულით ანგარიშსწორებისას გამოსაყენებელი საკონტროლო-სალარო აპარატების საგადასახადო ორგანოში რეგისტრაციის წესის დამტკიცების შესახებ

თავი 11

საგადასახადო ანგარიშგება

გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტი ან სხვა ვალდებული პირი ვალდებულია აწარმოოს სააღრიცხვო დოკუმენტაცია საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად იმ ოპერაციებზე, რომლებიც წარმოშობს:

- ა) აღნიშნული პირის საგადასახადო ვალდებულებას;
- ბ) აღნიშნული პირის მიერ გადასახადის დაკავების ვალდებულებას;
- გ) აღნიშნული პირის მიერ საგადასახადო დაბეგვრასთან დაკავშირებით მონაცემების წარდგენის ვალდებულებას.

პირველად საგადასახადო დოკუმენტად მიიჩნევა წერილობითი საბუთი, რომელშიც უნდა აღინიშნოს:

- ა) დოკუმენტის დასახელება;
 - ბ) დოკუმენტის შედგენის თარიღი;
 - გ) დოკუმენტის ნომერი, რომლის განმეორება აკრძალულია;
 - დ) სამეურნეო ოპერაციის მონაწილე მხარეთა რეკვიზიტები (ფიზიკური პირის შემთხვევაში – სახელი და გვარი, გადასახადის გადასხდელის საიდენტიფიკაციო ნომერი (ასეთის არსებობის შემთხვევაში), საცხოვრებელი ადგილის მისამართი, პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტის ნომერი, დოკუმენტის გამცემი ორგანოს დასახელება და მისი გაცემის თარიღი; სხვა პირის შემთხვევაში — პირის სრული დასახელება, მისი მისამართი, გადასახადის გადამხდელის საიდენტიფიკაციო ნომერი);
 - ე) სამეურნეო ოპერაციის შინაარსი;
 - ვ) გადაცემული საქონლის/მომსახურების დასახელება (სრული ჩამონათვალი), მისი ოდენობა და ზომის ერთეული (თუ შესაძლებელია მისი ოდენობისა და ზომის განსაზღვრა);
 - ზ) გადაცემული საქონლის/მომსახურების ღირებულება (ჩამონათვალის მიხედვით);
 - თ) აქციზისა და დღგ-ის თანხა (აქციზურ საქონელზე);
 - ი) დღგ-ის თანხა (დღგ-ით დასაბეგრ არააქციზურ საქონელზე/მომსახურებაზე);
 - კ) სამეურნეო ოპერაციის მონაწილე მხარეთა ან მათი უფლებამოსილი წარმომადგენლების სახელი, გვარი და ხელმოწერა.
- პირველადი საგადასახადო დოკუმენტი დგება არანაკლებ ორ იდენტურ ეგზემპლარად, რომელთაგან ერთი რჩება პირს, რომელმაც შეადგინა და გასცა აღნიშნული დოკუმენტი, ხოლო მეორე გადაეცემა და ინახება იმ პირთან, რომლისთვისაც განკუთვნილია ეს დოკუმენტი.

თუ გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებულის პირის სააღრიცხვო და სხვა დოკუმენტები შედგენილია უცხოურ ენაზე და ისინი გაუგებარ-

ია საგადასახადო ორგანოსათვის, მაშინ ამ უკანასკნელს შეუძლია მოითხოვოს მათი თარგმნა სახელმწიფო ენაზე.

თუ გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტი ან სხვა ვალდებული პირი სააღრიცხვო დოკუმენტაციას აწარმოებს ელექტრონული საინფორმაციო ტექნოლოგიების საშუალებით, იგი ვალდებულია, საგადასახადო კონტროლის განხორციელების ფარგლებში, საგადასახადო ორგანოს მოთხოვნისთანავე წარუდგინოს სააღრიცხვო დოკუმენტის ქაღალდზე ამობეჭდილი ასლი.

გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტი ან სხვა ვალდებული პირი ვალდებულია შეინახოს სააღრიცხვო დოკუმენტაცია იმ კალენდარული წლის დამთავრებიდან, რომელსაც იგი მიეკუთვნება, არანაკლებ 6 წლის განმავლობაში.

საგადასახადო დეკლარაცია

საგადასახადო დეკლარაცია წარმოადგენს გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის წერილობით ანგარიშგებას მიღებული შემოსავლებისა და განუღი ხარჯების, შემოსავლის წყაროების, გადასახადით დასაბეგრი სხვა ობიექტების, საგადასახადო შეღავათების, გამოანგარიშებული გადასახადის თანხის ან/და გადასახადის გამოანგარიშებასა და გადახდასთან დაკავშირებული სხვა მონაცემების შესახებ.

გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტი ან სხვა ვალდებული პირი ვალდებულია წარადგინოს საგადასახადო დეკლარაცია საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებულ შემთხვევებსა და ვადაში.

გადასახადის გადამხდელს/საგადასახადო აგენტს ან სხვა ვალდებულ პირს უფლება აქვს პირადად წარადგინოს საგადასახადო დეკლარაცია საგადასახადო ორგანოში ან გაგზავნოს დაზღვეული საფოსტო გზაზე. საგადასახადო ორგანოს უფლება არა აქვს უარი განაცხადოს საგადასახადო დეკლარაციის მიღებაზე და იგი ვალდებულია აღნიშნული დეკლარაციის ასლზე დაუსვას ბეჭედი და მოუთითოს მისი მიღების თარიღი. საგადასახადო დეკლარაციის დაზღვეული საფოსტო გზაზე მიღების შემთხვევაში მისი წარდგენის დღედ ჩაითვლება საგადასახადო დეკლარაციის გაგზავნის თარიღი.

თუ გადასახადის გადამხდელი არ წყვეტს ეკონომიკურ საქმიანობას, გარკვეული პერიოდის განმავლობაში (დროებით) აღარ ახორციელებს სამეურნეო ოპერაციებს და ამ პერიოდში უნდა განახორციელოს საგადასახადო ანგარიშგება, მას უფლება აქვს, აღნიშნული პერიოდების მიხედვით არ წარადგინოს საგადასახადო დეკლარაციები (გაანგარიშებები), გარდა საშემოსავლო, მოგებისა და ქონების გადასახადების ყოველწლიური დეკლარაციებისა.

ამ შემთხვევაში ითვლება, რომ გადასახადის გადამხდელმა განახორციელა საგადასახადო ანგარიშგება, რომლის მიხედვით, მისი შემოსავლები, ხარჯები და საგადასახადო აგენტის ფუნქციის შესრულებასთან დაკავშირებული საგადასახადო ვალდებულებები შესაბამისი პერიოდების მიხედვით ნულის ტოლია. ამასთანავე, თუ დეკლარირება შემდგომში განხორციელდება აღნიშნული პერიოდების მიხედვით, იგი ჩაითვლება შესწორებულ დეკლარაციად.

ფიზიკურ პირს (სამწინარემო-ეკონომიკური საქმიანობის განმახორციელებელი ფიზიკური პირის გარდა), რომელიც მიღებული ერთობლივი წლიური შემოსავლიდან არ

ახორციელებს გამოქვითვებს, უფლება აქვს არ წარადგინოს საგადასახადო ორგანოში საშემოსავლო გადასახადის წლიური დეკლარაცია. ამ შემთხვევაში მის მიერ დადგენილ ვადაში ფაქტობრივად გადახდილი წლიური საშემოსავლი გადასახადის თანხა ჩაითვლება საშემოსავლო გადასახადის მიხედვით დეკლარირებულ საგადასახადო ვალდებულებად. ამასთანავე, თუ დეკლარირება შემდგომში განხორციელდება აღნიშნული პერიოდების მიხედვით, იგი ჩაითვლება შესწორებულ დეკლარაციად.

თუ გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტი ან სხვა ვალდებული პირი წლიური საშემოსავლო, ქონების ან მოგების გადასახადის დეკლარაციის წარდგენის ვადის გასვლამდე წერილობით მიმართავს საგადასახადო ორგანოს ვადის გაგრძელების თაობაზე და გადაიხდის იმ დროისათვის მოსალოდნელ გადასახადსაც, დეკლარაციის წარდგენის ვადა ავტომატურად გაგრძელდება 3 თვით. ამ მუხლის თანახმად საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის ვადის გაგრძელება არ მოქმედებს გადასახადის გადახდის დროზე და არ აჩერებს გადაუხდელ გადასახადზე საურავის დარიცხვას.

თუ გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტი ან სხვა ვალდებული პირი თავის მიერ წარდგენილ საგადასახადო დეკლარაციაში აღმოაჩენს შეცდომებს, რომლებიც იწვევს საგადასახადო ვალდებულებების ცვლილებას (შემცირებას ან გაზრდას), იგი ვალდებულია საგადასახადო დეკლარაციაში შეიტანოს შესაბამისი ცვლილება ან/და დამატება.

თუ საგადასახადო დეკლარაციაში ცვლილების ან/და დამატების შეტანა წარედგინება საგადასახადო ორგანოს საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის ვადის ამონურვამდე, შეცვლილი საგადასახადო დეკლარაცია ჩაითვლება თავდაპირველად წარდგენილად. 2007 წლის 16 აგვისტოდან საქართველოს ფინანსთა მინისტრის №1000 ბრძანების „ელექტრონული ფორმით საგადასახადო დეკლარირების შესახებ“ საფუძველზე გადასახადის გადამხდელს მიეცეთ შესაძლებლობა საგადასახადო დეკლარაციების წარდგენა განახორციელონ ელექტრონული ფორმით – ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის ინტერნეტ-მომსახურების პაკეტის გამოყენებით, ონლაინ რეჟიმში.

ელექტრონული ფორმით დეკლარირებაზე გადასვლა ხორციელდება გადამხდელის წერილობითი მიმართვის და, მის შესაბამისად, ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურთან გაფორმებული სათანადო ხელშეკრულების საფუძველზე.

ელექტრონული ფორმით დეკლარაციების წარდგენის პროცესის დაწერგვა ხორციელდება ეტაპობრივად, პირველ ეტაპზე – დღე-ის გადამხდელად რეგისტრირებულ მსხვილ გადამხდელებთან მიმართებით.

ელექტრონული დეკლარირებისას გამოიყენება საგადასახადო კანონმდებლობით წერილობითი დეკლარაციისათვის დადგენილი ფორმა, მისი შევსების წესის, წარმოდგენის ვადების და პასუხისმგებლობის განმსაზღვრელი ნორმები.

გადამხდელის მიერ ელექტრონული ფორმით წარდგენილ დეკლარაციას გააჩნია ისეთივე იურიდიული ძალა, როგორც წერილობითი ფორმით წარდგენილ, პირადი ხელმოწერით და ბეჭდით დამოწმებულ დეკლარაციას.

საქართველოს ნორმატიული აქტები
საქართველოს კანონი

საქართველოს საგანმარტველი კოდექსი კარი 5, თავი 12, მუხლი 93-97.

საქართველოს კანონმდებარე აქტი

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1000

2007 წლის 16 აგვისტო ქ. თბილისი

ელექტრონული ფორმით საგანმარტველი დეკლარირების შესახებ

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №899

2004 წლის 31 დეკემბერი, ქ. თბილისი

შემოსავლებისა და ხარჯების აღრიცხვის გამარტივებული სისტემის შემოღების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №301

2005 წლის 4 მაისი ქ. თბილისი

საგანმარტველი საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის შენახვის რეჟიმის და დამ-
 ვების წესის შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

თავი 12

საგადასახადო კონტროლი

საგადასახადო კონტროლს ახორციელებს მხოლოდ საგადასახადო ორგანო, ხოლო საბაჟო კანონმდებლობით განსაზღვრულ შემთხვევებში – საბაჟო ორგანო.

სხვა მაკონტროლებელ და სამართალდამცავ ორგანოებს ეკრძალებათ გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის საქმიანობის საგადასახადო კონტროლი. აუცილებლობის შემთხვევაში, საგადასახადო ორგანო გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის საქმიანობის საგადასახადო კონტროლს ახორციელებს ოპერატიულ-სამძებრო საქმიანობის განმახორციელებელი ორგანოს თხოვნით, რისთვისაც საგადასახადო ორგანო მოსამართლის ბრძანებით მოიპოვებს საგადასახადო კონტროლის უფლებას. სასამართლოში საგადასახადო კონტროლის შესახებ შუამდგომლობას აღძრავს ოპერატიულ-სამძებრო საქმიანობის განმახორციელებელი ორგანო, რომელიც მოსამართლეს წარუდგენს შესაბამის ინფორმაციას გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის მიერ საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნათა დარღვევის ფაქტების შესახებ. მოსამართლე საკითხს განიხილავს ერთპიროვნულად, დახურულ სასამართლო სხდომაზე, მხარეთა მონაწილეობის გარეშე.

საგადასახადო კონტროლი მოიცავს მიმდინარე კონტროლის პროცედურებს (გადასახადის გადამხდელთა აღრიცხვას, გადასახადის გადამხდელისაგან ინფორმაციის წარდგენის მოთხოვნას, ზოგად ანალიტიკურ პროცედურებს), გადასახადის გადამხდელის საქმიანობაზე დაკვირვებას (ქრონომეტრაჟს, საკონტროლო შესყიდვას, ინვენტარიზაციას, დათვალიერებას) და საგადასახადო შემოწმებას (კამერალურსა და გასვლითს). თუ საექსპორტო-საიმპორტო ოპერაციებთან დაკავშირებული გადასახადები განისაზღვრება საბაჟო პროცედურების მიხედვით, საგადასახადო კონტროლი ხორციელდება აგრეთვე საბაჟო ორგანოების მიერ საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად.

საგადასახადო კონტროლის პროცედურებმა გონივრულ ფარგლებში არ უნდა დაარღვიოს გადასახადის გადამხდელის საქმიანობის ჩვეული რიტმი და არ გააჩეროს მისი საქმიანობა.

12.1. საგადასახადო კონტროლის განხორციელება

საგადასახადო ორგანო უფლებამოსილია გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის მიმართ გამოიყენოს საგადასახადო კონტროლის ფორმები და მეთოდები მხოლოდ მოსამართლის ბრძანების საფუძველზე, გარდა:

ა) მიმდინარე კონტროლის პროცედურებისა;

ბ) გადასახადის გადამხდელის საქმიანობაზე დაკვირვების პროცედურებისა (ამასთან, არააქციური საქონლის მფლობელ პირს მოსამართლის ბრძანების გარეშე კალენდარული წლის განმავლობაში ინვენტარიზაცია შეიძლება ჩაუტარდეს არა უმეტეს 3-ჯერ);

გ) კამერალური საგადასახადო შემონმებისა;

დ) გეგმური გასვლითი საგადასახადო შემონმებისა;

ე) იმ საკონტროლო გასვლითი საგადასახადო შემონმებისა, რომელიც დაკავშირებულია სანარმოს/ორგანიზაციის რეორგანიზაციასთან ან ლიკვიდაციასთან;

ვ) გადაუდებელი საკონტროლო გასვლითი საგადასახადო შემონმებისა;

ზ) საგადასახადო დავის ფარგლებში ჩატარებული გასვლითი შემონმებისა, თუ გადასახადის გადამხდელი თანახმაა, შემონმება ჩატარდეს მოსამართლის ბრძანების გარეშე.

თუ მოსამართლე არ გასცემს ბრძანებას გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის საქმიანობის საგადასახადო შემონმების შესახებ, გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის აღნიშნული შემონმება არ ჩატარდება.

საგადასახადო ორგანო უფლებამოსილია განახორციელოს გადასახადის გადამხდელის ან იმ პირის, რომელიც ვალდებულია დარეგისტრირდეს გადასახადის გადამხდელად, საგადასახადო შემონმება მხოლოდ იმ საკითხთან დაკავშირებით, რომლის შესახებ არსებობს მოსამართლის ბრძანება.

მოსამართლის ბრძანების გარეშე აკრძალულია გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის საქმიანობის იმავე პერიოდში უკვე შემონმებული საკითხის ხელახალი შემონმება, გარდა იმ საკითხებისა, რომელთა მიხედვით, გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტი ან სხვა ვალდებული პირი უკვე შემონმებული პერიოდის გადასახადებზე შესწორებულ საგადასახადო დეკლარაციას წარადგენს.

12.2. მიმდინარე კონტროლის პროცედურები

საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილ თანამდებობის პირს, საგადასახადო ორგანოს უფროსის/მისი მოადგილის წერილობითი ბრძანების საფუძველზე, უფლება აქვს მოითხოვოს გადასახადის გადამხდელისაგან/საგადასახადო აგენტისაგან ან მისი წარმომადგენლისაგან საალრიცხვო დოკუმენტაციის ან/და დაბეგვრასთან დაკავშირებული ინფორმაციის წარდგენა.

საალრიცხვო დოკუმენტაციის ან/და დაბეგვრასთან დაკავშირებული ინფორმაციის წარდგენა ხორციელდება საგადასახადო ორგანოს თანამდებობის პირის მოტივირებული წერილობითი მოთხოვნით, სადაც კონკრეტულად უნდა მიეთითოს წარსადგენი საალრიცხვო დოკუმენტაციის ან/და დაბეგვრასთან დაკავშირებულის ინფორმაციის ჩამონათვალი და მათი წარდგენის გონივრული ვადა (ასლების დამონმებას ახორციელებს გადასახადის გადამხდელი).

პირი, რომელიც საქონლის/მომსახურების რეალიზაციას ახორციელებს უპირატესად ნაღდი ანგარიშსწორებით, გადასახადის გადახდისას იყენებს საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი შემოსავლებისა და ხარჯების აღრიცხვის გამარ-

ტივებულ წესებს. აღნიშნული წესები არ ვრცელდება იმ გადასახადის გადამხდელზე, რომელიც მოგებისა და სამშემოსავლო გადასახადების მიზნებიდან გამომდინარე, ვალდებულია განახორციელოს ან ნებაყოფლობით ახორციელებს ბუღალტრულ აღრიცხვას დარიცხვის მეთოდით, აგრეთვე იმ პირზე, რომელიც რეგისტრირებულია დღგ-ის გადამხდელად.

გადასახადის გადამხდელის საქმიანობაზე დაკვირვების საგადასახადო კონტროლის პროცედურები ტარდება საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირის (პირების) მიერ, საგადასახადო ორგანოს უფროსის/მისი მოადგილის მოტივირებული ბრძანებით, ამის თაობაზე გადასახადის გადამხდელის წინასწარ შეტყობინების გარეშე.

გადასახადის გადამხდელის საქმიანობაზე დაკვირვების საგადასახადო კონტროლის პროცედურების განხორციელება დასაშვებია მხოლოდ გადამხდელის სამუშაო საათებში ან/და ფაქტობრივი მუშაობის დროს.

გადასახადის გადამხდელის საქმიანობაზე დაკვირვების საგადასახადო კონტროლის პროცედურებს უნდა ესწრებოდეს გადასახადის გადამხდელი ან მისი წარმომადგენელი, საჭიროების შემთხვევაში – მონეული სპეციალისტი.

12.3. ქრონომეტრაჟის ჩატარების წესი

დროის გარკვეულ პერიოდში გადასახადის გადამხდელის შემოსავლების, საქონლის/ მომსახურების მიწოდების მოცულობისა და დაქირავებულ ფიზიკურ პირთა რაოდენობის დადგენის მიზნით საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს გადასახადის გადამხდელის ეკონომიკურ საქმიანობაზე განახორციელოს დაკვირვება და ქრონომეტრაჟის ჩატარების წესით ამ საქმიანობის გამოკვლევა.

ქრონომეტრაჟი ტარდება საგადასახადო ორგანოს არანაკლებ ორი უფლებამოსილი პირის მიერ.

ქრონომეტრაჟი ტარდება სამუშაო დღის განმავლობაში გადასახადის გადამხდელის მიერ წარმოებული ან/და მიწოდებული საქონლის/მომსახურების მოცულობის შესახებ უწყვეტი ჩანაწერების წარმოებით. საჭიროების შემთხვევაში, საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილ პირს უფლება აქვს დააყენოს მრიცხველები და სხვა საზომი ხელსაწყოები და ქრონომეტრაჟის ჩატარების ყოველი დღის ბოლოს აწარმოოს მათი მაჩვენებლების რეგისტრაცია.

ქრონომეტრაჟი, როგორც წესი, ტარდება კალენდარული თვის მანძილზე არანაკლებ 7 დღის განმავლობაში. ამასთან, საგადასახადო ორგანომ შეიძლება მიიღოს გადაწყვეტილება ქრონომეტრაჟის მომდევნო თვეში გაგრძელებისა და გადასახადის გადამხდელის ეკონომიკური საქმიანობის ობიექტზე დაკვირვების მიზნით საგადასახადო საგუშაგოს შემოღების თაობაზე.

ქრონომეტრაჟის ჩატარებისას საგადასახადო ორგანოს წარმომადგენლებს უფლება არა აქვთ მოითხოვონ გადასახადის გადამხდელის სააღრიცხვო დოკუმენტაციის ან დაბეგრასთან დაკავშირებული სხვა ინფორმაციის წარდგენა.

12.4. საქონლის/მომსახურების საკონტროლო შესყიდვა

გადასახადის გადამხდელის რეალური შემოსავლების დადგენის მიზნით საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს განახორციელოს გადასახადის გადამხდელისაგან საქონ-

ლის/მომსახურების საკონტროლო შესყიდვა ან/და დაადგინოს საქონლის/მომსახურების ფასი საკონტროლო შესყიდვის შეთავაზებით (მისი გასაღების ან მოხმარების მიზნის გარეშე).

საქონლის/მომსახურების საკონტროლო შესყიდვის მიზანია გადასახადის გადამხდელის მიერ საქონლის მიწოდებით ან/და მომსახურების განვითარებით მიღებული შემოსავლების რეალური მოცულობის დადგენა.

თუ საკონტროლო შესყიდვით შესყიდული საქონელი არ ტოვებს სავაჭრო ობიექტის ტერიტორიას და მისი სახე და შეფუთვა არ დაზიანებულია, მაშინ საკონტროლო შესყიდვის ოქმის საფუძველზე ოპერაცია ექვემდებარება გაუქმებას (შესყიდული საქონელი უბრუნდება გამყიდველს, ხოლო გადახდილი ფული – მყიდველს).

12.5. დათვალიერება

საგადასახადო კონტროლის განხორციელების მიზნით საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილ თანამდებობის პირს უფლება აქვს ჩაატაროს გადასახადის გადამხდელის ტერიტორიებისა და შენობა-ნაგებობების დათვალიერება, გარდა ფიზიკური პირის საცხოვრებელი ბინისა, რომლის დათვალიერებაც დასაშვებია მხოლოდ სასამართლოს გადაწყვეტილებით.

დათვალიერების პროცედურით გათვალისწინებულია საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი თანამდებობის პირის მიერ გადასახადის გადამხდელის ტერიტორიებისა და შენობა-ნაგებობების გარე და შიდა სივრცის ვიზუალური დათვალიერება. აღნიშნული პროცედურის ჩატარებისას აკრძალულია გადასახადის გადამხდელის დოკუმენტაციისა და სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების შემოწმება, ასევე მისგან სიტყვიერი და წერილობითი ახსნა-განმარტებების მოთხოვნა.

დათვალიერების პროცედურა არ მოიცავს სეიფის, კარადის, უჯრისა და სხვა მსგავსი სათავსის შიგთავსის ვიზუალურ დათვალიერებასა და შემოწმებას.

12.6. ინვენტარიზაცია

საგადასახადო ორგანოს უფროსს უფლება აქვს სასამართლოს გადაწყვეტილების გარეშე გამოსცეს აქციზური საქონლის მფლობერი პირის სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის ინვენტარიზაციის ჩატარების ბრძანება (არააქციზური საქონლის მფლობელი პირის სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის ინვენტარიზაციის ბრძანება შეიძლება გაიცეს კალენდარული წლის განმავლობაში არა უმეტეს 3-ჯერ). აღნიშნული ბრძანების საფუძველზე გადასახადის გადამხდელის ხელმძღვანელმა (დირექტორმა) ინვენტარიზაციის გონივრულ ვადაში ჩატარების მიზნით უნდა შექმნას საინვენტარიზაციო კომისია. საინვენტარიზაციო კომისიაში უნდა შევიდნენ ის პირები, რომლებიც კარგად იცნობენ საინვენტარიზაციო ქონებას, იციან მისი ფასი და პირველადი აღრიცხვა. აღნიშნული კომისია ვალდებულია სრულად და დროულად აღრიცხოს სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობები წარმოებისა და მათი შენახვის ადგილზე და შეუდაროს აღრიცხვის შედეგები ბუღალტრული აღრიცხვის შესაბამის მონაცემებს და ყოველივე ეს შეიტანოს სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების აღწერის ოქმში.

საგადასახადო შემონემა

საგადასახადო შემონემა, რომელსაც ატარებს საგადასახადო ორგანო, შეიძლება იყოს კამერალური და გავსელითი.

12.7. კამერალური საგადასახადო შემონემა

კამერალური საგადასახადო შემონემა, გადასახადის გადამხდელის საქმიანობის ადგილზე გაუსვლელოდ, ადგენს საგადასახადო ორგანოში გადასახადის გადამხდელის მიერ წარდგენილი ფინანსური ანგარიშგების, საგადასახადო დეკლარაციების, ცნობების, დასკვნების, გაანგარიშებების, საგადასახადო ორგანოში არსებული სხვა დოკუმენტებისა და მონაცემების, აგრეთვე გადასახადის გადამხდელისაგან მიღებული ახსნა-განმარტებისა და სააღრიცხვო დოკუმენტაციის ანალიზის საფუძველზე გადასახადის გადამხდელის მიერ საგადასახადო ვალდებულებათა შესრულების შესაბამისობას საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებულ მოთხოვნებთან.

კამერალური საგადასახადო შემონეებისას საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს მოითხოვოს გადასახადის გადამხდელისაგან ახსნა-განმარტებისა და სააღრიცხვო დოკუმენტაციის წარდგენა.

თუ გადასახადის გადამხდელის მიერ წარდგენილ დოკუმენტებში კამერალური საგადასახადო შემონეების შედეგად გამოვლინდა შეცდომები, აღნიშნულის შესახებ უნდა ეცნობოს გადასახადის გადამხდელს, რომელმაც ამ დოკუმენტებში უნდა შეიტანოს შესაბამისი შესწორებები.

თუ კამერალური საგადასახადო შემონეების შედეგად გამოვლენილი შეცდომები იწვევს გადასახადის თანხის ცვლილებას (შემცირებას ან გაზრდას), მაშინ კამერალური საგადასახადო შემონეების განმარტებით გათვალისწინებული უფლებამოსილი პირი ადგენს საგადასახადო შემონეების აქტს.

12.8. გავსელითი საგადასახადო შემონემა

გავსელითი საგადასახადო შემონეებით გათვალისწინებულია გადასახადის გადამხდელის საქმიანობის ადგილზე გადასახადის გამოანგარიშებასთან დაკავშირებული დოკუმენტაციის სრული ან შერჩევითი შემონემა. გავსელითი საგადასახადო შემონემა შეიძლება მოიცავდეს გადასახადის გადამხდელის საქმიანობაზე დაკვირვების საგადასახადო კონტროლის პროცედურებსაც.

გავსელითი საგადასახადო შემონეების დანიშნვის შესახებ ბრძანებას უნდა დაერტოს გავსელითი საგადასახადო შემონეების პროცესში შესასრულებელ იმ მოქმედებათა ჩამონათვალი, რომლებიც შემონეების პროგრამითაა გათვალისწინებული.

გავსელითი საგადასახადო შემონეების ჩატარება დასაშვებია მხოლოდ გადასახადის გადამხდელის სამუშაო საათებში ან/და ფაქტობრივი მუშაობის დროს.

გავსელითი საგადასახადო შემონემა შეიძლება იყოს გეგმური ან საკონტროლო.

გეგმური გავსელითი საგადასახადო შემონემა ტარდება საგადასახადო ორგანოს უფროსის/მისი მოადგილის გადამწყვეტილებით, კალენდარული წლის განმავლობაში არა უმეტეს ერთხელ, რის თაობაზედაც გადასახადის გადამხდელს ეგზავნება წერილობითი შეტყობინება შემონეების დაწყებამდე არანაკლებ 10 სამუშაო დღისა, ხოლო

შემონმება უნდა დაინყოს გადამხდელისათვის შეტყობინების ჩაბარებიდან არა უგვიანეს 30 კალენდარული დღისა. იმ შემთხვევაში, თუ აღნიშნულ ვადაში დასაბუთებული მიზეზებით შეუძლებელი ხდება შემონმების დაწყება, შეტყობინების ბათილად ცნობის თაობაზე ეცნობება გადამხდელს. შეტყობინებაში უნდა მიეთითოს გეგმური გასვლითი საგადასახადო შემონმების საფუძველი და საგანი, ასევე შემონმების ჩატარების საეარაუდო დრო.

საკონტროლო გასვლითი საგადასახადო შემონმება ტარდება წერილობითი შეტყობინების გარეშე. საკონტროლო გასვლითი საგადასახადო შემონმების მიზნით სასამართლოსათვის მიმართვის ან გადაუდებელი საკონტროლო გასვლითი საგადასახადო შემონმების ჩატარების შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს საგადასახადო ორგანოს უფროსი/მისი მოადგილე, თუ:

ა) ბოლო საგადასახადო შემონმებისას გამოვლინდა გადასახადის გადამხდელის მიერ საგადასახადო ვალდებულებათა მნიშვნელოვანი დარღვევის ფაქტები ან არსებობს სხვა ფაქტები, რომლებიც ადასტურებს ასეთი დარღვევების შემთხვევებს;

ბ) არსებობს სანდო ინფორმაცია, რომელიც ეჭვქვეშ აყენებს გადასახადის გადამხდელის ფინანსური და მატერიალური საშუალებების წარმოშობას;

გ) არსებობს სანდო ინფორმაცია ქონების ან გადასახადით დასაბეგრი სხვა ობიექტის დოკუმენტურად დაუდასტურებელი მატების შესახებ;

დ) საგადასახადო ორგანოში წარდგენილი საგადასახადო დეკლარაციებით და სხვა დოკუმენტებით არ დასტურდება დაბეგვრის ობიექტებისა და გამოანგარიშებული გადასახადების რეალობა;

ე) წარდგენილი არ არის საგადასახადო დეკლარაცია ან გადასახადის გამოსაანგარიშებლად ან/და გადასახდელად საჭირო დოკუმენტები;

ვ) სანარმომ/ორგანიზაციამ შეიცვალა ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმა.

გასვლითი საგადასახადო შემონმება შეიძლება გაგრძელდეს არა უმეტეს 2 თვით. აუცილებლობის შემთხვევაში საგადასახადო ინსპექციას უფლება აქვს ეს ვადა გააგრძელოს არა უმეტეს 1 თვით. საჭიროების შემთხვევაში შემონმების 3-თვიანი ვადის გასვლის შემდეგ საგადასახადო ორგანოს უფროსთან შეთანხმებით შესაძლებელია შემონმების ვადის დამატებით გაგრძელება არა უმეტეს 2 თვით იმ სანარმოში, რომლის ერთობლივი შემოსავალი წინა 3 კალენდარული წლიდან ერთი წლის განმავლობაში მანც აღემატებოდა 20 მილიონ ლარს.

გასვლითი საგადასახადო შემონმების დაინიშნის შესახებ გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ საგადასახადო ორგანოს უფროსი/მისი მოადგილე ვალდებულია, შექმნას საგადასახადო შემონმების ჯგუფი.

გადასახადის გადამხდელი ვალდებულია გასვლითი საგადასახადო შემონმებისას საგადასახადო შემონმების ჯგუფს შეუქმნას ისეთი სამუშაო პირობები, როგორც ჩვეულებრივ არსებობს გადასახადის გადამხდელთან.

თუ საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი თანამდებობის პირი ჩათვლის, რომ საგადასახადო სამართალდარღვევის დამადასტურებელი დოკუმენტები შეიძლება განდგურდეს, დამალულ იქნეს, შესწორდეს ან შეიცვალოს, იგი უფლებამოსილია მოითხოვოს და მიიღოს საგადასახადო ვალდებულებასთან დაკავშირებული საალრიცხვო დოკუმენტაციის ან/და დაბეგვრასთან დაკავშირებული ინფორმაციის გადასახადის

გადამხდელის მიერ დამონშებული ასლი. გადასახადის გადამხდელის მიერ აღნიშნული ვალდებულების შესრულებლობის შემთხვევაში საგადასახადო ორგანოს თანამდებობის პირი უფლებამოსილია ამოიღოს აღნიშნული დოკუმენტის ან სხვა მასალის დედანი. ამის თაობაზე მან უნდა შეადგინოს აღნიშნული დოკუმენტის ან სხვა მასალის ამოღების აქტი, რომლის ერთი ეგზემპლარი გადაეცემა გადასახადის გადამხდელს, გადაიღოს აღნიშნული დოკუმენტის ან სხვა მასალის ასლი და 5 დღის ვადაში დედანი დაუბრუნოს გადასახადის გადამხდელს.

12.9. გადაუდებელი საკონტროლო გასვლითი საგადასახადო შემონემა

გადაუდებელი აუცილებლობის შემთხვევა დგება, როდესაც საგადასახადო ორგანო ჩათვლის, რომ გადასახადის გადამხდელი გეგმავს, თავი აარიდოს საგადასახადო ვალდებულებათა შესრულებას საქართველოდან გასვლით, აქტივების სხვა პირისათვის გადაცემით, საგადასახადო სამართალდარღვევის დამადასტურებელი დოკუმენტების განადგურებით, დამალვით, შესწორებით ან შეცვლით ანდა სხვა ღონისძიებების გატარებით.

საგადასახადო ორგანო ვალდებულია გადაუდებელი საკონტროლო გასვლითი საგადასახადო შემონემების დაწყებიდან 48 საათში მიმართოს და ნებართვა მიიღოს სასამართლოსაგან საკონტროლო გასვლითი საგადასახადო შემონემების ჩატარების შესახებ.

სასამართლოს ნებართვის მიღებამდე საგადასახადო შემონემების ჯგუფის წევრებს უფლება არა აქვთ დაიწყონ გადაუდებელი საკონტროლო გასვლითი საგადასახადო შემონემების პროცედურები. საგადასახადო ორგანოს წარმომადგენლებს უფლება აქვთ მხოლოდ დალუქონ გადასახადის გადამხდელის ის საგადასახადო დოკუმენტები და სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობები, რომლებიც აუცილებელია საკონტროლო გასვლითი საგადასახადო შემონემების ჩატარებისათვის.

12.10. ექსპერტიზა

საჭიროების შემთხვევაში გასვლითი საგადასახადო შემონემების დროს შეიძლება დაინიშნოს ექსპერტიზა.

ექსპერტიზა ინიშნება, თუ საგადასახადო შემონემებისას წამოჭრილი საკითხები მოითხოვს სპეციალურ ცოდნას მეცნიერებაში, ხელოვნებაში, ტექნიკაში ან სხვა სფეროებში.

ექსპერტიზა ინიშნება საგადასახადო ორგანოს უფროსის/მისი მოადგილის ბრძანებით.

ექსპერტიზის დანიშნისა და ჩატარებისას გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს:

- ა)წარადგინოს დამატებითი საკითხები და მიიღოს მათ შესახებ ექსპერტის დასკვნა;
- ბ)დაესწროს ექსპერტიზას და განმარტებები მისცეს ექსპერტს;
- გ)გაეცნოს ექსპერტის დასკვნას.

ექსპერტის დასკვნა ან განცხადება დასკვნის გაცემის შეუძლებლობის შესახებ წარედგინება გადასახადის გადამხდელს. გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს მისცეს ახსნა-განმარტებები ექსპერტის დასკვნასთან დაკავშირებით, აგრეთვე მოითხოვოს ექსპერტისათვის დამატებითი კითხვების დასმა ან დამატებითი ანდა განმეორებითი ექსპერტიზის დანიშვნა საკუთარ ხარჯზე.

12.11. სპეციალისტის მოწვევა

საჭიროების შემთხვევაში საგადასახადო კონტროლის კონკრეტული მოქმედების განხორციელების მიზნით სახელშეკრულებო საფუძველზე შეიძლება მონვეულ იქნეს სპეციალისტი, რომელსაც აქვს საჭირო ცოდნა და ჩვევები და დაინტერესებული არ არის საქმის შედეგით.

12.12. საგადასახადო კონტროლის განხორციელებისას შედგენილი ოქმის ზოგადი მოთხოვნები

საგადასახადო სამართალდარღვევის გამოვლენისას (გარდა საგადასახადო შემონმების დროს გამოვლენილი სამართალდარღვევებისა) საგადასახადო ინსპექციაში ან სამართალდარღვევის აღმოჩენის ადგილზე საგადასახადო ინსპექციის უფლებამოსილი პირი ადგენს ოქმს.

ოქმში უნდა აღინიშნოს:

- ა) მისი დასახელება;
- ბ) კონკრეტული მოქმედების ჩატარების ადგილი და თარიღი;
- გ) მოქმედების დაწყებისა და დასრულების დრო;
- დ) ოქმის შედგენი პირისა და იმ პირის (პირების) თანამდებობა და გვარი, რომელმაც ჩაატარა საკონტროლო მოქმედება;

ე) მოქმედების მონაწილეთა სახელი და გვარი, ხოლო საჭიროების შემთხვევაში – მათი მისამართი;

ვ) მოქმედების შინაარსი და მისი ჩატარების თანამიმდევრობა;

ზ) მოქმედების განხორციელებისას გამოვლენილ საქმესთან დაკავშირებული არსებითი ფაქტები და გარემოებები.

ოქმს ხელს აწერენ საგადასახადო ინსპექციის უფლებამოსილი პირი და გადასახადის გადამხდელი ან მისი წარმომადგენელი (მათი ადგილზე ყოფნის შემთხვევაში), აგრეთვე მონვეული სპეციალისტი ან სხვა პირი, თუ ისინი მონაწილეობენ საგადასახადო კონტროლის პროცედურებში. გადასახადის გადამხდელის ან მისი წარმომადგენლის მიერ ოქმის ხელმოწერაზე უარის თქმის ან მათი ადგილზე არყოფნის შემთხვევაში ოქმში კეთდება შესაბამისი ჩანაწერი.

12.13. საგადასახადო შემონმების აქტი

საგადასახადო შემონმების შედეგების შესახებ დგება აქტი, რომელშიც უნდა აღინიშნოს:

- ა) აქტის შედგენის თარიღი და ადგილი (დასახელებული პუნქტის დასახელება)
- ბ) შემონმებელ პირთა ვინაობა და თანამდებობა;
- გ) შემონმების ფორმალური საფუძველი (საგადასახადო ორგანოს ხელმძღვანელის/ მისი მოადგილის ბრძანება ან სასამართლოს გადაწყვეტილება. (თარიღი და ნომერი);
- დ) შემონმების ვადა და პროგრამა;
- ე) შესამონმებელი სუბიექტის ვინაობა (დასახელება), საიდენტიფიკაციო ნომერი, სასამართლო და საგადასახადო რეგისტრაციის თარიღები და ნომრები, სხვა რეკვიზიტები (საჭიროების შემთხვევაში);

ვ) შესამონმებელი სუბიექტისათვის მისი უფლებებისა და ვალდებულებების შესახებ განმარტებითი ბარათის ჩაბარების ფაქტი (გასვლითი საგადასახადო შემონმებისას);

ზ) შესამონმებელი სუბიექტის მხრიდან შემონმების მონაწილე პირთა (დირექტორი (ხელმძღვანელი), ბულალტერი, აუდიტორი, ადვოკატი და სხვა) ვინაობა და თანამდებობა (გასვლითი საგადასახადო შემონმებისას);

თ) შემონმების ფაქტობრივი საფუძვლები და მათი დასაბუთება;

ი) შემონმების შედეგების შემონმების პროგრამის თითოეული პუნქტის მიხედვით – გადასახადის გადამხდელის მიმართ მოთხოვნებისა და ვალდებულებების წარმოშობის ზუსტი თარიღები (თუ ამის დადგენა შესაძლებელია), გადასახადის ოდენობა, საურაგებისა და ჯარიმების გაანგარიშება, ჯამურად გადასახდელი ან მისაღები თანხა, იმ დოკუმენტების რეკვიზიტები (საჭიროების შემთხვევაში – ასლები), რომლებითაც დასტურდება ამ მოთხოვნებისა და ვალდებულებების წარმოშობა; აქტის დანართების შინაარსი;

კ) ის საკითხები, რომელსაც არ ეთანხმება გადასახადის გადამხდელი (გასვლითი საგადასახადო შემონმებისას);

ლ) მთლიანად გადასახდელი ან მისაღები თანხა – ძირითადი ვალდებულება, ჯარიმა, საურაგი.

საგადასახადო შემონმების აქტს ხელს აწერენ;

ა) საგადასახადო ორგანოს მხრიდან – საგადასახადო შემონმების ჯგუფის წევრები;

ბ) გადასახადის გადამხდელის მხრიდან: დირექტორი (ხელმძღვანელი), ბულალტერი, აგრეთვე აუდიტორი და ადვოკატი, თუ ისინი მონაწილეობას იღებდნენ საგადასახადო შემონმების პროცესში. თუ გადასახადის გადამხდელის მხარემ უარი განაცხადა ხელის მონერაზე (გასვლითი საგადასახადო შემონმებისას), აქტში კეთდება შესაბამისი ჩანაწერი.

თუ საგადასახადო შემონმების სპეციფიკა მოითხოვს შემონმების ჩატარებას რამდენიმე ეტაპად, ყოველი ეტაპის შემდეგ დგება შუალედური აქტი.

12.14. საგადასახადო საიდუმლოება

საგადასახადო საიდუმლოებას განეკუთვნება გადასახადის გადამხდელის შესახებ საგადასახადო ორგანოს მიერ მიღებული ნებისმიერი ინფორმაცია, გარდა:

ა) დღგ-ის გადამხდელის დასახელებისა და მისამართისა;

ბ) გადასახადის გადამხდელის საიდენტიფიკაციო ნომრის შესახებ ინფორმაციისა;

გ) "შენარჩმთა შესახებ" საქართველოს კანონითა (სამენარჩმეო რეესტრით) და საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით (არასამენარჩმეო (არაკომერციული) ოურიდიული პირის სახელმწიფო რეგისტრაციის რეესტრით) გათვალისწინებული საჯარო ინფორმაციისა.

საგადასახადო ორგანო, მისი თანამდებობის პირი, მონვეული სპეციალისტი ან/და ექსპერტი ვალდებულია დაიცვას გადასახადის გადამხდელის შესახებ მონაცემთა საიდუმლოება, რომელიც მისთვის ცნობილი გახდა სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას. მას უფლება აქვს ცალკეული გადასახადის გადამხდელის შესახებ იდენტიფიცირებული ინფორმაცია გადასცეს მხოლოდ შემდეგ პირებს:

ა) საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემის თანამშრომლებს და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან არსებული დაეების განხილვის საბჭოს წევრებს – ამ უკანასკნელთა მიერ სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების მიზნით;

ბ) სამართალდამცავ ორგანოებს – მოსამართლის ბრძანების საფუძველზე იმ პირთა შესახებ, რომლებიც კანონით იდენტიფიცირდებიან საგადასახადო სამართალდარღვევებისათვის;

გ) სასამართლოს – გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო ვალდებულებების ან

პასუხისმგებლობის განსაზღვრის მიზნით სასამართლოს წარმოებაში არსებულ საქმესთან დაკავშირებით;

დ)სხვა სახელმწიფოების საგადასახადო ორგანოებს – საერთაშორისო ხელშეკრულებათა შესაბამისად;

ე)სასამართლოს აღმასრულებლებს – საგადასახადო დავასთან დაკავშირებით მიღებული გადაწყვეტილების აღსრულების პროცესში.

საგადასახადო ორგანოების თანამშრომლები ვალდებული არიან, დაიცვან სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების დროს მიღებული ინფორმაციის საიდუმლოება და გამოიყენონ მხოლოდ იმ მიზნის მისაღწევად, რის გამოც მათთვის ნებადართულია ამ ინფორმაციის გაცემა.

საგადასახადო საიდუმლოების გახმაურებად ითვლება საგადასახადო ორგანოს თანამდებობის პირის, მოწვეული სპეციალისტის ან/და ექსპერტის მიერ თავისი მოვალეობების შესრულებისას გადასახადის გადამხდელის შესახებ მიღებული ინფორმაციის გამოყენება პირადი მიზნებისათვის ან მისი გადაცემა სხვა პირისათვის.

გადასახადის გადამხდელის ნერილობითი ნებართვის შემთხვევაში გადასახადის გადამხდელის შესახებ ინფორმაცია შეიძლება გადაეცეს სხვა პირს.

ცნობები გადასახადის გადამხდელის შესახებ მისი აღრიცხვაზე აყვანის მომენტიდან ითვლება საგადასახადო საიდუმლოებად.

საქართველოს ნორმატიული აქტები

საქართველოს კანონი

საქართველოს საგადასახადო კოდექსი კარი 6, თავი 13-16, მუხლი 98-122.

საქართველოს კანონმდებლურმა აქტმა

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №228

2005 წლის 7 აპრილი ქ. თბილისი

გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათების წარმოების წესის შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №301

2005 წლის 4 მაისი ქ. თბილისი

საგადასახადო საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის შენახვის რეჟიმის და დამუშავების წესის შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №337

2007 წლის 11 აპრილი ქ. თბილისი

საგადასახადო ორგანოების მოთხოვნით სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობათა ინვენტარიზაციის ჩატარების წესის დამტკიცების შესახებ.

თავი 13

საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებები

საგადასახადო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფა შეიძლება განხორციელდეს შემდეგი ღონისძიებებით:

- ა) საგადასახადო იპოთეკით/გირავნობით;
 - ბ) მესამე პირის მფლობელობაში არსებულ ქონებაზე გადახდევინების მიქცევით;
 - გ) ქონებაზე ყადაღის დადებით;
 - დ) ყადაღადადებული ქონების რეალიზაციით;
 - ე) საბანკო ანგარიშებიდან გადასახადის, საურავისა და ჯარიმის თანხების ჩამონერით;
 - ვ) გადასახადის გადამხდელის სალაროდან ნაღდი ფულადი სახსრების ამოღებით;
- საგადასახადო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებების რიგ-ითობას ირჩევს საგადასახადო ორგანო.

ზემოთაღნიშნული ღონისძიებები გაკოტრების საქმის წარმოებისას ან რეაბილიტაციის რეჟიმში მყოფი სანარმოების მიმართ გამოიყენება მხოლოდ მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებებთან დაკავშირებით.

საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებები შეიძლება შეჩერდეს გადასახადის გადამხდელის დასაბუთებული წერილობითი განცხადების წარდგენის საფუძველზე, რომელსაც უნდა ერთვოდეს საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველსაყოფად (გადასახდელი გადასახადის ან/და სანქციის და შეჩერების პერიოდში მასზე დარიცხული საურავის ოდენობის გათვალისწინებით) საბანკო გარანტია ან ფინანსური გარანტია.

საგადასახადო ვალდებულებების უზრუნველყოფის ღონისძიებების შეჩერების შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს:

ა) საგადასახადო ორგანო, თუ შესასრულებელი საგადასახადო ვალდებულება არ აღემატება 250 000 ლარს, ხოლო შეჩერების ვადა არ აღემატება 6 თვეს;

ბ) საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახური, თუ შესასრულებელი საგადასახადო ვალდებულება არ აღემატება 1 000 000 ლარს, ხოლო შეჩერების ვადა არ აღემატება 1 წელს.

საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებების შეჩერების შესახებ გადაწყვეტილების მიღებისას საგადასახადო ვალდებულებების დაფარვაზე იდება ხელშეკრულება, რომლითაც განისაზღვრება დაფარვის გრაფიკი და სხვა პირობები.

ხელშეკრულებით განსაზღვრული პირობების დარღვევისას ან/და საგადასახადო ვალდებულებების დაფარვის პერიოდში მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებების

შეუსრულებლობის შემთხვევაში საგადასახადო ორგანოს მოთხოვნისას წარდგენილი საბანკო განანტია ან ფინანსური გარანტია უპირობოდ სრულდება. საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებები არ შეიძლება შეჩერდეს, თუ:

ა) გადასახადის გადამხდელის წინააღმდეგ დაწყებულია სისხლისსამართლებრივი დევნა მის მიერ საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევის გამო;

ბ) მიმდინარეობს საგადასახადო სამართალდარღვევის ან ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმის წარმოება გადასახადის გადამხდელის მიერ საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევის გამო.

ზემოთაღნიშნული გარემოებების არსებობისას საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებების შეჩერების შესახებ ნებისმიერი გადანყვებილება ითვლება ბათილად, ხოლო ამ გადანყვებილების შესასრულებლად დადებული ნებისმიერი ხელშეკრულება – ბათილ გარიგებად.

საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებების შეჩერება არ ათავისუფლებს გადასახადის გადამხდელს ბიუჯეტში გადასახადის არადროულად ჩარიცხვის გამო დარიცხული საურავის გადახდისაგან.

საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებების შეჩერება ვადამდე წყდება:

ა) შესაბამისი გადანყვებილების (ხელშეკრულების) ვადის ამონურვისას;

ბ) თუ გადასახადის გადამხდელი დადგენილი ვადის ამონურვამდე სრულად გადაიხდის გადასახადის კუთვნილ თანხებს და შესაბამის საურავს;

გ) თუ გადასახადის გადამხდელი დაარღვევს გადავადების ხელშეკრულებით განსაზღვრულ პირობებს.

13.1. საბალანსაბლო გირავნობა/იპოთეკა

საგადასახადო გირავნობა/იპოთეკა არის სახელმწიფოს უფლება, საგადასახადო ვალდებულების შესრულება უზრუნველყოს საგადასახადო დავალიანების მქონე გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის, სხვა ვალდებული პირის ქონებიდან.

საგადასახადო გირავნობის/იპოთეკის უფლება წარმოიშობა საგადასახადო დავალიანებაზე საგადასახადო დავის დაწყებისთანავე ან/და აღიარებულ საგადასახადო დავალიანებასთან ერთად. ეს უფლება საგადასახადო დავალიანების მოცულობის ფარგლებში ვრცელდება გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის საკუთრებაში არსებულ ან/და ბალანსზე რიცხულ (ლიზინგით მიღებული გარდა) ნებისმიერ ქონებაზე, საგადასახადო დავალიანების წარმოქმნის შემდეგ შექმნილი ქონების ჩათვლით.

საგადასახადო გირავნობის/იპოთეკის უფლების წარმოშობის შესახებ შეტყობინება ეგზავნება გადასახადის გადამხდელს/საგადასახადო აგენტს ან სხვა ვალდებულ პირს, აგრეთვე მარეგისტრირებელ ორგანოს რეგისტრაციისათვის, რომელიც ვალდებულია არა უგვიანეს შეტყობინების მიღების დღის მომდევნო დღისა რეგისტრაციაში გაატაროს საგადასახადო გირავნობის/იპოთეკის უფლება.

საგადასახადო გირავნობის/იპოთეკის ხანდაზმულობის ვადა 6 წელი, რომლის დენაც ჩერდება:

- ა)გაკოტრების საქმის წარმოების პერიოდში;
- ბ)საწარმოს რესტრუქტურისაზაციის რეჟიმში ყოფნის პერიოდში;
- გ)საგადასახადო დავის მიმდინარეობისას.

საგადასახადო გირავნობის/იპოთეკის უფლება არ გამოიყენება გირავნობის/იპოთეკის უფლების იმ მფლობელის მიმართ, რომლის უფლებაც წარმოიშვა საგადასახადო გირავნობის/იპოთეკის რეგისტრაციამდე. როდესაც საგადასახადო ორგანო ყიდის გირავნობას/იპოთეკას დაქვემდებარებულ ქონებას, უქმდება საგადასახადო გირავნობის/იპოთეკის უფლების რეგისტრაციის შემდეგ წარმოშობილი ყველა უფლება, მაგრამ ძალაში რჩება საგადასახადო გირავნობის/იპოთეკის უფლების რეგისტრაციამდე რეგისტრირებული სხვა გირავნობის/იპოთეკის უფლებები.

საგადასახადო გირავნობის/იპოთეკის მოთხოვნის უპირატესობა გააკოტრების საქმის წარმოების ან რესტრუქტურისაზაციის რეჟიმის დასრულების შემდეგ განისაზღვრება იმავე წესით, როგორც იყო გააკოტრების საქმის წარმოების ან რესტრუქტურისაზაციის რეჟიმის დაწყებამდე.

თუ საგადასახადო გირავნობით/იპოთეკის დატვირთული ქონება გაიყიდება ან რაიმე გზით გადაეცემა სხვა მფლობელს სახელმწიფოს მიერ საგადასახადო იპოთეკის/გირავნობის უფლების გაუქმების გარეშე, გირავნობის/იპოთეკის უფლება კვლავ ვრცელდება ამ ქონებაზე ახალი მფლობელის მიმართ. ახალი მფლობელის ნებისმიერი სხვა იპოთეკის/გირავნობის უფლებას ექნება უმცირესი ძალა იმ საგადასახადო იპოთეკის/გირავნობის უფლების მიმართ, რომელიც არსებობდა გაყიდვამდე ან გადაცემამდე.

საგადასახადო გირავნობის/იპოთეკის უფლება გაუქმებულად ითვლება:

ა)დავალიანების დაფარვისთანავე, თუ გადასახადის გადამხდელმა სრულად დაფარა დავალიანება;

ბ)საგადასახადო გირავნობის/იპოთეკის უფლების ხანდაზმულობის ვადის გასვლისთანავე.

გ)საგადასახადო ორგანოების მიერ საგადასახადო გირავნობით/იპოთეკით დატვირთული ქონების რეალიზაციის შემთხვევაში;

დ)“გაკოტრების საქმეთა წარმოების შესახებ” საქართველოს კანონის შესაბამისად საგადასახადო გირავნობით/იპოთეკით დატვირთული ქონების რეალიზაციის შემთხვევაში.

თუ საგადასახადო გირავნობის/იპოთეკის უფლების წარმოშობის შემდგომ შესაბამისი ქონება დაიტვირთა გირავნობით/იპოთეკით კომერციული ბანკის სასარგებლოდ და საგადასახადო ორგანო მითითებული ქონების რეალიზაციის თაობაზე მიღებული სასამართლო გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლიდან 1 წლის ვადაში არ მოახდენს საგადასახადო გირავნობით/იპოთეკით დატვირთული ქონების რეალიზაციას, მეორე რიგის მოგირავნე/იპოთეკარი (კომერციული ბანკი) უფლებამოსილია, დაიკავოს პირველი რიგის იპოთეკარის ადგილი, ხოლო საგადასახადო ორგანო – მეორე რიგის იპოთეკარის ადგილი. ეს მოთხოვნა არ ვრცელდება იმ შემთხვევებზე, როდესაც საგადასახადო ორგანო არის მეორე და შემდგომი რიგის მოგირავნე/იპოთეკარი ან/და მიმდინარეობს გააკოტრების საქმის წარმოება ან ქონების რეალიზაცია შეუძლებელია საგადასახადო ორგანოსგან დამოუკიდებელი მიზეზებით.

13.2. მესამე პირის მფლობელობაში არსებულ ქონებაზე

გადასადგინების მიქცევა

თუ სასამართლოს გადანყვეტილებით დადგენილია ან მესამე პირის მიერ აღიარებულია, რომ გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის ქონება ან ქონებრივი უფლებები რაიმე ფორმით მესამე პირის დროებით მფლობელობაშია, გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის თანხმობით ან გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის თანხმობის გარეშე, თუ გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის ქონება იმდენად მცირეა, რომ საგადასახადო ორგანოს მიერ საგადასახადო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის სხვა ღონისძიებების განხორციელება ვერ უზრუნველყოფს აღიარებული საგადასახადო დავალიანების დაფარვას, საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, მესამე პირს მოსთხოვოს, რომ მან გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის წინაშე აღებული და შეუსრულებელი ვალდებულებები (არა უმეტეს აღიარებული საგადასახადო დავალიანებისა) ისევე შესრულოს საგადასახადო ორგანოს მიმართ, როგორც უნდა შეესრულებინა გადასახადის გადამხდელს/საგადასახადო აგენტს ან სხვა ვალდებულ პირს. მოთხოვნის სრულად ან ნაწილობრივ შესრულებისთანავე გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის საგადასახადო ვალდებულება შესაბამისად უქმდება ან მცირდება.

13.3. ქონებაზე ყადაღის დადება

აღიარებული საგადასახადო დავალიანების არსებობის შემთხვევაში საგადასახადო ორგანო უფლებამოსილია, საგადასახადო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის მიზნით, სასამართლოს გადანყვეტილების გარეშე ყადაღა დაადოს გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის საკუთრებაში არსებულ ან/და ბალანსზე რიცხულ (გარდა ღირსეული მიღებული ქონებისა და იმ ქონებისა, რომელიც სხვა პირის საკუთრებაა) ნებისმიერ ქონებას, მათ შორის, მოძრავ, უძრავ, არამატერიალურ ქონებას, აღიარებული საგადასახადო დავალიანების მოცულობის ფარგლებში.

ქონებაზე ყადაღის დადება არის გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის ქონების აღწერა ამ ქონების განკარგვის (გადამხდელის მიერ ნებისმიერი ფორმით გასხვისების, თხოვების, ქირავნობისა და იჯარის ხელშეკრულებების დადების, სხვისთვის დროებით ან მუდმივ მფლობელობაში გადაცემის) აკრძალვას, მაგრამ არა ჩვეულებრივი სანარმოო მიზნით გამოყენებას (გარდა რეალიზაციისათვის გათვალისწინებული საქონლისა), და სარეალიზაციოდ განკუთვნილი საქონლის შესანახად გადაცემას. ქონებაზე ყადაღის დადების შემთხვევაში გადასახადის გადამხდელს/საგადასახადო აგენტს ან სხვა ვალდებულ პირს არა აქვს ამ ქონების გადაცემის, გაყიდვის, გაქირავების, იჯარით გადაცემის ან სხვა სახით განკარგვის უფლება საგადასახადო ორგანოს წერილობითი თანხმობის გარეშე, ისიც მხოლოდ იმ პირობით, რომ უზრუნველყოფილი იქნება ამის შედეგად ამონაგები თანხის შეტანა საგადასახადო დავალიანების დასაფარავად.

წივზე ყადაღის დადების შესახებ აქტს საგადასახადო ორგანო დაუყოვნებლივ უგ-

ზენის საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს შესაბამის სარეგისტრაციო სამსახურს.

საგადასახადო ორგანოს შეუძლია დაავალდებულოს გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტი ან სხვა ვალდებული პირი, წარმოადგინოს თავისი ქონების ნუსხა. ქონების ნუსხაში უნდა აღინიშნოს ის ქონებაც, რომელიც გადასახადის გადამხდელს/საგადასახადო აგენტს ან სხვა ვალდებულ პირს სხვებისგან ეკუთვნის. გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტი ან სხვა ვალდებული პირი წერილობით გარანტიას იძლევა, რომ მან ყველა ის მონაცემი, რომელიც მისგან მოითხოვეს მაქსიმალურად სწორად და სრულად წარმოადგინა. თუ გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტი ან სხვა ვალდებული პირი არ წარმოადგენს ქონების ნუსხას ან უარს ამბობს წერილობითი გარანტიის მიცემაზე, ან შეგნებულად წარმოადგენს არასწორ ინფორმაციას, მას დაეკისრება პასუხისმგებლობა საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

საგადასახადო ორგანო ამონებს გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის მიერ წარმოდგენილი მონაცემების სისწორესა და სისრულეს. გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის მიერ ახალი ქონების შეძენის შემთხვევაში იგი ვალდებულია არა უგვიანეს 7 სამუშაო დღისა შესანოროოს მის მიერ წარმოდგენილი ქონების ნუსხა და საგადასახადო ორგანოს მისცეს ახალი გარანტია.

საგადასახადო ორგანოს წარმომადგენელი აღიარებული საგადასახადო დავალიანების ფარგლებში ყადაღადადებულ ნივთებს აღნუსხავს ქონებაზე ყადაღის დადების (აღწერის) აქტში.

ქონებაზე ყადაღის დადების (აღწერის) აქტში უნდა აღინიშნოს:

- ა) აქტის შედგენის დრო და ადგილი;
- ბ) ყადაღის დადების შესახებ გადამხდელი/საგადასახადო ორგანოს დასახელება, საგადასახადო ორგანოს წარმომადგენლის სახელი, გვარი და ის პირები, რომლებიც ესწრებოდნენ აქტის შედგენას;
- გ) მოვალის რეკვიზიტები (სახელი და გვარი/დასახელება, მისამართი), გადასახადის გადამხდელის საიდენტიფიკაციო ნომერი (ასეთის არსებობის შემთხვევაში);
- დ) აქტში შეტანილი თითოეული საგნის დასახელება და განმასხვავებელი ნიშნები (წონა, მეტრაჟი, ცვეთა და სხვა);
- ე) აქტში შეტანილი თითოეული საგნის შეფასება და მთელი ქონების ღირებულება;
- ვ) საგანი ან/და სადგომი, რომელიც დაილუქა, და მასზე დადებული ლუქების რაოდენობა და აღწერილობა;
- ზ) იმ პირის დასახელება, რომელსაც შესანახად გადაეცა ქონება, და მისი მისამართი, თუ შენახვა თვით მოვალეს არ დაევალა;
- თ) რომ მოვალესა და ქონების შემნახველს განემარტათ მათი მოვალეობა ქონების შენახვის თაობაზე და გადაცემული ქონების გაფლანგვისათვის, გასხვისებისათვის ან გადამალვისათვის პასუხისმგებლობის საკითხი;
- ი) რომ მოვალესა და სხვა პირებს განემარტათ საგადასახადო ორგანოს მოქმედებათა გასაჩივრების წესი;
- კ) საგადასახადო ორგანოს წარმომადგენლის ან/და მოვალის შენიშვნები.

ფასიან ქალღმერთებს ან/და ფასიან ნივთებს შესანახად საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით ამოიღებს საგადასახადო ინსპექციის წარმომადგენელი, თუ არსებობს ყადაღადადებული ნივთების ხელყოფის საშიშროება. თუ ეს ნივთები მოვალესთან რჩება, მაშინ ყადაღის დადება ხდება დალუქვით

ქონებაზე ყადაღის დადების (აღწერის) აქტს ხელს აწერენ საგადასახადო ორგანოს წარმომადგენელი, ქონების შემნახველი, მოვალე და სხვა პირები, რომლებიც ესწრებიან ყადაღის დადებას. თუ ამ პირებმა უარი თქვეს აქტის ხელმოწერაზე, აქტში კეთდება შესაბამისი აღნიშვნა.

თუ მოვალის ქონებაზე ყადაღის დადებისას მესამე პირები განაცხადებენ ამ ქონებაზე თავის უფლებებს, ქონება შეიტანება ქონებაზე ყადაღის დადების (აღწერის) აქტში, მაგრამ გაკეთდება სათანადო აღნიშვნა.

ყადაღადადებულ ნივთებს აფასებს საგადასახადო ორგანოს წარმომადგენელი. თუ ყადაღადადებული ქონების შეფასებისას საგადასახადო ორგანოს წარმომადგენელი ვერ შეაფასებს ცალკეულ საგნებს, მოინვევა ექსპერტი ან აუდიტი.

თუ საგადასახადო ორგანოს საკმარისი საფუძველი აქვს მიიჩნიოს, რომ

გადასახადის გადახდევინებას საფრთხე ემუქრება (მათ შორის დეკლარაციების წარდგენისათვის თავის არიდებით), მიუხედავად იმისა, აღიარებულია თუ არა საგადასახადო დავალიანება, მას უფლება აქვს დაუყოვნებლივ დაადოს ყადაღა მოვალის ქონებას საგადასახადო დავალიანების ფარგლებში. ასეთ შემთხვევაში საგადასახადო ორგანომ ყადაღის დადებიდან 72 საათში სასამართლოს უნდა წარუდგინოს შუამდგომლობა მოვალის ქონების საგადასახადო გირავნობით/იპოთეკით დატვირთვის თაობაზე (თუ მოვალეს აქვს შესაბამისი ქონება) ან/და ქონებაზე ყადაღის დადების დადასტურების შესახებ (თუ მოვალეს არა აქვს საგადასახადო გირავნობით/იპოთეკით დასატივრთი ქონება ან მისი ღირებულება არასაკმარისია საგადასახადო დავალიანების დასაფარავად). სასამართლო ვალდებულია მომდევნო 72 საათის განმავლობაში მიიღოს განჩინება შუამდგომლობის სრულად ან ნაწილობრივ დაკმაყოფილების თაობაზე ან უარყოფის შესახებ. თუ აღნიშნულ ვადაში საგადასახადო ორგანო სასამართლოში არ წარადგენს შუამდგომლობას ან სასამართლო არ მიიღებს განჩინებას ქონებაზე ყადაღის დადების დადასტურების შესახებ, ყადაღა მოხსნილად ჩაითვლება.

საგადასახადო ორგანომ მხოლოდ იმ შემთხვევაში შეიძლება მიიჩნიოს, რომ გადასახადის გადახდევინებას საფრთხე ემუქრება, თუ:

ა)გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტი ან სხვა ვალდებული პირი მალევე ქონებას, რომელიც შეიძლება გამოყენებულ იქნეს საგადასახადო ვალდებულების დასაფარავად;

ბ)გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტი ან სხვა ვალდებული პირი ემზადება ქვეყნის დასატოვებლად ისე, რომ არ ასრულებს საგადასახადო ვალდებულებებს და არ ახორციელებს არანაირ ქმედებას დავალიანების დაფარვის მიზნით;

გ)გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტი ან სხვა ვალდებული პირი ცდილობს გამოცხადდეს გაკოტრებულად;

დ)არსებობს გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის მიერ ნამდვილი ან თვალთმაქცური გარიგებით ქონების გასხვისების რეალური საშიშროება, რომელიც გააძნელებს ან შეუძლებელს გახდის მის მიერ საგადა-

სახადო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფას;

ე) გადასახადის გადამხდელს/საგადასახადო აგენტს ან სხვა ვალდებულ პირს ერიცხება ვადავადაცილებული აღიარებული საგადასახადო დავალიანება, საკუთრებაში აქვს 10 000 ლარზე მეტი და არ ფარავს დავალიანებას.

მოვალის ქონებაზე დადებული ყადაღა უქმდება:

- ა) აღიარებული საგადასახადო დავალიანების სრულად დაფარვისთანავე;
- ბ) საგადასახადო ორგანოს მიერ ან გაკოტრების საქმის წარმოებისას ყადაღადადებული ქონების დადგენილი წესით აუქციონზე რეალიზაციის შემთხვევაში;
- გ) თუ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის გადანყვეტილებით, ასეთი ქმედება სახელმწიფო ინტერესია;
- დ) თუ გადასახადის გადამხდელმა საგადასახადო ორგანოს წერილობითი თანხმობით განახორციელა ყადაღადადებული ქონების გაყიდვა და ამონაგები თანხა სრულად მიმართა საგადასახადო დავალიანების დასაფარავად;
- ე) საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევებში.

13.4. ყადაღადადებული ქონების რეალიზაცია

მოვალის ყადაღადადებული ქონების რეალიზაციას ახორციელებს საგადასახადო ორგანო მოსამართლის ბრძანების საფუძველზე, ღია აუქციონზე. საგადასახადო ორგანოს შუამდგომლობას მოვალის ყადაღადადებული ქონების რეალიზაციის თაობაზე სასამართლო განიხილავს საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსით დადგენილი წესით.

აუქციონის ჩატარების დროსა და ადგილს განსაზღვრავს შესაბამისი საგადასახადო ორგანო, რის შესახებაც იგი აუქციონის ჩატარებამდე 30 კალენდარული დღით ადრე აკეთებს განცხადებას.

აუქციონის ჩატარების შესახებ ინფორმაციის გამოქვეყნების შემდეგ ყველა დაინტერესებულ ფიზიკურ და იურიდიულ პირს საგადასახადო ორგანოსთან შეთანხმებით უფლება აქვს წინასწარ გაეცნოს აუქციონზე გასაყიდად გამოტანილ ქონებას.

აუქციონის ჩატარების დროისა და ადგილის შესახებ ინფორმაცია ვრცელდება განცხადებით, რომელიც გამოიკვრება საგადასახადო ორგანოში განცხადებების დაფაზე, და მასობრივი ინფორმაციის საშუალებით.

აუქციონში მონაწილეობის მსურველი პირი ვალდებულია აუქციონის დაწყებამდე ხაზინის სადეპოზიტო ქვეანგარიშზე წინასწარ შეიტანოს აუქციონზე გასაყიდად გამოტანილი იმ ნივთის საწყისი ღირებულების 2 პროცენტი, რომლის შექმნასაც აპირებს, რაც გამარჯვების შემთხვევაში ჩაითვლება გადახდილი თანხის ანგარიშში.

აუქციონს ატარებს შესაბამისი საგადასახადო ორგანოს წარმომადგენელი. იგი აუქციონს გახსნილად აცხადებს და სთავაზობს საწყის ფასს.

აუქციონი გრძელდება მანამ, სანამ სხვა შემოთავაზება აღარ იქნება. შესაბამისი საგადასახადო ორგანოს წარმომადგენელმა უნდა გამოაცხადოს პირი, რომელმაც აუქციონის საბოლოო ფასი შესთავაზა, რის შემდეგაც აუქციონი დასრულებულად ცხადდება.

პირებს, რომლებმაც ვერ გაიმარჯვეს აუქციონში, გადახდილი თანხა უბრუნდებათ აუქციონის დასრულებიდან 5 დღის ვადაში.

პირი, რომლის შემოთავაზებული ფასი მიღებული იქნება აუქციონზე და რომელიც შესყიდვის ჩამორთმეულ ქონებას, ვალდებულია დაუყოვნებლივ გადაიხადოს თავის მიერ შემოთავაზებული ფასის არანაკლებ ნახევარი ან 5000 ლარი უმცირესი თანხის მიხედვით, ხოლო თანხის დარჩენილი ნაწილი უნდა დაიფაროს რეალიზაციიდან 14 კალენდარული დღის განმავლობაში. თანხის სრულად დაფარვამდე მყიდველს არ გააჩნია ქონებაზე საკუთრების უფლება.

აუქციონზე ქონების შესყიდვისათვის გადახდილი თანხები შეიტანება ბანკის სადეპოზიტო ქვანაწილის, საიდანაც ამოღებასთან, შენახვასა და რეალიზაციასთან დაკავშირებული ხარჯების ეკვივალენტური თანხებით ხორციელდება აღნიშნული ხარჯების დაფარვა, ხოლო დარჩენილი თანხები ირიცხება ბიუჯეტის შესაბამის ანგარიშზე. თანხის სრულად გადახდისთანავე მყიდველს ეძლევა სერტიფიკატი გაყიდვისა და ქონების ფლობის (განკარგვის) შესახებ. ამ სერტიფიკატით მყიდველს გადაეცემა საკუთრების უფლება, რომელზედაც ვრცელდება არასაგადასახადო გირავნობის უფლება, რომელიც არსებობდა ქონების გაყიდვამდე და აღემატებოდა იმ საგადასახადო გირავნობის უფლებას, რომელმაც გამოიწვია ქონებაზე ყადაღის დადება. მყიდველმა დაუყოვნებლივ უნდა გამოიტანოს ქონება სანყობიდან ან საცავეიდან, სადაც საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახური ინახავდა მას. მყიდველის საკუთრების უფლება ძალაში შედის თანხის სახელმწიფოსათვის სრულად გადახდისთანავე.

თუ მყიდველი ვერ შეძლებს აუქციონზე შესყიდული ქონების ღირებულების დადგენილ ვადაში სრულად გადახდას, ის კარგავს ყოველგვარ უფლებას აღნიშნულ ქონებაზე და მის მიერ ქონების შეძენის მიზნით უკვე გადახდილ თანხაზე (მათ შორის, დეპოზიტზე განთავსებულ თანხაზე). ამ შემთხვევაში გადახდილი თანხით დაიფარება ის გადასახადები, რომელთა დაფარვის მიზნითაც თავის დროზე განხორციელდა ქონების რეალიზაცია.

თუ მყიდველი ვერ შეძლებს აუქციონზე შესყიდული ქონების ღირებულების დადგენილი წესით გადახდას ან აუქციონზე არ იქნება შემოთავაზებული შესაბამისი ფასი, სახელმწიფო (საგადასახადო ორგანო) უფლებამოსილია:

ა) აუქციონის ჩატარების შესახებ ხელახალი განცხადების გამოქვეყნებიდან არანაკლებ 14 დღის შემდეგ ქონება გასაყიდად გაიტანოს განმეორებით აუქციონზე, რომლის რაოდენობას და ჩატარების მიზანშეწონილობას განსაზღვრავს საგადასახადო ორგანო;

ბ) მოხსნას ქონებაზე ყადაღა და დაუბრუნოს იგი გადასახადის ვადამხდელს მფლობელობისა და განკარგვის უფლებით.

ყადაღადებული მალფუჭებადი საქონლის რეალიზაცია შეიძლება განხორციელდეს დაუყოვნებლივ. მალფუჭებად საქონელზე ყადაღის დადება და მისი რეალიზაცია ხორციელდება სასამართლო გადანყვეტილების (ბრძანების) გარეშე. მალფუჭებად საქონლად ითვლება მხოლოდ ის საქონელი, რომლის შენახვის ვადის გასვლამდე დარჩენილია 10 კალენდარულ დღეზე ნაკლები. მალფუჭებადი საქონლის გაყიდვის შემთხვევაში გადასახადის ვადამხდელის სხვა კრედიტორებს უფლება აქვთ აუქციონის ჩატარებიდან 60 კალენდარული დღის ვადაში მიმართონ საგადასახადო ორგანოს ხელმძღვანელს ადმინისტრაციული საჩივრით, რომ მათაც ჰქონდათ რეგისტრირებუ-

ლი გირავენობის უფლება გაყიდულ მალფუჭებად საქონელზე საგადასახადო გირავენობის რეგისტრაციის თარიღზე ადრე. ასეთი ადმინისტრაციული საჩივრის მიღების შემდეგ საგადასახადო ორგანოს ხელმძღვანელი ვალდებულია ადმინისტრაციული საჩივარი განიხილოს 30 კალენდარული დღის ვადაში. საგადასახადო ორგანოს ხელმძღვანელის მიერ ადმინისტრაციული საჩივრის დაინტერესებული მხარის სასარგებლოდ გადაწყვეტის შემთხვევაში საგადასახადო ორგანო დაინტერესებულ მხარეს გადაუხდის მალფუჭებადი საქონლის რეალიზაციის შედეგად მიღებული თანხის მთლიან ოდენობას ან მოთხოვნილ თანხას, უმცირესი თანხის მიხედვით.

ქონების გაყიდვის შედეგად მიღებული შემოსავლით პირველ რიგში დაიფარება:

- ა) ქონების ამოღებასთან, შენახვასა და რეალიზაციასთან დაკავშირებული ხარჯები;
- ბ) გადასახადის თანხები;
- გ) ჯარიმისა და საურავის თანხები.

ქონების გაყიდვის შედეგად მიღებული შემოსავლით პირველ რიგში დაფარული თანხების შემდეგ დარჩენილი სახსრები უბრუნდება გადასახადის გამამხდელს 5 საბანკო დღის ვადაში.

მარეგისტრირებელი ორგანოები, აუქციონზე ქონების მყიდველის მიერ სერტიფიკატის წარდგენის შემთხვევაში, ვალდებული არიან საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით რეგისტრაციაში გაატარონ ქონების ახალი მესაკუთრე, რომელიც დაიკავებს ძველი მესაკუთრის ადგილს და გახდება საკუთრების გადაცემის მომენტში არსებულ ნივთთან დაკავშირებული სამართლებრივი ურთიერთობის მონაწილე.

ყაღალადღებული ქონების რეალიზაცია შეწყდება, თუ გადასახადის გამამხდელი აუქციონის ჩატარებამდე უზრუნველყოფს საგადასახადო ვალდებულებების შესრულებასა და საგადასახადო ორგანოს მიერ აუქციონის ორგანიზებისათვის განუული ხარჯების დაფარვას.

13.5. საბანკო ანგარიშიდან გადასახადის, საურავისა და ჯარიმის თანხების ჩამონერა

თუ გადასახადის გამამხდელი/საგადასახადო აგენტი ან სხვა ვალდებული პირი არ შეასრულებს საგადასახადო ვალდებულებას მისი შესრულებისათვის საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი ვადის გასვლიდან 10 სამუშაო დღეში, მაშინ საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, აღიარებული საგადასახადო დავალიანების ფარგლებში, მისი საბანკო ანგარიშიდან (გარდა საანაბრო (ვადიანი) ანგარიშებისა), საინკასო დავალდებით ჩამონეროს გადასახადის, საურავისა და ჯარიმის თანხები და ჩარიცხოს ისინი შესაბამის ბიუჯეტებში.

გადაწყვეტილებას გადასახადის გამამხდელის-საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის საბანკო ანგარიშიდან გადასახადის, საურავისა და ჯარიმის თანხების შესაბამის ბიუჯეტებში ჩარიცხვის შესახებ საბანკო დაწესებულება უპირობოდ ასრულებს.

საგადასახადო ორგანოს საინკასო დავალდებაში უნდა მიეთითოს გადასახადის გამამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის ის საბანკო ანგარიშები, საიდანაც უნდა განხორციელდეს გადასახადის, საურავისა და ჯარიმის თანხების გადარიცხვა და გადასარიცხი თანხის ოდენობა.

5. გადასახადის გადამხდელის საბანკო ანგარიშებზე წარდგენილი საინკასო დავალება შეიძლება შეჩერდეს:

ა) საგადასახადო კოდექსის 148-ე მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, სადავო თანხის მოცულობის ფარგლებში;

ბ) თუ, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის გადაწყვეტილებით, ასეთი ქმედება სახელმწიფო ინტერესია.

13.6. გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებულის პირის სალაროდან ნაღდი ფულადი სახსრების ამოღება

თუ აღიარებული საგადასახადო დავალიანების დასაფარად არასაკმარისია საგადასახადო კოდექსის 89-ე მუხლით გათვალისწინებული საბანკო ანგარიშიდან გადასახადის, საურავისა და ჯარიმის თანხების ჩამონერა და საგადასახადო ორგანოს მიერ გატარებული ღონისძიება, მაშინ საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს მოსამართლის ბრძანების გარეშე განახორციელოს გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის სალაროს სეიფიდან სხვა სათავსიდან (გარდა ფიზიკურის პირის საცხოვრებელი ბინისა) არსებული ნაღდი ფულადი სახსრების (მათ შორის, უცხოური ვალუტის) ამოღება აღიარებული საგადასახადო დავალიანების დაფარვისათვის აუცილებელი ოდენობით. ნაღდი ფულადი სახსრების ამოღების წესს განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

მოვალის სალაროდან ან სხვა სათავსიდან ამოღებული ნაღდი ფულადი სახსრები შესაბამისი ბიუჯეტების ანგარიშზე ჩარიცხვის მიზნით იმავე დღეს უნდა იქნეს შეტანილი საბანკო დანესებულებაში. თუ აღნიშნული ფულადი სახსრების შეტანა საბანკო დანესებულებაში იმავე დღეს შეუძლებელია, ისინი შეტანილ უნდა იქნეს საბანკო დანესებულებაში უახლოეს სამუშაო დღეს.

თუ სასამართლო დაადგენს, რომ პრაქტიკულად შეუძლებელია გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის განსხვავება სხვა პირისაგან იმის გამო, რომ ეს უკანასკნელი გამოყენებულია გადასახადებისაგან თავის ასარიდებლად, აღნიშნული პირები წარმოადგენენ ერთიმეორის ცრუმადგიერ პირებს.

თუ გადასახადის გადამხდელს/საგადასახადო აგენტს ან სხვა ვალდებულ პირს აქვს შეუსრულებელი, ვადაგადაცილებული საგადასახადო ვალდებულება, საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს ცრუმადგიერი პირის მიმართ გაატაროს საგადასახადო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებული ღონისძიებები.

13.7. გადასახადების მიხედვით ვადაგადაცილებული საგადასახადო დავალიანების ჩამონერა

ვადაგადაცილებული საგადასახადო დავალიანებები ჩამოინერება, თუ:

ა) იგი აღიარებულია უიმედო საგადასახადო დავალიანებად;

ბ) საგადასახადო ვალდებულებები შეწყვეტილია საგადასახადო კოდექსის 62-ე მუხლის ან საგადასახადო კანონმდებლობის სხვა აქტების საფუძველზე.

ვადაგადაცილებული საგადასახადო დავალიანება ჩამოინერება საქართველოს ფი-

ნანსთა სამინისტროსთან შექმნილი ვადაგადაცილებული საგადასახადო და სასესხო დავალიანებების რესტრუქტურის მიზანშეწონილობის საკითხის შემსწავლელი კომისიის დასკვნის საფუძველზე საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

თუ პირი, რომელსაც ჩამოენერა უიმედო საგადასახადო დავალიანება, აგრძელებს ეკონომიკურ საქმიანობას ან/და დადგინდა, რომ მას აქვს ქონება, მაშინ ამ პირის მიმართ განახლდება ადრე ჩამოენერილი საგადასახადო ვალდებულების მოქმედება, საურავის დარიცხვა და ჯარიმის დაკისრება.

საგადასახადო კოდექსის 92-ე მუხლით გათვალისწინებული გარდა, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით ვადაგადაცილებული საგადასახადო დავალიანება ჩამოენერება იმ გადასახადის გამამხდელს (თუ გადასახადის გამამხდელს ჩამოენერა ვადაგადაცილებული საგადასახადო დავალიანება და აგრძელებს ეკონომიკურ საქმიანობას, მაშინ მის მიმართ განახლდება ჩამოენერილი საგადასახადო ვალდებულების მოქმედება, საურავის დარიცხვა და ჯარიმის დაკისრება). თუ მისთვის არსებობს ერთ-ერთი შემდეგი წინაპირობა:

ა) საქართველოს კანონმდებლობა აღარ ითვალისწინებს გადასახადის გამამხდელის ორგანიზაციულ-სამართლებრივ ფორმას, ამასთანავე, ამ გადასახადის გამამხდელს არ განუხორციელებია საგადასახადო ანგარიშგება (დეკლარაციების ან/და გაანგარიშებების წარდგენა) და საგადასახადო ვალდებულების შესრულება ბოლო 6 კალენდარული წლის განმავლობაში;

ბ) გადასახადის გამამხდელი არის ლიკვიდირებული საბიუჯეტო ორგანიზაცია;

გ) იურიდიული პირის ლიკვიდაცია განხორციელდა სასამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე და იგი ამოიშალა სამეწარმეო რეესტრიდან.

13.8. საგადასახადო სესხი

საგადასახადო სესხით სარგებლობის უფლება აქვს 2008 წლის 1 იანვრიდან რეგისტრირებულ პირს, რომელიც აღნიშნული მიზნით სახელმწიფო რეგისტრაციიდან 12 თვის ვადაში მიმართავს შესაბამის საგადასახადო ორგანოს.

საგადასახადო სესხი პირზე გაიცემა მხოლოდ ერთხელ, მისი მოთხოვნის შემთხვევაში. აკრძალულია პირის (მათ შორის, რეორგანიზაციის შედეგად ჩამოყალიბებული პირის) მიერ ერთზე მეტი სესხით სარგებლობა.

საგადასახადო სესხის გაცემის წესი, ხელშეკრულების ფორმა და ანგარიშგების პროცედურები განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.

საგადასახადო სესხის ზღვრული ოდენობაა 2000 ლარი, რომელიც გაიცემა არა უმეტეს 10 წლისა და 3 თვის (123 თვის) ვადით, წლიური 4%-იანი სარგებლით; პირველი 10 წლის (120 თვის) განმავლობაში საგადასახადო სესხით მოსარგებლე პირს უფლება აქვს არ მოახდინოს სესხზე დარიცხული პროცენტის და ძირითადი თანხის გადახდები. აღნიშნული პერიოდის გასვლის შემდეგ სესხზე დარიცხული პროცენტის და ძირითადი თანხის გადახდები. აღნიშნული პერიოდის გასვლის შემდეგ სესხზე დარიცხული პროცენტის და ძირითადი თანხის გადახდის ვალდებულებები პირს ეკისრება ყოველთვიურად თანაბარი ოდენობით.

პირის ინიციატივით სასესხო ხელშეკრულება შეიძლება ვადამდე შეწყდეს შესაბამისი პერიოდისათვის არსებული ვალდებულებების დაფარვის შემდეგ.

საგადასახადო სესხით მოსარგებლე პირზე, სასესხო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირობების დარღვევის შემთხვევაში, გავრცელდება კოდექსით გათვალისწინებული სანქციები და ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებები.

საგადასახადო სესხის თანხები არ გაითვალისწინება საგადასახადო კოდექსის 71-ე მუხლით გათვალისწინებული ზედმეტად გადახდილი თანხების დაბრუნებისას.

საგადასახადო სესხით სარგებლობა 2009 წლის 1 იანვრის შემდგომ დარეგისტრირებულ პირებს შეეძლება, თუ აღნიშნული გათვალისწინებული იქნება საქართველოს შესაბამისი წლის (პირის დარეგისტრირების წელი) სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ საქართველოს კანონით.

საქართველოს ნორმატიული აქტები

საქართველოს კანონი

საქართველოს საგადასახადო კოდექსი კარი 4, 13/1 თავი 11, მუხლი 84-92, 280/1
საგადასახადო დავალიანებებისა და სახელმწიფო სესხების რესტრუქტურისა და რეგულირების შესახებ

გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების შესახებ
გაკოტრების შესახებ

საქართველოს კანონმდებლობა აქტი

საქართველოს მთავრობის დადგენილება №45

2004 წლის 7 ივნისი ქ. თბილისი

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან შექმნილი ვადაგადაცილებულ საგადასახადო და სასესხო დავალიანებათა რესტრუქტურისა და რეგულირების მიზანშეწონილობის საკითხის შემსწავლელი კომისიის შესახებ

საქართველოს მთავრობის დადგენილება №10

2005 წლის 25 იანვარი ქ. თბილისი

გადასახადის გადახდელის ყადაღადებული ქონების რეალიზაციის წესის დამტკიცების შესახებ

საქართველოს მთავრობის დადგენილება №14

2005 წლის 25 იანვარი ქ. თბილისი

საგადასახადო დავალიანების მქონე გადასახადის გადახდელის ქონებაზე ყადაღის დადებისა და, ყადაღადებული ქონების ამოღების, შეფასებისა და შენახვის წესების დამტკიცების შესახებ

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №148

2005 წლის 17 მარტი ქ. თბილისი

გადასახადების მიხედვით ვადაგადაცილებული საგადასახადო დავალიანების უიმედო საგადასახადო დავალიანებად აღიარების და ჩამოწერის შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №300

2005 წლის 4 მაისი ქ. თბილისი

„გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის სალაროდან ნაღდი ფულადი სახსრების ამოღების წესის“ დამტკიცების შესახებ საქართველოს ფინანსთა მინისტრისა და საქართველოს იუსტიციის მინისტრის ერთობლივი ბრძანება №1037

2002 წლის 17-12 დეკემბერი ქ. თბილისი

გადასახადის გადამხდელის დაყადაღებული ქონების რეალიზაციის მიზნით სპეციალიზებული ღია აუქციონის გამართვის წესებისა და პირობების დამტკიცების შესახებ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №110

2008 წლის 31 იანვარი ქ. თბილისი

საგადასახადო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებების შეჩერების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

თავი 14

საგანგებო სამართალდარღვევა და პასუხისმგებლობა

საგანგებო სამართალდარღვევად ითვლება გადასახადის გადამხდელის/საგანგებო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის მართლსაწინააღმდეგო ქმედება (მოქმედება ან უმოქმედობა), რომლისთვისაც საგანგებო კოდექსით გათვალისწინებულია პასუხისმგებლობა. საგანგებო სამართალდარღვევა წარმოადგენს მართლსაწინააღმდეგო, ბრალულ მოქმედებას ან უმოქმედობას, რომელიც გამოიხატება საგანგებო ვალდებულებების შეუსრულებლობაში ან არაჯეროვან შესრულებაში, რითაც ირღვევა საგანგებო ურთიერთობათა მონაწილეების უფლებები და კანონიერი ინტერესები.

საგანგებო კოდექსით გათვალისწინებული მართლსაწინააღმდეგო ქმედებისათვის პასუხისმგებლობა ეკისრებათ საწარმოებს/ორგანიზაციებს და ფიზიკურ პირებს.

თუ დადგინდა, რომ საგანგებო კოდექსის საფუძველზე დამტკიცებული ინსტრუქციის დებულებები ეწინააღმდეგება საგანგებო კოდექსის დებულებებს და გადასახადის გადამხდელმა ისარგებლა ასეთი ინსტრუქციის დებულებებით, რაც კოდექსის თანახმად იწვევს სანქციის დაკისრებას, მაშინ მის მიმართ აღნიშნული სანქცია არ გამოიყენება.

საგანგებო სამართალდარღვევის გამო არავის არ შეიძლება დაეკისროს პასუხისმგებლობა, თუ არა საგანგებო კოდექსით დადგენილ საფუძველზე და წესით.

ერთი და იმავე საგანგებო სამართალდარღვევის გამო არავის არ შეიძლება დაეკისროს განმეორებითი პასუხისმგებლობა.

საგანგებო კოდექსით გათვალისწინებული საგანგებო სამართალდარღვევისათვის ფიზიკურ პირს იმ შემთხვევაში დაეკისრება პასუხისმგებლობა, თუ ეს სამართალდარღვევა საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად არ იწვევს სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობას.

საგანგებო სამართალდარღვევის გამო საწარმოს/ორგანიზაციის მიმართ საგანგებო სანქციის გამოყენება არ ათავისუფლებს მის თანამდებობის პირებს, შესაბამისი საფუძველების არსებობისას, საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული, სისხლისსამართლებრივი ან სხვა პასუხისმგებლობისაგან.

საგანგებო სამართალდარღვევის გამო გადასახადის გადამხდელის/საგანგებო აგენტის მიმართ საგანგებო სანქციის გამოყენება არ ათავისუფლებს მას კუთვნილი გადასახადებისა და საურავის გადახდის ვალდებულებისაგან.

მემკვიდრე (უფლებამონაცვლე) პასუხისმგებელია გადასახადის გადამხდელისათვის დაკისრებული სანქციებისათვის, თუ მან მიიღო სამკვიდრო.

14.1. საგადასახადო სანქცია

საგადასახადო სანქცია არის პასუხისმგებლობის ზომა ჩადენილი საგადასახადო სამართალდარღვევისათვის.

საგადასახადო სანქციები გამოიყენება საურავისა და ფულადი ჯარიმის სახით საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებულ შემთხვევებში.

საგადასახადო სამართალდარღვევათა ერთობლიობისას საგადასახადო სანქცია გამოიყენება თითოეული სამართალდარღვევისათვის ცალ-ცალკე. ამასთან, უფრო მკაცრი სანქცია არ შთანაბრებს ნაკლებად მკაცრ სანქციას.

საგადასახადო სანქციას საურავი არ ერიცხება.

14.2. საგადასახადო სამართალდარღვევის საქმის წარმოება

საგადასახადო სამართალდარღვევათა საქმეებს აწარმოებენ, განიხილავენ და შესაბამის გადაწყვეტილებებს იღებენ საგადასახადო ორგანოები თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში.

საგადასახადო ინსპექციის უფლებამოსილი პირი გადასახადის გადამხდელთან/სხვა ვალდებულ პირთან სამართალდარღვევის გამოვლენისას (გარდა საგადასახადო შემონმების დროს გამოვლენილი სამართალდარღვევებისა) ადგენს საგადასახადო სამართალდარღვევის ოქმს.

ოქმი გასაცნობად წარედგინება მოქმედების მონაწილე ყველა პირს. მათ უფლება აქვთ გამოთქვან შენიშვნები. ისინი აისახება ოქმში.

ოქმს ხელს აწერენ ოქმის შემდგენი პირი და სამართალდარღვევის ჩამდენი გადასახადის გადამხდელი/სხვა ვალდებული პირი ან მისი წარმომადგენელი, ხოლო თუ არიან მონმები, ოქმს შეიძლება მათაც მოაწერონ ხელი.

თუ სამართალდარღვევის ჩამდენი უარს იტყვის ოქმის ხელმოწერაზე, ოქმში კეთდება შესაბამისი ჩანაწერი. სამართალდარღვევის ჩამდენს უფლება აქვს წარმოადგინოს ოქმისათვის დასართავი ახსნა-განმარტებები და შენიშვნები ოქმის შინაარსთან დაკავშირებით, აგრეთვე ჩამოაყალიბოს მის ხელმოწერაზე უარის თქმის მოტივები.

ოქმის ერთი პირი გადაცემა სამართალდარღვევის ჩამდენს.

საგადასახადო შემონმებისას გამოვლენილი სამართალდარღვევები ფიქსირდება საგადასახადო შემონმების აქტში (ამ შემთხვევაში არ დგება საგადასახადო სამართალდარღვევის ოქმი), რომელშიც აისახება ყველა საგადასახადო სამართალდარღვევის შინაარსი.

საგადასახადო სამართალდარღვევის ოქმის შედგენიდან არა უგვიანეს 30 კალენდარული დღისა, საქმის განხილვის მასალებზე დაყრდნობით საგადასახადო ინსპექციის უფროსი/მოადგილე საქმეზე იღებს გადაწყვეტილებას, რომელიც ფორმდება ბრძანებით.

განსაზღვრული ვადის დარღვევით გამოცემული ბრძანება ჩაითვლება იურიდიული ძალის არმქონედ.

საგადასახადო სამართალდარღვევის საქმეზე მიღებული გადაწყვეტილებით გადასახადის გადამხდელი/სხვა ვალდებული პირის მიმართ შეიძლება გამოყენებული იქნეს საგადასახადო სანქცია, რომელიც წარმოადგენს ჩადენილი საგადასახადო სამართალდარღვევისათვის პასუხისმგებლობის ზომას.

საგადასახადო შემომწმების აქტის საფუძველზე გადასახადების ან/და საგადასახადო სანქციის გამოყენების თაობაზე საგადასახადო ინსპექცია აქტის შედგენიდან 30 კალენდარული დღის ვადაში იღებს ერთიან გადაწყვეტილებას, რომელიც ფორმდება ბრძანებით.

გადასახადის გადამხდელს/სხვა ვალდებულ პირს, რომლის მიმართაც გამოტანილია გადაწყვეტილება, წერილობით ეცნობა ამ გადაწყვეტილების შესახებ, ხოლო საგადასახადო სანქციის გამოყენების შემთხვევაში წარედგინება „საგადასახადო მოთხოვნა“.

საგადასახადო სამართალდარღვევის საქმეზე საგადასახადო ორგანოს მიერ მიღებული ბრძანება ან სხვა გადაწყვეტილება ცალკე გასაჩივრებას არ ექვემდებარება. აღნიშნული აქტები შეიძლება გაასაჩივროს პირმა, რომლის მიმართაც გამოტანილია აღნიშნული ბრძანება ან სხვა გადაწყვეტილება, ან მისმა კანონიერმა ან უფლებამოსილმა წარმომადგენელმა მხოლოდ მათ საფუძველზე გამოცემულ „საგადასახადო მოთხოვნასთან“ ერთად.

14.3. საგადასახადო სამართალდარღვევითა სსსპ-ები და პასუხისმგებლობა

საქართველოს საგადასახადო კოდექსით განსაზღვრული საგადასახადო სამართალდარღვევათა სახეები და პასუხისმგებლობა

მშ.ლი	შინაარსი	სასჯელის ფორმა
129	<p>1.1. თუ გადასახადის თანხა არ არის გადაიხდილი საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში, გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტი ან სხვა ვალდებული პირი ვალდებულია გადაიხადოს შესაბამისი საურავი.</p> <p>2. საურავის გადახდა ხორციელდება საგადასახადო დავალიანების თანხაზე დანამატის სახით, საგადასახადო ვალდებულების უზრუნველყოფის სხვა ღონისძიებების ან/და საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევისათვის პასუხისმგებლობის ღონისძიებების გატარების მიუხედავად.</p> <p>3. საურავის დარიცხვა ხორციელდება საგადასახადო დავალიანების წარმოქმნის მომდევნო კალენდარული დღიდან თითოეული ვადაგადაცილებული დღისათვის, „საგადასახადო მოთხოვნის“ წარდგენის ან წარუდგენლობის მიუხედავად, თუ საქართველოს კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. თუ საურავის დარიცხვის ვალდებულების ვადის დადგომის შემდეგ გადამხდელი გადაიხდის გადასახადის ძირითადი თანხის ნაწილს, გადახდის მომდევნო</p>	<p>საურავი შეადგენს საგადასახადო დავალიანების 0,07 პროცენტს ყოველი ვადაგადაცილებული დღისათვის. გადასახადის გადახდის ვადის გადაცილების შემთხვევაში გადასახადის გადახდის დღე ითვლება ვადაგადაცილებულ დღედ.</p>

	<p>კალენდარული დღიდან საურავის დარიცხვა გაგრძელდება საგადასახადო დავალიანების ფაქტობრივად დარჩენილ ნაწილზე</p> <p>4. გაკოტრების საქმის წარმოების გახსნის, რეაბილიტაციის ან საგაკოტრებო მორიგების დამტკიცების შესახებ განჩინების კანონიერ ძალაში შესვლიდან შესაბამისი რეჟიმის დასრულებამდე, გაკოტრების ან რეაბილიტაციის რეჟიმში მყოფ სანარმოს ამ რეჟიმების დაწყებამდე არსებულ ვადაგადაცილებულ საგადასახადო დავალიანებებზე საურავი არ დაერიცხება.</p>	
<p>130</p>	<p>საგადასახადო ორგანოში სახელმწიფო რეგისტრაციის ან/და გადასახადის გადამხდელად აღრიცხვაზე დადგომის წესის დარღვევა.</p> <p>საგადასახადო ორგანოში სახელმწიფო რეგისტრაციის ან/და გადასახადის გადამხდელად აღრიცხვაზე დადგომის წესის დარღვევა, კერძოდ, ეკონომიკური საქმიანობა საგადასახადო ორგანოში სახელმწიფო რეგისტრაციის ან/და საგადასახადო აღრიცხვის გარეშე.</p>	<p>ინვეეს დაჯარიმებას 200 ლარის ოდენობით</p>
<p>131</p>	<p>საგადასახადო დეკლარაციის დაგვიანებით წარდგენა</p> <p>1. გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის მიერ საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში საგადასახადო ორგანოში საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის ვადის დარღვევა.</p> <p>2.2. გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის მიერ საგადასახადო ორგანოში საგადასახადო დეკლარაციის განზრახ წარუდგენლობა გადასახადების გადახდისაგან თავის არიდების მიზნით, კერძოდ, საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი ვადის ამონურვიდან ერთ წელზე მეტი ხნით საგადასახადო დეკლარაციის წარუდგენლობა, თუ ასეთი მოქმედების შედეგად გადაუხდელი გადასახადის თანხა აღემატება 25 000 ლარს, განიხილება გადასახადის გადახდისაგან თავის</p>	<p>1. ინვეეს დაჯარიმებას ამ დეკლარაციის საფუძველზე დამატებით გადასახდელი თანხის 5 პროცენტის ოდენობით ყოველ დაგვიანებულ სრულ (არასრულ) საგადასახადო თვეზე, მაგრამ არანაკლებ 200 ლარისა აღნიშნული დეკლარაციის წარუდგენლობის ყოველი სრული (არასრული) თვისათვის.</p>

	<p>არიდებად და ინვეეს პასუხისმგებლობას საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის შესაბამისად. ამასთან, სისხლისსამართლებრივი დევნა არ დაიწყება, თუ „საგადასახადო მოთხოვნის“ მიღებიდან 45 სამუშაო დღის ვადაში დაიფარება დამატებით გადასახდელად დაკისრებული გადასახადების ძირითადი თანხა</p>	
<p>132</p>	<p>გადასახადების შემცირება</p> <p>1. საგადასახადო დეკლარაციაში ან/და გაანგარიშებებში გადასახადის ოდენობის 15000 ლარამდე შემცირება.</p> <p>2. საგადასახადო დეკლარაციაში ან/და გაანგარიშებებში 15000-დან 25000 ლარამდე ფარგლებში შემცირება.</p> <p>3. საგადასახადო დეკლარაციაში ან/და გაანგარიშებებში გადასახადის 25000 ლარით ან უფრო მეტით შემცირება.</p> <p>4. თუ დამალული გადასახადების ოდენობა აღემატება 25000 ლარს, განიხილება დიდი ოდენობით გადასახადებისაგან თავის არიდებად და ინვეეს პასუხისმგებლობას საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის შესაბამისად. ამასთან, სისხლისსამართლებრივი დევნა არ დაიწყება, თუ „საგადასახადო მოთხოვნის“ მიღებიდან 45 სამუშაო დღის ვადაში დაიფარება დამატებით გადასახდელად დაკისრებული გადასახადების ძირითადი თანხა.</p> <p>5. გადასახადის გადამხდელს/საგადასახადო აგენტს ან სხვა ვალდებულ პირს, რომელმაც საგადასახადო ორგანოს წარუდგინა შესწორებული საგადასახადო დეკლარაცია ან გაანგარიშება გასვლითი საგადასახადო შემოსემების ჩატარების შესახებ შეტყობინების მიღებამდე, შესწორებული, არასწორად ნაჩვენები ინფორმაციისათვის არ დაეკისრება ამ მუხლით გათვალისწინებული ჯარიმა.</p>	<p>1. ინვეეს დაჯარიმებას შემცირებული თანხის 25 პროცენტის ოდენობით.</p> <p>2. ინვეეს დაჯარიმებას შემცირებული თანხის 50 პროცენტის ოდენობით.</p> <p>3. ინვეეს დაჯარიმებას შემცირებული თანხის 75 პროცენტის ოდენობით.</p>
<p>133</p>	<p>შემოსავლებისა და ხარჯების, აგრეთვე გადასახადით დასაბუჯრი სხვა ობიექტების აღრიცხვის წესის დარღვევა.</p>	

	<p>1. გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის მიერ შემოსავლებისა და ხარჯების, აგრეთვე გადასახადებით დასაბეგრი სხვა ობიექტების აღრიცხვის წესის დარღვევა ჩადენილი ერთ საგადასახადო პერიოდში.</p> <p>2. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი ერთ საგადასახადო პერიოდზე მეტი ხნის განმავლობაში.</p> <p>3. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, თუ მან საგადასახადო ბაზის შემცირება გამოიწვია.</p> <p>4. ამ მუხლის მიზნებისათვის, შემოსავლებისა და ხარჯების, აგრეთვე გადასახადებით დასაბეგრი სხვა ობიექტების აღრიცხვის წესის დარღვევად ითვლება პირველადი დოკუმენტების, სასაქონლო ზედნადებების (დღგ-ის საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურების), საბუღალტრო აღრიცხვის რეგისტრების უქონლობა, ან დადგენილი წესის დარღვევით მათი წარმოება, სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებლის გადახდის ნიშნის ან/და დალუქვის გარეშე შესაბამისი დაბეგვრის ობიექტის არსებობა, აგრეთვე ბუღალტრული აღრიცხვის ანგარიშებზე და ანგარიშგებაში გადასახადის გადამხდელის სამეურნეო ოპერაციების, ფულადი სახსრების, მატერიალური ფასეულობების, არამატერიალური აქტივებისა და ფინანსური დაბანდებების სისტემატურად (კალენდარული წლის განმავლობაში ორჯერ და მეტჯერ) არადროულად ან არასწორად ასახვა.</p>	<p>1. ინვეეს დაჯარიმებას 1000 ლარის ოდენობით.</p> <p>2. ინვეეს დაჯარიმებას ამ მუხლის პირველი ნაწილით განსაზღვრული ჯარიმის სამმაგი ოდენობით.</p> <p>3. ინვეეს დაჯარიმებას გადაუხდელი გადასახადის თანხის 10 პროცენტის ოდენობით, მაგრამ არანაკლებ ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ჯარიმის სამმაგი ოდენობისა.</p>
<p>134</p>	<p>გადახდის წყაროსთან გადასახადის დაუკავებლობა</p> <p>1. საგადასახადო აგენტის მიერ გადახდის წყაროსთან გადასახადის გადამხდელისათვის გადასახადის დაუკავებლობა ან/და დაკავებული გადასახადის თანხის ბოუჯეტში არასრულად გადარიცხვა (გადახდა).</p> <p>2. ხელფასის გაცემაზე პასუხისმგებელი პირის (ასეთ პირებს შორის თანამდებობით (რანგით) ყველაზე მაღლა მდგომის, მენარმე ფიზიკური</p>	<p>1. ინვეეს დაჯარიმებას დაუკავებელი (გადასარიცხი) თანხის 10 პროცენტის ოდენობით.</p> <p>2. ინვეეს დაჯარიმებას მინიმალური ხელფასის ორმოცდაათმაგი ოდენობით.</p>

	<p>პირის გარდა) მიერ ხელფასზე დასაკავებელი ან/და გადასახდელი (საშემოსავლო) გადასახადების დაუკავებლობა ან/და ბიუჯეტში გადახდის მოვალეობის შეუსრულებლობა.</p>	
<p>135</p>	<p>საგადასახადო ორგანოს თანამდებობის პირისათვის წინააღმდეგობის განწევა საგადასახადო კონტროლის განხორციელებისას გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის მიერ საგადასახადო ორგანოს თანამდებობის პირისათვის წინააღმდეგობის განწევა, ამ კოდექსის შესაბამისად შევიდეს და დაათვალიეროს გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ეკონომიკურ საქმიანობასთან დაკავშირებული ტერიტორიები და შენობა-ნაგებობები.</p>	<p>ინვეს დაჯარიმებას 100 ლარის ოდენობით.</p>
<p>136</p>	<p>ყადაღადადებული ქონების მფლობელობის, სარგებლობის ან/და განკარგვის წესის დარღვევა ყადაღადადებული ქონების მფლობელობის, სარგებლობის ან/და განკარგვის ამ კოდექსით დადგენილი წესის დარღვევა.</p>	<p>ინვეს დაჯარიმებას 3000 ლარის ოდენობით</p>
<p>137</p>	<p>საგადასახადო ორგანოსათვის სააღრიცხვო დოკუმენტაციის ან/და დაბეგვრასთან დაკავშირებული ინფორმაციის წარუდგენლობა 1. გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის მიერ საგადასახადო ორგანოში საგადასახადო კანონმდებლობით გათვალისწინებული სააღრიცხვო დოკუმენტაციის ან/და დაბეგვრასთან დაკავშირებული ინფორმაციის წარუდგენლობა, ასევე არსებული სააღრიცხვო დოკუმენტაციის ან/და დაბეგვრასთან დაკავშირებული ინფორმაციის წარუდგენაზე უარის თქმა, აგრეთვე აღნიშნული დოკუმენტაციის ან/და ინფორმაციის წარუდგენისათვის თავის არიდება. 2. გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის მიერ საგადასახადო და საბაჟო ორგანოებისათვის ამ კოდექსით გათვალისწინებული ქონების ნუსხის</p>	<p>1. ინვეს დაჯარიმებას 200 ლარის ოდენობით. 2. ინვეს დაჯარიმებას წარუდგენელი ან არასწორად ან/და არასრულყოფილად წარუდგენილი ქონების ღირე-</p>

	<p>გონივრულ ვადაში წარუდგენლობა ან არასწორად ან/და არასრულყოფილად წარდგენა, თუ ასეთი წარუდგენილი ან არასწორად ან/და არასრულყოფილად წარდგენილი ქონების ღირებულება აღემატება მთელი ქონების 5%-ს.</p>	<p>ბუღების 50%-ის ოდენობით, მაგრამ არა უმეტეს საგადასახადო დავალიანების ორმაგი ოდენობისა.</p>
<p>138</p>	<p>გადასახადის არასწორი ჩათვლა ან დაბრუნება გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის მიერ საგადასახადო ორგანოში არასწორი მონაცემების შემცველი დოკუმენტების წარდგენა, რაც იძლევა გადახდილი გადასახადის მომავალ საგადასახადო ვალდებულებათა ანგარიშში ჩათვლის ან დაბრუნების საფუძველს.</p>	<p>ინვეცს დაჯარიმებას ჩასათვლელი ან დასაბრუნებელი თანხის 300 პროცენტის ოდენობით.</p>
<p>139</p>	<p>მომხმარებლებთან ნაღდი ფულით ანგარიშსწორებისას საკონტროლო-სალარო აპარატების გამოყენების წესების დარღვევა</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. მომხმარებლებთან ნაღდი ფულით ანგარიშსწორებისას საკონტროლო-სალარო აპარატების გარეშე მუშაობა, თუ ასეთი ვალდებულება დადგენილია ამ კოდექსით. 2. ამ მუხლის პირველი ნაწილით განსაზღვრული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით 3. ამ მუხლის მე-2 ნაწილით განსაზღვრული ჯარიმის გამოყენების შემდეგ, ამ მუხლის პირველი ნაწილით განსაზღვრული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით. 4. მომხმარებლებთან ნაღდი ფულით ანგარიშსწორებისას საკონტროლო-სალარო აპარატების გამოყენებლობა. 5. ამ მუხლის მე-4 ან/და მე-10 ნაწილით/ნაწილებით განსაზღვრული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით. 6. ამ მუხლის მე-5 ნაწილით განსაზღვრული ჯარიმის გამოყენების შემდეგ, ამ მუხლის მე-4 ან/და მე-10 ნაწილით/ნაწილებით განსაზღვრული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით. 7. საკონტროლო-სალარო აპარატზე საგადასახადო ორგანოს მიერ დადებული ლუქის განზრახ მოხსნა ან საკონტროლო-სალარო აპარატ- 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ინვეცს დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით. 2. ინვეცს დაჯარიმებას 5000 ლარის ოდენობით. 3. ინვეცს დაჯარიმებას ყოველ შემდგომ განმეორებაზე 10 000 ლარის ოდენობით. 4. ინვეცს დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით. 5. ინვეცს დაჯარიმებას 1500 ლარის ოდენობით. 6. ინვეცს დაჯარიმებას ყოველ შემდგომ განმეორებაზე 2500 ლარის ოდენობით. 7. ინვეცს დაჯარიმებას 3000 ლარის ოდენობით.

	<p>ის იმგვარი გამოყენება, რომ შესაძლებელი გახდება მის ფისკალურ მეხსიერებაში შეღწევა ან ამ მეხსიერებაზე სხვაგვარი ზემოქმედება.</p> <p>8. ავტოგასამართ სადგურში მადოზირებელი და მრიცხველი მექანიზმების საგადასახადო ორგანოს ლუქების გარეშე მუშაობა.</p> <p>9. ამ მუხლის მე-7 ან მე-8 ნაწილით განსაზღვრული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით.</p> <p>10. ჩეკში ფაქტობრივად გადახდილზე ნაკლები თანხის ჩვენება.</p> <p>11. ამ მუხლის მე-7 ნაწილით განსაზღვრული ჯარიმისაგან თავისუფლდებიან პირები, თუ მათ საკონტროლო-სალარო აპარატის დაზიანების თაობაზე შეტყობინება გაუგზავნეს საგადასახადო ორგანოს დაზიანების დაფიქსირებიდან არა უგვიანეს მეორე სამუშაო დღისა.</p> <p>12. პირი ვალდებულია საკონტროლო-სალარო აპარატის დაზიანების აღმოფხვრამდე შეაჩეროს საქონლის/მომსახურების მიწოდების დროს მომხმარებელთან ნაღდი ფულით ანგარიშსწორება.</p> <p>13. ამ მუხლის მე-11 ნაწილით განსაზღვრული შემთხვევის შესახებ საგადასახადო ორგანოსთვის შეტყობინების გაგზავნიდან 2 სამუშაო დღის ვადაში საგადასახადო ორგანო ვალდებულია განახორციელოს საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით დადგენილი ღონისძიებები.</p>	<p>8. ინვეს დაჯარიმებას 1500 ლარის ოდენობით.</p> <p>9. ინვეს დაჯარიმებას ყოველ შემდგომ განმეორებაზე 15000 ლარის ოდენობით.</p> <p>10. ინვეს დაჯარიმებას ფაქტობრივად გადახდილ თანხასა და ჩეკში აღნიშნულ თანხას შორის დაფიქსირებული სხვაობის 100-მაგი ოდენობით, მაგრამ არა უმეტეს 200 ლარისა.</p>
<p>140</p>	<p>დღგ-ისათვის გათვალისწინებული მოთხოვნების დარღვევა</p> <p>1. დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრაციის გარეშე ფუნქციონირების შემთხვევაში.</p> <p>2. დღგ-ის საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის არასწორად ან/და არასრული შევსების შემთხვევაში, თუ ეს ინვეს დღგ-ის თანხის შემცირებას ან ჩასათვლელი თანხის ზრდას.</p> <p>3. მყიდველის მოთხოვნისას მისთვის საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის მოუცემლობის შემთხვევაში.</p>	<p>1. რეგისტრაციის გარეშე ფუნქციონირების მთელ პერიოდში ბიუჯეტში გადასახდელი დღგ-ის თანხის 100 პროცენტი;</p> <p>2. შემცირებული დღგ-ის თანხის ან გაზრდილი ჩასათვლელი თანხის 100 პროცენტი;</p> <p>3. ოპერაციის მიხედვით დღგ-ის თანხის 100 პროცენტი.</p>

	<p>4. საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის არასრული შევსებისათვის, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც შესაბამის ველში ჩასანერი ინფორმაცია არსებობს, ან იგი არ იწვევს დღგ-ის თანხის შემცირებას ან ჩასათვლელი თანხის ზრდას.</p>	<p>4. 200 ლარის ოდენობით.</p>
<p>141</p>	<p>გადასახადის გადარიცხვის თაობაზე საგადასახადო ორგანოს საინკასო დავალებისა და გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის საგადასახადო დავალების შესრულების ვადის დარღვევა.</p> <p>1. საბანკო ანგარიშებზე ფულადი სახსრების არსებობისას ბანკებისა და საბანკო ოპერაციების ცალკეულ სახეობათა შემსრულებელი სხვა ორგანიზაციების მიერ ბიუჯეტში გადასახადის გადარიცხვის თაობაზე საგადასახადო ორგანოს საინკასო დავალების ან გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის საგადასახადო დავალების საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში შეუსრულებლობა, გარდა ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული შემთხვევის.</p> <p>2. საბანკო ანგარიშებზე ფულადი სახსრების არსებობისას ბანკებისა და საბანკო ოპერაციების ცალკეულ სახეობათა შემსრულებელი სხვა ორგანიზაციების მიერ ბიუჯეტში გადასახადის გადარიცხვის თაობაზე საგადასახადო ორგანოს საინკასო დავალების ან გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის საგადასახადო დავალების საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში შეუსრულებლობა, კერძოდ, სხვა მიმართულებით ფულადი სახსრების გადარიცხვა.</p>	<p>1. იწვევს დაჯარიმებას ანგარიშზე არსებული ფულადი სახსრების იმ ნაწილის 0,15%-ის ოდენობით ყოველი დაგვიანებული კალენდარული დღისათვის, რომელიც ექვემდებარებოდა საინკასო/საგადასახადო დავალებით მთლიანად ან ნაწილობრივ შესრულებას.</p> <p>2. იწვევს დაჯარიმებას სხვა მიმართულებით გადარიცხული თანხის 10%-ის ოდენობით, მაგრამ არანაკლებ 500 ლარისა და არა უმეტეს საინკასო/საგადასახადო დავალებაში მითითებული თანხის ოდენობისა.</p>
<p>142</p>	<p>ბანკების მიერ გადასახადის გადამხდელისათვის ანგარიშის გახსნის წესის დარღვევა და გადასახადის გადამხდელის ანგარიშებზე ოპერაციების შეჩერების შესახებ საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილების შეუსრულებლობა</p> <p>1. ბანკებისა და საბანკო ოპერაციების ცალკეულ სახეობათა შემსრულებელი სხვა ორ-</p>	<p>1. იწვევს დაჯარიმებას გადასახადის გადამხდელის/სა-</p>

განიზაციების მიერ გადასახადის გადამხდელისათვის/საგადასახადო აგენტისათვის საბანკო ანგარიშების გახსნა იმ დოკუმენტების წარდგენის გარეშე, რომლებითაც დასტურდება საგადასახადო ორგანოს მიერ გადასახადის გადამხდელისათვის საიდენტიფიკაციო ნომრის მინიჭება, (გარდა უცხოური საწარმოსი და ფიზიკური პირებისა, რომლებიც არ ენევიან ეკონომიკურ საქმიანობას), აგრეთვე გადასახადის გადამხდელის-საგადასახადო აგენტის ანგარიშებზე ოპერაციების შეჩერების ან საინკასო დავალების წარდგენის შესახებ საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილების არსებობისას ამ გადასახადის გადამხდელისათვის სხვა ანგარიშის გახსნა.

2. ბანკების და საბანკო ოპერაციების ცალკეულ სახეობათა შემსრულებელი სხვა ორგანიზაციების მიერ გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის საბანკო ან/და სხვა ანგარიშების გახსნის ან დახურვის შესახებ საგადასახადო ორგანოში საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილ ვადებში ინფორმაციის წარუდგენლობა.

2¹. ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ანგარიშების თაობაზე საგადასახადო ორგანოში ინფორმაციის (შეტყობინების) წარდგენამდე ან მისი წარდგენიდან 2 სამუშაო დღის ვადაში გასაყვლის წარმოება.

3. ბანკების და საბანკო ოპერაციების ცალკეულ სახეობათა შემსრულებელი სხვა ორგანიზაციების მიერ გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ანგარიშებზე ოპერაციების შეჩერების შესახებ საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილების შეუსრულებლობა.

4. ბანკის მიერ საგადასახადო ორგანოსაგან წერილობითი ნებართვის მიუღებლად გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის უზრუნველყოფის სადეპოზიტო ანგარიშზე არსებული თანხის განკარგვა.

5. გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო

გადასახადო აგენტის ანგარიშებზე შესრულებული გასაყვლის ოპერაციების თანხის 10%-ის ოდენობით, მაგრამ არანაკლებ 500 ლარისა.

2. ინვეს დაჯარიმებას 300 ლარის ოდენობით თითოეულ ანგარიშზე.

2¹. ინვეს დაჯარიმებას გასაყვლის ოპერაციის თანხის 10%-ის ოდენობით, მაგრამ არანაკლებ 500 ლარისა.

3. ინვეს დაჯარიმებას იმ თანხის 20 პროცენტის ოდენობით, რომელიც გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის დავალების შესაბამისად გადაირიცხა სხვა პირებზე, მაგრამ არა უმეტეს დავალიანების თანხის ოდენობისა.

4. ინვეს დაჯარიმებას განკარგული თანხის 100 პროცენტის ოდენობით.

	<p>აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის ანგარიშზე ფულადი სახსრების არსებობისას ანგარიშიდან თანხების ჩამონერისა და ბიუჯეტში გადარიცხვის თაობაზე გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის საგადახდო დავალების ან საგადასახადო ორგანოს საინკასო დავალების დროულად შეუსრულებლობის შემთხვევაში, თუ გადამხდელი წერილობით მიმართავს საგადასახადო ორგანოს, იგი ვალდებულია ბანკის ამ მოქმედების შედეგად გადამხდელისათვის დაკისრებული საურავი იმავე ოდენობით დაარიცხოს ბანკს. ასეთ შემთხვევაში გადასახადის გადამხდელს/საგადასახადო აგენტს ან სხვა ვალდებულ პირს სანქცია არ დაეკისრება.</p>	
143	<p>დოკუმენტების გარეშე ტრანსპორტირება (გადაზიდვა) და აღურიცხავობა</p> <p>ეკონომიკური საქმიანობისათვის შექმნილი ან მინოდებული საქონლის (გარდა სოფლის მეურნეობის პირველადი (სამრეწველო გადამუშავებამდე – სასაქონლო კოდის შეცვლამდე) პროდუქციისა) სასაქონლო ზედნადების (მათ შორის, შესაბამის შემთხვევებში გამარტივებული ზედნადების) გარეშე ტრანსპორტირებისას (გადაზიდვისას), ხოლო სხვა ქვეყნიდან საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანისას საქონლის საბაჟო კანონმდებლობით გათვალისწინებული დოკუმენტების გარეშე ტრანსპორტირებისას (გადაზიდვისას).</p> <p>საქონლის სასაქონლო ზედნადების გარეშე ტრანსპორტირება (გადაზიდვა) მოიცავს სასაქონლო ზედნადების არასრულად შევსების შემთხვევასაც, კერძოდ, როდესაც სასაქონლო ზედნადებში (გარდა შესაბამის შემთხვევაში გამარტივებული ზედნადებისა, რომელიც სრულად შევსებული უნდა იყოს) არ არის ასახული ქვემოთ ჩამოთვლილი რეკვიზიტებიდან ერთ-ერთი:</p> <ul style="list-style-type: none"> ა)დოკუმენტის შედგენის თარიღი და ნომერი; ბ)სამეურნეო ოპერაციის მონაწილე მხარეთა 	<p>გადასახადის გადამხდელს ჯარიმის სახით გადახდება შესაბამისად სასაქონლო ზედნადების ან შემოტანილი საქონლის ღირებულება საბაჟო ფასებით დღგ-ის გარეშე (ხოლო აქციზის გადამხდელს – აქციზისა და დღგ-ის გარეშე). ამასთანავე, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ორგანოებს უფლება აქვთ ჯარიმის თანხის გადახდევინებამდე ან დაუჯარიმებლობის შესახებ გადანყვეტილების მილებამდე განახორციელონ ასეთი წესით ტრანსპორტირებულ (გადაზიდულ) საქონელზე ყადაღის დადება და შესაბამისი პირისათვის შესანახად გადაცემა. დაყადაღების, დაჯარიმების და შენახვის პროცედურები და ვადები განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.</p>

დასახელება, საიდენტიფიკაციო ნომერი (არაგადამხდელი ფიზიკური პირის შემთხვევაში - გარი, სახელი, პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტის ნომერი);

გ) ინფორმაცია ტვირთის გადამზიდველის შესახებ (სატრანსპორტო საშუალების სახე, მარკა და სახელმწიფო რეგისტრაციის ნომერი);

დ) ინფორმაცია საქონლის შესახებ (საქონლის დასახელება და რაოდენობა);

ე) ტრანსპორტირების (გადაზიდვის) დაწყებისა და დამთავრების ადგილები, მისამართების ჩვენებით;

ვ) ტვირთის გამყიდველის ან/და ტვირთის გამგზავნის ხელმწიფრა ტვირთის გადამზიდველისათვის ჩაბარების შესახებ;

ზ) ტვირთის გადამზიდველის ხელმწიფრა ტვირთის მიღების შესახებ.

სამეურნეო ოპერაციის დამთავრებიდან (სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის მიღების, შენახვის ან მიწოდების ყველა ეტაპზე) არაუგვიანეს 45 კალენდარული დღისა, საბუღალტრო დოკუმენტებში აღურიცხავი ან/და სასაქონლო ზედნადების გარეშე სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის გამოვლენის შემთხვევაში, ხოლო სხვა ქვეყნიდან საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანისას საბაჟო კანონმდებლობით გათვალისწინებული დოკუმენტების გარეშე სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის გამოვლენის შემთხვევაში სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის გამოვლენად ჩაითვლება საქონლის როგორც ფიზიკური, ისე დოკუმენტების (მათ შორის, საგადასახადო ორგანოსათვის ცნობილი სხვა სათანადო ინფორმაციის) მიხედვით გამოვლენა. სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობა აღურიცხავად არ ჩაითვლება და გადასახადის გადამხდელზე/სხვა ვალდებულ პირზე სანქცია არ გავრცელდება იმ შემთხვევაში, თუ მისი რეალიზაციის, გადაცემის ან სხვა სახით გამოყენების შესახებ სათანადო ინფორმაცია ჩართულია გადასახადის გადამხდელის მიერ სა-

გადასახადის გადამხდელს/სხვა ვალდებულ პირს გადახდება შესაბამისად საბუღალტრო დოკუმენტებში აღურიცხავი ან/და სასაქონლო ზედნადების გარეშე ან საბაჟო კანონმდებლობით გათვალისწინებული დოკუმენტების გარეშე გამოვლენილი სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის ღირებულება საბაზრო ფასებით დღგ-ის გარეშე (ხოლო აქციზის გადამხდელს/სხვა ვალდებულ პირს - აქციზისა და დღგ-ის გარეშე). აღნიშნული სანქცია არ გამოიყენება იმ შემთხვევაში, თუ საბუღალტრო დოკუმენტებში აღურიცხავ სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობაზე არსებობს საბაჟო კანონმდებლობით გათვალისწინებული დოკუმენტები ან საგა-

	<p>გადასახადო ორგანოში წარდგენილ დეკლარაციაში.</p> <p>სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის დანაკლისი განიხილება მისი აღმორჩენის მომენტში წაღლი ანგარიშსწორებით საბაზრო ფასებით (აქციზისა და დღგ-ის გარეშე) განხორციელებულ მინოდებად და გადასახადებით დაიბეგრება ამ კოდექსით დადგენილი წესით.</p>	<p>დასახადო ანგარიშ-ფაქტურა.</p> <p>ჯარიმა გადახდება იმ გადასახადის გამამხდელს/სხვა ვალდებულ პირს, რომლის მფლობელობაში არსებულ ტერიტორიაზედაც აღმორჩდება სხვა პირის მფლობელობაში არსებული სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობა, რომელზედაც არ არსებობს ამ ტერიტორიაზე განთავსების დამადასტურებელი შესაბამისი დოკუმენტი.</p>
<p>144</p>	<p>სხვა ჯარიმები</p> <p>გადასახადის გამამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის მიერ ამ კოდექსით გათვალისწინებული ვალდებულებების შეუსრულებლობა, რისთვისაც ამავე კოდექსით გათვალისწინებულია ჯარიმა, მაგრამ არ არის განსაზღვრული ჯარიმის ოდენობა.</p>	<p>ინვეეს დაჯარიმებას 100 ლარის ოდენობით.</p>

14.4. ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა სასჯეპი და პასუხიგბე-ბლობა პაჭროგისა და ფინანსაგის სჭაროში

საგადასახადო სამართალდარღვევათა, ისევე როგორც საფინანსო და ეკონომიკურ საქმიანობათა სფეროში ჩადენილ სხვა სამართალდარღვევებზე პასუხისმგებლობა განსაზღვრულია აგრეთვე საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა და სისხლის სამართლის კოდექსებით.

ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ საქართველოს კანონმდებლობის ამოცანათა საკუთრების, მოქალაქეთა სოციალურ-ეკონომიკური, პოლიტიკური და პირადი უფლებებისა და თავისუფლებების, აგრეთვე სანარმოთა, დაწესებულებათა, ორგანიზაციათა უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების, მმართველობის დადგენილი წესის, სახელმწიფო და საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვა, სამართალდარღვევათა თავიდან აცილების უზრუნველყოფა, მოქალაქეთა აღზრდა საქართველოს კონსტიტუციის, მოქალაქეთა უფლებების, პატივისა და ღირსების, საერთო ცხოვრების წესების პატივისცემის, დაკისრებულ მოვალეობათა შესრულების სულისკვეთებით.

ამ ამოცანის განსახორციელებლად საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი განსაზღვრავს, თუ რომელი მოქმედება ან უმოქმედობა წარმოადგენს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევას, რომელი ადმინისტრაციული

სახდელი, რომელი ორგანოს (თანამდებობის პირის) მიერ და რა ნესით შეიძლება დაედოს ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ჩამდენს.

საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი სხვა საკითხებთან ერთად განსაზღვრავს პასუხისმგებლობას ვაჭრობისა და ფინანსების სფეროში ჩადენილ სამართალდარღვევებზე, რომელსაც გთავაზობთ ცხრილის სახით:

მუხლი	შინაარსი	სასჯელის ფორმა
153	მენარმე სუბიექტების მიერ ვაჭრობის (მომსახურების) ნესების დარღვევა.	გამოიწვევს დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების ორმოცდაათიდან ას მინიმალურ ოდენობამდე.
153'	საქართველოს ტერიტორიაზე ვალუტის გამოყენების ნესების დარღვევა	გამოიწვევს დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების ოციდან ორმოცდაათ მინიმალურ ოდენობამდე, ასეთი საქმიანობიდან მიღებული მთელი ამონაგების კონფისკაციით.
153 ^ფ	გარე ვაჭრობა შესაბამისი ნებართვის გარეშე იგივე ქმედება, რომელიც დაკავშირებულია სამართალდამცავი ორგანოს უფლებამოსილი პირის კანონიერი განკარგულებისადმი ან მოთხოვნისადმი დაუმორჩილებლობასთან	გამოიწვევს ფიზიკური ან/და იურიდიული პირის დაჯარიმებას 20-დან 50 ლარამდე ოდენობით სამართალდარღვევის საგნის კონფისკაციით. გამოიწვევს დაჯარიმებას 50-დან 100 ლარამდე ოდენობით ან ადმინისტრაციულ პატიმრობას 7 დღემდე ვადით სამართალდარღვევის საგნის კონფისკაციით.
154	ფიზიკურ და იურიდიულ პირთა მიერ სასურსათო და არასასურსათო პროდუქციით ვაჭრობის საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი ნესების დარღვევა	გამოიწვევს დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების ათი მინიმალური ოდენობით.
154'	პურპროდუქტებით უზრუნველყოფის სისტემის რაორგანიზაციის დადგენილი ნესების დარღვევა პურპროდუქტების სანარმოებში სავაჭრო	1. გამოიწვევს დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების ასიდან ხუთას მინიმალურ ოდენობამდე. 2. გამოიწვევს მოქალაქეთა

	<p>ობიექტებში პროდუქციის შესყიდვის, წარმოების ან რეალიზაციის წესების დარღვევა</p>	<p>დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების ორმოცდაათიდან ას მინიმალურ ოდენობამდე, თანამდებობის პირთა – შრომის ანაზღაურების ასიდან ორას მინიმალურ ოდენობამდე.</p>
<p>154²</p>	<p>პურპროდუქტების საწარმოების მუშაობის უწყვეტი ციკლის დარღვევა</p>	<p>გამოიწვევს დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების ხუთი ათასიდან ათი ათას მინიმალურ ოდენობამდე.</p>
<p>155</p>	<p>სპირტიანი სასმელებით ვაჭრობის წესების დარღვევა</p>	<p>გამოიწვევს დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების ნახევრიდან ერთ მინიმალურ ოდენობამდე.</p>
<p>155¹</p>	<p>ნავთობის მსუბუქი, საშუალო და მძიმე დისტრილაციების რეალიზაციის, ტრანსპორტირებისა და შენახვის წესების დარღვევა</p> <p>1. ნავთობის მსუბუქი, საშუალო და მძიმე დისტრილაციებით ვაჭრობა არასტაციონალური სავაჭრო ობიექტებიდან, აგრეთვე ნავთობის მსუბუქი, საშუალო და მძიმე დისტრილაციების რეალიზაციის, ტრანსპორტირებისა და შენახვის წესების სხვაგვარი დარღვევა.</p> <p>2. იგივე ქმედება, ჩადენილი დიდი ოდენობით ან ჩადენილი იმ პირის მიერ, რომელსაც ერთი წლის განმავლობაში ასეთი დარღვევისათვის შეეფარდა ადმინისტრაციული სახდელი.</p> <p>3. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განსაკუთრებით დიდი ოდენობით.</p>	<p>1. გამოიწვევს დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით.</p> <p>2. გამოიწვევს დაჯარიმებას 5000 ლარის ოდენობით.</p> <p>3. გამოიწვევს დაჯარიმებას 30 000 ლარის ოდენობით.</p>
<p>155²</p>	<p>მარკირებას დაქვემდებარებული აქციზური საქონლის აქციზური მარკის გარეშე გამოშვება, შენახვა, რეალიზაცია და გადაზიდვა.</p> <p>1. აქციზური მარკის სავალდებულო დართვას დაქვემდებარებული საქონლის აქციზური მარკის გარეშე გამოშვება, შენახვა, რეალიზაცია ან გადაზიდვა, თუ საქონლის ღირებულება არ აღემატება 200 ლარს.</p>	<p>1. გამოიწვევს დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით.</p>

	<p>2. იგივე ქმედება, თუ საქონლის ღირებულება აღემატება 200 ლარს, ან ჩადენილი იმ პირის მიერ, რომელსაც ერთი წლის განმავლობაში ასეთი დარღვევისათვის შეეფარდა ადმინისტრაციული სახდელი.</p>	<p>2. გამოიწვევს დაჯარიმებას 10 000 ლარის ოდენობით, ხოლო თუ საქმის გარემოებათა მიხედვით, დამრღვევის პიროვნების გათვალისწინებით, ამ ზომის გამოყენება საკმარისად არ ჩაითვლება, - ადმინისტრაციულ პატიმრობას ვადით 30 დღემდე, სამართალდარღვევის საგნის, საქონლის ტრანსპორტირებისა და მიწოდების საშუალებების კონფისკაციით ან უამისოდ.</p>
<p>155³</p>	<p>თამბაქო პროდუქციის რეალიზაციისათვის დადგენილი მოთხოვნების შეუსრულებლობა</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. თამბაქოს პროდუქციის რეალიზაცია იმ სავაჭრო ობიექტში, სადაც წარმოებს ბაეშეთა ტანსაცმლისა და სათამაშოების რეალიზაცია 2. თამბაქოს პროდუქციის რეალიზაცია სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებაში, სკოლაში, 18 წლამდე ასაკის პირებისათვის განკუთვნილ დაწესებულება-ორგანიზაციებში და მათი კუთვნილი ტერიტორიებიდან 50 მეტრის დაშორებით, აგრეთვე ყველა სახის სამედიცინო და სასწავლო დაწესებულებაში. 3. ამ მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით ადმინისტრაციული სახდელის დადებიდან ერთი წლის განმავლობაში. 4. თამბაქოს პროდუქციის რეალიზაცია 18 წლამდე ასაკის პირზე 5. სიგარეტის ღერების, ერთეული შეფუთვის (კოლოფის) რეალიზაცია, თუ მასში სიგარეტის 20 ღერზე ნაკლებია 6. ამ მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განმეორებით ადმინისტრაციული სახდელის დადებიდან ერთი წლის განმავლობაში. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. გამოიწვევს დაჯარიმებას ასი ლარით. 2. გამოიწვევს დაჯარიმებას ორმოცდაათი ლარით. 3. გამოიწვევს დაჯარიმებას ას ორმოცდაათი ლარით. 4. გამოიწვევს დაჯარიმებას ასი ლარით. 5. გამოიწვევს დაჯარიმებას ათი ლარით. 6. გამოიწვევს დაჯარიმებას ორასი ლარით.
<p>155⁴</p>	<p>ფართო მოხმარების საქონლის, ტანსაცმლის, სპორტული ინვენტარის, სათამაშოების, საყ-</p>	

	<p>ოფაცხოვრებო ნივთებისა და კვების პროდუქტების რეალიზაციის წესების დარღვევა</p> <p>1. ფართო მოხმარების საქონლის, ტანსაცმლის, სპორტული ინვენტარის, სათამაშოების, საყოფაცხოვრებო ნივთებისა და კვების პროდუქტების რეალიზაციისას „რეკლამის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის მე-12 პუნქტით გათვალისწინებული თამბაქოს პროდუქციის (გარდა მონევისთან დაკავშირებული აქსესუარებისა) რეკლამა.</p> <p>2. იგივე ქმედება, ჩადენილი განმეორებით ადმინისტრაციული სახდელის დადებიდან ერთი წლის განმავლობაში.</p>	<p>1. გამოიწვევს დაჯარიმებას ორმოცდაათი ლარით.</p> <p>2. გამოიწვევს დაჯარიმებას ას ორმოცდაათი ლარით.</p>
<p>155⁵</p>	<p>თამბაქოს პროდუქციის რეალიზაციის ადგილებში საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერ დამტკიცებული სამედიცინო გაფრთხილებისაგან და თამბაქოზე უარის თქმის მსურველთათვის კონსულტაციის მისაღებად საკონტაქტო ტელეფონის განთავსებისაგან თავის არიდება</p>	<p>გამოიწვევს დაჯარიმებას ას ორმოცდაათი ლარით.</p>
<p>155⁶</p>	<p>თამბაქოს პროდუქციის დიზაინის დარღვევა</p> <p>1. „საქართველოში თამბაქოს კონტროლის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლით დადგენილი თამბაქოს პროდუქციის დიზაინის დარღვევა</p> <p>2. იგივე ქმედება, ჩადენილი განმეორებით ადმინისტრაციული სახდელის დადებიდან ერთი წლის განმავლობაში</p>	<p>1. გამოიწვევს დაჯარიმებას რვაასი ლარით.</p> <p>2. გამოიწვევს დაჯარიმებას ათას ხუთასი ლარით.</p>
<p>156</p>	<p>ცეცხლსასროლი გლუვლულიანი სანადირო თოფის გაყიდვის წესების დარღვევა</p> <p>1. საეჭრო სანარმოების (ორგანიზაციების) მუშაკთა მიერ ცეცხლსასროლი გლუვლულიანი სანადირო თოფის და მისი საბრძოლო მასალების მიყიდვა იმ მოქალაქეების, სანარმოების, დანესებულეებისა და ორგანიზაციებისათვის, რომელთაც არა აქვთ შინაგან საქმეთა ორგანოების ნებართვა.</p> <p>2. იგივე მოქმედება, ჩადენილი იმ პირის მიერ, რომელსაც წლის განმავლობაში ასეთივე დარღვევისათვის შეეფარდა ადმინისტრაციული სახდელი</p>	<p>1. გამოიწვევს დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების ერთ მინიმალურ ოდენობამდე.</p> <p>2. გამოიწვევს დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების ორ მინიმალურ ოდენობამდე.</p>

<p>157</p>	<p>იმ ჰუმანური დახმარების პროდუქციის გაყიდვა, რომელიც განკუთვნილი იყო უფასოდ გასაცემად.</p> <p>1. კომერციულ სტრუქტურებში (მიუხედავად მათი სამართლებრივ-ორგანიზაციული ფორმისა) იმ ჰუმანური დახმარების პროდუქციის გაყიდვა, რომელიც განკუთვნილი იყო მოქალაქეებისა ან იურიდიული პირებისათვის გასაცემად.</p> <p>2. ამ პროდუქციის კონფისკაციით, ხოლო თუ საქმის გარემოებათა მიხედვით დამრღვევის პიროვნების გათვალისწინებით ამ ზომების გამოყენება საკმარისად არ ჩაითვლება</p>	<p>1. გამოიწვევს დაჯარიმებას პროდუქციაზე დადებული ფასის ხუთმაგი ოდენობით.</p> <p>2. ადმინისტრაციულ პატიმრობას ვადით ოცდაათ დღემდე.</p>
<p>157¹</p>	<p>საავტორო, მომიჯნავე უფლების მფლობელის და მონაცემთა ბაზის დამამზადებლის უფლებების დარღვევა</p> <p>1. შემოსავლის მიღების მიზნით ნაწარმოების, ფონოგრამის, ვიდეოგრამის ან მონაცემთა ბაზის უკანონო რეპროდუცირება ან ტექნოლოგიური საშუალების გვერდის ავლა, „საავტორო და მომიჯნავე უფლებების შესახებ“ საქართველოს კანონის თანახმად, მათი კონტრაფაქციული ასლების არამართლზომიერი შექმნა, იმპორტი, შენახვა, გაყიდვა, გაქირავება ან სხვა უკანონო გზით გამოყენება, აგრეთვე შემოსავლის მიღების მიზნით საავტორო, მომიჯნავე უფლების მფლობელის და მონაცემთა ბაზის დამამზადებლის უფლებების სხვა დარღვევა.</p> <p>2. იგივე ქმედება, ჩადენილი განმეორებით, ადმინისტრაციული სახდელის დადებიდან ერთი წლის განმავლობაში.</p>	<p>1. გამოიწვევს დაჯარიმებას ხუთასიდან სამი ათას ლარამდე კონტრაფაქციული ასლების, აგრეთვე, იმ მასალების, მონობილობებისა და ტექნიკური საშუალებების კონფისკაციით, რომლებიც გამოიყენება მათი რეპროდუცირებისათვის ან ტექნოლოგიური საშუალების გვერდის ავლისთვის.</p> <p>2. გამოიწვევს დაჯარიმებას სამი ათასიდან ხუთი ათას ლარამდე კონტრაფაქციული ასლების და, აგრეთვე, იმ მასალების, მონობილობებისა და ტექნიკური საშუალებების კონფისკაციით, რომლებიც გამოიყენება მათი რეპროდუცირებისათვის ან ტექნოლოგიური საშუალების გვერდის ავლისთვის.</p>
<p>157²</p>	<p>ნაწარმოების, ფონოგრამის, ვიდეოგრამის ან მონაცემთა ბაზის ასლებზე მითითებული</p>	

	<p>უფლების მართვის ინფორმაციის შეცვლა, განადგურება ან გაყალბება</p> <p>1. ნაწარმოების, ფონოგრამის, ვიდეოგრამის ან მონაცემთა ბაზის ასლებზე მითითებული „საავტორო და მომიჯნავე უფლებების შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული „უფლების მართვის ინფორმაციის“ უკანონო შეცვლა, განადგურება ან გაყალბება, რასაც შეცდომში შეჰყავს მომხმარებელი.</p> <p>2. იგივე ქმედება, ჩადენილი განმეორებით, აღმინისტრაციული სახდელის დადებიდან ერთი წლის განმავლობაში.</p>	<p>1. გამოიწვევს დაჯარიმებას ხუთასიდან ათას ლარამდე, ნაწარმოების, ფონოგრამის, ვიდეოგრამის ან მონაცემთა ბაზის ასლების, აგრეთვე, სამართალდარღვევის ჩადენისათვის საჭირო მასალების, მონოპოლიზებისა და ტექნიკური საშუალებების კონფისკაციით.</p> <p>2. გამოიწვევს დაჯარიმებას ათასიდან სამი ათას ლარამდე, ნაწარმოების, ფონოგრამის, ვიდეოგრამის ან მონაცემთა ბაზის ასლების, აგრეთვე, სამართალდარღვევის ჩადენისათვის საჭირო მასალების, მონოპოლიზებისა და ტექნიკური საშუალებების კონფისკაციით.</p>
<p>157³</p>	<p>ნაწარმოების, ფონოგრამის, ვიდეოგრამის ან მონაცემთა ბაზის ასლებზე უფლების მფლობელის მიერ დასმულ დაცვის ნიშნის (აღნიშვნის) შეცვლა ან განადგურება</p> <p>1. ნაწარმოების, ფონოგრამის, ვიდეოგრამის ან მონაცემთა ბაზის ასლებზე უფლების მფლობელის მიერ დასმული დაცვის ნიშნის (აღნიშვნის) უკანონო შეცვლა ან განადგურება.</p> <p>2. იგივე ქმედება, ჩადენილი განმეორებით, აღმინისტრაციული სახდელის დადებიდან ერთი წლის განმავლობაში.</p>	<p>1. გამოიწვევს დაჯარიმებას ათასიდან სამი ათას ლარამდე, ნაწარმოების, ფონოგრამის, ვიდეოგრამის ან მონაცემთა ბაზის ასლებისა და, აგრეთვე, სამართალდარღვევის ჩადენისათვის საჭირო მასალების, მონოპოლიზებისა და ტექნიკური საშუალებების კონფისკაციით.</p> <p>2. გამოიწვევს დაჯარიმებას სამი ათასიდან ხუთი ათას ლარამდე, ნაწარმოების, ფონოგრამის, ვიდეოგრამის ან მონაცემთა ბაზის ასლების, აგრეთვე, სამართალდარღვევის ჩადენისათვის საჭირო</p>

		<p>მასალების, მონყობილობების და ტექნიკური საშუალებების კონფისკაციით.</p>
<p>158</p>	<p>სასაქონლო (მომსახურების) ნიშნის ან სხვა კომერციული აღნიშვნის უკანონო გამოყენება 1. სხვისი სასაქონლო (მომსახურების) ნიშნის, საქონლის ადგილწარმოშობის დასახელების ან გეოგრაფიული აღნიშვნის უკანონო დამზადება ან მათი სხვაგვარი უკანონო გამოყენება, აგრეთვე, სხვისი სასაქონლო (მომსახურების) ნიშნით, საქონლის ადგილწარმოშობის დასახელებით ან გეოგრაფიული აღნიშვნით, რეგისტრირებული საფირმო სახელწოდებით უკანონოდ ნიშანდებული (მარკირებული) საქონლის წარმოება ან სამოქალაქო ბრუნვაში შეტანა. 2. იგივე ქმედება, ჩადენილი განმეორებით, ადმინისტრაციული სახდელის დადებიდან ერთი წლის განმავლობაში.</p>	<p>1. გამოიწვევს დაჯარიმებას ხუთასიდან ათას ლარამდე, საქონლისა და მისი დამზადებისათვის საჭირო მასალებისა და მონყობილობების კონფისკაციით. 2. გამოიწვევს დაჯარიმებას ათასიდან სამი ათას ლარამდე, საქონლისა და მისი დამზადებისათვის საჭირო მასალებისა და მონყობილობების კონფისკაციით.</p>
<p>158¹</p>	<p>მომხმარებლის უფლებების შელახვა მომხმარებლის უფლებების განზრახ შელახვა, რასაც მოჰყვა ქონებრივი ზარალი.</p>	<p>გამოიწვევს დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების ათიდან ას მინიმალურ ოდენობამდე.</p>
<p>158²</p>	<p>ეკომარკით უკანონო სარგებლობა ეკომარკით უკანონო სარგებლობა</p>	<p>გამოიწვევს დაჯარიმებას სამასიდან ხუთას ლარამდე.</p>
<p>159</p>	<p>რეკლამის დაკვეთის, წარმოებისა და გავრცელებისათვის დადგენილი წესების დარღვევა 1. რეკლამის დაკვეთის, წარმოებისა და გავრცელებისათვის დადგენილი წესების დარღვევა 2. იგივე ქმედება, ჩადენილი იმ პირის მიერ, რომელსაც ერთი წლის განმავლობაში ასეთი ქმედებისათვის შეფარდებული ჰქონდა ადმინისტრაციული სახდელი.</p>	<p>1. გამოიწვევს ფიზიკური პირის დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით, ხოლო იურიდიული პირის, დაწესებულების, ორგანიზაციის დაჯარიმებას – 3000 ლარის ოდენობით. 2. გამოიწვევს დაჯარიმებას 5000 ლარის ოდენობით.</p>

159 ¹	<p>არასათანადო რეკლამის განთავსება (გავრცელება) არასათანადო რეკლამის განთავსება (გავრცელება)</p>	<p>გამოიწვევს ფიზიკური პირების დაჯარიმებას განთავსებული (გავრცელებული) რეკლამის სრული ღირებულების ოთხმაგი ოდენობით, იურიდიული პირებისა და დაწესებულებებისა – განთავსებული (გავრცელებული) რეკლამის სრული ღირებულების შვიდმაგი ოდენობით.</p>
159 ²	<p>თავისუფალი ვაჭრობისა და კონკურენციის სააგენტოს თანამდებობის პირთა მინერლობის შეუსრულებლობა თავისუფალი ვაჭრობისა და კონკურენციის სააგენტოს თანამდებობის პირთა მინერლობის შეუსრულებლობა</p>	<p>გამოიწვევს ფიზიკურ პირთა დაჯარიმებას სამასიდან ექვსას ლარამდე, სანარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების პასუხისმგებელი პირებისა – ათასიდან სამი ათას ლარამდე.</p>
159 ³	<p>თავისუფალი ვაჭრობისა და კონკურენციის სააგენტოსათვის კანონმდებლობით განსაზღვრული ინფორმაციის მიუწოდებლობა. თავისუფალი ვაჭრობისა და კონკურენციის სააგენტოსათვის კანონმდებლობით განსაზღვრული ინფორმაციის მიუწოდებლობა.</p>	<p>გამოიწვევს დაჯარიმებას ხუთასიდან ათას ლარამდე.</p>
159 ⁴	<p>ჩვილ ბავშვთა ხელოვნური კვების რეკლამა 1. ჩვილ ბავშვთა ხელოვნური კვების პროდუქტების, სანოკრიანი ბოთლებისა და სატყუარების ნებისმიერი სახის რეკლამა. 2. იგივე მოქმედება, განმეორებით ჩადენილი ერთი წლის განმავლობაში</p>	<p>1. გამოიწვევს დაჯარიმებას ორას ორმოცდაათიდან ხუთას ლარამდე. 2. გამოიწვევს დაჯარიმებას ხუთასიდან შვიდას ლარამდე.</p>
159 ⁵	<p>სახელმწიფო შესყიდვის განხორციელების საშუალების ან მეთოდის არასწორად შერჩევა ტენდერის ან ფასთა კოტირების ჩატარების თავიდან აცილების მიზნით, ან სახელმწიფო შესყიდვის განხორციელების საშუალებების იმ მონეტარული (ფულადი) ზღვრების თავიდან აცილების მიზნით, რომლებიც დადგენილია „სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ“ საქართველოს კანონითა და შესაბამისი ნორმატიული აქტებით</p>	<p>გამოიწვევს შემსყიდველი ორგანიზაციის ხელმძღვანელის დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების ორასიდან სამას მინიმალურ ოდენობამდე.</p>

<p>159^ა სახელმწიფო შესყიდვის განხორციელების წესების დარღვევა</p> <p>1. სახელმწიფო შესყიდვის ტენდერის საშუალებით განხორციელებისას ტენდერის შესახებ გამოცხადების ან სატენდერო დოკუმენტაციის არასწორად შედგენა, ან გაცხადების გამოქვეყნების წესების დარღვევა</p> <p>2. სატენდერო კომისიის მიერ საკვალიფიკაციო მონაცემების, საკვალიფიკაციო შერჩევისა და პრეტენდენტთა სატენდერო წინადადებების არასათანადოდ (ტენდენციურად) შეფასება.</p> <p>3. სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ხელშეკრულების დადების წესების დარღვევა.</p>	<p>1. გამოიწვევს სატენდერო კომისიის შესაბამისი წევრების დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების ორასიდან სამას მინიმალურ ოდენობამდე, ხოლო სატენდერო კომისიის თავმჯდომარისა – შრომის ანაზღაურების სამასიდან ოთხას მინიმალურ ოდენობამდე.</p> <p>2. გამოიწვევს სატენდერო კომისიის შესაბამისი წევრების დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების ორასიდან სამას მინიმალურ ოდენობამდე, ხოლო სატენდერო კომისიის თავმჯდომარისა – შრომის ანაზღაურების სამასიდან ოთხას მინიმალურ ოდენობამდე.</p> <p>3. გამოიწვევს შემსყიდველი ორგანიზაციის პასუხისმგებელი პირის (სახელმწიფო შესყიდვის ერთ პირთან მოლაპარაკების საშუალებით ან ფასთა კოტირების მეთოდით განხორციელებისას) დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების ორასიდან სამას მინიმალურ ოდენობამდე, ან სატენდერო კომისიის შესაბამისი წევრების (სახელმწიფო შესყიდვის ღია ან დახურული ტენდერის საშუალებით განხორციელებისას) – დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების ორასიდან სამას მინიმალურ ოდენობამდე, ხოლო სატენდერო კომისიის თავმჯდომარისა – შრომის ანაზღაურების სამასიდან ოთხას მინიმალურ ოდენობამდე.</p>
--	---

1597	სახელმწიფო შესყიდვის განხორციელებისას ინტერესთა შეუთავსებლობის თავიდან აცილების წესების დარღვევა.	გამოიწვევს შემსყიდველი ორგანიზაციის შესაბამისი თანამდებობის პირის დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების ორასიდან სამას მინიმალურ ოდენობამდე.
1598	სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს მოთხოვნათა შეუსრულებლობა სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს მიერ სახელმწიფო შესყიდვასთან დაკავშირებული დავის ადმინისტრაციული წესით განხილვისას მიღებული გადაწყვეტილების შეუსრულებლობა	გამოიწვევს შემსყიდველი ორგანიზაციის პასუხისმგებელი პირის (სახელმწიფო შესყიდვის ერთ პირთან მოლაპარაკების საშუალებით ან ფასთა კოტირების მეთოდით განხორციელებისას) დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების ორასიდან სამას მინიმალურ ოდენობამდე, ან სატენდერო კომისიის შესაბამისი წევრების (სახელმწიფო შესყიდვის ღია ან დახურული ტენდერის საშუალებით განხორციელებისას) დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების ორასიდან სამას მინიმალურ ოდენობამდე, ხოლო სატენდერო კომისიის თავმჯდომარისა – შრომის ანაზღაურების სამასიდან ოთხას მინიმალურ ოდენობამდე.
1599	სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოსათვის კანონმდებლობით დადგენილი ინფორმაციის მიუწოდებლობა სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოსათვის „სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ“ საქართველოს კანონით ან შესაბამისი ნორმატიული აქტით დადგენილი ინფორმაციის მიუწოდებლობა, ან ყალბი ინფორმაციის მიწოდება.	გამოიწვევს შემსყიდველი ორგანიზაციის ხელმძღვანელის დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების ორასიდან სამას მინიმალურ ოდენობამდე.
163	სერტიფიკატის გაცემის წესების დარღვევა სერტიფიკატის გაცემის წესების დარღვევა	გამოიწვევს დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების სამასიდან ხუთას მინიმალურ ოდენობამდე
164	სამენარმეო საქმიანობის წესის დარღვევა 1. სამენარმეო საქმიანობის წესის დარღვევა	1. გამოიწვევს დაჯარიმებას

	<p>სამენარმეო საქმიანობის განხორციელება სახელმწიფო რეგისტრაციის გარეშე, აგრეთვე აკრძალული სამენარმეო საქმიანობის განხორციელება ან უნებართვოდ ისეთი საქმიანობის განხორციელება, რომელიც სპეციალურ ნებართვას (ლიცენზიას) საჭიროებს.</p> <p>2. მეურნე სუბიექტების საქმიანობის შეჩერების შემთხვევაში მათ მიერ სავაჭრო ოპერაციების (მომსახურების) განხორციელება.</p>	<p>ოთხასიდან ხუთას ლარამდე.</p> <p>2. გამოიწვევს დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების შევიდასი მინიმალური ოდენობით.</p>
<p>164⁴</p>	<p>სახელმწიფო საგადასახადო ორგანოებისა და მათი თანამდებობის პირთა მოთხოვნებისა და მითითებების შეუსრულებლობა</p> <p>1. სახელმწიფო საგადასახადო ინსპექციების და მათი თანამდებობის პირთა მოთხოვნების შეუსრულებლობა გადასახადებისა და სხვა გადასახდელების გაანგარიშებისა და ბიუჯეტში გადახდის საკითხებზე, აგრეთვე გამოვლენილი დარღვევების აღმოფხვრაზე.</p> <p>2. ბანკებისა და სხვა საფინანსო-საკრედიტო დაწესებულებების მიერ გადამხდელთა საანგარიშსწორებო და სხვა ანგარიშებზე (მათ შორის სავალუტო ანგარიშზე) შესრულებული (შესასრულებელი) ოპერაციებისა და არსებული ფულადი სახსრების შესამოწმებლად სახელმწიფო საგადასახადო ორგანოების მუშაკთა დაუშვებლობა.</p> <p>3. ბანკებისა და სხვა საფინანსო-საკრედიტო დაწესებულებების მიერ სახელმწიფო საგადასახადო ორგანოების მოთხოვნის შესაბამისად გადამხდელთა საანგარიშსწორებო და სხვა ანგარიშებზე (მათ შორის სავალუტო ანგარიშზე) გასულ საანგარიშო პერიოდში შესრულებული ოპერაციებისა და ამ ანგარიშზე არსებული ფულადი სახსრების შესახებ მონაცემების წარუდგენლობა.</p> <p>4. ბანკებისა და სხვა საფინანსო-საკრედიტო დაწესებულებების მიერ გადამხდელთა საანგარიშსწორებო და სხვა ანგარიშებიდან (მათ შორის სავალუტო ანგარიშიდან) ფულად სახსრების გაცემის, გადარიცხვისა და ჩამონერის ოპერაციების შეჩერების შესახებ სახელმწიფო საგადასახადო ორგანოების მითითების შეუსრულებლობა.</p>	<p>1. გამოიწვევს დაჯარიმებას ორმოცდაათიდან სამოცდაათ ლარამდე.</p> <p>2. გამოიწვევს დაჯარიმებას ასიდან ასოცდაათ ლარამდე.</p> <p>3. გამოიწვევს დაჯარიმებას ასორმოცდაათიდან ასოთხმოც ლარამდე.</p> <p>4. გამოიწვევს დაჯარიმებას ორასიდან ორასორმოცდაათ ლარამდე.</p>

<p>164⁵</p>	<p>კვების პროდუქტების უკანონო წარმოება</p> <p>1. ალკოჰოლიანი სასმელებისა და ეთილის სპირტის წარმოების სფეროში ლიცენზიის გარეშე საქმიანობა.</p> <p>2. ლუდის, უალკოჰოლო სასმელებისა და წყლის, მათ შორის, მინერალური წყლის, სასაქონლო პროდუქციის წარმოების სფეროში ლიცენზიის გარეშე საქმიანობა.</p> <p>3. ბავშვთა კვების პროდუქტებისა და თამბაქოს წარმოების სფეროში ლიცენზიის გარეშე საქმიანობა.</p> <p>4. ყველა სხვა სახის პროდუქტების წარმოება ლიცენზიის გარეშე.</p> <p>5. ამ მუხლის მე-4 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება ჩადენილი განმეორებით.</p>	<p>1. გამოიწვევს დაჯარიმებას ორი ათასი ლარით.</p> <p>2. გამოიწვევს დაჯარიმებას ორი ათასი ლარით.</p> <p>3. გამოიწვევს დაჯარიმებას ორი ათასი ლარით.</p> <p>4. გამოიწვევს დაჯარიმებას ათასი ლარით.</p> <p>5. გამოიწვევს დაჯარიმებას ორი ათასი ლარით.</p>
<p>165</p>	<p>საანგარიშსწორებო და სხვა ანგარიშების გახსნის წესის დარღვევა და ბიუჯეტში თანხების გადარიცხვაზე დავალების შეუსრულებლობა</p> <p>ბანკებისა და სხვა საფინანსო-საკრედიტო დაწესებულებების მიერ საგადასახადო ორგანოებში აღრიცხვაზე აყვანის დამადასტურებელი დოკუმენტების წარუდგენლად გადამხდელთათვის საანგარიშსწორებო და სხვა ანგარიშების გახსნა და ანგარიშების გახსნის შესახებ საგადასახადო ორგანოებში ინფორმაციის წარუდგენლობა, აგრეთვე ბიუჯეტში თანხების გადარიცხვაზე საგადასახადო დავალების (განკარგულებების) მიუღებლობა და მიღებული საგადასახადო დავალებების (განკარგულებების) უწინარესად შეუსრულებლობა.</p>	<p>გამოიწვევს დაჯარიმებას ასიდან ასოცდაათ ლარამდე.</p>
<p>165¹</p>	<p>სახელმწიფო საგადასახადო ორგანოების მიერ გადასახადებისა და სხვა სავალდებულო გადასახდელების არასწორად გადახდევინება</p> <p>სახელმწიფო საგადასახადო ორგანოების მიერ გადასახადებისა და სხვა სავალდებულო გადასახდელების არასწორად გადახდევინება და გადამხდელთათვის ზარალის მიყენება</p>	<p>გამოიწვევს დაჯარიმებას ასიდან ასოცდაათ ლარამდე.</p>
<p>165²</p>	<p>წილით სარგებლობის გადასახადისაგან თავის არიდება</p>	

	<p>წიალით სარგებლობის გადასახადისაგან თავის არიდება</p>	<p>გამოინვეს დაჯარიმებას რვაასიდან ათას ლარამდე.</p>
<p>165³</p>	<p>ცენტრალური ბიუჯეტიდან ან სახელმწიფო საბიუჯეტო ფონდიდან გამოყოფილი, ან/და ცენტრალური ბიუჯეტის ან სახელმწიფო საბიუჯეტო ფონდის კუთვნილი ფულადი სახსრების გადარიცხვისა და გაცემის დაგვიანება</p> <p>ცენტრალური, საგანგებო ან საქართველოს ტერიტორიული ერთეულის ბიუჯეტიდან, ანდა სახელმწიფო საბიუჯეტო ფონდიდან მნიშვნელოვანი სოციალური ღონისძიებების, სხვა მიზნობრივი პროგრამის დასაფინანსებლად ან სხვა სპეციალური დანიშნულებით გამოყოფილი, ანდა ცენტრალური, საგანგებო ან საქართველოტს ტერიტორიული ერთეულის ბიუჯეტის ანდა სახელმწიფო საბიუჯეტო ფონდის კუთვნილი ფულად სახსრების დანიშნულებისამებრ გადარიცხვის, გადაგზავნის, განაწილების ან გაცემის არასაპატიო მიზეზით დაგვიანება</p>	<p>გამოინვეს დაჯარიმებას რვაასიდან ათას ლარამდე.</p>
<p>178</p>	<p>სავალუტო ოპერაციების წესების დარღვევა ლიცენზიის გარეშე სავალუტო ოპერაციების წარმოება ან მომსახურება.</p> <p>უცხოური ვალუტის ეროვნულ ვალუტაზე გადაცვლაზე უსაფუძვლოდ უარის თქმა ვალუტის გადამცვლელი დაწესებულების მუშაკის მიერ.</p>	<p>გამოინვეს მოქალაქეთა დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების ორმოცდაათი მინიმალური ოდენობით, თანამდებობის პირთა სამოცდაათი მინიმალური ოდენობით, ხოლო თუ საქმის გარემოების მიხედვით, დამრღვევის პიროვნების გათვალისწინებით, ამ ზომის გამოყენება ჩაითვლება არასაკმარისად, - ადმინისტრაციულ პატიმრობას ვადით ოცდაათ დღემდე.</p> <p>გამოინვეს დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების ოთხმოცი მინიმალური ოდენობით, ხოლო თუ საქმის გარემოების მიხედვით, დამრღვევის პიროვნების გათვალისწინებით, ამ ზომის გამოყენება ჩაითვლება არასაკმარისად, - ადმინისტრაციულ პატიმრობას ვადით ოცდაათ დღემდე.</p>

საქართველოს პრეზიდენტის 1999 წლის 4 ივნისის №351 ბრძანებით „მინიმალური ხელფასის ოდენობის შესახებ“ საქართველოს ტერიტორიაზე მოქმედი ყველა სანარ-მოსა და ორგანიზაციისათვის, მათი საკუთრებისა და ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის მიუხედავად მინიმალური ხელფასი განსაზღვრულია 20 ლარის ოდენობით, ამასთან შესაბამის საკანონმდებლო აქტებში ცვლილებების შეტანამდე, მინიმალურ ხელფასთან (შრომის ანაზღაურებასთან) დაკავშირებული სანქციების, ჯარიმებისა და სამართალდარღვევებისათვის გათვალისწინებული სხვა გადასახდელებისათვის შრო-მის ანაზღაურების მინიმალური ოდენობა (მინიმალური ხელფასი) განსაზღვრულია 40 ლარით. აქვე განსაზღვრულია რომ ბრძანების შესაბამისად დაკისრებული ჯარიმა არ უნდა აღემატებოდეს 5000 ლარს. სწორედ ეს საკანონმდებლო ნორმა მოქმედებს საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით გათვალისწინებ-ული ჯარიმების განსაზღვრის დროს.

14.5. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით განსაზღვრული პასუხისმგებლობა სამენარმეო ან სხვა ეკონომიკური საქმიანობის, ფულადსაკრედიტო და საფინანსო საქმიანობის სფეროში ჩადენილი დანაშაულისათვის

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი ადგენს სისხლისსამართლებრივი პა-სუხისმგებლობის საფუძველს, განსაზღვრავს, თუ რომელი ქმედებაა დანაშაულებრივი, და აწესებს შესაბამის სასჯელს ან სხვა სახის სისხლისსამართლებრივ ღონისძიებას. სისხლის სამართლის კოდექსში სხვა საკითხებთან ერთად განსაზღვრულია პასუხისმგე-ბლობა ეკონომიკური დანაშაულის, კერძოდ სამენარმეო ან სხვა ეკონომიკური საქმი-ანობის, ფულადსაკრედიტო და საფინანსო საქმიანობის სფეროში დანაშაულისათვის.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით განსაზღვრული პასუხისმგებლობა სამენარმეო ან სხვა ეკონომიკური საქმიანობის, ფულადსაკრედიტო და საფინანსო საქმიანობის სფეროში ჩადენილი დანაშაულისათვის მოცემულია ცხრილის სახით:

მუხ-ლი	შინაარსი	სასჯელის ფორმა
189	<p>საავტორო, მომიჯნავე უფლების მფლობე-ლისა და მონაცემთა ბაზის დამამზადებლის უფლების ხელყოფა</p> <p>1. საავტორო უფლების ობიექტზე ავტორობის მითვისება ან თანაავტორობაზე იძულება.</p> <p>2. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებ-ული ქმედება, ჩადენილი არაერთგზის.</p> <p>3. შემოსავლის მიღების მიზნით ნაწარმოების, ფონოგრამის, ვიდეოგრამის ან მონაცემთა ბაზის</p>	<p>1. ისჯება ჯარიმით ან გამ-ასწორებელი სამუშაოთი ვა-დით ორ წლამდე.</p> <p>2. ისჯება თავისუფლების შეზღუდვით ვადით სამ წლამ-დე ან თავისუფლების აღკვე-თით იმავე ვადით.</p> <p>3. ისჯება ჯარიმით თავისუ-ფლების შეზღუდვით ვადით</p>

	<p>უკანონო რეპროდუცირება ან „საავტორო და მომიჯნავე უფლებების შესახებ“ საქართველოს კანონის თანახმად, მათი კონტრაფაქციული ასლების უკანონო შექმნა, იმპორტი, შენახვა, გაყიდვა, გაქირავება ან სხვა უკანონო გამოყენება, ან/და საავტორო, მომიჯნავე უფლების მფლობელის და მონაცემთა ბაზის დამამზადებლის უფლების სხვა ხელყოფა, ჩადენილი დიდი ოდენობით შემოსავლის მიღების მიზნით.</p> <p>4. ამ მუხლის მესამე ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება:</p> <p>ა) ჩადენილი განსაკუთრებით დიდი ოდენობით შემოსავლის მიღების მიზნით;</p> <p>ბ) წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფის მიერ.</p>	<p>ორ წლამდე.</p> <p>4. ისჯება თავისუფლების შეზღუდვით ვადით სამ წლამდე თავისუფლების აღკვეთით იმავე ვადით.</p>
189	<p>სამრეწველო საკუთრების უფლების ხელყოფა</p> <p>1. გამოგონების, სასარგებლო მოდელის, სამრეწველო ნიმუშის, ინტეგრალური მიკროსქემის ტოპოლოგიის, სელექციური მიღწევის ავტორობის მითვისება ან თანავტორობაზე იძულება.</p> <p>2. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი არაერთგზის.</p> <p>3. წინასწარი შეცნობით სხვისი გამოგონების, სასარგებლო მოდელის, სამრეწველო ნიმუშის, ინტეგრალური მიკროსქემის ტოპოლოგიის, სელექციური მიღწევის შემოსავლის მიღების მიზნით უკანონო გამოყენება.</p> <p>4. ამ მუხლის მესამე ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება ჩადენილი წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფის მიერ.</p>	<p>1. ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ორ წლამდე.</p> <p>2. ისჯება თავისუფლების შეზღუდვით ვადით სამ წლამდე ან თავისუფლების აღკვეთით იმავე ვადით.</p> <p>3. ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების შეზღუდვით ვადით ორ წლამდე.</p> <p>4. ისჯება თავისუფლების შეზღუდვით ვადით სამ წლამდე ან თავისუფლების აღკვეთით იმავე ვადით.</p>
190	<p>კანონიერი სამენარმეო საქმიანობისათვის ხელის შეშლა</p> <p>დაუსაბუთებლად უარის თქმა სანარმოს რეგისტრაციაზე, ნებართვის ანლიცენზიის გაცემაზე, ანდა მისი ეკონომიკური საქმიანობის უფლების ან თავისუფლების შეზღუდვა, სანარმოს საქმიანობაზე კონტროლის საქართველოს კანონმდებლობის დარღვევით</p>	<p>ისჯება ჯარიმით ან საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომით ვადით ას ოციდან ას ოთხმოც საათამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე ანდა</p>

	<p>განხორციელება, აგრეთვე მის საქმიანობაში ჩარევა, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია</p>	<p>თავისუფლების აღკვეთით ვადით ერთ წლამდე.</p>
<p>191</p>	<p>მინასთან დაკავშირებული გარიგების უკანონო რეგისტრაცია მინასთან დაკავშირებული გარიგების უკანონო რეგისტრაცია, სახელმწიფო მიწის კადასტრის სააღრიცხვო მონაცემის დამახინჯება ანდა მიწის გადასახადის შემცირება ანგარებით ანდა სხვა პირადი მოტივით.</p>	<p>ისჯება ჯარიმით საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომით ვადით ას ოციდან ას ოთხმოც საათამდე ან თანამდებობის დაკავებით ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით ერთ წლამდე.</p>
<p>192</p>	<p>უკანონო სამენარმეო საქმიანობა 1. სამენარმეო საქმიანობა რეგისტრაციის, ნებართვის ან ლიცენზიის გარეშე, ანდა სანებართვო ან სალიცენზიო პირობების დარღვევით, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია ან რასაც ახლდა დიდი ოდენობით შემოსავლის მიიღება. 2. იგივე ქმედება, ჩადენილი: ა)ჯგუფურად, ბ)არაერთგზის; გ)ასეთი დანაშაულისათვის მსჯავრდებულის მიერ</p>	<p>1. ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით ერთიდან სამ წლამდე. 2. ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით სამიდან ხუთ წლამდე.</p>
<p>193</p>	<p>კრუმენარმეობა კრუმენარმეობა, ესე იგი სანარმოს შექმნა სამენარმეო საქმიანობის განზრახვის გარეშე, კრედიტის ან სხვაგვარი ქონებრივი სარგებლის მიღების ანდა აკრძალული საქმიანობის დაფარვის მიზნით, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია.</p>	<p>ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე.</p>
<p>194</p>	<p>უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაცია (ფულის გათეთრება) 1. უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაცია, ესე იგი უკანონო ან/და დაუსაბუთებელი ქონებისათვის კანონიერი სახის მიცემა (ქონებით სარგებლობა, ქონების შექმნა, ფლობა, კონვერსია, გადაცემა ან სხვა მოქმედება) მისი უკანონო წარმოშობის დაფარვის მიზნით, აგრეთვე მისი ნამდვილი ბუნების, წარმოშობის წყაროს, ადგილმდებარეობის, განთავსების, მოძრაობის, მასზე საკუთრების ან/</p>	<p>1. ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორიდან ოთხ წლამდე.</p>

	<p>ღა მასთან დაკავშირებული სხვა უფლებების დამალვა ან შენიღბვა.</p> <p>2. იგივე ქმედება: ა)ჩადენილი ჯგუფურად; ბ)ჩადენილი არაერთგზის; გ)რასაც თან ახლდა დიდი ოდენობით შემოსავლის მიღება,</p> <p>3. იგივე ქმედება: ა)ჩადენილი ორგანიზებული ჯგუფის მიერ; ბ)ჩადენილი სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით; გ)რასაც თან ახლდა განსაკუთრებით დიდი ოდენობით შემოსავლის მიღება.</p> <p>შენიშვნა: 1. ამ მუხლის მიზნებისათვის უკანონო ქონებად ითვლება ქონება, აგრეთვე ამ ქონებიდან მიღებული შემოსავალი, აქციები (წილი), რომელიც/რომლებიც პირს, მისი ოჯახის წევრს, ახლო ნათესავს ან დაკავშირებულ პირს მოპოვებული აქვთ კანონის მოთხოვნათა დარღვევით.</p> <p>2. ამ მუხლის მიზნებისათვის დაუსაბუთებელ ქონებად ითვლება ქონება, აგრეთვე ამ ქონებიდან მიღებული შემოსავალი, აქციები (წილი), რომლის/რომელთა კანონიერი საშუალებებით მოპოვების დამადასტურებელი დოკუმენტები პირს, მისი ოჯახის წევრს, ახლო ნათესავს ან დაკავშირებულ პირს არ გააჩნია ან იგი მოპოვებულია უკანონო ქონების გასხვისების შედეგად მიღებული ფულადი სახსრებით.</p> <p>3. ამ მუხლში დიდ ოდენობად ითვლება შემოსავალი ოცდაათი ათასი ლარიდან ორმოცდაათ ათას ლარამდე, ხოლო განსაკუთრებით დიდ ოდენობად – შემოსავალი ორმოცდაათი ათასი ლარის ზევით.</p> <p>4. ამ მუხლით გათვალისწინებული ქმედებისათვის იურიდიული პირი ისჯება ლიკვიდაციით ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით და ჯარიმით.</p>	<p>2. ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ოთხიდან შვიდ წლამდე.</p> <p>3. ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით შვიდიდან ათ წლამდე.</p>
<p>195</p>	<p>მონოპოლიური საქმიანობა და კონკურენციის შეზღუდვა</p> <p>1. მონოპოლიური საქმიანობა მონოპოლიურად</p>	<p>1. ისჯება ჯარიმით ან თავისუფ-</p>

	<p>მალალი ან დაბალი ფასების დანესებით, აგრეთვე კონკურენციის შეზღუდვა ბაზრის გაყოფის, ბაზარზე გაგლენის შენარჩუნების, ეკონომიკური საქმიანობის სხვა სუბიექტის ბაზრიდან გაძევების ანდა ერთიანი საბაზრო ფასის დადგენის ან შენარჩუნების გზით.</p> <p>2. იგივე ქმედება, ჩადენილი:</p> <p>ა)ჯგუფურად;</p> <p>ბ)არაერთგზის, -</p> <p>3. ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი ძალადობით ან ძალადობის მუქარით, აგრეთვე სხვისი ნივთის დაზიანებით ან განადგურებით ანდა მისი დაზიანების ან განადგურების მუქარით, თუ არ არსებობს გამომძიავის ნიშნები.</p>	<p>ფლემის აღკვეთით ვადით ორ წლამდე.</p> <p>2. ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორიდან ოთხ წლამდე.</p> <p>3. ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ოთხიდან შვიდ წლამდე ჯარიმით.</p>
<p>196</p>	<p>სასაქონლო (მომსახურების) ნიშნის ან სხვა კომერციული აღნიშვნის მართლსაწინააღმდეგო გამოყენება.</p> <p>1. დიდი ოდენობით სხვისი სასაქონლო (მომსახურების) ნიშნის, საქონლის ადგილწარმოშობის დასახელების ან გეოგრაფიული აღნიშვნის უკანონო დამზადება ან მათი სხვაგვარი უკანონო გამოყენება, აგრეთვე, სხვისი სასაქონლო (მომსახურების) ნიშნით, საქონლის ადგილწარმოშობის დასახელებით ან გეოგრაფიული აღნიშვნით, რეგისტრირებული საფირმო სახელწოდებით უკანონოდ ნიშანდებული (მარკირებული) საქონლის წარმოება ან სამოქალაქო ბრუნვაში შეტანა, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია.</p> <p>2. არარეგისტრირებულ სასაქონლო (მომსახურების) ნიშანთან, საქონლის ადგილწარმოშობის დასახელებასთან ან გეოგრაფიულ აღნიშვნასთან ერთად გამაფრთხილებელი აღნიშვნის ყალბი მითითება</p> <p>3. ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი:</p> <p>ა)არაერთგზის;</p>	<p>1. ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ორ წლამდე ან თავისუფლების აღკვეთით იმავე ვადით.</p> <p>2. ისჯება ჯარიმით ან საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომით ვადით ას ოციდან ას ოთხმოც საათამდე ან/და გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ერთ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორიდან სამ წლამდე.</p> <p>3. ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების შეზღუდვით ვადით სამ წლამდე ანდა თავისუფ-</p>

	<p>ბ)ასეთი დანაშაულისათვის მსჯავრდებულის მიერ; გ)წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფის მიერ.</p> <p>შენიშვნა: სხვისი სასაქონლო (მომსახურების) ნიშნის, საქონლის ადგილწარმოშობის დასახელების ან გეოგრაფიული აღნიშვნის უკანონო დამზადებას დიდი ოდენობით ადგილი აქვს, როდესაც მათი საერთო რაოდენობა აღემატება 1000 ცალს, ხოლო მნიშვნელოვანი ზიანის გამომწვევად დანაშაული ჩადენილად ითვლება, თუ წარმოებული ან სამოქალაქო ბრუნვაში შეტანილი იმ საქონლის ღირებულება, რომელიც სხვისი სასაქონლო (მომსახურების) ნიშნით, საქონლის ადგილწარმოშობის დასახელებით, გეოგრაფიული აღნიშვნით ან რეგისტრირებული საფირმო სახელწოდებით უკანონოდ არის ნიშანდებული (მარკირებული), აღემატება 5000 ლარს.</p>	<p>ფლების აღკვეთით ვადით სამიდან ხუთ წლამდე.</p>
<p>197</p>	<p>ფალსიფიკაცია</p> <p>1. ფალსიფიკაცია, ესე იგი მოტყუებით ნივთის თვისობრიობის შეცვლა მწარმოებლის ან გამსაღებლის მიერ, ჩადენილი ანგარებით.</p> <p>2. იგივე ქმედება, ჩადენილი არაერთგზის.</p> <p>3. ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, რასაც შეეძლო საფრთხე შეექმნა ადამიანის სიცოცხლისათვის ან ჯანმრთელობისათვის.</p>	<p>1. ისჯება უჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ორ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით ერთიდან სამ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე ან უამისოდ.</p> <p>2. ისჯება თავისუფლების შეზღუდვით ვადით სამ წლამდე ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამიდან ხუთ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე.</p> <p>3. ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ხუთიდან შვიდ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე.</p>

	<p>4. ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, რასაც მოჰყვა ადამიანის სიცოცხლის მოსპობა, ან სხვა მძიმე შედეგი.</p>	<p>4. ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით შვიდიდან ათ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით ხუთ წლამდე.</p>
<p>198</p>	<p>ადამიანის სიცოცხლისათვის ან ჯანმრთელობისათვის საშიში პროდუქციის დამზადება, შემოტანა ან რეალიზაცია</p> <p>1. ადამიანის სიცოცხლისათვის ან ჯანმრთელობისათვის საშიში პროდუქციის დამზადება, შემოტანა ან რეალიზაცია ანდა ასეთ პროდუქციაზე ეტიკეტის უკანონოდ გამოყენება.</p> <p>2. იგივე ქმედება, რამაც საფრთხე შეუქმნა ადამიანის სიცოცხლეს ან ჯანმრთელობას.</p> <p>3. იგივე ქმედება, რამაც გამოიწვია ადამიანის სიცოცხლის მოსპობა ან სხვა მძიმე შედეგი.</p>	<p>1. ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი თავისუფლების შეზღუდვით ვადით სამ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამიდან ხუთ წლამდე.</p> <p>2. ისჯება თავისუფლების შეზღუდვით ვადით სამ წლამდე ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით ხუთიდან რვა წლამდე.</p> <p>3. ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით რვიდან თორმეტ წლამდე.</p>
<p>199</p>	<p>ეკომარკით უკანონოდ სარგებლობა</p> <p>ეკომარკით უკანონოდ სარგებლობა, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია</p>	<p>ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების შეზღუდვით ვადით ორ წლამდე.</p>
<p>200</p>	<p>მარკირებას დაქვემდებარებული აქციზური საქონლის აქციზური მარკის გარეშე გამოშვება, შენახვა, რეალიზაცია ან გადაზიდვა</p> <p>1. აქციზური მარკის სავალდებულო დართვას დაქვემდებარებული საქონლის აქციზური მარკის გარეშე გამოშვება, შენახვა, რეალიზაცია ან გადაზიდვა.</p> <p>2. იგივე ქმედება, ჩადენილი:</p> <p>ა) არაერთგზის;</p> <p>ბ) დიდი ოდენობით;</p> <p>გ) პირთა ჯგუფის მიერ;</p> <p>3. ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი განსაკუთრებით</p>	<p>1. ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორიდან ოთხ წლამდე.</p> <p>2. ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ოთხიდან ექვს წლამდე.</p> <p>3. ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ექვსიდან</p>

	<p>დიდი ოდენობით</p> <p>4. ამ მუხლის პირველი, მე-2 ან მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი:</p> <p>ა)ორგანიზებული ჯგუფის მიერ;</p> <p>ბ)იმის მიერ, ვინც ორჯერ ან მეტჯერ იყო ნასამართლევნი ამ თავით გათვალისწინებული ქმედებისათვის.</p> <p>შენიშვნა:</p> <p>1. ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედებისათვის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა დგება, როდესაც აქციზური მარკის სავალდებულო დართვას დაქვემდებარებული საქონლის ღირებულება აღემატება ორი ათას ლარს.</p> <p>2. ამ მუხლში დიდ ოდენობად ითვლება აქციზური მარკის სავალდებულო დართვას დაქვემდებარებული საქონლის ღირებულება ხუთი ათასი ლარის ზევით, ხოლო განსაკუთრებით დიდ ოდენობად – ასეთი საქონლის ღირებულება ათი ათასი ლარის ზევით.</p>	<p>რვა წლამდე</p> <p>4. ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით შვიდიდან ათ წლამდე.</p>
<p>200¹</p>	<p>ყალბი აქციზური მარკების დამზადება, გასაღება ან/და გამოყენება</p> <p>1. ყალბი აქციზური მარკების დამზადება, გასაღება ან/და გამოყენება</p> <p>2. იგივე ქმედება, ჩადენილი:</p> <p>ა)არაერთგზის;</p> <p>ბ)წინასწარი შეთანხმებით პირთა ჯგუფის მიერ;</p> <p>გ)დიდი ოდენობით;</p> <p>3. იგივე ქმედება, ჩადენილი სახელმწიფო მოხელის მიერ სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით.</p> <p>4. იგივე ქმედება, ჩადენილი:</p> <p>ა)განსაკუთრებით დიდი ოდენობით;</p> <p>ბ)ორგანიზებული ჯგუფის მიერ;</p> <p>გ)იმის მიერ, ვინც ორჯერ ან მეტჯერ იყო ნასამართლევნი ამ თავით გათვალისწინებული ქმედებისათვის.</p> <p>შენიშვნა: ამ მუხლით გათვალისწინებული ქმედე-</p>	<p>1. ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორიდან ოთხ წლამდე.</p> <p>2. ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ოთხიდან ექვს წლამდე.</p> <p>3. ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ექვსიდან ცხრა წლამდე</p> <p>4. ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ცხრიდან თორმეტ წლამდე.</p>

	<p>ბისათვის დიდ ოდენობად ჩაითვლება 1000 ცალზე მეტი, ხოლო განსაკუთრებით დიდ ოდენობად 5000 ცალზე მეტი ყალბი აქციზური მარკის დამზადება, გასაღება ან/და გამოყენება.</p>	
<p>200²</p>	<p>აქციზური მარკების მეორადი გამოყენების მიზნით გასაღება, შექენა და გამოყენება ან/და სხვა პირისათვის გადაცემა</p> <p>1. პირის მიერ აქციზური მარკების მეორადი გამოყენების მიზნით გასაღება, შექენა და გამოყენება ან/და სხვა პირისათვის გადაცემა, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც აქციზური მარკების ნიშანდებას დაქვემდებარებული აქციზური საქონლის იმპორტიორის მიერ აქციზური მარკები საქონლზე დასატანად გადაეცემა იმპორტირებული აქციზური საქონლის მწარმოებელს.</p> <p>2. იგივე ქმედება, ჩადენილი: ა) არაერთგზის; ბ) წინასწარი შეთანხმებით პირთა ჯგუფის მიერ; გ) დიდი ოდენობით.</p> <p>3. იგივე ქმედება, ჩადენილი სახელმწიფო მოხელის მიერ სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით.</p> <p>4. იგივე ქმედება, ჩადენილი: ა) განსაკუთრებით დიდი ოდენობით; ბ) ორგანიზებული ჯგუფის მიერ; გ) იმის მიერ, ვინც ორჯერ ან მეტჯერ იყო ნასამართლელი ამ თავით გათვალისწინებული ქმედებისათვის.</p> <p>შენიშვნა: ამ მუხლით გათვალისწინებული ქმედებისათვის დიდ ოდენობად ჩაითვლება 1000 ცალზე მეტი, ხოლო განსაკუთრებით დიდ ოდენობად 5000 ცალზე მეტი აქციზური მარკის მეორადი გამოყენების მიზნით გასაღება, შექენა და გამოყენება ან/და მათი სხვა პირისათვის გადაცემა. აქციზური მარკების მეორად გამოყენებად ითვლება მათი ნიშანდებული საქონლიდან აძრობა და სხვა ანალოგიური სახეობის არამარკირებულ საქონელზე დატანა.</p>	<p>1. ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით 6 თვემდე.</p> <p>2. ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ერთიდან სამ წლამდე.</p> <p>3. ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამიდან ხუთ წლამდე.</p> <p>4. ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ხუთიდან რვა წლამდე.</p>
<p>201</p>	<p>ყალბი რეკლამა რეკლამის დამკვეთის, მწარმოებლის ან გამაერთელებლის მიერ მომხმარებლის განზრახ შეცდო-</p>	<p>ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ერთ</p>

	<p>მაში შეყვანა, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია.</p>	<p>ნლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით ერთ წლამდე.</p>
<p>202</p>	<p>კომერციული ან საბანკო საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის უკანონოდ შეგროვება ან გავრცელება.</p> <p>1. კომერციული ან საბანკო საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის უკანონოდ შეგროვება მისი უკანონოდ გახმაურების ან უკანონოდ გამოყენების მიზნით.</p> <p>2. კომერციული ან საბანკო საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის უკანონოდ გახმაურება ან გამოყენება ანგარებით ან სხვა პირადი მოტივით, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია</p>	<p>1. ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ერთ წლამდე ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორ წლამდე, თანამდებობის დაკავების საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე ან უამისოდ.</p> <p>2. ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების შეზღუდვით ვადით სამ წლამდე ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით ოთხ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით ხუთ წლამდე ან უამისოდ.</p>
<p>203</p>	<p>პროფესიული სპორტული შეჯიბრების ანდა კომერციულ-სანახაობითი კონკურსის მონაწილის ან ორგანიზაციის მოსყიდვა.</p> <p>1. პროფესიული სპორტული შეჯიბრების მონაწილის, მსაჯის, მწვრთნელის, გუნდის ხელმძღვანელის ან ორგანიზაციის, ანდა კომერციულ-სანახაობითი კონკურსის ორგანიზატორის ან ჟიურის წევრის მოსყიდვა შეჯიბრების ან კონკურსის შედეგზე ზეგავლენის მიზნით.</p> <p>2. იგივე ქმედება, ჩადენილი არაერთგზის.</p> <p>3. ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი ორგანიზებული ჯგუფის მიერ.</p>	<p>1. ისჯება ჯარიმით ან საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომით ვადით ას ოციდან ას ოთხმოც საათამდე ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ექვსი თვიდან ერთ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით ერთ წლამდე.</p> <p>2. ისჯება თავისუფლების შეზღუდვით ვადით სამ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორიდან ხუთ წლამდე.</p> <p>3. ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ოთხიდან ექვს წლამდე.</p>

	<p>4. პროფესიული სპორტული შეჯიბრების მონაწილის მიერ უკანონოდ, ფულის, ფასიანი ქალაქის ან სხვა ქონების მიღება ანდა ქონებრივი მომსახურებით სარგებლობა შეჯიბრების ან კონკურსის შედეგზე ზეგავლენის მიზნით.</p> <p>5. პროფესიული სპორტული შეჯიბრების მსაჯის, მწვრთნელის, გუნდის ხელმძღვანელის ან ორგანიზაციის, ანდა კომერციულ-სანახაობითი კონკურსის ორგანიზატორის ან ჟიურის წევრის მიერ უკანონოდ ფულის, ფასიანი ქალაქის ან სხვა ქონების მიღება ანდა ქონებრივი მომსახურებით სარგებლობა შეჯიბრების ან კონკურსის შედეგზე ზეგავლენის მიზნით.</p> <p>6. შენიშვნა: სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისაგან თავისუფლდება ის, ვინც ნებაყოფლობით განუცხადებს ხელისუფლების ორგანოს, რომ ამ მუხლის პირველ ნაწილში მითითებულ რომელიმე პირს გადასცა ფული, ფასიანი ქალაქი ან სხვა ქონება ანდა გაუწია მას ქონებრივი მომსახურება.</p>	<p>4. თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე.</p> <p>5. ისჯება ჯარიმით, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე თავისუფლების აღკვეთით ვადით ერთ წლამდე.</p>
<p>205</p>	<p>უკანონო ქმედება გადახდისუუნარობისა და გადახდისუუნარობისას ქონების იმ ნაწილის განკარგვა ან დამალვა კრედიტორისათვის ხელმიუწვდომლობის მიზნით, რომელიც გაკოტრების საქმის წარმოების გახსნის შემთხვევაში მოექცეოდა სამეურვეო ქონებაში, აგრეთვე მეურვეობის სწორად გაძღოლის მოთხოვნათა სანაღამდეგოდ მისი დაზიანება, გაუვარგისება ან განადგურება.</p>	<p>ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით 3 წლამდე.</p>
<p>206</p>	<p>საბუღალტრო წიგნის წარმოების წესის დარღვევა გადახდისუუნარობისას. გადახდისუუნარობისას საბუღალტრო წიგნის წარმოების წესის დარღვევა, რამაც რეალური ქონებრივი მდგომარეობის შეფასება გაართულა.</p>	<p>ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორ წლამდე.</p>
<p>207</p>	<p>გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების გახსნის შესახებ განცხადების შეუტანლობა გადახდისუუნარობისას. გადახდისუუნარობისას ხელმძღვანელობითი</p>	<p>ისჯება ჯარიმით გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ერთ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით იმავე ვადით.</p>

	<p>უფლებამოსილების მქონე პირის ან ლიკვიდატორის მიერ გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების განხრის შესახებ განცხადების შეუტანლობა.</p>	
<p>207¹</p>	<p>მოვალის მართვასა და წარმომადგენლობაზე უფლებამოსილი პირის მიერ მეურვისათვის ინფორმაციის წარდგენის ვალდებულების დარღვევა. მოვალის მართვასა და წარმომადგენლობაზე უფლებამოსილი პირის მიერ დადგენილი წესით მოვალის ქონების, ვალდებულებების, ფინანსური მდგომარეობისა და საქმიანობის შესახებ, აგრეთვე სასამართლოში მიმდინარე დავების თაობაზე ინფორმაციის წარუდგენლობა, ინფორმაციის განზრახ დავიანებით ან გაყალბებული სახით წარდგენა.</p>	<p>ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ერთ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით იმავე ვადით.</p>
<p>208</p>	<p>კრედიტის უკანონოდ მიღება. 1. ყალბი საკრედიტო ან საანგარიშსწორებო ბარათის, სხვა საგადასახადო დოკუმენტის ან ქონებრივი უფლებამოსილების დამადასტურებელი ისეთი დოკუმენტის დამზადება გასაღების მიზნით, გასაღება ან გამოყენება, რომელიც არ არის ფასიანი ქაღალდი. 2. იგივე ქმედება, ჩადენილი: ა) ჯგუფურად; ბ) არაერთგზის.</p>	<p>1. ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ორ წლამდე თავისუფლების შეზღუდვით ვადით სამ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორიდან ოთხ წლამდე. 2. ისჯება ჯარიმით თავისუფლების აღკვეთით ვადით ოთხიდან შვიდ წლამდე.</p>
<p>210</p>	<p>ყალბი საკრედიტო ან საანგარიშსწორებო ბარათის დამზადება, გასაღება ან გამოყენება. 1. ყალბი საკრედიტო ან საანგარიშსწორებო ბარათის, სხვა საგადასახადო დოკუმენტის ან ქონებრივი უფლებამოსილების დამადასტურებელი ისეთი დოკუმენტის დამზადება გასაღების მიზნით, გასაღება ან გამოყენება, რომელიც არ არის ფასიანი ქაღალდი. 2. იგივე ქმედება, ჩადენილი: ა) ჯგუფურად;</p>	<p>1. ისჯება ჯარიმით გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ორ წლამდე ან თავისუფლების შეზღუდვით ვადით სამ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორიდან ოთხ წლამდე. 2. ისჯება ჯარიმით თავისუფლების აღკვეთით ვადით</p>

	ბ)არაერთგზის.	ოთხიდან შვიდ წლამდე.
211	<p>ჩეკის ან საკრედიტო ბარათის ბოროტად გამოყენება ჩეკის ან საკრედიტო ბარათის ბოროტად გამოყენება, რამაც გამწვანდებელი მნიშვნელოვნად დააზიანა.</p>	<p>ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამ წლამდე.</p>
212	<p>ყალბი ფულის ან ფასიანი ქაღალდის დამზადება ან გასაღება. 1. ყალბი საბანკო ბილეთის, ლითონის მონეტის, ფასიანი ქაღალდის ან ვალუტის დამზადება, შექმნა, შენახვა გასაღების მიზნით ან გასაღება. 2. იგივე ქმედება, ჩადენილი: ა) დიდი ოდენობით; ბ) ასეთი დანაშაულისათვის, მსჯავრდებულის მიერ. 3. ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი ორგანიზებული ჯგუფის მიერ.</p>	<p>1. ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ოთხიდან შვიდ წლამდე. 2. ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით შვიდიდან ათ წლამდე. 3. ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ათიდან თხუთმეტ წლამდე.</p>
213	<p>ფასიანი ქაღალდების ბაზრის წესის დარღვევა. 1. განზრახ სათანადო ნებართვის მიუღებლად ფასიანი ქაღალდის საჯარო შეთავაზება ემისიის პროსპექტის გარეშე ან შეჩერებული ემისიის პროსპექტით, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია. 2. ემისიის პროექტში არსებითი ფაქტის ან მოვლენის განზრახ გამოტოვება, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია.</p>	<p>1. ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ორ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით ერთიდან სამ წლამდე. 2. ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორიდან ოთხ წლამდე.</p>
214	<p>საბაჟო წესის დარღვევა 1. საქართველოს საბაჟო საზღვარზე დიდი ოდენობით მოძრავი ნივთის გადატანა ან გადმოტანა, ჩადენილი საბაჟო კონტროლის გვერდის ავლით ან მისგან მალულად, დოკუმენტის ან საბაჟო იდენტიფიკაციის საშუალების მოტყუებითი გამოყენებით, დეკლარაციაში ყალბი მონაცემების შეტანით. 2. იგივე ქმედება, ჩადენილი განსაკუთრებით დიდი ოდენობით.</p>	<p>1. ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამიდან ხუთ წლამდე. 2. ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით</p>

	<p>3. საქართველოს საბაჟო საზღვარზე კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის ან საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით აღრიცხული სხვა კულტურული მემკვიდრეობის, ძვირფასი ლითონისაგან დამზადებული საიუველირო ნაკეთობის ან ნაკეთობის ჯართის წესის დარღვევით გადატანა ან გადმოტანა.</p> <p>4. საქართველოს საბაჟო საზღვარზე შხამიანი, მომწამლავი, რადიოაქტიური ან ფეთქებადი ნივთიერების, შეიარაღების, ასაფეთქებელი მოწყობილობის, ცეცხლსასროლი იარაღის, იმ მასალის ან მოწყობილობის, რომელიც შეიძლება გამოყენებულ იქნეს მასობრივი განადგურების იარაღის შესაქმნელად, სტრატეგიულად მნიშვნელოვანი ნედლეულის წესის დარღვევის გადატანა ან გადმოტანა.</p> <p>5. ამ მუხლის პირველი, მე-2 ან მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი: ა) არაერთგზის; ბ) მოხელის ან მასთან გათანაბრებული პირის მიერ სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით; გ) საბაჟო კონტროლის განმახორციელებლის მიმართ ძალადობით.</p> <p>6. ამ მუხლის პირველი, მე-2, მე-3 ან მე-4 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი ორგანიზებული ჯგუფის მიერ.</p> <p>შენიშვნა: 1. ამ მუხლით დიდ ოდენობად ითვლება ნივთი, რომლის საბაჟო ღირებულების თანხა აჭარბებს თხუთმეტი ათას ლარს, ხოლო განსაკუთრებით დიდ ოდენობად ითვლება ნივთი, რომლის საბაჟო ღირებულების თანხა აჭარბებს ოცდახუთი ათას ლარს.</p>	<p>სუთიდან შვიდ წლამდე.</p> <p>3. ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით ოთხიდან შვიდ წლამდე.</p> <p>4. ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ხუთიდან რვა წლამდე.</p> <p>5. ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით რვიდან თერთმეტ წლამდე.</p> <p>6. ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით თერთმეტიდან თხუთმეტ წლამდე.</p>
<p>215</p>	<p>საზღვარგარეთ გატანილი საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი კულტურის ძეგლის ან ძეგლის ნიშნის მქონე ობიექტის საქართველოში დაუბრუნებლობა.</p> <p>საზღვარგარეთ გატანილი საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი კულტურის ძეგლის ან</p>	<p>ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორიდან ოთხ წლამდე.</p>

	<p>ძველის ნიშნის მქონე ობიექტის საქართველოში დაუბრუნებლობა.</p>	
<p>216</p>	<p>საქართველოს ტერიტორიაზე მიმოქცევაში არსებული ეროვნული ვალუტის გამოყენების წესის დარღვევა 1. საქართველოს ტერიტორიაზე მიმოქცევაში არსებული ეროვნული ვალუტის გამოყენების წესის დარღვევა, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია. 2. იგივე ქმედება, ჩადენილი: ა)ჯგუფურად; ბ)ასეთი დანაშაულისათვის მსჯავრდებულის მიერ.</p>	<p>1. ისჯება ჯარიმით, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე. 2. ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამ წლამდე თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე.</p>
<p>217</p>	<p>საზღვარგარეთიდან უცხოურ ვალუტაში თანხის დაუბრუნებლობა საზღვარგარეთიდან უცხოურ ვალუტაში თანხის დაუბრუნებლობა, თუ საქართველოს კანონმდებლობით სავალდებულოა მისი გადმორიცხვა საქართველოს უფლებამოსილი ბანკის ანგარიშზე, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია.</p>	<p>ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამ წლამდე.</p>
<p>218</p>	<p>გადასახადისათვის თავის არიდება 1. დიდი ოდენობით გადასახადისათვის განზრახ თავის არიდება. 2. იგივე ქმედება ჩადენილი: ა)არაერთგზის; ბ)განსაკუთრებით დიდი ოდენობით. შენიშვნა: 1. ამ მუხლში დიდ ოდენობად ითვლება, როდესაც გადასახდელი თანხა აღემატება ოცდახუთი ათას ლარს, ხოლო განსაკუთრებით დიდ ოდენობად – როდესაც თანხა აღემატება სამოცდათხუთმეტ ათას ლარს. 2. ამ მუხლით გათვალისწინებული სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა არ დაეკისრება, თუ საგადასახადო შემონმგების შედეგებზე საგადასახადო მოთხოვნის ან საბაჟო შეტყობინების მიღებიდან 45 სამუშაო დღის ვადაში გადახდილი,</p>	<p>1. ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამიდან ხუთ წლამდე. 2. ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ხუთიდან რვა წლამდე.</p>

	<p>გადავადებული ან კორექტირებული იქნება გადასახდელად დაკისრებული ძირითადი თანხა.</p>	
<p>219</p>	<p>მომხმარებლის მოტყუება</p> <p>1. მომხმარებლის მოტყუება ზომიანი, ნონაში ან ანგარიშში, ანდა მისთვის მცდარი წარმოდგენის შექმნა საქონლის სამომხმარებლო თვისების ან ხარისხის შესახებ, აგრეთვე მისი სხვაგვარი მოტყუება მომსახურებისას, რამაც მომხმარებელი მნიშვნელოვნად დააზიანა.</p> <p>2. იგივე ქმედება, ჩადენილი:</p> <p>ა) წინასწარი შეთანხმებით ვგუფის მიერ;</p> <p>ბ) დიდი ოდენობით;</p> <p>გ) ასეთი დანაშაულისათვის მსჯავრდებულის მიერ.</p> <p>შენიშვნა: ამ მუხლში დიდ ოდენობად ითვლება მოტყუებით მიყენებული ზიანის ოდენობა, რომელიც აღემატება მომხმარებლის მიერ გადასახდელი ღირებულების 20 პროცენტს.</p>	<p>1. ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ერთიდან ორ წლამდე.</p> <p>2. ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორ წლამდე.</p>
<p>220</p>	<p>უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება</p> <p>სამეწარმეო ან სხვა ორგანიზაციაში ხელმძღვანელობითი, წარმომადგენლობითი ან სხვა სპეციალური უფლებამოსილების გამოყენება ამ ორგანიზაციის კანონიერი ინტერესის სანაღმდეგოდ, თავისთვის ან სხვისთვის გამორჩენის ან უპირატესობის მიღების მიზნით, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია.</p>	<p>ისჯება ჯარიმით ან გამასწორებელი სამუშაოთი ვადით ორ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამიდან ხუთ წლამდე.</p>
<p>221</p>	<p>კომერციული მოსყიდვა</p> <p>1. პირისათვის, რომელიც სამეწარმეო ან სხვა ორგანიზაციაში ახორციელებს ხელმძღვანელობით, წარმომადგენლობით ან სხვა სპეციალურ უფლებამოსილებას, ან რომელიც მუშაობს ამ ორგანიზაციაში, პირდაპირ ან არაპირდაპირ, ფულის, ფასიანი ქაღალდის, სხვა ქონების ან ქონებრივი მომსახურების ან/და სხვა რაიმე არამართლზომიერი უპირატესობის შეთავაზება, დაპირება, გადაცემა ან განწევა, რათა მან განახორციელოს რაიმე ქმედება ან თავი შეიკავოს რაიმე ქმედების განხორციელებისაგან, თავისი</p>	<p>1. ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების შეზღუდვით ვადით ორ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით სამ წლამდე თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე ან უამისოდ.</p>

სამსახურებრივი ვალდებულებების დარღვევით, მომსყიდველის ან სხვა პირის ინტერესებისათვის.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი:

- ა) ჯგუფურად;
- ბ) არაერთგზის.

3. იმ პირის მიერ, რომელიც სამენარშეო ან სხვა ორგანიზაციაში ახორციელებს ხელმძღვანელობით, წარმომადგენლობით ან სხვა სპეციალურ უფლებამოსილებას, ან რომელიც მუშაობს ამ ორგანიზაციაში, პირდაპირ ან არაპირდაპირ, ფულის, ფასიანი ქაღალდის, სხვა ქონების ან ქონებრივი მომსახურების ან/და სხვა რაიმე არამართლზომიერი უპირატესობის შეთავაზების, დაპირების გადაცემის ან განევის მოთხოვნა ან მიღება, რათა მან განახორციელოს რაიმე ქმედება ან თავი შეიკავოს რაიმე ქმედების განხორციელებისაგან, თავისი სამსახურებრივი ვალდებულებების დარღვევით, მომსყიდველის ან სხვა პირის ინტერესებისათვის.

4. ამ მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული ქმედება, ჩადენილი:

- ა) ჯგუფურად;
 - ბ) არაერთგზის;
 - გ) გამომძალვით.
- შენიშვნა:

1. ის, ვინც ჩაიდენს ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებულ ქმედებას, თავისუფლდება სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისაგან, თუ მას გამოსძალეს ქონება, ან თუ მან ნებაყოფლობით განუცხადა ხელისუფლების ორგანოს ამის შესახებ.

2. ამ მუხლით გათვალისწინებული ქმედებისათვის იურიდიული პირი ისჯება ლიკვიდაციით ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით და ჯარიმით.

2. ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების შეზღუდვით ვადით ოთხ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორიდან ოთხ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე.

3. ისჯება ჯარიმით თავისუფლების შეზღუდვით ვადით სამ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთით ვადით ორიდან ოთხ წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე.

4. ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით ოთხიდან ექვს წლამდე, თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევით ვადით სამ წლამდე.

საქართველოს წორგატიული აქტები საქართველოს კანონი

საქართველოს საგანმარტებლო კოდექსი კარი 7, თავი 17-18, მუხლი 123-144.
საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი კარი 8, თავი 25, მუხლი 189-207
საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი, თავი 12, მუხ-
ლი 153-165

საქართველოს კანონმდებლობა აქტი საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №379 2006 წლის 27 აპრილი ქ. თბილისი

ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა ოქმის, ადმინისტრაციული სამართალ-
დარღვევის ოქმების აღრიცხვის უზრუნველყოფისა და ადმინისტრაციულ სამართალდარღვე-
ვათა ოქმის აღრიცხვა-ანგარიშგების წესის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის ბრძანება №272 2006 წლის 1 მარტი ქ. თბილისი

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროში ადმინისტრაციულ სამართალდარ-
ღვევათა ერთიანი აღრიცხვის, საინფორმაციო ბანკის ფუნქციონირებისა და საალ-
რიცხვო-ანალიტიკური საქმიანობის შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1755 2006 წლის 20 დეკემბერი ქ. თბილისი

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურში საბაზო სამართალ-
დარღვევის საქმის წარმოების წესის თაობაზე ინსტრუქციის დამტკიცების შესახებ

თავი 15

საგადასახადო დავა

15.1. საგადასახადო დავის განხილვის საერთო ნესი

საგადასახადო დავის დაწყების მატერიალური საფუძველია საგადასახადო ორგანოს ან გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის მიერ საგადასახადო კოდექსით დადგენილი ვალდებულების დარღვევა.

საგადასახადო დავის დაწყების ფორმალური საფუძველია:

ა) საგადასახადო ორგანოს მიერ საგადასახადო კოდექსის 81-ე მუხლით განსაზღვრული „გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის“ შესრულებაზე უარი და შესაბამისი წერილობითი შესაგებლის წარდგენა ან ამ კარით განსაზღვრულ ვადაში მისი წარუდგენლობა;

ბ) საგადასახადო ორგანოს მიერ გადასახადის გადამხდელისათვის/საგადასახადო აგენტისათვის ან სხვა ვალდებული პირისათვის წარდგენილი, საგადასახადო კოდექსის მე-80-ე მუხლით განსაზღვრული „საგადასახადო მოთხოვნა“.

გ) საგადასახადო ორგანოს მიერ გადასახადის გადამხდელისათვის/საგადასახადო აგენტისათვის ან სხვა ვალდებული პირისათვის საგადასახადო კოდექსის საფუძველზე გამოცემული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის (გარდა იმ აქტებისა, რომლებიც ცალკე გასაჩივრებას არ ექვემდებარება) წარდგენა.

ზემოთ განსაზღვრული საფუძვლის არსებობისას გადასახადის გადამხდელს/საგადასახადო აგენტს ან სხვა ვალდებულ პირს უფლება აქვს, სადავო საკითხი გაასაჩივროს ამ კარით დადგენილი წესით და აირჩიოს საგადასახადო დავის გადანყევების ფორმა.

შესწორებული „საგადასახადო მოთხოვნა“ შეიძლება გასაჩივრდეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მისი შინაარსი არ შეესაბამება საგადასახადო დავის განხილვისას მიღებული გადანყვეტილების შინაარსს.

15.2. საგადასახადო დავის გადანყვეტის ფორმები და ზოგადი ნესები

საგადასახადო დავის გადანყვეტის ფორმებია:

ა) დავის გადანყვეტა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში განხილვის წესით;

ბ) დავის გადანყვეტა სასამართლოს მიერ;

დავის გადანყვეტა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში განხილვის წესით შედგება 2 ეტაპისაგან:

ა) დავის გადანყვეტა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურში;

ბ) დავის გადანყვეტა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან არსებულ დავების

განხილვის საბჭოში (შემდგომში – საბჭო).

თუ გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტმა ან სხვა ვალდებულმა პირმა დავის გადანყევტის ფორმად აირჩია მისი გადანყევტა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში განხილვის წესით, მას უფლება აქვს, დავის გადანყევტის ნებ-ისმიერ ეტაპზე მიღებული გადანყევტილება კანონით დადგენილი წესით გაასაჩივროს სასამართლოში იმავე ვადაში, რომელშიც მას უფლება აქვს, გადანყევტილება გაასა-ჩივროს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში, მიუხედავად იმისა, მითითე-ბულია თუ არა ამის თაობაზე საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში წარდ-გენილ საჩივარში.

თუ გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტი ან სხვა ვალდებული პირი და-ვას იწყებს ან დავას აგრძელებს სასამართლოში გასაჩივრებით, იგი ვალდებულია ამის თაობაზე წინასწარ აცნობოს საგადასახადო ორგანოს წერილობითი შეტყობინებით.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში საგადასახადო დავის მიმდინარეობისას, აგრეთვე „საგადასახადო მოთხოვნისა“ და საგადასახადო ორგანოს, შემო-სავლების სამსახურისა და საბჭოს გადანყევტილებების სასამართლოში გასაჩივრები-სათვის საჭირო ვადების განსაზღვრისას გამოიყენება მხოლოდ საგადასახადო კოდე-ქსი და მის შესაბამისად გამოცემული სხვა სამართლებრივი აქტების დებულებები.

საგადასახადო ორგანოს ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქ-ტის გასაჩივრება ნიშნავს მის საფუძველზე გამოცემული „საგადასახადო მოთხოვ-ნის“ გასაჩივრებას და პირიქით.

საგადასახადო დავის დაწყება არ აჩერებს საგადასახადო ორგანოს გასაჩივრებუ-ლი გადანყევტილების მოქმედებას, გარდა საგადასახადო კოდექსის 148-ე მუხლით გათვალისწინებული შემთხვევებისა და აუღიარებელ საგადასახადო დავალიანებაზე საგადასახადო კოდექსის 84-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“-“ვ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული საგადასახადო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებების გატარებისა.

გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის სა-ჩივარი მთლიანად ან ნაწილობრივ არ განიხილება, თუ:

ა) არსებობს სასამართლოს გადანყევტილება ან განჩინება იმავე დავის საგანზე მო-სარჩელის მიერ სარჩელზე უარის თქმის, მოპასუხის მიერ სარჩელის ცნობის ან მხარე-თა მორიგების დამტკიცების შესახებ;

ბ) სასამართლოს წარმოებაშია საქმე იმავე მხარეებს შორის დავაზე, იმავე საგანზე და იმავე საფუძველით;

გ) არსებობს შემოსავლების სამსახურის ან საბჭოს გადანყევტილება იმავე პირის მიმართ იმავე საგანზე;

დ) მიმდინარეობს საგადასახადო დავა იმავე პირის საჩივართან დაკავშირებით იმავე საგანზე;

ე) საჩივარი შეიტანა ქმედუუნარო პირმა;

ვ) საჩივარი შეიტანა არაუფლებამოსილმა პირმა;

ზ) არსებობს დავის დაწყების ფორმალური საფუძველები;

თ) გასულია საჩივრის წარდგენის კანონით დადგენილი ვადა;

ი) საჩივრის ხარვეზი არ გამოსწორდა საგადასახადო კოდექსით დადგენილი წესით;

კ)გასაჩივრებულ „საგადასახადო მოთხოვნაში“ ასახულია აღიარებული გადასახადები და საგადასახადო ვალდებულებები. საჩივარი არ განიხილება ასეთი თანხების ნაწილში.

თუ მომჩივანი თავის უფლებებს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში იცავს წარმომადგენლის მეშვეობით, წარმომადგენელი უნდა აკმაყოფილებდეს საგადასახადო კოდექსის 43-ე მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს.

მომჩივანს ან მის წარმომადგენელს სხდომის ჩატარების დრო და ადგილი ეცნობება არსებული ტექნიკური საშუალებებით (მათ შორის, ტელეფონით, ფაქსით, ელექტრონული ფოსტით და სხვა). თუ ვერ ხერხდება მომჩივანთან ან მის წარმომადგენელთან დაკავშირება, დავა მათი მონაწილეობის გარეშე განიხილება.

თუ საჩივარი არ აკმაყოფილებს საგადასახადო კოდექსის 147-ე მუხლის მე-3 და მე-4 ნაწილებისა და 149-ე მუხლის (გარდა 149-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტისა) მოთხოვნებს, მომჩივანს წერილობით მიეთითება მათ შესახებ და ხარვეზების გამოსასწორებლად მიეცემა არანაკლებ 5 კალენდარული დღისა. ამ პერიოდში დავის განხილვა ჩერდება. თუ ხარვეზი აღმოჩნდება დავის განხილვის მიზნით ჩატარებულ სხდომაზე და შესაძლებელია მისი დაუყოვნებლივ გამოსწორება, დავის განმხილველი ორგანოს თანხმობით ხარვეზი შეიძლება გამოსწორდეს სხდომაზევე.

საჩივრის წარდგენისათვის საგადასახადო კოდექსით დადგენილი ვადა დაცულად ჩაითვლება იმ შემთხვევაშიც, თუ მომჩივანმა საგადასახადო კოდექსით დადგენილ ვადაში საჩივარი წარადგინა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროში ან საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურში.

საგადასახადო დავის განახლება ან/და აღიარებული „საგადასახადო მოთხოვნის“ გადახედვა შეიძლება მხოლოდ ახლად აღმოჩენილი ან გამოვლენილი გარემოებებისა და ფაქტების წარმოდგენის შემთხვევაში, საგადასახადო კოდექსით დადგენილი ხანდაზმულობის ვადის ფარგლებში და მხოლოდ საგადასახადო კოდექსის 145-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ გადაწყვეტილებებზე. ამასთანავე, დავა განახლება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ გასაჩივრებული საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილების გამოცემისას გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის მიერ მისთვის სასარგებლო გარემოებების ან ფაქტების წარუდგენლობა მისი ბრალით არ მომხდარა.

15.3. საგადასახადო დავის დაწყების წესი

თუ საგადასახადო ორგანო მთლიანად ან ნაწილობრივ უარს აცხადებს „გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის“ შესრულებაზე, იგი ვალდებულია, „გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის“ მიღებიდან 15 კალენდარული დღის ვადაში მოთხოვნის წარმდგენ პირს საგადასახადო კოდექსის 46-ე მუხლით დადგენილი წესით გაუგზავნოს წერილობითი შესაგებელი. ამ ვადაში შესაგებლის გაუგზავნელობა ნიშნავს „გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის“ შესრულებაზე უარს.

თუ საგადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტი ან სხვა ვალდებული პირი უარს აცხადებს „საგადასახადო მოთხოვნის“ შესრულებაზე ან არ ეთანხმება საგადასახადო კოდექსის 145-ე მუხლის მე-2 ნაწილი „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს, იგი ვალდებულია, „საგადასახად-

დო მოთხოვნის*/ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მიღებიდან 20 კალენდარული დღის ვადაში, საგადასახადო კოდექსის 44-ე მუხლით დადგენილი წესით საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურს ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოძეგში საგადასახადო ორგანოს მეშვეობით გაუგზავნოს წერილობითი საჩივარი, თუ დავის დაწყების ფორმად ირჩევს მის გადანყევტას საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში, ან საგადასახადო ორგანოს გაუგზავნოს წერილობითი შეტყობინება, თუ დავის გადანყევტის ფორმად ირჩევს სასამართლოს მიერ მის გადანყევტას.

საჩივრისა და მისთვის დართული მასალების ყველა გვერდი უნდა დაინომროს და საჩივრის ბოლოში, ხელის მოწერამდე სიტყვიერად უნდა მიეთითოს შეესებული ფურცლების საერთო რაოდენობა.

მოდავე მხარე ვალდებულია ხელი მოაწეროს საჩივრისა და მისთვის დართული მასალების ყველა გვერდზე.

საგადასახადო დავის დაწყების თარიღად ითვლება:

ა) საგადასახადო ორგანოს მიერ გადასახადის გადამხდელისათვის/საგადასახადო აგენტისათვის ან სხვა ვალდებული პირისათვის 147-ე მუხლის პირველ ნაწილში აღნიშნული შესაგებლის გაგზავნის თარიღი, ხოლო შესაგებლის გაუგზავნელობის შემთხვევაში – მისი გაგზავნის ვადის ბოლო დღე;

ბ) გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის მიერ საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურისათვის 147-ე მუხლის მე-2 ნაწილში აღნიშნული საჩივრის ან შეტყობინების გაგზავნის თარიღი.

ზემოთმოტანილი ბ) ნაწილით დადგენილი ვალდებულების შეუსრულებლობა მიიჩნევა გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებულის პირის მიერ „საგადასახადო მოთხოვნის“ ან საგადასახადო კოდექსის 145-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის აღიარებამდე, იგი აღსასრულებლად მიიქცევა და „საგადასახადო მოთხოვნას“ და აღნიშნულ აქტზე ვადისა და ამ მუხლის მე-2 ნაწილით დადგენილი მოთხოვნების დაუცველად საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში შეტანილი საჩივარი განუხილველი რჩება, ხოლო სასამართლოში შეტანილ საჩივრზე წყდება საქმის წარმოება დასაშვებობის მოთხოვნების დარღვევის გამო.

სადავო თანხისა და მასზე დარიცხული საურავის, ისევე, როგორც შესაბამისი ჯარიმის, გადახდის ვალდებულება შეჩერებულად ითვლება საგადასახადო კოდექსის 145-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე საგადასახადო დავის დაწყების დღიდან დავის დასრულებამდე, თუმცა ძირითად თანხაზე საურავის დარიცხვა გრძელდება.

15.4. გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის საჩივარი და შეტყობინება

გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის საჩივარში უნდა აღინიშნოს:

ა) უფლებამოსილი ორგანოს (საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის, საბჭოს) დასახელება და მისამართი;

ბ)გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის ვინაობა (სახელი და გვარი, დასახელება), გადასახადის გადამხდელის საიდენტიფიკაციო ნომერი (ასეთის არსებობის შემთხვევაში), მისამართი და საკონტაქტო საშუალებები (ტელეფონი, ფაქსი, ელექტრონული ფოსტა (ასეთის არსებობის შემთხვევაში);

გ)გასაჩივრებული გადაწყვეტილების („საგადასახადო მოთხოვნის“, შესაგებლის, საგადასახადო ორგანოს უარის) გამომცემი საგადასახადო ორგანოს დასახელება და მისამართი, ამ გადაწყვეტილების მიღების თარიღი და მოთხოვნის საგანი;

დ)„საგადასახადო მოთხოვნის“ შესრულებაზე უარის სამართლებრივი და ფაქტობრივი საფუძვლები, ხოლო სხვა გადაწყვეტილების შემთხვევაში – მისი გაუქმების სამართლებრივი და ფაქტობრივი საფუძვლები;

ე)მისთვის დართულ მტკიცებულებათა ჩამონათვალი, რომელიც უნდა ემთხვეოდეს დართულ მტკიცებულებებს.

საგადასახადო კოდექსის 147-ე მუხლის მე-2 ნაწილით განსაზღვრულ წერილობით შეტყობინებაში უნდა აღინიშნოს:

ა)საგადასახადო ორგანოს დასახელება და ზუსტი მისამართი;

ბ)გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის ვინაობა (სახელი და გვარი, დასახელება), გადასახადის გადამხდელის საიდენტიფიკაციო ნომერი (ასეთის არსებობის შემთხვევაში), მისამართი და საკონტაქტო საშუალებები (ტელეფონი, ფაქსი, ელექტრონული ფოსტა (ასეთის არსებობის შემთხვევაში);

გ)გასაჩივრებული გადაწყვეტილების („საგადასახადო მოთხოვნის“) მიღების თარიღი და მოთხოვნის საგანი.

15.5. „საგადასახადო მოთხოვნის“ შესრულების უზრუნველყოფა

გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტი ან სხვა ვალდებული პირი თავის მიერ „საგადასახადო მოთხოვნის“ გასაჩივრების შემთხვევაში ვალდებულია, „საგადასახადო მოთხოვნის“ მიღებიდან 20 კალენდარული დღის ვადაში, „საგადასახადო მოთხოვნის“ შესრულების უზრუნველსაყოფად, საგადასახადო ორგანოს წარუდგინოს საბანკო გარანტია ან/და ბანკში სადეპოზიტო ანგარიშზე სათანადო თანხის შეტანის ცნობა (გადასახადის გადამხდელს/საგადასახადო აგენტს ან სხვა ვალდებულ პირს ამ თანხის განკარგვის უფლება არა აქვს ბანკისათვის შესაბამისი საგადასახადო ორგანოს მიერ წერილობითი ნებართვის გაცემის გარეშე) ან/და ფინანსური რისკების დაზღვევის პოლისი ან/და თავისი ქონება საგადასახადო გირავნობით/იპოთეკის დასატივრთად. წარდგენილი გარანტიების საერთო ღირებულება არ უნდა იყოს გადასახადის გადამხდელის სადავო საგადასახადო დავალიანებაზე ნაკლები. საგადასახადო ორგანო საჯარო რეესტრს რეგისტრაციისათვის უგზავნის საგადასახადო გირავნობის/იპოთეკის შეტყობინებას. საჯარო რეესტრი ვალდებულია, შეტყობინების მიღებიდან არა უგვიანეს მეორე დღისა რეგისტრაციაში გაატაროს ეს უფლება. აღნიშნული ვალდებულება არ წარმოიშობა, თუ გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის ქონება დატვირთულია საგადასახადო გირავნობით/იპოთეკით და იგი საკმარისია სადავო საგადასახადო ვალდებულების უზრუნველსაყოფად.

თუ გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტი ან სხვა ვალდებული პირი 150-ე

მუხლის პირველ ნაწილში მითითებულ ვადაში საგადასახადო ორგანოს არ წარუდგენს იმავე ნაწილში აღნიშნულ უზრუნველყოფის გარანტიებს, საგადასახადო ორგანოს უფლება აქვს, დაუყოვნებლივ, სასამართლოს გადაწყვეტილების გარეშე გამოიყენოს „საგადასახადო მოთხოვნის“ შესრულების უზრუნველყოფის ქვემოთ ჩამოთვლილი ღონისძიებები (სადავო საგადასახადო დავალიანების მოცულობის ფარგლებში, ხოლო თუ წარმოდგენილია ნაწილობრივი უზრუნველყოფის გარანტია, — იმ ფარგლებში, რაც საკმარისია სადავო საგადასახადო დავალიანების მოცულობის შესავსებად);

ა) ყადაღა დაადოს მის საბანკო ანგარიშებს;

ბ) ყადაღა დაადოს მის ნებისმიერი სახის ქონებას (მათ შორის, მოძრავ, უძრავ და არამატერიალურ ქონებას).

თუ საგადასახადო დავა გადაწყდება გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის სასარგებლოდ, მაშინ გაუქმდება მის მიერ წარდგენილი უზრუნველყოფის გარანტიები, საგადასახადო ორგანოს მიერ დადებული ყადაღა ჩაითვლება მოხსნილად, ხოლო საგადასახადო გირავნობის/იპოთეკის უფლება – გაუქმებულად.

თუ საგადასახადო დავა არ გადაწყდება გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის სასარგებლოდ, მაშინ მას სადავო საგადასახადო ვალდებულების წარმოშობის დღიდან დაეკისრება სადავო გადასახადისა და შესაბამისი საგადასახადო სანქციების თანხის გადახდა.

15.6. საგადასახადო ორგანოს შესაგებელი

საგადასახადო ორგანოს შესაგებელში უნდა აღინიშნოს:

ა) გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის ვინაობა (სახელი და გვარი, დასახელება), გადასახადის გადამხდელის საიდენტიფიკაციო ნომერი (ასეთის არსებობის შემთხვევაში), მისამართი;

ბ) საგადასახადო ორგანოს დასახელება და ზუსტი მისამართი, საკონტაქტო საშუალებები (ტელეფონი, ფაქსი, ელექტრონული ფოსტა);

გ) გადასახადით გადამხდელის მოთხოვნის“ მიღების თარიღი და მოთხოვნის საგანი;

დ) შესაგებლის გაგზავნის (გადაცემის) თარიღი;

ე) გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის“ შესრულებაზე უარის სამართლებრივი და ფაქტობრივი საფუძვლები;

ვ) შესაგებლისათვის დართულ მტკიცებულებათა ჩამონათვალი.

საგადასახადო ორგანოს შესაგებელს ხელს აწერს საგადასახადო ორგანოს ხელმძღვანელი/მისი მოადგილე.

15.7. გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის უფლებამოსილება საგადასახადო ორგანოს შესაგებლის მიღების ან დადგენილ ვადაში მისი მიუღებლობის შემთხვევაში

საგადასახადო ორგანოსაგან შესაგებლის მიღებიდან 5 კალენდარული დღის ვადაში, აგრეთვე საგადასახადო კოდექსის 147-ე მუხლის პირველი ნაწილით განსაზღვრულ ვადაში მისი მიუღებლობის შემთხვევაში, ამ ვადის ამონურვიდან 5 კალენდარულ დღეში გადასახადის გადამხდელს/საგადასახადო აგენტს ან სხვა ვალდებულ პირს უფლება

აქვს, დავა გააგრძელოს ამ კოდექსით გათვალისწინებული ფორმით.

დავის სასამართლოში გაგრძელების შემთხვევაში გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტი ან სხვა ვალდებული პირი ვალდებულია, ამის შესახებ აცნობოს საგადასახადო ორგანოს იმავე ვადაში, რა ვადაშიც აქვს დავის გაგრძელების უფლება.

აღნიშნულ ვადაში საგადასახადო დავის გაუგრძელებლობა ან 152-ე მუხლის მე-2 ნაწილში მითითებული ცნობის წარუდგენლობა ითვლება დავაზე (მათ შორის, სასამართლოში დავაზე) უარის თქმად და აღნიშნული მოთხოვნების დაუცველად საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში შეტანილი საჩივარი განუხილველი რჩება, ხოლო სასამართლოში შეტანილ სარჩელზე წყდება საქმის წარმოება დასაშვები მოთხოვნების დარღვევის გამო.

15.8. საგადასახადო დავის განხილვა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში საგადასახადო დავის განხილვის მიზანია მზარეთა თანასწორუფლებიანობის საწყისებზე დავის სწრაფად და სამართლიანად გადაწყვეტა.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში საგადასახადო დავის განხილვა და გადაწყვეტა ხორციელდება საგადასახადო კოდექსით დადგენილი წესით. სისტემაში მიღებული გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს მხოლოდ გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის მიერ, საგადასახადო კოდექსის 146-ე მუხლისა და სხვა მოთხოვნების გათვალისწინებით.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში საგადასახადო დავის განხილვა მიმდინარეობს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურსა და საბჭოში, რომლის შექმნისა და ფუნქციონირების წესი განსაზღვრულია საქართველოს მთავრობის დადგენილებით.

15.9. საგადასახადო ორგანოს ვალდებულება საჩივრის ან „გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის“ მიღებისას

საგადასახადო ორგანოს ხელმძღვანელი/მისი მოადგილე ვალდებულია, გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის საჩივარი მიღებიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში, თანდართულ მასალებთან ერთად გაუგზავნოს შემოსავლების სამსახურს.

თუ საგადასახადო ორგანო „გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის“ მიღებიდან 15 კალენდარული დღის ვადაში არ მიიღებს შესაბამის გადაწყვეტილებას და გადასახადის გადამხდელს/საგადასახადო აგენტს ან სხვა ვალდებულ პირს არ გაუგზავნის მას, ეს ნიშნავს „გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის“ შესრულებაზე უარს.

15.10. საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილების გასაჩივრება

გადასახადის გადამხდელს/საგადასახადო აგენტს ან სხვა ვალდებულ პირს უფლება აქვს, „საგადასახადო მოთხოვნა“ ან საგადასახადო კოდექსის 145-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი მისი მიღებიდან 20 კალენდარული დღის ვადაში, საგადასახა-

დო კოდექსის 147-ე მუხლის პირველ ნაწილში აღნიშნულ შემთხვევაში საგადასახადო ორგანოს შესაგებელი (მისი მიღებიდან 5 კალენდარული დღის ვადაში) და იმავე ნაწილით განსაზღვრულ ვადაში შესაგებლის გაუგზავნელობისას საგადასახადო ორგანოს უარი (ამ ვადის ამონაწერიდან 5 კალენდარული დღის ვადაში) გაასაჩივროს:

ა) გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გამოცემი საგადასახადო ორგანოს მეშვეობით საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურში და წარდგენილ საჩივარს უნდა დაურთოს დამატებითი მტკიცებულებები, მათი არსებობის შემთხვევაში;

ბ) სასამართლოში.

ზემოთ მითითებული გასაჩივრების ვადები შესაძლებელია აითვალოს განსხვავებული თარიღებიდან, უპირატესობა ენიჭება გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის მიერ შესაგებლის მიღების თარიღს, მიუხედავად იმისა, დროულად გადაგზავნა თუ არა შესაგებელი საგადასახადო ორგანომ.

თუ გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტი ან სხვა ვალდებული პირი ზემოთ დადგენილ ვადებში არ გაასაჩივრებს (მათ შორის, სასამართლოში):

ა) საგადასახადო ორგანოს „საგადასახადო მოთხოვნას“ ან შესაგებელს, „საგადასახადო მოთხოვნა“ აღიარებულად ჩაითვლება, აღსასრულებლად მიიქცევა და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში „საგადასახადო მოთხოვნაზე“ ვადის დაუცველად შეტანილი საჩივარი განუხილველი რჩება, ხოლო სასამართლოში შეტანილ სარჩელზე წყდება საქმის წარმოება დასაშვებობის მოთხოვნების დარღვევის გამო, „გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნა“ გაუქმებულად ჩაითვლება და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში უარზე ვადის დაუცველად შეტანილი საჩივარი განუხილველი რჩება, ხოლო სასამართლოში შეტანილ სარჩელზე წყდება საქმის წარმოება დასაშვებობის მოთხოვნების დარღვევის გამო;

ბ) საგადასახადო ორგანოს უარს, „გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნა“ გაუქმებულიად ჩაითვლება და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში უარზე ვადის დაუცველად შეტანილი საჩივარი განუხილველი რჩება, ხოლო სასამართლოში შეტანილ სარჩელზე წყდება საქმის წარმოება დასაშვებობის მოთხოვნების დარღვევის გამო;

გ) საგადასახადო კოდექსის 145-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს, ეს ჩაითვლება ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის აღიარებად და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში ამ აქტზე ვადის დაუცველად შეტანილი საჩივარი განუხილველი დარჩება, ხოლო სასამართლოში შეტანილ სარჩელზე წყდება საქმის წარმოება დასაშვებობის მოთხოვნების დარღვევის გამო.

15.11. საბაღისადაო ღირებულების განხილვა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურში

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახური ვალდებულია, საგადასახადო კოდექსის 155-ე მუხლის პირველ ნაწილში აღნიშნული საჩივრის მიღებიდან 20 კალენდარული დღის ვადაში განიხილოს იგი და მიიღოს შესაბამისი გადაწყვეტილება და არა უგვიანეს გადაწყვეტილების მიღებიდან მე-3 სამუშაო დღისა გაუგ-

ზავნოს იგი მომჩივნან და იმ საგადასახადო ორგანოს, რომლის გადანყვეტილებაც იყო გასაჩივრებული. თუ საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახური დაასკვნის, რომ სათანადოდ არ არის გამოკვლეული საქმისათვის არსებითი მნიშვნელობის გარემოებები, იგი უფლებამოსილია, გასაჩივრებული გადანყვეტილების გამომცემ საგადასახადო ორგანოს დაავალოს, განმეორებით განიხილოს და შესწავლოს მხოლოდ სადავო საკითხი საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის მიერ მითითებულ ვადაში, რომელიც არ შეიძლება იყოს 30 სამუშაო დღეზე მეტი. ამ პერიოდში დავის განხილვა ჩერდება.

ზემოთ მითითებული სადავო საკითხის განმეორებითი განხილვისა და შესწავლის უზრუნველსაყოფად გასვლითი საგადასახადო შემონმების ჩატარება არ საჭიროებს მოსამართლის ბრძანებას, თუ გადამხდელი თანახმაა, შემონმება ჩატარდეს მოსამართლის ბრძანების გარეშე. გადამხდელის ინფორმირებას განმეორებითი შემონმების შესახებ უზრუნველყოფს საგადასახადო ორგანო.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურში დავა განიხილება მომჩივნის ან/და მისი კანონიერი ან უფლებამოსილი წარმომადგენლის (წარმომადგენლების) მონაწილეობით. განხილვისათვის დანიშნულ დროს მომჩივნის ან/და მისი კანონიერი ან უფლებამოსილი წარმომადგენლის გამოუცხადებლობის შემთხვევაში დავა მის გარეშე განიხილება.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის დავის განხილვის საფუძველზე უფლებამოსილია:

- ა) დააკმაყოფილოს საჩივარი და გააუქმოს საგადასახადო ორგანოს გადანყვეტილება;
- ბ) ნაწილობრივ დააკმაყოფილოს საჩივარი და ნაწილობრივ გააუქმოს საგადასახადო ორგანოს გადანყვეტილება;
- გ) არ დააკმაყოფილოს საჩივარი.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის გადანყვეტილება შეიძლება გამოიცეს გათვალისწინებული უფლებამოსილებების გაერთიანების საფუძველზედაც. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის გადანყვეტილებაში აღნიშნული უნდა იყოს:

ა) მისი მიღების დრო და ადგილი, მიმღებ პირთა ვინაობა, მომჩივნისა და საგადასახადო ორგანოს დასახელება, რომლის გადანყვეტილებაც იყო გასაჩივრებული, და დავის საგანი;

ბ) საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის მიერ დადგენილი გარემოებანი, მტკიცებულებანი, რომელთა საფუძველზეც მოხდა ამა თუ იმ მტკიცებულების უარყოფა, ნორმატიული აქტები და მათი ნორმები, რომლებითაც ხელმძღვანელობდა იგი;

გ) საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის დასკვნა საჩივრის დაკმაყოფილების, ნაწილობრივ დაკმაყოფილების, მის დაკმაყოფილებაზე უარის ან სადავო საკითხის განმეორებითი განხილვის შესახებ;

დ) მისი გასაჩივრების ვადა და წესი.

საჩივრის ნაწილობრივ დაკმაყოფილების ან მის დაკმაყოფილებაზე უარის შესახებ გადანყვეტილების მიღების შემთხვევაში საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახური ვალდებულია, გადანყვეტილების ძალაში შესვლიდან არა უგვი-

ანეს 3 სამუშაო დღისა გადასახადის გადამხდელს/საგადასახადო აგენტს ან სხვა ვალდებულ პირს გადანყვეტილებასთან ერთად გაუგზავნოს შესწორებული „საგადასახადო მოთხოვნა“ (თუ მოხდა მისი შესწორება).

თუ საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახური 156-ე მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილ ვადაში არ მიიღებს იმავე ნაწილში აღნიშნულ გადანყვეტილებას ან გადასახადის გადამხდელს/საგადასახადო აგენტს ან სხვა ვალდებულ პირს არ გაუგზავნის მას, ეს ნიშნავს საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარს.

15.12. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის გადაწყვეტილების გასაჩივრება

გადასახადის გადამხდელს/საგადასახადო აგენტს ან სხვა ვალდებულ პირს უფლება აქვს, საგადასახადო კოდექსის 156-ე მუხლის მე-4 ნაწილის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით განსაზღვრულ შემთხვევებში საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის გადანყვეტილება (ამ გადანყვეტილების მიღებიდან 5 კალენდარული დღის ვადაში), აგრეთვე საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის უარი, თუ მან საგადასახადო კოდექსის 156-ე მუხლის პირველი ნაწილით განსაზღვრულ ვადაში არ მიიღო ეს გადანყვეტილება (ამ ვადის ამონურვიდან 5 კალენდარული დღის ვადაში), გაასაჩივროს:

ა) საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის მეშვეობით საბჭოში. მან წარდგენილ საჩივარს უნდა დაურთოს ამავე სამსახურისათვის წარდგენილი ყველა მასალის ასლები და დამატებითი მტკიცებულებები, მათი არსებობის შემთხვევაში;

ბ) სასამართლოში (ასეთ შემთხვევაში მოპასუხეა საგადასახადო კოდექსი 147-ე ან 151-ე მუხლში აღნიშნული საგადასახადო ორგანო).

თუ 157-ე მუხლის პირველ ნაწილში მითითებული გასაჩივრების ვადები შესაძლებელია აითვალოს განსხვავებული თარიღებიდან, უპირატესობა ენიჭება გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებულ პირის მიერ გადანყვეტილების მიღების თარიღს, მიუხედავად იმისა, დროულად გააგზავნა თუ არა გადანყვეტილება შემოსავლების სამსახურმა.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახური ვალდებულია, გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებულ პირის საჩივარი მიღებიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში, თანდართულ მასალებთან ერთად გაუგზავნოს საბჭოს.

თუ გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტი ან სხვა ვალდებულ პირი ამ მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილ ვადაში არ გაასაჩივრებს (მათ შორის, სასამართლოში):

ა) საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის გადანყვეტილებას, იგი აღიარებულად ჩაითვლება, აღსასრულებლად მიიქცევა და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში გადანყვეტილებაზე ვადის დაუცველად შეტანილი საჩივარი განუხილველი რჩება, ხოლო სასამართლოში შეტანილ საჩივრზე წყდება საქმის წარმოება დასაშვებობის მოთხოვნების დარღვევის გამო;

ბ) საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის უარს, საჩივარი

გაუქმებულად ჩაითვლება, გასაჩივრებული გადაწყვეტილება აღსასრულებლად მი-
იქცევა და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში უარზე ვადის დაუცვე-
ლად შეტანილი საჩივარი განუხილველი რჩება, ხოლო სასამართლოში შეტანილ სარ-
ჩელზე წყდება საქმის წარმოება დასაშვებობის მოთხოვნების დარღვევის გამო.

15.13. საბჭო, საბჭოს სხდომა და რეკლამენტი

საქართველოს მთავრობის დადგენილებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში საბ-
ჭოში ნებაყოფლობით სანყისებზე აგრეთვე მონაწილეობენ საქართველოს პარლამენ-
ტის წევრები და დამოუკიდებელი ექსპერტები (მათ შორის, უცხო ქვეყნის ექსპერტე-
ბი) საბჭოს წევრის სტატუსით.

საბჭო დაეას თავის სხდომაზე იხილავს საჩივრის მიღებიდან 20 კალენდარული დღის
ვადაში. აღნიშნულ ვადაში შესაძლებელია ჩატარდეს მოსამზადებელი სხდომა/სხდომე-
ბი. თუ საბჭო დაასკენის, რომ სათანადოდ არ არის გამოკვლეული საქმისათვის არსე-
ბითი მნიშვნელობის მქონე გარემოებები, იგი უფლებამოსილია გასაჩივრებული გადა-
წყვეტილების მიმღებ საგადასახადო ორგანოს დაევალოს, განმეორებით განიხილოს
და შეისწავლოს მხოლოდ სადავო საკითხი საბჭოს მიერ მითითებულ ვადაში, რომელ-
იც არ შეიძლება იყოს 30 სამუშაო დღეზე მეტი. აღნიშნულ პერიოდში დავის განხილვა
ჩერდება. ამ ვადის გაგრძელება შეიძლება სამჯერ და ვადის თითოეული გაგრძელები-
სას – არა უმეტეს 15 სამუშაო დღით.

სადავო საკითხის განმეორებითი განხილვისა და შესწავლის უზრუნველსაყოფად
გასვლითი საგადასახადო შემონმების ჩატარება არ საჭიროებს მოსამართლის ბრძა-
ნებას, თუ გადამხდელი თანახმაა, შემონმება ჩატარდეს მოსამართლის ბრძანების
გარეშე. გადამხდელის ინფორმირებას განმეორებითი შემონმების შესახებ უზრუნვე-
ლყოფს საგადასახადო ორგანო.

საბჭოს სხდომას თავმჯდომარეობს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი ან საბჭოს
თავმჯდომარის მოადგილე ან საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ საბჭოს
წევრთაგან დანიშნული პირი.

საბჭო უფლებამოსილია, თუ მის სხდომას ესწრება წევრთა უმრავლესობა. საბჭოს
გადაწყვეტილება მიიღება სხდომაზე დამსწრეთა ხმების უმრავლესობით. დაუშვებე-
ლია ხმის მიცემისაგან თავის შეკავება.

საბჭოში დავა განიხილება მომჩივნის ან/და მისი კანონიერი ან უფლებამოსილი წარ-
მომადგენლის (წარმომადგენლების) მონაწილეობით. განხილვისათვის დანიშნულ დროს
მომჩივნის ან/და მისი კანონიერი ან უფლებამოსილი წარმომადგენლის გამოუცხადე-
ბლობის შემთხვევაში დავა მის გარეშე განიხილება.

15.14. საბჭოს გადაწყვეტილება

საბჭო უფლებამოსილია დავის განხილვის საფუძველზე:

ა) დააკმაყოფილოს საჩივარი და გააუქმოს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს
შემოსავლების სამსახურის გადაწყვეტილება;

ბ) ნაწილობრივ დააკმაყოფილოს საჩივარი და ნაწილობრივ გააუქმოს საქართველოს
ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის გადაწყვეტილება;

გ) არ დააკმაყოფილოს საჩივარი.

საბჭოს გადაწყვეტილება შეიძლება გამოიცეს უფლებამოსილებების გაერთიანების საფუძველზე და ც. საბჭოს გადაწყვეტილებაში აღნიშნული უნდა იყოს:

ა) მისი მიღების დრო და ადგილი, მიმღებ პირთა ვინაობა, მომჩივნისა და საგადასახადო ორგანოს დასახელება, რომლის გადაწყვეტილებაც იყო გასაჩივრებული, და დავის საგანი;

ბ) საბჭოს მიერ დადგენილი გარემოებანი, მტკიცებულებანი, რომელთა საფუძველზე და ც მოხდა ამა თუ იმ მტკიცებულების უარყოფა, ნორმატიული აქტები და მათი ნორმები, რომლებითაც ხელმძღვანელობდა იგი;

გ) საბჭოს დასკვნა საჩივრის დაკმაყოფილების, ნაწილობრივ დაკმაყოფილების ან მის დაკმაყოფილებაზე უარის შესახებ;

დ) მისი გასაჩივრების ვადა და წესი.

საბჭოს წევრს (როგორც გადაწყვეტილების მომხრეს, ისე მონინალმდევცს) უფლება აქვს, საბჭოს გადაწყვეტილებას დაურთოს განსხვავებული მოსაზრება.

საბჭო ვალდებულია, საბჭოს გადაწყვეტილების დამონმებული ასლი არა უგვიანეს 5 სამუშაო დღისა, გაუგზავნოს ან პირადად ჩააბაროს მხარეებს ან მათ წარმომადგენლებს.

თუ საბჭო საგადასახადო კოდექსის 158-ე მუხლის მე-2 ნაწილით განსაზღვრულ ვადაში არ მიიღებს იმავე ნაწილით გათვალისწინებულ გადაწყვეტილებას, ეს ნიშნავს საჩივრის დაკმაყოფილებაზე უარს.

საბჭოს გადაწყვეტილება ძალაში შედის:

ა) მომჩივანის მიერ ამ გადაწყვეტილების მიღებიდან მე-10 კალენდარულ დღეს, თუ მან ამ ვადაში არ გაასაჩივრა იგი;

ბ) საგადასახადო კოდექსის 158-ე მუხლის მე-2 ნაწილით განსაზღვრული ვადის ამონურვიდან მე-10 კალენდარულ დღეს, თუ საბჭომ ამ ვადაში არ მიიღო გადაწყვეტილება და მომჩივანმა ამავე ვადაში არ გაასაჩივრა საბჭოს უარი.

გადასახადის გადამხდელს/საგადასახადო აგენტს ან სხვა უფლებამოსილ პირს უფლება აქვს გაასაჩივროს საბჭოს გადაწყვეტილება 160-ე მუხლის პირველ ნაწილში მითითებულ ვადებში. ასეთ შემთხვევაში მოქასუხეა საგადასახადო კოდექსის 147-ე მუხლში ან 151-ე მუხლში აღნიშნული საგადასახადო ორგანო.

ზემთ მითითებული ვადების დაუცველად სასამართლოში შეტანილ სარჩელზე წყდება საქმის წარმოება დასაშვებობის მოთხოვნების დარღვევის გამო.

15.15. სასამართლოს მიერ საგადასახადო დავის განხილვა

გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა უფლებამოსილი პირის მიერ „საგადასახადო მოთხოვნა“, საგადასახადო ორგანოს, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის, საბჭოს გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს სასამართლოში საგადასახადო კოდექსით დადგენილ ვადაში და დადგენილი წესით. სასამართლოში წარდგენილი სარჩელი განიხილება და გადაწყვეტილება მიიღება საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

საქართველოს ნორმატიული აქტები

საქართველოს კანონი

საქართველოს საგადასახადო კოდექსი კარი 8, თავი 19-20, მუხლი 145-161

საქართველოს კანონმდებარე აქტი

საქართველოს მთავრობის დადგენილება №4

2005 წლის 20 იანვარი ქ. თბილისი

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან არსებული დავების განხილვის საბჭოს შექმნის შესახებ

საქართველოს მთავრობის დადგენილება №65

2007 წლის 28 მარტი ქ. თბილისი

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან არსებული დავების განხილვის საბჭოს ფუნქციონირების წესისა და რეგლამენტის დამტკიცების შესახებ

თავი 16

საგადასახადო ადმინისტრაცია

საქართველოს კანონი „საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის შესახებ“ განსაზღვრავს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის სამართლებრივ სტატუსს, უფლებამოსილებებს, საქმიანობის სამართლებრივ საფუძვლებს, ძირითად პრინციპებსა და მიმართულებებს, სამსახურის მოსამსახურეთა სამსახურში მიღებისა და სამსახურის გავლის წესის საფუძვლებს და მათი სოციალური დაცვის გარანტიებს.

სამსახურის საქმიანობა ემყარება კანონიერების, პიროვნების პატივისა და ღირსების დაცვის, სოციალური სამართლიანობის, ჰუმანიზმისა და საჯაროობის, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემის ერთიანობისა და მისი ცენტრალიზებული მართვის პრინციპებს.

სამსახური არის საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულება, რომლის ცალკეული სტრუქტურული ერთეულები ასრულებენ სამართალდამცავი ორგანოს ფუნქციებს.

შემოსავლების სამსახურის ძირითადი ფუნქციებია:

ა) გადასახადის ან საბაჟო გადასახდელის გადამხდელისათვის მისი უფლებებისა და მოვალეობების შესახებ ინფორმაციის მიწოდება;

ბ) გადასახადის ან საბაჟო გადასახდელის გადამხდელისათვის საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობის ცვლილებების შესახებ ინფორმაციის დროულად მიწოდება;

გ) თავისი კომპეტენციის ფარგლებში გადასახადების, საბაჟო გადასახდელის, სხვა სახელმწიფო და ადგილობრივი გადასახდელის, აგრეთვე შესაბამისი მოსაკრებლების ადმინისტრირება;

დ) გადასახადითა და საბაჟო გადასახდელით დაბეგვრის საკითხებზე კანონპროექტებისა და სახელმწიფოთაშორისი ხელშეკრულებების პროექტების მომზადებაში მონაწილეობა;

ე) საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანასა და საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან საქონლის გატანასთან დაკავშირებული პროცედურების, საბაჟო ზედამხედველობისა და საბაჟო კონტროლის განხორციელება;

ვ) თავისი კომპეტენციის ფარგლებში საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობის დაცვასა და შესრულებაზე კონტროლის უზრუნველყოფა;

ზ) საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემის საქმიანობის უსაფრთხოების და სამსახურებრივი მოვალეობების შესრულების პროცესში ამ ორგანოთა თანამშრომლობის მართლსაწინააღმდეგო ხელყოფისაგან დაცვის უზრუნველყოფა;

თ) თავისი კომპეტენციის ფარგლებში ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა

პრევენცია და გამოვლენა საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსითა და სხვა ნორმატიული აქტებით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე;

ი)თავისი კომპეტენციის ფარგლებში დანაშაულის თავიდან აცილება, გამოვლენა, წინასწარი გამოძიება და წინასწარი გამოძიების სტადიაზე საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის შესაბამისად სათანადო ექსპერტიზის ორგანიზება და ჩატარება ამ კანონითა და საქართველოს სხვა ნორმატიული აქტებით მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე;

კ)საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა ფუნქციების განხორციელება.

სამსახური ვალდებულია თავისი კომპეტენციის ფარგლებში და საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით:

ა)დაიცვას გადამხდელთა უფლებები და სახელმწიფოს ინტერესები;

ბ)დაიცვას საგადასახადო, საბაჟო და მის საქმიანობასთან დაკავშირებული სხვა სამართლებრივი აქტები, იმოქმედოს კანონის, საგადასახადო, საბაჟო და მის საქმიანობასთან დაკავშირებული სხვა სამართლებრივი აქტების მოთხოვნათა შესაბამისად;

გ)ჩაატაროს განმარტებითი მუშაობა საგადასახადო კანონმდებლობის გამოყენებასთან დაკავშირებით, გამოსცეს მეთოდური და ინსტრუქციული მითითებები, სახელმძღვანელოები და ბროშურები, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებში გამოაქვეყნოს კონსულტაციები და განმარტებები;

დ)გააკონტროლოს გადასახადებისა და საბაჟო გადასახდელების გამოანგარიშების სისწორე, სისრულე და დროულად გადახდა, ჩაატაროს საგადასახადო შემონმშებები საქართველოს საგადასახადო და საბაჟო კოდექსებით დადგენილი წესით და ამ შემონმშებათა ჩატარებისას გააცნოს გადამხდელს მისი უფლებები და ვალდებულებები;

ე)დაიცვას გადამხდელის შესახებ კონფიდენციალური ინფორმაციის საიდუმლოება;

ვ)განიხილოს გადამხდელის წერილები, საჩივრები და შეკითხვები, მიაწოდოს მას ინფორმაცია მოქმედი გადასახადების/გადასახდელების, მათი გამოანგარიშებისა და გადახდის წესის შესახებ, აგრეთვე გადამხდელის უფლებებისა და ვალდებულებების თაობაზე;

ზ)უზრუნველყოს გადამხდელთა დროულად აღრიცხვა;

თ)შეასრულოს ამ კანონით, საგადასახადო, საბაჟო და მის საქმიანობასთან დაკავშირებული სხვა სამართლებრივი აქტებით განსაზღვრული ვალდებულებები საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

სამსახური უფლებამოსილია:

ა)თავისი კომპეტენციის ფარგლებში განახორციელოს საგადასახადო, საბაჟო და მის საქმიანობასთან დაკავშირებული სხვა სამართლებრივი აქტებით გათვალისწინებული საქმიანობა;

ბ)მის კომპეტენციას მიკუთვნებული დანაშაულის, საგადასახადო და საბაჟო სამართალდარღვევის ან სხვა სამართალდარღვევის გამოვლენის, შესწავლის, აღკვეთის ან

წინასწარი გამოძიების მიზნით ისარგებლოს მოქალაქეთა ნებაყოფლობითი დახმარებით, გარდა საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული შემთხვევებისა, როდესაც დახმარება სავალდებულოა;

გ) მის კომპეტენციას მიკუთვნებული დანაშაულის, საგადასახადო და საბაჟო სამართალდარღვევის ან სხვა სამართალდარღვევის შესახებ საკმარისი მონაცემების არსებობისას გამოიყენოს საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის შესაბამისი დებულებები და საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 244-ე, 245-ე, 247-ე, 248-ე და 249-ე მუხლებით განსაზღვრული უზრუნველყოფის ზომები. სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის დებულებების გამოყენების უფლება აქვთ ამ კანონის მე-8 მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული სპეციალური უფლებამოსილებების მქონე მოსამსახურეებს, ხოლო ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის დებულებების გამოყენებისა — საბაჟო და საგადასახადო სამართალდარღვევის ოქმის შედგენაზე უფლებამოსილ მოსამსახურეებს;

დ) თუ დაყოვნება საფრთხეს უქმნის ადამიანის ჯანმრთელობასა და სიცოცხლეს, დაუბრკოლებლად შევიდეს საცხოვრებელ ბინებში და მოქალაქეთა კუთვნილ სათავსებში, საწარმოთა, დაწესებულებათა და ორგანიზაციათა ტერიტორიაზე და შენობა-ნაგებობებში (დიპლომატიური წარმომადგენლობების, საკონსულოების და იმ საერთაშორისო ორგანიზაციების შენობა-ნაგებობათა გარდა, რომლებიც სარგებლობენ დიპლომატიური ხელშეუხებლობით) დანაშაულის აღსაკვეთად ან/და იმ პირის დასაკავებლად, რომელმაც ჩაიდინა დანაშაული ან ეჭვმიტანილია დანაშაულის ჩადენაში, საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსით დადგენილი წესით.

სამსახურის კომპეტენციას მიკუთვნებული დანაშაულის ან სამართალდარღვევის გამოვლენისა და აღკვეთის მიზნით, სამსახურის უფროსის ბრძანებით, დასახლებულ პუნქტებში, საგზაო მაგისტრალზე და ტერიტორიულ წყლებში შეიძლება მოეწყოს შემონმების პროცედურები. ამ დროს სამსახურის უფლებამოსილ მოსამსახურეს უფლება აქვს გააჩეროს პირი და სატრანსპორტო საშუალება (გარდა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსით გათვალისწინებული იმუნიტეტის მქონე პირებისა, დიპლომატიური, საკონსულო და მათთან გათანაბრებული წარმომადგენლობებისა), მოსთხოვოს მოქალაქეს პირადობის დამადასტურებელი საბუთი, სატრანსპორტო საშუალებისა და საქონლის თანმხლები საბუთები, მოახდინოს სატრანსპორტო საშუალების ვიზუალური დათვალიერება. შესაბამისი პირის და სატრანსპორტო საშუალების დაუმორჩილებლობის შემთხვევაში უფლებამოსილ მოსამსახურეს უფლება აქვს გამოიყენოს იძულებითი ღონისძიებები საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით. ოპერატიულ-სამძებრო და საგამოძიებო ფუნქციების მქონე თანამდებობის პირების მიერ საგადასახადო შემონმების ინიცირებისას ასეთ შემონმებას ატარებს მხოლოდ საგადასახადო ინსპექტორი საქართველოს საგადასახადო კოდექსითა და „სამენარმეო საქმიანობის კონტროლის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით და დადგენილ ფარგლებში.

სამსახური არის ერთიანი ცენტრალიზებული სისტემა, რომელიც თავის საქმიანობას ახორციელებს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად შექმნილი სტრუქტურული ქვედანაყოფებისა და ტერიტორიული ორგანოების მეშვეობით. საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანების საფუძველზე სამსახურის ტერიტორიული ორგანოები

და სტრუქტურული ქვედანაყოფები, აგრეთვე სამსახური უფლებამოსილი არიან განხორციელონ საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობით განსაზღვრული საგადასახადო ან/და საბაჟო ორგანოების ფუნქციები, აგრეთვე ამ კანონით განსაზღვრული ცალკეული ფუნქციები.

სამსახური შედის საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში.

სამსახურის სტრუქტურული ქვედანაყოფებისა და ტერიტორიული ორგანოების შექმნის წესი, სტრუქტურა და უფლებამოსილებანი განისაზღვრება ამ კანონით, „მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონითა და სხვა ნორმატიული აქტებით.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრი უფლებამოსილია ცალკეულ შემთხვევებში, განსაკუთრებული ნიშნის მიხედვით შექმნას სამსახურის სტრუქტურული ქვედანაყოფი, რომელიც უფლებამოსილია, თავისი საქმიანობა სამსახურის კომპეტენციას მიკუთვნებულ საკითხებზე განახორციელოს საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე.

სამსახური ყოველი საგადასახადო წლის დამთავრებიდან 3 თვის ვადაში აქვეყნებს ანგარიშს, რომელშიც აღინიშნება შესაბამისი ინფორმაცია სამსახურის საქმიანობის სხვადასხვა მიმართულებებზე. ანგარიშში აღინიშნება ყველა პირი, რომლის აღიარებული საგადასახადო დავალიანება აღემატება 100 000 ლარს.

საქართველოს მთავრობის 2004 წლის 21 მაისის №39 დადგენილებით დამტკიცებულია საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს დებულება, რომლის თანახმადაც საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო (შემდგომში – სამინისტრო) არის საქართველოს კონსტიტუციისა და „საქართველოს მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად შექმნილი აღმასრულებელი ხელისუფლების ორგანო, რომელიც ახორციელებს სახელმწიფო მმართველობას საფინანსო-საბიუჯეტო, საგადასახადო და საბაჟო სფეროში; უზრუნველყოფს საქართველოს ტერიტორიაზე საბიუჯეტო, საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობის დაცვასა და შესრულების კონტროლს; ახორციელებს ეკონომიკური დანაშაულის სფეროში პრევენციულ ოპერატიულ-სამძებრო საქმიანობას, მოკვლევასა და წინასწარ გამოძიებას.

სამინისტროს ფუნქციებია:

საქართველოს კონსტიტუციისა და მოქმედი კანონმდებლობის საფუძველზე ქვეყნის საფინანსო სისტემის მართვისა და საფინანსო-საბიუჯეტო პოლიტიკის რეგულირების ღონისძიებათა განხორციელება;

„საქართველოს საბიუჯეტო სისტემის შესახებ“ საქართველოს კანონიდან გამომდინარე, ქვეყნის ეკონომიკური პოლიტიკის განვითარების ძირითადი მიმართულებების ფარგლებში საფინანსო-საბიუჯეტო პოლიტიკის ძირითად დებულებათა და საქართველოს ყოველწლიური სახელმწიფო ბიუჯეტების ძირითად მონაცემთა და მიმართულებათა ჩამოყალიბება, აგრეთვე შესაბამისი საფინანსო პროგრამების შემუშავება და მათი განხორციელება.

წლიური სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ საქართველოს კანონის პროექტის, ასევე საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების მიმდინარეობისა და საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშის მომზადება და საქართველოს კონსტიტუციითა და „საქართველოს საბიუჯეტო სისტემის შესახებ“ საქართველოს

კანონით დადგენილ ვადებში მისი წარდგენა მთავრობისათვის;

სახელმწიფო ბიუჯეტის დაბალანსების უზრუნველყოფა, ბიუჯეტის დაბალანსებისათვის საბიუჯეტო დეფიციტის ზღვრული სიდიდის გაანგარიშება და მისი შევსების წყაროების განსაზღვრა;

სახელმწიფო, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკებისა და საქართველოს სხვა ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტების შემოსულობათა აღრიცხვა, ანგარიშგება და ანგარიშსწორება;

ცენტრალური ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი საბიუჯეტო ორგანიზაციების ვალდებულებათა რეგისტრაცია დადგენილი წესის მიხედვით; საბიუჯეტო ორგანიზაციის მიერ რეგისტრირებული საბიუჯეტო ვალდებულების დამონშების შესაბამისად გადახდა დადგენილი წესის მიხედვით; უკან დასაბრუნებელ სახელმწიფო შემოსულობათა დაბრუნების პროცესის მართვა, აღრიცხვა და ანგარიშგება;

საბიუჯეტო კლასიფიკაციის სტრუქტურისა და ძირითადი შემადგენლობის დამტკიცება, მათში ცვლილების შეტანა საქართველოს პარლამენტის საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტთან შეთანხმებით;

კანონმდებლობის შესაბამისად საბიუჯეტო ანგარიშგებისა და ფორმის დადგენა, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკებისა და სხვა ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტების შესრულების ანგარიშგების წარდგენის წესისა და ვადების დადგენა;

აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების, სხვა ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტების შესრულების პერიოდული (3 თვე, 6 თვე, 9 თვე, წლიური) ანგარიშგების შედგენისა და წარდგენის წესის, ვადებისა და ფორმების შემუშავება;

საქართველოს ეროვნულ ბანკთან, როგორც ფისკალურ აგენტ ბანკთან ერთად, ფულად-საკრედიტო პოლიტიკის მთავარი პარამეტრების დაცვაში მონაწილეობა;

საგადასახადო და საბაჟო პოლიტიკის შემუშავებაში მონაწილეობა, შესაბამისი პროგრამების შედგენა, კონცეფციების ჩამოყალიბება და მათი განხორციელების ორგანიზება; საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობის საფუძველზე საგადასახადო შემოსავლების სრული მობილიზების უზრუნველყოფა გადასახადების აკრეფის მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად; ამ მიზნით სათანადო წინადადებათა მომზადება და მათი განხორციელების ორგანიზება;

საფინანსო-საბიუჯეტო, საგადასახადო და საბაჟო პოლიტიკის განხორციელებასთან დაკავშირებული საერთაშორისო ხელშეკრულებებისა და შეთანხმებების, საკანონმდებლო აქტების, საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებებისა და განკარგულებების, მთავრობის დადგენილებების, განკარგულებების, პრემიერ-მინისტრის ბრძანებების შესრულების ორგანიზება და კონტროლი;

საგადასახადო, საბაჟო და საფინანსო-საბიუჯეტო კანონმდებლობის აღსრულებისა და გამოყენების ინსტრუქციებისა და მეთოდური მითითებების შედგენა და დადგენილი წესით მათი მოთხოვნების შესრულების უზრუნველყოფა;

საგადასახადო და საბაჟო ორგანოების მუშაობით მიღწეული და მოსალოდნელი შედეგების ანალიზი და პროგნოზირება, მათი საქმიანობის ეფექტიანობის ამოღებისა და შემდგომი სრულყოფის შესახებ სათანადო რეკომენდაციების მომზადება;

სამინისტროს კომპეტენციის ფარგლებში „საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს

შემოსავლების სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონის, საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის, საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის შესაბამისად საფინანსო-ეკონომიკურ ურთიერთობათა სფეროში ჩადენილ დანაშაულთა გამოვლენა-აღკვეთა, თავიდან აცილება, წინასწარი გამოძიება; საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობის დარღვევის ფაქტების შესწავლა, ანალიზი და შეფასება; ამ სფეროში დანაშაულებისა და სხვა სამართალდარღვევების წინააღმდეგ ბრძოლის ორგანიზება და მათი გამომწვევი მიზეზების აღმოსაფხვრელად შესაბამის წინადადებათა მომზადება;

არასაგადასახადო შემოსავლების პროგნოზირება და მათი შესრულების მიმდინარეობის ანგარიშების მომზადება;

სახელმწიფო საგარეო და საშინაო პირდაპირი და პირობითი (გარანტირებული) ფინანსური ვალდებულებების აღრიცხვა, აგრეთვე ამ ვალდებულებათა მართვასა და მომსახურებაში მონაწილეობა;

სახელმწიფოს მიმართ საქართველოს იმ ეკონომიკური აგენტების ფინანსურ ვალდებულებათა აღრიცხვა, რომლებიც სარგებლობენ საგარეო წყაროებიდან მიღებული სახელმწიფო საკრედიტო რესურსებით ან კრედიტებზე სახელმწიფო გარანტიებით, აგრეთვე ამ ვალდებულებათა მართვასა და მომსახურებაში მონაწილეობა;

სახელმწიფო ვალის ფორმირების, კერძოდ, სახელმწიფო ვალად აღიარებასთან დაკავშირებული ურთიერთპრეტენზიების საკითხთა განხილვაში მონაწილეობა;

სხვადასხვა ვადიანი სახელმწიფო სასესხო ვალდებულების გამოშვების, მიმოქცევისა და დაფარვის ძირითადი პირობების შემუშავება, ემისიების განხორციელება და მის შედეგად წარმოქმნილი ვალდებულებების შესრულება;

სახელმწიფოს შიდა, რესურსების ხარჯზე გაცემული სესხების მართვა; სასესხო ვალდებულებათა (დავალიანებათა) დაბრუნების უზრუნველყოფის მიზნით შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება; საჭიროების შემთხვევაში სასესხო ვალდებულებათა (დავალიანებათა) რესტრუქტურისა და თაობაზე წინადადებების მომზადება;

აქციზური მარკების სფეროს მარეგულირებელი საკანონმდებლო აქტების პროექტების მომზადება, აქციზური მარკების რეალიზაცია, მარკების გამოყენებისათვის მკაცრი კონტროლის დაწესება, სამომხმარებლო ბაზარზე მარკირებას დაქვემდებარებული აქციზური საქონლის მონიტორინგი, დასაბეჭდი აქციზური მარკების რაოდენობის განსაზღვრა და მათი ბეჭდვის ორგანიზება;

მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად ბულალტრული აღრიცხვის საერთო მეთოდოლოგიის შემუშავება, სამინისტროების, სხვა მხარჯავი დაწესებულებებისა და საჯარო სამართლის იურიდიული პირების ბულალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშგების საქმიანობის მეთოდოლოგიური ხელმძღვანელობა; ბულალტრული აღრიცხვის წარმოებისა და ანგარიშგების ფორმების, ნორმებისა და ნუსხების შემუშავება;

საიმპორტო საქონლისათვის გრანტის ან ჰუმანიტარული დახმარების სტატუსის მინიჭების საკითხის განხილვა და სათანადო გადაწყვეტილების მიღება; საქართველოს მიერ მიღებული გრანტების, ჰუმანიტარული და ტექნიკური დახმარების, სახელმწიფო სექტორში განხორციელებული ინვესტიციების აღრიცხვა და სათანადო საჯარო რეესტრების წარმოება;

ჰუმანიტარული დახმარების სტატუსის მქონე საქონლის მონეტიზაციის პროგრამე-

ბის განხილვა, შეთანხმება;

უცხოური საინვესტიციო რესურსების მოზიდვაში მონაწილეობა და ქვეყანაში ინვესტიციური პოლიტიკისადმი ფინანსური მხარდაჭერა, საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციებისა და ქვეყნების ფინანსური მხარდაჭერით დასაფინანსებელი საინვესტიციო პროექტების განხორციელების კოორდინაცია და ზედამხედველობა;

მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებათა დადების შესაძლო ფინანსური შედეგების თაობაზე დასკვნის მომზადება;

მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად თავისი კომპეტენციის ფარგლებში სამეწარმეო საქმიანობის უფლების ლიცენზიის (ნებართვის) გაცემა და ლიცენზიის (ნებართვის) პირობების შესრულების კონტროლი;

საქართველოს ტერიტორიაზე ლატარიების, აზარტული და სხვა მომგებიანი თამაშების სახელმწიფოებრივი რეგულირება; კანონმდებლობით დადგენილი წესით აზარტული და სხვა მომგებიანი თამაშების თითოეული სახეობის ნებართვის გაცემა, ნებართვის მოქმედების შეჩერება, განახლება, ცვლილებების შეტანა, გაუქმება და საქმიანობის კონტროლი, აგრეთვე ამ სფეროში ნორმატიული აქტების პროექტების შემუშავება; კანონმდებლობით დადგენილი წესით ლატარიის ბილეთების, ტოტალიზატორისა და სხვა მომგებიანი თამაშებში მონაწილეობის დამადასტურებელი დოკუმენტების (ნივთის) ლეგალიზაცია, განადგობილი და გაუქმებული ფასიანი ქაღალდების, ლატარიის ბილეთების, ტოტალიზატორისა და სხვა მომგებიანი თამაშებში მონაწილეობის დამადასტურებელი დოკუმენტების (ნივთის) ღირებულების მქონე და მკაცრი აღრიცხვის ბლანკების (ფორმების, დოკუმენტების) ექსპერტიზა და უტილიზაცია;

კანონმდებლობით დადგენილი წესით ვადაგადაცილებულ საგადასახადო დავალიანებათა რესტრუქტურისა და პროცესში მონაწილეობა, შესაბამისი ხელშეკრულებების მომზადება;

კანონმდებლობით დადგენილი წესით მკაცრი აღრიცხვის ფორმების, მათი დამზადების, შენახვისა და გამოყენების საკითხთა მართვა, მკაცრი აღრიცხვის ფორმების ნუსხის დამტკიცება, ფორმების სახის შეთანხმება და რეგისტრაცია;

სახელმწიფოს ნილობრივი მონაწილეობით მოქმედი სანარმოების მიერ მიღებული წმინდა მოგების გამოყენების თაობაზე წარმოდგენილ წინადადებათა განხილვა-შეთანხმება;

კანონმდებლობით დადგენილი საფინანსო-საბიუჯეტო, საგადასახადო და საბაჟო სფეროსთან დაკავშირებულ სხვა ფუნქციითა განხორციელება;

იმ საჯარო სამართლის იურიდიულ პირთა სახელმწიფო კონტროლი, რომელთა მკონტროლებელ ორგანოდ განსაზღვრულია საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო, აგრეთვე „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შესახებ“ საქართველოს კანონით მინიჭებული უფლებამოსილების განხორციელება.

თავისი კომპეტენციის ფარგლებში მონაწილეობის მიღება საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან არსებული დაეების განხილვის საბჭოს მუშაობაში.

„ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის შესახებ“ ევროპის კონვენციის თანახმად საქართველოსათვის სავალდებულო ევროპის ადამიანის უფლებათა სასამართლოს გადაწყვეტილებების ნებაყოფლობითი აღსრულების ფინანსური საკითხების გადანყვეტა;

სამინისტროს სისტემაში შედის:

ა) აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტრო;

ბ) აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტრო;

სამინისტროს სისტემაში შემავალი სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულებებია:

ა) გენერალური ინსპექცია;

ბ) შემოსავლების სამსახური;

გ) სახაზინო სამსახური (სახაზინო დეპარტამენტი);

სამინისტროს სტრუქტურული ქვედანაყოფებია:

ა) საგარეო ურთიერთობათა დეპარტამენტი;

ბ) იურიდიული დეპარტამენტი;

გ) ადმინისტრაციული დეპარტამენტი;

დ) მინისტრის აპარატი;

ე) საბიუჯეტო დეპარტამენტი;

ვ) საზოგადოებასთან ურთიერთობისა და კომუნიკაციების დეპარტამენტი;

ზ) ფინანსური პოლიტიკის დეპარტამენტი;

თ) საინფორმაციო-ანალიტიკური დეპარტამენტი;

ი) ადამიანური რესურსების მართვის დეპარტამენტი;

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2007 წლის 2 მარტის №170 ბრძანების „საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის დაწესებულების დამტკიცებისა და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ფინანსური პოლიტიკის, საგადასახადო დეპარტამენტისა და საბაჟო დეპარტამენტის რეორგანიზაციის შესახებ“ მიხედვით:

შემოსავლების სამსახური (სამსახურის უფლებამოსილი მოსამსახურე) თავისი კომპეტენციის ფარგლებში:

ა) უზრუნველყოფს საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობის დაცვასა და შესრულებაზე კონტროლს;

ბ) ორგანიზაციას უწევს საქართველოს საგადასახადო კოდექსით განსაზღვრული გადასახადების, აგრეთვე სხვა კანონებით განსაზღვრული და მის კომპეტენციაში შემავალი გადასახდელების ადმინისტრირებას;

გ) ახორციელებს გადამხდელთა საგადასახადო და საბაჟო კონტროლს, აგრეთვე სახელმწიფო ფიტოსანიტარული სასაზღვრო-საკარანტინო, სახელმწიფო ვეტერინალური სასაზღვრო-საკარანტინო, სანიტარულ-საკარანტინო და სხვა კონტროლს;

დ) ახორციელებს ტერიტორიული ორგანოებისა და სპეციალიზირებული სტრუქტურული ქვედანაყოფების საქმიანობის მართვას, კოორდინაციას და ზედამხედველობას;

ე) შეიმუშავებს საქართველოს საგადასახადო და საბაჟო კოდექსებით განსაზღვრული დადგენილებებისა და ბრძანებების პროექტებს და მეთოდურ მითითებებს, აგრეთვე მონაწილეობს საგადასახადო და საბაჟო სფეროში, სისხლის სამართლის სფეროში კანონპროექტებისა და საერთაშორისო ხელშეკრულებების მომზადებასა და განხილვაში კომპეტენციის ფარგლებში;

ვ) დადგენილი წესით მონაწილეობს სასამართლოში საქმეთა განხილვის დროს;

ზ) ახდენს სამსახურის სისტემაში კადრების შერჩევასა და განაწილებას, ახორციელებს ღონისძიებებს კადრების გადამზადებისა და კვალიფიკაციის ამაღლებასათვის;

თქმონანლილობს საერთაშორისო ურთიერთობებში და თანამშრომლობს საზღვარგარეთის ქვეყნების შესაბამის სამსახურებთან;

ი) იღებს გადაწყვეტილებებს „ლიცენზიებისა და ნებართვების შესახებ“ საქართველოს კანონით მის ქვემდებარეობას მიკუთვნებული ლიცენზიებისა და ნებართვების გაცემის, ცვლილებების შეტანის, გაუქმების, მოქმედების შეჩერების და განახლების თაობაზე;

კ) აწარმოებს საგადასახადო, საბაჟო და ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა, სისხლის სამართლის საქმეებს მოქმედი კანონმდებლობით საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს კომპეტენციას მიკუთვნებულ სამართალდარღვევებთან და დანაშაულებებთან დაკავშირებით;

ლ) უზრუნველყოფს საფინანსო-ეკონომიკურ სფეროში დანაშაულთა გამოვლენას, გახსნას და აღკვეთას და ამ მიზნით:

ლ.ა) ახორციელებს ოპერატიულ-სამძებრო საქმიანობას, იყენებს ფიზიკურ იძულებას კანონით დადგენილი წესითა და ფარგლებში;

ლ.ბ) ატარებს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსით გათვალისწინებულ ყველა საგამოძიებო და საპროცესო მოქმედებას, გამოითხოვს მოსამართლის ბრძანებას კანონმდებლობით დადგენილ შემთხვევაში და დადგენილი წესით;

ლ.გ) წინასწარი გამოძიების სტადიაზე საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსით დადგენილი წესით ახორციელებს შესაბამის ექსპერტიზას;

მ) დანაშაულისა თუ სხვა სამართალდარღვევის შესახებ საკმარისი მონაცემების არსებობისას აჩერებს და ათვალისწინებს სატრანსპორტო საშუალებებს, ასევე ამონემებს მოქალაქის პირადობის დამადასტურებელ საბუთებს, ახდენს პირის (საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების) დაკავებას სისხლის სამართლის საპროცესო და ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის შესაბამისად;

ნ) შეიმუშავებს ერთობლივ ღონისძიებებს სხვა სამართალდამცავ ორგანოებთან ერთად, მასზე დაკისრებული ამოცანების შესრულების უზრუნველსაყოფად;

ო) სისხლის სამართლის ან ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმის წარმოებასთან დაკავშირებით, იძახებს ფიზიკურ პირს, სთხოვს ახსნა-განმარტებას და საქმესთან (მასალებთან) დაკავშირებულ საჭირო დოკუმენტებს;

პ) ახორციელებს კანონმდებლობით დაკისრებულ სხვა უფლება-მოვალეობებს.

სამსახურს ხელმძღვანელობს სამსახურის უფროსი, რომელსაც საქართველოს ფინანსთა მინისტრის წარდგინებით თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს საქართველოს პრემიერ-მინისტრი.

სამსახური დაკისრებულ მოვალეობებს ასრულებს საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე. სამსახური შედგება ცენტრალური აპარატის, განსაკუთრებული ნიშნის მიხედვით შექმნილი სტრუქტურული ქვედანაყოფებისა და ტერიტორიული ორგანოებისაგან, რომლებიც ქმნიან ერთიან ცენტრალიზებულ სისტემას.

სამსახურის ცენტრალური აპარატის სტრუქტურული ქვედანაყოფებია:

- ა) ადმინისტრაცია;
- ბ) იურიდიული სამმართველო;
- გ) მომსახურების სამმართველო;
- დ) მეთოდოლოგიის სამმართველო;

ე)საბაჟო კონტროლის ორგანიზაციის სამმართველო;

ვ)ადმინისტრირების სამმართველო;

ზ)აუდიტის სამმართველო;

თ)სპეციალურ გამოკვლევათა და ფინანსური ექსპერტიზის სამმართველო;

ი)ინფორმაციის დამუშავებისა და ანალიზის სამმართველო;

კ)საინფორმაციო ტექნოლოგიების სამმართველო;

ლ)სათამაშო ბიზნესის რეგულირების სამმართველო.

სამსახურის განსაკუთრებული ნიშნის მიხედვით შექმნილი სტრუქტურული

ქვედანაყოფებია:

საგამოძიებო დეპარტამენტი;

სპეციალური დანიშნულების რაზმი.

სამსახურის ცენტრალური აპარატის სტრუქტურული ქვედანაყოფები იყოფა

შემდეგ ქვედანაყოფებად:

ა)ადმინისტრაცია:

ა.ა)ცენტრალური ბულალტერია;

ა.ბ)კადრების განყოფილება;

ა.გ) საფინანსო განყოფილება;

ა.დ)სამეურნეო განყოფილება;

ა.ე)საქმის წარმოების განყოფილება;

ა.ვ)საორგანიზაციო განყოფილება;

ბ)იურიდიული სამმართველო;

ბ.ა)ექსპერტიზის განყოფილება;

ბ.ბ)სასამართლო დავების განყოფილება;

ბ.გ)საჩივრების განყოფილება;

გ)მომსახურების სამმართველო;

გ.ა)აქციზური მარკების განყოფილება;

გ.ბ)არაპირდაპირი გადასახადის განყოფილება;

გ.დ)გადამხდელთა მომსახურების განყოფილება;

გ.ე)სატელეფონო ცენტრი;

დ)მეთოდოლოგიის სამმართველო;

დ.ა)დაბეგვრის მეთოდოლოგიის განყოფილება;

დ.ბ)საბაჟო პროცედურების მეთოდოლოგიის განყოფილება;

ე)საბაჟო კონტროლის ორგანიზაციის სამმართველო:

ე.ა)საბაჟო პროცედურების კონტროლის განყოფილება;

ე.ბ)საგარანტიო უზრუნველყოფისა და საქონლის ტრანსპორტირებაზე ზედამხედველობის განყოფილება;

ე.გ)ფიტო-ვეტ სპეციალური კონტროლის განყოფილება;

ვ)ადმინისტრირების სამმართველო:

ვ.ა)იძულებითი ღონისძიებების განყოფილება;

ვ.ბ)მიმდინარე კონტროლის განყოფილება;

ვ.გ)დეკლარაციების წარმოდგენაზე მონიტორინგის განყოფილება.

ზ)სპეციალურ გამოკვლევათა და ფინანსური ექსპერტიზის სამმართველო;

ზ.ა)პირველი განყოფილება;

ზ.ბ)მეორე განყოფილება;

თ)ინფორმაციის დამუშავებისა და ანალიზის სამმართველო;

თ.ა)რისკების მართვის განყოფილება;

თ.ბ)ალრიცხვა-ანგარიშგების და ანალიზის განყოფილება;

თ.გ)სტატისტიკური აღრიცხვის განყოფილება;

ი)საინფორმაციო ტექნოლოგიების განყოფილება.

ი.ა)პროგრამული უზრუნველყოფის განყოფილება;

ი.ბ)სისტემური ადმინისტრირების განყოფილება.

სამსახურის ტერიტორიული ორგანოებია:

ა)აფხაზეთის საგადასახადო ინსპექცია;

ბ)მსხვილ გადამხდელთა საგადასახადო ინსპექცია;

გ)თბილისის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია);

დ)ბათუმის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია);

ე)ქუთაისის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია);

ვ)რუსთავის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია);

ზ)ფოთის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია);

თ)გორის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია);

ი)თელავის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია);

კ)ახალციხის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია);

ლ)ცხინვალის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია);

მ)რეგიონალური საბაჟო „აღმოსავლეთი“.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2004 წლის 23 აგვისტოს №550 ბრძანების „საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის საგადასახადო ორგანოების შექმნის, მათი სამოქმედო ტერიტორიისა და უფლებამოსილების განსაზღვრის შესახებ“ მიხედვით

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახელმწიფო საქვეყნებო დანესებულების – შემოსავლების სამსახურის გამგებლობაში შექმნილია შემდეგი საგადასახადო ორგანოები:

თ)თბილისის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია);

ბ)ბათუმის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია);

გ)რუსთავის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია);

დ)ქუთაისის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია);

ე)ფოთის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია);

ვ)გორის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია);

ზ)თელავის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია);

თ)ახალციხის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია);

ი)ცხინვალის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია);

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2007 წლის 2 მარტის №172 ბრძანების „საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის მსხვილ გადამხდელთა საგადასახადო ინსპექციის დებულების დამტკიცების თაობაზე“ მიხედვით

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის მსხვილ გადა-

ამხდელთა საგადასახადო ინსპექცია (შემდგომში – ინსპექცია) წარმოადგენს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 49-ე მუხლის შესაბამისად შექმნილ საგადასახადო ორგანოს, რომლის კომპეტენცია განსაზღვრულია ამ დებულებით და სხვა ნორმატიული აქტებით.

ინსპექცია თავისი კომპეტენციის ფარგლებში უზრუნველყოფს მასთან საგადასახადო აღრიცხვაზე მყოფი გადასახადის გადამხდელების მიერ საგადასახადო კანონმდებლობის დაცვაზე და შესრულებაზე საგადასახადო კონტროლს.

ინსპექცია წარმოადგენს შემოსავლების სამსახურის ტერიტორიულ ორგანოს. მისი საქმიანობის კოორდინაციას და საერთო ზედამხედველობას ახორციელებს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის უფროსი ცენტრალური აპარატის მეშვეობით.

ინსპექციაში გადასახადის გადამხდელთა შერჩევა ხორციელდება შემდეგი კრიტერიუმებით:

ა) გადასახადის გადამხდელის წლიური ბრუნვის მოცულობა (აღემატება 2.5 მლნ. ლარს);

ბ) აქციზის გადამხდელთათვის წლიური ბრუნვის მოცულობა (აღემატება 1.0 მლნ. ლარს).

ზემოთაღნიშნული პუნქტის გაუთვალისწინებლად ინსპექციაში გადასახადის გადამხდელთა საგადასახადო აღრიცხვაზე აყვანა ხორციელდება გადასახადის გადამხდელთა საქმიანობის სფეროებიდან გამომდინარე საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის საფუძველზე.

ინსპექციაში საგადასახადო აღრიცხვაზე ასაყვან და დასაბრუნებელ გადასახადის გადამხდელთა შერჩევას ახორციელებს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახური.

ინსპექციის საგადასახადო აღრიცხვიდან გადასახადის გადამხდელთა მოხსნა ხორციელდება იმ შემთხვევაში, როდესაც წლის შედეგებით გადასახადის გადამხდელი ვერ აკმაყოფილებს განსაზღვრულ კრიტერიუმებს, ან როცა მათი საფინანსო-ეკონომიკური მდგომარეობის შესწავლითა და ანალიზით დადგინდა, რომ ნამდვილად არ არსებობს პერსპექტივაში ამ კრიტერიუმების დაკმაყოფილების შესაძლებლობა.

ინსპექციის ამოცანაა ინსპექციაში საგადასახადო აღრიცხვაზე მყოფი გადასახადის გადამხდელების მიერ საგადასახადო კანონმდებლობის დაცვის უზრუნველყოფა, თავისი კომპეტენციის ფარგლებში „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული სანარმოების, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით განსაზღვრული არასამენარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების, ფილიალების (წარმომადგენლობების) რეესტრში ცვლილებათა რეგისტრაცია და რეესტრიდან ამონაწერის გაცემა, გადამხდელთა მომსახურება, საგადასახადო აუდიტის (შემომხმებების) ჩატარება, გადასახადების ადმინისტრირება, გადასახადების იძულებითი გადახდევინება, კომპეტენციის ფარგლებში სამართლებრივი მომსახურება, თავისი კომპეტენციის ფარგლებში საქართველოს კანონმდებლობით დაწესებული, აგრეთვე ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების მიერ შემოღებული გადასახადების სწორად გამოანგარიშებისა და მათ შესაბამის ბოუჯეტსა და სახელმწიფო ფონდებში სრულად და დროულად ჩარიცხვაზე კონტროლი და ზედამხედველობა.

ინსპექცია შედგება შემდეგი სტრუქტურული ქვედანაყოფებისაგან:

- ა)გადამხდელთა მომსახურების სამმართველო;
- ბ)გადამხდელთა საგადასახადო აუდიტის (შემომწების) სამმართველო;
- გ)გადასახადების ადმინისტრირების სამმართველო;
- დ)იურიდიულ საკითხთა სამმართველო;
- ე)ადმინისტრაცია (აპარატი);
- ვ)საინფორმაციო-ანალიტიკური სამმართველო.

გადამხდელთა მომსახურების სამმართველოს ძირითადი ფუნქციებია:

ა)უზრუნველყოს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის მიერ დადგენილი წესით შერჩეული და ინსპექციაში საგადასახადო აღრიცხვაზე გადაყვანილი გადასახადის გადამხდელთა დოკუმენტების გადატანა შესაბამისი საგადასახადო ინსპექციებიდან და მათი შენახვა;

ბ)გადამხდელთა მომსახურება;

გ)საგადასახადო დეკლარაციებისა და გაანგარიშებების მიღება;

დ)დადგენილი წესით გადამხდელთა ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების საკითხებზე შედარებების აქტის გაფორმების უზრუნველყოფა;

ე)საგადასახადო დეკლარაციებისა და კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა ანგარიშგების ფორმების შეტანა კომპიუტერში დასამუშავებლად;

ვ)ემოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი გადასახადების კომპიუტერული აღრიცხვა;

ზ)კომპიუტერული სისტემის ფუნქციონირების უზრუნველყოფა მათში ცვლილებების შეტანის ჩათვლით;

თ)კომპეტენციის ფარგლებში ანგარიშფაქტორების და კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა მკაცრი აღრიცხვის ფორმების გამოყენებისა და მონაცემთა კომპიუტერული დამუშავების უზრუნველყოფა;

ი)სანდო ინფორმაციის მიხედვით, რომელიც ცნობილია საგადასახადო ინსპექციისათვის, სავარაუდო დარიცხვის თაობაზე სათანადო წესით გაფორმებული დასკვნის ინსპექციის უფროსისათვის წარდგენა;

კ)დეკლარაციებისა და ანგარიშგების ფორმების ვიზუალური შემოწმება მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე;

ლ)წინადადებების მომზადება საგადასახადო შემომწების ჩატარების შესახებ;

წ)წინადადებების მომზადება გადამხდელთან ქრონომეტრაჟის ჩატარების შესახებ;

ო)თავისი კომპეტენციის ფარგლებში „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული სანარმოების, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით განსაზღვრული არასამენარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების, ფილიალების (წარმომადგენლობების) რეესტრში ცვლილებების რეგისტრაცია და რეესტრიდან ამონაწერების გაცემა.

გადამხდელთა მომსახურების სამმართველოს მოვალეობაა:

ა)გაუწიოს კონსულტაცია გადამხდელებს მოქმედი საგადასახადო კანონმდებლობიდან გამომდინარე მათთვის საინტერესო საკითხების გადაწყვეტაში. განუმარტოს გადამხდელებს გადასახადების გამოანგარიშების, საგადასახადო დეკლარაციებისა და გაანგარიშებების შევსების წესი და წარდგენის ვადები;

ბ)მიანოდოს გადამხდელებს ინფორმაცია საგადასახადო კანონმდებლობასა და გა-

დასახადებთან დაკავშირებულ საკითხებზე;

გ) მოახდინოს დღგ-ს გადამხდელთა რეგისტრაცია;

დ) უზრუნველყოს გადამხდელები საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურებითა და კანონმდებლობით დადგენილი სხვა მკაცრი აღრიცხვის ფორმებით, დეკლარაციებით და გაუნიოს შესაბამისი მომსახურება დეკლარაციის მიღებასთან დაკავშირებით;

ე) მიიღოს გადამხდელთა დეკლარაციები და გაანგარიშებები, გადაამონშოს აღნიშნულ დოკუმენტებზე მითითებული საიდენტიფიკაციო ნომერი;

ვ) აწარმოოს გადამხდელთა საქმეები, უზრუნველყოს ინფორმაციის შეკრება და არქივისათვის გადაცემა;

ზ) მიიღოს გადასახადის გადამხდელების მიერ წარმოდგენილი დეკლარაციები და გადასახადების გადახდასთან დაკავშირებული ანგარიშგების სხვა ფორმები, მიიღოს გადამხდელთა საგადასახადო აუდიტის (შემონშების) სამმართველოდან ინფორმაციები გასვლითი საგადასახადო შემონშებებით გადასახადის გადამხდელებზე დარიცხული (შემცირებული) გადასახადების შესახებ და უზრუნველყოს მონაცემების დადგენილ ვადებში კომპიუტერებში შეტანა;

თ) დადგენილი წესითა და ვადებში უზრუნველყოს ამ დებულების მე-5 მუხლით განსაზღვრულ გადამხდელებზე დარიცხული ქონების გადასახადის შესახებ საგადასახადო მოთხოვნის წარდგენა (გაგზავნა) გადამხდელებისათვის;

ი) დადგენილი წესით მიიღოს ინსპექციის შესაბამისი სტრუქტურული ერთეულებიდან ინფორმაციები გადამხდელთა მიერ მიღებული შემოსავლების შესახებ და უზრუნველყოს მათი კომპიუტერებში შეტანა და დამუშავება;

კ) ყოველდღიურად მიიღოს საბაზინო დანესებულებიდან დოკუმენტები გადასახადის გადამხდელების მიერ ბიუჯეტში და სახელმწიფო ფონდებში ჩარიცხული გადასახადების შესახებ და უზრუნველყოს აღნიშნული მონაცემების კომპიუტერებში შეტანა;

ლ) გადასახადების ადმინისტრირების სამმართველოს ოპერატიულად გადასცეს ინფორმაცია ვადაგადაცილებული დავალიანებების შესახებ გადასახადის გადამხდელებისა და გადასახადების სახეების ჭრილში გადასახადების იძულებით გადახდევინების მიზნით;

მ) დადგენილი წესის მიხედვით აწარმოოს გადასახადის გადამხდელების ბარათებზე საგადასახადო კანონმდებლობით დაწესებული გადასახადების დარიცხვა და აღრიცხვა გადასახადის სახეების მიხედვით, ვადაგადაცილებული დავალიანებების შემთხვევაში აწარმოოს საურავების დარიცხვა;

ნ) კომპეტენციის ფარგლებში საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურების და კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა მკაცრი აღრიცხვის ფორმების გამოყენებაზე კონტროლის გაძლიერების, ჩათვლებში გამოყენებული ანგარიშფაქტურების შესახებ მონაცემთა ერთიანი ბაზის შექმნისა და ამ მონაცემთა კომპიუტერული დამუშავების უზრუნველყოფის მიზნით შემოსავლების სამსახურში ანგარიშების წარდგენა;

პ) დაიცვას კომპიუტერული სისტემები გარეშე პირების მიერ მონაცემთა ბაზაში შეღწევისაგან;

ჟ) კანონმდებლობით დადგენილი წესითა და ვადებში უზრუნველყოს გადამხდელთა სხვადასხვა გადასახადების ბარათებზე არსებული ზედმეტობების სხვა გადასახადის

ანგარიშში გადატანის, ან მათი დაბრუნებისათვის დოკუმენტაციის მომზადება;

რ) უზრუნველყოს დეკლარაციების წარმოდგენლობის ფაქტების გამოვლენა და რეაგირებისათვის შესაბამისი სტრუქტურული ქვედანაყოფებისათვის ინფორმაციის წარდგენა;

ს) სანდო ინფორმაციების დამუშავების შედეგად სავარაუდო დარიცხვის თაობაზე დადგენილი წესით გაფორმებული დასკვნის ინსპექციის უფროსისათვის წარდგენა;

ტ) დღგ-ის ანგარიშ-ფაქტურების დამუშავების შედეგად გამოვლენილი დარღვევების მიხედვით წარმოდგენილი დეკლარაციების ან ანგარიშ-ფაქტურების მიხედვით სავარაუდო დარიცხვის შესახებ წინადადებების მომზადება, გაყალბებული დოკუმენტების მიხედვით განხორციელებულ ოპერაციებზე მასალების მომზადება და რეაგირებისათვის სათანადო ორგანოებისათვის გადაცემა;

ქ) აუცილებლობის შემთხვევაში გამოიძახოს გადამხდელი და დასაბეგრი ბაზის დაზუსტების მიზნით მოითხოვოს დამატებითი დოკუმენტები და ახსნა-განმარტებები;

ლ) სამოქმედო ტერიტორიაზე საგადასახადო და სტატისტიკური ანგარიშების მონაცემების ეკონომიკური ანალიზის ჩატარება;

ყ) განიხილოს გადამხდელების განცხადებები საგადასახადო დეკლარაციების წარმოდგენის ან გადასახადის ვადის გაგრძელების შესახებ;

შ) კომპეტენციის ფარგლებში უზრუნველყოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა და საგადასახადო კოდექსებით გათვალისწინებულ და მათ მიერ გამოვლენილ ყველა სამართალდარღვევაზე შესაბამისი ოქმების (აქტების) შედგენა და ოურიდიულ საკითხთა სამმართველოსთვის შემდგომი რეაგირებისათვის დაუყოვნებლივ გადაცემა.

გადამხდელთა საგადასახადო შემონმების სამმართველო ვალდებულია:

ა) შემონმების ჩატარების მიზნით შეარჩიოს გადამხდელები;

ბ) შეადგინოს წლიური სამუშაო გეგმები გასვლითი საგადასახადო შემონმების ჩატარებლად. უზრუნველყოს საგადასახადო შემონმების წინასწარი მომზადება კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად;

გ) თავისი კომპეტენციის ფარგლებში, დამტკიცებული სამუშაო გეგმისა და შემონმების პროგრამის შესაბამისად სრულად ან შერჩევით შეამონმოს საგადასახადის გადამხდელთა საქმიანობასთან დაკავშირებული დოკუმენტები;

დ) საგადასახადო შემონმების წინასწარი მომზადება;

ე) გასვლითი საგადასახადო შემონმების ჩატარებისას სრულად და დეტალურად უფლება აქვს გამოიკვლიოს სანარმოთა და მენარმე ფიზიკურ პირთა სანარმო, სასაწყობო, სავაჭრო და სხვა სათავსოები, ჩაატაროს დაკვირვება ქრონომეტრაჟის ან სხვა მეთოდის გამოყენებით და განსაზღვროს დასაბეგრი ობიექტის ოდენობა. საგადასახადო შემონმებისას შეამონმოს საკონტროლო-საღარი აპარატ(ებ)ის მდგომარეობა;

ვ) გააფორმოს საგადასახადო შემონმების აქტი;

ზ) მოამზადოს წინადადებები გამოვლენილ დარღვევებზე კანონმდებლობით გათვალისწინებული ჯარიმების და საურავების დარიცხვის შესახებ;

თ) კამერალური და გასვლითი საგადასახადო შემონმების შედეგების მიხედვით შედგენილი აქტი დადგენილ ვადებში გადასცეს ოურიდიულ საკითხთა სამმართველოს;

ი) წარუდგინოს შემოსავლების სამსახურს ანგარიშგებები განუული მუშაობის შესახებ;

გადასახადების ადმინისტრირების სამმართველოს ძირითადი ფუნქციებია:

- ა) მიმდინარე ზედამხედველობა საგადასახადო კანონმდებლობის დაცვაზე;
- ბ) ვადაგადაცილებულ დავალიანებების გადასახდევინებლად საგადასახადო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებათა განხორციელება;
- გ) ურჩ გადამხდელთა გამოვლენა;

გადასახადების ადმინისტრირების სამმართველოს შოვალეობაა:

განახორციელოს შემოსავლების დაკვირვების ტექნიკური საშუალებების დაყენება და კონტროლი;

უზრუნველყოს ბიუჯეტში და სახელმწიფო ფონდებში გადასახადების დროული და სრული მობილიზაცია;

დაანესოს კონტროლი გადასახადების გადამხდელების მიერ გადასახადების ბიუჯეტში და სახელმწიფო ფონდებში ამოსაღებად;

შეაგროვოს ინფორმაციები იმ გადამხდელების შესახებ, რომლებიც ფაქტობრივად გადახდისუნარიანი არიან და მიიღოს ზომები დარიცხული გადასახადების ბიუჯეტში და სახელმწიფო ფონდებში ამოსაღებად;

საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებების განხორციელებით უზრუნველყონ ვადაგადაცილებული დავალიანებების ამოღება;

შეაგროვოს ინფორმაციები იმ გადამხდელების შესახებ, რომლებიც თავს არიდებენ გადასახადების გადახდას;

გამოიკვლიოს სანარმოთა და მენარმე-ფიზიკურ პირთა სანარმოო, სასაწყობო, სავაჭრო და სხვა სათავსოები, ჩაატაროს დაკვირვება ქრონომეტრაჟის ან სხვა მეთოდის გამოყენებით, აღნიშნულის საფუძველზე შეადგინოს ოქმები და დადგენილი წესით მოამზადოს დასკვნები ინსპექციის უფროსზე გადასაცემად. მონაწილეობა მიიღოს გადამხდელთა მიმართ ჩატარებულ კონტროლის ღონისძიებებში;

განახორციელოს ვადაგადაცილებული დავალიანებების მქონე გადამხდელებთან ფულადი საშუალებების მოძრაობის პერიოდული შემოწმებები;

მოამზადოს ანგარიშგებები სამმართველოს მიერ განეული მუშაობის შესახებ და უზრუნველყოს მათი დადგენილ ვადაში წარდგენა შემოსავლების სამსახურში;

კომპეტენციის ფარგლებში უზრუნველყოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა და საგადასახადო კოდექსებით გათვალისწინებულ და მათ მიერ გამოვლენილ ყველა სამართალდარღვევაზე შესაბამისი ოქმების (აქტების) შედგენა და იურიდიულ საკითხთა სამმართველოსათვის შემდგომი რეაგირებისათვის დაუყოვნებლივ გადაცემა;

კომპეტენციის ფარგლებში განახორციელოს კანონმდებლობით მინიჭებული სხვა უფლებამოსილება.

გამოავლინოს საგადასახადო აღრიცხვაზე მყოფი გადამხდელების მიერ აქციზური მარკებით ნიშანდებას დაქვემდებარებული საქონლის წარმოების, მიწოდების დარღვევის ფაქტები;

აქციზური საქონლის რეალიზაციაზე კონტროლის მიზნით მოახდინოს საგადასახადო აღრიცხვაზე მყოფ გადამხდელებზე აღმრიცხველი მონყობილობებისა და სათავსოების დალუქვა, დამატებითი აღმრიცხვაზე ტექნიკური საშუალებების დაყენება და მისი კონტროლი. დაზიანების შემთხვევაში მოახდინოს ლუქის ახსნა, მათი ხელახალი დალუქვა და შეადგინოს ამ მიზნით შემუშავებული შესაბამისი ფორმის აქტები. ხელახ-

ალი დალუქვის ყველა შემთხვევაში მოახდინოს საკონტროლო-სალარო აპარატიში შეტანილი პაროლის შეცვლა;

შეადგინოს შემოსავლების სამსახურის მიერ დაწესებული სტატისტიკური და ფაქტობრივი შემოსავლებისა და ვადაგადაცილებული დავალიანებების შესახებ ანგარიშები.

იურიდიულ საკითხთა სამმართველოს ძირითადი ფუნქციებია:

ა) ინსპექციის იურიდიული მომსახურება;

ბ) სასამართლო ორგანოებში საქმის განხილვაში მონაწილეობა.

იურიდიულ საკითხთა სამმართველო ვალდებულია:

გადასახადების ადმინისტრირების სამმართველოდან მიღებულ მასალებზე დაყრდნობით მოამზადოს მასალები სასამართლოში წარსადგენად;

გადასახადების იძულებით გადახდევინების მიზნით გადასახადების ადმინისტრირების სამმართველოსთან ერთად მოამზადოს მასალები შესაბამის ორგანოებში წარსადგენად. კომპეტენციის ფარგლებში მონაწილეობა მიიღოს გადასახადის იძულებითი გადახდევინების ღონისძიებებში;

კომპეტენციის ფარგლებში მონაწილეობა მიიღოს სასამართლო გადაწყვეტილებების აღსრულების პროცესში;

ინსპექციის თანამშრომლებს გაუწიოს იურიდიული კონსულტაციები, გააცნოს ახალი ნორმატიული აქტები და ცვლილებები კანონმდებლობაში;

მისი კომპეტენციის ფარგლებში მონაწილეობა მიიღოს სასამართლოში საგადასახადო დავებთან დაკავშირებული საქმეების განხილვისას;

შემონების აქტების საფუძველზე მოამზადოს სათანადო გადაწყვეტილების პროექტი გადახდის (საგადასახადო სანქციის) თანხის დარიცხვის ან არდარიცხვის, ხოლო აქტით დარიცხული თანხის ოდენობის შესაბამისად შემონების მასალების ქვემდებარეობის მიხედვით შესაბამისი საგამოძიებო ორგანოსათვის გადაგზავნის შესახებ;

უზრუნველყოს კანონიერების დაცვა და მიიღოს ზომები მოქმედი კანონმდებლობის დარღვევის თავიდან ასაცილებლად;

კანონით დადგენილი წესით დაიცვას ინსპექციისა და მისი მუშაკების კანონიერი უფლებები და ინტერესები სასამართლოში და სხვა ორგანოებში სამართლებრივი საკითხების განხილვისას;

ინსპექციის სტრუქტურული ერთეულებიდან მიღებულ ოქმებზე დაყრდნობით მოამზადოს მასალები ინსპექციის ხელმძღვანელობასთან წარსადგენად და/ან სასამართლოში გადასაგზავნად;

წარუდგინოს შემოსავლების სამსახურს ანგარიშგებები განეული მუშაობის შესახებ.

საინფორმაციო ანალიტიკური სამმართველოს ძირითადი ამოცანაა:

მსხვილ გადამხდელთა საგადასახადო ინსპექციაში საინფორმაციო საძიებო სისტემების დანერგვა-ექსპლოატაცია;

ინსპექციის ამოცანების შესრულების უზრუნველყოფისათვის საჭირო ინფორმაციის მოგროვება-სისტემატიზაცია, ანალიზი და დამუშავებული ფორმების ინსპექციის დანაყოფებისათვის მიწოდება;

გადამხდელის მიერ წარმოდგენილი მონაცემების (დეკლარაციების და სხვა გაანგარიშებების) დამუშავება-ანალიზი, რისკის ფაქტორების განსაზღვრა, საბაჟო მონაცემების დამუშავება, მათი შედარება საგადასახადო მონაცემებთან;

დღგ-ს შეგროვების მდგომარეობის ანალიზი, აქტივების წარმომოხების ანალიზი, ამ გადასახადებში ნარჩენების დაგროვების ანალიზი, ასევე დღგ-ის და სპეციალური დღგ-ის ანგარიშ-ფაქტორების მოძრაობის ანალიზი, დღგ-ის ბრუნვების (მათ შორის განთავისუფლებული და ნულოვანი ბრუნვების) ანალიზი;

გადამხდელთა ანალიტიკური ბარათების შემუშავება, საქმიანობის მიხედვით გადამხდელთა საქმიანობის ანალიზი და რისკის ფაქტორების განსაზღვრა, ამ სფეროში გადამხდელთა ბრუნვების და შემოსული გადასახადების ანალიზი;

ინსპექციის უფროსის დავალებების შესაბამისად, სხვა ანალიტიკური ინფორმაციის შემუშავება;

სამოქმედო ტერიტორიაზე საგადასახადო და სტატისტიკური ანგარიშების მონაცემების ეკონომიკური ანალიზის ჩატარება.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2007 წლის 2 მარტის №168 ბრძანების „საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის აფხაზეთის საგადასახადო ინსპექციის დებულების დამტკიცების თაობაზე“ მიხედვით

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის აფხაზეთის საგადასახადო ინსპექცია (შემდგომში – ინსპექცია) წარმოადგენს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 49-ე მუხლის შესაბამისად შექმნილ საგადასახადო ორგანოს, რომლის კომპეტენცია განსაზღვრულია დებულებით და სხვა ნორმატიული აქტებით.

ინსპექცია თავის კომპეტენციის ფარგლებში უზრუნველყოფს მასთან საგადასახადო აღრიცხვაზე მყოფი გადასახადის გადამხდელების მიერ საგადასახადო კანონმდებლობის დაცვაზე და შესრულებაზე კონტროლს.

ინსპექცია შედის საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის შემადგენლობაში და მისი საქმიანობის მართვასა და საერთო ზედამხედველობას ახორციელებს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის უფროსი ცენტრალური აპარატის მეშვეობით.

აფხაზეთის საგადასახადო ინსპექციაში სახელმწიფო რეგისტრაციაზე და/ან საგადასახადო აღრიცხვაზე აიყვანება ზემო აფხაზეთის ტერიტორიის ადგილსამყოფელის (იურიდიული მისამართის) მქონე იურიდიული პირები, საწარმოები და ორგანიზაციები, ასევე ფიზიკური პირები, რომლებიც ზემო აფხაზეთის ტერიტორიაზე ენევიან ეკონომიკურ საქმიანობას ან/და რომლებიც ფაქტობრივად ცხოვრობენ ზემო აფხაზეთის ტერიტორიაზე და წარმოემოხათ საგადასახადო ვალდებულებები. საქართველოს საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებულ სხვა გადამხდელთა სახელმწიფო რეგისტრაციაზე და/ან საგადასახადო აღრიცხვაზე აყვანის კრიტერიუმებს ამტკიცებს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი ინდივიდუალური-სამართლებრივი აქტით.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით (ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით) გათვალისწინებული კრიტერიუმების მიხედვით აფხაზეთის საგადასახადო ინსპექციაში სახელმწიფო რეგისტრაციაზე და/ან საგადასახადო აღრიცხვაზე ასაყვან (მოსახსნელ) გადასახადის გადამხდელთა შერჩევას ახორციელებს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახური;

აფხაზეთის საგადასახადო ინსპექციაში გადასახადის გადამხდელთა სახელმწიფო რეგისტრაციაზე და/ან საგადასახადო აღრიცხვაზე აყვანა (მოსხნა) ხორციელდება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართ-

ლებრივი აქტის შესაბამისად.

ინსპექციის ამოცანაა ინსპექციაში საგადასახადო აღრიცხვაზე მყოფი გადა-
მხდელების მიერ საგადასახადო კანონმდებლობის დაცვის უზრუნველყოფა, გადა-
მხდელთა სახელმწიფო რეგისტრაცია და/ან საგადასახადო აღრიცხვა, გადამხდელ-
თა მომსახურება, საგადასახადო შემონშება, მონაცემთა დამუშავება, გადასახადების
ადმინისტრირება, გადასახადების იძულებით გადახდევინება, თავისი კომპეტენციის
ფარგლებში სამართლებრივი მომსახურება, საქართველოს კანონმდებლობით დაწესე-
ბული, აგრეთვე ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების მიერ შემოღებული
გადასახადების სწორად გამოანგარიშებისა და მათი შესაბამის ბიუჯეტში სრულად და
დროულად ჩარიცხვაზე კონტროლი და ზედამხედველობა.

ინსპექციის თანამშრომელთა ძირითადი ფუნქციები და მოვალეობებია:

ა) საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის მიერ დადგე-
ნილი წესით შერჩეული და ინსპექციაში საგადასახადო აღრიცხვაზე გადაყვანილი გა-
დასახადის გადამხდელთა დოკუმენტების გადატანის უზრუნველყოფა შესაბამისი სა-
გადასახადო ინსპექციებიდან და მათი შენახვა, გადამხდელთა რეგისტრაციის განხ-
ორციელება;

ბ) გადამხდელთა მომსახურება, საგადასახადო დეკლარაციებისა და გაანგარიშებე-
ბის მიღება. დადგენილი წესით გადამხდელთა ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების საკითხ-
ებზე შედარებების აქტის გაფორმების უზრუნველყოფა, საგადასახადო დეკლარაციე-
ბის და კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა ანგარიშგების ფორმების შეტანა
კომპიუტერში დასამუშავებლად. გადასახადის გადამხდელისაგან მიღებული დეკ-
ლარაციების (გაანგარიშებების), საგადასახადო შემონშებების და ინსპექციაში არჩე-
ბული სხვა ინფორმაციის საფუძვლებზე დაყრდნობით, უზრუნველყონ გადასახადის
გადამხდელებზე დარიცხული (შემცირებული) გადასახადების შესახებ მონაცემების
დადგენილ ვადებში კომპიუტერებში შეტანა;

გ) მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი გადასახადების კომპიუტერული აღრიცხ-
ვა, კომპიუტერული სისტემის ფუნქციონირების უზრუნველყოფა მათში ცვლილებებ-
ის შეტანის ჩათვლით. ინსპექციის შესაბამისი პროგრამებით უზრუნველყოფის სამ-
უშაოების ჩატარება და კომპიუტერული სისტემების დაცვა გარეშე პირების მიერ მო-
ნაცემთა ბაზაში შეღწევისაგან;

დ) კომპეტენციის ფარგლებში ანგარიშ-ფაქტურების, სასაქონლო ზედნადებების და
კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა მკაცრი აღრიცხვის ფორმების გამოყენებ-
ისა და მონაცემთა კომპიუტერული დამუშავების უზრუნველყოფა. გადამხდელების
საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურებით და კანონმდებლობით დადგენილი სხვა მკაცრი
აღრიცხვის ფორმებით, დეკლარაციებით უზრუნველყოფა. დეკლარაციების (გაან-
გარიშებებთან) მიღებასთან დაკავშირებით შესაბამისი მომსახურების განევა. კომპე-
ტენციის ფარგლებში საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურების, სასაქონლო ზედნადებებ-
ის და კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა მკაცრი აღრიცხვის ფორმების
გამოყენებაზე კონტროლის გაძლიერების, ჩათვლებში გამოყენებული ანგარიშ-ფაქ-
ტურების შესახებ მონაცემთა ერთიანი ბაზის შექმნისა და ამ მონაცემთა კომპიუტერ-
ული დამუშავების უზრუნველყოფის მიზნით, შემოსავლების სამსახურში ანგარიშების
წარდგენა;

ე)სანდო ინფორმაციის მიხედვით, რომელიც ცნობილია საგადასახადო ინსპექციისათვის, სავარაუდო დარიცხვის თაობაზე სათანადო წესით გაფორმებული დასკვნის ინსპექციის უფროსისათვის წარდგენა. დეკლარაციებისა და ანგარიშგების ფორმების ვიზუალური შემოწმება. მოქმედი საგადასახადო კანონმდებლობის დაცვით დეკლარაციების და გაანგარიშებების კამერალური შემოწმება და დარღვევების გამოვლენის შემთხვევაში სათანადო წესით გაფორმებული დასკვნის ინსპექციის უფროსისათვის წარდგენა;

ვ)კონსულტაციის განევა გადამხდელისათვის მოქმედი საგადასახადო კანონმდებლობიდან გამომდინარე მათთვის საინტერესო საკითხების გადამხდელისათვის გადასახადის გამოანგარიშების, საგადასახადო დეკლარაციებისა და გაანგარიშებების შევსების წესისა და წარდგენის ვადების განმარტება. საგადასახადო კანონმდებლობასა და გადასახადებთან დაკავშირებულ საკითხებზე გადამხდელისათვის ინფორმაციის მიწოდება;

ზ)მოახდინონ დღგ-ის გადამხდელთა რეგისტრაცია. აწარმოონ გადამხდელთა საქმეები, უზრუნველყონ ინფორმაციის შეკრება და არქივის წარმოება;

თ)დადგენილი წესითა და ვადებში უზრუნველყონ გადამხდელზე დარიცხული გადასახადების შესახებ საგადასახადო შეტყობინებების წარდგენა (გაგზავნა) გადამხდელისათვის;

ი)ყოველდღიურად მიიღონ მომსახურე ბანკებიდან, საბაზინო დაწესებულებებიდან დოკუმენტები გადასახადის გადამხდელის მიერ ბიუჯეტში ჩარიცხული გადასახადების შესახებ და უზრუნველყონ აღნიშნული მონაცემების კომპიუტერულში შეტანა. დადგენილი წესის მიხედვით აწარმოონ გადასახადის გადამხდელის ბარათზე საგადასახადო კანონმდებლობით დაწესებული გადასახადების დარიცხვა და აღრიცხვა გადასახადის სახეების მიხედვით, ვადაგადაცილებული დავალიანებების შემთხვევაში აწარმოონ საურაგების დარიცხვა. კანონმდებლობით დადგენილი წესით და ვადებში უზრუნველყონ გადამხდელთა სხვადასხვა გადასახადების ბარათზე არსებული ზედმეტობების გადატანა სხვა გადასახადების ანგარიშში ან მათი დაბრუნება გადამხდელთათვის.

კ)შემოწმების ჩატარების მიზნით შეარჩიონ გადამხდელები, შეადგინონ წლიური სამუშაო გეგმები გასვლითი საგადასახადო შემოწმებების ჩასატარებლად. უზრუნველყონ საგადასახადო შემოწმებების წინასწარი მომზადება კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად. თავისი კომპეტენციის ფარგლებში, დამტკიცებული სამუშაო გეგმისა და შემოწმების პროგრამის შესაბამისად შეამოწმონ გადასახადის გადამხდელთა საქმიანობასთან დაკავშირებული დოკუმენტები. უზრუნველყონ გასვლითი საგადასახადო შემოწმების წინასწარი მომზადება. გასვლითი საგადასახადო შემოწმების ჩატარებისას სრულად და დეტალურად გამოიკვლიონ სანარმოთა და მენარმე-ფიზიკურ პირთა სანარმოო, სასაწყობო, საეაჭრო და სხვა სათავსოები, ჩაატარონ დაკვირვება ქრონომეტრაჟის ან სხვა მეთოდის გამოყენებით და განსაზღვრონ დასაბეგრი ობიექტის ოდენობა. საგადასახადო შემოწმებისას შეამოწმონ საკონტროლო-საღარი აპარატ(ებ)ის მდგომარეობა;

ლ)გააფორმონ საგადასახადო შემოწმების აქტი. მოამზადონ წინადადებები გამოვლენილ დარღვევებზე კანონმდებლობით გათვალისწინებული ჯარიმების და საურაგე-

ბის დარიცხვის შესახებ. გავლითი საგადასახადო შემონმების შედეგების მიხედვით შედგენილი აქტი შემონმების დამთავრებისთანავე გადასცენ ინსპექციის ხელმძღვანელობას განსახილველად. დანაშაულის ნიშნების არსებობისას კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად უზრუნველყონ სათანადო მასალების გადაცემა ქვემდებარეობის მიხედვით შესაბამისი საგამოძიებო ორგანოსათვის;

მ) უზრუნველყონ ვადაგადაცილებულ დავალიანებებზე გადახდევინების იძულებითი მეთოდების გამოყენება, ურჩ გადახდელთა და არარეგისტრირებულ პოტენციურ გადახდელთა გამოვლენა. კომპეტენციის ფარგლებში გამოავლინონ არალიცენზირებული და/ან შესაბამისი ნებართვის გარეშე მომუშავე გადახდელები და აქციზური მარკებით ნიშანდებსა დაქვემდებარებული საქონლის წარმოების, მიწოდების დარღვევის ფაქტები. გამოავლინონ ალურიცხავი მატერიალური ფასეულობანი და დადგენილი წესის დარღვევით საქონლის ტრანსპორტირებისა და მიწოდების ფაქტები. განახორციელონ შემოსავლების დაკვირვების ტექნიკური საშუალებების დაყენება და კონტროლი;

ნ) განახორციელონ საკონტროლო-სალარო აპარატების გამოყენებასთან დაკავშირებული ზედამხედველობა. უზრუნველყონ გადახდელების საკონტროლო-სალარო აპარატების დალუქვა, სანავის სვეტების, მრიცხველების დალუქვა. დაზიანების შემთხვევაში ლუქის ახსნა და ახალი ლუქის დადება და შეადგინონ ამ მიზნით შემუშავებული შესაბამისი ფორმების აქტები. ხელახალი დალუქვის ყველა შემთხვევაში მოახდინონ საკონტროლო-სალარო აპარატში შეტანილი პაროლის შეცვლა;

ო) განახორციელონ გადახდელბთან საქონლის შემოსავლისა და გასავლის ჟურნალების ზედამხედველობა;

პ) უზრუნველყონ ბიუჯეტში გადასახადების დროული და სრული მობილიზაცია. დაანესონ კონტროლი გადასახადების გადახდელების მიერ გადასახადების სრულ და დროულ გადახდაზე;

ჟ) შეაგროვონ ინფორმაციები იმ გადახდელების შესახებ, რომლებიც ფაქტობრივად გადახდისუნარიანნი არიან და მიიღონ ზომები დარიცხული გადასახადების ბიუჯეტში ამოსაღებად. შეაგროვონ ინფორმაციები იმ გადახდელების შესახებ, რომლებიც თავის არიდებენ გადასახადების გადახდას;

რ) საინკასო დავალებებით და გადასახადების იძულებითი გადახდევინების მეთოდებით უზრუნველყონ ვადაგადაცილებული დავალიანებების ამოღება;

ს) განახორციელონ ვადაგადაცილებული დავალიანების მქონე გადახდელბთან ფულადი საშუალებების მოძრაობის პერიოდული შემონმებები;

ტ) მონაწილეობა მიიღონ სასამართლო ორგანოებში საქმის განხილვაში;

უ) შესაბამის მასალებზე დაყრდნობით მოამზადონ მასალები სასამართლოში წარსადგენად. გადასახადები იძულებითი გადახდევინების მიზნით უზრუნველყონ მასალების მომზადება შესაბამის ორგანოებში წარსადგენად;

ფ) კომპეტენციის ფარგლებში მონაწილეობა მიიღონ სასამართლოში საგადასახადო დავებთან დაკავშირებული საქმეების განხილვისას;

ქ) უზრუნველყონ ინსპექციაში საქმისწარმოება ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით დამტკიცებული „საქმისწარმოების ერთიანი წესების“ შესაბამისად;

ლ) განახორციელონ კონტროლი საკონტროლო დავალებათა შესრულებაზე და ინსპექციის უფროსს პერიოდულად მიაწოდონ ინფორმაცია მათი შესრულების შესახებ; ყუ) უზრუნველყონ ინსპექციის უფროსის მიერ გამოცემული ყველა ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების რეგისტრაცია და შემსრულებლამდე დაყვანა. განახორციელონ შემოსული და გასული კორესპონდენციების სათანადო დამუშავებასა და მოძრაობაზე კონტროლი;

შ) უზრუნველყონ ინსპექციის უფროსთან ჩატარებულ თათბირებზე მიღებული საოქმო გადაწყვეტილებების რეგისტრაცია და შემსრულებლამდე დაყვანა, არქივის წარმოება;

ჩ) უზრუნველყონ მუდმივად შესანახი კორესპონდენციებისა და კორესპონდენციათა რეგისტრაციის ყურნალების ქრონოლოგიური წესით დალაგების პროცესი;

ც) უზრუნველყონ საჯარო მოსამსახურეთა პირადი საქმეების აღრიცხვის წარმოება და კომპეტენციით განსაზღვრული საკადრო საქმიანობა;

ძ) განახორციელონ კადრების შერჩევა, კოორდინაცია გაუნიონ კადრების კვალიფიკაციის ამაღლების პროცესს;

წ) კანონმდებლობით დადგენილი წესით განახორციელონ ინსპექციის მატერიალურ-ტექნიკური უზრუნველყოფა და ბუღალტრული აღრიცხვა-ანგარიშგება.

ჭ) ინსპექციის თანამშრომლები კომპეტენციის ფარგლებში უზრუნველყოფენ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით და საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებულ და მათ მიერ გამოვლენილ ყველა სამართალდარღვევაზე შესაბამისი ოქმების (აქტების) შედგენას და შემდგომი რეაგირების ღონისძიებათა უზრუნველყოფას;

ხ) კომპეტენციის სფეროების მიხედვითა წარადგინოს შესაბამისი ანგარიშგები შემოსავლების სამსახურში.

ინსპექციის უფროსს თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი, შემოსავლების სამსახურის უფროსის წარდგინებით, ხოლო ინსპექციის დანარჩენ საჯარო მოსამსახურეებს, თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს შემოსავლების სამსახურის უფროსი, ინსპექციის უფროსის წარდგინებით.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2008 წლის 25 თებერვლის №176 ბრძანების „საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის თბილისის რეგიონალური ცენტრის (საგადასახადო ინსპექციის) დებულების დამტკიცების შესახებ“ თანახმად საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის თბილისის რეგიონალური ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია) (შემდგომში – ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია) წარმოადგენს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის ტერიტორიულ ორგანოს, რომელიც თავისი კომპეტენციის ფარგლებში საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით (ბრძანებით) განსაზღვრულ სამოქმედო ტერიტორიაზე უზრუნველყოფს საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობის დაცვაზე და შესრულებაზე სახელმწიფო კონტროლს, როგორც საგადასახადო და საბაჟო ორგანო.

ცენტრის (საგადასახადო ინსპექციის) საქმიანობის სამართლებრივ საფუძველს წარმოადგენს საქართველოს კონსტიტუცია, საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებები და შეთანხმებები, საქართველოს საგადასახადო და საბაჟო კოდექსები, საქართვე-

ლოს ფინანსთა სამინისტროს დებულება, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის სამართლებრივი აქტები, შემოსავლების სამსახურის უფროსის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტები და სხვა სამართლებრივი აქტები.

ცენტრის (საგადასახადო ინსპექციის) ამოცანაა თავის სამოქმედო ტერიტორიაზე, კომპეტენციის ფარგლებში, საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობის დაცვასა და შესრულებაზე კონტროლის უზრუნველყოფა, რომელსაც ახორციელებს სტრუქტურული ქვედანაყოფების მეშვეობით.

ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია) საკუთარი კომპეტენციისა და უფლებამოსილების ფარგლებში, დადგენილი წესით ახორციელებს „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული სანარმოებისა და საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით განსაზღვრული არასამენარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების, ფილიალების (წარმომადგენლობების) სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციას, გადასახადის გადამხდელთა, მათ შორის უცხოური სანარმოს ან არარეზიდენტი ფიზიკური პირის მუდმივი დაწესებულების საგადასახადო აღრიცხვას (რეგისტრაციას), ორგანიზაციებისათვის საქველმოქმედო ორგანიზაციის სტატუსის მინიჭებას და შესაბამისი რეესტრის წარმოებას, გადამხდელთა მომსახურებას, მონაცემთა დამუშავებას, საგადასახადო კონტროლს, საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებებს, გადასახადების ადმინისტრირებას, საბაჟო რეჟიმის რეგულირებას, საბაჟო დამუშავების ოპერაციებს და საბაჟო კონტროლს და კანონმდებლობით გათვალისწინებულ სხვა უფლებამოსილებებს.

ცენტრის (საგადასახადო ინსპექციის) სტრუქტურას ამტკიცებს და მასში ცვლილებები შეაქვს საქართველოს ფინანსთა მინისტრს, შემოსავლების სამსახურის უფროსის წარდგინებით.

ცენტრი (საგადასახადო ინსპექცია) შედგება შემდეგი სტრუქტურული ქვედანაყოფებისაგან;

- ა) ადმინისტრაცია;
- ბ) იურიდიული სამმართველო;
- გ) მომსახურების სამმართველო;
- დ) გადასახადების ადმინისტრირების სამმართველო;
- ე) გადამხდელთა საგადასახადო აუდიტის (შემონმებების) სამმართველო;
- ვ) საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სამმართველო;
- ზ) ინფორმაციის დამუშავებისა და ანალიზის სამმართველო;
- თ) საბაჟო საგუშაგო „თბილისის აეროპორტი“.

ცენტრს (საგადასახადო ინსპექციას) ხელმძღვანელობს ცენტრის (საგადასახადო ინსპექციის) უფროსი, რომელსაც თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი შემოსავლების სამსახურის უფროსის წარდგინებით.

ცენტრის (საგადასახადო ინსპექციის) უფროსს პყავს მოადგილეები, რომელთაც თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი შემოსავლების სამსახურის უფროსის წარდგინებით;

ცენტრის (საგადასახადო ინსპექციის) სხვა საჯარო მოხამსახურეებს ცენტრის (საგადასახადო ინსპექციის) უფროსის წარდგინებით თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამ-

დებობიდან ათავისუფლებს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის უფროსი.

ცენტრის (საგადასახადო ინსპექციის) უფროსი თავისი კომპეტენციის ფარგლებში:

ა) იღებს გადაწყვეტილებებს, მოქმედებს ცენტრის (საგადასახადო ინსპექციის) სახელით, წარმოადგენს ცენტრს (საგადასახადო ინსპექციას) სახელმწიფო ხელისუფლების სხვა ორგანოებთან ურთიერთობაში.

ბ) უზრუნველყოფს საქართველოს კონსტიტუციის, საქართველოს საგადასახადო და საბაჟო კოდექსების, საქართველოს კანონების, საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებების, განკარგულებების, საქართველოს მთავრობის დადგენილებების, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებების, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის უფროსის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტების და სხვა სამართლებრივი აქტების შესრულებას;

გ) ახორციელებს ცენტრის (საგადასახადო ინსპექციის) სტრუქტურული ქვედანაყოფების საქმიანობის მართვას, კოორდინაციასა და ზედამხედველობას. საჭიროების შემთხვევაში, საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობით საგადასახადო და საბაჟო ორგანოებისათვის დადგენილი კომპეტენციის ფარგლებში გამოსცემს ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტებს შესაბამისი სტრუქტურული ქვედანაყოფის და ცენტრის (საგადასახადო ინსპექციის) საჯარო მოხელეთა მიერ კონკრეტული ფუნქციის შესრულების თაობაზე;

დ) კანონით დადგენილი წესის შესაბამისად წარადგენს წინადადებებს ცენტრის (საგადასახადო ინსპექციის) თანამშრომელთა ნახალისების ან მათთვის დისციპლინური პასუხისმგებლობის შესახებ;

ე) ანგარიშვალდებულია საქართველოს ფინანსთა მინისტრისა და შემოსავლების სამსახურის უფროსის წინაშე;

ვ) გამოსცემს ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტებს;

ზ) იღებს გადაწყვეტილებებს საგადასახადო შემონმების მასალების და სხვა სათანადო ინფორმაციის საფუძველზე გადასახადების დარიცხვის შესახებ;

თ) იღებს გადაწყვეტილებებს საგადასახადო და საბაჟო სამართალდარღვევის ოქმების საფუძველზე სანქციის გამოყენების თაობაზე;

ი) კანონმდებლობით გათვალისწინებულ შემთხვევაში განიხილავს სამართალდარღვევათა საქმეებს;

კ) საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ახორციელებს სხვა ფუნქციებს და სარგებლობს სხვა უფლებამოსილებებით.

ადმინისტრაცია

ა) აწარმოებს საფინანსო-სამეურნეო საქმიანობის ბუღალტრულ აღრიცხვას;

ბ) აწარმოებს საჯარო მოსამსახურეთა პირადი საქმეების აღრიცხვასა და კომპეტენციით განსაზღვრულ საკადრო საქმიანობას;

გ) უზრუნველყოფს საკომუნიკაციო და საკორესპონდენტო პროცესის კონტროლს;

დ) უზრუნველყოფს არქივის წარმოებას.

იურიდიული სამმართველო

იურიდიული სამმართველო თავისი კომპეტენციის ფარგლებში:

ა) ცენტრის (საგადასახადო ინსპექციის) თანამშრომლებს უნეეს იურიდიულ კონსულტაციებს, აცნობს ახალ ნორმატიულ აქტებს და ცვლილებებს კანონმდებლობაში;
 ბ) მონაწილეობს საგადასახადო, საბაჟო და სხვა სახის სასამართლო დავებში;
 გ) მონაწილეობს საგადასახადო დავალიანების მქონე გადასახადის გამომხდელის მიმართ საგადასახადო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებებში;

დ) აწარმოებს საგადასახადო და ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეებს. ცენტრის (საგადასახადო ინსპექციის) სტრუქტურული ქვედანაყოფებიდან მიღებულ საგადასახადო სამართალდარღვევათა ოქმებზე ამზადებს ცენტრის (საგადასახადო ინსპექციის) უფროსის/მოადგილის გადამწყვეტილების პროექტებს შესაბამისი დარიცხვის განხორციელების თაობაზე;

ე) კანონმდებლობით დადგენილი წესით და ფორმით უზრუნველყოფს „საბაჟო შეტყობინების“ მომზადებას;

ვ) დადგენილი წესით აწარმოებს საბაჟო სამართალდარღვევების აღრიცხვას.

მომსახურების სამმართველო

მომსახურების სამმართველო გადასახადის გამომხდელთა რეგისტრაციის უზრუნველყოფის მიზნით:

ა) ახორციელებს გადასახადის გამომხდელთა საგადასახადო აღრიცხვას (ანიჭებს გადასახადის გამომხდელებს საიდენტიფიკაციო ნომრებს);

ბ) გადასახადის გამომხდელებზე გასცემს რეგისტრაციისათვის აუცილებელ სარეგისტრაციო ფორმებს;

გ) ახორციელებს „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული სანარმოების, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით განსაზღვრული არასამენარმეთო (არაკომერციული) იურიდიული პირების, ფილიალების (წარმომადგენლობების) სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციას, უზრუნველყოფს სამენარმეთო და სახელმწიფო რეესტრების წარმოებას და რეესტრის ამონაწერების გაცემას;

დ) ამყარებს ურთიერთობას სახელმწიფო რეგისტრაციის განმახორციელებელ სხვა ორგანოებთან;

ე) ახდენს დღგ-ს გამომხდელთა რეგისტრაციას;

ვ) აწარმოებს საკონტროლო-სალარო აპარატების რეგისტრაციას;

ზ) აწარმოებს საგადასახადო კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის გამომხდელისათვის სავალდებულოდ სანარმოებელი და საგადასახადო ორგანოში დასარეგისტრირებელი ფორმების/დოკუმენტების რეგისტრაციას/აღრიცხვას;

თ) ახორციელებს ორგანიზაციისათვის საქველმოქმედო ორგანიზაციის სტატუსის მინიჭებას, შესაბამისი მონუმების გაცემას და საქველმოქმედო ორგანიზაციის რეესტრის წარმოებას;

ი) უზრუნველყოფს მოცემული პუნქტის „ა“, „გ“, „ე“-თ ქვეპუნქტებში მითითებული მონაცემების ელექტრონული ვერსიის შექმნას.

მომსახურების სამმართველო მონაცემთა დამუშავების უზრუნველსაყოფად:

ა) აწარმოებს საგადასახადო დეკლარაციების, გაანგარიშებების მიღებას, ამონებებს აღნიშნულ დოკუმენტებზე მითითებულ საიდენტიფიკაციო ნომრებს, ფორმებში მითითებული რეკვიზიტების სისრულეს;

ბ) დადგენილი წესით იღებს ინფორმაციებს ფიზიკურ პირთა ქონების გადასახადების გადამხდლების შესახებ და უზრუნველყოფს გადასახადების მონაცემების კომპიუტერებში შეტანას;

გ) სანდო ინფორმაციის მიხედვით, რომელიც ცნობილია ცენტრისათვის (საგადასახადო ინსპექციისათვის) სათანადო წესით გაფორმებული დასკვნის საფუძველზე ახორციელებს საგარაუდო დარიცხვას;

დ) აწარმოებს საგადასახადო დეკლარაციების, სხვა ანგარიშგების ფორმების და კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურების მონაცემების შეტანას მონაცემთა დამუშავების კომპიუტერულ ბაზაში;

ე) დღგ-ის ანგარიშ-ფაქტურების დამუშავების შედეგად გამოვლენილი დარღვევების მიხედვით წარმოადგენელი (წარმოდგენილი) დეკლარაციების ან ანგარიშ-ფაქტურების მიხედვით ამზადებს წინადადებებს საგარაუდო დარიცხვის შესახებ. გაყალბებული დოკუმენტების მიხედვით განხორციელებულ ოპერაციებზე ამზადებს მასალებს და რეაგირებისათვის გადასცემს სათანადო ორგანოს;

ვ) დადგენილი წესით ცენტრის (საგადასახადო ინსპექციის) სტრუქტურული ქვედანაყოფებიდან იღებს ინფორმაციებს გადასახადის გადამხდელთა მიერ მიღებული შემოსავლების შესახებ და უზრუნველყოფს მათ მონაცემთა დამუშავების კომპიუტერულ ბაზაში შეტანას და სათანადო დამუშავებას;

ზ) საბაზინო დანესებულებებიდან იღებს ინფორმაციას გადასახადის გადამხდლების/სხვა ვალდებული პირების მიერ შესაბამის ბიუჯეტებში ჩარიცხული გადასახადების, საბაჟო გადასახადებისა და მოსაკრებლების შესახებ და უზრუნველყოფს აღნიშნული მონაცემების კომპიუტერებში შეტანას;

თ) დადგენილი წესის მიხედვით აწარმოებს გადასახადის გადამხდლების ბარათებზე საგადასახადო კანონმდებლობით დანესებული გადასახადების დარიცხვას და აღრიცხვას გადასახადების სახეების მიხედვით;

ი) კანონმდებლობით დადგენილი წესით და ფორმით ამზადებს „საგადასახადო მოთხოვნის“ პროექტებს ცენტრის (საგადასახადო ინსპექციის) უფროსის/მთავარის მიერ მათზე ხელმოწერისათვის;

კ) ადგენს შემოსავლების სამსახურის მიერ დანესებული სტატისტიკური და ფაქტობრივი შემოსავლებისა და ვადაგადაცილებული დავალიანებების შესახებ ანგარიშებს;

ლ) იცავს კომპიუტერულ სისტემებს გარეშე პირების მიერ მონაცემთა ბაზაში შეღწევისაგან;

მ) კანონმდებლობით დადგენილი წესით და ვადებში უზრუნველყოფს გადამხდელთა სხვადასხვა გადასახადების ბარათებზე არსებული ზედმეტობების გადატანას სხვა გადასახადების ანგარიშში ან მათ დაბრუნებას გადამხდელთათვის;

ნ) კომპეტენციის ფარგლებში უზრუნველყოფს საგადასახადო და ადმინისტრაციული სამართალდარღვევების გამოვლენას, შესაბამისი ოქმების შედგენას და შემდგომი რეაგირებისათვის მასალების გადაზიდვას ოურიდიული სამმართველოსათვის;

ო) ცენტრში (საგადასახადო ინსპექციაში) არსებული და მესამე პირებიდან მიღებული ინფორმაციის დამუშავების საფუძველზე ამზადებს წინადადებებს გადასახადის გადამხდელთა მიმართ საგადასახადო კონტროლის ღონისძიებების განხორციელების თაობაზე.

მომსახურების სამმართველო გადამხდელთა მომსახურების მრწნით;

ა) ანარმობებს გადახდელთა საქმეებს, უზრუნველყოფს ინფორმაციის შეკრებას, სისტემატიზაციას და გადასცემს ადმინისტრაციას;

ბ) განიხილავს გადასახადის გადამხდელის განცხადებებს საგადასახადო დეკლარაციების წარმოდგენის ვადის გაგრძელების შესახებ;

გ) უზრუნველყოფს გადასახადის გადამხდელთან ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების საკითხებზე შედარების აქტების გაფორმებას;

დ) უზრუნველყოფს „გადასახადის გადამხდელთა მოთხოვნების“ განხილვას და „გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის“ სარეგისტრაციო უზრუნველყოფის წარმოებას;

ე) უწევს კონსულტაციებს გადასახადის გადამხდელს საგადასახადო კანონმდებლობის გამოყენებასთან დაკავშირებით;

ვ) აწვდის გადასახადის გადამხდელს ინფორმაციას საგადასახადო კანონმდებლობის გამოყენებასთან დაკავშირებით;

ზ) უზრუნველყოფს კანონმდებლობით დადგენილი წესით გადასახადის გადამხდელზე/საგადასახადო აგენტზე ამონაწერის გადაცემას საგადასახადო ვალდებულებების ცვლილებებისა და შესრულების მდგომარეობის შესახებ;

თ) უზრუნველყოფს გადახდელს საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურებით და კანონმდებლობით დადგენილი სხვა მკაცრი აღრიცხვის ფორმებით, დეკლარაციებით და უწევს შესაბამის მომსახურებას დეკლარაციის მიღებასთან დაკავშირებით;

ი) უზრუნველყოფს საგადასახადო დავალიანებების (მათ შორის ქონების გადასახადზე) არარსებობის შესახებ ცნობების გაცემას;

კ) საბანკო დანესტრუქტურებიდან იღებს კანონმდებლობით დადგენილ ინფორმაციას და ახორციელებს შესაბამისი ცნობების გაცემას;

ლ) უზრუნველყოფს ორმაგი დაბეგრის ხელშეკრულებებთან დაკავშირებული ცნობების გაცემას;

მ) უზრუნველყოფს საჯარო მოსამსახურეთა ქონებრივი დეკლარაციების ფორმების გაცემას, შევსებული ფორმების მიღებას და მათი შენახვის ორგანიზებას;

ნ) კომპეტენციის ფარგლებში ახორციელებს კანონმდებლობით მინიჭებულ სხვა უფლებამოსილებებს.

გადასახადების ადმინისტრირების სამმართველო

ა) ახორციელებს საგადასახადო და საბაჟო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებებს გადამხდელის ქონების მიმართ საგადასახადო გირავნობის/იპოთეკის უფლების გამოყენებით, მესამე პირის მფლობელობაში არსებულ ქონებაზე გადახდევინების მიქცევით, ქონებაზე ყადაღის დადებით, ყადაღადანებული ქონების რეალიზაციით, საბანკო ანგარიშებიდან გადასახადის, საურავისა და ჯარიმის თანხების ჩამონერით, გადასახადის გადამხდელის სალაროდან ნაღდი ფულადი სახსრების ამოღებით და საგადასახადო კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა ღონისძიებებით;

ბ) შეისწავლის საგადასახადო და საბაჟო ვალდებულების ვადის შეცვლის, ვადაგადაცილებული საგადასახადო დავალიანების რესტრუქტურისა და გადასახადების მიხედვით ვადაგადაცილებული საგადასახადო დავალიანების ჩამონერასთან დაკავშირებულ საკითხებს და შესაბამის წინადადებებს წარუდგენს ცენტრის (საგადასახადო

დო ინსპექციის) ხელმძღვანელობას.

გადასახადების ადმინისტრირების სამმართველო მიმდინარე კონტროლისა და გადამხდელის საქმიანობაზე დაკვირვების საგადასახადო კონტროლის პროცედურების განხორციელების მიზნით:

ა) აწესებს კონტროლს გადასახადების გადამხდელების მიერ გადასახადების სრულ და დროულ გადახდაზე;

ბ) აგროვებს ინფორმაციას შემოსავლებისა და გადასახადით დასაბეგრი სხვა ობიექტების შესახებ;

გ) ახორციელებს ღონისძიებებს იმ გადასახადის გადამხდელთა გამოვლენის მიზნით, რომლებიც თავს არიდებენ გადასახადების გადახდას;

დ) ახდენს სახელმწიფო რეგისტრაციის გარეშე მომუშავე პირთა გამოვლენას, შესაბამისი ოქმების შედგენას და შემდგომი რეაგირებისათვის მასალების გადაგზავნას იურიდიული სამმართველოსათვის;

ე) კომპეტენციის ფარგლებში უზრუნველყოფს საგადასახადო, საბაჟო და ადმინისტრაციული სამართალდარღვევების გამოვლენას, შესაბამისი ოქმების შედგენას და შემდგომი რეაგირებისათვის მასალების გადაგზავნას იურიდიული სამმართველოსათვის;

ვ) ცენტრის (საგადასახადო ინსპექციის) სამოქმედო ადმინისტრაციულ-ტერიტორიულ ფარგლებში ახორციელებს საკონტროლო-სალარო აპარატების გამოყენებასთან დაკავშირებულ ზედამხედველობას, გამოვლენილ დარღვევებზე ადგენს საგადასახადო სამართალდარღვევათა ოქმებს და შესაბამისი რეაგირებისათვის უგზავნის იურიდიულ სამმართველოს.

ზ) ახორციელებს გადასახადის გადამხდელის საქმიანობის გამოკვლევას ქრონომეტრაჟის ჩატარებით, საკონტროლო შესყიდვით, გადასახადის გადამხდელის ტერიტორიებისა და შენობა/ნაგებობების დათვალიერებით და ინვენტარიზაციით;

თ) ახორციელებს საგადასახადო აღრიცხვაზე მყოფი გადამხდელების მიერ აქციზური მარკებით ნიშანდებას დაქვემდებარებული საქონლის ნარმოების, მიწოდების დარღვევის ფაქტების გამოვლენას;

ი) აქციზური საქონლის რეალიზაციაზე კონტროლის მიზნით ახორციელებს საგადასახადო აღრიცხვაზე მყოფ გადამხდელებზე აღმრიცხველი მონყოილობებისა და სათავსოების დალუქვას, დამატებითი აღმრიცხავი ტექნიკური საშუალებების დაყენებას და მის კონტროლს. დაზიანების შემთხვევაში ახდენს ლუქის ახსნას, მათ ხელახალ დალუქვას და ადგენს ამ მიზნით შემუშავებული შესაბამისი ფორმის აქტებს. ხელახალ დალუქვის ყველა შემთხვევაში ახდენს საკონტროლო-სალარო აპარატში შეტანილი პაროლის შეცვლას;

კ) კომპეტენციის ფარგლებში ახორციელებს კანონმდებლობით მინიჭებულ სხვა უფლებამოსილებებს.

გადამხდელთა საგადასახადო აუდიტის (შემონმებების) სამმართველო

ა) ახორციელებს საგადასახადო შემონმებებისთვის გადასახადის გადამხდელთა შერჩევას;

ბ) ადგენს საგადასახადო შემონმებების წლიურ სამუშაო გეგმას;

გ) დამტკიცებული სამუშაო გეგმის შესაბამისად ამონმებს გადასახადის გადამხდელების საქმიანობასთან დაკავშირებულ დოკუმენტებს;

დ) ახდენს საგადასახადო შემონმების წინასწარ მომზადებას;

ე) საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი წესით ატარებს კაპიტალურ და გასვლით (მათ შორის საკონტროლო) საგადასახადო შემოსევებს;

ვ) კანონმდებლობით დადგენილი ფორმით და ვადებში ადგენს საგადასახადო შემოსევების აქტებს და დადგენილი წესით და ვადებში ნარუდგენს განსახილველად ცენტრის (საგადასახადო ინსპექციის) უფროსს/მოადგილეს;

ზ) შემოსევების აქტის საფუძველზე ამზადებს სათანადო გადაწყვეტილების პროექტს, ხოლო აქტით დარიცხული თანხის ოდენობის შესაბამისად შემოსევების მასალების ქვემდებარეობის მიხედვით შესაბამისი საგამოძიებო ორგანოსათვის გადაგზავნის შესახებ;

თ) ახორციელებს კანონმდებლობით მინიჭებულ სხვა უფლებამოსილებებს.

საბაჟო დამუშავების ოპერაციის სამმართველო

ა) საბაჟო საზღვარზე გადაადგილებული საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო დამუშავების ოპერაციების განხორციელება, მათი შესაბამის საბაჟო რეჟიმში მოქცევისა და ამ რეჟიმის დასრულების მიზნით:

ა.ა) დანიშნულების საბაჟო ორგანოში საქონლის ნარდგენის პირობებისა და ვადების შემოწმება (მათ შორის, აღრიცხვის მონაცემებით, ხოლო კანონმდებლობით დადგენილ შემთხვევებში – სხვა საბაჟო დოკუმენტებით განსაზღვრული ვადებისა და მარშრუტის დაცვის შემოწმება; ავარიისა და დაუძლეველი ძალის მოქმედების გამო საბაჟო ორგანოს მიერ განსაზღვრული მარშრუტისა და დანიშნულების საბაჟო ორგანოში საქონლისა ან/და სატრანსპორტო საშუალებების მიტანის ვადების დარღვევების შემთხვევაში – სათანადო მტკიცებულებებისა და საბაჟო ორგანოს მიერ გაცემული მითითებების შესრულების შემოწმება; საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის მიერ საგზაო წესების დარღვევის, ან/და საბაჟო ორგანოს მიერ აღმინისტრაციული სახელის აღსრულების მდგომარეობის შემოწმება (მაგ., ჯარიმის დაკისრების შემთხვევაში – გადახდის ქვითარის არსებობის შემოწმება);

ა.ბ) დეკლარაციისა და თანდართული საბუთების, დეკლარირების ვადების და დეკლარირების სისწორის შემოწმება (მათ შორის, საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის და საბაჟო ღირებულების განსაზღვრის, საბაჟო გადასახდელების დარიცხვის სისწორის შემოწმება);

ა.გ) საბაჟო პროცედურების და საბაჟო კონტროლის ღონისძიებების განხორციელება;

ა.დ) სახელმწიფო კონტროლის სხვა სახეების კოორდინაცია;

ა.ე) საქართველოს ტერიტორიაზე საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალებების შემოტანასთან ან გატანასთან და საბაჟო რეჟიმში მოქცევასთან დაკავშირებული პირობების დაცვის შემოწმება;

ა.ვ) საბაჟო შეღავათების გამოყენების საფუძვლიანობის შემოწმება;

ა.ზ) კომპეტენციის ფარგლებში საბაჟო გადასახდელების დარიცხვა, ბოუჯეტში მათი დროული და სრული აკუმულირების უზრუნველყოფა;

ბ) დადგენილი წესით საბაჟო გადასახდელების მონაცემთა აღრიცხვა;

გ) საბაჟო კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების სისტემატიური კონტროლი შესაბამისი საბაჟო რეჟიმით გათვალისწინებული პირობებისა და ვალდებულებების, აგრეთვე საბაჟო კანონმდებლობით დადგენილი სხვა მოთხოვნების შესრულების მიზნით;

დ) საბაჟო კანონმდებლობის დარღვევათა გამოვლენა-აღკვეთა, სამართალდარღვე-

ვის ოქმების შედგენა, კონკრეტული დარღვევის ხასიათიდან გამომდინარე, ინფორმაციის რეგიონალური ცენტრის (საგადასახადო ინსპექციის) სათანადო ქვედანაყოფებისათვის მიწოდება;

ე) კომპეტენციის ფარგლებში კანონმდებლობით მინიჭებული სხვა უფლებამოსილებების განხორციელება.

ინფორმაციის დამუშავებისა და ანალიზის სამმართველო

ა) რეგიონალურ ცენტრს (საგადასახადო ინსპექციას) დაქვემდებარებული სასაზღვრო საბაჟო ორგანოების საქმიანობის კოორდინაცია, კომპეტენციის ფარგლებში პრაქტიკული დახმარების აღმოჩენა;

ბ) რეგიონალურ ცენტრს (საგადასახადო ინსპექციას) დაქვემდებარებული საბაჟო ორგანოების მიერ გამოწერილი, ან კონტროლიდან მოხსნილი საბაჟო კონტროლის ქვეშ მყოფი საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების აღრიცხვის მონომობის შესაბამისი პირველი და მეორე პირის (გარდა იმ შემთხვევისა, როცა მონომობა კონტროლიდან იხსნება სატვირთო-საბაჟო დეკლარაციის საფუძველზე) მიღება, აღრიცხვა, შენახვა და დადგენილი წესის შესაბამისად არქივში გადაცემის მიზნით დამუშავება. საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების დანიშნულების საბაჟო ორგანოში წარდგენისათვის დადგენილი ვადებისა და პირობების დარღვევის ფაქტებზე საბაჟო ორგანოს მიერ განხორციელებული რეაგირების ღონისძიებების ორგანიზაცია, ამ ღონისძიებების შესახებ ინფორმაციის მიღება, დამუშავება;

გ) რეგიონალურ ცენტრს (საგადასახადო ინსპექციას) დაქვემდებარებული საბაჟო ორგანოებში წარდგენილი საქონლის გადაადგილებაზე საბაჟო ვალდებულების დაფარვის გარანტიებზე (საბანკო გარანტია, დაზღვევა, დეპოზიტი და სხვა), მათ შესრულებასა და გაუქმებაზე, თანხების ჩამოჭრაზე მონიტორინგის განხორციელება;

დ) საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით განსაზღვრული რეგიონალური ცენტრის (საგადასახადო ინსპექციის) სამოქმედო ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულების ტერიტორიაზე მდებარე ღია ან/და დახურული საბაჟო საწყობების, დროებითი შენახვის ღია ან/და დახურული საწყობების, უბაჟო ვაჭრობის პუნქტის სანებართვო პირობებთან დაკავშირებით გამოვლენილი სამართალდარღვევების შესახებ ინფორმაციის მიღება და ნებართვის გამცემი ორგანოს ინფორმირება;

ე) საბაჟო ორგანოების მიერ სახელმწიფო ფიჭოსანიტარული სასაზღვრო-საკარანტინო, სახელმწიფო ვეტერინალური სასაზღვრო-საკარანტინო, სანიტარული სასაზღვრო-საკარანტინო, შეზღუდულად ბრუნვადი მასალების, ბირთვული მასალების, რადიოაქტიური ნივთიერებების და რადიოაქტიური ნარჩენებისა და მინერალების (ნიადისეულის), გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფი ველური ფლორისა და ფაუნის სახეობების, სამხედრო-საბრძოლო იარაღის, საბრძოლო მასალის, იარაღის, ორმაგი დანიშნულების პროდუქციის, სპეციალურ კონტროლს დაქვემდებარებული სამკურნალო საშუალებების, საქართველოს კულტურულ ფასეულობათა, სავალუტო კონტროლის და ინტელექტუალურ საკუთრებასთან დაკავშირებული სასაზღვრო ღონისძიებების კოორდინაცია, მათი განხორციელების უზრუნველყოფის მიზნით საბაჟო ორგანოებისთვის შესაბამისი ინფორმაციის მიწოდება და კომპეტენციის ფარგლებში პრაქტიკული დახმარების აღმოჩენა. ზემოაღნიშნული სახეობის სახელმწიფო კონტროლის

განმხორციელებელი საბაჟო ორგანოების მოხელეთა და მათზე გაცემული სპეცტიქნიკის აღრიცხვა. ამ კუთხით საბაჟო ორგანოების მიერ გამოყენილი სამართალდარღვევის შესახებ ინფორმაციის მიღება, დამუშავება;

ვ) სტატისტიკური და ფაქტობრივი შემოსავლების, ზედმეტად და შეცდომით გადახდილი საბაჟო გადასახდელის თანხების, ვადადაცვილებული დავალიანებების, სანქცია-საურავების, რესტრუქტურული ზეზულ და უიმედოდ აღიარებულ დავალიანებათა აღრიცხვა, კანონმდებლობით დადგენილი წესით, ღონისძიებების განხორციელების მიზნით შესაბამისი სტრუქტურული ერთეულისათვის ინფორმაციის მიწოდება, კანონმდებლობით დადგენილი წესით, ღონისძიებების განხორციელების მიზნით, სტატისტიკური ინფორმაციის მომზადება;

ზ) გადასახადის გამომხდელის მიერ საბაჟო დამუშავების ოპერაციების მიზნით დეპოზიტზე განთავსებული თანხის ხაზინის შესაბამის ანგარიშზე გადატანის უზრუნველყოფა;

თ) კომპეტენციის ფარგლებში საბაჟო ორგანოებში არსებული ინფორმაციის ელექტრონულად მიღების, გაცემისა და დამუშავების ტექნიკისა და ლოკალური ქსელის მომსახურება;

ი) საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადაადგილებული საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების სტატისტიკის წარმოება, მონაცემთა ელექტრონული და არაელექტრონული ბაზების ოპერატიული განახლების კოორდინაცია და სისტემატიზაცია;

კ) შემოსავლების სამსახურის სტრუქტურული ქვედანაყოფებისათვის დადგენილი წესით და ფორმით ინფორმაციების მიწოდება;

ლ) კომპეტენციის ფარგლებში ზოგადი ანალიტიკური პროცედურების განხორციელება და მიღებული ინფორმაციის განზოგადება, სტატისტიკური და სხვა ინფორმაციის შეკრება, მათი შედარებითი და კრებსითი ანალიზი;

მ) ანალიზის შედეგად განსაზღვრული საგადასახადო რისკების შესაბამისად საგადასახადო შემონემების, ადმინისტრირების ღონისძიებების და გადასახადის გამომხდელის საქმიანობაზე დაკვირვების საგადასახადო კონტროლის პროცედურების დაგეგმვა და ოპტიმიზაცია;

ნ) შემოსავლებისა და გადასახადით დასაბეგრი სხვა ობიექტების შესახებ ინფორმაციის შეგროვება და საგადასახადო ვალდებულებათა მიხედვით დავალიანების წარმოშობის მიზეზების შესწავლა.

საბაჟო საგუშაგო „თბილისის აეროპორტი“

ა) საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადაადგილებული საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების აღრიცხვა;

ბ) საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადაადგილებული საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების საბაჟო კონტროლი;

გ) საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადაადგილებული საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების სახელმწიფო კონტროლის სხვა სახეების კოორდინაცია და აგრეთვე სამკურნალო საშუალებათა, ნარკოტიკულ საშუალებათა და პრეკურსორების, იარაღის, ორმაგი დანიშნულების საქონლის, სახიფათო ნარჩენების, კულტურულ ფასეულობათა საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადაადგილების კონტროლი, რადიაციული და სავალუტო კონტროლი, საავტორო უფლებების დაცვაზე კონტროლი;

დ) დანიშნულების საბაჟო ორგანომდე და/ან საბაჟო დამუშავების ოპერაციის ადგილამდე იმ საქონლის, რომლის საიმედო იდენტიფიცირება საბაჟო გამშვები პუნქტის

ტერიტორიაზე შეუძლებელია, გადაადგილებაზე უშუალო ზედამხედველობის განხორციელება საბაჟო მოხელის თანხლებით;

ვ)კომპეტენციის ფარგლებში ფიზიკური პირების მიერ შემოტანილი საქონლის მიმართ საბაჟო დამუშავების ოპერაციის განხორციელება;

ზ)თავისი კომპეტენციის ფარგლებში საბაჟო გადასახადებისა და შესაბამისი მოსაკრებლების დარიცხვა-ამოღება და ბიუჯეტში მათი დროული და სრული აკუმულირება;

თ)საბაჟო საზღვარზე საბაჟო წესების დარღვევით გადაადგილებული საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების გამოვლენა-აღკვეთა, მათზე სათანადო რეაგირება, მათ შორის სამართალდარღვევის ოქმების შედგენა;

ი)კომპეტენციის ფარგლებში კანონმდებლობით მინიჭებული სხვა უფლებამოსილებების განხორციელება.

საქართველოს ნორმატიული აქტები

საქართველოს კანონი

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის შესახებ

საქართველოს კანონმდებლური აქტი

საქართველოს შთავრიბის დადგენილება №39

2004 წლის 21 მაისი ქ. თბილისი

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს დებულების დამტკიცების შესახებ

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1242

2007 წლის 28 ნოემბერი ქ. თბილისი

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახელმწიფო საქვეუნწყებო დანესებულება – გენერალური ინსპექციის დებულების დამტკიცების შესახებ

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №550

2004 წლის 23 აგვისტო ქ. თბილისი

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის საგადასახადო ორგანოების შექმნის, მათი სამოქმედო ტერიტორიისა და უფლებამოსილების განსაზღვრის შესახებ

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №172

2007 წლის 2 მარტი ქ. თბილისი

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის მსხვილ გადამხდელთა საგადასახადო ინსპექციის დებულების დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №170

2007 წლის 2 მარტი ქ. თბილისი

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის დებულების

თავი 17

სამენარმეო საქმიანობის სუბიექტების
ზოგადი დასასიათება; სანარმოს რეგისტრაცია

ეკონომიკურ საქმიანობად ითვლება ნებისმიერი საქმიანობა, რომელიც ხორციელდება მოგების, შემოსავლის ან კომპენსაციის მისაღებად, მიუხედავად ასეთი საქმიანობის შედეგებისა. ეკონომიკურ საქმიანობას არ განეკუთვნება საქველმოქმედო და რელიგიური საქმიანობა.

სანარმოდ ითვლება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად შექმნილი იურიდიული პირები, უცხო ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად შექმნილი კორპორაციები, კომპანიები, ფირმები, აგრეთვე უცხოური სანარმოს მუდმივი დანესებულება, გაერთიანებები, ამხანაგობები. სანარმოს არ განეკუთვნება ინდივიდუალური სანარმო.

17.1. სამენარმეო საქმიანობის ცნება. სამენარმეო საქმიანობად მიიჩნევა მართლზომიერი და არაერთჯერადი საქმიანობა, რომელიც ხორციელდება მოგების მიზნით, დამოუკიდებლად და ორგანიზებულად.

სამენარმეო საქმიანობად არ ჩაითვლება: ფიზიკური პირების სახელოვნებო, სამეცნიერო, სამედიცინო, არქიტექტურული, საადვოკატო ან სანოტარო, სააუდიტო, საკონსულტაციო (მათ შორის საგადასახადო კონსულტაციათა), სასოფლო-სამეურნეო ან სატყეო-სამეურნეო საქმიანობა. სასოფლო-სამეურნეო ან სატყეო-სამეურნეო წარმოებები შეიძლება არსებობდეს ინდივიდუალური სანარმოს, სოლიდარული პასუხისმგებლობის საზოგადოების, სააქციო საზოგადოების ან კოოპერატივის ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმებით, თუ მათი მფლობელი რეგისტრაციაში გატარდება. რეგისტრაცია სავალდებულოა, თუ წარმოებაში მუდმივად დასაქმებულია მფლობელის ოჯახის არანეერი ხუთი პირი მაინც.

სამენარმეო საქმიანობის სუბიექტები: სამენარმეო საქმიანობის სუბიექტები არიან იურიდიული და ფიზიკური პირები, რომლებიც დადგენილი წესით არიან რეგისტრირებული და ახორციელებენ სამენარმეო საქმიანობას.

მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად სახელმწიფო პოლიტიკური თანამდებობის პირებს (საქართველოს პრეზიდენტს, პარლამენტის წევრს, მთავრობის წევრს, აფხაზეთისა და აჭარის უმაღლესი წარმომადგენლობითი ორგანოს წევრს და სამთავრობო დანესებულების ხელმძღვანელს), მოხელეებს (სახელმწიფო მოხელეებს და ადგილობრივი თვითმმართველობის მოხელეებს), სასამართლო ხელისუფლების წარმომადგენლებს უფლება არა აქვთ ეწეოდნენ სამენარმეო საქმიანობას.

17.2. ფიზიკური პირის ცნება. ფიზიკურ პირში იგულისხმებიან საქართველოს მო-

ქალაქები, სხვა ქვეყნების მოქალაქეები, აგრეთვე მოქალაქეობის არმქონე პირები.

ფიზიკური პირების უფლებაუნარიანობა

ფიზიკური პირის უფლებაუნარიანობა უნარი, პქონდეს სამოქალაქო უფლებები და მოვალეობანი, წარმოიშობა დაბადების მომენტიდან.

მემკვიდრედ ყოფნის უფლება წარმოიშობა ჩასახვისთანავე; ამ უფლების განხორციელება დამოკიდებულია დაბადებაზე.

ფიზიკური პირის უფლებაუნარიანობა წყდება მისი გარდაცვალებით. გარდაცვალების მომენტად ითვლება თავის ტვინის ფუნქციონირების შეწყვეტა.

არ შეიძლება ფიზიკურ პირს წაერთვას უფლებაუნარიანობა.

ფიზიკური პირის უნარი, თავისი ნებითა და მოქმედებით სრული მოცულობით შეიძინოს და განახორციელოს სამოქალაქო უფლებები და მოვალეობები (ქმედუნარიანობა), წარმოიშობა სრულწლოვანების მიღწევისთანავე.

სრულწლოვანია პირი, რომელმაც მიიღწია თვრამეტი წლის ასაკს.

17.3. იურიდიული პირის ცნება. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის მიხედვით იურიდიული პირი არის განსაზღვრული მიზნის მისაღწევად შექმნილი საკუთარი ქონების მქონე ორგანიზებული წარმონაქმნი, რომელიც თავისი ქონებით დამოუკიდებლად აგებს პასუხს და საკუთარი სახელით იძენს უფლებებსა და მოვალეობებს, დებს გარიგებებს და შეუძლია სასამართლოში გამოვიდეს მოსარჩლედ და მოპასუხედ.

იურიდიული პირი შეიძლება იყოს: კორპორაციულად ორგანიზებული, წევრობაზე დაფუძნებული, წევრთა მდგომარეობაზე დამოკიდებული ან მისგან დამოუკიდებელი, და მისდევდეს მენარმეობას.

იურიდიული პირის უფლებაუნარიანობა. კერძო სამართლის იურიდიულ პირს უფლება აქვს განახორციელოს კანონით აუკრძალავი ნებისმიერი საქმიანობა მიუხედავად იმისა, არის თუ არა ეს საქმიანობა წესდებაში გათვალისწინებული. ზოგიერთი საქმიანობა, რომელთა ჩამონათვალსაც განსაზღვრავს კანონი, იურიდიულ პირს შეუძლია განახორციელოს მხოლოდ სპეციალური ნებართვის საფუძველზე. ამ საქმიანობის განხორციელების უფლება იურიდიულ პირს წარმოეშობა ნებართვის მიღების მომენტიდან. იურიდიული პირის უფლებაუნარიანობა წარმოიშობა მისი რეგისტრაციის მომენტიდან და წყდება მისი ლიკვიდაციის დამთავრების შესახებ რეგისტრაციის მომენტიდან.

იურიდიული პირის დაფუძნება. სამენარმეო საქმიანობა შეიძლება განხორციელდეს ან საზოგადოების – იურიდიული პირის, ან ინდივიდუალური მენარმეობის ფორმით. სამენარმეო საქმიანობის განხორციელების უმთავრესი პირობაა საქმიანობის ლეგიტიმაცია ანუ მენარმე სუბიექტის დაფუძნება-სახელმწიფო რეგისტრაცია.

სანარმოს რეგისტრაცია. სანარმოს რეგისტრაცია სავალდებულოა. სანარმო, როგორც კანონით გათვალისწინებულ უფლება-მოვალეობათა სუბიექტი, წარმოიშობა მხოლოდ სამენარმეო რეესტრში რეგისტრაციის მომენტიდან. თუ რეგისტრაციამდე საზოგადოების სახელით რაიმე მოქმედება განხორციელდა, ამ მოქმედების შემსრულებლები და დამფუძნებლები პასუხს აგებენ პერსონალურად, როგორც სოლიდური მოვალეები. ამ მოქმედებიდან წარმოშობილი ყველა ვალდებულებისათვის ეს პასუხისმგებლობა ძალაში რჩება საზოგადოების რეგისტრაციის შემდეგაც.

17.4. სანარმოთა ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმები

1. ინდივიდუალური სანარმო. ინდივიდუალური მენარმე, როგორც ინდივიდუალური სანარმოს მფლობელი, არის ფიზიკური პირი, რომლის სამენარმეო საქმიანობისთვის აუცილებელია სამენარმეო წესით მოწყობილი ორგანიზაცია, მონესრიგებული საკასო და საბუღალტრო საქმე, სამართლებრივ ურთიერთობებში იგი გამოდის თავისი სახელით.

ინდივიდუალური მენარმე თავისი სამენარმეო საქმიანობიდან წარმოშობილი ვალდებულებებისათვის პირადად აგებს პასუხს კრედიტორების წინაშე.

2. სოლიდარული პასუხისმგებლობის საზოგადოება. სოლიდარული პასუხისმგებლობის საზოგადოება არის საზოგადოება, რომელშიც რამდენიმე ფიზიკური პირი ერთობლივად, ერთიანი საფირმო სახელწოდებით, ეწევა არაერთჯერად და დამოუკიდებელ მენარმეობას და პარტნიორები საზოგადოების ვალდებულებებისთვის კრედიტორების წინაშე პასუხს აგებენ როგორც სოლიდარული მოვალეები – უშუალოდ, პირდაპირ, მთელ ვალდებულებებზე, შეუზღუდავად მთელი თავისი ქონებით. პარტნიორები შეიძლება იყვნენ მხოლოდ ფიზიკური პირები.

3. კომანდიტური საზოგადოება – არის საზოგადოება, რომელშიც რამდენიმე პირი ერთობლივად, ერთიანი საფირმო სახელწოდებით ეწევა არაერთჯერად და დამოუკიდებელ მენარმეობას, თუ ერთი ან რამდენიმე პარტნიორის პასუხისმგებლობა საზოგადოების კრედიტორების წინაშე განსაზღვრული საგარანტიო თანხის გადახდით შემოიფარგლება (კომანდიტები), ხოლო სხვა პარტნიორების პასუხისმგებლობა შეზღუდული არ არის (პერსონალურად პასუხისმგებელი პარტნიორები – კომპლემენტარები). პერსონალურად პასუხისმგებელი პარტნიორები (კომპლემენტარები) შეიძლება იყვნენ მხოლოდ ფიზიკური პირები.

4. შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება. შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება არის საზოგადოება, რომლის პასუხისმგებლობა მისი კრედიტორების წინაშე შემოიფარგლება მთელი მისი ქონებით. საზოგადოების პარტნიორი არ არის პასუხისმგებელი საზოგადოების ვალდებულებებზე (გამონაკლისს წარმოადგენს შემდეგი შემთხვევები: შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოების პარტნიორი შესატანის საბოლოო შეტანამდე საზოგადოების კრედიტორების წინაშე პასუხს აგებს მის მიერ შეუტანელი შესატანის ოდენობით. შესატანის სრულად შეტანა არ ათავისუფლებს პასუხისმგებლობისგან იმ პირს, რომელმაც პასუხისმგებლობის შეზღუდვის სამართლებრივი ფორმები ბოროტად გამოიყენა. ბოროტად გამოყენებულ ჩაითვლება, თუ არ იქნა უზრუნველყოფილი საბუღალტრო ნივთების ისეთი წარმოება, საიდანაც ცალსახად გამომდინარეობს თუ რომელი ქონება ეკუთვნის და რა ვალდებულებები აკისრია საზოგადოებას და რომელი – არა). ასეთი საზოგადოების დაფუძნება შეუძლია ერთ პირსაც.

საზოგადოების სანესდებო კაპიტალი უნდა შეადგენდეს სულ ცოტა ორას ლარს. შესატანის ოდენობა თითოეული პარტნიორისათვის შეიძლება განსხვავებულად განისაზღვროს, შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოების მინიმალური სანესდებო კაპიტალის ფორმირებისას შესატანი შეიძლება განხორციელდეს მხოლოდ ფულადი სახით. საზოგადოების სანესდებო კაპიტალის ფორმირებისას შესატანი შეიძლება წარმოდგენილი იქნეს აგრეთვე სხვა მატერიალური და არამატერიალური ქონებრივი

ობიექტების სახით, გარდა სამუშაოს შესრულებისა და მომსახურების განეცისა. არაფულადი შესატანი შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებებში უნდა შეაფასოს დამოუკიდებელმა ექსპერტმა.

5. სააქციო საზოგადოება. სააქციო საზოგადოება არის საზოგადოება, რომლის სანესდებო კაპიტალი დაყოფილია ერთი და იმავე ნომინალური ღირებულებების მქონე აქციებად.

აქცია არის ფასიანი ქაღალდი, რომელიც ადასტურებს სააქციო საზოგადოების ვალდებულებებს პარტნიორის (აქციონერის) მიმართ და აქციონერის უფლებებს სააქციო საზოგადოებაში.

სააქციო საზოგადოების პასუხისმგებლობა კრედიტორების წინაშე შემოიფარგლება მთელი მისი ქონებით. სააქციო საზოგადოების აქციონერი პასუხს არ აგებს სააქციო საზოგადოების ვალდებულებებზე. სააქციო საზოგადოების სანესდებო კაპიტალი უნდა შეადგენდეს სულ მცირე თხუთმეტი ათას ლარს. აქციონერის საკუთრების უფლება აქციაზე დასტურდება სააქციო საზოგადოების აქციათა რეესტრში ჩანაწერით ან კანონით გათვალისწინებული სხვა ფორმით. კანონის შესაბამისად, აქციონერს უნდა მიეცეს აქციათა სერტიფიკატი ან ამონაწერი საზოგადოების აქციათა რეესტრიდან, ანდა კანონით გათვალისწინებული სხვა დოკუმენტი. სააქციო საზოგადოება, რომლის აქციონერთა რაოდენობა 50-ზე მეტია, ვალდებულია აქციონერის რეესტრი აწარმოოს დამოუკიდებელი რეგისტრატორის მეშვეობით, მასთან დადებული ხელშეკრულების საფუძველზე. თუ აქციონერთა რაოდენობა 50-ზე ნაკლებია, საზოგადოებას შეუძლია აწარმოოს რეესტრი თვითონ ან დამოუკიდებელი რეგისტრატორის მეშვეობით.

სააქციო საზოგადოების სამეთვალყურეო საბჭო შედგება არანაკლებ 3 და არა უმეტეს 21 წევრისგან. სანესდებო კაპიტალის არანაკლებ 20%-ის მფლობელს (მფლობელებს) უფლება აქვს (აქვთ) სამეთვალყურეო საბჭოში ჰყავდეს (ჰყავდეთ) სულ მზირე 1 წარმომადგენელი, თუ ეს შესაძლებელია.

6. კოოპერატივი. კოოპერატივი არის წევრთა შრომით საქმიანობაზე დაფუძნებული ან წევრთა მეურნეობის განვითარებისა და შემოსავლის გადიდების მიზნით შექმნილი საზოგადოება, რომლის ამოცანაა წევრთა ინტერესების დაკმაყოფილება და იგი მიმართული არ არის უპირატესად მოგების მიღებაზე.

კოოპერატივებს მიეკუთვნება:

ა) ნედლეულის მომპოვებელი კოოპერატივები, რომლებიც ამ ფორმით ნედლეულს მოიპოვებენ საკუთარი წევრებისათვის;

ბ) სასოფლო-სამეურნეო ან სარეწაო პროდუქციის ერთობლივი გასაღების კოოპერატივები;

გ) სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის მწარმოებლები და სხვადასხვა საგნების დამამზადებელი და ერთობლივი ხარჯებით მათი რეალიზაციის კოოპერატივები (სასოფლო-სამეურნეო და სანარმოო კოოპერატივები);

დ) მასობრივი მოხმარების საქონლის საბითუმო წესით შემძენი და საცალო ვაჭრობით მათი სარეალიზაციო კოოპერატივები;

ე) სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ან სარეწისათვის აუცილებელი მატერიალურ-ტექნიკური რესურსების შეძენა – წარმოებისა და მათი ერთობლივი გამოყენების კო-

ოპერატივები;

ვ)სასოფლო-საკრედიტო კოოპერატივები;

ზ)სამომხმარებლო (მრავალდარგოვანი) კოოპერატივები, რომელთა სამართლებრივი, ეკონომიკური და სოციალური საფუძვლები რეგულირდება „სამომხმარებლო კოოპერაციის შესახებ“ საქართველოს კანონით;

თ)არასაბანკო სადეპოზიტო დაწესებულებები – საკრედიტო კავშირები.

კოოპერატივის წევრს უფლება აქვს მონაწილეობა მიიღოს სხვა კოოპერატივში, თუ ეს უკანასკნელი მონოდებულია ემსახუროს პირველი კოოპერატივის წევრთა შემოსავლის მიღების ან მათი მეურნეობის განვითარების ხელშეწყობას. კოოპერატივი თავისი ვალდებულებების გამო კრედიტორის წინაშე პასუხს აგებს მხოლოდ თავისი ქონებით.

კოოპერატივის წევრის მინიმალური პაის ოდენობა განისაზღვრება დამფუძნებლების მიერ. ყოველი პაი უნაშთოდ უნდა იყოფოდეს ორმოცდაათზე. კოოპერატივის ერთ წევრს შეიძლება ჰქონდეს რამდენიმე პაი.

17.5. მცირე და საშუალო მენარმოების სუბიექტები

„საქართველოს ეროვნული საინვესტიციო სააგენტოს შესახებ“ საქართველოს კანონის მიხედვით, ქვეყნის ტერიტორიაზე მცირე და საშუალო სანარმოებს განეკუთვნება „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად შექმნილი ყველა ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის სანარმო, რომელშიც დასაქმებულთა საშუალო წლიური რაოდენობა და რომლის წლიური ბრუნვა არ აღემატება შემდეგ ზღვრულ ოდენობებს:

ა)მცირე სანარმოებისათვის – 20 დასაქმებულსა და 500 ათას ლარს;

ბ)საშუალო სანარმოებისათვის – 100 დასაქმებულსა და 1500 ათას ლარს.

ზემოთაღნიშნული რაოდენობის გადამეტების დღიდან სანარმო აღარ ჩაითვლება მცირე ან საშუალო სანარმოდ. ამასთან, სანარმო არ ჩაითვლება მცირედ ან საშუალოდ, თუ:

— მისი საწესდებო კაპიტალის 25 პროცენტზე მეტი ეკუთვნის პირს (პირებს), რომელიც არ აკმაყოფილებს მცირე და საშუალო სანარმოთათვის ამ კანონით განსაზღვრულ მოთხოვნებს;

— მის ძირითად საქმიანობას წარმოადგენს საბანკო, სადაზღვევო და სხვა სახის ფინანსური მომსახურება.

მცირე ან საშუალო სანარმოში დასაქმებულთა საშუალო წლიური რაოდენობა განისაზღვრება შრომითი ხედლშეკრულებით, მათ შორის, შეთავსებით მომუშავეთა (სეზონურად დასაქმებულთა გამოკლებით) და იურიდიული პირის წარმომადგენლობების თანამშრომელთა გათვალისწინებით, რაც აისახება საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტროს სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულების – სტატისტიკის დეპარტამენტის ტერიტორიულ ორგანოებში წარდგენილ მცირე სანარმოს სამეურნეო-საფინანსო საქმიანობის წლიურ აგრეგირებულ (წაერთ) ფორმებში.

წინა ფინანსური წლის არმქონე ახლად შექმნილ სანარმოში დასაქმებულთა საშუალო რაოდენობა განისაზღვრება მათი რეგისტრაციიდან წლის ბოლომდე პერიოდისათვის.

17.6. სამენარმო სუბიექტების რეგისტრაცია

სანარმოს სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციას ახორციელებს რეგისტრა-

ციაზე უფლებამოსილი საგადასახადო ორგანო სანარმოს ადგილსამყოფლის მიხედვით.

სანარმოს სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაცია ხორციელდება სამენარმეო რეესტრში სათანადო ჩანაწერებით, საიდენტიფიკაციო ნომრის მინიჭებით, სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციის მონუმობის (ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის) გაცემის საფუძველზე.

სამენარმეო რეესტრში შეტანილი მონაცემები საჯაროა. ნებისმიერ პირს შეუძლია გაცნოს სამენარმეო რეესტრის მონაცემებს და მიიღოს სანარმოს მარეგისტრირებულ საგადასახადო ორგანოში რეესტრიდან ამონაწერები. ამონაწერი სამენარმეო რეესტრიდან უნდა გაიცეს დაუყოვნებლივ, მოთხოვნისთანავე.

სანარმოს (ინდივიდუალური სანარმოს გარდა); სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაცია ხდება განცხადებისა და შესაბამისი ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის სანარმოსათვის დადგენილი დოკუმენტების წარდგენის საფუძველზე.

განცხადება შეიტანება რეგისტრაციაზე უფლებამოსილ საგადასახადო ორგანოში საზოგადოების ადგილსამყოფლის მიხედვით.

განცხადება სავალდებულო წესით უნდა შეიცავდეს:

ყველა სანარმოსათვის:

ა) საფირმო სახელწოდებას (ფირმას);

ბ) ორგანიზაციულ-სამართლებრივ ფორმას;

გ) ადგილსამყოფელს (იურიდიულ მისამართს);

დ) ყოველი დამფუძნებელი პარტნიორის სახელს, გვარს, საცხოვრებელ ადგილს, მოქალაქეობას, პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტის სახელწოდებას, ნომერს, პირად ნომერს, ხოლო თუ დამფუძნებელი იურიდიული პირია – მის საფირმო სახელწოდებას და რეგისტრაციის მონაცემებს (იურიდიული მისამართი, იმ ორგანოს დასახელება, რომელმაც რეგისტრაციაში გაატარა იურიდიული პირი, რეგისტრაციის თარიღი და საიდენტიფიკაციო ნომერი, ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმა, მისი წარმომადგენლის მონაცემები);

ე) წარმომადგენლობის უფლებამოსილებას.

კომანდიტური საზოგადოებისათვის დამატებით საჭიროა მიეთითოს ყოველი კომანდიტის შესატანის ოდენობა.

შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებისათვის, სააქციო საზოგადოებისა და კოოპერატივისათვის დამატებით საჭიროა მიეთითოს:

ა) სანესდებო კაპიტალის ოდენობა და თითოეული პარტნიორის წილი სანესდებო კაპიტალში (პროცენტებსა და თანხებში);

ბ) სანარმოს ხელმძღვანელის (ყოველი დირექტორის) სახელი, გვარი, საცხოვრებელი ადგილი, მოქალაქეობა, პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტის სახელწოდება, ნომერი, პირადი ნომერი.

განცხადებას სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციის შესახებ ხელს აწერს ხელმძღვანელობითი უფლებამოსილების პირი.

განცხადებას თან უნდა დაერთოს შემდეგი დოკუმენტები:

ა) საზოგადოების წესდება (2 ეგზემპლარი);

ბ) შეზღუდული პასუხისმგებლობისა და სააქციო საზოგადოებებისათვის – დოკუმენტები დირექტორების დანიშვნის შესახებ;

გ)სარეგისტრაციო მოსაკრებლის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი.
პირები, რომლებმაც უნდა წარმოადგინონ საზოგადოება, ვალდებული არიან, წარადგინონ ხელმოწერის ის ნიმუშები, რომლებსაც საქმიან ურთიერთობებში გამოიყენებენ.

სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციისათვის წარსადგენი ხელმძღვანელობითი უფლებამოსილების პირის ხელმოწერის ნიმუში, აგრეთვე თანდართული დოკუმენტები ან მათი ასლები მოითხოვს ნოტარიულ დამოწმებას (დადასტურებას).

17.7. ინდივიდუალური სანარმოს სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციის წესი და პირობები

ინდივიდუალური სანარმოს სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციისათვის ინდივიდუალური მენარმე ან სანარმოს წარმომადგენლობაზე უფლებამოსილი პირი დაზღვეული წერილით თავისი საქმიანობის ადგილის მიხედვით რეგისტრაციაზე უფლებამოსილ საგადასახადო ორგანოში გზავნის ან უშუალოდ წარადგენს განცხადებას 2 ეგზემპლარად.

განცხადების შესავსებად პირს უფლება აქვს, გამოიყენოს საგადასახადო ორგანოს მიერ გაცემული განცხადების ფორმა ან მისი ასლი. ნებისმიერ პირს უფლება აქვს, საგადასახადო ორგანოში დაუბრკოლებლად მიიღოს განცხადების ფორმა, აგრეთვე თავისუფლად და უნებართვოდ გადაიღოს მისი ასლი.

განცხადების ორივე ეგზემპლარი უნდა დამოწმდეს სანოტარო წესით.

შევსებული განცხადების ფორმა უნდა შეიცავდეს შემდეგ მონაცემებს:

ა)საფირმო სახელწოდებას;

ბ)ინდივიდუალური მენარმის სახელს, გვარს, მოქალაქეობას, საცხოვრებელ ადგილს, პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტის (მონმობის, პასპორტის) ნომერს, პირად ნომერს;

გ)ინდივიდუალური სანარმოს ადგილსამყოფელს (საქმიანობის ადგილს);

დ)ინდივიდუალური მენარმის ხელმოწერას.

რეგისტრაციაზე უფლებამოსილი საგადასახადო ორგანო ვალდებულია, ინდივიდუალური სანარმო სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციაში გაატაროს განცხადების წარდგენიდან 1 სამუშაო დღის ვადაში. დაუშვებელია სხვა, გაუთვალისწინებელი დოკუმენტის ან ინფორმაციის მოთხოვნა. თუ ამ ვადაში განმცხადებელს წერილობით არ ეცნობა მოტივირებული უარის შესახებ, ინდივიდუალური სანარმო რეგისტრირებულად ჩაითვლება. საგადასახადო ორგანო ვალდებულია, რეგისტრირებულ ინდივიდუალურ სანარმოს მიანიჭოს საიდენტიფიკაციო ნომერი და დაუყოვნებლივ გასცეს შესაბამისი სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციის მონმობა.

ინდივიდუალური სანარმოს რეგისტრაციაზე უარის თქმა შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ:

ა)განცხადება არ არის წარდგენილი 2 ეგზემპლარად;

ბ)განცხადების თითოეული ეგზემპლარი არ არის დამოწმებული სანოტარო წესით.

ინდივიდუალური სანარმოს სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციისათვის არ გადაიხდებიან სახელმწიფო ბაჟი, მოსაკრებელი ან სხვა რაიმე გადასახდელი.

17.8. სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციის ვადა

რეგისტრაციაზე უფლებამოსილი საგადასახადო ორგანო ვალდებულია, სანარმო (ინდივიდუალური სანარმოს გარდა) სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციაში გაატაროს განცხადების წარდგენიდან 3 სამუშაო დღის ვადაში.

თუ 3 სამუშაო დღის ვადაში სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაცია არ განხორციელდა ან განმცხადებელს წერილობით არ ეცნობა ხარვეზის ან მოტივირებული უარის შესახებ, სანარმო რეგისტრირებულად ჩაითვლება. რეგისტრაციაზე უფლებამოსილი საგადასახადო ორგანო ვალდებულია, განმცხადებლის მოთხოვნის საფუძველზე დაუყოვნებლივ გასცეს სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციის მონობა.

17.9. უარი სანარმოს სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციაზე

სანარმოს (ინდივიდუალური სანარმოს გარდა) სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციაზე უარი შეიძლება ეთქვას, თუ:

ა) განცხადება სანარმოს სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციის თაობაზე არ შეიცავს „მენარმეთა შესახებ“ კანონში მითითებულ მონაცემებს;

ბ) განცხადება სანარმოს სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციის თაობაზე წარმოდგენილია ხელმძღვანელობითი უფლებამოსილების პირის ხელმოწერის გარეშე;

გ) არ არის წარმოდგენილი ხელმოწერის ის ნიმუშები, რომლებსაც სანარმოს წარმომადგენლები გამოიყენებენ საქმიან ურთიერთობებში;

დ) სარეგისტრაციოდ წარმოდგენილი დოკუმენტები არ არის დამონმებული სანოტარო წესით;

ე) სანარმოს სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციის თაობაზე განცხადებას არ ერთვის საზოგადოების წესდება;

ვ) არ არის გადახდილი სარეგისტრაციო მოსაკრებელი;

ზ) განმცხადებელმა საგადასახადო ორგანოს მიერ განსაზღვრულ ვადაში არ შეავსო ხარვეზი.

კომანდიტურ საზოგადოებას სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციაზე უარი შეიძლება ეთქვას, თუ ზემოთმოყვანილ პირობებთან ერთად:

ა) სანარმოს სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციის თაობაზე განცხადებაში არ არის მითითებული ყოველი კომანდიტის მიერ შესრულებული შესატანის ოდენობა;

ბ) არ არის წარმოდგენილი ყოველი კომანდიტის მიერ შესრულებული შესატანის დამადასტურებელი საბუთი.

შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებას, სააქციო საზოგადოებასა და კოოპერატივს სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციაზე უარი შეიძლება ეთქვას, თუ:

ა) განცხადება სანარმოს სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციის თაობაზე არ შეიცავს კანონში „მენარმეთა შესახებ“ მითითებულ მონაცემებს;

ბ) განცხადება სანარმოს სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციის თაობაზე წარმოდგენილია ხელმძღვანელობითი უფლებამოსილების პირის ხელმოწერის გარეშე;

გ) არ არის წარმოდგენილი ხელმოწერის ის ნიმუშები, რომლებსაც სანარმოს წარ-

მომადგენლები გამოიყენებენ საქმიან ურთიერთობებში;

დ)სარეგისტრაციოდ წარმოდგენილი დოკუმენტები არ არის დამონმებული საწარმო ნესით;

ე)საწარმოს სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციის თაობაზე განცხადებას არ ერთვის საზოგადოების ნესდება;

ვ)არ არის გადახდილი სარეგისტრაციო მოსაკრებელი;

ზ)განმცხადებელმა საგადასახადო ორგანოს მიერ განსაზღვრულ ვადაში არ შეაგ-სო ხარევი;

თ)არ არის განსაზღვრული ყოველი დამფუძნებელი პარტნიორის შესატანის ოდე-ნობა და შესაბამისი წილი;

ი)არ არის მითითებული ყოველი დირექტორის ამ კანონით დადგენილი მონაცემები და არ არის წარმოდგენილი მათი დანიშნის დამადასტურებელი დოკუმენტაცია.

რეგისტრაციაზე უფლებამოსილი საგადასახადო ორგანოს უარი სახელმწიფო და საგადასახადო სარეგისტრაციო მონმობის გაცემაზე, შეიძლება გასაჩივრდეს სასა-მართლოში.

სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციაზე უარის თქმის შემთხვევაში განმ-ცხადებელს უბრუნდება რეგისტრაციის მიზნით წარდგენილი დოკუმენტაცია.

ხარვეზის შევსების ვადა

თუ განცხადება არ შეესაბამება „მენარმეთა შესახებ“ კანონის მოთხოვნებს საგადა-სახადო ორგანო ამის შესახებ წერილობით აცნობებს განმცხადებელს და მისცემს მას 15-დღიან ვადას ხარვეზის შესავსებად. თუ ამ ვადაში განმცხადებელი შეავსებს ხარვეზს, საგადასახადო ორგანო ხარვეზის შევსებიდან 2 დღის განმავლობაში საწარმოს ატარებს სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციაში. ხარვეზის შევსებისათვის ვადის განმეორებით მიცემა არ ხდება. ასეთ შემთხვევაში განცხადების შეტანის ვადა აითვლება თავიდან.

17.10. ცვლილებაგისა და ლიკვიდაციის რეგისტრაცია

კანონით გათვალისწინებული რეგისტრაციისათვის სავალდებულო ფაქტების ყოვე-ლი ცვლილება საჭიროებს სამენარმეო რეესტრში ცვლილებების შეტანას.

ცვლილება ძალაში შედის მხოლოდ მისი სამენარმეო რეესტრში შეტანის შემდეგ.

პარტნიორების შეცვლა სააქციო საზოგადოებაში არ მოითხოვს რეგისტრაციას.

ცვლილების რეგისტრაციის უზრუნველყოფის ვალდებულება ეკისრება დირექტორს (დირექტორებს). აღნიშნული ვალდებულება არ ზღვდება პარტნიორის/აქციონერის (პარტნიორების/აქციონერების) და სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების უფლებამ-ოსილებას, უზრუნველყონ ცვლილების რეგისტრაცია.

ლიკვიდაციის შემთხვევაში საგადასახადო ორგანო ვალდებულია განახორციელოს „მენარმეთა შესახებ“ კანონით და საგადასახადო კანონმდებლობით განსაზღვრული მოქმედებანი, რის შემდეგაც საწარმო უნდა ამოიშალოს სამენარმეო რეესტრიდან.

17.11. სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციის გაუქმება

თუ საწარმო რეგისტრირებულია, მაგრამ იგი არ აკმაყოფილებს სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციის პირობებს, ან ეს პირობები მოგვიანებით ისპობა, მას

ხარვეზების გამოსწორებისათვის ეძლევა 3 თვის ვადა. თუ ხარვეზები ამ ვადაში არ იქნება გამოსწორებული, რეგისტრაცია შეიძლება გაუქმდეს. ამისათვის საგადასახადო ორგანომ ან საზოგადოების ნებისმიერმა პარტნიორმა ხარვეზების გამოსწორებლად დადგენილი 3-თვიანი ვადის უშედეგოდ გასვლის შემდეგ უნდა მიმართოს სასამართლოს ლიკვიდაციის პროცესის დასაწყებად. სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაცია უქმდება მხოლოდ ლიკვიდაციის პროცესის დასრულების შემდეგ.

სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციის გაუქმებამდე შეცდომით რეგისტრირებული სანარმო ითვლება უშეცდომოდ რეგისტრირებულად.

17.12. საფირმო სახელწოდება

საფირმო სახელწოდება ანუ ფირმა არის სახელი, რომლითაც საქმიანობს სანარმო. ინდივიდუალური მენარმე საფირმო სახელწოდებად იყენებს თავის სახელსა და გვარს.

სოლიდარული პასუხისმგებლობის საზოგადოების საფირმო სახელწოდება უნდა შეიცავდეს სულ ცოტა ერთ-ერთი პარტნიორის გვარს და სახელს (ან გვარს) „სპს“-ის დამატებით ან ყველა პარტნიორის გვარსა და სახელს (ან გვარს).

კომანდიტური საზოგადოების საფირმო სახელწოდება უნდა შეიცავდეს არანაკლებ ერთი პერსონალურად პასუხისმგებელი პარტნიორის (კომპლემენტარის) გვარსა და სახელს (ან გვარს) „კს“-ის დამატებით.

პარტნიორთა სახელის გამოყენების შესაძლებლობის გარდა, შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებას, სააქციო საზოგადოებას, კოოპერატივს შეუძლიათ საფირმო სახელწოდება შეარჩიონ მათი საქმიანობის საგნის მიხედვით, ან ეს სახელწოდება შეიძლება იყოს ფანტაზიის ნაყოფი. მაგრამ ყველა შემთხვევაში იგი უნდა შეიცავდეს აღნიშვნას „სააქციო საზოგადოება“, ან „სპს“, ანდა „რეგისტრირებული კოოპერატივი“, ან „რკ“.

საფირმო სახელწოდებას არ უნდა ერთვოდეს რაიმე ისეთი დამატება, რომელმაც შეიძლება შეცდომაში შეიყვანოს მესამე პირი ანდა გამოიწვიოს შეცდომა ან გაუგებრობა სანარმოს ფორმისა თუ საქმიანობის მოცულობის ანდა პარტნიორთა ურთიერთობის გამო.

საფირმო სახელწოდებას დაერთვება დამატებები, თუ ეს საჭიროა სხვა ფორმებისაგან განსახილველად.

სანარმოს შემცნის შეუძლია გამოიყენოს ადრინდელი საფირმო სახელწოდება სამეკვიდრეო ურთიერთობის აღმნიშვნელი დამატებით დართვით ან უამისოდ, თუკი ადრინდელი მფლობელი, მისი მემკვიდრეები ან საზოგადოების კანონიერი წარმომადგენლები თანახმა არიან.

17.13. სარეგისტრაციო მოსაკრებელი

სამენარმეო რეგისტრში შეყვანისათვის სამენარმეო სუბიექტობის მსურველი იხდის სარეგისტრაციო მოსაკრებელს. სარეგისტრაციო მოსაკრებელი არის აუცილებელი გადასახდელი საქართველოს ბიუჯეტში, რომელსაც ფიზიკური და იურიდიული პირები იხდიან კანონით „სარეგისტრაციო მოსაკრებლების შესახებ“ დადგენილი წესითა და ოდენობით, მათთვის კანონით განსაზღვრული საქმიანობის განხორციელების ან/და

პროდუქციით და საქონლით სარგებლობის უფლების მინიჭებისათვის, აგრეთვე სახელმწიფო ორგანოების მიერ მათთვის განუვლი მომსახურებისათვის.

სარეგისტრაციო მოსაკრებლის გადახდევინება ხორციელდება რეგისტრაციამდე, ნაღდი ან უნაღდო ანგარიშსწორებით.

რეგისტრაციის მაძიებელი ვალდებულია სარეგისტრაციო მოსაკრებლის გადახდის დამადასტურებელი ქვითარი კანონმდებლობით დადგენილ სხვა საბუთებთან ერთად წარუდგინოს სარეგისტრაციო ორგანოს.

„სარეგისტრაციო მოსაკრებლების შესახებ“ საქართველოს კანონის მიხედვით საქართველოს საგადასახადო ორგანოები ახორციელებენ შემდეგი სახის რეგისტრაციას:

ა)საწარმოს რეგისტრაცია:

ა.ა)სოლიდარული პასუხისმგებლობის საზოგადოებისა – 60 ლარი;

ა.ბ.)კომანდიტური საზოგადოებისა – 80 ლარი;

ა.გ)შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებისა – 160 ლარი;

ა.დ)სააქციო საზოგადოებისა – 360 ლარი;

ა.ე)კოოპერატივისა – 120 ლარი.

ბ)საწარმოს ფილიალის რეგისტრაცია – შესაბამისი ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის საწარმოს რეგისტრაციისათვის დაწესებული მოსაკრებლის 50%;

გ)საწარმოს წესდებაში ან მისი ფილიალის დებულებაში ცვლილებების ან/და დამატებების შეტანა – შესაბამისი ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის საწარმოს რეგისტრაციისათვის დაწესებული მოსაკრებლის 25%;

დ)საწარმოს საქმიანობის შეწყვეტისა და ლიკვიდაციის რეგისტრაცია – მისი რეგისტრაციისათვის დაწესებული მოსაკრებლის 25%;

ე)საქართველოს კანონმდებლობაში შეტანილი ცვლილებების გამო საწარმოს ხელახალი რეგისტრაცია – მისი პირველადი რეგისტრაციისათვის დაწესებული მოსაკრებლის 20%;

ვ)საწარმოს ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის შეცვლის რეგისტრაცია – შერჩეული ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის იურიდიული პირის რეგისტრაციისათვის დაწესებული მოსაკრებელი.

17.14. საწარმოთა ლიკვიდაციისა და რეორგანიზაციის წესი

საზოგადოება შეიძლება შეიქმნას განსაზღვრული და განუსაზღვრელი ვადით. თუ საზოგადოების წესდებაში არაა მითითებული ხანგრძლივობა, საზოგადოება ითვლება განუსაზღვრელი ვადით შექმნილად.

სოლიდური პასუხისმგებლობის საზოგადოებასა და კომანდიტურ საზოგადოებაში ნებადართულია პარტნიორის მიერ საზოგადოებიდან გასვლა სამეურნეო წლის ბოლომდე თორმეტი თვით ადრე განცხადების საფუძველზე, თუ წესდება უფრო გრძელ ვადას არ ითვალისწინებს. საზოგადოება ექვემდებარება ლიკვიდაციას, თუ საზოგადოებიდან გასვლას მოისურვებენ ხმათა ორმოცდაათ პროცენტზე მეტის მფლობელი პარტნიორები.

შპს-სა და სს-ში დაუშვებელია საზოგადოების დაშლა ერთი პარტნიორის მიერ. ლიკვიდაცია მოხდება, თუ ამას გადაწყვეტენ ორმოცდაათ პროცენტზე მეტი ხმის

უფლების მქონე სანესდებო კაპიტალის მფლობელები.

თუ სანარმო გადახდისუუნარო გახდება სოლიდარული პასუხისმგებლობის საზოგადოებაში – ყველა პარტნიორმა, კომანდიტურ საზოგადოებაში – პერსონალურად პასუხისმგებელმა პარტნიორებმა (კომპლემენტარებმა), შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებაში, სააქციო საზოგადოებასა და კოოპერატივში – დირექტორებმა ბრალეული გაჭიანურების გარეშე, მაგრამ სანარმოს გადახდისუუნარობის დადგომის მომენტიდან არა უგვიანეს სამი კვირისა, უნდა განაცხადონ ამის შესახებ.

ლიკვიდაციას ანარმოებენ ზემოთაღნიშნული პირები ერთობლივი ხელმოწერით. რომელიმე მონაწილის შუამდგომლობით, თუ საამისო მნიშვნელოვანი საფუძვლები არსებობს, ლიკვიდაციის განმხორციელებელი პირები (ლიკვიდატორები) შეიძლება დაინიშნონ იმ სასამართლოს მიერ, რომლის ტერიტორიაზეც საზოგადოებას აქვს ადგილსამყოფელი; ასეთ შემთხვევაში სასამართლოს შეუძლია ლიკვიდატორებად დანიშნოს ის პირებიც, რომლებიც არ არიან დირექტორები.

ლიკვიდატორებმა დანიშნვისთანავე უნდა შეადგინონ ბალანსი. სანარმოს საბუღალტრო წიგნებიდან ან სხვა წყაროებიდან ცნობილ კრედიტორებს საზოგადოების ლიკვიდაციის შესახებ უნდა აცნობონ სპეციალური შეტყობინებით, ხოლო უცნობ კრედიტორებსა და იმ კრედიტორებს, რომელთა საცხოვრებელი ადგილი უცნობია, საჯარო განცხადებით, და მოინვიონ ისინი მათი პრეტენზიების განცხადებისათვის. ლიკვიდატორები მოვალენი არიან დაამთავრონ მიმდინარე საქმეები, განახორციელონ აქტივები და შეასრულონ საზოგადოების ვალდებულებები, თუ ბალანსიდან დავალიანება არ გამოდინარეობს. დავალიანების დადგენისთანავე ისინი მოვალენი არიან ამის თაობაზე აცნობონ სასამართლოს, რომელმაც უნდა აღძრას საბანკროტო საქმე. ლიკვიდატორები წარმოადგენენ საზოგადოებას ლიკვიდაციასთან დაკავშირებულ გარიგებებში, შეუძლიათ წარმართონ ამასთან დაკავშირებული პროცესები, დაამთავრონ საარბიტრაჟო საქმეები ან მორიგებით დაასრულონ დავები, ხოლო, თუ საჭიროა, ჩაერთონ ახალ გარიგებებშიც. მათ შეუძლიათ აგრეთვე თავისუფლად გაყიდონ აქტივები. გრძელვადიანი ლიკვიდაციის დროს მათ ყოველწლიურად უნდა შეადგინონ შუალედური ბალანსები. საზოგადოება პასუხს აგებს ლიკვიდატორის მიერ თავის საქმიან მოვალეობათა შესრულებისას უნებართვო მოქმედებით მიყენებული ზიანისათვის.

ლიკვიდირებული საზოგადოების ქონება, ვალების დაფარვის შემდეგ, თუ საზოგადოების წესდება სხვა წესს არ ითვალისწინებს, ნაწილდება პარტნიორებს შორის მათ მიერ გაღებული თანხებისა და მათ ნილებთან დაკავშირებული უფლებების შესაბამისად. ლიკვიდირებული საზოგადოების ქონება ცნობილი კრედიტორების არსებობის შემთხვევაში ნაწილდება მათთვის სპეციალური შეტყობინების გაგზავნიდან სამი თვის შემდეგ, ხოლო უცნობი კრედიტორების ან იმ კრედიტორების არსებობისას, რომელთა საცხოვრებელი ადგილი უცნობია – საჯარო განცხადებით (პუბლიკაციით) მათი მეორედ გამოძახებიდან ექვსი თვის შემდეგ. ლიკვიდირებული საზოგადოების ქონება სასამართლომ შეიძლება გაანაწილოს აღნიშნული ვადების გასვლამდეც, თუ არსებული ვითარებიდან გამომდინარე ეს საფრთხეს არ უქმნის კრედიტორებს.

თუ ცნობილი კრედიტორები არ განაცხადებენ თავიანთ მოთხოვნებს, მათი მოთხოვნების ღირებულება სასამართლოსგან დეპონირდება. ამგვარადვე უნდა იქნეს დეპონირებული საზოგადოების სადავო ვალდებულებისა და იმ ვალდებულებების შესა-

ბამისი ღირებულება, რომელთა შესრულების ვადა ჯერ არ დამდგარა, თუკი კრედიტორებისათვის არ არის წარდგენილი თანაბრადღირებული გარანტია ან საზოგადოების ქონების განაწილება არ შეჩერდება ამ ვალდებულებათა შესრულებამდე.

წესები საზოგადოების ფულის გახარჯვის შესახებ არ გამოიყენება ლიკვიდაციის პერიოდში.

თუ საზოგადოების ქონების განაწილებისას წარმოიშობა დავა პარტნიორებს შორის, ლიკვიდატორებმა უნდა შეწყვიტონ განაწილება დავის კანონიერად გადაწყვეტამდე.

პარტნიორებს შეუძლიათ ერთი ფორმის საზოგადოება გარდაქმნან სხვა სამართლებრივი ფორმის საზოგადოებად წილობრივი ურთიერთობებისა და საზოგადოების საქმიანობის საგნის შენარჩუნებით. გარდაქმნა დაიშვება მხოლოდ სამეურნეო წლის დამთავრებიდან ექვსი თვის ვადაში ახალი სამეურნეო წლის დასაწყისის გათვალისწინებით. გარდაქმნის ბალანსში აქტივები შეიტანება ძველი საბალანსო ან საბაზრო ღირებულებით.

საბაზრო ღირებულებას ამონებენ დამოუკიდებელი ექსპერტები. შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოების, სააქციო საზოგადოებისა და კოოპერატივის გარდაქმნისათვის აუცილებელია ხმების საერთო რაოდენობის უბრალო უმრავლესობა, ყველა სხვა დანარჩენ შემთხვევაში კი გადაწყვეტილება მიიღება ერთხმად.

საზოგადოებებსა და ინდივიდუალურ სანარმოს შეუძლიათ გაერთიანდნენ (შერწყმა) სააქციო საზოგადოებაში, შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებასა და კოოპერატივში შერწყმის შესახებ გადაწყვეტილების მიღებისათვის საჭიროა ხმების საერთო რაოდენობის უბრალო უმრავლესობა, ყველა სხვა დანარჩენ შემთხვევაში კი გადაწყვეტილება მიიღება ერთხმად. შერწყმის შესახებ გადაწყვეტილებაში უნდა აღინიშნოს, ერთი საზოგადოება უერთდება მეორეს თუ ორივე საზოგადოება ერთიანდება ერთ ახალ საზოგადოებად. თუ შერწყმის დროს მოხდება გადახვევები საბალანსო ღირებულებებიდან, შერწყმის ბალანსში ღირებულება უნდა დაზუსტდეს დამოუკიდებელი ექსპერტის მიერ. შერწყმის შესახებ გადაწყვეტილებამ უნდა განსაზღვროს პარტნიორთა უფლება-მოვალეობანი, თუ ისინი არ ხელმძღვანელობენ სანესადებო კაპიტალში მათი წილის პრინციპებით. საზოგადოება, რომელმაც ძველი საზოგადოება მიიერთა, ან ახლად შექმნილი საზოგადოება, წარმოადგენენ ადრინდელი საზოგადოების (საზოგადოებების) უფლებამონაცვლეს.

სანარმო, რომლის შემადგენლობაში რამდენიმე სანარმოო ერთეულია, შეიძლება დაიყოს მის შემადგენლობაში მყოფ სანარმოებად და მათ გააგრძელონ საქმიანობა როგორც დამოუკიდებელმა სანარმოებმა საკუთარი ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმით (გაყოფა ნატურით). შემადგენლობაში მყოფი სანარმო წარმოადგენს სანარმოო-ორგანიზაციულად განცალკევებულ ერთეულს, რომელსაც აქვს საკუთარი საქმიანობის სფერო. ნატურით გაყოფა დაიშვება საბალანსო ღირებულებით. თუ დადგინდა უფრო მაღალი ღირებულება, იგი უნდა შემონმდეს დამოუკიდებელი ექსპერტის მიერ. ნატურით გაყოფის შესახებ გადაწყვეტილება შეიძლება ითვალისწინებდეს, რომ ადრინდელი პარტნიორები ნატურით გაყოფილ სანარმოში მონაწილეობდნენ სხვადასხვა წილობრივ საფუძველზე.

გაყოფის შედეგად წარმოქმნილი სანარმოები სოლიდარულად აგებენ პასუხს თავდაპირველი სანარმოს გაყოფამდე არსებულ ვალდებულებებზე.

შერწყმა და ნატურით გაყოფა დაიშვება მხოლოდ წლიური ანგარიშის შედეგის დღი-სათვის და ამ დღიდან ექვსთვიანი უკუქცევითი ძალით.

ოურიდიული პირის ლიკვიდაცია სასამართლო განაჩენის საფუძველზე
 ოურიდიული პირის ლიკვიდაციის შესახებ სისხლის სამართლის საქმეზე კანონიერ ძალაში შესული სასამართლოს გამამტყუნებელი განაჩენის საფუძველზე ოურიდიული პირის ლიკვიდაციას ახორციელებს სასამართლოს მიერ დანიშნული ლიკვიდატორი (ლიკვიდატორები).

ლიკვიდატორად (ლიკვიდატორებად) არ შეიძლება დაინიშნოს:

სოლიდარული პასუხისმგებლობის საზოგადოებაში – პარტნიორები, კომანდიტურ საზოგადოებაში – პერსონალურად პასუხისმგებელი პარტნიორები (კომპლემენტარები), შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებაში, საქციო საზოგადოებასა და კოოპერატივში – დირექტორები.

სისხლის სამართლის საქმის წარმოების დაწყების მომენტიდან სასამართლოს გამამტყუნებელი განაჩენის კანონიერ ძალაში შესვლამდე ან სისხლის სამართლის საქმის წარმოების შეწყვეტამდე დაუშვებელია ოურიდიული პირის მიმართ სალიკვიდაციო და რეორგანიზაციასთან დაკავშირებული პროცედურების წარმოება.

ხანდაზმულობა. გასაჩივრების ვადები

„მენარმეთა შესახებ“ კანონის მიხედვით პრეტენზიების ხანდაზმულობის ვადა არის ხუთი წელი მათი წარმოშობიდან, საზოგადოების ლიკვიდაციიდან ან პარტნიორის გასვლიდან, თუ კანონი სხვა რამეს არ განსაზღვრავს.

დაუშვებელია პარტნიორთა კრების, საერთო კრების, აგრეთვე სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებათა გასაჩივრება კრების ოქმის შედგენიდან ორი თვის გასვლის შემდეგ.

17.15. ფილიალები

საწარმოს შეუძლია დააარსოს ფილიალები, რომლებიც ოურიდიულ პირებს არ წარმოადგენენ. ფილიალის შექმნის შესახებ ეცნობება საგადასახადო ორგანოს საწარმოს ადგილსამყოფლის მიხედვით, რომელიც რეგისტრაციისათვის საბუთებს უგზავნის საგადასახადო ორგანოს ფილიალის ადგილმდებარეობის მიხედვით.

კანონით დადგენილი ხელმოწერები შესანახად უნდა გაკეთდეს ფილიალის მარეგისტრირებელ საგადასახადო ორგანოში. ფილიალის რეგისტრაციისათვის საგადასახადო ორგანოს უნდა წარედგინოს შემდეგი საბუთები:

ა) განცხადება ფილიალის რეგისტრაციის შესახებ;

ბ) ცნობა ფილიალის ადგილმდებარეობის შესახებ;

გ) საწარმოს მმართველობის ორგანოთა გადაწყვეტილება ფილიალის შექმნის შესახებ;
 დ) გადაწყვეტილება ფილიალის ხელმძღვანელის დანიშვნის შესახებ ან მინდობილობა პირისათვის ხელმძღვანელობის უფლებამოსილების მინიჭების თაობაზე.

ფილიალის ადგილმდებარეობის მიხედვით საგადასახადო ორგანო ფილიალის რეგისტრაციისათვის არსებული საბუთების საფუძველზე ახდენს ფილიალის რეგისტრაციას და რეგისტრაციის თაობაზე აცნობებს საწარმოს მარეგისტრირებელ საგადასახადო ორგანოს.

17.16. გადასახადის გადამხდელის აღრიცხვა

სანარმო/ორგანიზაცია ან მენარმე ფიზიკური პირი ვალდებულია, რეგისტრაციიდან ან ეკონომიკური საქმიანობის დაწყებიდან 10 დღის ვადაში, საგადასახადო აღრიცხვის შესახებ განცხადებით მიმართოს საგადასახადო ორგანოს თავისი საქმიანობის ადგილის მიხედვით.

თუ საგადასახადო ორგანოში სახელმწიფო რეგისტრაციის ან/და საგადასახადო აღრიცხვის გარეშე ეკონომიკური საქმიანობის განმახორციელებელი პირი ნებაყოფლობით, რეგისტრაციის გარეშე საქმიანობის აღმოჩენიდან 10 დღის ვადაში, დადგენილი წესით, განცხადებით არ მიმართავს შესაბამის საგადასახადო ორგანოს გადასახადის გადამხდელად აღრიცხვის თაობაზე, საგადასახადო ორგანო ვალდებულია, უზრუნველყოს მისი საგადასახადო რეგისტრაცია.

საგადასახადო ორგანო თითოეულ გადასახადის გადამხდელს (მათ შორის, საგადასახადო აგენტს), რომელსაც უშუალოდ აკისრია ბიუჯეტში გადასახადის გადახდის ვალდებულება, ანიჭებს საიდენტიფიკაციო ნომერს, რომელიც გამოიყენება ყველა გადასახადის, მათ შორის, საბაჟო გადასახდელების, გადახდისთვის.

გადასახადის გადამხდელის საიდენტიფიკაციო ნომერი მუდმივია და მისი შეცვლა (გარდა შეცდომით მინიჭებულისა) ან გამეორება აკრძალულია.

გადასახადის გადამხდელი ვალდებულია, გადასახადის გადამხდელის საიდენტიფიკაციო ნომერი მიუთითოს საგადასახადო დეკლარაციაში, საგადასახადო და საბაჟო ორგანოებთან მიმონერისას და საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობით დადგენილ სხვა დოკუმენტებში.

გადასახადის გადამხდელის აღრიცხვაზე აყვანის მომენტიდან გადასახადის გადამხდელის შესახებ იდენტიფიცირებული ინფორმაცია ითვლება საგადასახადო საიდუმლოებად.

გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო აღრიცხვა საქონლის იმპორტის შემთხვევაში

პირებს, საქონლის იმპორტის შემთხვევაში, საგადასახადო კოდექსის შესაბამისად მოეთხოვება საგადასახადო აღრიცხვაზე დადგომა. საგადასახადო აღრიცხვაზე დადგომა არ მოეთხოვებათ:

- ა) დიპლომატიურ მისიებს;
- ბ) დიპლომატიური სტატუსის მქონე პირებსა და მათი ოჯახის წევრებს;
- გ) საერთაშორისო ორგანიზაციათა ხელმძღვანელებს და მათი ოჯახის წევრებს;
- დ) ფიზიკურ პირებს (გარდა საქართველოს მოქალაქეებისა), რომლებსაც უცხოეთიდან ყოველი შემოსვლისას შემოაქვთ საქონელი საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 270/5-ე მუხლის „ლ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად (გარდა ავტომობილების იმპორტისა).

17.17. გადასახადის გადამხდელის სახელმწიფო/საგადასახადო რეგისტრაციის/აღრიცხვის მონაცემების ცვლილების რეგისტრაციის პროცედურები

საგადასახადო რეგისტრაციაზე აყვანილი ყოველი გადასახადის გადამხდელი ვალდებულია საგადასახადო აღრიცხვის მონაცემებში ცვლილების განხორციელებიდან

10 დღის განმავლობაში (ბანკებში და საბანკო ოპერაციების განმხორციელებელ სხვა ორგანიზაციებში საბანკო ან სხვა ანგარიშების გახსნისას – 5 დღის განმავლობაში) აცნობოს შესაბამის საგადასახადო ინსპექციას საგადასახადო აღრიცხვის ფორმაში მოცემული ინფორმაციის კონკრეტული ცვლილების, ასევე ბანკებში და საბანკო ოპერაციების განმხორციელებელ სხვა ორგანიზაციებში საბანკო ან სხვა ანგარიშების გახსნის შესახებ. აღნიშნულ შემთხვევაში (გარდა საბანკო ანგარიშებზე ინფორმაციისა) შესაბამის რეგისტრაციაზე პასუხისმგებელ პირს წარედგინება შესწორებული საგადასახადო აღრიცხვის განცხადების ფორმა.

მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად სანარმოს გაკოტრებულად გამოცხადების, მისი რეორგანიზაციის ან ლიკვიდაციის, სანარმოს ქვედანაყოფის რეგისტრაციის, ლიკვიდაციის ან რეორგანიზაციის, აგრეთვე გადასახადის გადამხდელის საქმიანობის, მართვის ადგილის ან ეკონომიკური საქმიანობის განხორციელების ადგილის შეცვლისას გადასახადის გადამხდელი ვალდებულია საგადასახადო აღრიცხვის ადგილის მიხედვით საგადასახადო ორგანოს წარუდგინოს ცნობა:

ა) სანარმოს ლიკვიდაციის ან რეორგანიზაციის შემთხვევაში – ლიკვიდაციის ან რეორგანიზაციის შესახებ სანარმოს მიერ „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით გადანყვეტილების მიღებიდან 10 დღის ვადაში;

ბ) სანარმოს გაკოტრებულად გამოცხადების შემთხვევაში – სასამართლოს მიერ სათანადო გადანყვეტილების გამოტანიდან 10 დღის ვადაში;

გ) სანარმოს ქვედანაყოფების რეგისტრაციის, რეორგანიზაციის ან ლიკვიდაციის შემთხვევაში – მათი რეგისტრაციიდან, რეორგანიზაციიდან ან ლიკვიდაციიდან 10 დღის ვადაში;

დ) გადასახადის გადამხდელის საქმიანობის ადგილის, მართვის ადგილის ან ეკონომიკური საქმიანობის განხორციელების ადგილის შეცვლის შემთხვევაში – ასეთი გადანყვეტილების მიღებიდან 10 დღის ვადაში.

17.18. საბანკო ანგარიშის გახსნა

ბანკი ან საბანკო ოპერაციების ცალკეულ სახეობათა შემსრულებელი სხვა ორგანიზაცია ვალდებულია მენარმე ფიზიკურ პირს ან/და სანარმოს/ორგანიზაციას გაუხსნას საბანკო ან/და სხვა ანგარიში მხოლოდ საგადასახადო ორგანოს მიერ გაცემული გადასახადის გადამხდელის საიდენტიფიკაციო ნომრის მინიჭების დამადასტურებელი დოკუმენტის წარდგენის შემდეგ, 3 სამუშაო დღის ვადაში აცნობოს შესაბამის საგადასახადო ორგანოს გადასახადის გადამხდელისათვის აღნიშნული ანგარიშის გახსნის ან დახურვის შესახებ და საგადასახადო ორგანოს მიერ ამ ინფორმაციის მიღებიდან 2 სამუშაო დღის განმავლობაში გადასახადის გადამხდელის ანგარიშიდან არ განახორციელოს გასაველის ოპერაციები;

გადასახადის გადამხდელის ანგარიშიდან არ განახორციელოს გასაველის ოპერაციები დოკუმენტებში გადასახადის გადამხდელის საიდენტიფიკაციო ნომრის მითითების გარეშე;

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურთან გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე, ვადისა და პირობების დაცვით, აცნობოს პირების პირველად გახსნილი ანგარიშის ან ყველა ანგარიშის დახურვის შესახებ და საგადასახადო

ორგანოს მიერ ასეთ პირველად გახსნილ ანგარიშზე გამონერილი საინკასო დავალებმა ავტომატურად გაავრცელოს ბანკში არსებულ აღნიშნული პირების ყველა ანგარიშზე.

თუ ინფორმაციის ცნობება ხდება წერილობითი შეტყობინების საგადასახადო ორგანოში ჩაბარებით, მაშინ მისი დამონმება ხორციელდება საბანკო ანგარიშის გახსნის შესახებ შეტყობინების მეორე ეგ ზემპლარზე საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირის ხელმოწერითა და ბეჭდით, ხოლო საგადასახადო ორგანოსთვის წარდგენილი შეტყობინება ავტომატურად ითვლება დამონმებულად, შესაბამისად, ბანკს უფლება აქვს განახორციელოს ამ ანგარიშიდან გასავლის ოპერაციები. ამასთანავე, შეტყობინება ჩაბარებად ითვლება საგადასახადო ორგანოში კორესპონდენციის მიღება და/ან გაცემაზე პასუხისმგებელი პირის მიერ შესაბამისი ბეჭდით დამონმება.

17.19. საქველმოქმედო საქმიანობა

საქველმოქმედო საქმიანობად ითვლება:

ა) დახმარების უშუალოდ ან მესამე პირთა მეშვეობით, ნებაყოფლობით და უანგაროდ განევა იმ პირებისათვის, რომლებიც დახმარებას საჭიროებენ, მათ შორის:

ა.ა) იმ ფიზიკური პირებისათვის, რომლებიც საჭიროებენ სოციალურ დაცვას ან ადაპტაციას, სამედიცინო დახმარებას, აგრეთვე ხელმოკლე ფიზიკური პირებისათვის, მათ შორის: ინვალიდებისათვის, მოხუცებულებისათვის, ობოლი ბავშვებისათვის, მარჩენალდაკარგულებისათვის, ლტოლვილებისა და იძულებით გადაადგილებული პირებისათვის – დევნილებისათვის, ავადმყოფებისათვის, მრავალშვილიანი ოჯახებისა და მათი წევრებისათვის, ომის, შეიარაღებული კონფლიქტების, ავარიების, სტიქიური უბედურებების, კატასტროფების, ეპიდემიების ან/და ეპიზოოტიების შედეგად დაზარალებულებისათვის;

ა.ბ) ბავშვთა, მოხუცებულთა და ინვალიდთა მომვლელი ან მომსახურე ორგანიზაციებისათვის, მათ შორის ბავშვთა სახლებისათვის, სკოლა-ინტერნატებისათვის, ინტერნატებისათვის, სკოლამდელი და სხვა საბავშვო დაწესებულებებისათვის, მოხუცებულთა სახლებისათვის, უფასო სასადილოებისათვის, სამედიცინო დაწესებულებებისათვის, სარეაბილიტაციო ცენტრებისათვის;

ა.გ) საქველმოქმედო ორგანიზაციებისათვის;

ა.დ) რელიგიური ორგანიზაციებისათვის;

ა.ე) განსაკუთრებული ნიჭით დაჯილდოებული ფიზიკური პირებისათვის – მათი ტალანტის განვითარების მიზნით:

ა.ე) სასჯელალსრულების დაწესებულებებისათვის – მათში მოთავსებულ პირთა მოვლის ან სამედიცინო მომსახურების პირობების გაუმჯობესების მიზნით;

ა.ზ) იმ პირებისათვის, რომლებიც ახორციელებენ საგადასახადო კოდექსის 14-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ საქმიანობას;

ბ) ორგანიზაციების მიერ საზოგადოებისათვის სასარგებლო საქმიანობის განხორციელება შემდეგ სფეროებში: ადამიანის უფლებების დაცვა, გარემოს დაცვა, დემოკრატიისა და სამოქალაქო საზოგადოების განვითარება, კულტურა, განათლება, მეცნიერება, ჯანმრთელობის დაცვა, სოციალური დაცვა, ფიზიკური აღზრდა და სამოყვარულო სპორტი, ხელოვნება.

ქველმოქმედებას არ განეკუთვნება საგადასახადო კოდექსის მე-14 მუხლის პირველი

ელ ნანილში აღნიშნული საქმიანობა:

ა) განხორციელებული სახელმწიფო ხელისუფლების და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოთა მიერ;

ბ) განხორციელებული საწარმოს, პოლიტიკური პარტიის ან არჩევნებში მონაწილე სხვა საარჩევნო სუბიექტის მხარდასაჭერად;

გ) განხორციელებული ფიზიკური პირის მიერ საკუთარი ნათესავებისათვის ან იურიდიული პირის მიერ მისი მმართველობის ორგანოთა ხელმძღვანელებისათვის და მათი ნათესავებისათვის;

დ) თუ ის „რეკლამის შესახებ“ საქართველოს კანონით ითვლება სპონსორობად.

აღნიშნული კანონის მიხედვით კი, სპონსორობა არის ფიზიკური და იურიდიული პირის მიერ სხვა ფიზიკური და იურიდიული პირის საქმიანობაში წვლილის შეტანა (ფულადი სახსრების, ქონების, ინტელექტუალური მოღვაწეობის შედეგების, მომსახურების განწვევის და განუწვევი მომსახურების სამუშაოს შესრულების სახით) სპონსორის მიერ წარმოებული საქონლის რეკლამის გავრცელების პირობით. სპონსორული შენატანი განიხილება რეკლამის ღირებულებად, ხოლო სპონსორი და დასპონსორებული, შესაბამისად, რეკლამის დამკვეთად და რეკლამის გამავრცელებლად. სპონსორს უფლება არა აქვს ჩაერიოს რეკლამის მწარმოებლისა და გამავრცელებლის საქმიანობაში. სპონსორობის უფლება არა აქვთ იმ პირებს, რომელთა ნაწარმის ან საქმიანობის გავრცელება აკრძალულია ამ კანონით.

საქველმოქმედო ორგანიზაციად ითვლება ორგანიზაცია, რომელსაც მინიჭებული აქვს საქველმოქმედო ორგანიზაციის სტატუსი.

საქველმოქმედო ორგანიზაციის სტატუსი ენიჭება ორგანიზაციას, რომელიც შექმნილია საქველმოქმედო საქმიანობის განსახორციელებლად, რეგისტრირებულია კანონმდებლობით დადგენილი წესით, აქვს საქველმოქმედო საქმიანობის არანაკლებ 1 წლის გამოცდილება და აკმაყოფილებს საგადასახადო კოდექსის 32-ე მუხლით დადგენილ მოთხოვნებს.

დამხმარე ეკონომიკური საქმიანობა, რომელიც ემსახურება ორგანიზაციის ძირითად მიზნებს, არ ცვლის მის საქველმოქმედო ხასიათს. საქველმოქმედო ორგანიზაციის სტატუსის მინიჭებას ახორციელებს საგადასახადო ორგანო ორგანიზაციის ადგილმდებარეობის მიხედვით, ხოლო სტატუსის ჩამორთმევას შესაბამისი საგადასახადო ორგანოს წარდგინებით ახორციელებს საქართველოს ფინანსთა მინისტრი.

სტატუსის მიღებასთან ერთად ორგანიზაციას ეკისრება საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებული დამატებითი ვალდებულებები და პასუხისმგებლობა. კერძოდ, საქველმოქმედო ორგანიზაციამ შესაბამის საგადასახადო ორგანოს ყოველი წლის 1 აპრილამდე უნდა წარუდგინოს:

ა) ბოლო წლის საქმიანობის პროგრამული ანგარიში, რომელიც უნდა შეიცავდეს საქმიანობის (მათ შორის, ეკონომიკურის) აღწერას;

ბ) ფინანსური ანგარიში მიღებული შემოსავლების შესახებ, წყაროებისა და განუწვევი ხარჯების მიზნობრიობის მითითებით;

გ) დამოუკიდებელი აუდიტორის მიერ დადასტურებული ბოლო წლის ფინანსური დოკუმენტები (ბალანსი და მოგება-ზარალის ანგარიში).

ბოლო წლის საქმიანობის პროგრამული ანგარიში და ფინანსური დოკუმენტები

(ბალანსი და მოგება-ზარალის ანგარიში) უნდა გამოქვეყნდეს და ხელმისაწვდომი უნდა იყოს ყველა დაინტერესებული პირისათვის.

დაუშვებელია საქველმოქმედო ორგანიზაციის მოგებისა და აქტივების განაწილება ორგანიზაციის წევრებს, დამფუძნებლებს, გამგეობისა და კურატორიუმის წევრებს შორის. საქველმოქმედო ორგანიზაციის ლიკვიდაციის შემდეგ მისი ქონება უფლებამოსილი ორგანოს ან პირის გადაწყვეტილებით გადაეცემა მსგავსი მიზნების მქონე საქველმოქმედო ორგანიზაციას, ხოლო ასეთის არარსებობის შემთხვევაში – სხვა საქველმოქმედო ორგანიზაციას. საქველმოქმედო ორგანიზაციის სტატუსის მქონე, სახელმწიფო ქონების საფუძველზე შექმნილი საჯარო სამართლის იურიდიული პირის ლიკვიდაციის შედეგად დარჩენილი ქონება გადადის სახელმწიფო საკუთრებაში.

საქველმოქმედო ორგანიზაციის სტატუსი უქმდება:

ა) ორგანიზაციის ინიციატივით;

ბ) ჩამორთმევის შემთხვევაში.

საქველმოქმედო ორგანიზაციას სტატუსი ჩამოერთმევა, თუ:

ა) დაარღვია საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებული მოთხოვნები;

ბ) შეუსწადა სამოქალაქო რეგისტრაცია.

საგადასახადო კოდექსის მოთხოვნების დარღვევის გამო სტატუსის ჩამორთმევის შემთხვევაში საქველმოქმედო ორგანიზაცია ვალდებულია დააბრუნოს სტატუსიდან გამოდინარე საგადასახადო შეღავათებით მიღებული სარგებლის ის ნაწილი, რომელიც დაკავშირებულია ზემოაღნიშნული მოთხოვნების დარღვევასთან.

საქველმოქმედო ორგანიზაციას, რომელსაც ჩამოერთვა სტატუსი, უფლება აქვს მისი აღდგენის თაობაზე განცხადება შეიტანოს სტატუსის ჩამორთმევის მიზეზის აღმოფხვრიდან არა უადრეს ერთი წლისა.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო აწარმოებს საქველმოქმედო ორგანიზაციების ერთიან რეესტრს. რეესტრში შეიტანება შემდეგი მონაცემები:

ა) ორგანიზაციის სახელწოდება;

ბ) ხელმძღვანელი ორგანოს, ფილიალებისა და წარმომადგენლობების მისამართები;

გ) ძირითადი მიზნები;

დ) სტატუსის მინიჭების თარიღი;

ე) მმართველობის უმაღლესი ორგანოს ყველა წევრის ვინაობა და მისამართები.

საქველმოქმედო ორგანიზაციების ერთიან რეესტრში შეტანილი ნებისმიერი მონაცემის ცვლილების შემთხვევაში ორგანიზაცია ვალდებულია ცვლილებიდან 1 თვის ვადაში წერილობით აცნობოს შესაბამის საგადასახადო ორგანოს ამ ცვლილების შესახებ.

17.20. რაზიუმეა-შეღარაპიტი ანალიზი

მთლიანობაში მცირე და საშუალო ბიზნესის სანარმო ჩვენს მიერ განხილული ალტერნატივებიდან ნებისმიერი სამართლებრივი ფორმით შეიძლება იყოს ორგანიზებული, მაგრამ პრაქტიკაში ყველაზე მეტი მენარმე ირჩევს შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებასა და ინდივიდუალურ მენარმეობას. არჩევანის გასაადვილებლად გთავაზობთ თითოეული მათგანის უპირატესობებისა და ნაკლოვანებების ჩამონათვალს:

ინდივიდუალური მენარმის უპირატესობები

— საქმის დაწყების სიმარტივე — არ არის საჭირო წესდებისა და სხვა დოკუმენტებ-

ის შექმნა. ბიზნესის დაფუძნება არ არის დაკავშირებული ფინანსურ დანახარჯებთან.

- სრული დამოუკიდებლობა გადანყვეტილებების მიღების დროს;
- მოქმედების კონფიდენციალობა;
- მოქნილობის მაღალი ხარისხი;
- საგადასახადო ანგარიშგების სიმარტივე;
- დაქირავებული მუშახელის არყოლის შემთხვევაში საქმიანობის გარკვეული კატეგორია განთავისუფლებულია გადასახადებისაგან.

ინდივიდუალური მენარმის ნაკლოვანებები

— კრედიტუნარიანობის დაბალი რეიტინგი, რაც აძნელებს სერიოზული კაპიტალის მოზიდვას;

— ბიზნესის წარუმატებლობის შემთხვევაში ინდემნარმე მთელი თავისი ქონებით აგებს პასუხს;

— ის მთლიანად და ერთპიროვნულად არის პასუხისმგებელი მთელ საქმიანობაზე – ფირმის მართვაზე, მომნოდებლებთან და მომხმარებლებთან კავშირზე, მაკონტროლებელ ორგანოებთან ურთიერთობაზე, რაც ხშირ შემთხვევაში არასაკმარისი ეფექტურობით ხორციელდება;

— მისი ბიზნესის წარმატება დიდადაა დამოკიდებული მის პიროვნულ თვისებებზე;

— ინდივიდუალური სანარმოს მფლობელის გარდაცვალების შემთხვევაში ბიზნესი იურიდიულად წყვეტს არსებობას.

— ინდივიდუალური სანარმოს დასახელებაში აუცილებლად უნდა იყოს მისი სახელი და გვარი, რაც არასოლიდურ იმიჯს უქმნის მის ბიზნესს.

შეზღუდული პასუხისმგებლობის სანარმოს უპირატესობები

— კრედიტის აღების ფართო შესაძლებლობები – მაღალი კრედიტუნარიანობა;

— მაღალკვალიფიციური სპეციალისტების დაქირავების შესაძლებლობა;

— დამფუძნებლების პასუხისმგებლობის შეზღუდვა მათი შენატანებით;

— მომხმარებლებისა და მომნოდებლებისათვის ბიზნესის ეს სამართლებრივი ფორმა უფრო სანდოა ინდივიდუალურ სანარმოსთან შედარებით.

შეზღუდული პასუხისმგებლობის სანარმოს ნაკლოვანებები

— საქმის დასაწყებად საზოგადოების დაფუძნების მაღალი ხარჯი;

— გადანყვეტილების მისაღებად საზოგადოების პარტნიორებისათვის მეტი დრო და პროცედურებია საჭირო.

— საგადასახადო ანგარიშგება უფრო დიდ დროსა და ცოდნას მოითხოვს.

— მოქნილობის დაბალი ხარისხი.

საქართველოს ნორმატიული აქტები

საქართველოს კანონი

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი

საქართველოს კანონი „მენარმეთა შესახებ“

საქართველოს კანონი „სარეგისტრაციო მოსაკრებლების შესახებ“

საქართველოს საგადასახადო კოდექსი

საქართველოს კანონი „ეროვნული საინვესტიციო სააგენტოს შესახებ“

საქართველოს კანონმდებლობაზე აქტი:

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №233

2007 წლის 20 მარტი ქ. თბილისი

„ფიზიკური და იურიდიული პირების, მათი ფილიალების (წარმომადგენლობების) და გადასახადის სხვა გადამხდელების სახელმწიფო ან/და საგადასახადო რეგისტრაციის წესის შესახებ“ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №228

2005 წლის 7 აპრილი ქ. თბილისი

„გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათების წარმოების წესის შესახებ“ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №149

2005 წლის 17 მარტი ქ. თბილისი

„ორგანიზაციისათვის საქველმოქმედო ორგანიზაციის სტატუსის მინიჭების წესის და რეესტრის წარმოების შესახებ“ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №477

2005 წლის 27 ივნისი ქ. თბილისი

„გადასახადის გადამხდელის მიერ მის საქმიანობასთან დაკავშირებული სტრუქტურული ცვლილებების თაობაზე საგადასახადო ორგანოში ცნობის წარმოდგენის წესის“ დამტკიცების შესახებ

თავი 18

გადასახადები და ბუღალტრული აღრიცხვა

საქართველოში ბუღალტრული აღრიცხვა და ანგარიშგება რეგულირდება „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონით, აგრეთვე კანონით „ბუღალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშგების რეგულირების შესახებ“ და სხვა საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით.

კერძო სამართლის იურიდიული პირი (მცირე სანარმოსა და არაკომერციული იურიდიული პირის გარდა) ვალდებულია ბუღალტრული აღრიცხვა და ფინანსური ანგარიშგება აწარმოოს ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებისა და ბუღალტრული აღრიცხვის დროებითი სტანდარტების შესაბამისად.

ინდივიდუალურ მენარმეს, მცირე სანარმოსა და არაკომერციულ იურიდიულ პირს უფლება აქვთ ბუღალტრული აღრიცხვა და ფინანსური ანგარიშგება აწარმოონ ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებისა და ბუღალტრული აღრიცხვის დროებითი სტანდარტების შესაბამისად.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მიხედვით გადასახადის გადამხდელი ვალდებულია სწორად და დროულად აღრიცხოს შემოსავლები და ხარჯები დოკუმენტურად დადასტურებულ მონაცემთა საფუძველზე გათვალისწინებული მეთოდების გამოყენებით და მიაკუთვნოს იმ საანგარიშო პერიოდს, რომელშიც მოხდა მათი მიღება და განევა იმგვარად, რომ ცხადად აისახოს დასაბეგრი შემოსავალი (მიგება). გადასახადის გადამხდელის მიერ შემოსავლებისა და ხარჯების აღსარიცხავად გამოიყენება საკასო ან დარიცხვის მეთოდი, იმის მიხედვით, თუ რომელ მეთოდს იყენებს ბუღალტრული აღრიცხვისათვის.

გადასახადის გადამხდელი ვალდებულია სრულად აღრიცხოს მის საქმიანობასთან დაკავშირებული ყველა ოპერაცია, რათა გარანტირებული იყოს კონტროლი მათ დაწყებაზე, მიმდინარეობასა და დასრულებაზე. ამასთან, აღრიცხვის პირველად დოკუმენტებში სრულად და გარკვევით უნდა იყოს ასახული სამეურნეო ოპერაციის შინაარსი, საგანი, თანხა, სამეურნეო ოპერაციაში მონაწილე მხარეების დასახელება. გარდა ამისა, ეკონომიკური საქმიანობისათვის ქვეყნის შიგნით საქონლის მიწოდების შემთხვევაში (გარდა სპეციალური დღგ-ის ანგარიშ-ფაქტურების მიხედვით განხორციელებული მიწოდებისა, რომლებიც მოიცავს ზედნადებით გათვალისწინებულ რეკვიზიტებს) სავალდებულოა სასაქონლო ზედნადები გამოინეროს საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი ფორმითა და წესით, რომლის გარეშე აკრძალულია საქონლის ტრანსპორტირება, შენახვა და რეალიზაცია.

შემოსავლებისა და ხარჯების, აგრეთვე გადასახადებით დასაბეგრი სხვა ობიექტების აღრიცხვის წესის დარღვევად ითვლება პირველადი დოკუმენტების, სასაქონლო

ზედნადებების (დღგ-ის საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურების), საბუღალტრო აღრიცხვის რეგისტრების უქონლობა, ან დადგენილი წესის დარღვევით მათი წარმოება, სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებლის გადახდის ნიშნის ან/და დალუქვის გარეშე შესაბამისი დაბეგვრის ობიექტის არსებობა, აგრეთვე ბუღალტრული აღრიცხვის ანგარიშგებზე და ანგარიშგებაში გადასახადის გადამხდელის სამეურნეო ოპერაციების, ფულადი სახსრების, მატერიალური ფასეულობების, არამატერიალური აქტივებისა და ფინანსური დაბანდებების სისტემატურად (კალენდარული წლის განმავლობაში ორჯერ და მეტჯერ) არადროულად ან არასწორად ასახვა.

საქართველოს პრეზიდენტის 1998 წლის 6 თებერვლის №70 ბრძანებულების „საქართველოში ბუღალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშგების შესახებ დებულების დამტკიცების თაობაზე“ თანახმად საქართველოში ბუღალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშგების საერთო მეთოდოლოგიურ ხელმძღვანელობას ახორციელებს საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო. იგი შეიმუშავებს და ამტკიცებს ბუღალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშგების შესახებ ნორმატიულ აქტებს და მეთოდურ მითითებებს, რომლებიც სავალდებულოა შესასრულებლად ყველა სანარმოსა და ორგანიზაციისათვის.

ეროვნული მეურნეობის ცალკეულ დარგებში ბუღალტრულ აღრიცხვასთან დაკავშირებულ სპეციფიკურ მეთოდურ მითითებებს, დარგის თავისებურებებიდან გამომდინარე, მოქმედ კანონმდებლობასთან შესაბამისობაში შეიმუშავებენ და ამტკიცებენ დარგობრივი სამინისტროები საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან შეთანხმებით.

ბუღალტრული აღრიცხვის მთავარი ამოცანებია:

— სანარმოს, ორგანიზაციის სამეურნეო პროცესებისა და საქმიანობის შედეგების შესახებ სრული და უტყუარი ინფორმაციის ჩამოყალიბება, რომელიც აუცილებელია ოპერატიული ხელმძღვანელობისა და მმართველობისათვის, აგრეთვე ამ ინფორმაციის გამოსაყენებლად ინვესტორების, მიმწოდებლების, მყიდველების, კრედიტორების, საფინანსო, საგადასახადო და სტატისტიკური ორგანოების, ბანკებისა და სხვა დაინტერესებული სანარმოებისა და პირების მიერ.

— სანარმოს, დანესებულების ქონებისა და მისი მოძრაობის, მატერიალური, შრომითი და ფინანსური რესურსების გამოყენების შიდა კონტროლის უზრუნველყოფა.

— საფინანსო-სამეურნეო საქმიანობაში ნეგატიური მოვლენების დროული აღკვეთა, საბუღალტრო ინფორმაციის საფუძველზე რეზერვების გამოვლენა და მობილიზება. სანარმო, ორგანიზაციის ხარისხი სამეურნეო ოპერაციების ბუღალტრულ აღრიცხვას აწარმოებს ორმაგი ჩანერის ხერხით, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ დამტკიცებული ბუღალტრული აღრიცხვის ანგარიშთა გეგმის შესაბამისად, უზრუნველყოფს ბუღალტრული ანგარიშების ბრუნვებისა და ნაშთების ყოველთვიურად გამოყვანას და სინთეზური და ანალიზური აღრიცხვის მონაცემების შესაბამისობას ყოველი თვის პირველი რიცხვისათვის, შემოსავლებისა და ხარჯების საანგარიშო პერიოდისათვის მიკუთვნების სისწორეს, კაპიტალური დაბანდებებისა და წარმოების მიმდინარე ხარჯების აღრიცხვის გამიჯნვას.

საბუღალტრო აღრიცხვის რეგისტრებში ჩანანერის შეტანის საფუძველია პირველადი აღრიცხვის დოკუმენტები, რომლებიც აღნუსხავენ სამეურნეო ოპერაციის მოხდენის ფაქტს.

პირველად საბუთებში უნდა აღინიშნოს შემდეგი რეკვიზიტები: დოკუმენტის (ფორ-

მის) დასახელება, მისი შედგენის თარიღი, სამეურნეო ოპერაციის შინაარსი, განზომილება (რაოდენობრით და ღირებულებით გამოსახულებაში), სამეურნეო ოპერაციაში მონაწილე მხარეთა დასახელება, ოპერაციის ჩატარებისა და სწორად გაფორმებისათვის პასუხისმგებელ პირთა ხელმოწერები, აგრეთვე სხვა მონაცემები, რომლებიც გამომდინარეობს ოპერაციის შინაარსიდან და მონაცემების ტექნოლოგიური დამუშავების თავისებურებიდან.

პირველადი დოკუმენტები შედგენილ უნდა იქნეს სამეურნეო ოპერაციის მოხდენის მომენტში, ხოლო თუ ეს შეუძლებელია, — უშუალოდ ოპერაციის დამთავრებისთანავე. პირველადი დოკუმენტების დროული შედგენა და მათი ბუღალტრულ აღრიცხვაში ასახვისათვის გადაცემა უნდა განხორციელდეს სანარმოს მიერ განსაზღვრულ ვადებში. პირველად დოკუმენტებში მოცემული ინფორმაცია გროვდება და სისტემაში მოდის სააღრიცხვო რეგისტრებში (ან ინფორმაციის მანქანურ მატარებლებში), რომლებიც შედგენილია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთო მეთოდოლოგიური პრინციპების დაცვით და ბუღალტრული ანგარიშგების შედგენის საფუძველია.

სანარმოს, ორგანიზაციის ხელმძღვანელები ვალდებული არიან ბუღალტრული დოკუმენტები ათი წლის განმავლობაში შეინახონ.

ჩანაწერები ბუღალტრულ აღრიცხვაში სანარმოს სავალუტო ანგარიშებისა და უცხოურ ვალუტაში ოპერაციების მიხედვით წარმოებს ეროვნულ ვალუტაში. თანხებში, რომლებიც განსაზღვრულია უცხოური ვალუტის გადაანგარიშების გზით ოპერაციის მოხდენის თარიღისათვის, მოქმედი საქართველოს ეროვნული ბანკის კურსის შესაბამისად.

ბუღალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშგების მონაცემების უტყუარობის უზრუნველყოფის მიზნით სანარმო, ორგანიზაცია ახდენს ქონების, მოთხოვნებისა და ვალდებულებების ინვენტარიზაციას.

სამეურნეო წელს ინვენტარიზაციის ჩატარების პერიოდულობა, თარიღი, ქონებისა და ვალდებულებების ნუსხა თითოეული ინვენტარიზაციის დროს დგინდება სანარმოს, ორგანიზაციის ხელმძღვანელის მიერ, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ინვენტარიზაციის ჩატარება სავალდებულოა.

ინვენტარიზაციის ჩატარება სავალდებულოა:

1. სანარმოს, ორგანიზაციის ქონების იჯარით გადაცემის, გამოსყიდვის, გაყიდვის და აგრეთვე პრივატიზაციისას.

2. სამეურნეო წლის ბოლოს, გარდა იმ ქონებისა და ვალდებულებებისა, რომელთა სრული ან ნაწილობრივი ინვენტარიზაცია ჩატარებულია სამეურნეო წლის დასასრულამდე სამი თვის განმავლობაში.

3. მატერიალურად პასუხისმგებელი პირების შეცვლისას;

4. ფასეულობების დატაცების, ბოროტად გამოყენებისა და დაზიანების ფაქტების დადგენისას;

5. ხანძრის ან სტიქიური უბედურების შემთხვევაში.

ბუღალტრული აღრიცხვის ორგანიზაციისათვის პასუხისმგებლობა ეკისრება სანარმოს, დანესებულების ხელმძღვანელს.

ხელმძღვანელი ვალდებულია შექმნას სათანადო პირობები ბუღალტრული აღრიცხვის წარმოებისათვის, უზრუნველყოს სანარმოს, დანესებულების მუშაკთა ქვეგანყოფილების

ფილებებისა და სამსახურის მიერ მთავარი ბულალტრის (ბულალტრის) მოთხოვნების შესრულება დოკუმენტებისა და მონაცემების გაფორმებისა და სააღრიცხვო სამსახურებისათვის წარდგენის ნაწილში.

ბულალტრულ აღრიცხვას სანარმოში, დაწესებულებაში ახორციელებს ბულალტერი (ცენტრალიზებული ბულალტერია), რომელიც დამოუკიდებელი სტრუქტურული ქვედანაყოფია (სამსახური) და არ შედის სხვა რომელიმე ქვედანაყოფის შემადგენლობაში.

ბულალტერიას ხელმძღვანელობს მთავარი ბულალტერი (ან ბულალტერი თუ სანარმოს, ორგანიზაციის საკუთარი საბულალტრო ქვედანაყოფი, სამსახური არ გააჩნია).

სანარმოს, ორგანიზაციის მთავარ ბულალტერს (ბულალტერს) თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს ხელმძღვანელი, თუ სხვა რამ არ არის წესდებით გათვალისწინებული.

მთავარი ბულალტერი (ბულალტერი) უზრუნველყოფს სანარმოს, ორგანიზაციის მიერ განხორციელებული ყველა სამეურნეო ოპერაციის საბულალტრო ანგარიშებზე ასახვის სისრულეს და კონტროლს, ოპერატიული ინფორმაციისა და ბულალტრული ანგარიშების დროულ შედგენასა და წარდგენას.

სანარმოს, ორგანიზაციის მთავარ ბულალტერს (ბულალტერს) ეკრძალება მიიღოს შესასრულებლად და გასაფორმებლად დოკუმენტები ისეთ ოპერაციებზე, რომლებიც ეწინააღმდეგება კანონმდებლობას და არღვევს სახელშეკრულებო და საფინანსო დისციპლინას. ასეთი დოკუმენტების შესახებ მთავარი ბულალტერი წერილობით აცნობებს ხელმძღვანელს. ხელმძღვანელისაგან აღნიშნული დოკუმენტების შესრულების შესახებ წერილობითი განკარგულების მიღების შემდეგ მთავარი ბულალტერი (ბულალტერი) ასრულებს მას, ამავე დროს მთელი პასუხისმგებლობა უკანონო ოპერაციების შესრულებისათვის ეკისრება ხელმძღვანელს.

მთავარ ბულალტერთან (ბულალტერთან) მიზანშეწონილია შეთანხმდეს მატერიალურად პასუხისმგებელი პირების (მოლარეების, სანაწობის გამგეების და სხვ.) დანიშვნა, გათავისუფლება და გადაადგილება.

სანარმოში, ორგანიზაციაში, სადაც მუშაკთა მცირე რიცხოვნობაა და შტატში მოლარე არ ჰყავთ, მისი მოვალეობა ხელმძღვანელის განკარგულებით შეიძლება დაეკისროს მთავარ ბულალტერს (ბულალტერს) ან სხვა მუშაკს.

მთავარი ბულალტრის არყოფნისას (მივლინება, შევბულება, ავადმყოფობა და ა.შ.) მთავარი ბულალტრის უფლება-მოვალეობანი გადაეცემა მის მოადგილეს, ხოლო ამ უკანასკნელის არყოფნისას – სხვა თანამდებობის პირს, რაც ფორმდება სანარმოს, ორგანიზაციის ხელმძღვანელის ბრძანებით.

მთავარი ბულალტრის (ბულალტრის) გათავისუფლებისას საქმეები გადაბარდება ახლადდანიშნულ მთავარ ბულალტერს (ბულალტერს); უკანასკნელის არყოფნისას – მუშაკს, რომელიც ხელმძღვანელის ბრძანებით არის დანიშნული.

სანარმოები, რომლებიც „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად ითვლებიან იურიდიულ პირებად, წარუდგენენ წლიურ ბულალტრულ ანგარიშებას:

- ა) დამფუძნებლებს (მონაწილეებს) კანონით განსაზღვრული წესის შესაბამისად;
- ბ) სახელმწიფო საგადასახადო ინსპექციის ორგანოს საგადასახადო კოდექსის შესაბამისად.

სხვა მისამართებით და ვადებში ბულალტრული ანგარიშგების წარდგენა ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობით, სადამფუძნებლო დოკუმენტებით ან ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში.

სანარმო წარმოადგენს ბულალტრულ ანგარიშგებას სამეურნეო წლის მომდევნო წლის პირველი სამი თვის განმავლობაში. აღნიშნულ ვადაში ანგარიშგების წარდგენის კონკრეტულ თარიღს განსაზღვრავს სანარმო.

საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 1999 წლის 31 დეკემბრის №328 ბრძანების „სალაროს მეურნეობის შესახებ“ დებულების დამტკიცების თაობაზე თანახმად, მოცემული დებულება ვრცელდება სამოქალაქო კოდექსით განსაზღვრულ იურიდიულ პირებზე (როგორც საჯარო, ასევე კერძო სამართლის), სამინისტროებზე, სახელმწიფო დეპარტამენტებზე და სხვა სახელმწიფო უწყებებზე; ორგანიზაციულ წარმონაქმნებზე, რომლებიც არ არიან იურიდიული პირები; აგრეთვე ინდივიდუალურ მენარმებზე, რომელთა სამეურნეო წლის ამონაგები აღემატება ორმოცი ათას ლარს (შემდგომში პირები).

პირები, რომლებზედაც ვრცელდება მოცემული დებულება, ვალდებულნი არიან სამუშაო დღის ბოლოს ნაღდი ფულის ამონაგები შეიტანონ მომსახურე საბანკო დაწესებულებაში თავიანთ ანგარიშზე. ის პირები, რომლებიც საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე (რესტორნები, კინოთეატრები, თეატრები, კაზინოები და სხვ.) ნაღდი ფულის შემოსავლებს ლებულობენ საბანკო დღის დამთავრების შემდეგ, ვალდებულნი არიან ნაშთებს ზემოთ ნაღდი ფულის ამონაგები მომსახურე საბანკო დაწესებულებაში შეიტანონ არა უგვიანეს მომდევნო სამუშაო დღისა. მიმდინარე საქმიანობისათვის ყოველი სამუშაო დღის ბოლოს აღნიშნული პირები დამოუკიდებლად განსაზღვრავენ სალაროში ნაღდი ფულის ნაშთის მოცულობას.

ნაღდი ფულის ნაშთის მოცულობა „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონით რეგისტრირებული პირებისათვის განისაზღვრება ყოველთვიურად, მათ მიერ წინა თვეში საგადასახადო ინსპექციაში წარდგენილი, დამატებული ღირებულების დეკლარაციაში მითითებული საქონლის (სამუშაოს, მომსახურების) რეალიზაციით მიღებული მთლიანი ამონაგების (დღგ-სა და აქციზის ჩათვლით) მიმართ შემდეგი ოდენობით:

№	საქონლის (სამუშაოს, მომსახურების) რეალიზაციით მიღებული თვიური ამონაგები	ნაღდი ფულის ნაშთი სალაროში
1	2	3
1	50.000 ლარამდე	ამონაგების 0,3%
2	50.000-დან 100.000 ლარამდე	150 ლარი+50.000 ლარს ზევით თანხის 0,2%
3	100.000 და ზევით	250 ლარი+ 100.000 ლარს ზევით თანხის 0,1%

ზემოაღნიშნული დეკლარაციის არარსებობისას ამონაგების მოცულობა და შესა-

ბამისად ნაღდი ფულის ნაშთების ოდენობა განისაზღვრება საწარმოს საბუღალტრო მონაცემების საფუძველზე. თუ სალაროს ნაშთის განსაზღვრისათვის საბაზისო თვეში საწარმოს არ გააჩნია ამონაგები, სალაროს ნაშთი საანგარიშო თვეში განისაზღვრება წინა პერიოდის მონაცემთა საფუძველზე. ამ მონაცემთა არ არსებობისას, სალაროს ნაშთი განისაზღვრება საანგარიშო თვეში ამონაგების საპროგნოზო მაჩვენებლიდან.

ზემოთაღნიშნული პირები ვალდებული არიან სალაროს ყოველდღიური ნაშთის ლიმიტს ზემოთ არსებული ნაღდი ფული საანგარიშო დღის ბოლოს ჩააბარონ იმ საბანკო დაწესებულებას, სადაც გახსნილი აქვთ ანგარიში. ნაღდი ფულის ჩაბარების პირობები განისაზღვრება მომსახურე ბანკთან ხელშეკრულებით.

იურიდიულ პირებს უფლება აქვთ ყოველდღიური ნაშთების ზევით არსებული ნაღდი ფული შეინახონ მხოლოდ ხელფასების, პრემიების, პენსიების, დახმარებებისა და სტიპენდიების გასაცემად, სამი სამუშაო დღის განმავლობაში ბანკიდან ფულის გამოტანის დღის ჩათვლელად.

სალაროს მეურნეობის ორგანიზაცია ევალება ხელმძღვანელობას.

მოლარის ძირითად ფუნქციას წარმოადგენს სალაროდან ნაღდი ფულის მიღებისა და გაცემის ოპერაციების შესრულებას. მოლარე ვალდებულია, იცოდეს ბანკნოტებისა და მონეტების ვარგისიანობის განსაზღვრის წესები, მათი დამცავი ნიშნები, ყალბი ან საეჭვო ბანკნოტებისა და მონეტების გამოვლენისას მოახდინოს რეაგირება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი წესების შესაბამისად.

სალაროს ოპერაციების დოკუმენტური გაფორმება და მათი ასახვა საბუღალტრო რეესტრებში ხორციელდება „საქართველოში ბუღალტრული აღრიცხვის და ანგარიშგების შესახებ“ დებულების მოთხოვნათა შესაბამისად.

სალაროში ნაღდი ფული მიიღება მხოლოდ შემოსავლის ორდერით, რომელსაც აქვს ორი მხარე. ორდერის შუაში ჩამოსახვე ხაზზე იმება ორგანიზაციის ბეჭედი. ფულის შემოტანზე გაიცემა მთავარი ბუღალტრისა და მოლარის ხელმოწერით დადასტურებული, შემოსავლის ორდერის მეორე ნაწილი-ქვითარი, რომელზეც იქნება პირის მრგვალი ბეჭდის ნახევარი. სალაროდან ნაღდი ფული გაიცემა სალაროს გასავლის ორდერით.

ხელფასებზე, დახმარებებზე, სტიპენდიებზე, პრემიებზე, ერთჯერად ფულად გაცემებზე გამოიწერება შესაბამისი უწყისი და სალაროს გასავლის ორდერი.

მიმდინარე საჭიროებისათვის სალაროდან ნაღდი ფული შეიძლება გაიცეს საქვეანგარიშოდ ხელმძღვანელის ნებართვის საფუძველზე, სადაც მითითებული იქნება ამ თანხების გამოყენების ვადა. გაცემული თანხებიდან გამოუყენებელი ფული სალაროს უბრუნდება ერთი დღის ვადაში, მისი გამოყენებისათვის დაწესებული ვადის გასვლის შემდეგ საქვეანგარიშო თანხის მიმღები პირები ანგარიშვალდებული არიან ბუღალტერიასთან გამოყენებული თანხების შესახებ.

სალაროდან ნაღდი ფულის გაცემისას, მოლარე ვალდებულია ფულის მიმღებს მოსთხოვოს პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტი.

მოლარემ თანამშრომლებზე, მათი ობიექტური მიზეზებით არყოფნის დროს, ფული შეიძლება გასცეს მინდობილობით. მინდობილობა დამონმებული უნდა იქნეს კადრების შესაბამისი სტრუქტურული ქვედანაყოფის მიერ. მინდობილობით გაცემული თანხების შესახებ მოლარის მიერ სალაროს ოპერაციებისათვის განკუთვნილ დოკუმენტებში (ორდერში და უწყისში), კეთდება შესაბამისი აღნიშვნა. მინდობილობა თან დაერთვის

უნყის და გასავლის ორდერს.

ხელფასების, პრემიების, პენსიების, დახმარებებისა და სტიპენდიების გაცემის ვადის გასვლის შემდეგ მოლარე ახდენს დარჩენილი თანხის დეპონირებას. უნყისში იმ პიროვნებათა მიმართ, რომელთაც არ მიუღიათ კუთვნილი თანხა, ხდება დეპონირების აღნიშვნა; დგება დეპონირებული თანხების რეესტრი. უნყისის ბოლოს კეთდება შენიშვნა ფაქტობრივად გაცემული და გაუცემელი თანხების შესახებ, რომელიც ექვემდებარება დეპონირებას, რაც დასტურდება ხელმოწერით. მონაცემები ფაქტობრივად გაცემული თანხების შესახებ ინერება სალაროს წიგნში. ბუღალტერია ამონებს რა მოლარის მიერ გადაცემულ დოკუმენტებს, დეპონირებული თანხები შეაქვს მომსახურე ბანკის დანახებულებაში, რაზეც გამოიწერება გასავლის ერთი ორდერი.

სალაროს შემოსავლისა და გასავლის ორდერებში აღინიშნება მათი შედგენის საფუძველი. ორდერებს თან ერთვის შესაბამისი დოკუმენტები. აღნიშნული ორდერებით ოპერაციების განხორციელება დასაშვებია მხოლოდ მათი შევსების დღეს. სალაროს ორდერები ივსება ბურთულიანი კალმით და მასში ნებისმიერი შესწორების ან ცვლილებების შეტანა აკრძალულია.

სალაროს ოპერაციებთან დაკავშირებული საბუთების წარმოებისას მოლარე ვალდებულია შეამოწმოს მისი რეკვიზიტები, თუ საბუთები არ არის ზუსტი, ის გადაეცემა ბუღალტერიას სათანადო გაფორმებისათვის. სალაროს ორდერებზე მოლარე ხელს აწერს ფულის მიღების ან გაცემის ოპერაციისთანავე. მოლარე ადგენს შემოსავალ-გასავლების ორდერების რეესტრს.

სალაროში შემოსული და გაცემული ნაღდი ფული აღირიცხება სალაროს წიგნში. მოლარე ავსებს მხოლოდ ერთ ზონარგაყრილ, გვერდებდანომრილ და ლუქიან სალაროს წიგნს, რომელიც დამონებული უნდა იქნეს ხელმძღვანელისა და მთავარი ბუღალტრის ხელმოწერით.

სალაროს წიგნში ჩანანერი კეთდება ორ ცალად გადასაღები ქალაღდის მეშვეობით. მეორე პირი მოიხვევა და წარმოადგენს ბუღალტერთან მოლარის საანგარიშგებო საბუთს. პირველი პირი რჩება სალაროს წიგნში, ორივე პირი აღირიცხება ერთი და იმავე ნომრით.

სალაროს წიგნში ჩანანერების ნაშლა, ამოფხეკა, გადასწორება დაუშვებელია. ნებისმიერი შეცდომის გასწორება უნდა მოხდეს შეცდომით (არასწორად) ჩანანერის გადახაზვით, ისე რომ გადახაზული ჩანანერი იკითხებოდეს და მის ნაცვლად გაკეთდეს სწორი ჩანანერი, რაც დადასტურებული უნდა იქნეს მოლარის და მთავარი ბუღალტრის მიერ.

სალაროს წიგნში მოლარე ჩანანერს აკეთებს დაუყოვნებლივ, ოპერაციის მოხდენისთანავე, თითოეული ორდერის მიხედვით. ფულის მიღების ან გაცემის შემდეგ ყოველდღიურად, სამუშაო დღის ბოლომდე მოლარე აჯამებს დღის განმავლობაში შესრულებულ ოპერაციებს, გამოჰყავს სალაროში დარჩენილი ფულის ნაშთი და სალაროს წიგნში ხელის მოწერის შემდეგ წიგნის მეორე, მოსახვე პირს გადასცემს ბუღალტერიას, როგორც მოლარის საანგარიშგებო დოკუმენტს სალაროს შემოსავლებისა და გასავლის საბუთებთან ერთად.

სალაროს წიგნის სწორად წარმოების კონტროლი ეკისრება მთავარ ბუღალტერს.

საქართველოს ნორმატიული აქტები

საქართველოს კანონი

ბუღალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშგების რეგულირების შესახებ
საარსებო მინიმუმის გაანგარიშების წესის შესახებ

შემოსულობების ბიუჯეტებს შორის განაწილების შესახებ

საქართველოს კანონმდებლობა

საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულება №70

1998 წლის 6 თებერვალი ქ. თბილისი

საქართველოში ბუღალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშგების შესახებ დებულების
დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულება №351

1999 წლის 4 ივნისი ქ. თბილისი

მინიმალური ხელფასის ოდენობის შესახებ

საქართველოს მთავრობის დადგენილება №45

2005 წლის 14 მარტი ქ. თბილისი

ბიუჯეტების შემოსულობების აღრიცხვა-ანგარიშგებისა და ანგარიშსწორების განხ-
ორციელებისა და ბიუჯეტში ზედმეტად ან შეცდომით გადახდილი შემოსულობის თანხ-
ის დაბრუნების, აღრიცხვისა და ანგარიშგების შესახებ

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №86

2005 წლის 14 თებერვალი ქ. თბილისი

„სასაქონლო ზედნადების გამოწერისა და გამოყენების შესახებ“ ინსტრუქციის დამტ-
კიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №153

2004 წლის 15 მარტი ქ. თბილისი

საქართველოს საბიუჯეტო კლასიფიკაციის შესახებ

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1226

2007 წლის 22 ნოემბერი ქ. თბილისი

ბიუჯეტის შემოსულობების სახაზინო კოდების დამტკიცების შესახებ

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №84

2005 წლის 14 თებერვალი ქ. თბილისი

საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის (მათ შორის, კორექტირების) გამოწერისა და
წარდგენის შესახებ“ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №899

2004 წლის 31 დეკემბერი ქ. თბილისი

შემოსავლებისა და ხარჯების აღრიცხვის გამარტივებული სისტემის შემოღების თაობაზე

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №1321

2007 წლის 28 დეკემბერი ქ. თბილისი

„ბიუჯეტების დაფინანსებაზე მყოფი ორგანიზაციების ბუღალტრული აღრიცხვის შესახებ“ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის ბრძანება №166

2007 წლის 26 ივნისი ქ. თბილისი

საქართველოში უნაღდო ანგარიშსწორების წესების დამტკიცების შესახებ

საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის ბრძანება №328

1999 წლის 31 დეკემბერი ქ. თბილისი

„სალაროს მეურნეობის შესახებ“ დებულების დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს პარლამენტთან არსებული ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისიის დადგენილება №9

2005 წლის 5 აპრილი ქ. თბილისი

მცირე სანარმოთა ბუღალტრული აღრიცხვის გამარტივებული (დროებითი) სტანდარტის დამტკიცების შესახებ

საქართველოს პარლამენტთან არსებული ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისიის დადგენილება №10

2005 წლის 5 აპრილი ქ. თბილისი

არასამენარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების ბუღალტრული აღრიცხვის დროებითი სტანდარტისა და ბუღალტრული აღრიცხვის ანგარიშთა გეგმის სტრუქტურის დამტკიცების შესახებ

საქართველოს პარლამენტთან არსებული ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისიის დადგენილება №11

2005 წლის 6 აპრილი ქ. თბილისი

ფინანსური ანგარიშების საერთაშორისო სტანდარტების, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებისა და მათი ინტერპრეტაციების სამოქმედო შემოღების შესახებ

საქართველოს პარლამენტთან არსებული ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისიის დადგენილება №2

2000 წლის 21 თებერვალი ქ. თბილისი

ქართულ ენაზე თარგმნილი ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების სამოქმედო შემოღების შესახებ

საქართველოს პარლამენტთან არსებული ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისიის დადგენილება №3

2000 წლის 26 ოქტომბერი ქ. თბილისი

საქართველოს საბანკო დანესებულებებისათვის ბუღალტრული აღრიცხვის ანგარიშთა გეგმის და ანგარიშთა გეგმის გამოყენების ინსტრუქციის დამტკიცების შესახებ

საქართველოს პარლამენტთან არსებული ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისიის დადგენილება №8

2003 წლის 14 იანვარი ქ. თბილისი

არასაბანკო სადეპოზიტო დანესებულებებისათვის ბუღალტრული აღრიცხვის ანგარიშთა გეგმის სტრუქტურის დამტკიცების შესახებ

საგადასახადო კოდექსში გამოყენებული ტერმინები და ცნებები

საგადასახადო კოდექსის ტერმინები და ცნებები, რომლებსაც აქვთ საქართველოს კანონმდებლობის სხვა სფეროს ტერმინებისა და ცნებებისაგან განსხვავებული მნიშვნელობა, გამოიყენება მხოლოდ საგადასახადო ურთიერთობების რეგულირებისას, თუ კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

საგადასახადო კოდექსში გამოყენებულ ტერმინთა განმარტება

1. პირი – ფიზიკური პირი ან იურიდიული პირი საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის მიხედვით, სანარმო ან ორგანიზაცია საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მიხედვით.

1.1. საგადასახადო ორგანო – საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახური, მისი სტრუქტურული ერთეული, ტერიტორიული ორგანო, ტერიტორიული ორგანოს სტრუქტურული ერთეული ან სხვა ქვედანაყოფი, რომლის ფუნქციასა და გადასახადების ადმინისტრირება. ამასთანავე, აღნიშნული ორგანოების რეორგანიზაციის ან ლიკვიდაციის შემთხვევაში საგადასახადო ორგანოდ აგრეთვე ჩაითვლება რეორგანიზაციის ან ლიკვიდაციის შედეგად შექმნილი ნებისმიერი დაწესებულება, ამ დაწესებულების ტერიტორიული ორგანო ან სხვა ქვედანაყოფი, რომელსაც შეიძლება მიენიჭოს უფლებამოსილება, შეასრულოს საგადასახადო ორგანოს ფუნქციები.

1.2. შემოსავლების სამსახური – საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახური ან შემოსავლების სამსახურის რეორგანიზაციის ან ლიკვიდაციის შედეგად შექმნილი ნებისმიერი დაწესებულება, რომელსაც მიენიჭება უფლებამოსილება, შეასრულოს შემოსავლების სამსახურის საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებული ფუნქციები.

2. გადასახადის გადამხდელის საიდენტიფიკაციო ნომერი – საგადასახადო ორგანოს მიერ გადასახადის გადამხდელისათვის საგადასახადო კოდექსის 101-ე მუხლის შესაბამისად მიკუთვნებული ნომერი.

3. სააღრიცხვო დოკუმენტაცია – პირველადი დოკუმენტები (მათ შორის, პირველადი საგადასახადო დოკუმენტები), ბულატრული აღრიცხვის რეგისტრები და სხვა დოკუმენტები, რომელთა საფუძველზეც განისაზღვრება გადასახადებით დაბეგრის ობიექტები, დაბეგრასთან დაკავშირებული ობიექტები და დგინდება საგადასახადო ვალდებულებები.

4. გადასახადების ადმინისტრირება – გადასახადის გამოანგარიშებასთან, გადახდასთან და დეკლარირებასთან, საგადასახადო კონტროლთან, აგრეთვე გადასახადის გადამხდელთა/საგადასახადო აგენტთა აღრიცხვასთან, ინფორმირებასთან და საგადასახადო ვალდებულებათა შესრულების უზრუნველყოფასთან დაკავშირებული ფორმების, მეთოდებისა და წესების ერთობლიობა, რომლებსაც საგადასახადო ორგანოები ახორციელებენ საგადასახადო კანონმდებლობის აღსრულების პროცესში.

5. დასაბუჯარი ქონების ადგილსამყოფელი – ადგილი, სადაც უძრავი ქონება ფაქტობრივად მდებარეობს, ხოლო მოძრავი ქონება რეგისტრირებულია კანონმდებლობით დადგენილი წესით. თუ არ არსებობს მოძრავი ქონების რეგისტრაციის ადგილი, დასაბუჯარი ქონების ადგილსამყოფლად ითვლება ადგილი, სადაც მოძრავი ქონება ფაქტობრივად მდებარეობს.

6. რეზიდენტი – რეზიდენტი ფიზიკური პირი ან რეზიდენტი იურიდიული პირი (საქართველოს სანარმო ან საქართველოს ორგანიზაცია).

7. არარეზიდენტი – პირი, რომელიც არ არის რეზიდენტი.

8. პირის ოჯახი – პირი, მისი მეუღლე, არასრულწლოვანი შვილი და გერი, აგრეთვე პირთან მუდმივად მცხოვრები მშობელი, შვილი და გერი, და, ძმა, ბებია, ბაბუა, შვილიშვილი, რომლებიც საერთო მუშაობას ეწევიან. ამ კოდექსის მიზნებისათვის თავად გადაზხდელი უპირობოდ განსაზღვრავს იმ პირთა წრეს (ზემოაღნიშნულ პირთაგან), რომლებიც მასთან ერთად მუდმივად ცხოვრობენ და ეწევიან საერთო მუშაობას.

9. პარტნიორი – პარტნიორი, აქციონერი, კომანდიტი, კომპლემენტარი, კოპერატივის წევრი „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად.

10. საემისიო კაპიტალი – სხვაობა სანარმოს მიერ აქციების პირველადი განთავსებიდან მიღებულ ან მისაღებ თანხასა და ამ აქციების ჯამურ ნომინალურ ღირებულებას შორის, აგრეთვე სამენარმეო საზოგადოების დაფუძნებისას არაფულადი შესატანის ღირებულების მეტობა დათქმულ თანხაზე „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის 3.3 პუნქტის შესაბამისად.

11. დივიდენდი – მოგების ნაწილი, რომელსაც იურიდიული პირი სამეურნეო წლის (სამეურნეო წლების) შედეგების მიხედვით ანაწილებს პარტნიორთა შორის, აგრეთვე იურიდიული პირის ლიკვიდაციისას ან აქციების გამოსყიდვისას („მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის 53/1 მუხლის შესაბამისად) ქონების განაწილებით მიღებული შემოსავალი, გარდა სანესაღებო და საემისიო კაპიტალის ქონებისა ან/და იმ ქონებისა, რომელიც პარტნიორმა ადრე განახორციელა შენატანის სახით.

12. პროცენტი – სავალო ვალდებულებებთან (გარდა საქონლის მიწოდებით ან/და მომსახურების განეით წარმოშობილი სავალო ვალდებულებებისა), მათ შორის, კრედიტებთან (სესხებთან), დეპოზიტებთან, ანაბრებთან, ობლიგაციებთან დაკავშირებული გადასახდელი, აგრეთვე დისკონტის სახით მიღებული შემოსავალი და არასახელმწიფო საემისიო ფონდიდან მიღებული პროცენტი.

13. როიალტი:

ა) სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვებისა და ტექნოგენური წარმონაქმნების გადამუშავების პროცესში წიაღით სარგებლობის უფლების საფასური;

ბ) საავტორო უფლებების, პროგრამული უზრუნველყოფის, პატენტის, ნახაზის, მოდელის, სავაჭრო ნიშნის ან სხვა ინტელექტუალური საკუთრების გამოყენებისათვის ან გამოყენების უფლების სხვა პირზე გადაცემისათვის მიღებული შემოსავალი;

გ) სამრეწველო, სავაჭრო ან სამეცნიერო-კვლევითი მონყობილობის გამოყენებისათვის ან გამოყენების უფლების სხვა პირზე გადაცემისათვის მიღებული შემოსავალი;

დ) ნოუ-ჰაუს გამოყენებისათვის მიღებული შემოსავალი;

ე) კინოფილმების, ვიდეოფილმების, ხმის ჩანაწერების ან ჩანერის სხვა საშუალება-

თა გამოყენებისათვის ან გამოყენების უფლების სხვა პირზე გადაცემისათვის მიღებული შემოსავალი;

ვ) ამ ნაწილით გათვალისწინებულ უფლებებთან დაკავშირებით ტექნიკური დახმარების განწესისათვის ან ამ უფლებათა გამოყენებაზე უარის თქმით მიღებული შემოსავალი.

14. არაპირდაპირი გადასახადი – გადასახადი (დღგ, აქციზი და სხვა), რომელიც დგინდება მიწოდებული საქონლის ან/და განუყოფელი მომსახურების ფასზე დანამატის სახით და რომელსაც იხდის მომხმარებელი ამ გადასახადით გაზრდილი ფასით საქონლის ან/და მომსახურების შექმნისას. არაპირდაპირი გადასახადის ბიუჯეტში გადახდის ვალდებულება ეკისრება საქონლის მიწოდებელს ან/და მომსახურების გამწვევს, რომელიც ამ კოდექსის მიზნებისათვის იწოდება გადასახადის გადამხდელად.

15. საერთაშორისო გადაზიდვა – ნებისმიერი სახის სატრანსპორტო საშუალებით ტრანზიტის ან ექსპორტის საბაჟო რეჟიმში მოქცეული ან იმპორტამდე (საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვებამდე) ტვირთების გადაზიდვა, აგრეთვე ორი ქვეყნის გაგზავნისა და დანიშნულების პუნქტებს შორის შესაბამისი სატრანსპორტო საშუალებით მგზავრთა გადაყვანა.

16. იდენტური საქონელი – სხვადასხვა საქონელი, რომლებსაც აქვთ ერთნაირი მახასიათებლები, კერძოდ, ფიზიკური მახასიათებლები, ხარისხი, რეპუტაცია ბაზარზე, წარმოშობის ქვეყანა და მწარმოებელი.

17. მსგავსი საქონელი – სხვადასხვა საქონელი, რომლებიც არ არიან იდენტურნი, მაგრამ აქვთ მსგავსი მახასიათებლები და შედგებიან მსგავსი კომპონენტებისაგან, რაც მათ საშუალებას აძლევს, განახორციელონ ერთი და იგივე ფუნქციები და იყვნენ კომერციულად ურთიერთშემცვლელნი.

18. საქონლის ექსპორტი, საქონლის იმპორტი, საქონლის რეექსპორტი, საქონლის ტრანზიტი, საქონლის დროებით შემოტანა, საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის გადამუშავება, გადამუშავებული პროდუქტი, გადამუშავებული საქონელი, საქართველოს საბაჟო ტერიტორია და საბაჟო საზღვარი – თუ საგადასახადო კოდექსით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, განისაზღვრება საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად.

19. საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურა – სასაქონლო კლასიფიკაციის კოდექსის სისტემა, რომელიც მიღებულია „საქონლის აღწერილობისა და კოდირების სისტემის ჰარმონიზაციის შესახებ“ საერთაშორისო კონვენციის შესაბამისად.

20. უიმედო საგადასახადო დავალიანება – ვადაგადაცილებული საგადასახადო დავალიანება, რომელიც წარმოქმნილია საგადასახადო კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადებით ან/და სანქციებით, თუ გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ქონების მიმართ საგადასახადო ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებების გატარების შედეგად დადგინდა, რომ მას არ გააჩნია ქონება ან/და აქტივები, ან რომ მისი ქონება ან/და აქტივები იმდენად მცირეა, რომ ვერ ფარავს სასამართლოს ხარჯებს.

21. უიმედო ვალი – საქონლის ან/და მომსახურების რეალიზაციის შედეგად გადასახადის გადამხდელის მიერ აღიარებული მოთხოვნა ან მისი ნაწილი, რომლის გადახ-

დის ვადა გასულია და რომელიც არ იქნა ანაზღაურებული მიმდინარე საგადასახადო წლის ბოლომდე.

22. აღიარებული ზედმეტად გადახდილი თანხა – ცალკეული გადასახადების ან/და სანქციების მიხედვით ზედმეტად გადახდილი თანხა, რომელიც:

- ა) გამოვლენილია საგადასახადო ორგანოს მიერ;
- ბ) დადასტურებულია საგადასახადო ორგანოს მიერ გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის საფუძველზე;
- გ) დადასტურებულია ფინანსთა სამინისტროსთან არსებული დავების განხილვის საბჭოს გადაწყვეტილებით;
- დ) წარმოშობილია სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილების საფუძველზე.

23. აღიარებული საგადასახადო ვალდებულება – გადასახადი ან/და სანქცია, რომელიც წარმოშობილია:

- ა) გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის მიერ წარდგენილი საგადასახადო დეკლარაციის საფუძველზე;
- ბ) „საგადასახადო მოთხოვნის“ საფუძველზე, რომელსაც გადასახადის გადამხდელი/საგადასახადო აგენტი ან სხვა ვალდებული პირი ეთანხმება ან რომლის გასაჩივრების ვადა გასულია;
- გ) სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილების საფუძველზე.

24. საგადასახადო დავალიანება – სხვაობა გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის ჯამურ საგადასახადო ვალდებულებასა და მის მიერ ცალკეული გადასახადების ან/და სანქციების მიხედვით ზედმეტად გადახდილი თანხების ჯამს შორის.

25. აღიარებული საგადასახადო დავალიანება – სხვაობა გადასახადის გადამხდელის/საგადასახადო აგენტის აღიარებულ ჯამურ საგადასახადო ვალდებულებასა და მის მიერ ცალკეული გადასახადების ან/და სანქციების მიხედვით აღიარებული ზედმეტად გადახდილი თანხების ჯამს შორის.

26. დანაკლისი – სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების საგადასახადო კოდექსის 110-ე მუხლის შესაბამისად ჩატარებული ინვენტარიზაციის შედეგად გადასახადის გადამხდელის ბუღალტრულ ჩანაწერთან შედარებისას გამოვლენილი ნაკლებობა. ისეთი სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების მიმართ, რომელთა დასაწყობება ადა შესაბამისად ინვენტარიზაცია ფიზიკურად შეუძლებელია (ელექტრო- და თბოენერგია, გაზი და წყალი), დანაკლისად ჩაითვლება სხვაობა შექმნილ (შექმნის დამადასტურებელი დოკუმენტის მიხედვით) და რეალიზებულ (გადასახადის გადამხდელისგან ფაქტობრივად გასულ) სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობათა შორის, თუ ვერ დგინდება დებიტორი (ამნაზღაურებელი) ან/და მიმთვისებელი. ამასთანავე, თუ უფლებამოსილი ორგანოს მიერ დადგენილია დანაკარგის მაქსიმალური ზღვრული ოდენობა, დანაკლისად ჩაითვლება ამ ოდენობაზე მეტი ნაკლებობა.

27. არამატერიალური აქტივი – ფიზიკური ფორმის არმქონე იდენტიფიცირებადი არაფულადი აქტივი, რომელსაც პირი იყენებს საქონლის წარმოების, საქონლის მიწოდების/მომსახურების განევის, სხვისთვის იჯარით გადაცემის ან/და ადმინისტრაციული მიზნებისათვის. არამატერიალურ აქტივს მიეკუთვნება საავტორო უფლება, პატ-

ენტი, საეჭრო ნიშანი, გუდვილი, კომპიუტერული პროგრამა, ლიცენზია, იჯარის უფლება, ფრანჩიზი, საბადოების დამუშავების უფლება, იმპორტისა და ექსპორტის სპეციალური უფლებები.

28. მატერიალური აქტივი – აქტივი, რომელიც არ არის არამატერიალური აქტივი.

29. წმინდა აქტივები – სხვაობა პირის აქტივებსა და მის ვალდებულებებს შორის.

30. ეკონომიკური საშასხურის ვადა – განისაზღვრება ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით.

31. ქონება – ყველა ნივთი და არამატერიალური სიკეთე, რომელთა შეუზღუდავად შეძენა და რომელთა ფლობა, განკარგვა და რომლებით სარგებლობა შეუძლიათ პირებს.

32. სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწა:

ა) სახნავი, მრავალწლიანი ნარგავებით დაკავებული მიწა, ბუნებრივი და გაკულტურებული სათიბები და საძოვრები;

ბ) კანონმდებლობით დადგენილი წესის მიხედვით სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულებით გამოყენებული ან გამოსაყენებლად ნებადართული წყლის ფონდისა და ტყის ფონდის მიწები;

გ) საკარმიდამო, საბაღე, საბოსტნე და სააგარაკო ნაკვეთები;

დ) დასახლებული პუნქტების ფარგლების გარეთ მდებარე მრეწველობის, ტრანსპორტის, კავშირგაბმულობის, ენერგეტიკის, თავდაცვის, დაცული ტერიტორიებისა და სხვა არასასოფლო-სამეურნეო მიწის ის ნაკვეთები, რომლებიც გამოიყენება სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულებით;

ე) ქალაქის, დაბის, სოფლის, კურორტისა და სხვა ტიპის დასახლებათა ფარგლებში მდებარე მიწის ის ნაკვეთები, რომელთა მიზნობრივი დანიშნულება არ არის შეცვლილი და რომელთა სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულებით გამოყენება ნებადართულია კანონმდებლობით დადგენილი წესის მიხედვით;

ვ) სამელიორაციო ქსელებით დაკავებული მიწები;

ზ) სხვა მიწა, რომელიც „სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის საკუთრების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად ითვლება სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწად.

33. არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწა – მიწა, რომელიც არ არის სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწა.

34. კალენდარული წელი – დროის მონაკვეთი ერთი წლის 1 იანვრიდან 31 დეკემბრის ჩათვლით, ხოლო ახალრეგისტრირებული გადასახადის გადამხდელებისათვის – პირველ წელს რეგისტრაციის თარიღიდან იმავე წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით.

35. წელი (გარდა კალენდარული წლისა) – დროის მონაკვეთი, რომელიც შედგება ნებისმიერი უწყვეტი 12 კალენდარული თვისაგან.

36. ძირითადი საშუალება – მატერიალური აქტივი, რომელსაც პირი 1 წელზე მეტი ხნით იყენებს საქონლის წარმოების, საქონლის მიწოდების/მომსახურების განევის, იჯარით (მათ შორის, ლიზინგით) გადაცემის ან/და ადმინისტრაციული მიზნებისათვის.

37. არაამორტიზებადი ძირითადი საშუალება – ძირითადი საშუალება, რომელიც ექსპლუატაციის დროს არ კარგავს თავის ღირებულებას.

38. წარმომადგენლობითი ხარჯი – პირის მიერ ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში განეული ხარჯი, რომელიც მოიცავს:

ა)პირის სახელით გამართული ღონისძიებებისათვის (პრეზენტაციები, მიღებები) პროტოკოლით გათვალისწინებულ (წვენები, მინერალური წყლები, ჩაი, ყავა, საუზმე, სადილი, ვახშამი, ბანკეტი) ხარჯებს;

ბ)საექსკურსიო და კულტურულ-სანახაობითი ღონისძიებების ხარჯებს;

გ)სუვენირების შეძენის ხარჯებს;

დ)სტუმრების მომსახურების უზრუნველყოფის ხარჯებს, მათ შორის:

დ.ა)საკონსულო მომსახურების (ვიზების გაფორმება, გაგრძელება) ხარჯებს;

დ.ბ)აეროპორტში დახვედრისა და გაცილების („ვიპ“-ის დარბაზის მომსახურება) ხარჯებს;

დ.გ)სატრანსპორტო მომსახურების ხარჯებს;

დ.დ)სასტუმრო მომსახურების (ადგილების დაჯავშნა, ცხოვრების ღირებულება) ხარჯებს;

დ.ე)პროტოკოლით გათვალისწინებული მიღებების, წვეულებების (წვენები, მინერალური წყლები, ჩაი, ყავა, საუზმე, სადილი, ვახშამი, ბანკეტი) ხარჯებს.

39. კომპენსაცია – პირის მიერ საქონლის მიწოდების, განუღებელი მომსახურების ან მისივე ხარჯების, დანაკარგის ან დანაკლისის ანაზღაურების მიზნით მიღებული ქონება, გასამრჯელო, სარგებელი, საფასური, საზღაური.

40. ძირითადი საშუალებების რემონტის ხარჯები – ხარჯები, რომლებიც ამჟღავნებს ძირითადი საშუალებების ამოსავალ (თავდაპირველ, ნორმატიულ) მწარმოებლურობას (მათ შორის შენობა-ნაგებობების ელემენტების მოდფიკაცია (რეკონსტრუქცია) მათი სასარგებლო მომსახურების ვადის გახანგრძლივების მიზნით და მათი მწარმოებლურობის ამჟღავნების უზრუნველსაყოფად; მანქანა-დანადგარების ნაწილების გაუმჯობესება მათი მწარმოებლურობის ამჟღავნების უზრუნველსაყოფად და ახალი სანარმოო პროცესების დანერგვა), გარდა მიმდინარე საქსპლუტაციო ხარჯებისა, რომლებიც გაიწევა ძირითადი საშუალებების ამოსავალი მწარმოებლურობის აღდგენის ან შენარჩუნების მიზნით.

41. დახლი – საქონლის სარეალიზაციოდ განკუთვნილი არასტაციონარული სავაჭრო ადგილი, რომელიც არ ქმნის დახურულ სივრცეს, სახურავით ან მის გარეშე.

42. სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობები – პირის მიერ ჩვეულებრივი სამეურნეო საქმიანობის პროცესში გამოყენებული ნედლეული, მასალები, ნახევარფაბრიკატი, მარაგ-ნაწილები, ტარა და მზა პროდუქცია (საქონელი) ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით.

43. ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტები (შემდგომში – ბასს) – ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების კომისიის მიერ დამტკიცებული და საქართველოს პარლამენტთან არსებული ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისიის დადგენილებით სამოქმედოდ შემოღებული სტანდარტები.

44. სათამაშო ბიზნესით დაკავებული პირისაგან მიღებული მოგებები – შემოსავალი, რომელიც განისაზღვრება ფიზიკური პირის (მოთამაშის) მიერ აზარტული და სხვა მოგებიანი თამაშობებიდან ერთ ბილეთზე, ჟეტონზე, მონეტაზე ან/და სხვა საშუალებებზე მიღებული და დადებული თანხის ან/და ნივთის ღირებულების დადებითი სხვაობით.

45. ბაზარი (ბაზრობა) – მინის ნაკვეთი, რომელზედაც განლაგებულია სტაციონარ-

ული სავაჭრო ობიექტები და არასტაციონარული სავაჭრო ადგილები ან მხოლოდ არასტაციონარული სავაჭრო ადგილები (არანაკლებ 10 არასტაციონარული სავაჭრო ადგილისა), რომლებიც განკუთვნილია საქონლის სარეალიზაციოდ.

46. არასტაციონარული სავაჭრო ადგილი (დროებითი შენობა-ნაგებობა) — ანაკრები ელემენტებისგან შედგენილი, ასანყობ-დასაშლელი ან/და მობილური სამშენებლო სისტემა, რომელიც მიწასთან დაკავშირებულია საკუთარი წონით ან/და მშრალი არამონოლითური ჩამაგრებით და არ გააჩნია მიწისქვეშა სათავსები, აგრეთვე ამ მიზნით გამოყენებული ავტოსატრანსპორტო საშუალება.

47. საგადასახადო სესხი — საგადასახადო კოდექსის შესაბამისად გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე გაცემული სესხი, რომელიც გაიცემა „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ პირობებზე.

საკონტროლო ტანსაცმის ნიშნები და პასუხები

1. გადასახადებით დაბეგრისათვის გამოიყენება საგადასახადო ვალდებულებების წარმოშობის დღისათვის მოქმედი შემდეგი ნორმატიული აქტები:
 - ა) ეკონომიკის მინისტრის ბრძანებები;
 - ბ) საქართველოს მთავრობის დადგენილებები;
 - გ) საგადასახადო კანონმდებლობის ოფიციალურად გამოქვეყნებული ნორმატიული აქტები.
2. გადასახადებით დაბეგრასთან დაკავშირებულ საკითხებზე, კოდექსით გათვალისწინებულ შემთხვევებში ვის აქვს უფლება გამოსცეს კანონქვემდებარე აქტები:
 - ა) იუსტიციის მინისტრს;
 - ბ) ფინანსთა მინისტრს;
 - გ) ეკონომიკის მინისტრს.
3. ვის აქვს უფლება გადასახადის გადამხდელს დაუწესოს ინდივიდუალური შეღავათი
 - ა) საქართველოს პრეზიდენტს;
 - ბ) საქართველოს მთავრობას;
 - გ) არავის არა აქვს.
4. თუ საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული და ძალაში შესული საერთაშორისო ხელშეკრულებით დადგენილია საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობისგან განსხვავებული ნორმები, მათზე გამოიყენება:
 - ა) საქართველოს საგადასახადო კოდექსის დებულებები;
 - ბ) ამ საერთაშორისო ხელშეკრულების ნორმები;
 - გ) საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ გამოცემული ნორმატიული აქტი.
5. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მიხედვით, გადასახადი არის:
 - ა) საქართველოს სახელმწიფო, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ადგილობრივ ბიუჯეტებში სავალდებულო უპირობო ფულადი შენატონი, რომელსაც იხდის გადასახადის გადამხდელი, გადახდის აუცილებელი არაქვევივალენტური და უსასყიდლო ხასიათიდან გამომდინარე;
 - ბ) ვალი სახელმწიფოს წინაშე, რომელსაც იხდის გადასახადის გადამხდელი;
 - გ) სავალდებულო და უსასყიდლო ფულადი შენატონი ბიუჯეტში, რომელსაც იხდის ქვეყნის ყველა მოქალაქე.
6. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მიხედვით, საქონელი არის:
 - ა) მატერიალური ქონება;
 - ბ) მატერიალური და არამატერიალური ქონება, მათ შორის ელექტრო და თბოენერჯია, გაზი და წყალი;
 - გ) ქონება, რომლის ღირებულებაც 1000 ლარს აღემატება.
7. როდის მიიჩნევა ფულადი დახმარება საქველმოქმედო საქმიანობად:

- ა)სანარმო სწავლის ქირას უხდის თანამშრომლის შვილს;
ბ)სანარმო თანხას ურიცხავს პირს, რომელსაც გადაუდებელი ოქერაცია ეს-
აჭიროება;
 გ)სანარმომ ფინანსური დახმარება გაუწია სხვა სანარმოს.
8. ჩამოთვლილი საქმიანობიდან, რომელი მიეკუთვნება რელიგიურ საქმიანობას:
 ა)რელიგიური ლიტერატურის გამოცემა და გავრცელება;
 ბ)მონასტრების, სამონასტრო ეკლესიების, სასულიერო დაწესებულებების შენახ-
 ვა, რელიგიური წეს-ჩვეულებების, ცერემონიების, ლოცვების ან სხვა საკულტო
 მოქმედებათა ორგანიზება და ჩატარება.
გ)ყველა ზემოთ ჩამოთვლილი.
9. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მიხედვით, რა არის როიალტი:
 ა)კინოფილმების გაყიდვიდან მიღებული მოგება;
 ბ)სამეცნიერო-კულევითი მონყობილობის რეალიზაციის შედეგად მიღებული ფუ-
 ლადი შემოსავალი;
გ)სამრეწველო, სავაჭრო ან სამეცნიერო-კულევითი მონყობილობის გამოყენებ-
 სათვის ან გამოყენების უფლების სხვა პირზე გადაცემისათვის მიღებული შემო-
 სავალი.
10. საქონლის მიწოდებად არ ითვლება:
 ა)ბუნებრივი აირის მიწოდება;
 ბ)ელექტროენერჯის უსასყიდლოდ მიწოდება;
გ)მინის გაყიდვა.
11. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მიხედვით, რომელი საქმიანობა
 განეკუთვნება მომსახურებას:
 ა)საქონლის მიწოდება;
 ბ)სამეცნიერო საქმიანობა;
გ)სამუშაო საქმიანობა.
12. დებულება, რომლის თანახმად, შემოსავალი გადასახადით იბეგრება იმ შემთხ-
 ვევაშიც, როდესაც მისი კანონიერება სადავოა:
ა)სწორია;
 ბ)მცდარია.
 გ)სწორია ზოგიერთ შემთხვევაში.
13. სანარმო დაფუძნდა 2007 წლის 2 დეკემბერს. როგორ განისაზღვრება მისი პირვე-
 ლი საგადასახადო პერიოდი:
 ა)საგადასახადო ორგანოს უფროსის ან მოადგილის გადაწყვეტილებით;
 ბ)2007 წლის 1 იანვრიდან 2007 წლის 31 დეკემბრამდე.
გ)2007 წლის 2 დეკემბრიდან 2008 წლის 31 დეკემბრამდე.
14. გადასახადის გადახდის ვადაგადაცილების შემთხვევაში საურავი ყოველ ვადა-
 გადაცილებულ დღეზე შეადგენს:
 ა)0,1%-ს;
 ბ)0,15%-ს;
გ)0,07%-ს.
15. რა თანმიმდევრობით ხდება გადასახადების მიხედვით ბიუჯეტის დავალიანება-

თა დაფარვა:

- ა) გადასახადის ძირითადი თანხა, საურავი, სანქცია;
 - ბ) სანქცია, საურავი, გადასახადის ძირითადი თანხა;
 - გ) გადასახადის ძირითადი თანხა, სანქცია, საურავი.
16. ერიცხება თუ არა საურავი საგადასახადო ვალდებულებას მისი შესრულების ვადის გაგრძელების შემთხვევაში.
- ა) ერიცხება;
 - ბ) არ ერიცხება;
- გ) არ ერიცხება მხოლოდ გადავადების პერიოდის განმავლობაში.
17. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის თანახმად, რა ხნის განმავლობაში უნდა შეინახოს გადასახადის გადამხდელმა სააღრიცხვო დოკუმენტაცია:
- ა) არანაკლებ 3 წლის განმავლობაში;
 - ბ) არანაკლებ 6 წლის განმავლობაში;
 - გ) არანაკლებ 10 წლის განმავლობაში.
18. საგადასახადო კონონმდებლობით, როგორ იზღუდება წარმომადგენლობითი ხარჯების გამოქვითვა:
- ა) იურიდიულ პირებს უფლება აქვთ გამოქვითონ საგადასახადო წლის განმავლობაში მიღებული ერთობლივი შემოსავლის 0,05 პროცენტისა;
 - ბ) იურიდიულ პირებს უფლება აქვთ გამოქვითონ საგადასახადო წლის განმავლობაში მიღებული ერთობლივი შემოსავლის 1 პროცენტისა;
 - გ) არ იზღუდება.
19. საკონტროლო-საღარი აპარატის გამოყენება სავალდებულოა:
- ა) მენარმე ფიზიკური პირებისათვის, რომლებიც ახორციელებენ ქუჩაში დადგმული მანქანებიდან/სტენდებიდან ჟურნალ-გაზეთების რეალიზაციას.
 - ბ) დღგ-ის გადამხდელი იურიდიული პირებისათვის.
 - გ) მენარმე ფიზიკური პირები, რომლებიც ეწევიან სხვადასხვა საქონლით ვაჭრობას ორგანიზებულ ბაზრობებზე.
20. საგადასახადო კოდექსის თანახმად საგადასახადო კონტროლს ახორციელებს:
- ა) მხოლოდ კონტროლის პალატა;
 - ბ) მხოლოდ საგადასახადო ორგანო.
 - გ) საგადასახადო კონტროლს ახორციელებენ კონტროლის პალატა და საგადასახადო ორგანო.
21. საგადასახადო ორგანოს შეუძლია, განახორციელოს არაგვერდითი გასვლითი შემოსწმა:
- ა) სასამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე;
 - ბ) საგადასახადო ინსპექციის უფროსის მითითებით;
 - გ) შემოსავლების სამსახურის ხელმძღვანელის ბრძანებით.
22. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის თანახმად, გადასახადის გადამხდელის საქმიანობაზე დაკვირვების საგადასახადო კონტროლის პროცედურები ტარდება:
- ა) გადასახადის გადამხდელის წინასწარ 10 დღით შეტყობინებით;
 - ბ) გადასახადის გადამხდელის წინასწარი შეტყობინების გარეშე;

- გ) გადასახადის გადამხდელის წინასწარ 5 დღით შეტყობინებით.
23. ფიზიკური პირის მიერ უძრავი ქონების იჯარით გადაცემა განეკუთვნება
 ა) სამეწარმეო ეკონომიკურ საქმიანობას;
ბ) არასამეწარმეო ეკონომიკურ საქმიანობას;
 გ) საქველმოქმედო საქმიანობას.
24. საქონლის/მომსახურების საბაზრო ფასი შეიძლება იყოს:
 ა) საბითუმო;
 ბ) საცალო;
გ) საბითუმო და საცალო.
25. მენარმე ფიზიკური პირის საქმიანობის ადგილად ითვლება:
ა) მისი ეკონომიკური საქმიანობის ადგილი;
 ბ) მისი რეგისტრაციის ადგილი;
 გ) მისი ფაქტობრივი საცხოვრებელი ადგილი.
26. საგადასახადო ორგანო უფლებამოსილია:
ა) გადასახადების აღმინისტრირების მიზნით მოიწვიოს სპეციალისტები და ექსპერტები;
 ბ) საგადასახადო ორგანოში დაკითხოს გადასახადის გადამხდელი;
 გ) მოსამართლის ნებართვის გარეშე ჩაატაროს არაგეგმიური შემოწმება.
27. საგადასახადო ვალდებულების უზრუნველყოფის ღონისძიებებია:
ა) საგადასახადო გირავნობა;
 ბ) საგადასახადო კონტროლი;
 გ) საგადასახადო სამართალდარღვევა.
28. საგადასახადო ორგანოს მიერ ქონებაზე დადებული ყადაღა მოხსნილად ითვლება:
ა) აღიარებული საგადასახადო დავალიანების სრულად დაფარვისთანავე;
 ბ) სასამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე;
 გ) საგადასახადო სამსახურის უფროსის ბრძანებით.
29. ქრონომეტრაჟი ტარდება კალენდარული თვის მანძილზე:
 ა) არანაკლებ 7 თვის განმავლობაში;
 ბ) არანაკლებ 14 დღის განმავლობაში;
გ) არანაკლებ 7 დღის განმავლობაში.
30. ფიზიკური პირის საცხოვრებელი ბინის დათვალიერება დასაშვებია:
ა) სასამართლოს გადაწყვეტილებით;
 ბ) საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილებით;
 გ) ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით.
31. საერთო-სახელმწიფოებრივ გადასახადებს მიეკუთვნება:
 ა) დღე
 ბ) ქონების გადასახადი;
 გ) სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებელი.
32. „საგადასახადო მოთხოვნის“ წარდგენის ხანდაზმულობის ვადაა:
 ა) 2 წელი;
 ბ) 4 წელი;
გ) 6 წელი.

33. რომელია არაპირდაპირი გადასახადი;
 ა) საშემოსავლო გადასახადი;
ბ) აქციზი;
 გ) საბაჟო გადასახადი.
34. საგადასახადო საკანონმდებლო აქტს, რომელიც ზრდის საგადასახადო განაკვეთებს:
 ა) გააჩნია უკუქმედების ძალა;
ბ) არ გააჩნია უკუქმედების ძალა.
 გ) გააჩნია უკუქმედების ძალა, თუ ეს მითითებულია აქტში.
35. საგადასახადო ორგანოებში აღრიცხვის გარეშე საქმიანობის განხორციელების შემთხვევაში გადამხდელს გადახდება:
ა) ჯარიმა 200 ლარის ოდენობით;
 ბ) ჯარიმა 400 ლარის ოდენობით.
 გ) არ გადახდება ჯარიმა.
36. წარმოადგენს თუ არა გადასახადის გადამხდელის მიერ ხელმოწერილი აქტი იურიდიულ დოკუმენტს:
 ა) არ წარმოადგენს;
ბ) წარმოადგენს;
 გ) საკითხს წყვეტს საგადასახადო ინსპექციის უფროსი/მოადგილე.
37. მოგების გადასახადის საანგარიშო პერიოდია:
 ა) თვე;
 ბ) კვარტალი;
გ) წელი.
38. დამატებული ღირებულების გადასახადით დაბეგვრის ობიექტია:
 ა) ერთობლივი შემოსავალი;
 ბ) დასაბეგრი ექსპორტი;
გ) დასაბეგრი ოპერაცია და დასაბეგრი იმპორტი.
39. აქციზი გადახდას ექვემდებარება დასაბეგრი ოპერაციის განხორციელებიდან:
 ა) მომდევნო თვის 15 რიცხვისთვის;
 ბ) კვარტლის მომდევნო თვის 15 რიცხვისთვის;
გ) არც ერთი პასუხი არ არის სწორი.
40. საგადასახადო მიზნებისთვის საწარმოდ ითვლება:
 ა) შპს ფილიალი;
 ბ) ინდემენარმე;
გ) ბინათმშენებლობის ამხანაგობა.
41. საგადასახადო სამართალდარღვევას არ მიეკუთვნება:
ა) კორექტირების ანგარიშ-ფაქტურის გამოწერა;
 ბ) გადასახადის არასწორი ჩათვლა;
 გ) გადასახადის შემცირება.
42. მოგების გადასახადის განაკვეთი შეადგენს:
 ა) 10%;
ბ) 15%;

- გ)20%.
43. არამატერიალური აქტივების ხარჯები:
 ა)გამოიქვითება ერთობლივი შემოსავლებიდან;
 ბ)გამოიქვითება საამორტიზაციო ანარიცხების სახით;
 გ)არ გამოიქვითება.
44. გადახდის წყაროსთან დივიდენდები იბეგრება:
 ა)10%-იანი განაკვეთით;
 ბ)15%-იანი განაკვეთით;
 გ)20%-იანი განაკვეთით.
45. გადახდის წყაროსთან სესხის პროცენტი იბეგრება:
 ა)5%-იანი განაკვეთით;
 ბ)10%-იანი განაკვეთით;
 გ)12%-იანი განაკვეთით.
46. დღგ-ისაგან გათავისუფლებულია:
 ა)ფინანსური მომსახურების განევა;
 ბ)საქონლის უსასყიდლოდ მიწოდება;
 გ)საერთაშორისო გადაზიდვები.
47. რა განაკვეთით იბეგრება სანარმოს ქონება, გარდა მიწისა:
 ა)0,1%-ით;
 ბ)1%-ით;
 გ)არა უმეტეს 1 პროცენტისა.
48. გადასახადის ნიშნებია:
 ა)უსასყიდლობა;
 ბ)იმპერატიულობა;
 გ)ორივე პასუხი სწორეა.
49. გადასახადის ფუნქციებია:
 ა)ფისკალური ფუნქცია;
 ბ)კანონიერების ფუნქცია;
 გ)უსასყიდლობის ფუნქცია.
50. გადასახადის ქვეფუნქციაა:
 ა)გამანაწილებელი;
 ბ)საკონტროლო;
 გ)მასტიმულირებელი.
51. გადასახადის ელემენტებია:
 ა)საგადასახადო ბაზა;
 ბ)საგადასახადო წნეხი;
 გ)საგადასახადო კოდექსი.
52. გადასახადის კლასიფიკაციის ნიშნები ჯგუფდება:
 ა)დაბეგრის სუბიექტის მიხედვით;
 ბ)დაბეგრის მეთოდის მიხედვით;
 გ)ორივე პასუხი სწორეა.
53. საგადასახადო დაბეგრის პრინციპები:

ა)სამართლიანობის პრინციპი;

ბ)არაეფექტურობის პრინციპი;

გ)მიკერძოების პრინციპი.

54. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურში შეგიძლიათ გაასაჩივროთ:

ა)"საგადასახადო მოთხოვნა" ჩაბარებიდან 20 კალენდარული დღის განმავლობაში;

ბ)"საბაჟო შეტყობინება" ჩაბარებიდან 20 კალენდარული დღის განმავლობაში;

გ)ორივე პასუხი სწორეა.

55. საგადასახადო სესხის ზღვრული ოდენობაა:

ა)2000 ლარი, რომელიც გაიცემა არა უმეტეს 10 წლის და 3 თვის (123 თვის), წლიური 4%-იანი სარგებლით;

ბ)2000 ლარი, რომელიც გაიცემა 2 წლის ვადით, წლიური 5%-იანი სარგებლით;

გ)2000 ლარი, რომელიც გაიცემა 5 წლის ვადით, წლიური 8%-იანი სარგებლით.

სასარგებლო ინფორმაცია

გთავაზობთ ეკონომიკური შინაარსის პერიოდიკისა და სასარგებლო ინტერნეტ-რესურსების ჩამონათვალს, რომელთა სისტემატური გაცნობა უდავოდ შეუწყობს ხელს სტუდენტებს და ყველა დაინტერესებულ პირს გადასახადებთან და ზოგადად ეკონომიკასთან დაკავშირებით მიღებული ცოდნის გაღრმავებაში.

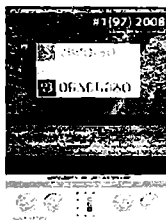
ჟურნალი
პერიოდულობა
მისამართი
ტელეფონი
E-mail:

„გადასახადები და აღრიცხვა“
თვეში 2 ნომერი
თბილისი, ჩუბინიშვილის 50, მე-2 სართული
957 128; 957 130; 956 321
kubiria@rambler.ru

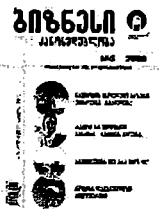
ჟურნალი
პერიოდულობა
მისამართი
ტელეფონი

„გადასახადები“
თვეში 2 ნომერი
თბილისი, ყ. შარტავას 6
374 733

ჟურნალი
პერიოდულობა
მისამართი
ტელეფონი
E-mail:

„აღრიცხვა, აუდიტი, ფინანსები“
თვეში 1 ნომერი
თბილისი, ვეა-ფშაველას 41, მე-4 სართული
393 346; 393 347
aaf@geo.net.ge

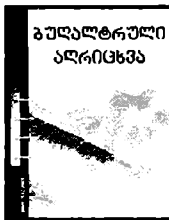
ჟურნალი
პერიოდულობა
მისამართი
ტელეფონი
E-mail:
ვებ-გვერდი

„ბიზნესი და კანონმდებლობა“
თვეში 2 ნომერი
თბილისი, ძმები კაკაბაძეების 22
922 523; 987 125
inovacia@caucasus.net
www.inovacia.ge

გაზეთი
პერიოდულობა
მისამართი
ტელეფონი
E-mail:

„ნაციონალური ბიზნესი“
ყოველკვირეული
თბილისი, ქიქოძის 12
934 405; 934 963
office@geotimes.ge

ჟურნალი
პერიოდულობა
მისამართი
ტელეფონი

„ბულატრული აღრიცხვა“
თვეში 1 ნომერი
თბილისი, წერეთლის გამზირი 61
350 157; 356 756; 354 397

ჟურნალი
პერიოდულობა
მისამართი
ტელეფონი
E-mail:

„ეკონომიკა“
ორ თვეში 1 ნომერი
თბილისი, კოსტავას 63
335 023; 332 334
universal@internet.ge

ჟურნალი
პერიოდულობა

„Harvard Business Review“
თვეში 1 ნომერი

ვებ-გვერდი
E-mail:

www.hbr-russia.ru
a.malesh@imedia.ru

ჟურნალი
პერიოდულობა
მისამართი
ტელეფონი
E-mail:
ვებ-გვერდი

„კავკაზი“
თვეში 1 ნომერი
თბილისი, ფალიაშვილის 87
227 505; 227 471
info@gbc.ge
www.gbc.ge

Business News

ჟურნალი
პერიოდულობა
მისამართი
ტელეფონი
E-mail:
ვებ-გვერდი

„ბიზნეს ნიუსი“
თვეში 1 ნომერი
თბილისი, ილია ჭავჭავაძის გამზირი 74
916 342
info@businessnews.ge
www.businessnews.ge

ბიზნესი

ჟურნალი
პერიოდულობა
მისამართი
ტელეფონი
E-mail:
ვებ-გვერდი

„ბიზნესი“
თვეში 1 ნომერი
თბილისი, ფალიაშვილის 108
223 768
info@bs-magazine.com
www.bs-magazine.com

ჟურნალი
პერიოდულობა
მისამართი
ტელეფონი
E-mail:
ვებ-გვერდი

„საქართველოს ეკონომიკა“
თვეში 1 ნომერი
თბილისი, კეკელიძის 25
251 600 251 798
contact@geoeconomics.ge
www.geoeconomics.ge

ბანკები და ფინანსები

გაზეთი
პერიოდულობა
მისამართი
ტელეფონი
E-mail:
ვებ-გვერდი

„ბანკები და ფინანსები“
თვეში 1 ნომერი
თბილისი, გერგეთის 3
923 976
bankebi_1@yahoo.com
www.afba.ge; www.banksandfinance.ge

ბიზნესი

გაზეთი
პერიოდულობა
მისამართი
ტელეფონი
E-mail:
ვებ-გვერდი

„24 საათი/ბიზნესი“
ყოველდღიური
თბილისი, გამრეკელის 51
202 424; 319 103 (06, 07)
public@24hours.ge
www.24saati.ge

გაზეთი
პერიოდულობა
მისამართი
ტელეფონი

„ბიზნესგაიდი ფინანსები“
ყოველკვარტალური
თბილისი, იოსებძის 49
377 807; 387 870

ჟურნალი
პერიოდულობა
მისამართი
ტელეფონი

„საკანონმდებლო მაცნე“
განუსაზღვრელი
თბილისი, რუსთაველის გამზირი 30
990 008; 983 666, 997 601

გაზეთი
პერიოდულობა
მისამართი
ტელეფონი

„ეკონომიკური პალიტრა“
ყოველკვირეული
თბილისი, გერგეთის 3
921 579

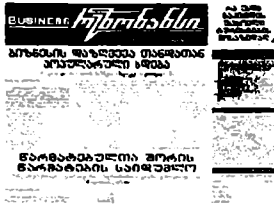
გაზეთი
პერიოდულობა
მისამართი
ტელეფონი

„ახალი კომერსანტი“
ყოველკვირეული
თბილისი, ლესელიძის 27
8-800-100-100

ჟურნალი
პერიოდულობა
მისამართი
ტელეფონი
E-mail:

„ბიზნეს ექსპრესი“
თვეში 2 ნომერი
თბილისი, წერეთლის გამზირი 112
342 683
biznesexpress@yahoo.com

გაზეთი
 პერიოდულობა
 მისამართი
 ტელეფონი
 E-mail:
 ვებ-გვერდი

„business რეზონანსი“
 ყოველკვირეული
 თბილისი, გოთუას 3
 377 967; 387 969
 resonanse01@caucasus.net
 www.opentext.ge/resonanse

სასარგებლო გვერდები ინტერნეტრესურსები

1. president.gov.ge — საქართველოს პრეზიდენტი
2. parliament.ge — საქართველოს პარლამენტი
3. government.gov.ge — საქართველოს მთავრობა
4. mof.ge — საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო
5. mes.gov.ge — საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო
6. economy.ge საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტრო
7. statistics.ge — სტატისტიკის დეპარტამენტი
8. investinggeorgia.org — საქართველოს ეროვნული საინვესტიციო სააგენტო
9. justice.gov.ge საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო
10. taxdep.ge — საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახური
11. nbg.gov.ge — საქართველოს ეროვნული ბანკი
12. control.ge საქართველოს კონტროლის პალატა
13. worldbank.org — მსოფლიო ბანკი
14. imf.org საერთაშორისო სავალუტო ფონდი
15. wto.org მსოფლიოს სავაჭრო ორგანიზაცია
16. civilin.org — სამოქალაქო საზოგადოების ინსტიტუტი
17. nplg.gov.ge — საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა
18. gela.org.ge — საქართველოს საბიბლიოთეკო ასოციაცია
19. gyla.ge — საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია
20. economists.ge — საქართველოს ახალგაზრდა ეკონომისტთა ასოციაცია
21. geocities.com/kanonebi — საქართველოს კანონთა კრებული
22. lib.ge — ელექტრონული ბიბლიოთეკა
23. bestlibrary.ru — ელექტრონული ბიბლიოთეკა
24. nesgeorgia.org — ახალი ეკონომიკური სკოლა საქართველო
25. bcng.ge — ბიზნეს საკონსულტაციო ქსელი საქართველო
26. gbc.ge — ჯორჯიან ბიზნეს კონსალტინგი
27. pamasi.ge — წიგნის მაღაზიათა ქსელი „პარნასი“
28. book.ru — წიგნის ინტერნეტმაღაზია
29. ozon.ru — წიგნის ინტერნეტმაღაზია
30. amazon.com — წიგნის ინტერნეტმაღაზია

გამოყენებული და რეკომენდირებული ლიტერატურის სია

1. საქართველოს კონსტიტუცია, თბილისი, „ბონა კაუზა“ 2007 წ.
2. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი, თბილისი, „ბონა კაუზა“, 2007 წ.
3. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი, თბილისი, „ბონა კაუზა“, 2008.
4. საქართველოს ადმინისტრაციულ-სამართალდარღვევათა კოდექსი, თბილისი, „ბონა კაუზა“, 2007.
5. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი, თბილისი, „ბონა კაუზა“, 2007 წ.
6. გრეგორი მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, თბილისი, დიოგენე, 2008 წ.
7. ნინო ტალახაძე, ლია გიგაური, მარინა ნაცვალაძე, ეკონომიკა, თბილისი, ეკონომიკური განათლებისა და განვითარების ცენტრი, 2007 წ.
8. თენგიზ ჭიბრიშვილი, ნინო ჭიბრიშვილი, ეკა გეგეშიძე, სამოქალაქო ეკონომიკა, თბილისი, ჯუნორი ერიემენტი საქართველო 2007 წ.
9. რევაზ ვაჩნაძე, გიორგი თურქია, პაატა ლომსაძე, ბიზნესი (სახელმძღვანელო ESM-თბილისის სტუდენტებისათვის), თბილისი, ESM-თბილისი, 2005 წ.
10. ვახტანგ ხმალაძე, ირაკლი შავიშვილი, დავით ხატიაშვილი, როინ მიგრაიული, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის კომენტარები, თბილისი. საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა და აუდიტორთა ფედერაცია, 2006 წ.
11. ზვიად როგავა, ნუგზარ ქავთარაძე, საგადასახადო დაბეგვრა, თბილისი, საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა და აუდიტორთა ფედერაცია, 2006 წ.
12. ზვიად როგავა, გადასახადები, საგადასახადო სისტემა და საგადასახადო სამართალი, თბილისი, ბაკმი, 2002 წ.
13. გადასახადები და საგადასახადო სისტემა. თბილისი, საქართველოს ახალგაზრდა ეკონომისტთა ასოციაცია, 2007 წ.
14. ნარიმან ტურაშვილი, საგადასახადო და საბაჟო პოლიტიკა, თბილისი, თბილისის ეკონომიკურ ურთიერთობათა სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2006 წ.
15. ლელა ბახტაძე, რევაზ კაკულია, მიხეილ ჩიკვილაძე, საგადასახადო საქმე, თბილისი, „ვერჟე“, 2007 წ.
16. ნინო იაშვილი, თეა ჭყიშვილი, საგადასახადო სამართალი, თბილისი, „ინოვაცია“, 2007 წ.
17. ივანე ჯავახიშვილი, თხზულებანი, 12 ტ., ტომი 6, ქართული სამართლის ისტორია, თბილისი, „მეცნიერება“, 1982 წ.
18. ზვიად როგავა, მიხეილ სხიერელი, საზღვარგარეთის ქვეყნების საგადასახადო სისტემები, თბილისი, 2003 წ.
19. ზურაბ ჩარგაზია, საგადასახადო სქემა საქართველოში, თბილისი, „თბილპრესა“, 2006 წ.
20. თამარ თარაშვილი, გადასახადები ძველ საქართველოში – ჟურნალი „გადასახადები“, №18-19, 2000 წ.
21. ბიბლია, ორ ნიგნად, ნიგნი 1, ძველი აღთქმა.
22. შ. მონტესკიე. კანონთა გონი, თბილისი, 1993 წ.
23. С.С. Молчанов Налоги: расчёт и оптимизация – М., „Эксмо“, 2007.

24. Дж. Сломан Экономикс. Экспресс-курс-Санкт-Петербург; "Питер" 2007
25. В. В. Нестеров, Н. С. Желтов, Вл. В. Нестеров Налоги и налогообложение М., "финансы и статистика", 2006
26. В. А. Парыгина, К. Браун, Дж. Мосгрейв, А. А. Тедеев Налоги и налогообложение в России – М., "Эксмо", 2006
27. А. П. Балакина, И. И. Бабленкова, Н. Д. Дмитракова и др. Налоги России – М; "Вита-Пресс", 2002
28. В. А. Рубе, Е. С. Шабельник Зачем нужны налоги – М; "Вита-Пресс", 2000
29. О. С. Кириллова Т. В. Муравлева Налоги и налогообложение – М; "Экзамен", 2006
30. Л. А. Юринова и др. Налоги и налогообложение; Санкт-Петербург; "Питер" 2006
31. Е.Н. Евстигнеев Налоги и налогообложение; Санкт-Петербург; "Питер" 2006
32. Е.Н. Евстигнеев, Н. Г. Викторова, Г. П. Харченко Основы налогообложение и налогового законодательства – Санкт-Петербург; "Питер" 2004
33. Г. Б. Поляк и др. Налоги и налогообложение – М; "Юнити-Дана" 2007
34. Под редак. М. В. Романовского, О. В. Врублевской Налоги и налогообложение; Санкт-Петербург; "Питер" 2006
35. А. В. Началов Налоговый словарь, М; "Налог-инфо", 2004
36. Д. Ирвин Финансовый контроль, М; "финансы и статистика", 1998
37. А. А. Тедеев, В. А. Парыгина Финансовое право, М., "Эксмо", 2006
38. К. Бельский и др. Финансовое право – М; Российская академия правосудия; "Эксмо", 2006
39. Налоговый кодекс РФ, М; "Налог-инфо", 2005
40. А. А. Тедеев Налоговое право – М; "Эксмо", 2007
41. Энциклопедия налоговых ошибок – М; "Статус-Кво" 2005
42. Под редак. Д. Г. Черника Введение в экономико-математические модели налогообложения – М; "финансы и статистика", 2000
43. В. Соломенчук, А. Романович Практическая бухгалтерия на EXCEL для малого бизнеса – Санкт-Петербург; "Питер" 2005
44. Составит. Л. Грудцына, Д. Щирский Предпринимательское право – М; "Эксмо", 2006
45. Т. А. Гусева Предпринимательское право – М; "Экзамен", 2006
46. Н. О. Черкасова Т. Н. Жукова Налоги и налогообложение; Санкт-Петербург; "Вектор" 2005
47. В. Г. Каклюгин Налоги – М; "МарТ" 2007
48. В. М. Пушкарева История финансовой мысли и политики налогов – М; "финансы и статистика", 2005
49. Н. А. Маибуров Теория и история налогообложение – М; "Юнити-Дана" 2007
50. Н. Г. Иванова, Е. А. Ваис, И. А. Кацюба, Р. А. Петухова Налоги и налогообложение – Санкт-Петербург; "Питер" 2004
51. М. В. Владыка, В. Ф. Тарасова, Т. В. Сапрыкина Сборник задач по налогам и налогообложению – М; "Кнорус" 2007
52. С. С. Молчанов Налоги за 14 дней – М., "Эксмо", 2007

53. О. В. Качур Налоги и налогообложение – М; "Кнорус" 2007
54. В. А. Пятаков Налоги и налогообложение – М; "А-Приор", 2006
55. С. Ф. Беликов Налоги и налогообложение – Ростов н/д; Феникс, 2007
56. О. В. Скворцов Налоги и налогообложение – М; "Академия", 2008
57. Под редак. Н. А. Маибурова Налоги и налогообложение – М; "Юнити-Дана" 2007
58. П. В. Аникин, Е. Ю. Жидкова Налоги и налогообложение – М., "Эксмо", 2008
59. В. Скрипиченко Налоги и налогообложение – Санкт-Петербург; "Питер" 2008
60. В. А. Парыгина, А. А. Тедеев, А. В. Чуркин Налоговое право – М., "Приор-издат", 2007
61. Л. В. Дуканич Налоги и налогообложение – Ростов н/д; Феникс, 2000
62. Н. В. Миляков Налоги и налогообложение – М; "Инфра-М"; 2002
63. И. А. Шумпетер Теория экономического развития – М., "Эксмо", 2007
64. А. Смит Исследование о природе и причинах богатства народов – М., "Эксмо", 2007
65. Д. Рикардо Начала политической экономии и налогового облажения – М., "Эксмо", 2007
66. Д. М. Кейнс Общая теория занятости, процента и денег – М., "Эксмо", 2007
67. Налоги и налогообложение CD-Rom – М; "Равновесие"; 2007
68. О. И. Мамрукова Налоги и налогообложение – М; "Омега-Л", 2008
69. Л. М. Вотчель Налоги и налогообложение – М; "Флинта", 2008
70. С. А. Ефимова Налоги и налогообложение – М; "Окей-книга", 2008
71. Е. Ю. Шапкова Налоги и налогообложение – М; "Дашков и Ко", 2008
72. В. Р. Захарькин Налоги и налогообложение – М; "Инфра-М", 2008
73. В. В. Худолеев Налоги и налогообложение – М; "Инфра-М", 2007
74. Н. Селезнева, Н. Эриашвили, И. Маибуров Налоги – М; "Юнити-Дана" 2008
75. Марк Леруа Социология налога – М; "Дело и сервис", 2006
76. Под редак. В. Я. Горфинкеля, Г. Б. Поляка, В. А. Швандера Предпринимательство – М; "Юнити-Дана" 2007
77. В. П. Попков, Е. В. Евстафьева Организация предпринимательской деятельности – Санкт-Петербург; "Питер" 2007
78. Том Горман Экономика – М; "АСТ-Астрель", 2007
79. С. Фишер, Р. Дорнбуш, Р. Шмалензи Экономика – М; "Дело", 2001
80. Пол А. Самуэльсон, Вильям Д. Нордхаус Экономика – М; "Лаборатория базовых знаний", 2000

წინასიტყვაობა.....	3
თავი 1. გადსახადების მოქალაქეობის.....	5
თავი 2. გადსახადების თქორული პრინციპები.....	14
2.1. გადსახადის ცნება.....	16
2.2. გადსახადის ფუნქცია.....	18
2.3. გადსახადის ელემენტები.....	20
2.4. გადსახადის კლასიფიკაცია.....	23
2.5. საგადსახადო დაბეგერის პრინციპები.....	26
თავი 3. საქართველოს საბაღანსახადო სისტემის მოქალაქეობის.....	31
3.1. საგადსახადო ორგანოები, მათი საქმიანობის სამართლებრივი ბაზა და ძირითადი ფუნქციები.....	33
3.2. გადსახადის გადაზღველები.....	36
თავი 4. საერთო-სახელმწიფოებრივი გადსახადები. საშემოსავლო და მოგების გადსახადი.....	40
4.1. საშემოსავლო გადსახადი.....	40
4.2. მოგების გადსახადი.....	46
4.3. ერთობლივი შემოსავალი.....	48
4.4. გამოქვითვები და ზარალი.....	50
4.5. დეკლარაციის წარდგენა.....	54
4.6. გადსახადის წყაროსთან გადსახადის დაკავების წესი.....	56
4.7. საშემოსავლო და მოგების გადსახადის მიმდინარე გადსახადელები.....	57
<i>საქართველოს ნორმატიული აქტები.....</i>	57
თავი 5. დამატებული ღირებულების გადსახადი.....	59
5.1. გადსახადის გადაზღველი.....	59
5.2. სავალდებულო რეგისტრაცია.....	59
5.3. ნებაყოფლობითი რეგისტრაცია.....	60
5.4. რეგისტრაციის ვალდებულება.....	60
5.5. დაბეგერის ობიექტი.....	61
5.6. დასაბეგრი ოპერაციები.....	61
5.7. დღგ-ის განაკვეთები.....	62
5.8. დასაბეგრი იმპორტის თანხა.....	63
5.9. გადსახადისგან გათავისუფლება.....	63
5.10. წულოვანი განაკვეთით დასაბეგრი ოპერაციები.....	66
5.11. უკუდაბეგერა.....	68
5.12. დეკლარაციის წარდგენა და დღგ-ის გადახდა.....	68
5.13. დღგ-ის ჩასათვლელო თანხა.....	69
5.14. საგადსახადო ანგარიშ-ფაქტურა.....	70
<i>საქართველოს ნორმატიული აქტები.....</i>	71
თავი 6. აძვიზი.....	73
6.1. დაბეგერის ობიექტი.....	73
6.2. დასაბეგრი ოპერაციები.....	73

6.3. დასაბეგრი ოპერაციის თანხის განსაზღვრა.....	74
6.4. აქციზის განაკვეთები.....	74
6.5. აქციზური მარკები.....	78
6.6. აქციზისგან გათავისუფლება.....	79
6.7. აქციზის გადახდის წესი.....	81
<i>საქართველოს ნორმატიული აქტები.....</i>	<i>82</i>
თაპი 7. საბაჟო გადასახადი.....	83
7.1. გადასახადის გადაშვდელი.....	83
7.2. გადასახადის განაკვეთები.....	83
7.3. გადასახადის დაროცხვისა და გადახდის წესი.....	93
7.4. გადასახადისგან გათავისუფლება.....	93
7.5. საბაჟო ორგანოებისა და საბაჟო დამუშავების ოპერაციების ადგილების კლასიფიკატორი.....	95
<i>საქართველოს ნორმატიული აქტები.....</i>	<i>104</i>
თაპი 8. ადგილოპრივი გადასახადები.....	109
8.1. ქონების გადასახადი.....	109
8.2. დაბეგროს ობიექტი.....	109
8.3. გადასახადის განაკვეთები.....	110
8.4. გადასახადის გამოანგარიშების წესი.....	115
8.5. გადასახადისგან გათავისუფლება.....	118
<i>საქართველოს ნორმატიული აქტები.....</i>	<i>124</i>
თაპი 9. მისაქარებლენი.....	125
9.1. სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებელი.....	126
<i>საქართველოს ნორმატიული აქტები.....</i>	<i>128</i>
9.2. ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისთვის მოსაკრებელი.....	129
<i>საქართველოს ნორმატიული აქტები.....</i>	<i>138</i>
თაპი 10. საკონტროლო-სალარო აპარატები.....	139
<i>საქართველოს ნორმატიული აქტები.....</i>	<i>148</i>
თაპი 11. საბადოსადლო ანბარიშგება.....	150
<i>საქართველოს ნორმატიული აქტები.....</i>	<i>153</i>
თაპი 12. საბადოსადლო კონტროლი.....	154
12.1. საგადოსადლო კონტროლის განხორციელება.....	154
12.2. მიმდინარე კონტროლის პროცედურები.....	155
12.3. ქრონომეტრაფის ჩატარების წესი.....	156
12.4. საქონლის/მომსახურების საკონტროლო შესყიდვა.....	156
12.5. დათვლიერება.....	157
12.6. ინვენტარიზაცია.....	157
12.7. კამერალური საგადოსადლო შემონშება.....	158
12.8. ვასელითი საგადოსადლო შემონშება.....	158
12.9. გადაუდებელი საკონტროლო ვასელითი საგადოსადლო შემონშება.....	160
12.10. ექსპერტიზა.....	160
12.11. სპეციალისტის მოწვევა.....	161
12.12. საგადოსადლო კონტროლის განხორციელებისას შედგენილი ოქმის ზოგადი მოთხოვნები.....	161

12.13. საგადასახადო შემონშების აქტი.....	161
12.14. საგადასახადო საიდუმლოება.....	162
<i>საქართველოს ნორმატიული აქტები</i>	163
თავი 13. საბადასახადო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფის	
 ლონიძიძევი.....	164
13.1. საგადასახადო ვირაგობა/იპოთეკა.....	165
13.2. მესამე პირის მფლობელობაში არსებულ ქონებაზე გადახდევინების მიქცევა.....	167
13.3. ქონებაზე ყადაღის დადება.....	167
13.4. ყადაღადებული ქონების რეალიზაცია.....	170
13.5. საბანკო ანგარიშებიდან გადასახადის, საურავისა და ჯარიმის თანხების ჩამონერა.....	172
13.6. გადასახადის გადახდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის სალაროდან ნაღდი ფულადი სახსრების ამოღება.....	173
13.7. გადასახადების მიხედვით ვადაგადაცილებული საგადასახადო დავალიანების ჩამონერა.....	173
13.8. საგადასახადო სესხი.....	174
<i>საქართველოს ნორმატიული აქტები</i>	175
თავი 14. საბადასახადო სამართალდარღვევა და პასუხისმგებლობა	177
14.1. საგადასახადო სანქცია.....	178
14.2. საგადასახადო სამართალდარღვევის საქმის წარმოება.....	178
14.3. საგადასახადო სამართალდარღვევათა სახეები და პასუხისმგებლობა.....	179
14.4. ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა სახეები და პასუხისმგებლობა ვაჭრობისა და ფინანსების სფეროში.....	190
14.5. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით განსაზღვრული პასუხისმგებლობა სამწარმოო ან სხვა ეკონომიკური საქმიანობის, ფულადსაკრედიტო და საფინანსო საქმიანობის სფეროში ჩადენილი დანაშაულისათვის.....	204
<i>საქართველოს ნორმატიული აქტები</i>	221
თავი 15. საბადასახადო დავა	222
15.1. საგადასახადო დავის განხილვის საერთო წესი.....	222
15.2. საგადასახადო დავის გადაწყვეტის ფორმები და ზოგადი წესები.....	222
15.3. საგადასახადო დავის დაწყების წესი.....	224
15.4. გადასახადის გადახდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის საჩივარი და შეტყობინება.....	225
15.5. „საგადასახადო მოთხოვნის“ შესრულების უზრუნველყოფა.....	226
15.6. საგადასახადო ორგანოს შესაგებელი.....	227
15.7. გადასახადის გადახდელის/საგადასახადო აგენტის ან სხვა ვალდებული პირის უფლებამოსილება საგადასახადო ორგანოს შესაგებლის მიღების ან დადგენილ ვადაში მისი მოუღებლობის შემდეგ.....	227
15.8. საგადასახადო დავის განხილვა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში.....	228
15.9. საგადასახადო ორგანოს ვალდებულება საჩივრის ან „გადასახადის გადახდელის მოთხოვნის“ მიღებისას.....	228
15.10. საგადასახადო ორგანოს ვადამდებულების გასაჩივრება.....	228
15.11. საგადასახადო დავის განხილვა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურში.....	229

15.12. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის გადაწყვეტილების გასაჩივრება.....	231
15.13. საბჭო, საბჭოს სხდომა და რეგლამენტი.....	232
15.14. საბჭოს გადაწყვეტილება.....	232
15.15. სასამართლოს მიერ საგადასახადო დავის განხილვა.....	233
<i>საქართველოს ნორმატიული აქტები.....</i>	<i>234</i>
თავი 16. საბადასახადო აღმინისტრაცია.....	235
<i>საქართველოს ნორმატიული აქტები.....</i>	<i>266</i>
თავი 17. სამენარმეო საქმიანობის სუბიექტების ზოგადი დასახარება. სანარმოს რეგისტრაცია.....	268
17.1. სამენარმეო საქმიანობის ცნება.....	268
17.2. ფიზიკური პირის ცნება.....	268
17.3. იურიდიული პირის ცნება.....	269
17.4. სანარმოთა ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმები.....	270
17.5. მცირე და საშუალო მენარმეობის სუბიექტები.....	272
17.6. სამენარმეო სუბიექტების რეგისტრაცია.....	272
17.7. ინდივიდუალური სანარმოს სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციის წესი და პირობები.....	274
17.8. სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციის ვადა.....	275
17.9. უარი სანარმოს სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციაზე.....	275
17.10. ცვლილებების და ლიკვიდაციის რეგისტრაცია.....	276
17.11. სახელმწიფო და საგადასახადო რეგისტრაციის გაუქმება.....	276
17.12. საფირმო სახელწოდება.....	277
17.13. სარეგისტრაციო მოსაკრებელი.....	277
17.14. სანარმოთა ლიკვიდაციისა და რეორგანიზაციის წესი.....	278
17.15. ფილიალები.....	281
17.16. გადასახადის გადახდელის აღრიცხვა.....	282
17.17. გადასახადის გადახდელის სახელმწიფო (საგადასახადო რეგისტრაციის) აღრიცხვის მონაცემების ცვლილების რეგისტრაციის პროცედურები.....	282
17.18. საბანკო ანგარიშის გახსნა.....	283
17.19. საქველმოქმედო საქმიანობა.....	284
17.20. რეზიუმე-შედარებითი ანალიზი.....	286
<i>საქართველოს ნორმატიული აქტები.....</i>	<i>288</i>
თავი 18. გადასახადები და გულტრული აღრიცხვა.....	289
<i>საქართველოს ნორმატიული აქტები.....</i>	<i>296</i>
საბადასახადო კომპანიაში გამოყენებული ტერმინები და ცნებები.....	298
საკონტროლო ტესტების ნიშნულები და პასუხები.....	305
სასარგებლო ინფორმაცია.....	312
სასარგებლო გზალები და ინტერნეტრესურსები.....	316
გამოყენებული და რეკომენდებული ლიტერატურა.....	317

მერაბ მიქელაშვილი
გადასახადები და საგადასახადო დაბეგვრა
Merab Mikelashvili
Tax and Business Taxation
დიზაინერი — გიზო ჭელიძე
კომპიუტერული მომსახურება — ირაკლი ბელთაძე
თბილისი 2008

გამომცემლობა „საარი“, დირექტორი ლევან თითუმერია
0154 თბილისი, თედორე მღვდლის 57. ტელეფონი 34-56-36; 35-12-23
saari_ltd@yahoo.com